Sulat ni Juan
Ebanghelyo ni Mateo
Ebanghelyo ni Marcos
Ebanghelyo ni Juan
Genesis
Exodo
Mga Bilang
Deuteronomio
Josue

Pangkalahatang-ideya

Ito ay isang maingat na piniling koleksyon ng mga sinaunang tekstong Griyego na nilalayon upang pinakamahusay na makuha ang turo ni Hesus, nang direkta at sa pamamagitan ng Kanyang mga alagad, pati na rin ang pundasyon ng Kanyang turo: ang Kautusan ng Diyos. Pagkatapos nito, isaalang-alang ang pagbasa ng mga aklat ng iba pang mga propeta (Mga Salmo, Isaias, Jeremias, Daniel, Jonas, Oseas, atbp.).

Paunawa

Ang salin na ito ay nilikha mula sa orihinal na Griyegong Septuagint at Byzantine na mga teksto gamit ang malalaking modelo ng wika. Dahil dito, naglalaman ito ng maraming bakas ng kultura at gramatika ng orihinal na wika, ngunit maaari rin itong maglaman ng mga pagkakamali. Kung may kakaiba ang inyong mapapansin, mangyaring suriin ang orihinal na Griyego. Kung makakita kayo ng pagkakamali, mangyaring mag-email nito sa jesusislord@joshuabible.com.

Paglilisensya

Mayroon kang pahintulot na kopyahin at ipamahagi ang salin na ito nang bahagi o buo. Hindi ka pinahihintulutang baguhin o ipagbili ito. Kung may makita kang kamalian, mangyaring magpadala ng email sa jesusislord@joshuabible.com upang maitama namin ito at makapagbigay sa iyo ng napapanahong edisyon.

26-4-16

Sulat ni Juan
1 2 3 4 5

Ebanghelyo ni Mateo
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 27 28

Ebanghelyo ni Marcos
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Ebanghelyo ni Juan
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Genesis
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46
47 48 49 50

Exodo
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

Mga Bilang
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

Deuteronomio
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31 32 33 34

Josue
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Sulat ni Juan

1

Ang nasa simula, ang aming narinig, ang aming nakita ng aming mga mata, ang aming namasdan at hinawakan ng aming mga kamay—tungkol sa Salita ng buhay, At ang buhay ay ipinakita, at kami ay nakakita at nagpapatotoo at nagpapahayag sa inyo ng buhay na walang hanggan, na noon ay nasa Ama at ipinakita sa amin. Ang aming nakita at narinig ay ipinapahayag namin sa inyo, upang kayo rin ay magkaroon ng pakikipag-ugnayan sa amin, at ang aming pakikipag-ugnayan ay kasama ng Ama at kasama ng kanyang Anak na si Jesucristo. At ang mga ito ay isinusulat namin sa inyo upang ang aming kagalakan ay maging ganap.

At ito ay ang mensahe na aming narinig mula sa kaniya at aming ipinahayag sa inyo, na ang Diyos ay liwanag at sa kaniya ay walang kadiliman. Kung sabihin natin na mayroon tayong pakikipag-ugnayan sa kaniya at lumalakad tayo sa kadiliman, nagsisinungaling tayo at hindi natin ginagawa ang katotohanan. Ngunit kung tayo ay lumalakad sa liwanag, gaya ng siya ay nasa liwanag, mayroon tayong pakikipag-ugnayan sa isa't isa, at ang dugo ni Hesus Kristo na kanyang Anak ay naglilinis sa atin mula sa lahat ng kasalanan. Kung sabihin natin na wala tayong kasalanan, dinaya natin ang ating sarili at ang katotohanan ay wala sa atin. Kung kami ay umamin ng aming mga kasalanan, siya ay tapat at matuwid upang patawarin sa amin ang mga kasalanan at linisin kami mula sa lahat ng kalikuan. Kung sabihin natin na hindi kami nagkasala, ginagawa natin siyang sinungaling, at ang salita niya ay wala sa amin.

2

Mga anak ko, isinusulat ko sa inyo ang mga ito upang hindi kayo magkasala, at kung sinuman ay magkasala, mayroon kaming tagapagtanggol sa Ama, si Jesu-Cristong matuwid. At siya ay propitiation tungkol sa ating mga kasalanan, hindi lamang para sa atin, kundi pati na rin para sa buong mundo. At sa pamamagitan nito alam natin na nakilala natin siya, kung sinusunod natin ang kanyang mga utos. Ang nagsasabi na nakilala niya siya, at hindi tumutupad sa kanyang mga utos, ay sinungaling, at sa kanya ang katotohanan ay wala. Ngunit sino man ang tumutupad ng kanyang salita, tunay na ang pag-ibig ng Diyos ay naganap nang ganap sa kanya. Sa pamamagitan nito alam natin na tayo ay nasa kanya. Ang nagsasabing siya ay nananatili sa kanya ay dapat lumakad gaya ng iyon ay lumakad.

Mga kapatid, hindi bago na utos ang isinusulat ko sa inyo, kundi lumang utos na mayroon na kayo mula pa sa simula; ang lumang utos ay ang salita na narinig ninyo mula pa sa simula. Muli, isang bagong utos ang isinusulat ko sa inyo, na totoo sa kanya at sa inyo, sapagkat ang kadiliman ay lumilipas at ang tunay na liwanag ay sumisilang na. Ang nagsasabing siya ay nasa liwanag, at kinamumuhian ang kanyang kapatid, ay nasa kadiliman hanggang ngayon. Ang nagmamahal sa kanyang kapatid ay nananatili sa liwanag, at walang hadlang sa kanya. Ngunit ang napopoot sa kanyang kapatid ay nasa kadiliman at lumalakad sa kadiliman, at hindi niya alam kung saan siya pupunta, sapagkat ang kadiliman ay bumulag sa kanyang mga mata.

Sumusulat ako sa inyo, mga anak, sapagkat napatawad na sa inyo ang inyong mga kasalanan dahil sa kanyang pangalan.

Sumulat ako sa inyo, mga ama, sapagkat nakilala ninyo siya mula pa sa simula. Sumulat ako sa inyo, mga binata, sapagkat tinalo ninyo ang masama. Sumulat ako sa inyo, mga anak, sapagkat nakilala ninyo ang Ama. Sumulat ako sa inyo, mga ama, sapagkat nakilala ninyo ang una mula pa sa pasimula. Sumulat ako sa inyo, mga binata, sapagkat kayo ay malakas, at ang salita ng Diyos ay nananatili sa inyo, at nagtagumpay kayo laban sa masama.

Huwag ninyong mahalin ang mundo ni ang mga bagay sa mundo. Kung sinuman ay umiibig sa mundo, wala sa kanya ang pagmamahal ng Ama, Sapagkat ang lahat ng nasa mundo—ang pagnanasa ng laman, ang pagnanasa ng mga mata, at ang pagmamapuri ng buhay—ay hindi mula sa Ama, kundi mula sa mundo. At ang mundo ay lumalipas at ang pagnanasa nito, ngunit ang gumagawa ng kalooban ng Diyos ay nananatili magpakailanman.

Mga anak, huling oras na ito, at gaya ng inyong narinig na ang antikristo ay dumarating, at ngayon maraming antikristo na ang lumitaw, mula dito alam natin na huling oras na ito. Mula sa atin sila lumabas, ngunit hindi sila tunay na mula sa atin. Sapagkat kung tunay silang mula sa atin, sila sana ay nanatili kasama natin. Ngunit ito ay upang mahayag na hindi silang lahat ay mula sa atin. At kayo ay may pahid mula sa Banal, at alam ninyo ang lahat. Hindi ako sumulat sa inyo dahil hindi ninyo alam ang katotohanan, kundi dahil alam ninyo ito, at dahil ang bawat kasinungalingan ay hindi mula sa katotohanan. Sino ang sinungaling kung hindi ang tumatanggi na si Jesus ay ang Cristo? Ito ang antikristo, ang tumatanggi sa Ama at sa Anak. Bawat tumatanggi sa anak ay wala ring ama. Kayo nga, ang inyong narinig mula pa sa simula ay manatili nawa sa inyo. Kung ang inyong narinig mula pa sa simula ay manatili sa inyo, kayo rin

naman ay mananatili sa Anak at sa Ama. At ito ang pangako na siya mismo ay ipinangako sa atin, ang buhay na walang hanggan. Ang mga ito ay isinulat ko sa inyo tungkol sa mga nanlilinlang sa inyo. At kayo, ang pagpahid na inyong tinanggap mula sa kaniya ay nananatili sa inyo, at hindi ninyo kailangan na may sinumang magturo sa inyo, ngunit kung paano ang pagpahid ding ito ay nagtuturo sa inyo tungkol sa lahat ng bagay, at ito ay totoo at hindi kasinungalingan, at kung paano itinuro nito sa inyo, kayo ay mananatili sa kaniya. At ngayon, mga munting anak, manatili kayo sa kaniya, upang kapag siya ay mahayag ay magkaroon tayo ng katapangan at hindi tayo mapahiya sa harap niya sa kaniyang pagdating. Kung alam ninyo na siya ay matuwid, alam ninyo na ang bawat gumagawa ng katuwiran ay ipinanganak mula sa kanya.

3

Tingnan ninyo kung anong uri ng pag-ibig ang ibinigay sa atin ng Ama upang tayo ay tawaging mga anak ng Diyos. Dahil dito, ang mundo ay hindi nakakikilala sa inyo, sapagkat hindi nila nakilala siya. Mga minamahal, ngayon ay mga anak kami ng Diyos, at hindi pa naihayag kung ano kami magiging, ngunit alam namin na kung siya ay mahayag, kami ay magiging katulad sa kanya, dahil makikita namin siya kung paano siya. At ang bawat may pag-asang ito sa kanya ay nagdadalinis ng sarili, gaya ng kung paano siya ay dalisay.

Ang lahat ng gumagawa ng kasalanan ay gumagawa rin ng paglabag sa batas, at ang kasalanan ay paglabag sa batas. At alam ninyo na siya ay napahayag upang alisin ang aming mga kasalanan, at walang kasalanan sa kanya. Ang lahat ng nananatili sa kanya ay hindi nagkakasala, ang lahat ng nagkakasala ay hindi nakakita sa kanya ni nakilala man siya. Mga anak, huwag kayong

padaya ng sinuman; ang gumagawa ng katuwiran ay matuwid, gaya ng kung paano siya ay matuwid. Ang gumagawa ng kasalanan ay mula sa diyablo, dahil mula pa sa simula ay nagkakasala ang diyablo. Para dito nagpakita ang Anak ng Diyos, upang sirain ang mga gawa ng diyablo. Lahat ng ipinanganak mula sa Diyos ay hindi gumagawa ng kasalanan, sapagkat ang kanyang binhi ay nananatili sa kanya, at hindi siya makakagawa ng kasalanan, dahil siya ay ipinanganak mula sa Diyos. Sa pamamagitan nito malinaw ang mga anak ng Diyos at ang mga anak ng diyablo. Ang sinumang hindi gumagawa ng katuwiran ay hindi mula sa Diyos, at gayundin ang hindi umiibig sa kanyang kapatid. Na ito ay ang mensahe na inyong narinig mula sa simula, upang tayo ay magmahalan sa isa't isa. Hindi katulad ni Cain na mula sa masama at pinatay ang kanyang kapatid. At bakit pinatay niya siya? Dahil ang kanyang mga gawa ay masama, ngunit ang mga gawa ng kanyang kapatid ay matuwid. Huwag manggilalas, mga kapatid ko, kung kinapopootan kayo ng mundo. Alam namin na kami ay lumipat mula sa kamatayan papunta sa buhay, dahil kami ay umiibig sa mga kapatid. Ang hindi umiibig sa kapatid ay nananatili sa kamatayan. Ang bawat taong napopoot sa kaniyang kapatid ay mamamatay-tao, at alam ninyo na ang bawat mamamatay-tao ay walang buhay na walang-hanggan na nananatili sa kaniya. Sa pamamagitan nito nakilala natin ang pag-ibig, sapagkat siya ay inilagay ang kanyang kaluluwa para sa atin, at tayo ay dapat maglagay ng ating mga kaluluwa para sa mga kapatid. Ngunit sino ang may kayamanan ng mundo at nakikita ang kanyang kapatid na nangangailangan at isinasara ang kanyang puso sa kanya, paano mananatili sa kanya ang pag-ibig ng Diyos? Mga anak ko, huwag tayong umibig sa salita lamang ni sa dila, kundi sa gawa at katotohanan. At sa pamamagitan nito alam natin na tayo ay mula sa katotohanan, at papayapain natin ang ating mga puso sa harapan niya, na kung kinokondena tayo ng

aming puso, dahil mas dakila ang Diyos kaysa aming puso at alam niya ang lahat. Mga minamahal, kung ang ating puso ay hindi humahatol laban sa atin, mayroon tayong katapangan sa harap ng Diyos, At anumang aming hingin ay aming tinatanggap mula sa kanya, sapagkat aming iniingatan ang kanyang mga utos at ginagawa ang mga bagay na nakalulugod sa harap niya. At ito ang kanyang utos: na tayo ay manampalataya sa pangalan ng kanyang Anak na si Hesukristo at magmahalan sa isa't isa, gaya ng ibinigay niyang utos. At ang tumutupad ng kanyang mga utos ay nananatili sa kanya, at siya ay nananatili sa kanya. At sa pamamagitan nito nakakaalam kami na siya ay nananatili sa amin, mula sa Espiritu na ibinigay niya sa amin.

4

Mga minamahal, huwag kayong maniwala sa bawat espiritu, kundi subukin ninyo ang mga espiritu kung sila ay mula sa Diyos, sapagkat maraming mga bulaang propeta ang lumabas na sa mundo. Sa pamamagitan nito ninyo nakikilala ang espiritu ng Diyos: ang bawat espiritu na kumpikonpesa na si Jesucristo ay dumating sa laman ay mula sa Diyos. At ang bawat espiritu na hindi kumpikonpesa na si Jesucristo ay naparito sa laman ay hindi mula sa Diyos, at ito ay ang kay antikristo na inyong narinig na dumarating, at ngayon ay nasa mundo na. Kayo ay mula sa Diyos, mga munting anak, at kayo ay nanalo sa kanila, sapagkat mas dakila ang nasa inyo kaysa sa nasa mundo. Sila ay mula sa mundo, dahil dito mula sa mundo sila nagsasalita at ang mundo ay nakikinig sa kanila. Kami ay mula sa Diyos, ang nakakakilala sa Diyos ay nakikinig sa amin. Ang hindi mula sa Diyos ay hindi nakikinig sa amin. Mula dito nakikilala natin ang espiritu ng katotohanan at ang espiritu ng pagkakamali.

Mga minamahal, mahalin natin ang isa't isa, sapagkat ang pag-ibig ay mula sa Diyos, at ang bawat nagmamahal ay ipinanganak mula sa Diyos at nakakakilala sa Diyos. Ang hindi nagmamahal ay hindi nakilala ang Diyos, sapagkat ang Diyos ay pag-ibig. Sa pamamagitan nito naihayag ang pag-ibig ng Diyos sa atin, sapagkat ang kanyang bugtong na Anak ay ipinadala ng Diyos sa sanlibutan upang tayo ay mabuhay sa pamamagitan niya. Sa ito ay ang pag-ibig, hindi dahil tayo ay umibig sa Diyos, kundi dahil siya ay umibig sa atin at isinugo ang kanyang Anak bilang pantubos para sa ating mga kasalanan. Mga minamahal, kung ganito ang Diyos ay umibig sa atin, dapat din tayong magmahalan. Walang sinuman ang nakakita sa Diyos kailanman, kung magmahalan tayo sa isa't isa, ang Diyos ay nananatili sa atin at ang kanyang pag-ibig ay nasakdal na sa atin. Sa pamamagitan nito, nalalaman natin na nananatili tayo sa kanya at siya sa atin, sapagkat mula sa kanyang Espiritu ay ibinigay niya sa atin. At kami ay nakakita at nagpapatotoo na ang Ama ay nagsugo ng Anak na Tagapagligtas ng sanlibutan. Sinumang kumpisal na si Jesus ay ang Anak ng Diyos, ang Diyos ay nananatili sa kanya at siya ay nananatili sa Diyos. At kami ay nakakilala at naniwala sa pag-ibig na mayroon ang Diyos sa amin. Ang Diyos ay pag-ibig. At ang nananatili sa pag-ibig ay nananatili sa Diyos, at ang Diyos ay nananatili sa kanya. Sa pamamagitan nito naperpekto ang pag-ibig sa atin, upang magkaroon tayo ng katapangan sa araw ng paghatol, sapagkat kung paano siya ay, gayon din tayo ay sa mundong ito. Ang takot ay wala sa pag-ibig, ngunit ang perpektong pag-ibig ay nagtataboy ng takot sa labas, sapagkat ang takot ay may kaparusahan, at ang natatakot ay hindi pa naperpekto sa pag-ibig. Kami ay umiibig sa kanya, sapagkat siya ang una na umibig sa atin. Kung sinuman ay magsabi na, Mahal ko ang Diyos, at kinamumuhian niya ang kanyang kapatid, siya ay sinungaling, sapagkat ang hindi umiibig sa kapatid na kanyang

nakita, paano niya maaaring mahalin ang Diyos na hindi niya nakita? At ang utos na ito ay mayroon kami mula sa kaniya: upang ang umiibig sa Diyos ay umiibig din sa kaniyang kapatid.

5

Bawat naniniwala na si Jesus ay ang Cristo ay ipinanganak mula sa Diyos, at bawat umiibig sa nanganak ay umiibig din sa ipinanganak mula sa kanya. Sa pamamagitan nito, nalalaman natin na iniibig natin ang mga anak ng Diyos, kapag iniibig natin ang Diyos at sinusunod natin ang kanyang mga utos. Sapagkat ito ang pag-ibig ng Diyos, na ating tuparin ang kanyang mga utos, at ang kanyang mga utos ay hindi mabigat. Sapagkat ang bawat ipinanganak mula sa Diyos ay lumalampas sa mundo, at ito ang tagumpay na naglampas sa mundo, ang ating pananampalataya. Sino ang lumalampas sa mundo kung hindi ang naniniwala na si Jesus ay ang Anak ng Diyos? Ito ay ang dumating sa pamamagitan ng tubig at dugo, si Jesucristo, hindi sa tubig lamang, kundi sa tubig at sa dugo, at ang Espiritu ay ang nagpapatotoo, sapagkat ang Espiritu ay ang katotohanan. Sapagkat tatlo ang sumasaksi sa langit: ang Ama, ang Salita, at ang Banal na Espiritu, at ang tatlong ito ay isa; at tatlo ang sumasaksi sa lupa Ang Espiritu at ang tubig at ang dugo, at ang tatlo ay isa. Kung tinatanggap natin ang patotoo ng mga tao, ang patotoo ng Diyos ay mas dakila, sapagkat ito ang patotoo ng Diyos na kanyang ipinatotoo tungkol sa kanyang Anak. Ang naniniwala sa Anak ng Diyos ay may patotoo sa loob niya, ang hindi naniniwala sa Diyos ay ginawa siyang sinungaling, sapagkat hindi siya naniniwala sa patotoong ipinagpatotoo ng Diyos tungkol sa kanyang Anak. At ito ang patotoo, na buhay na walang hanggan ay ibinigay sa atin ng Diyos, at ang buhay na ito ay nasa kanyang Anak. Ang may anak ay may buhay, ang walang anak ng Diyos ay walang buhay.

Ang mga bagay na ito ay isinulat ko sa inyo na naniniwala sa pangalan ng Anak ng Diyos, upang malaman ninyo na mayroon kayong buhay na walang hanggan, at upang maniwala kayo sa pangalan ng Anak ng Diyos. At ito ang katapangan na mayroon tayo sa kanya, na kung ano man ang ating hinihingi ayon sa kalooban niya, naririnig niya tayo. At kung alam natin na nakikinig siya sa atin sa anumang ating hingin, alam natin na mayroon na tayo ang mga kahilingang ating hingin sa kanya. Kung may makakita sa kanyang kapatid na nagkakasala ng kasalanang hindi tungo sa kamatayan, hihilingin niya, at ibibigay sa kanya ang buhay, sa mga nagkakasala na hindi tungo sa kamatayan. May kasalanang tungo sa kamatayan; hindi tungkol sa iyon ang sinasabi kong ipanalangin. Ang lahat ng kalikuan ay kasalanan, at may kasalanan na hindi patungo sa kamatayan. Alam natin na ang lahat ng ipinanganak mula sa Diyos ay hindi nagkakasala, ngunit ang ipinanganak mula sa Diyos ay nag-iingat sa kanyang sarili, at ang masama ay hindi humahawak sa kanya. Alam natin na tayo ay mula sa Diyos, at ang buong mundo ay nakahiga sa masama. Alam natin na ang Anak ng Diyos ay dumating na at binigyan tayo ng pang-unawa upang makilala natin ang totoo, at tayo ay nasa totoo, sa Kanyang Anak na si Jesucristo. Ito ang tunay na Diyos at buhay na walang hanggan.

Mga anak, bantayan ninyo ang inyong mga sarili mula sa mga diyus-diyusan. Amen.

Ebanghelyo ni Mateo

1

Aklat ng kapanganakan ni Jesucristo, anak ni David, anak ni Abraham. Si Abraham ay nag-anak kay Isaac, si Isaac naman ay nag-anak kay Jacob, at si Jacob naman ay nag-anak kay Judah at sa kaniyang mga kapatid, Si Judas ay inianak si Phares at si Zerah mula kay Tamar, si Phares ay inianak si Hezron, si Hezron ay inianak si Aram, Si Aram naman ay nag-anak kay Aminadab, si Aminadab naman ay nag-anak kay Nahshon, si Nahshon naman ay nag-anak kay Salmon, Si Salmon naman ay nag-anak kay Boaz mula kay Rahab, si Boaz naman ay nag-anak kay Obed mula kay Ruth, at si Obed naman ay nag-anak kay Jesse, Si Jesse naman ay nanganak kay David na hari. Si David naman na hari ay nanganak kay Solomon mula sa asawa ni Uriah. Si Solomon naman ay nag-anak kay Rehoboam, si Rehoboam naman ay nag-anak kay Abijah, si Abijah naman ay nag-anak kay Asa, Si Asa ay nag-anak kay Jehoshaphat, si Jehoshaphat ay nag-anak kay Joram, si Joram ay nag-anak kay Uzziah, Si Uzziah naman ay nag-anak kay Jotham, si Jotham naman ay nag-anak kay Ahaz, si Ahaz naman ay nag-anak kay Hezekiah, Si Hezekiah naman ay nag-anak kay Manasseh, si Manasseh naman ay nag-anak kay Amon, at si Amon naman ay nag-anak kay Josiah, At si Josiah ay nag-anak kay Jechoniah at ang kanyang mga kapatid sa panahon ng pagkakatapon sa Babilonia.

At pagkatapos ng pagkakatapon sa Babilonia, si Jeconias ay naging ama ni Salatiel, at si Salatiel ay naging ama ni Zorobabel, Si Zerubbabel naman ay nag-anak kay Abiud, si Abiud naman ay nag-anak kay Eliakim, si Eliakim naman ay nag-anak kay Azor, Si Azor ay naging ama ni Zadok, si Zadok ay naging ama ni Achim, si

Achim ay naging ama ni Eliud, At si Eliud ay nag-anak kay Eleazar, at si Eleazar ay nag-anak kay Matthan, at si Matthan ay nag-anak kay Jacob, Si Jacob naman ay nag-anak si Joseph na asawa ni Maria, na mula sa kanya ay ipinanganak si Jesus na tinatawag na Cristo. Kaya nga, lahat ng mga henerasyon mula kay Abraham hanggang kay David ay labing-apat na henerasyon, at mula kay David hanggang sa pagkakatapon sa Babilonya ay labing-apat na henerasyon, at mula sa pagkakatapon sa Babilonya hanggang kay Kristo ay labing-apat na henerasyon.

Ang kapanganakan ni Jesu-Cristo ay ganito. Sapagkat ang kanyang ina na si Maria ay naipangako na kay Jose, bago pa sila magkasama ay natagpuang nagdadalang-tao siya mula sa Banal na Espiritu. Si Joseph na kanyang asawa, na matuwid at hindi gustong siya ipahiya sa publiko, ay nais na palayain siya nang lihim. Ngunit nang pinag-isipan niya ang mga ito, narito, ang anghel ng Panginoon ay nagpakita sa kanya sa panaginip at nagsabi, Jose, anak ni Dawid, huwag kang matakot na tanggapin si Maria na iyong asawa, sapagkat ang ipinaglihi sa kanya ay mula sa Banal na Espiritu. Maglalang siya ng isang anak na lalaki at tatawagin mo ang pangalan niya na Jesus, sapagkat siya ang magliligtas sa kanyang bayan mula sa kanilang mga kasalanan. Ngunit nangyari ang lahat ng ito upang matupad ang sinabi ng Panginoon sa pamamagitan ng propeta na nagsasalita, Masdan, ang dalaga ay magdadalang-tao at manganganak ng isang lalaki, at tatawagin nila ang kanyang pangalan na Emmanuel, na kung isasalin ay Kasama natin ang Diyos.

Nang magising si Jose mula sa tulog, ginawa niya ang ayon sa inutos sa kanya ng anghel ng Panginoon at tinanggap niya ang kanyang asawa At hindi niya siya kinilala hanggang sa ipanganak

niya ang kaniyang panganay na anak, at tinawag niya ang pangalan nito na Jesus.

2

Nang ipanganak si Jesus sa Bethlehem ng Judea sa mga araw ni Haring Herod, narito, mga mago mula sa silanganan ay dumating sa Jerusalem Nagsasabi, Saan naroon ang ipinanganak na hari ng mga Judio? Nakita namin ang kanyang bituin sa silangan at dumating kami upang sambahin siya. Ngunit nang marinig ito ni Haring Herodes, siya ay nabagabag, at ang buong Jerusalem ay nabagabag kasama niya. At pagkatapos na magtipon ang lahat ng mga punong pari at mga eskriba ng mga tao, siya ay nagtanong sa kanila kung saan ipinanganak ang Kristo. Ngunit sinabi nila sa kanya, Sa Bethlehem ng Judea, sapagkat ganito ang nakasulat sa pamamagitan ng propeta, At ikaw Bethlehem, lupain ng Judah, sa walang paraan ikaw ay pinakamaliit sa mga pinuno ng Judah, sapagkat mula sa iyo ay lalabas ang pinuno, na siyang mag-aalaga sa aking bayan, ang Israel.

Noon, si Herodes ay lihim na tumawag sa mga mago at tinukoy nang eksakto mula sa kanila ang oras ng pagpapakita ng bituin. At pagkatapos niyang ipadala sila sa Bethlehem, sinabi niya, Pumunta kayo at tumpak na magtanong tungkol sa bata, at kapag nahanap ninyo, iulat sa akin, upang ako rin ay pumunta at sambahin siya. At sila, matapos marinig ang hari, ay naglakbay, at narito, ang bituin na kanilang nakita sa silanganan ay nangunguna sa kanila, hanggang sa dumating ito at tumayo sa itaas kung saan naroon ang bata, Nang makita nila ang bituin, lubhang natuwa sila ng napakalalaking kaligayahan. At nang dumating sa bahay, nakita nila ang bata kasama si Maria na kanyang ina, at lumuhod at sumamba sa kanya, at binuksan ang kanilang mga kayamanan

at nag-alay sa kanya ng mga regalo: ginto, kamanyang, at mira. At pagkatapos na binigyan ng babala sa panaginip na huwag bumalik kay Herodes, umalis sila patungo sa kanilang lupain sa pamamagitan ng ibang daan.

Nang sila ay umalis na, masdan, isang anghel ng Panginoon ay lumitaw sa panaginip kay Jose at nagsabi, Bumangon ka, dalhin mo ang bata at ang kaniyang ina at tumakas kayo sa Ehipto, at manatili kayo roon hanggang sabihin ko sa iyo, sapagkat si Herodes ay balak hanapin ang bata upang patayin ito. At siya na bumangon ay kinuha ang bata at ang kanyang ina sa gabi at tumakas papunta sa Ehipto At siya ay nandoon hanggang sa kamatayan ni Herodes, upang matupad ang sinabi ng Panginoon sa pamamagitan ng propeta na nagsasalita, Mula sa Ehipto tinawag ko ang aking anak.

Nang makita ni Herodes na siya ay niloko ng mga mago, siya ay nagalit nang labis, at nagsugo at pinatay ang lahat ng mga bata sa Betlehem at sa lahat ng mga hangganan nito mula dalawang taon gulang pababa, ayon sa panahon na kanyang natukoy nang eksakto mula sa mga mago. Noon natupad ang sinabi ni Jeremias na propeta na nagsasalita, Isang tinig sa Ramah ay narinig, panaghoy at iyak at malaking pagtangis, si Rachel na umiiyak para sa kanyang mga anak, at ayaw niyang aliwin, sapagkat wala na sila.

Ngunit nang mamatay na si Herodes, narito, ang anghel ng Panginoon ay nagpakita kay Jose sa panaginip habang nasa Ehipto Sinasabi, Bumangon ka, kunin mo ang bata at ang kanyang ina at pumunta ka sa lupain ng Israel, sapagkat namatay na ang mga naghahangad ng kaluluwa ng bata. Ngunit siya ay bumangon,

kinuha ang bata at ang kanyang ina, at pumunta sa lupain ng Israel.

Ngunit nang marinig na si Archelaus ay naghahari sa Judea kapalit ng kanyang amang si Herod, natakot siyang pumunta doon, ngunit matapos mabalaan sa pamamagitan ng panaginip, umurong siya sa mga bahagi ng Galilea, At pagdating, nanirahan sa isang lungsod na tinatawag na Nazaret, upang matupad ang sinabi sa pamamagitan ng mga propeta na siya ay tatawagin na Nazareno.

3

Sa mga araw na yaon ay dumating si Juan ang Bautista na nangaral sa ilang ng Judea At nagsasabi, Magsisi kayo, sapagkat lumapit na ang kaharian ng mga langit. Sapagkat ito ang sinabi ni propetang Isaias: Tinig ng isang sumisigaw sa ilang: Ihanda ninyo ang daan ng Panginoon, tuwirin ninyo ang kaniyang mga landas.

Ngunit si Juan mismo ay may kasuutan na gawa sa balahibo ng kamelyo at sinturong katad sa kaniyang baywang, at ang kaniyang pagkain ay mga balang at pulot-pukyutan. Noon, lumalabas patungo sa kanya ang Jerusalem at ang buong Judea at ang buong palibot na rehiyon ng Jordan. At sila ay binabautismuhan sa Ilog Jordan ni kaniya habang ipinahahayag ang kanilang mga kasalanan.

Ngunit nang makita niya ang maraming mga Fariseo at Saduceo na dumarating sa kanyang bautismo, sinabi niya sa kanila, Mga supling ng mga ahas, sino ang nagpakita sa inyo na tumakas mula sa paparating na galit? Gumawa nga kaya ninyo ng bunga na karapat-dapat sa pagsisisi. At huwag ninyong isipin na

sabihin sa inyong mga sarili, Mayroon kaming ama na si Abraham. Sinasabi ko nga sa inyo na may kakayahan ang Diyos na mula sa mga batong ito ay magbangon ng mga anak para kay Abraham. Nakalatag na ngunit ang palakol sa ugat ng mga puno, kaya bawat puno na hindi nagbubunga ng magandang prutas ay pinutol at itinapon sa apoy.

Ako nga ay bumabautismo sa inyo sa tubig tungo sa pagsisisi, ngunit ang dumarating pagkatapos ko ay mas malakas kaysa sa akin, na hindi ako karapat-dapat na magdala ng kanyang mga sandalyas; siya mismo ang babautismo sa inyo sa Banal na Espiritu at apoy. Ang panggiik ay nasa kanyang kamay at lulinisin niya nang husto ang kanyang giikan, at titipunin niya ang kanyang butil sa kamalig, ngunit ang ipa ay susunugin niya sa apoy na hindi mapapatay.

Noon pumunta si Jesus mula sa Galilea sa Jordan patungo kay Juan upang binyagan niya. Pero si Juan ay pumipigil sa kanya, nagsasabi, Ako ang may kailangan na bautismuhan sa pamamagitan mo, at ikaw pa ang pumupunta sa akin? Sumagot naman si Jesus at sinabi sa kanya, Hayaan mo muna ngayon, sapagkat ganito ang angkop sa atin upang tuparin ang lahat ng katuwiran. Noon ay pinahintulutan niya siya. At pagkatapos mabinyagan, si Jesus ay umakyat agad mula sa tubig, at narito, nabuksan sa kanya ang mga langit, at nakita niya ang Espiritu ng Diyos na bumababa na tulad ng kalapati at dumarating sa kanya. At masdan, isang boses mula sa mga langit na nagsasabi, Ito ang aking minamahal na Anak, na aking kinalulugdan.

4

Noon si Jesus ay pinaakay ng Espiritu papunta sa ilang upang matukso ng diyablo. At pagkatapos ng pag-ayuno ng apatnapung araw at apatnapung gabi, kalaunan ay nagutom siya. At paglapit sa kanya ng nagtutukso, sinabi niya, Kung anak ka ng Diyos, sabihin mo upang ang mga batong ito ay maging tinapay. Ngunit sumagot siya at sinabi, Nakasulat: Hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos. Noon kinuha siya ng diyablo patungo sa banal na lungsod, at itinayo siya sa taluktok ng templo. At sinabi niya sa kanya, Kung anak ka ng Diyos, itapon mo ang iyong sarili pababa, sapagkat nakasulat na sa kanyang mga anghel siya ay mag-uutos tungkol sa iyo, at sa kanilang mga kamay dadaganan ka nila, baka sakaling matisod sa bato ang iyong paa.

Sinabi sa kanya ni Jesus, Muli ay nakasulat: Hindi mo susubukin ang Panginoon mong Diyos.

Muli siyang dinala ng diyablo sa isang napakataas na bundok, at ipinakita sa kanya ang lahat ng mga kaharian ng mundo at ang kanilang kaluwalhatian. At sinabi niya sa kaniya, Ang lahat ng ito ay ibibigay ko sa iyo, kung luluhod ka at sasambahin mo ako. Noon sinabi sa kanya ni Jesus, Pumunta ka sa likuran ko, Satanas, sapagkat nakasulat: Ang Panginoon mong Diyos ay iyong sasambahin at sa kanya lamang ay iyong paglilingkuran. Noon ay pinabayaan siya ng diyablo, at narito, mga anghel ay lumapit at nangasiwa sa kanya.

Ngunit nang marinig ni Jesus na si Juan ay naipahayag na, siya ay umurong patungo sa Galilea. At pagkatapos niyang iwan ang Nazaret, dumating siya at tumira sa Capernaum na nasa tabi ng dagat, sa mga hangganan ng Zebulun at Naphtali. upang matupad ang sinabi sa pamamagitan ng propetang Isaias na

nagsasalita, Lupain ng Zebulun at lupain ng Naphtali, daan ng dagat, lampas ng Jordan, Galilea ng mga bansa, Ang mga taong nakaupo sa kadiliman ay nakakita ng malaking liwanag, at sa mga nakaupo sa lupain at anino ng kamatayan, liwanag ay sumiklab sa kanila.

Mula noon, nagsimula si Jesus na mangaral at magsabi, Magsisi kayo, sapagkat malapit na ang kaharian ng langit.

Habang naglalakad sa tabi ng dagat ng Galilea, nakita niya ang dalawang magkapatid, si Simon na tinatawag na Pedro at si Andrew na kapatid niya, na naghahagis ng lambat sa dagat, sapagkat sila ay mga mangingisda. At sinasabi niya sa kanila, Halika at sumunod sa akin, at gagawin ko kayong mangingisda ng mga tao. Ngunit sila ay kaagad na iniwan ang kanilang mga lambat at sumunod sa kanya. At pagpapatuloy mula doon, nakita niya ang iba pang dalawang magkapatid, si Santiago na anak ni Zebedeo at si Juan na kapatid niya, na nasa bangka kasama ni Zebedeo na kanilang ama, kinukumpuni ang kanilang mga lambat, at tinawag niya sila. At agad nilang iniwan ang bangka at ang kanilang ama at sumunod sa kanya.

At pumunta sa buong Galilea si Jesus, nagtuturo sa kanilang mga kongregasyon at ipinapahayag ang mabuting balita ng kaharian at nagpapagaling ng lahat ng sakit at lahat ng karamdaman sa bayan. At kumalat ang balita tungkol sa kanya sa buong Syria, at dinala sa kanya ang lahat ng may sakit na nagdurusa sa iba't ibang karamdaman at paghihirap, at ang mga inaalihan ng demonyo at mga epileptiko at mga paralitiko, at pinagaling niya sila. At sumunod sa kanya ang maraming tao mula sa Galilea at Decapolis at Jerusalem at Judea at sa lampas ng Jordan.

5

Nang makita niya ang mga karamihan, umakyat siya sa bundok, at nang maupo na siya, lumapit sa kanya ang kanyang mga alagad. At nang buksan niya ang kanyang bibig, nagturo siya sa kanila at sinabi, Mapalad ang mga dukha sa espiritu, sapagkat sa kanila ang kaharian ng langit. Mapalad ang mga nagluluksa, sapagkat sila ay aaliwin. Mapalad ang maamo, sapagkat sila ang mamanahin ng lupa. Mapalad ang mga nagugutom at nauuhaw sa katuwiran, sapagkat sila ay mabubusog. Mapalad ang mga mahabagin, sapagkat sila ay kahahabagan. Mapalad ang mga malinis ang puso, sapagkat sila ay makikita ang Diyos. Mapalad ang mga tagapagpapakapayapa, sapagkat sila ay tatawagin na mga anak ng Diyos. Pinagpala ang mga inusig dahil sa katuwiran, sapagkat sa kanila ang kaharian ng langit. Mapalad kayo kapag kayo ay inaalipusta at inuusig, at sinasabi nila ang lahat ng masamang salita laban sa inyo na pawang kasinungalingan dahil sa akin. Magalak kayo at magsaya, sapagkat ang inyong gantimpala ay dakila sa mga langit, sapagkat ganito rin ang ginawa nila sa mga propetang nauna sa inyo.

Kayo ang asin ng lupa, ngunit kung ang asin ay mawalan ng lasa, paano ito muling maaalatan? Wala na itong silbi kundi itapon sa labas at tapakan ng mga tao. Kayo ang liwanag ng mundo. Hindi maaaring magtago ang lungsod na nakalagay sa itaas ng bundok. Ni hindi nila sinisindihan ang ilawan at inilalagay ito sa ilalim ng takalan, kundi sa ibabaw ng kandelero, at nagniningning ito sa lahat ng nasa loob ng bahay. Ganito hayaan magniningning ang inyong liwanag sa harap ng mga tao, upang makita nila ang inyong mababuting gawa at luwalhatiin ang inyong Ama na nasa kalangitan.

Huwag kayong mag-isip na dumating ako upang sirain ang batas o ang mga propeta; hindi ako dumating upang sirain, kundi upang tuparin. Tunay na sinasabi ko sa inyo, hanggang lumipas ang langit at ang lupa, isang iota o isang serif ay hindi kailanman lilipas mula sa batas hanggang maganap ang lahat. Sino man kung kaya sirain ang isa sa mga utos na ito na pinakamaliit at turuan nang ganito ang mga tao, siya ay tatawagin na pinakamaliit sa kaharian ng langit; ngunit sino man ang gumanap at magturo, siya ay tatawagin na dakila sa kaharian ng langit. Sinasabi ko sa inyo na kung hindi sasagana ang inyong katuwiran nang higit pa sa mga eskriba at Pariseo, hindi kayo papasok sa kaharian ng langit. Narinig ninyo na sinabi sa mga sinaunang tao, Huwag kang pumapatay, at sinumang pumatay ay magiging may sala sa hatol. Ngunit sinasabi ko sa inyo na ang bawat taong nagagalit sa kanyang kapatid nang walang dahilan ay magiging nagkasala sa hatol, at sinumang magsabi sa kanyang kapatid ng raca ay magiging nagkasala sa konseho, at sinumang magsabi ng hangal ay magiging nagkasala sa gehena ng apoy. Kung samakatuwid ikaw ay nag-aalok ng iyong handog sa altar at doon ay maalala mo na ang iyong kapatid ay may hinanakit laban sa iyo, Iwan mo roon ang iyong handog sa harap ng altar, at pumunta ka muna upang makipagkasundo sa iyong kapatid, at pagkatapos ay bumalik ka at mag-alay ng iyong handog. Magpakabuti ng loob sa iyong kalaban nang mabilis habang ikaw ay nasa daan kasama niya, baka ka ibigay ng kalaban sa hukom at ng hukom ka ibigay sa katulong, at sa bilangguan ka itapon. Amen, sinasabi ko sa iyo, hindi ka lalabas mula doon hanggang sa mabayaran mo ang huling quadrans.

Narinig ninyo na sinabi sa mga sinaunang tao, Hindi ka dapat mangangalunya. Ngunit sinasabi ko sa inyo na ang bawat nakatingin sa babae upang magnasa sa kanya ay nakagawa na ng pangangalunya sa kanya sa loob ng kanyang puso. Ngunit kung

ang iyong kanang mata ay nagiging sanhi ng iyong pagkakasala, bunutin mo ito at itapon mula sa iyo, sapagkat mas mabuti para sa iyo na mapahamak ang isa sa iyong mga kasapi kaysa ang iyong buong katawan ay maitapon sa gehena. At kung ang iyong kanang kamay ay nagsasanhi ng pagkakasala sa iyo, putulin ito at itapon mula sa iyo, sapagkat mapapakinabangan mo na mawala ang isa sa iyong mga kasapi at hindi ang iyong buong katawan ay maitapon sa gehena.

Sinabi nga na sinumang maghihiwalay sa kaniyang asawa ay bigyan niya ito ng kasulatan ng paghihiwalay. Ngunit sinasabi ko sa inyo na sinumang maghihiwalay sa kaniyang asawa maliban lamang sa dahilan ng pakikiapid, ay ginagawa niyang maging mangangalunya ito, at sinumang mag-asawa sa babaeng nahiwalay na ay nangangalunya.

Muli ninyong narinig na sinabi sa mga sinaunang tao, Huwag kayong manunumpa ng kasinungalingan, kundi tuparin ninyo sa Panginoon ang inyong mga sumpa. Ngunit sinasabi ko sa inyo na huwag kayong sumumpa sa anumang paraan, ni sa langit, sapagkat ito ay trono ng Diyos, Huwag sa lupa, sapagkat ito ay tungtungan ng kanyang mga paa, ni sa Jerusalem, sapagkat ito ay lungsod ng dakilang Hari. Huwag ka ring sumumpa sa iyong ulo, sapagkat hindi mo kayang gawing puti o itim ang isang buhok. Hayaan ngang ang inyong salita ay oo, oo; hindi, hindi; ang labis pa sa mga ito ay mula sa masama.

Narinig ninyo na sinabi, Mata kapalit ng mata at ngipin kapalit ng ngipin. Ngunit sinasabi ko sa inyo na huwag labanan ang masama, kundi sinuman ang sampalin ka sa kanang pisngi, ipakita mo sa kanya pati ang kabilang pisngi. At sa nais na hatulan ka at kunin ang iyong tunika, hayaan mo siyang kunin pati ang

iyong damit. At sinumang pipilitin ka ng isang milya, sumama ka sa kanya ng dalawa. Sa humihingi sa iyo ay magbigay, at ang nais humiram mula sa iyo ay huwag mong talikuran.

Narinig ninyo na sinabi, Mamahalin mo ang iyong kapwa at kapopootan mo ang iyong kaaway. Ngunit ako'y nagsasabi sa inyo, mahalin ninyo ang inyong mga kaaway, pagpalain ninyo ang mga sumusumpa sa inyo, gumawa kayo ng mabuti sa mga napopoot sa inyo, at manalangin kayo para sa mga nang-aapi at umuusig sa inyo. Upang kayo ay maging mga anak ng inyong Ama na nasa langit, sapagkat ang kanyang araw ay sumisikat sa masasama at mabubuti, at umuulan sa matuwid at sa hindi matuwid. Kung mahalin ninyo ang mga umiibig sa inyo, anong gantimpala ang mayroon kayo? Hindi rin ba ang mga maniningil ng buwis ay ginagawa rin ang ganito? At kung batiin lamang ninyo ang inyong mga kaibigan, ano ang natatangi sa inyong ginagawa? Hindi ba't ganoon din ang ginagawa ng mga maniningil ng buwis? Kaya kayo ay magiging perpekto, kung paano ang inyong Ama na nasa mga langit ay perpekto.

6

Mag-ingat sa inyong kawanggawa na huwag gawin sa harap ng mga tao upang makita nila, kung hindi, walang gantimpala kayong matatanggap mula sa inyong Ama na nasa langit. Kapag nga ikaw ay gumagawa ng limos, huwag kang magpatunog ng trumpeta sa harap mo, gaya ng ginagawa ng mga mapagkunwari sa mga kongregasyon at sa mga kalye, upang sila ay maluwalhati ng mga tao. Tunay na sinasabi ko sa inyo, tinanggap na nila ang kanilang gantimpala. Ngunit kapag ikaw ay gumagawa ng limos, huwag malaman ng iyong kaliwang kamay kung ano ang ginagawa

ng iyong kanang kamay upang ang iyong awa ay nasa lihim, at ang iyong Ama na nakakakita sa lihim ay gaganti sa iyo nang hayag.

At kapag ikaw ay manalangin, hindi ka magiging gaya ng mga mapagkunwari, dahil sila ay umiibig na manalangin habang nakatayo sa mga kongregasyon at sa mga sulok ng mga kalye, upang sila ay lumitaw sa mga tao. Tunay na sinasabi ko sa inyo na sila ay tumatanggap ng kanilang ganting-pala. Ngunit ikaw, kapag manalangin ka, pumasok sa iyong silid, at pagsara mo ng iyong pinto, manalangin sa iyong Ama na nasa lihim, at ang iyong Ama na nakakakita sa lihim ay gaganti sa iyo nang hayag.

Kapag nanalangin kayo, huwag magbalbulutya gaya ng mga Gentil, sapagkat sa palagay nila ay maririnig sila dahil sa kanilang kadaldalan. Huwag nga kayong maging katulad nila, sapagkat alam ng inyong Ama ang inyong pangangailangan bago pa ninyo hingin sa kaniya. Ganito nga kaya manalangin kayo: Ama namin na nasa kalangitan, sambahin nawa ang iyong pangalan, Dumating nawa ang iyong kaharian, mangyari nawa ang iyong kalooban, kung paano sa langit, ay gayon din naman sa lupa, Ang aming araw-araw na tinapay ay ibigay mo sa amin ngayon. At patawarin mo kami sa aming mga utang, gaya ng kami ay nagpapatawad sa aming mga may utang. At huwag mo kaming dalhin sa tukso, kundi iligtas mo kami sa masama. Sapagkat iyo ang kaharian at ang kapangyarihan at ang kaluwalhatian magpakailanman, amen.

Kung patawarin ninyo ang mga tao sa kanilang mga pagkakasala, patatawarin din kayo ng inyong Amang nasa langit. Ngunit kung hindi ninyo patatawarin ang mga tao sa kanilang mga pagkakasala, ni hindi rin kayo patatawarin ng inyong Ama sa inyong mga pagkakasala.

Kapag kayo ay mag-ayuno, huwag kayong maging gaya ng mga mapagkunwari na malungkot, sapagkat sinisira nila ang kanilang mga mukha upang lumitaw sa mga tao na sila ay nag-aayuno. Tunay na sinasabi ko sa inyo na tinanggap na nila ang kanilang gantimpala. Ngunit ikaw, kapag nag-aayuno, pahiran mo ang iyong ulo at hugasan ang iyong mukha Upang hindi ka magpakita sa mga tao na nag-aayuno, kundi sa iyong ama na nasa lihim, at ang iyong ama na nakakakita sa lihim ay gaganti sa iyo nang hayag.

Huwag mag-imbak para sa inyo ng mga kayamanan sa lupa, kung saan ang gamu-gamo at kalawang ay sumisira, at kung saan ang mga magnanakaw ay pumapasok at nagnananakaw. Ngunit mag-imbak kayo ng mga kayamanan sa langit, kung saan hindi sumisira ang kalawang, at kung saan ang mga magnanakaw ay hindi bumbubutas ni nagnananakaw. Sapagkat kung nasaan ang inyong kayamanan, naroon din ang inyong puso.

Ang ilawan ng katawan ay ang mata, kung kaya kung ang iyong mata ay simple, ang iyong buong katawan ay magiging puno ng liwanag. Ngunit kung ang iyong mata ay masama, ang iyong buong katawan ay magiging madilim. Kung kaya ang liwanag na nasa iyo ay kadiliman, gaano kalaki ang kadiliman?

Walang sinuman ang may kakayahang maglingkod sa dalawang panginoon, sapagkat ang isa ay kasusuklaman at ang isa ay mamahalin, o sa isa ay magiging tapat at ang isa ay hahamak. Hindi kayo may kakayahang maglingkod sa Diyos at sa kayamanan.

Dahil dito, sinasabi ko sa inyo: huwag kayong mag-alala para sa inyong kaluluwa kung ano ang inyong kakainin at ano ang

inyong iinumin, ni para sa inyong katawan kung ano ang inyong isusuot. Hindi ba ang kaluluwa ay higit pa kaysa pagkain, at ang katawan ay higit pa kaysa kasuutan? Tumingin kayo sa mga ibon ng langit, dahil hindi sila nagtatanim, ni nag-aani, ni nangtitipon sa mga kamalig, at ang inyong Amang makalangit ay nagpapakain sa kanila. Hindi ba kayo ay mas mahalaga kaysa sa kanila? Sino ba sa inyo, sa pag-aalala, ay makakadagdag ng isang siko sa kanyang buhay? At tungkol sa kasuutan, bakit kayo nag-aalala? Isaalang-alang ang mga lirio ng bukid kung paano sila lumalaki—hindi sila nagsusumikap ni nag-iikid, sinasabi ngunit sa inyo na ni Solomon sa lahat ang Kung ang damo ng bukid, na ngayon ay nananatili at bukas ay itinatatapon sa hurno, ay ganito binibihisan ng Diyos, hindi ba lalo na kayo, kayong maliit ang pananampalataya? Kaya huwag mag-alala na nagsasabi, Ano ang kakainin natin o ano ang iinumin natin o ano ang isusuot natin? Sapagkat hinahanap ng lahat ng mga bansang ito ang mga bagay na ito, alam naman ng inyong Amang makalangit na kailangan ninyo ang lahat ng mga ito. Ngunit hanapin ninyo muna ang kaharian ng Diyos at ang kanyang katuwiran, at ang lahat ng mga ito ay idadagdag sa inyo. Huwag nga kayong mag-alala para sa bukas, sapagkat ang bukas ay mag-aalala sa sarili nito, sapat na sa bawat araw ang kasamaan nito.

7

Huwag kayong humatol, upang hindi kayo hatulan. Sapagkat sa hatol na inyong iginagamit sa paghatol ay hahatulan din kayo, at sa sukat na inyong iginagamit sa pagsukat ay susukatin din kayo. Bakit nga ba nakikita mo ang dulo sa mata ng iyong kapatid, ngunit ang tahilan sa iyong sariling mata ay hindi mo napapansin? O paano ka magsasabi sa iyong kapatid, Hayaan mo akong alisin ang butil mula sa iyong mata, at narito ang tahilan ay nasa iyong

sariling mata? Mapagkunwari, alisin mo muna ang tahilan sa iyong sariling mata, at saka mo makikitang malinaw kung paano aalisin ang munting piraso sa mata ng iyong kapatid.

Huwag ninyong ibigay ang banal sa mga aso, ni huwag ninyong ihagis ang inyong mga perlas sa harap ng mga baboy, baka sakaling kanilang tapakan ang mga ito sa kanilang mga paa at pagkatapos ay lumingon sila at pagatin kayo.

Humingi kayo, at ibibigay sa inyo; maghanap kayo, at makikita ninyo; kumatok kayo, at bubuksan sa inyo. Sapagkat ang bawat tumatanong ay tumatanggap, at ang tumatingin ay nakakahanap, at sa kumakatok ay bubuksan. O sino ba sa inyo ang tao na kung hihingi sa kanya ang kanyang anak ng tinapay, ay magbibigay ng bato sa kanya? At kung hihingin niya ng isda, hindi ba ahas ang ibibigay sa kaniya? Kung kaya kayong mga taong masama, alam ninyong magbigay ng mababuting kaloob sa inyong mga anak, gaano pa kalakas higit na ang inyong Ama na nasa langit ay magbibigay ng mabuti sa mga humihingi sa kanya?

Kaya nga, lahat ng nais ninyong gawin sa inyo ng mga tao, gayon din ninyo gawin sa kanila, sapagkat ito ang batas at ang mga propeta.

Pumasok kayo sa pamamagitan ng makitid na pintuan, sapagkat malawak ang pintuan at maluwang ang daang patungo sa kapahamakan, at marami ang pumapasok dito. Napakakitid ng pintuan at napakahirap ng daang patungo sa buhay, at kakaunti lamang ang nakakakita nito

Magbayad ng pansin laban sa mga bulaang propeta, na dumarating sa inyo na nakasuot ng mga damit ng tupa, ngunit sa

loob sila ay mga mapanaklaw na lobo. Mula sa kanilang mga bunga, makikilala ninyo sila. Hindi ba sila nangongolekta ng ubas mula sa mga tinik o ng igos mula sa mga dawag? Kaya bawat mabuting puno ay gumagawa ng magagandang bunga, ngunit ang bulok na puno ay gumagawa ng masamang bunga. Hindi makakaya ng mabuting puno na magbunga ng masamang prutas, ni ng bulok na puno na magbunga ng magagandang prutas. Bawat punong hindi gumagawa ng magandang bunga ay pinutol at itinapon sa apoy. Kaya nga sa pamamagitan ng kanilang mga bunga makikilala ninyo sila.

Hindi lahat ng nagsasabi sa akin, Panginoon, Panginoon, ay papasok sa kaharian ng langit, kundi ang gumagawa ng kalooban ng aking Ama na nasa langit. Maraming magsasabi sa akin sa araw na iyon, Panginoon, Panginoon, hindi ba sa iyong pangalan kami nanghula, at sa iyong pangalan kami naglabas ng mga demonyo, at sa iyong pangalan kami gumawa ng maraming mga himala? At pagkatapos, ipahahayag ko sa kanila na hindi ko kayo kailanman nakilala. Lumayo kayo sa akin, kayong mga gumagawa ng kasamaan.

Kaya nga, ang sinumang nakakarinig ng aking mga salitang ito at gumagawa ng mga ito, ihahambing ko siya sa isang taong matalino, na nagtayo ng kaniyang bahay sa ibabaw ng bato, At bumaba ang ulan at dumating ang mga ilog at humihip ang mga hangin at umatake sa bahay na iyon, at hindi ito bumagsak, sapagkat nakatayo ito sa ibabaw ng bato. At bawat nakikinig sa aking mga salitang ito at hindi ginagawa ang mga ito ay maiihalintulad sa isang hangal na lalaki, na nagtayo ng kaniyang bahay sa buhangin, At bumaba ang ulan, dumating ang mga ilog, humihip ang mga hangin, at tumama sa bahay na iyon, at bumagsak ito, at ang pagbagsak nito ay napakalakas.

At nangyari noong natapos ni Jesus ang mga salitang ito, namangha ang mga tao sa kanyang pagtuturo. Sapagkat nagtuturo siya sa kanila na may awtoridad, at hindi tulad ng mga eskriba.

8

Nang bumaba siya mula sa bundok, sumunod sa kanya ang maraming tao. At narito, isang ketongin na lumapit ay sumamba sa kanya at nagsabi, Panginoon, kung ibig mo, maaari mo akong linisin. At iniunat ni Jesus ang kanyang kamay at hinawakan siya, na nagsasabi, Ibig ko, malinis ka. At agad na nalinis ang kanyang ketong. At sinabi sa kanya ni Jesus, Tingnan mong huwag mong sabihin sa sinuman, pero pumunta ka at ipakita mo ang iyong sarili sa pari at mag-alay ka ng handog na iniutos ni Moises para sa patotoo sa kanila.

Ngunit nang siya ay pumasok sa Capernaum, lumapit sa kanya ang isang senturyon na nakikiusap sa kanya at nagsasabi Panginoon, ang aking batang-alipin ay nakahandusay sa bahay, paralitiko, at lubhang pinahihirapan. At sinabi sa kanya ni Jesus, Ako, pagdating ko, pagagalingin ko siya. At sumagot ang senturyon at sinabi, Panginoon, hindi ako karapat-dapat na pumasok ka sa ilalim ng aking bubungan, pero sabihin mo lamang ang salita, at gagaling ang aking alipin. Sapagkat ako ay taong nasa ilalim ng awtoridad, na may mga sundalo sa ilalim ko, at sinasabi ko sa isa, Pumunta ka, at pumupunta siya, at sa iba, Pumarito ka, at pumapunta siya, at sa aking alipin, Gawin mo ito, at ginagawa niya. Nang marinig ito ni Jesus, namangha siya at sinabi sa mga sumusunod sa kanya, Tunay na sinasabi ko sa inyo, kahit sa Israel ay hindi ako nakatagpo ng ganito kalaking pananampalataya. Sinasabi ko nga sa inyo na maraming mula sa silanganan at kanluran ay darating at hihiga kasama sina

Abraham, Isaac, at Jacob sa kaharian ng langit. Ngunit ang mga anak ng kaharian ay itatapon sa kadilimang panlabas, doon magkakaroon ng pag-iyak at pagngangalit ng mga ngipin. At sinabi ni Jesus sa senturyon, Humayo, at ayon sa iyong pananampalataya ay mangyari sa iyo. At gumaling ang kanyang alipin sa oras ding iyon.

At nang dumating si Jesus sa bahay ni Pedro, nakita niya ang biyenan nito na nakahiga at nilalagnat. At hinawakan niya ang kanyang kamay, at iniwan siya ng lagnat, at siya ay bumangon at naglingkod sa kanya. Ngunit nang gabi na, dinala nila sa kanya ang maraming inaalihan ng demonyo, at pinalayas niya ang mga espiritu sa pamamagitan ng salita at pinagaling niya ang lahat ng may sakit Upang matupad ang sinabi sa pamamagitan ni propeta Isaias, Siya mismo ang kumuha ng ating mga kahinaan at dinala ang ating mga sakit.

Ngunit nang makita ni Jesus ang maraming tao sa paligid niya, nag-utos siyang umalis patungo sa kabilang panig. At lumapit ang isang eskriba at sinabi sa kanya, Guro, susundan kita saan man ka pumunta. At sinasabi sa kanya ni Jesus, ang mga soro ay may mga yungib at ang mga ibon ng langit ay may mga pugad, pero ang anak ng tao ay walang kung saan isasandal ang ulo. Ngunit isa pa sa kaniyang mga alagad ay nagsabi sa kaniya, Panginoon, pahintulutan mo muna akong umalis at ilibing ang aking ama. Pero sinabi ni Jesus sa kanya, Sumunod ka sa akin, at hayaan ang mga patay na ilibing ang kanilang sariling mga patay.

At nang sumakay siya sa barko, sumunod sa kanya ang kanyang mga alagad. At narito, isang malaking lindol ay nangyari sa dagat, kaya ang barko ay natatakpan ng mga alon, ngunit siya ay natutulog. At paglapit ang kanyang mga alagad, ginising nila

siya at nagsabi, Panginoon, iligtas mo kami, namamatay na kami. At sinabi niya sa kanila, Bakit kayo natatakot, kayong maliit ang pananampalataya? Pagkatapos bumangon siya at sinaway ang mga hangin at ang dagat, at nagkaroon ng malaking katahimikan. Ngunit ang mga tao ay namangha at nagsabi, Anong uri ng tao ito, na kahit ang mga hangin at ang dagat ay sumusunod sa kanya?

At nang dumating siya sa kabilang ibayo sa lupain ng mga Gergeseno, sinalubong siya ng dalawang inaalihan ng demonyo na lumalabas mula sa mga libingan, napakadelikado, kaya't walang sinuman ang malakas na dumaan sa daang iyon. At narito, sumigaw sila at nagsabi, Ano sa amin at sa iyo, Jesus na Anak ng Diyos? Dumating ka ba dito bago pa ang panahon upang pahirapan kami? Ay malayo mula sa kanila ang isang kawan ng maraming baboy na nagpapastol. Ngunit ang mga demonyo ay nakiusap sa kanya na sinasabi, Kung pinalalayas mo kami, pahintulutan mo kaming pumasok sa kawan ng mga baboy. At sinabi niya sa kanila, Humayo kayo. Ang mga ito, pagkalabas, ay umalis patungo sa kawan ng mga baboy, at narito, tumakbo ang buong kawan ng mga baboy pababa sa bangin patungo sa dagat at namatay sa mga tubig. Ang mga nagpapastol ay tumakas, at pagkatapos nilang pumunta sa lungsod ay inulat nila ang lahat kasama ang tungkol sa mga inaalihan ng demonyo. At narito, lumabas ang buong lungsod upang salubungin si Jesus, at nang makita nila siya, nakiusap sila na umalis siya sa kanilang mga hangganan.

9

At pagkasakay sa barko, tumawid siya at dumating sa kanyang sariling lungsod. At masdan, dinala nila sa kaniya ang isang paralitiko na nakahiga sa higaan, at nang makita ni Jesus

ang kanilang pananampalataya, sinabi niya sa paralitiko, Magpakatatag ka, anak, pinatawad na ang iyong mga kasalanan. At masdan, ilang mga eskriba ay nagsabi sa kanilang sarili, Ito ay lumalapastangan. At nakikita ni Jesus ang kanilang mga kaisipan, sinabi niya, Bakit kayo nag-iisip ng masama sa inyong mga puso? Ano nga ba ang mas madali, sabihin na Napatawad na ang iyong mga kasalanan, o sabihin na Bumangon ka at lumakad? Upang malaman ninyo na ang Anak ng Tao ay may kapangyarihan sa ibabaw ng lupa na magpatawad ng mga kasalanan, kung gayon sinabi niya sa paralitiko, Bumangon ka, buhatin mo ang iyong higaan at umuwi ka sa iyong bahay. At pagkatapos bumangon, umalis siya patungo sa kaniyang bahay. Ngunit nang makita ito ng mga karamihan, namangha sila at niluwalhati ang Diyos na nagbigay ng ganitong awtoridad sa mga tao.

At habang dumaraan si Jesus mula doon, nakita niya ang isang taong nakaupo sa booth ng manoningil ng buwis na tinatawag na Mateo, at sinabi niya sa kanya, Sumunod ka sa akin. At tumayo siya at sumunod sa kanya. At nangyari nang siya ay nakahiga sa bahay, at narito, maraming maniningil ng buwis at mga makasalanan na dumating ay nakahiga na magkakasama kay Jesus at sa kaniyang mga alagad. At nang makita ng mga Pariseo, sinabi nila sa kanyang mga alagad, Bakit kumakain ang inyong guro kasama ng mga maniningil ng buwis at mga makasalanan? Ngunit nang marinig ito ni Jesus, sinabi niya sa kanila, Hindi nangangailangan ng manggagamot ang mga malakas, kundi ang mga may sakit. Pumunta kayo at matuto kung ano ang awa na gusto ko at hindi sakripisyo. Sapagkat hindi ako dumating upang tawagin ang matuwid, kundi ang mga makasalanan sa pagsisisi.

Noon, lumapit sa kanya ang mga alagad ni Juan at nagsabi, Bakit kami at ang mga Fariseo ay nag-aayuno nang madalas, pero

ang mga alagad mo ay hindi nag-aayuno? At sinabi ni Jesus sa kanila, Hindi ba nakakaya ng mga anak ng bulwagan ng kasal na magluksa habang kasama nila ang kasintahan? Ngunit darating ang mga araw kapag kinuha mula sa kanila ang kasintahan, at noon sila ay mag-aayuno. Walang sinuman ang naglalagay ng tagpi ng telang hindi pa nalabhan sa lumang damit, sapagkat kinukuha ng kabuuan nito mula sa damit, at mas masahol na punit ang nagiging. Hindi rin nila itinapon ang bagong alak sa loob ng lumang balat ng alak, kung hindi, pupunitin ang mga balat ng alak, at ang alak ay mababuhos at ang mga balat ng alak ay mawawasak, pero ang bagong alak ay itinapon nila sa loob ng bagong balat ng alak, at pareho ay napapanatili.

Habang siya ay nagsasalita ng mga ito sa kanila, narito, isang pinuno ay lumapit at sumamba sa kanya, na nagsasabi, Ang anak kong babae ay kakamatay lang, ngunit pumunta ka, ipatong mo ang iyong kamay sa kanya at siya ay mabubuhay. At pagkatapos na bumangon, si Jesus ay sumunod sa kanya, at ang kanyang mga alagad. At masdan, isang babae na nagdudugo ng labindalawang taon, lumapit sa likuran at hinawakan ang laylay ng kanyang damit. Sinabi niya kasi sa kanyang sarili, Kung mahipo ko lamang ang kanyang damit, maliligtas ako. Ngunit si Jesus ay lumingon at nakita siya at sinabi, Magpakatatag ka, anak, ang iyong pananampalataya ay nagligtas sa iyo. At naligtas ang babae mula sa oras na iyon. At nang dumating si Jesus sa bahay ng pinuno at makita ang mga mang-tutugtog ng plawta at ang karamihang nag-iingay, sinabi niya sa kanila, Umurong kayo, sapagkat hindi namatay ang batang babae, kundi natutulog lamang. At tinatawanan nila siya. Ngunit nang mapalabas ang karamihan, pumasok siya at hinawakan ang kanyang kamay, at bumangon ang batang babae. At lumabas ang balitang ito sa buong lupaing iyon.

At nang dumaan mula doon si Jesus, sumunod sa kanya ang dalawang bulag na sumisigaw at nagsasabi, Kaawaan mo kami, anak ni David. Nang dumating naman sa bahay, lumapit sa kanya ang mga bulag, at sinabi sa kanila ni Jesus, Naniniwala ba kayo na ako ay may kakayahang gawin ito? Sinabi nila sa kanya, Oo, Panginoon. Noon hinipo niya ang kanilang mga mata at sinabi, Ayon sa inyong pananampalataya ay mangyari sa inyo. At nabuksan ang kanilang mga mata, at si Jesus ay mahigpit na nagbabala sa kanila, Tingnan ninyo na walang sinuman ang makaalam. Ngunit ang mga lumabas ay nagkalat ng balita tungkol sa kanya sa buong lupaing iyon.

Habang sila ay lumalabas, narito, dinala nila sa kaniya ang isang taong pipi na sinasapian ng demonyo. At nang mapalabas ang demonyo, nagsalita ang pipi, at namangha ang mga karamihan na nagsasabi na kailanman hindi lumitaw ng ganito sa Israel. Ngunit ang mga Pariseo ay nagsasabi, Sa pamamagitan ng pinuno ng mga demonyo, pinalalabas niya ang mga demonyo.

At pumunta sa palibot si Jesus sa lahat ng mga lungsod at mga nayon, nagtuturo sa kanilang mga kongregasyon at ipinapahayag ang mabuting balita ng kaharian at nagpapagaling ng lahat ng sakit at lahat ng karamdaman sa mga tao.

Nang makita niya ang mga karamihan, nahabag siya sa kanila, sapagkat sila ay pagod at nakahandusay na parang mga tupang walang pastol. Noon, sinabi niya sa kanyang mga alagad, Ang ani nga ay marami, ngunit ang mga manggagawa ay kaunti. Manalangin nga kayo sa Panginoon ng ani upang magpadala siya ng mga manggagawa sa kaniyang ani.

At pagkatapos na tinawag ang kanyang labindalawang alagad, binigyan niya sila ng awtoridad sa mga maruming espiritu upang itaboy ang mga ito at pagalingin ang lahat ng sakit at lahat ng karamdaman. Ang mga pangalan ng labindalawang apostol ay ang mga ito: una si Simon na tinatawag na Pedro at si Andrew na kapatid niya, si Santiago na anak ni Zebedee at si Juan na kapatid niya, Philip at Bartholomew, Thomas at Matthew ang maniningil ng buwis, James na anak ni Alphaeus at Lebbaeus na tinawag na Thaddaeus, Si Simon na Canaanite at si Judas na Iscariot, na siyang nagkanulo sa kanya.

Ang labindalawang ito ay isinugo ni Jesus, na nag-utos sa kanila at nagsabi, Huwag kayong pumunta sa daan ng mga bansa, at huwag kayong pumasok sa lungsod ng mga Samaritano. Ngunit pumunta ninyo sa mga nawala na tupa ng sambahayan ng Israel. Habang naglalakad, ipahayag ninyo at sabihin na malapit na ang kaharian ng langit. Pagalingin ang mga may sakit, linisin ang mga ketongin, ibangon ang mga patay, palayasin ang mga demonyo; libre ninyo itong tinanggap, kaya libre rin itong ibigay. Huwag kayong kumuha ng ginto ni pilak ni tanso para sa inyong mga sinturon. Huwag magdala ng bag sa daan, ni dalawang tunika, ni sandalyas, ni tungkod, sapagkat karapat-dapat ang manggagawa sa kanyang pagkain. Sa alinmang siyudad o nayon na inyong papasukan, magtanong kung sino sa lugar na iyon ang karapat-dapat, at doon kayo manatili hanggang kayo umalis. Ngunit sa pagpasok sa bahay, batiin ito at sabihin, Kapayapaan sa bahay na ito. At kung nga ang bahay ay karapat-dapat, pumaroon ang inyong kapayapaan sa kaniya; ngunit kung hindi karapat-dapat, ang inyong kapayapaan ay bumalik sa inyo. At sino man ang hindi tumanggap sa inyo ni nakinig sa inyong mga salita, sa paglabas ninyo sa bahay o sa lungsod na iyon, ipagpag ninyo ang alikabok ng inyong mga paa. Amen, sinasabi ko sa inyo, mas matitiis ang

kalagayan ng lupain ng Sodom at Gomorrah sa araw ng paghatol kaysa sa lungsod na iyon.

Masdan, ipinapadala ko kayo bilang mga tupa sa gitna ng mga lobo, kaya maging matalino bilang mga ahas at walang-sala bilang mga kalapati. Magbayad ng pansin mula sa mga tao, sapagkat ipagkakanulo nila kayo sa mga konseho at sa kanilang mga sinagoga ay hampasin nila kayo. At sa mga pinuno at mga hari ay dadalhin kayo dahil sa akin, bilang patotoo sa kanila at sa mga bansa. Ngunit kapag ihahatid nila kayo, huwag mag-alala kung paano o ano ang inyong sasabihin, sapagkat ibibigay sa inyo sa oras na iyon kung ano ang inyong sasabihin. Hindi sapagkat kayo ang nagsasalita, kundi ang Espiritu ng inyong Ama ang nagsasalita sa inyo. Ipagkakanulo ng kapatid ang kapatid sa kamatayan, at ng ama ang anak, at magbabangon ang mga anak laban sa mga magulang at papatayin nila sila. At kayo ay magiging kinapopootan ng lahat dahil sa aking pangalan, ngunit ang nagtiis hanggang sa wakas ay maliligtas. Ngunit kapag inuusig nila kayo sa lungsod na ito, tumakas kayo patungo sa iba, sapagkat tunay na sinasabi ko sa inyo, hindi ninyo matatapos ang mga lungsod ng Israel hanggang dumating ang Anak ng Tao. Hindi ang alagad ay higit sa guro, ni ang alipin ay higit sa kanyang panginoon. Sapat na sa alagad na maging tulad ng kanyang guro, at sa alipin na maging tulad ng kanyang panginoon. Kung ang amo ng bahay ay tinawag nilang Beelzebul, gaano pa kaya lalo ang mga kasambahay niya? Huwag nga kayong matakot sa kanila, sapagkat walang nakatakip na hindi ihahayag, at walang lihim na hindi malalaman. Ang sinasabi ko sa inyo sa kadiliman, sabihin ninyo sa liwanag, at ang naririnig ninyo sa tainga, ipahayag ninyo mula sa mga bubungan. At huwag matakot sa mga pumapatay ng katawan, pero ang kaluluwa ay hindi nakakayang patayin, matakot nga higit pa sa nakakayang wasakin ang kaluluwa at katawan sa impiyerno.

Hindi ba dalawang maya ay ibinebenta ng isang assarion? At isa sa kanila ay hindi mahuhulog sa lupa nang wala ang inyong Ama. Ngunit pati ang lahat ng buhok ng inyong ulo ay binilang. Huwag nga kayong matakot, kayo ay mas mahalaga kaysa sa maraming mga maya.

Kaya nga, ang sinumang kikilalanin ako sa harap ng mga tao, kikilalanin ko rin siya sa harap ng aking Ama na nasa kalangitan. Sinuman na tatanggihan ako sa harap ng mga tao, tatanggihan ko rin siya sa harap ng aking Ama na nasa langit.

Huwag kayong mag-isip na ako ay dumating upang magdala ng kapayapaan sa lupa; hindi ako dumating upang magdala ng kapayapaan, kundi ng espada. Dumating sila sapagkat ihahati ang lalaki laban sa kanyang ama, at ang anak na babae laban sa kanyang ina, at ang manugang na babae laban sa kanyang biyenan. At ang mga kaaway ng tao ay ang mga kasambahay niya.

Ang umiibig sa ama o ina nang higit sa akin ay hindi karapat-dapat sa akin, at ang umiibig sa anak na lalaki o anak na babae nang higit sa akin ay hindi karapat-dapat sa akin. At sinumang hindi tumatanggap ng kanyang krus at sumusunod sa akin ay hindi karapat-dapat sa akin. Ang nakatagpo ng kaniyang kaluluwa ay mawawalan nito, at ang nawalan ng kaniyang kaluluwa dahil sa akin ay makakakita nito.

Ang tumatanggap sa inyo ay tumatanggap sa akin, at ang tumatanggap sa akin ay tumatanggap sa nagsugo sa akin. Ang tumatanggap ng propeta sa pangalan ng propeta ay tatanggap ng gantimpala ng propeta, at ang tumatanggap ng matuwid sa pangalan ng matuwid ay tatanggap ng gantimpala ng matuwid. At sinumang magbigay ng inumin sa isa sa mga maliliit na ito ng

isang tasang malamig na tubig lamang sa pangalan ng alagad, totoo ang sinasabi ko sa inyo, hindi niya mawawala ang kanyang gantimpala.

11

At nangyari nang matapos ni Jesus ang pag-uutos sa kanyang labindalawang alagad, umalis siya mula roon upang magturo at mangaral sa kanilang mga lungsod.

Ngunit si Juan, nang marinig niya sa bilangguan ang mga gawa ni Kristo, ay nagpadala ng dalawa sa kaniyang mga alagad Sinabi niya sa kanya, Ikaw ba ang dumarating, o dapat ba kaming umasa ng iba? At sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Pumunta kayo at iulat kay Juan ang inyong naririnig at nakikita, Ang mga bulag ay muling nakakakita at ang mga pilay ay naglalakad, ang mga ketongin ay nililinis at ang mga bingi ay nakakarinig, ang mga patay ay ibinabangon at sa mga mahihirap ay ibinabalita ang mabuting balita. At pinagpala siya na hindi ma-offend sa akin.

Habang sila ay umaalis, nagsimula si Jesus na magsalita sa mga karamihan tungkol kay Juan, Ano ang inyong nilabas sa ilang upang masdan? Isang tambo na inuuga ng hangin? Ngunit ano ang inyong nilabasan upang makita? Isang taong nakasuot ng malambot na kasuotan? Narito, ang mga nagsusuot ng malambot ay nasa mga bahay ng mga hari. Ngunit bakit kayo lumabas? Upang makita ang isang propeta? Oo, sinasabi ko sa inyo, at higit pa kaysa propeta. Sapagkat ito ay tungkol sa kanya na nakasulat, Masdan, ako ay nagsusugo ng aking mensahero bago sa iyong harapan, na siyang maghahanda ng iyong daan sa harap mo.

Tunay na sinasabi ko sa inyo, hindi nabangon sa mga ipinanganak ng mga kababaihan ang mas dakila kaysa kay Juan ang Bautista, pero ang pinakamaliit sa kaharian ng mga langit ay mas dakila kaysa sa kanya. Ngunit mula sa mga araw ni Juan Bautista hanggang ngayon, ang kaharian ng langit ay kinukuha ng pwersa, at ang mga marahas na tao ay sumasamsam dito. Sapagkat lahat ng mga propeta at ang batas ay nanghula hanggang kay Juan. At kung nais ninyong tanggapin, siya ay si Elias na darating. Ang may mga tainga upang makinig ay makinig.

Sa ano nga ba ihahambing ko ang henerasyong ito? Katulad ito ng mga batang nakaupo sa mga pamilihan, na tumatawag sa kanilang mga kasama at nagsasabi, Tumugtog kami ng plauta para sa inyo, ngunit hindi kayo sumayaw; umawit kami ng panaghoy para sa inyo, ngunit hindi kayo tumangis. Sapagkat dumating si Juan na hindi kumakain ni umiinom, at sinasabi nila, May diyablo siya. Dumating ang Anak ng Tao na kumakain at umiinom, at sinasabi nila, Narito, isang taong matakaw at manglalasing, kaibigan ng mga maniningil ng buwis at ng mga makasalanan. At napawalang-sala ang karunungan mula sa kanyang mga anak.

Noon nagsimula siyang sumbatan ang mga lungsod kung saan nangyari ang karamihan ng kanyang mga himala, dahil hindi sila nagsisi, Sa aba mo, Chorazin, sa aba mo, Bethsaida, dahil kung sa Tyre at Sidon nangyari ang mga himala na nangyari sa inyo, matagal na sana silang nagsisi habang nakaupo sa sako at abo. Ngunit sinasabi ko sa inyo, mas matitiis ang kalagayan ng Tyre at Sidon sa araw ng paghatol kaysa sa inyo. At ikaw, Capernaum, na naitaas hanggang sa langit, ibababa ka hanggang sa hades, sapagkat kung sa Sodom nangyari ang mga kapangyarihang nangyari sa iyo, nanatili sana sila hanggang sa

ngayon. Ngunit sinasabi ko sa inyo na sa lupain ng Sodoma ay mas matitiis sa araw ng paghuhukom kaysa sa iyo.

Sa panahong iyon, sumagot si Jesus at sinabi, Nagpapasalamat ako sa iyo, Ama, Panginoon ng langit at ng lupa, dahil itinago mo ang mga ito sa mga matalino at mauunawain, at inihayag mo ang mga ito sa mga sanggol, Oo, Ama, sapagkat ito ang iyong kalugdan. Lahat ay ibinigay sa akin ng aking Ama, at walang sinuman ang nakakakilala sa Anak kundi ang Ama lamang, ni walang nakakakilala sa Ama kundi ang Anak at sinuman na nais ng Anak na paghayagan. Halika sa akin, kayong lahat na nagsisipagpagal at napapasan, at ako ay magpapahinga sa inyo. Itaas ang aking pamatok sa inyo at matuto mula sa akin, sapagkat ako ay maamo at mapagpakumbaba sa puso, at makakakita kayo ng kapahingahan para sa inyong mga kaluluwa. Ang pamatok ko ay mabuti at ang pasanin ko ay magaan.

12

Sa panahong iyon, pumunta si Jesus sa mga bukid ng trigo noong araw ng Sabbath, at ang kanyang mga alagad ay nagutom, kaya nagsimula silang pumitas ng mga uhay ng trigo at kumain. Ngunit ang mga Fariseo, nang makita nila ito, ay sinabi sa kanya, Narito, ang iyong mga alagad ay gumagawa ng hindi pinahihintulutan gawin sa Sabbath. Pero sinabi niya sa kanila, Hindi ba ninyo nabasa kung ano ang ginawa ni David noong nagutom siya at ang mga kasama niya? Paano siya pumasok sa bahay ng Diyos at kumain ng mga tinapay ng handog, na hindi naman dapat niyang kainin ni ng mga kasama niya, kundi ng mga pari lamang? O hindi ba ninyo nabasa sa batas na sa mga araw ng Sabbath, ang mga pari sa templo ay nilalapastangan ang Sabbath, at sila ay walang sala? Sinasabi ko nga sa inyo na ang narito ay

mas dakila kaysa sa templo. Kung nakilala sana ninyo kung ano ang awa ang nais ko at hindi sakripisyo, hindi sana ninyo hinatulan ang mga walang sala. Sapagkat ang Anak ng Tao ay Panginoon ng Sabbath.

At pagkatapos umalis mula doon, dumating siya sa kanilang kongregasyon. At masdan, may isang tao roon na may tuyong kamay, at tinanong nila siya, Pinapahintulutan ba sa Sabbath na magpagaling? upang makapag-akusa laban sa kanya. Pero sinabi niya sa kanila, Sino sa inyo ang taong magkakaroon ng isang tupa, at kung mahulog ito sa hukay sa Sabbath, hindi ba niya ito sisikaping kunin at ibabangon? Gaano nga ba ang pagkakaiba ng tao sa tupa? Kaya pinahihintulutan sa Sabbath na gumawa ng mabuti. Noon sinabi niya sa tao, Iunat mo ang iyong kamay, at iniunat niya ito, at naibalik na malusog gaya ng isa. Ngunit nang lumabas ang mga Fariseo, nagpulong sila laban sa kaniya upang siya ay kanilang patayin. Ngunit si Jesus, nang malaman ito, ay umurong mula doon, at maraming tao ang sumunod sa kanya, at pinagaling niya silang lahat. At siya ay sumaway sa kanila upang huwag nilang ihayag siya. upang matupad ang sinabi sa pamamagitan ng propetang Isaias na nagsasalita Narito ang aking alipin na aking pinili, ang aking minamahal na kinalugdan ng aking kaluluwa. Ilalagay ko ang aking espiritu sa kaniya, at ipapahayag niya ang paghatol sa mga bansa. Hindi siya mag-aaway ni sisigaw, ni maririnig ng sinuman sa mga kalye ang kaniyang tinig. Ang nadurog na tambo ay hindi niya babasagin, at ang umuusok na lino ay hindi niya papatayin, hanggang sa mailabas niya sa tagumpay ang paghatol. At sa kanyang pangalan ang mga bansa ay umaasa.

Noon ay dinala sa kaniya ang isang taong naposesan ng demonyo na bulag at pipi, at pinagaling niya siya, kaya ang dating

bulag at pipi ay nakapagsalita at nakakita. At namangha ang lahat ng mga tao at nagsasabi, Hindi kaya ito ang Kristo, ang anak ni David? Ngunit ang mga Pariseo, nang marinig nila ito, ay sinabi, Ang taong ito ay hindi nagpapalayas ng mga demonyo maliban sa pamamagitan ni Beelzebul, ang pinuno ng mga demonyo. Ngunit dahil alam ni Jesus ang kanilang mga iniisip, sinabi niya sa kanila, Ang lahat ng kaharian na nahahati laban sa sarili ay mawawasak, at ang lahat ng lungsod o sambahayan na nahahati laban sa sarili ay hindi tatayo. At kung ang Satanas ay nagtataboy sa Satanas, siya ay nahati laban sa kanyang sarili—paano nga kaya tatayo ang kanyang kaharian? At kung ako sa pamamagitan ng Beelzebul ay nagpapalayas ng mga demonyo, ang inyong mga anak sa pamamagitan ng sino sila magpapalayas? Dahil dito, sila mismo ang magiging inyong mga hukom. Ngunit kung ako ay nagpapalayas ng mga demonyo sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos, kung gayon dumating na sa inyo ang kaharian ng Diyos. O paano makakapasok ang sinuman sa bahay ng malakas at aagawin ang mga sisidlan niya, kung hindi muna niya gagapusin ang malakas? At pagkatapos ay kukunan niya ng lahat ang bahay nito. Ang hindi kasama ko ay laban sa akin, at ang hindi nagtitipong kasama ko ay nagkakalat.

Dahil dito, sinasabi ko sa inyo, ang lahat ng kasalanan at lapastangan ay ipatatawad sa mga tao, ngunit ang lapastangan laban sa Espiritu ay hindi ipatatawad sa mga tao. At sinuman kung magsasalita ng salita laban sa Anak ng Tao, ipatatawad sa kanya, ngunit sino man ang magsasalita laban sa Espiritu Santo, hindi ipatatawad sa kanya ni sa panahong ito ni sa panahong darating.

O gawin ang puno na mabuti at ang bunga nito na mabuti, o gawin ang puno na bulok at ang bunga nito na bulok, sapagkat

mula sa bunga nakilala ang puno. Mga supling ng mga ahas, paano kayo nakakapag-salita ng mabubuting mga bagay, masasama na kayo? Sapagkat mula sa kasaganaan ng puso ang bibig ay nagsasalita. Ang mabuting tao ay naglalabas ng mabubuting bagay mula sa mabuting kayamanan, at ang masamang tao ay naglalabas ng masasama mula sa masamang kayamanan. Sinasabi ko nga sa inyo na bawat walang-kabuluhang salita na sasabihin ng mga tao, magbibigay sila ng paliwanag tungkol dito sa araw ng paghatol, Sapagkat mula sa iyong mga salita ay magiging matuwid ka, at mula sa iyong mga salita ay hahatulan ka.

Noon, sumagot ang ilang mga eskriba at Fariseo na nagsasabi, Guro, nais naming makita ang isang tanda mula sa iyo. Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila, Ang masamang at mangangalunyang henerasyon ay naghahangad ng tanda, at walang tanda na ibibigay dito maliban sa tanda ni propeta Jonah. Sapagkat kung paano nangyari kay Jonas ang propeta na siya ay nasa tiyan ng malaking isda nang tatlong araw at tatlong gabi, gayon din magiging ang Anak ng Tao na siya ay nasa puso ng lupa nang tatlong araw at tatlong gabi. Ang mga lalaking taga-Ninive ay babangon sa paghuhukom kasama ng henerasyon na ito at hahatulan nila ito, sapagkat sila ay nagsisi sa pangaral ni Jonas, at narito, higit pa kay Jonas ay nandito. Ang reyna ng timog ay babangon sa paghuhukom kasama ang henerasyon na ito at hahatulan niya ito, sapagkat siya ay dumating mula sa mga dulo ng lupa upang marinig ang karunungan ni Solomon, at narito, higit kay Solomon ay nandito.

Ngunit kapag ang maruming espiritu ay lumabas mula sa tao, dumadaan ito sa mga walang tubig na lugar na naghahanap ng kapahingahan, at hindi nakakahanap. Noon sinabi niya, Babalik

ako sa aking bahay mula sa pinagmulan ko, at pagdating ay natagpuan niya itong walang laman, walis, at maayos. Kung gayon, pumupunta at kumukuha kasama niya ng pitong ibang espiritu na mas masama kaysa sa kanya, at pagkapasok ay naninirahan doon, at nagiging mas masahol ang huling kalagayan ng taong iyon kaysa sa una. Ganito rin ang mangyayari sa masamang henerasyong ito.

Habang siya ay nagsasalita pa sa mga karamihan, narito, ang kanyang ina at ang kanyang mga kapatid ay nakatayo sa labas, naghahangad na makausap siya. Sinabi ng isang tao sa kanya, Narito, ang iyong ina at ang iyong mga kapatid ay nakatayo sa labas at naghahangad na makita ka. Ngunit sumagot siya sa nagsasalita sa kanya, Sino ang aking ina at sino ang aking mga kapatid? At pagkatapos na iniunat niya ang kanyang kamay sa ibabaw ng kanyang mga alagad, sinabi niya, Masdan ang aking ina at ang aking mga kapatid, Sapagkat sinuman ang gumagawa ng kalooban ng aking Ama na nasa langit, siya ang aking kapatid na lalaki at kapatid na babae at ina.

13

Sa araw na iyon, lumabas si Jesus sa bahay at umupo sa tabi ng dagat. At nagtipon sa kaniya ang maraming mga tao, kaya't siya ay pumasok sa bangka at umupo, at ang lahat ng mga tao ay nakatayo sa dalampasigan. At nagsalita siya sa kanila ng maraming bagay sa pamamagitan ng mga talinghaga, na sinasabi, Narito, lumabas ang naghahasik upang maghasik. At habang siya'y nagtatanim, ang ilan ay nahulog sa tabi ng daan, at dumating ang mga ibon at nilamon ang mga ito. Iba naman ay nahulog sa mabatuhan na lugar, kung saan walang sapat na lupa, at agad itong sumibol dahil sa kawalan ng lalim ng lupa, Ngunit

nang sumikat ang araw, ito ay nasunog, at dahil sa kawalan ng ugat, ito ay natuyo. Iba naman ay nahulog sa mga tinik, at tumubo ang mga tinik at sinakal ang mga ito. Ngunit ang iba ay nahulog sa ibabaw ng mabuting lupa at nagbunga—ang isa'y isandaan, ang isa'y animnapu, at ang isa'y tatlumpu. Ang may mga tainga upang makinig ay makinig.

At paglapit ang mga alagad, sinabi nila sa kanya, Bakit sa pamamagitan ng mga talinghaga ka nagsasalita sa kanila? Sumagot siya at sinabi sa kanila, Dahil sa inyo ay nabigay na malaman ang mga misteryo ng kaharian ng langit, ngunit sa kanila ay hindi nabigay. Sapagkat ang sinumang may mayroon, bibigyan pa siya at magkakaroon ng kasaganaan, ngunit ang sinumang walang mayroon, maging ang mayroon niya ay aalisin pa sa kanya. Dahil dito, sa pamamagitan ng mga talinghaga ako ay nagsasalita sa kanila, upang bagaman nakikita ay hindi nila makita, at bagaman naririnig ay hindi nila marinig, ni hindi rin nila maunawaan. Baka sila bumalik, at pagkatapos matutupad sa kanila ang propesiya ni Isaias na nagsasabi, Sa pagdinig kayo ay makakarinig ngunit hindi ninyo mauunawaan, at habang nakikita kayo ay makikita ngunit hindi ninyo makikita, Naging makapal sapagkat ang puso ng bayang ito, at sa kanilang mga tainga ay mabigat nilang narinig, at ang kanilang mga mata ay ipinikit nila, baka sakaling makita nila sa kanilang mga mata at marinig nila sa kanilang mga tainga at maintindihan nila sa kanilang puso at bumalik sila, at pagagalingin ko sila.

Ngunit mapalad ang inyong mga mata, sapagkat nakakakita sila, at ang inyong mga tainga, sapagkat nakakarinig sila. Amen, sapagkat sinasabi ko sa inyo na maraming mga propeta at matuwid ay nais makita ang inyong nakikita, ngunit hindi nila ito

nakita, at marinig ang inyong naririnig, ngunit hindi nila ito narinig.

Kayo nga, pakinggan ninyo ang talinghaga ng naghasik. Sa lahat ng nakikinig ng salita ng kaharian at hindi nauunawaan, dumarating ang masama at inaalis ang naihasik sa puso niya, ito ay ang naihasik sa tabi ng daan. Ang nahasik sa mabatuhan, ito ay ang nakikinig sa salita at agad na tumatanggap nito nang may kagalakan. Hindi siya may ugat sa loob niya, kundi pansamantala lamang, at kapag dumating ang kapighatian o pag-uusig dahil sa salita, agad siyang natitisod. Ang naihasik sa mga tinik, ito ay ang nakikinig sa salita, ngunit ang pag-aalala ng panahong ito at ang panlilinlang ng kayamanan ay sumusubok sa salita, at ito ay nagiging walang bunga. Ang naihasik sa mabuting lupa, ito ay ang nakikinig at nauunawaan ng salita, na nagbubunga at gumagawa—ang isa'y sandaan, ang isa'y animnapu, at ang isa'y tatlumpu.

Isa pang talinghaga ay inilagay niya sa kanila, na nagsasabi, Ang kaharian ng mga langit ay ginawang katulad sa isang taong naghasik ng magandang binhi sa kaniyang bukid, Sa panahon ng pagtulog ng mga tao, dumating ang kanyang kaaway at nagtanim ng mga damo sa gitna ng trigo at umalis. Ngunit nang sumibol ang damo at magbunga, noon lumitaw din ang mga pangit na damo. Lumapit nga ang mga alipin ng panginoong may-ari ng bahay at sinabi sa kanya, Panginoon, hindi ba magandang binhi ang itinanim mo sa iyong bukid? Saan nga nanggaling ang mga damong-ligaw? Pero sinabi niya sa kanila, Isang kaaway na tao ang gumawa nito. At sinabi ng mga alipin sa kanya, Gusto mo bang pumunta kami at tipunin ang mga iyon? Pero sinabi niya, Hindi, baka habang nangongolekta kayo ng mga damo ay mabunot ninyo kasabay nila ang trigo, Hayaan silang lumaki nang magkasama hanggang sa panahon ng ani, at sa panahon ng ani,

sasabihin ko sa mga mang-aani: Tipunin ninyo muna ang mga damo at talian ang mga ito sa mga bigkis upang sunugin, ngunit ang trigo ay tipunin ninyo sa aking kamalig.

Isa pang talinghaga ang inilagay niya sa harap nila, na nagsasabi, Ang kaharian ng mga langit ay katulad ng butil ng mustasa, na kinuha ng isang tao at itinanim sa kanyang bukid, Ito nga ay ang pinakamaliit sa lahat ng mga binhi, ngunit kapag lumaki na, ito ay nagiging pinakamalaki sa lahat ng mga halamang-gulay at nagiging puno, kaya dumarating ang mga ibon ng langit at tumitira sa mga sanga nito.

Isa pang talinghaga ang sinabi niya sa kanila: Ang kaharian ng langit ay katulad ng lebadura na kinuha ng isang babae at itinago sa tatlong takál ng harina, hanggang sa lumebadura ang lahat.

Ang lahat ng mga ito ay sinalita ni Jesus sa mga karamihan sa pamamagitan ng mga talinghaga, at wala siyang sinabi sa kanila nang walang talinghaga. Upang matupad ang sinabi sa pamamagitan ng propeta na nagsasabi, Bubuksan ko sa mga talinghaga ang aking bibig, isasalita ko ang mga nakatagong bagay mula sa pagkakatatag ng mundo.

Noon, matapos iwanan ang mga karamihan, pumasok siya sa kaniyang bahay. At lumapit sa kaniya ang kaniyang mga alagad na nagsasabi, Ipaliwanag mo sa amin ang talinghaga ng mga damo sa bukid. Ang sumagot ay sinabi sa kanila, Ang nagtatanim ng magandang binhi ay ang Anak ng Tao. Ang bukid ay ang mundo, ang mabuting binhi ay ang mga anak ng kaharian, at ang mga damo ay ang mga anak ng masama. Ang kaaway na nagtanim ng mga ito ay ang diyablo, ang ani ay ang pagtatapos ng panahon, at

ang mga mang-aani ay mga anghel. Kung paano nga kinukuha ang mga damo at sinusunog sa apoy, ganoon din magiging sa katapusan ng panahong ito. Isusugo ng Anak ng Tao ang kanyang mga anghel, at titipunin nila mula sa kanyang kaharian ang lahat ng mga hadlang sa pananampalataya at ang mga gumagawa ng kasamaan, At itatapon nila sila sa hurno ng apoy; doon ay magkakaroon ng pag-iyak at ng pagngangalit ng ngipin. Noon ang mga matuwid ay magliliwanag na gaya ng araw sa kaharian ng kanilang Ama. Ang may mga tainga upang marinig ay makinig.

Muli, ang kaharian ng mga langit ay katulad ng kayamanang nakatago sa bukid, na pagkatapos matagpuan ng isang tao ay itinago niya, at dahil sa kanyang kagalakan ay pumunta at ibinenta ang lahat ng mayroon siya at binili ang bukid na iyon.

Muli, ang kaharian ng mga langit ay katulad ng isang taong mangangalakal na naghahananap ng magagandang perlas. Siya, nang makahanap ng isang mahalagang perlas, umalis at nagtinda ng lahat ng mayroon siya at binili ito.

Muli, ang kaharian ng mga langit ay katulad ng lambat na itinapon sa dagat at nakapagtipon mula sa lahat ng uri, Ito ay, nang mapuno, matapos nilang iahon ito sa dalampasigan at matapos maupo, tinipon nila ang mabuti sa mga sisidlan, ngunit ang bulok ay itinambak nila sa labas. Ganito ang magiging sa pagtatapos ng kapanahunan. Lalabas ang mga anghel at ihihiwalay ang mga masama mula sa gitna ng mga matuwid, At itatapon nila sila sa hurno ng apoy; doon ay magkakaroon ng pag-iyak at ng pagngangalit ng ngipin. Sinabi ni Jesus sa kanila, Naintindihan ba ninyo ang lahat ng mga ito? Sinabi nila sa kanya, Oo, Panginoon. Ngunit sinabi niya sa kanila, Dahil dito, ang bawat eskriba na naging alagad ng kaharian ng langit ay katulad ng isang

panginoon ng sambahayan, na naglalabas mula sa kaniyang kayamanan ng mga bagong bagay at mga lumang bagay.

At nangyari na noong natapos ni Jesus ang mga talinhagang ito, umalis siya mula doon. At pagdating sa lupang-tinubuan niya, itinuturo niya sila sa kongregasyon nila, kaya namangha sila at nagsasabi, Saan galing sa kanya ang karunungang ito at ang mga kapangyarihan? Hindi ba ito ang anak ng karpintero? Hindi ba ang kanyang ina ay tinatawag na Maria at ang kanyang mga kapatid ay Santiago at Jose at Simon at Judas? At ang kanyang mga kapatid na babae, hindi ba silang lahat ay nasa amin? Saan nga ba niya nakuha ang lahat ng ito? At sila ay nasaktan sa kaniya. Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, Walang propeta na walang parangal maliban sa sariling lupang tinubuan niya at sa sariling bahay niya. At hindi siya gumawa ng maraming mga himala doon dahil sa kanilang kawalan ng pananampalataya.

14

Sa panahong iyon, narinig ni Herodes na tetrarka ang balita tungkol kay Jesus At sinabi niya sa kanyang mga alipin, Ito ay si Juan ang Bautista, siya ay nabuhay mula sa mga patay, at dahil dito ang mga kapangyarihang ito ay gumagawa sa kanya. Sapagkat si Herodes, matapos dakpin si Juan, ay ginapos siya at ikinulong dahil kay Herodias na asawa ni Felipe na kanyang kapatid. Sinabi nga sa kanya ni Juan, Hindi pinahihintulutan sa iyo na magkaroon ka sa kanya. At gusto niyang patayin siya, ngunit natakot siya sa pulutong ng tao, dahil itinuturing nila siyang propeta. Ngunit nang ipinagdiriwang ang kaarawan ni Herodes, sumayaw ang anak na babae ni Herodias sa gitna at nakalugod kay Herodes Kaya't may sumpa siyang pumayag sa kanya na ibibigay niya ang anumang hihilingin nito. At siya, nabigyan ng tagubilin

ng kaniyang ina, Bigyan mo ako, sabi niya, dito sa pinggan ng ulo ni Juan na Tagabautismo. At nalungkot ang hari, ngunit dahil sa mga panunumpa at sa mga kasalo niya sa hapag-kainan, nag-utos siyang ibigay ito. At pagkatapos magpadala, pinugutan niya ng ulo si Juan sa loob ng bilangguan. At dinala ang kanyang ulo sa ibabaw ng pinggan at ibinigay sa batang babae, at dinala niya ito sa kanyang ina. At paglapit ang kanyang mga alagad, kinuha nila ang katawan at inilibing ito, at pagdating ay nag-ulat kay Jesus.

Ngunit nang marinig ito ni Jesus, umalis siya mula roon sakay ng bangka patungo sa isang ilang na lugar upang mapag-isa, at nang marinig ito ng mga karamihan, sinundan nila siya na naglalakad mula sa mga lungsod. At nang lumabas si Jesus, nakakita siya ng maraming tao at nahabag sa kanila, at pinagaling niya ang kanilang mga maysakit. Ngunit nang gabi na, lumapit sa kanya ang kanyang mga alagad at nagsabi, Ilang ang lugar at ang oras ay lumipas na. Paalisin mo ang mga karamihan upang makapunta sila sa mga nayon at makabili ng pagkain para sa kanilang sarili. Pero sinabi ni Jesus sa kanila, Hindi nila kailangan umalis; kayo ang magbigay sa kanila ng makakain. Pero sinabi nila sa kanya, Wala kaming dito kundi limang tinapay at dalawang isda. Ngunit sinabi niya, Dalhin ninyo sila sa akin dito. At matapos mag-utos sa mga karamihan na mahiga sa ibabaw ng mga damo, kinuha ang limang tinapay at ang dalawang isda, tumingin pataas sa langit at nagbasbas, at pagkabali ay ibinigay sa mga alagad ang mga tinapay, at ang mga alagad naman ay nagbigay sa mga karamihan. At kumain silang lahat at nabusog, at pinulot nila ang natirang mga piraso—labindalawang basket na puno. Ang mga kumakain ay mga lalaking tulad ng limang libo, bukod pa sa mga kababaihan at mga bata.

At agad pinilit ni Jesus ang kanyang mga alagad na sumakay sa bangka at mauna sa kabilang panig, hanggang sa mapaalis niya ang mga tao. At pagkatapos pinalayas ang mga karamihan, umakyat siya sa bundok nang mag-isa upang manalangin. Nang gumabi na, nag-iisa siya roon. Ang barko ay nasa gitna na ng dagat, pinagdurusa ng mga alon, sapagkat salungat ang hangin. Sa ikaapat na pagbabantay ng gabi, pumunta si Jesus sa kanila na naglalakad sa ibabaw ng dagat. At nang makita siya ng mga alagad na naglalakad sa ibabaw ng dagat, naguluhan sila at nagsabi, Multo iyan, at dahil sa takot ay sumigaw sila. Agad namang nagsalita sa kanila si Jesus at sinabi, Magpakatatag kayo, ako nga ito, huwag kayong matakot. Sumagot nga si Pedro sa kanya at sinabi, Panginoon, kung ikaw nga iyan, utusan mo akong lumapit sa iyo sa ibabaw ng tubig. At sinabi niya, Pumarito ka. At bumaba si Pedro mula sa barko at naglakad sa ibabaw ng tubig upang pumunta kay Jesus. Ngunit nang makita niya ang malakas na hangin, natakot siya, at nang magsimulang lumubog, sumigaw siya at nagsabi, Panginoon, iligtas mo ako. Ngunit agad na iniunat ni Jesus ang kanyang kamay at hinawakan siya at sinabi sa kanya, O ikaw na maliit ang pananampalataya, bakit ka nag-alinlangan? At nang sumakay sila sa barko, tumigil ang hangin. Ang mga nasa bangka ay lumapit at sumamba sa kanya, na nagsasabi, Tunay na ikaw ay anak ng Diyos.

At pagkatapos na tumawid, dumating sila sa lupain ng Gennesaret. At nang makilala siya ng mga lalaki ng lugar na iyon, nagpadala sila sa buong rehiyong iyon, at dinala nila sa kanya ang lahat ng may sakit At sila ay nakiusap sa kanya upang kahit lamang sila ay makahipo ng laylayan ng kanyang kasuutan, at gaano karami ang humipo ay nangagligtas.

Noon, lumapit kay Jesus ang mga eskriba at Pariseo mula sa Jerusalem at nagsabi, Bakit ang iyong mga alagad ay lumalabag sa tradisyon ng mga matatanda? Sapagkat hindi nila hinuhugasan ang kanilang mga kamay kapag sila ay kumakain ng tinapay. Pero sumagot siya at sinabi sa kanila, Bakit naman kayo lumalabag sa utos ng Diyos dahil sa inyong tradisyon? Sapagkat ang Diyos ay nag-utos na nagsasabi, Parangalan ang ama at ang ina, at Ang sinumang nagsasalita ng masama laban sa ama o ina ay mamatay. Ngunit kayo ay nagsasabi, sinumang magsabi sa ama o sa ina, Handog ang anumang mula sa akin na iyong makinabangan, at hindi na pararangalan ang kanyang ama o ang kanyang ina, At kayo ay nagpawalang-bisa ng utos ng Diyos dahil sa inyong tradisyon. Mga mapagkunwari, mabuti ang nanghula tungkol sa inyo si Isaias nang sabihin, Lumalapit sa akin ang mga taong ito sa pamamagitan ng kanilang bibig at sa pamamagitan ng kanilang mga labi ako pinaparangalan, ngunit ang kanilang puso ay nananatiling malayo sa akin. Walang kabuluhan ang pagsamba nila sa akin, sapagkat nagtuturo sila ng mga turo na pawang utos lamang ng mga tao.

At pagkatapos na tawagin ang karamihan, sinabi niya sa kanila, Makinig kayo at maintindihan, Hindi ang pumapasok sa bibig ang dumarumi sa tao, kundi ang lumalabas mula sa bibig, ito ang dumarumi sa tao. Noon, lumapit ang kanyang mga alagad at sinabi sa kanya, Alam mo ba na ang mga Fariseo ay nasaktan nang marinig nila ang salita? Sumagot siya at sinabi, Lahat ng tanim na hindi itinanim ng aking Ama na makalangit ay bubunutan. Hayaan ninyo sila, sila ay mga bulag na gabay ng mga bulag, at kung ang bulag ay gumagabay sa bulag, pareho silang mahuhulog sa hukay. Sumagot naman si Peter at sinabi sa kanya, Ipaliwanag mo sa amin ang talinghagang ito. Ngunit sinabi ni Jesus, Hanggang ngayon ay wala pa rin kayong pang-unawa? Hindi pa

ba ninyo nauunawaan na ang lahat ng pumapasok sa bibig ay pumupunta sa tiyan at itinatatapon sa palikuran? Ngunit ang lumalabas mula sa bibig ay nanggagaling sa puso, at iyon ang naghahawa sa tao. Sapagkat mula sa puso lumalabas ang masasamang isipan, pagpatay, pangangalunya, pakikiapid, pagnanakaw, maling patotoo, pamumusong. Ito ang mga bagay na dumudumi sa tao, ngunit ang kumain nang hindi hinugasan ang mga kamay ay hindi dumudumi sa tao.

At pagkatapos na lumabas mula doon, si Jesus ay umurong papunta sa mga bahagi ng Tyre at Sidon. At narito, isang babaeng Canaanite mula sa mga hangganang iyon na lumabas ay sumigaw sa kaniya at nagsabi, Kaawaan mo ako, Panginoon, anak ni David; ang aking anak na babae ay lubhang sinasapian ng demonyo. Pero hindi siya sumagot sa kanya ng kahit isang salita. At lumapit ang kanyang mga alagad at nagtanong sa kanya, sinasabi, Paalisin mo siya, dahil sumisigaw siya sa likod namin. Ngunit sumagot siya at sinabi, Hindi ako ipinadala kundi sa mga nawala na tupa ng sambahayan ng Israel. Ngunit pagdating niya, yumukod siya sa kanya at nagsabi, Panginoon, tulungan mo ako. Pero sumagot siya at sinabi, Hindi maganda na kunin ang tinapay ng mga bata at itapon sa mga maliliit na aso. Ngunit sinabi niya, Oo, Panginoon, sapagkat kahit ang mga aso ay kumakain ng mga mumo na nahuhulog mula sa hapag ng kanilang mga amo. Noon, sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, O babae, dakila ang iyong pananampalataya! Mangyari sa iyo ayon sa iyong nais. At gumaling ang kanyang anak na babae mula sa oras na iyon.

At pagkatapos umalis mula doon, si Jesus ay dumating sa tabi ng dagat ng Galilea, at umakyat sa bundok at umupo doon. At lumapit sa kaniya ang maraming karamihan na may kasamang mga pilay, mga bulag, mga bingi, mga kapansanan at marami

pang iba, at inilapag nila sila sa paanan ni Jesus, at pinagaling niya sila. Kaya ang mga karamihan ay namangha nakikita ang mga pipi na nakikinig, ang mga utal na nagsasalita, ang mga may kapansanan na malusog, ang mga pilay na naglalakad at ang mga bulag na nakakakita, at niluwalhati nila ang Diyos ng Israel.

Pero si Jesus, matapos tawagin ang kanyang mga alagad, ay sinabi, Naaawa ako sa pulutong ng tao, dahil tatlong araw na silang nananatili sa akin at wala silang makain, at ayaw kong paalisin sila nang gutom, baka sila ay mahina sa daan. At sinabi nila sa kaniya ng kanyang mga alagad, Saan kami makakakuha sa ilang ng napakaraming tinapay upang mabusog ang napakaraming tao? At sinabi ni Jesus sa kanila, Ilang tinapay mayroon kayo? At sinabi nila, Pito, at kaunting maliit na isda. At nag-utos siya sa mga karamihan na mahiga sa ibabaw ng lupa. At pagkatapos kunin ang pitong tinapay at ang isda, nagpasalamat siya, pinagputol-putol ito at ibinigay sa kanyang mga alagad, at ang mga alagad naman ay sa mga karamihan. At kumain ang lahat at nabusog, at kinuha nila ang natitirang mga piraso—pitong basket na puno. At ang kumakain ay apat na libong lalaki, bukod sa mga babae at mga bata. At matapos paalisin ang mga karamihan, sumakay siya sa barko at dumating sa hangganan ng Magdala.

16

At paglapit ng mga Fariseo at mga Saduceo na sumusubok, nagtanong sila sa kanya na magpakita sa kanila ng tanda mula sa langit. Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila, Kapag gabi na, sinasabi ninyo, Magandang panahon, sapagkat namumula ang langit, At sa umaga, Ngayong araw ay magiging malamig, sapagkat ang langit ay namumula at malungkot. Mga mapagkunwari, alam

ninyong kilalanin ang mukha ng langit, ngunit ang mga tanda ng mga panahon ay hindi ninyo makikilala? Ang masamang at mangangalunyang henerasyon ay humihingi ng tanda, ngunit walang tanda na ibibigay dito maliban sa tanda ni propeta Jonas. At iniwan niya sila at umalis.

At nang dumating ang kanyang mga alagad sa kabilang ibayo, nakalimutan nilang kumuha ng tinapay. Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, Tingnan ninyo at mag-ingat kayo sa lebadura ng mga Fariseo at mga Saduceo. Sila naman ay nagninilay-nilay sa kanilang sarili at nagsasabi, Dahil hindi kami kumuha ng tinapay. Ngunit nang malaman ito ni Jesus, sinabi niya sa kanila, Bakit kayo nag-iisip sa inyong sarili, kayong kakaunti ang pananampalataya, na hindi kayo kumuha ng tinapay? Hindi pa ba ninyo naiintindihan, ni hindi ninyo naaalala ang limang tinapay para sa limang libo at ilang basket ang inyong kinuha? Hindi rin ba ninyo naalaala ang pitong tinapay para sa apat na libo at ilang basket ang inyong nakolekta? Paano hindi ninyo nauunawaan na hindi tungkol sa tinapay ang sinabi ko sa inyo, kundi ang pag-ingat mula sa lebadura ng mga Fariseo at Saduceo? Noon ay naintindihan nila na hindi siya nagsabi na magingat sa lebadura ng tinapay, kundi sa turo ng mga Pariseo at mga Saduceo.

Nang dumating naman si Jesus sa mga lugar ng Caesarea ng Philip, tinanong niya ang kanyang mga alagad at sinabi, Sino raw ako ayon sa mga tao, ang Anak ng Tao? At sinabi nila, Ang iba ay si Juan Bautista, ang iba naman ay si Elias, at ang iba ay si Jeremias o isa sa mga propeta. Sinasabi niya sa kanila, Ngunit kayo, sino ang sinasabi ninyo na ako? Sumagot naman si Simon Pedro at sinabi, Ikaw ay ang Cristo, ang Anak ng buhay na Diyos. At sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Mapalad ka, Simon Barjona, sapagkat hindi laman at dugo ang naghayag nito sa iyo,

kundi ang aking Ama na nasa kalangitan. At ako naman ay nagsasabi sa iyo na ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesia, at ang mga tarangkahan ng impiyerno ay hindi makapapanalo laban dito. At bibigyan kita ng mga susi ng kaharian ng langit, at ang anumang igapos mo sa lupa ay magiging nakatali sa langit, at ang anumang iyong kalagin sa lupa ay magiging nakalaya sa langit. Noon, nag-utos siya sa kaniyang mga alagad na huwag sabihin sa sinuman na siya ay si Hesus na ang Kristo.

Mula noon, nagsimula si Jesus na ipakita sa kanyang mga alagad na kailangan niyang pumunta sa Jerusalem at maghirap nang marami mula sa mga matatanda, mga punong pari, at mga eskriba, at mapatay, at sa ikatlong araw ay muling ibangon. At kinuha sa gilid siya ni Pedro at nagsimulang saway sa kanya, sinasabi, Maawa ka sa iyong sarili, Panginoon, hindi mangyayari sa iyo ito. Ngunit siya ay lumingon at sinabi kay Pedro, Lumayo ka sa akin, Satanas! Ikaw ay hadlang sa akin, sapagkat hindi mo iniisip ang mga bagay ng Diyos, kundi ang mga bagay ng mga tao.

Noon, sinabi ni Jesus sa kanyang mga alagad, Kung sino man ang nais sumunod sa akin, tanggihan niya ang kanyang sarili at pasanin niya ang kanyang krus at sundin niya ako. Sapagkat sino man ang nais iligtas ang kanyang kaluluwa, mawawala niya ito, ngunit sino man ang magwawala ng kanyang kaluluwa dahil sa akin, masusumpungan niya ito. Ano ang mapapakinabangan ng tao kung ang buong mundo ay makakamit niya, pero ang kaniyang kaluluwa ay mawawala? O ano ang ibibigay ng tao bilang kapalit ng kaniyang kaluluwa? Malapit nang dumating ang Anak ng Tao sa kaluwalhatian ng kanyang Ama kasama ang kanyang mga anghel, at noon ay gagantimpalaan niya ang bawat isa ayon sa kanyang gawa. Tunay na sinasabi ko sa inyo, may ilang narito na

nakatayo, na hindi makakatikim ng kamatayan hanggang makita nila ang Anak ng Tao na dumarating sa kanyang kaharian.

17

At pagkatapos ng anim na araw, isinama ni Jesus si Pedro at si Santiago at si Juan na kanyang kapatid, at dinala niya sila sa isang mataas na bundok na sila lamang. At siya ay nabago ang anyo sa harap nila, at nagniningning ang kanyang mukha na gaya ng araw, at ang kanyang mga kasuutan ay naging mapuputi na gaya ng liwanag. At masdan, napakita sa kanila sina Moises at Elias na nakikipag-usap kasama niya. Sumagot si Pedro at sinabi kay Jesus, Panginoon, mabuti na rito kami, kung ibig mo, gumawa tayo rito ng tatlong tolda, isa para sa iyo at isa para kay Moises at isa para kay Elias. Habang siya pa ay nagsasalita, masdan, isang maliwanag na ulap ay lumilim sa kanila, at masdan, isang tinig mula sa ulap ay nagsasabi, Ito ang aking anak na minamahal, na aking kinalulugdan; siya ay inyong pakinggan. At nang marinig ito ng mga alagad, nagpatirapa sila at lubhang natakot. At lumapit si Jesus, hinawakan sila at sinabi, Bumangon kayo at huwag kayong matakot. Nang itaas nila ang kanilang mga mata, walang sinuman ang nakita nila kundi si Jesus lamang. At habang bumababa sila mula sa bundok, nag-utos sa kanila si Jesus na sinasabi, Huwag ninyong sabihin sa sinuman ang pangitaing ito hanggang ang Anak ng Tao ay bumangon mula sa mga patay. At tinanong siya ng kanyang mga alagad na nagsasabi, Bakit nga ba sinasabi ng mga eskriba na si Elias ay kailangang dumating muna? Ngunit si Jesus ay sumagot at sinabi sa kanila, Si Elijah nga ay dumarating una at ipanunumbalik ang lahat, Sinasabi ko sa inyo na si Elijah ay dumating na, at hindi nila siya nakilala, kundi ginawa nila sa kanya ang lahat ng kanilang nais. Ganoon din, ang Anak ng Tao ay

maghihirap sa kanilang mga kamay. Noon naintindihan ng mga alagad na tungkol kay Juan ang Bautista ang sinabi niya sa kanila.

At nang dumating sila sa karamihan, lumapit sa kaniya ang isang taong lumuhod at nagsabi, Panginoon, maawa sa aking anak, sapagkat siya ay sinasapian ng buwan at lubhang nagdurusa, madalas siyang bumabagsak sa apoy at madalas din sa tubig. At dinala ko siya sa iyong mga alagad, ngunit hindi nila siya napagaling. Sumagot si Jesus at sinabi, O henerasyon na walang pananampalataya at sira, hanggang kailan ako mananatili kasama ninyo? Hanggang kailan ko kayo tiitisin? Dalhin ninyo siya sa akin dito. At sinaway siya ni Jesus, at lumabas ang demonyo mula sa kanya, at pinagaling ang bata mula sa oras na iyon. Noon, nang lumapit ang mga alagad kay Jesus nang bukod-tangi, sinabi nila, Bakit hindi namin ito napalabas? Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, Dahil sa inyong kawalan ng pananampalataya. Totoo nga, sinasabi ko sa inyo, kung mayroon kayong pananampalataya na kasing laki ng butil ng mustasa, sasabihin ninyo sa bundok na ito, Lumipat ka mula dito patungo roon, at lilipat ito, at walang magiging imposible sa inyo. Ngunit ang lahing ito ay hindi lumalabas maliban lamang sa pamamagitan ng panalangin at pag-aayuno.

Habang gumagala sila sa Galilea, sinabi sa kanila ni Jesus, Malapit nang maipagkanulo ang Anak ng Tao sa mga kamay ng mga tao. At papatayin nila siya, at sa ikatlong araw siya ay muling ibabangon. At lubos silang nalungkot.

Nang dumating sila sa Capernaum, lumapit ang mga nangongolekta ng buwis na dalawang drachma kay Pedro at sinabi, Hindi ba nagbabayad ng dalawang drachma ang inyong guro? Sinabi niya, Oo. At nang pumasok siya sa bahay, inunahan siya ni Jesus at sinabi, Ano sa tingin mo, Simon? Ang mga hari ng

lupa, mula kanino sila kumukuha ng buwis o tributo? Mula ba sa kanilang mga anak o mula sa mga dayuhan? Sinabi ni Pedro sa kanya, Mula sa mga dayuhan. Sinabi ni Jesus sa kanya, Samakatuwid, ang mga anak ay malaya. Upang hindi natin sila mapagalit, pumunta sa dagat at ihagis ang kawit, at kunin ang unang isdang umakyat, at pagbukas ng bibig nito makikita mo ang stater; kunin iyon at ibigay sa kanila bilang kapalit ko at sa iyo.

18

Sa oras na iyon, lumapit ang mga alagad kay Jesus at nagsabi, Sino nga ba ang mas dakila sa kaharian ng langit? At matapos tawagin ni Hesus ang isang bata, inilagay niya ito sa gitna nila at sinabi, Amen, sinasabi ko sa inyo, kung hindi kayo magbalik-loob at maging tulad ng mga bata, hindi kayo makapapasok sa kaharian ng langit. Sinumang magpapakumbaba ng kanyang sarili na tulad ng batang ito, siya ang pinakadakila sa kaharian ng langit. At sinumang tumatanggap ng isang batang tulad nito sa aking pangalan, ay tumatanggap sa akin, Sino man ang magpapakasala sa isa sa mga maliliit na ito na naniniwala sa akin, mas mabuti pa sa kaniya na isabitan ng batong gilingan ng asno ang kaniyang leeg at ilubog sa kalaliman ng dagat. Aba sa mundo dahil sa mga katitisuran! Sapagkat kinakailangan na dumating ang mga katitisuran, ngunit aba sa taong iyon na sa pamamagitan niya dumarating ang katitisuran. Kung ang iyong kamay o ang iyong paa ay nagsasanhi ng iyong pagkakasala, putulin mo ito at itapon mula sa iyo, sapagkat mas mabuti para sa iyo na pumasok sa buhay na pilay o kapinsala, kaysa magkaroon ng dalawang kamay o dalawang paa at maitapon sa walang hanggang apoy. At kung ang iyong mata ay nagiging sanhi ng iyong pagkakasala, bunuhin mo ito at itapon mo mula sa iyo. Mabuti para sa iyo na pumasok sa buhay na may isang mata lamang, kaysa magkaroon ng

dalawang mata at itapon sa gehena ng apoy. Tingnan ninyo, huwag ninyong hamakin ang isa sa mga munting ito, sapagkat sinasabi ko sa inyo na ang kanilang mga anghel sa langit ay laging nakikita ang mukha ng aking Ama na nasa langit. Sapagkat dumating ang Anak ng Tao upang iligtas ang nawala.

Ano sa inyo ang tila? Kung magkaroon ang isang tao ng isandaang tupa at maligaw ang isa sa kanila, hindi ba niya iiwan ang siyamnapu't siyam sa mga bundok, pupunta at hahanapin ang naliligaw? At kung mangyari niyang makita ito, tunay na sinasabi ko sa inyo na higit siyang nagagalak dito kaysa sa siyamnapu't siyam na hindi naliligaw. Ganito, hindi kalooban ng inyong Ama na nasa langit na mapahamak ang isa sa mga munting ito.

Kung magkasala laban sa iyo ang iyong kapatid, pumunta at pagsabihan mo siya nang kayo lang dalawa. Kung makinig siya sa iyo, nakuha mo ang iyong kapatid. Ngunit kung hindi siya makinig, kunin mo kasama mo pa isa o dalawang tao, upang sa bibig ng dalawa o tatlong saksi maitatag ang bawat salita. Ngunit kung hindi niya papakinggan sila, sabihin mo sa kapulungan. Ngunit kung maging ang kapulungan ay hindi niya papakinggan, hayaan siyang maging sa iyo gaya ng Gentil at ng maniningil ng buwis. Tunay na sinasabi ko sa inyo, ang lahat ng inyong itali sa lupa ay magiging nakatali sa langit, at ang lahat ng inyong kalagan sa lupa ay magiging nakakalagan sa langit. Muli, totoo ang sinasabi ko sa inyo na kung dalawa sa inyo ay sumang-ayon dito sa lupa tungkol sa anumang bagay na kanilang hihilingin, ito ay magiging sa kanila mula sa aking Ama na nasa langit. Sapagkat kung saan may dalawa o tatlong nagtitipon sa aking pangalan, naroon ako sa gitna nila.

Noon, lumapit sa kanya si Pedro at sinabi, Panginoon, ilang beses magkakasala sa akin ang aking kapatid at patatawarin ko siya? Hanggang pitong beses? Sinasabi sa kanya ni Jesus, Hindi ko sinasabi sa iyo hanggang pitong beses, kundi hanggang pitongpung beses pito.

Dahil dito, ang kaharian ng mga langit ay ginawang katulad ng isang taong hari na nais mag-ayos ng usapan kasama ang kanyang mga alipin. Ngunit nang siya ay magsimula ng pag-aayos ng mga account, dinala sa kanya ang isang may utang na may sampung libong talento. Ngunit dahil wala siyang pangbayad, iniutos ng kanyang panginoon na ipagbili siya at ang kanyang asawa at ang kanyang mga anak at lahat ng mayroon siya upang mabayaran ang utang. Nahulog nga ang alipin at sumamba sa kanya, nagsasabi, Panginoon, magpasensya ka sa akin, at lahat ay ibibigay ko sa iyo. Ngunit nagkaroon ng awa ang panginoon ng aliping iyon, pinakawalan niya siya at pinatawad sa kanya ang utang. Ngunit nang lumabas ang aliping iyon, nakahanap siya ng isa sa kanyang mga kapwa alipin, na may utang sa kanya ng isang daang denario, at hinawakan niya ito at sinisikal habang nagsasabi, Ibayad mo sa akin kung may utang ka. Kaya't ang kanyang kapwa-alipin ay bumagsak sa kanyang mga paa at nakiusap sa kanya, na nagsasabi, Magpasensya ka sa akin at babayaran kita. Pero siya ay hindi pumayag, kundi umalis at ipinakulong siya hanggang sa mabayaran niya ang utang.

Ngunit nang makita ng kanyang mga kapwa alipin ang nangyari, sila ay labis na nalungkot, at pumunta at malinaw na isinaysay sa kanilang panginoon ang lahat ng nangyari. Noon, matapos tawagin siya ng kanyang panginoon, sinabi niya sa kanya, Masamang alipin, ang lahat ng utang na iyon ay pinabayaan ko sa iyo, dahil nakiusap ka sa akin. Hindi ba

kinakailangan din na kaawaan mo ang iyong kapwa alipin, gaya ng ako ay naawa sa iyo? At nagalit ang kanyang panginoon at ibinigay siya sa mga tagapaghirap hanggang maibayad niya ang lahat ng utang sa kanya. Ganito rin ang gagawin sa inyo ng aking Amang nasa langit, kung hindi mapatawad ng bawat isa ang kanyang kapatid mula sa inyong mga puso ang kanilang mga pagkakasala.

19

At nangyari noong natapos ni Jesus ang mga salitang ito, umalis siya mula sa Galilea at dumating sa mga hangganan ng Judea sa kabilang ibayo ng Jordan. At sumunod sa kanya ang maraming tao, at pinagaling niya sila doon. At lumapit sa kaniya ang mga Fariseo na sumusubok sa kaniya at nagsasabi sa kaniya, Pinapahintulutan ba sa lalaki na pakawalan ang kaniyang asawa ayon sa anumang dahilan? Pero sumagot siya at sinabi sa kanila, Hindi ba ninyo nabasa na ang Lumikha mula sa simula ay ginawa silang lalaki at babae at sinabi, Dahil dito, iiwan ng tao ang kanyang ama at ina at makakasama ang kanyang asawa, at ang dalawa ay magiging isang laman. Kaya hindi na sila dalawa, kundi isang laman. Ang pinagsama ng Diyos, huwag paghiwalayin ng tao. Sinasabi nila sa kanya, Bakit nga nag-utos si Moises na magbigay ng kasulatan ng diborsyo at pakawalan siya? Sinasabi niya sa kanila, Dahil sa katigasan ng inyong puso, pinayagan kayo ni Moises na pakawalan ang inyong mga asawa, ngunit mula pa sa simula ay hindi ito ganito. Sinasabi ko nga sa inyo na sinumang maghiwalay sa kaniyang asawa, maliban lamang dahil sa pakikiapid, at mag-asawa ng iba, ay gumagawa ng pangangalunya, at ang mag-asawa sa babaeng pinaghiwalay ay gumagawa rin ng pangangalunya. Sinasabi sa kanya ng kanyang mga alagad, Kung ganoon ang kalagayan ng lalaki kasama ng asawa, hindi nakapakinabang na mag-asawa. Pero sinabi niya sa kanila, Hindi

lahat ay tumatanggap ng salitang ito, kundi yaong mga pinagkalooban lamang. Sapagkat may mga bating na ipinanganak na ganoon mula sa sinapupunan ng kanilang ina. At may mga bating na ginawang bating ng mga tao, at may mga bating na gumawa sa kanilang sarili ng bating dahil sa kaharian ng langit. Ang makakaunawa nito ay tanggapin niya.

Noon dinala sa kanya ang mga bata, upang ipatong niya sa kanila ang mga kamay at manalangin, ngunit sinaway sila ng mga alagad. Ngunit si Jesus ay nagsabi, Hayaan ang mga bata at huwag hadlangan sila na pumunta sa akin, sapagkat sa mga tulad nila ay ang kaharian ng langit. At pagkapatong ng kanyang mga kamay sa kanila, umalis siya mula doon.

At masdan, may isang lumapit at nagsabi sa kanya, Mabuting guro, anong mabuti ang gagawin ko upang magkaroon ako ng buhay na walang hanggan? Pero sinabi niya sa kanya, Bakit mo ako tinatawag na mabuti? Walang mabuti kundi ang Diyos lamang. Kung gusto mong pumasok sa buhay, sundin ang mga utos. Sinasabi niya sa kanya, Alin? At si Jesus ay nagsabi, Ang Huwag kang papatay, Huwag kang mangangalunya, Huwag kang magnakaw, Huwag kang magbibigay ng bulaang patotoo, Igalang ang ama at ang ina, at mamahalin mo ang kapwa mo gaya ng iyong sarili. Sinasabi ng binata sa kanya, Lahat ng ito ay iningatan ko mula sa aking kabataan, ano pa ang kulang ko? Sinabi sa kanya ni Jesus, Kung gusto mong maging perpekto, pumunta ka, ibenta mo ang iyong mga ari-arian at ibigay sa mga mahihirap, at magkakaroon ka ng kayamanan sa langit, at halika, sumunod ka sa akin. Ngunit nang marinig ng binata ang salita, umalis siyang nagluluksa, sapagkat siya ay may maraming ari-arian. Pero sinabi ni Jesus sa kanyang mga alagad, Totoo ang sinasabi ko sa inyo na napakahirap para sa mayaman na makapasok sa kaharian ng

langit. Muli nga sinasabi ko sa inyo, mas madali para sa kamelyo na dumaan sa butas ng karayom kaysa sa mayamang tao na pumasok sa kaharian ng Diyos. Ngunit nang marinig ito ng kanyang mga alagad, sila ay lubhang namangha at nagsabi, Sino nga ba ang makaliligtas? Tumingin nga si Jesus at sinabi sa kanila, Sa mga tao ito ay imposible, ngunit sa Diyos ang lahat ay posible. Noon, sumagot si Pedro at sinabi sa kanya, Narito, kami ay iniwan ang lahat at sumunod sa iyo; ano nga ang magiging sa amin? Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, Tunay na sinasabi ko sa inyo na kayo na sumunod sa akin, sa muling pagsilang, kapag umupo ang Anak ng Tao sa trono ng kanyang kaluwalhatian, uupo rin kayo sa labindalawang trono na humahatol sa labindalawang lipi ng Israel. At bawat sinuman na iiwan ang mga bahay o mga kapatid na lalaki o mga kapatid na babae o ama o ina o asawa o mga anak o mga bukid dahil sa aking pangalan, ay tatanggap ng sandaang ulit at mamanahin ang buhay na walang hanggan. Marami ngunit ang mga una ay magiging huli, at ang mga huli ay magiging una.

20

Sapagkat ang kaharian ng mga langit ay katulad ng isang panginoon ng bahay na lumabas nang umaga upang kumuha ng mga manggagawa para sa kanyang ubasan. At matapos makipagkasundo sa mga manggagawa ng isang denario bawat araw, isinugo niya sila sa kaniyang ubasan. At paglabas niya bandang ikatlong oras, nakita niya ang iba pang nakatayo sa pamilihan na walang ginagawa. At sinabi niya sa kanila, Pumunta rin kayo sa ubasan, at ang makatarungan ay ibibigay ko sa inyo. Ngunit sila ay umalis. Muli siyang lumabas noong mga ikaanim at ikasiyam na oras at ginawa rin niya ang gayunding bagay. Tungkol naman sa ikalabing-isang oras, lumabas siya at nakatagpo ng iba pang nakatayo na walang ginagawa, at sinabi niya sa kanila, Bakit

kayo nakatayo dito buong araw na walang ginagawa? Sinasabi nila sa kanya, Dahil walang umupa sa amin. Sinasabi niya sa kanila, Pumunta rin kayo sa ubasan, at tatanggapin ninyo ang makatarungan. Ngunit nang gabi na, sinabi ng panginoon ng ubasan sa kaniyang katiwala, Tawagin mo ang mga manggagawa at ibigay mo sa kanila ang kanilang sahod, magsimula ka sa mga huli hanggang sa mga una. At nang dumating ang mga nasa ikalabing-isang oras, tumanggap sila ng bawat isang denarius. Ngunit nang dumating ang mga una, inakala nila na mas marami ang kanilang matatanggap, at tumanggap din naman sila ng bawat isa ng denarius. Ngunit pagkatapos nilang tanggapin, nagreklamo sila laban sa panginoon ng bahay Nagsasabi na ang mga huling ito ay isang oras lamang gumawa, at ginawa mo silang pantay sa amin na nagdala ng bigat ng araw at ng init. Pero sumagot siya at sinabi sa isa sa kanila, Kaibigan, hindi kita ginagawang hindi makatarungan. Hindi ba sumang-ayon ka sa akin ng isang denarius? Kunin ang sa iyo at umalis, ngunit gusto kong bigyan ang huling ito ng katulad din ng sa iyo. O hindi ba pinahihintulutan sa akin na gawin kung ano ang gusto ko sa aking mga sarili? Masama ba ang iyong mata dahil ako ay mabuti? Ganito magiging ang mga huli ay magiging una, at ang mga una ay magiging huli, sapagkat marami ang tinawag ngunit iilan ang pinili.

At habang pumapanhik si Jesus patungo sa Jerusalem, kinuha niya ang labindalawang alagad nang bukod-tangi sa daan at sinabi sa kanila, Narito, umaahon kami patungo sa Jerusalem, at ang Anak ng Tao ay ibibigay sa mga punong pari at mga eskriba, at hahatulan nila siya ng kamatayan. At ibibigay nila siya sa mga bansa upang kutya, hampasin, at ipako sa krus, at sa ikatlong araw siya ay babangon.

Noon, lumapit sa kanya ang ina ng mga anak ni Zebedee kasama ang kanyang mga anak, sumasamba at humihingi ng isang bagay mula sa kanya. Pero sinabi niya sa kanya, Ano ang gusto mo? Sinabi niya sa kanya, Sabihin mo na maupo ang dalawang anak ko, isa sa kanan mo at isa sa kaliwa mo sa iyong kaharian. Sumagot si Jesus at sinabi, Hindi ninyo alam kung ano ang inyong hinihiling. Kaya ba ninyong inumin ang kopang aking iinumin, o ang bautismong aking pagbabautismuhan? Sinabi nila sa kanya, Kaya namin. At sinasabi niya sa kanila, Ang kopa ko ay tunay na inyong iinumin, at ang bautismo na aking tinatanggap ay inyong matatanggap din, ngunit ang umupo sa kanan ko at sa kaliwa ko ay hindi akin ang magbigay, kundi para sa mga ito ay naihanda ng aking Ama. At nang marinig ito ng sampu, sila ay nagalit tungkol sa dalawang kapatid. Ngunit si Jesus, matapos tawagin sila, ay sinabi, Alam ninyo na ang mga pinuno ng mga bansa ay nangingibabaw sa kanilang mga nasasakupan at ang mga dakila ay gumagamit ng kapangyarihan sa kanila. Hindi ganito ang magiging sa inyo, ngunit sinumang nais maging dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo, At sino man ang nais na maging una sa inyo, siya ay magiging alipin ninyo, Kung paano ang Anak ng Tao ay hindi dumating upang paglingkuran, kundi upang maglingkod at ibigay ang kanyang kaluluwa bilang tubos para sa marami.

At nang sila ay lumalabas mula sa Jericho, sumunod sa kanya ang isang malaking karamihan. At masdan, dalawang bulag na nakaupo sa tabi ng daan, nang marinig na si Jesus ay dumadaan, sumigaw sila at nagsabi, Maawa ka sa amin, Panginoon, anak ni David. Ngunit pinagalitan sila ng karamihan upang sila ay tumahimik, pero lalo pa silang sumigaw na nagsasabi, Maawa ka sa amin, Panginoon, anak ni David. At nakatayo si Jesus, tinawag niya sila at sinabi, Ano ang gusto ninyong gawin ko sa inyo? Sinasabi nila sa kanya, Panginoon, upang mabuksan ang aming

mga mata. Ngunit nagkaroon ng habag si Jesus at hinawakan ang kanilang mga mata, at agad na muling nakakita ang kanilang mga mata, at sumunod sila sa kanya.

21

At nang sila ay lumapit sa Jerusalem at dumating sa Bethphage patungo sa Bundok ng mga Olibo, noon ay nagsugo si Jesus ng dalawang alagad. Sinasabi sa kanila, Pumunta kayo sa nayon na nasa harap ninyo, at agad ninyong makikita ang asnong nakatali at ang batang asno na kasama niya. Pagkatapos kalagan ninyo, dalhin ninyo sa akin. At kung may magsabi sa inyo ng anuman, sasabihin ninyo na ang Panginoon ay nangangailangan nito, at agad naman niya itong ipapadala pabalik. Ngunit nangyari ang lahat ng ito upang matupad ang sinabi ng propeta, Sabihin sa anak na babae ng Sion, narito ang iyong hari na dumarating sa iyo, mapagpakumbaba at nakasakay sa asno at sa guya na anak ng hayop na pasan.

Ngunit pagkatapos pumunta, ginawa ng mga alagad ayon sa iniutos sa kanila ni Jesus, Dinala nila ang asno at ang batang asno, at inilagay nila sa ibabaw ng mga ito ang kanilang mga damit, at umupo siya sa ibabaw ng mga ito. Ang pinakamaraming tao ay naglatag ng kanilang mga damit sa daan, at ang iba naman ay pumutol ng mga sanga mula sa mga puno at naglatag sa daan. Ang mga karamihan na nauna at ang mga sumusunod ay sumigaw na nagsasabi, Hosana sa anak ni David! Pinagpala ang dumarating sa pangalan ng Panginoon! Hosana sa kaitaasan!

At nang pumasok siya sa Jerusalem, nayanig ang buong lungsod at nagsabi, Sino ba ito? Ang mga karamihan ay nagsasabi, Ito ay si Jesus, ang propeta mula sa Nazaret ng Galilea.

At pumasok si Jesus sa templo ng Diyos, at itinaboy niya ang lahat ng mga nagbebenta at bumibili sa loob ng templo, at winasak niya ang mga mesa ng mga mamamalit-salapi at ang mga upuan ng mga nagbebenta ng mga kalapati, At sinasabi niya sa kanila, Nakasulat, Ang bahay ko ay tatawagin na bahay ng panalangin, pero kayo ay ginawa itong yungib ng mga magnanakaw.

At lumapit sa kanya ang mga pilay at mga bulag sa templo, at pinagaling niya sila. Ngunit nang makita ng mga punong pari at ng mga eskriba ang mga kababalaghan na ginawa niya at ang mga batang sumisigaw sa templo at nagsasabi, Hosanna sa anak ni David, sila ay nagalit. At sinabi nila sa kaniya, Naririnig mo ba kung ano ang sinasabi ng mga ito? Ang Jesus naman ay nagsabi sa kanila, Oo, hindi ba ninyo kailanman nabasa na mula sa bibig ng mga sanggol at ng mga sumususo ay naghanda ako ng papuri? At iniwan niya sila, lumabas sa lungsod patungo sa Betania, at doon siya namalagi.

Noong umaga, habang bumabalik sa lungsod, siya ay nagutom. At nakita ang isang puno ng igos sa tabi ng daan, lumapit siya rito, at walang natagpuan dito kundi mga dahon lamang, at sinabi niya rito, Hindi na magbubunga ka magpakailanman. At natuyo kaagad ang puno ng igos. At pagkakita ng mga alagad, sila ay namangha at nagsabi, Paano agad natuyo ang puno ng igos? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Totoo, sinasabi ko sa inyo, kung mayroon kayong pananampalataya at hindi kayo mag-alinlangan, hindi lamang ang nangyari sa puno ng igos ang magagawa ninyo, kundi kahit sa bundok na ito sabihin ninyo, Maangat at maitapon sa dagat, ito ay mangyayari. At lahat ng anumang inyong hingin sa panalangin na may pananampalataya, ay inyong tatanggapin.

At nang dumating siya sa templo, lumapit sa kanya habang nagtuturo ang mga punong pari at ang mga matatanda ng bayan, na nagsasabi, Sa anong awtoridad ginagawa mo ang mga ito, at sino ang nagbigay sa iyo ng awtoridad na ito? Sumagot naman si Jesus at sinabi sa kanila, Itatanong ko rin sa inyo ng isang salita, at kung sasabihin ninyo sa akin, sasabihin ko rin sa inyo kung sa anong awtoridad ginagawa ko ang mga ito. Ang bautismo ni Juan, saan ito nanggaling—mula sa langit o mula sa mga tao? Sila naman ay nag-iisip sa kanilang sarili at nagsasabi, Kung sabihin natin na mula sa langit, sasabihin niya sa atin, Bakit nga hindi kayo naniwala sa kanya? Ngunit kung sabihin natin na mula sa mga tao, takot kami sa pulutong ng tao, sapagkat lahat ay itinuturing si Juan bilang propeta. At sumagot sila kay Jesus at sinabi, Hindi namin alam. Sinabi niya rin sa kanila, Ni ako ay hindi sinasabi sa inyo kung sa anong awtoridad ko ginagawa ang mga ito.

Ano sa tingin ninyo? May isang tao na may dalawang anak, at lumapit siya sa una at sinabi, Anak, pumunta ka ngayon at magtrabaho sa aking ubasan. Pero sumagot siya at sinabi, Hindi ako pumayag. Ngunit sa huli, nagsisi siya at pumunta. At lumapit sa pangalawa at sinabi rin ang gayon. Ngunit siya ay sumagot at sinabi, Ako, panginoon, at hindi umalis. Sino sa dalawa ang gumawa ng kalooban ng ama? Sinabi nila sa kanya, Ang una. Sinabi sa kanila ni Jesus, Tunay na sinasabi ko sa inyo na ang mga maniningil ng buwis at ang mga patutot ay nauuna sa inyo papunta sa kaharian ng Diyos. Sapagkat dumating sa inyo si Juan sa daan ng katuwiran, at hindi kayo nagtiwala sa kaniya. Ngunit ang mga maniningil ng buwis at ang mga patutot ay nagtiwala sa kaniya. At kayo, kahit nakita ninyo ito, ay hindi nagsisi pagkatapos upang magtiwala sa kaniya.

Pakinggan ang ibang talinghaga. May isang taong panginoon ng bahay, na nagtanim ng ubasan at naglagay ng bakod sa palibot nito at humukay ng pisaan ng ubas doon at nagtayo ng tore, at pinaupa ito sa mga magsasaka at umalis siya sa ibang bayan. Ngunit nang lumapit ang panahon ng mga bunga, ipinadala niya ang kanyang mga alipin sa mga magsasaka upang kunin ang kanyang mga bunga. At kinuha ng mga magsasaka ang kanyang mga alipin na ang isa ay binugbog nila, ang isa naman ay pinatay nila, at ang isa naman ay binato nila. Muli siyang nagpadala ng ibang mga alipin na mas marami kaysa sa una, at ginawa nila sa kanila ang gayon din. Huli, ngunit ipinadala niya sa kanila ang kanyang anak, na nagsasabi, Igagalang nila ang aking anak. Ngunit ang mga magsasaka, nang makita nila ang anak, ay nagsabi sa kanilang sarili, Ito ang tagapagmana. Halika, patayin natin siya at agawin natin ang kaniyang mana. At matapos kunin siya, itinapon nila siya sa labas ng ubasan at pinatay. Kapag dumating nga ang panginoon ng ubasan, ano ang gagawin niya sa mga magsasakang yaon? Sinasabi nila sa kanya, Ang mga masasama ay wawasakin niya nang malupit, at ang ubasan ay ipapahayag niya sa ibang mga magsasaka na magbibigay-balik sa kanya ng mga bunga sa tamang panahon. Sinasabi sa kanila ni Jesus, Hindi ba kayo kailanman nagbasa sa mga kasulatan, Ang batong tinanggihan ng mga nagtatayo, ito ay naging ulo ng sulok, mula sa Panginoon nangyari ito, at ito ay kahanga-hanga sa ating mga mata?

Dahil dito, sinasabi ko sa inyo na kukunin mula sa inyo ang kaharian ng Diyos at ibibigay sa bansang gumagawa ng mga bunga nito. At ang sinumang mahulog sa batong ito ay madudurog, at kung kanino ito mahulog, dudurugin niya siya. At nang marinig ng mga punong pari at ng mga Pariseo ang kanyang mga talinghaga, nakilala nila na tungkol sa kanila siya ay

nagsasalita. At habang hinahangad nilang dakpin siya, natakot sila sa mga karamihan, sapagkat itinuturing nila siyang propeta.

22

At sumagot ang Jesus, muli siyang nagsalita sa kanila sa pamamagitan ng mga talinghaga, na nagsasabi, Ang kaharian ng mga langit ay inihintulad sa isang taong hari, na gumawa ng mga kasalan para sa kanyang anak. At ipinadala niya ang kanyang mga alipin upang tawagin ang mga inanyayahan sa kasalan, ngunit ayaw nilang pumunta. Muli siyang nagpadala ng ibang mga alipin na nagsasabi, Sabihin ninyo sa mga inanyayahan, narito, ang aking pinakamagandang hapunan ay aking inihanda, ang aking mga toro at ang mga pinataba ay nakatay na, at ang lahat ay handa na, halika sa kasalan. Ngunit sila ay nagpabaya at umalis, ang isa ay pumunta sa kanyang sariling bukid, ang isa naman ay sa kanyang negosyo. Ang nalalabi naman, matapos sakupin ang kanyang mga alipin, ay ininsulto at pinatay ang mga ito. Ngunit nang marinig ito ng haring iyon ay nagalit, at pagkatapos magpadala ng kanyang mga hukbo, winasak niya ang mga mamamatay-tao na iyon at sinunog ang kanilang lungsod. Noon, sinabi niya sa kanyang mga alipin, Ang kasal ay handa na nga, pero ang mga inanyayahan ay hindi karapat-dapat. Kaya magpunta kayo sa mga labasan ng mga daan, at sinumang inyong makita, anyayahan sa kasal. At pagkalabas ng mga aliping iyon sa mga daan, nagtipun-tipon sila ng lahat ng kanilang natagpuan, masasama at mabubuti, at napuno ang kasal ng mga nakahiga. Ngunit nang pumasok ang hari upang masdan ang mga panauhin, nakita niya roon ang isang taong hindi nakasuot ng damit-pang-kasal, At sinabi niya sa kanya, Kaibigan, paano ka pumasok dito nang walang kasuotan pang-kasal? Pero siya ay natahimik. Noon sinabi ng hari sa mga lingkod, Pagkatapos gapusin ang kanyang

mga paa at mga kamay, itaas ninyo siya at itapon sa panlabas na kadiliman. Doon ay magiging ang pag-iyak at ang pag-ngangalit ng mga ngipin. Marami ang inanyayahan, ngunit iilan ang pinili.

Noon, pagkatapos umalis, ang mga Fariseo ay kumuha ng konseho upang siya ay mabitag nila sa pamamagitan ng salita. At isinusugo nila sa kaniya ang kanilang mga alagad kasama ng mga Herodiano na nagsasabi, Guro, alam namin na ikaw ay totoo at nagtuturo ng daan ng Diyos sa katotohanan, at walang mahalaga sa iyo tungkol sa sinuman, sapagkat hindi ka tumitingin sa mukha ng mga tao, Sabihin nga sa amin, ano sa tingin mo? Dapat bang magbayad ng buwis kay Cesar o hindi? Ngunit nang malaman ni Jesus ang kanilang kasamaan, sinabi niya, Bakit ninyo ako sinusubok, mga mapagkunwari? Ipakita sa akin ang barya ng buwis. At dinala nila sa kanya ang denarius. At sinasabi niya sa kanila, Kanino ang larawang ito at ang inskripsiyon? Sinasabi nila sa kanya, Kay Cesar. Kung gayon sinasabi niya sa kanila, Ibalik nga ang kay Cesar kay Cesar at ang sa Diyos sa Diyos. At nang marinig nila ito, namangha sila, at iniwan nila siya at umalis.

Sa araw na iyon, lumapit sa kaniya ang mga Saduceo na nagsasabing walang pagkabuhay na muli, at tinanong nila siya. Nagsasabi sila, Guro, sinabi ni Moises na kung may sinumang namatay na walang mga anak, ang kanyang kapatid ay magpapakasal sa kanyang asawa at magbubangon ng binhi para sa kanyang kapatid. Mayroon sa amin pitong magkakapatid, at ang panganay ay nag-asawa at namatay, at dahil walang anak, iniwanan niya ang kanyang asawa sa kanyang kapatid. Katulad din ang pangalawa at ang pangatlo, hanggang sa pito. Huli sa lahat, namatay din ang babae. Sa pagkabuhay-muli nga, sino sa pitong lalaki ang magiging asawa ng babae? Sapagkat lahat sila ay nag-asawa sa kaniya. Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Kayo ay

naliligaw dahil hindi ninyo alam ang mga kasulatan ni ang kapangyarihan ng Diyos. Sapagkat sa pagkabuhay-muli, hindi sila nag-aasawa ni ibinibigay sa kasal, kundi tulad ng mga anghel ng Diyos sa langit. Tungkol naman sa muling pagkabuhay ng mga patay, hindi ba ninyo nabasa ang sinabi sa inyo ng Diyos na nagsasalita, Ako ay ang Diyos ni Abraham at ang Diyos ni Isaac at ang Diyos ni Jacob; ang Diyos ay hindi Diyos ng mga patay, kundi ng mga buhay. At pagkarinig ng mga karamihan, sila ay namangha sa kanyang pagtuturo.

Ang mga Pariseo naman, nang marinig na pinatahimik niya ang mga Saduceo, ay nagtipon-tipon. At nagtanong ang isa sa kanila, isang abogado, upang subukin siya at nagsabi, Guro, anong utos ang dakila sa batas? At sinabi ni Jesus sa kanya, Mamahalin mo ang Panginoong Diyos mo sa buong puso mo at sa buong kaluluwa mo at sa buong isip mo. Ito ang una at dakila na utos. Ang pangalawa ay katulad nito, mamahalin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili. Sa dalawang utos na ito nakasalalay ang buong batas at ang mga propeta.

Nang magtipon na ang mga Fariseo, tinanong sila ni Jesus Sinasabi niya, Ano sa tingin ninyo tungkol sa Kristo? Anak siya ng sino? Sinabi nila sa kanya, Ni David. Sinasabi niya sa kanila, Paano nga si David, sa pamamagitan ng Espiritu, ay tumatawag sa kanya na Panginoon, na nagsasabi, Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, umupo ka sa aking kanan hanggang gawin ko ang iyong mga kaaway na tungtungan ng iyong mga paa.

Kung nga tinatawag siya ni David na Panginoon, paano siya maaaring anak niya?

At walang sinuman ang nakakaya na sumagot sa kanya ng salita, ni nangahas ang sinuman mula sa araw na iyon na tanungin pa siya.

23

Noon, si Jesus ay nagsalita sa mga karamihan at sa kanyang mga alagad. Sinasabi, Sa upuan ni Moises umupo ang mga eskriba at ang mga Pariseo. Lahat nga kung ano mang sasabihin nila sa inyo na ingatan, ingatan at gawin, ngunit ayon sa kanilang mga gawa ay huwag ninyong gawin, sapagkat sila ay nagsasabi, at hindi naman gumagawa. Nagtatalì sila ng mabibigat at mahirap pasanin na mga pasan at ipinapatong nila ito sa mga balikat ng mga tao, ngunit sa kanilang daliri ay ayaw nilang igalaw ang mga ito. Lahat ng kanilang mga gawa ay ginagawa nila upang makita ng mga tao. Pinalapad nila ang kanilang mga pilakterya at pinalalaki ang mga palawit ng kanilang mga kasuutan, At iniibig nila ang pinakamataas na puwesto sa mga handaan at ang mga pangunahing upuan sa mga kapulungan at ang mga pagbati sa mga pamilihan, at ang pagtawag sa kanila ng mga tao na rabi. Ngunit kayo ay huwag tawagin na rabi, sapagkat isa lamang ang inyong guro, ang Kristo, at kayong lahat ay magkakapatid. At huwag ninyong tawagin ang sinuman sa lupa na inyong ama, sapagkat isa lamang ang inyong Ama, ang nasa kalangitan. Ni hindi rin kayo dapat tawagin na mga guro, sapagkat isa lamang ang inyong guro, ang Kristo. Ang mas dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo. Sino man ang magmataas ay ibababa, at sino man ang magpakumbaba ay itataas.

Pero sa inyo ay kapahamakan, mga eskriba at mga Pariseo, mga mapagkunwari, sapagkat sinisira ninyo ang mga tahanan ng mga balo at sa pagkukunwari ay nanalangin nang matagal; dahil

dito ay tatanggap kayo ng mas mabigat na hatol. Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Pariseo na mga mapagkunwari, sapagkat isinasara ninyo ang kaharian ng langit sa harap ng mga tao. Kayo mismo ay hindi pumapasok, ni hindi ninyo hinahayaan ang mga gustong pumasok na makapasok. Aba sa inyo, mga eskriba at mga Pariseo na mga mapagkunwari, sapagkat kayo ay tumatagos sa dagat at sa tuyong lupa upang gumawa ng isang manlalakbay, at kapag siya ay nagiging ganoon, ginagawa ninyo siyang anak ng gehenna na dalawang beses na higit kaysa inyo. Sa aba ninyo, mga bulag na gabay, na nagsasabi, Sinumang sumumpa sa templo ay walang halaga, ngunit sinumang sumumpa sa ginto ng templo ay may pananagutan. Mga hangal at bulag! Sino ba ang mas dakila: ang ginto, o ang templong nagpapaging-banal sa ginto? At sinumang manunumpa sa altar, walang kabuluhan, ngunit sinumang manunumpa sa handog na nasa ibabaw nito, may pananagutan. Mga hangal at bulag, ano nga ang mas malaki, ang handog o ang altar na nagpapaging-banal sa handog? Kaya ang sumusumpa sa altar ay sumusumpa rin sa altar at sa lahat ng nasa itaas nito. At ang nagsumpa sa templo ay sumusumpa rito at sa Siyang nanirahan dito At ang nagsumpa sa langit ay sumusumpa sa trono ng Diyos at sa nakaupo sa itaas nito. Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Pariseong mapagkunwari, sapagkat nag-iikapu kayo ng menta, eneldo, at kumino, ngunit pinabayaan ninyo ang mas mahahalagang bagay ng kautusan—ang katarungan, habag, at pananampalataya. Ang mga ito ay dapat ninyong gawin nang hindi pinababayaan ang mga iyon. Mga bulag na gabay, ang mga nagsasala ng niknik, ngunit nilalamon ang kamelyo Aba sa inyo, mga eskriba at mga Pariseo na mga mapagkunwari, dahil naglilinis kayo ng labas ng tasa at ng pinggan, ngunit sa loob ay puno ng pagnanakaw at kasamaan. Phariseong bulag, linisin muna ang loob ng tasa at ng pinggan, upang maging malinis din ang labas nila. Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Pariseo na mga

mapagkunwari, sapagkat kayo ay tulad ng mga libingang pinintahan ng puti, na sa labas ay magaganda ang anyo, ngunit sa loob ay puno ng mga buto ng patay at lahat ng karumihan. Ganoon din kayo—mula sa labas nga ay lumilitaw sa mga tao na matuwid, ngunit sa loob ay puno kayo ng pagkukunwari at kawalang-batas. Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Pariseo na mga mapagkunwari, sapagkat kayo ay nagtayo ng mga libingan ng mga propeta at nagpapaganda ng mga bantayog ng mga matuwid, At sinasabi ninyo, Kung kami ay nabuhay sa mga araw ng aming mga ninuno, hindi sana kami naging kasangkot sa kanila sa pagdanak ng dugo ng mga propeta. Kaya nagpapatotoo kayo sa inyong mga sarili na kayo ay mga anak ng mga pumatay sa mga propeta. At kayo, punuin ninyo ang sukat ng inyong mga ninuno. Mga ahas, mga supling ng mga ulupong, paano kayo makakatakas mula sa hatol ng gehena? Dahil dito, masdan ninyo, ako ay nagsusugo sa inyo ng mga propeta at mga pantas at mga eskriba, at ang ilan sa kanila ay inyong papatayin at ipapako sa krus, at ang ilan sa kanila ay inyong hahampasan sa inyong mga sinagoga at hahabulin mula sa isang lungsod patungo sa ibang lungsod, upang dumating sa inyo ang bawat matuwid na dugo na ibinubuhos sa ibabaw ng lupa, mula sa dugo ni Abel na matuwid hanggang sa dugo ni Zacarias na anak ni Barachias, na siya ninyong pinatay sa pagitan ng templo at ng altar. Tunay na sinasabi ko sa inyo na darating ang lahat ng mga ito sa henerasyon na ito. Jerusalem, Jerusalem, ang pumapatay sa mga propeta at bumabato sa mga ipinadala sa iyo, ilang beses kong ninais na tipunin ang iyong mga anak gaya ng pagtitipon ng ibon sa kaniyang mga sisiw sa ilalim ng kaniyang mga pakpak, ngunit hindi kayo pumayag. Masdan, ang inyong bahay ay iniiwan sa inyong sira. Sinasabi ko sa inyo, hindi ninyo ako makikita mula ngayon hanggang sabihin ninyo, Pinagpala ang dumarating sa pangalan ng Panginoon.

24

At pagkalabas ni Jesus, siya ay umalis mula sa templo, at lumapit ang kanyang mga alagad upang ipakita sa kanya ang mga gusali ng templo. Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, Hindi ba ninyo nakikita ang lahat ng mga ito? Totoo, sinasabi ko sa inyo, hindi maiiwanan dito ang bato sa ibabaw ng bato na hindi sisirain. Habang siya ay nakaupo sa bundok ng mga olibo, lumapit sa kanya ang mga alagad nang bukod-tangi at nagsabi, Sabihin mo sa amin, kailan mangyayari ang mga bagay na ito, at ano ang tanda ng iyong pagdating at ng pagtatapos ng panahon? At sumagot ang Jesus at sinabi sa kanila, Mag-ingat kayo na huwag kayong padayain ng sinuman. Marami ang darating sa aking pangalan na nagsasabi, Ako ang Kristo, at marami ang kanilang madadadaya. Kayo ay malapit nang marinig ang mga digmaan at mga balita ng mga digmaan, makikita ninyo, huwag kayong mabagabag, sapagkat kinakailangan na mangyari ang lahat, ngunit hindi pa ito ang wakas. Sapagkat babangon ang bansa laban sa bansa at kaharian laban sa kaharian, at magkakaroon ng taggutom at salot at mga lindol sa iba't ibang lugar, Ngunit lahat ng mga ito ay simula ng mga kirot ng panganganak. Noon sila ay ibibigay kayo sa kapighatian at papatayin kayo, at kayo ay magiging kinapopootan ng lahat ng mga bansa dahil sa aking pangalan. At kung gayon, marami ang matatalisod at ipagkakanulo nila ang isa't isa, at pagagalitan nila ang isa't isa. At maraming huwad na propeta ay babangon at ililigaw nila ang marami. At dahil sa pagdami ng kalabisan, magiging malamig ang pagmamahal ng marami. Ang nagtiyaga hanggang sa dulo ay siyang maliligtas. At ipapahayag ang mabuting balitang ito ng kaharian sa buong mundo bilang patotoo sa lahat ng mga bansa, at pagkatapos darating ang wakas. Kapag nga kayo ay makakita ng kasuklam-suklam ng pagkawasak na sinabi sa pamamagitan ni propeta

Daniel na nakatayo sa banal na lugar, ang nagbabasa ay unawain nawa. Noon, ang mga nasa Judea ay tumakas patungo sa mga bundok. Ang nasa ibabaw ng bubong ay huwag bumaba upang kunin ang mga gamit mula sa kaniyang bahay, At ang nasa bukid ay huwag bumalik upang kunin ang kanyang mga damit. Ngunit woe sa mga nagdadalang-tao at sa mga nagpapasuso sa mga araw na yaon. Ngunit manalangin kayo upang ang inyong pagtakas ay huwag mangyari sa taglamig ni sa araw ng Sabbath. Magkakaroon nga noon ng dakilang kapighatian, na tulad nito ay hindi nangyari mula nang simula ng mundo hanggang ngayon, at hindi na mangyayari kailanman. At kung hindi pinaikli ang mga araw na iyon, hindi sana naligtas ang lahat ng laman, ngunit dahil sa mga pinili ay paiiklihin ang mga araw na iyon. Kung noon kung may sinumang magsabi sa inyo, Narito, nandito ang Cristo, o Nandito, huwag kayong maniwala, Babangon sapagkat ang mga bulaang kristo at mga bulaang propeta, at sila ay magbibigay ng mga dakilang tanda at mga kababalaghan upang iligaw, kung maaari, maging ang mga hinirang. Narito, sinabi ko na ito sa inyo nang mauna. Kung samakatuwid ay magsabi sila sa inyo, Narito, siya ay nasa ilang, huwag kayong lumabas; Narito, nasa mga silid-imbakan, huwag kayong maniwala. Sapagkat tulad ng kidlat na lumalabas mula sa silangan at nakikita hanggang sa kanluran, ganoon din magiging ang pagdating ng Anak ng Tao. Sapagkat kung nasaan ang bangkay, doon magtitipon ang mga agila.

Ngunit agad pagkatapos ng kapighatian ng mga araw na iyon, ang araw ay madidilim at ang buwan ay hindi magbibigay ng liwanag nito, at ang mga bituin ay mahuhulog mula sa langit, at ang mga kapangyarihan ng mga langit ay mayayanig.

At pagkatapos ay lilitaw ang tanda ng Anak ng Tao sa langit, at pagkatapos ay magluluksa ang lahat ng mga lipi ng lupa at

makikita nila ang Anak ng Tao na dumarating sa ibabaw ng mga ulap ng langit na may dakilang kapangyarihan at kaluwalhatian. At siya ay magpapadala ng kanyang mga mensahero na may kasamang trumpeta ng dakilang tinig, at sila ay magtitipon ng kanyang mga pinili mula sa apat na hangin mula sa mga dulo ng mga langit hanggang sa kanilang mga dulo. Mula naman sa puno ng igos, matuto ng talinghaga: kapag ang sanga nito ay maging malambot na at sumibol ang mga dahon, alam ninyo na malapit na ang tag-araw. Ganito rin kayo, kapag makita ninyo ang lahat ng mga ito, alamin na malapit na ito sa mga pintuan. Amen, sinasabi ko sa inyo, hindi lilipas ang henerasyon itong ito hanggang mangyari ang lahat ng mga ito. Ang langit at ang lupa ay lilipas, pero ang aking mga salita ay hindi kailanman lilipas. Ngunit tungkol sa araw at oras na iyon, walang sinuman ang nakakaalam, ni ang mga anghel ng langit, kundi ang aking Ama lamang. Kung paano ang mga araw ni Noah, ganoon din magiging ang pagdating ng Anak ng Tao. Sapagkat kung paano sila ay kumakain at umiinom, nag-aasawa at nagbibigay sa kasal sa mga araw bago ang baha, hanggang sa araw na pumasok si Noe sa arko, At hindi nila alam hanggang dumating ang baha at kinuha silang lahat, ganoon din ang magiging pagdating ng Anak ng Tao. Noon may dalawa sa bukid, ang isa ay kinukuha at ang isa ay iniiwan. Dalawang babae na gumagiling sa gilingan, isa ay kinukuha at isa ay iniiwan. Magbantay nga kayo, sapagkat hindi ninyo alam kung anong oras darating ang inyong Panginoon. Ngunit alamin ninyo ito: kung alam ng punong-bahay kung anong oras darating ang magnanakaw, siya ay nagbantay sana at hindi sana pinahintulutan na pasimulan ang kanyang bahay. Dahil dito, kayo rin ay maging handa, sapagkat sa oras na hindi ninyo inaakalang darating ang Anak ng Tao ay dumarating.

Sino nga ba ang tapat na alipin at matalino, na hinirang ng kanyang panginoon sa kanyang paglilingkod upang bigyan sila ng pagkain sa tamang panahon? Mapalad ang aliping iyon na siya, pagdating ng kaniyang panginoon, ay masusumpungan na gumagawa ng ganoon. Amen, sinasabi ko sa inyo na sa lahat ng kaniyang mga ari-arian ay itatalaga niya siya. Ngunit kung magsabi ang masamang aliping iyon sa kanyang puso, Nagtatagal ang aking panginoon na dumating, at magsimula na saktan ang mga kapwa alipin niya, kumain naman at uminom kasama ng mga lasing, Darating ang panginoon ng aliping iyon sa araw na hindi niya inaasahan at sa oras na hindi niya alam. At hahatihin niya siya sa dalawa, at ang kanyang bahagi ay ilalagay niya kasama ng mga mapagkunwari; doon ay magkakaroon ng pag-iyak at ng pagngangalit ng mga ngipin.

25

Noon, maihahalintulad ang kaharian ng mga langit sa sampung dalaga na, matapos kunin ang kanilang mga ilawan, ay lumabas upang salubungin ang kasintahang lalaki. Lima sa kanila ay matalino ngunit lima ay hangal. na ang mga hangal, nang kunin ang kanilang mga ilawan, ay hindi kumuha ng langis para sa kanilang sarili Ngunit ang mga matalino ay kumuha ng langis sa kanilang mga sisidlan kasama ang kanilang mga ilawan. Ngunit dahil nagtagal ang lalaking ikakasal, silang lahat ay naging antok at nakatulog. Sa gitna ng gabi ay may sigaw na narinig, Narito, ang kasintahang lalaki ay dumarating, lumabas kayo upang salubungin siya. Noon bumangon ang lahat ng mga dalaga at inayos ang kanilang mga ilawan. At ang mga mangmang ay nagsabi sa mga matalino, Bigyan ninyo kami ng kaunti sa inyong langis, sapagkat ang aming mga sulo ay namamatay. Sumagot ngunit ang mga matalino, nagsasabi, Baka hindi sapat para sa

amin at sa inyo. Pumunta na lamang kayo sa mga nagbebenta at bumili para sa inyong sarili. Habang sila ay umaalis upang bumili, dumating ang kasintahang lalaki at ang mga handang babae ay pumasok kasama niya sa handaan ng kasal, at isinara ang pinto. Kalaunan, dumating din ang mga natitirang dalaga at nagsabi, Panginoon, panginoon, buksan mo sa amin. Ngunit sumagot siya at sinabi, Totoo ang sinasabi ko sa inyo, hindi ko kayo kilala. Magbantay kayo samakatuwid, dahil hindi ninyo alam ang araw ni ang oras kung kailan darating ang Anak ng Tao.

Sapagkat tulad ng isang taong naglalakbay na tinawag ang kanyang sariling mga alipin at ipinagkatiwala sa kanila ang kanyang mga pag-aari, At sa isa ay binigyan niya ng limang talento, sa isa naman ay dalawa, at sa isa naman ay isa, sa bawat isa ayon sa kanyang sariling kakayahan, at agad siyang umalis sa ibang bansa. Pumunta nga ang taong kumuha ng limang talento, gumawa gamit ang mga ito at nakagawa ng iba pang limang talento. Gayon din, ang tumanggap ng dalawa ay nakakuha rin ng iba pang dalawa. Pero ang kumuha ng isa, matapos umalis, ay humukay sa lupa at itinago ang pilak ng kaniyang panginoon. Ngunit pagkatapos ng mahabang panahon, dumarating ang panginoon ng mga aliping yaon at nag-aayos ng accounts sa kanila. At lumapit ang tumanggap ng limang talento at nagdala ng iba pang limang talento, nagsasabi, Panginoon, limang talento ang ipinagkatiwala mo sa akin, masdan mo, iba pang limang talento ang aking kinita mula sa kanila. Sinabi sa kanya ng kanyang panginoon, Mabuti, mabuting alipin at tapat! Sa kaunti ay naging tapat ka, sa marami ay ilalagay kita. Pumasok ka sa kagalakan ng iyong panginoon. Lumapit naman ang kumuha ng dalawang talenta at sinabi, Panginoon, dalawang talenta ang ipinagkatiwala mo sa akin. Tingnan mo, iba pang dalawang talenta ang kinita ko mula sa kanila. Sinabi sa kanya ng kanyang panginoon, Mabuti,

mabuting alipin at tapat! Sa kaunti ay naging tapat ka, sa marami ay ilalagay kita. Pumasok ka sa kagalakan ng iyong panginoon. Lumapit naman ang nakatanggap ng isang talento at nagsabi, Panginoon, nakilala ko na ikaw ay matigas na tao, umaani kung saan hindi ka nagtanim at nangongolekta mula kung saan hindi ka nagsabog, At dahil sa takot, umalis ako at itinago ko ang iyong talento sa lupa. Tingnan mo, mayroon ka ng sa iyo. Sumagot nga ang kanyang panginoon at sinabi sa kanya, Masamang alipin at tamad! Alam mo na ako ay umaani kung saan hindi ako nagtanim, at nangongolekta mula sa kung saan hindi ako nagkalat. Kinakailangan nga kaya na itapon mo ang pilak ko sa mga bangkero, at pagdating ko ay natanggap ko sana ang akin kasama ang interes. Alisin nga samakatuwid sa kanya ang talento at ibigay sa may hawak ng sampung talento. Sapagkat sa bawat may mayroon ay bibigyan at magsasagana, ngunit sa walang mayroon, maging ang mayroon niya ay kukunin sa kanya. At ang walang-silbing alipin ay itapon sa panlabas na kadiliman; doon ay magkakaroon ng pag-iyak at ng pagngangalit ng mga ngipin.

Ngunit kapag dumating ang Anak ng Tao sa kanyang kaluwalhatian at ang lahat ng banal na anghel ay kasama niya, kung magkagayon siya ay uupo sa trono ng kanyang kaluwalhatian, At magtitipunin sa harap niya ang lahat ng mga bansa, at ihihiwalay niya sila sa isa't isa, gaya ng pastol na naghihiwalay ng mga tupa sa mga kambing. At itatayo niya ang mga tupa sa kanyang kanan, at ang mga kambing sa kanyang kaliwa. Noon sasabihin ng hari sa mga nasa kanan niya, Halika, kayong mga pinagpala ng aking Ama, kamtin ninyo ang kahariang inihanda para sa inyo mula nang itatag ang mundo. Nagutom ako, at binigyan ninyo ako ng makakain; nauhaw ako, at pinainuman ninyo ako; dayuhan ako, at tinanggap ninyo ako, Hubad ako, at binihisan ninyo ako, nagkasakit ako, at dinalaw ninyo ako, nasa

bilangguan ako, at pinuntahan ninyo ako. Noon, sasagot sa kaniya ang mga matuwid na nagsasabi, Panginoon, kailan ka namin nakitang gutom at pinakain, o uhaw at pinainuman? Kailan nga ba namin nakita ka na estranghero at tinipon ka namin, o hubad at binihisan ka namin? Kailan nga ba namin nakita kang mahina o nasa bilangguan, at pumunta kami sa iyo? At sumagot ang hari at sasabihin sa kanila, Totoo ang sinasabi ko sa inyo, anumang ginawa ninyo sa isa sa mga pinakamaliit kong kapatid na ito, sa akin ninyo ginawa. Kung gayon, sasabihin din niya sa mga nasa kaliwa, Humayo kayo mula sa akin, kayong mga sinumpa, tungo sa walang hanggang apoy na inihanda para sa diyablo at sa kanyang mga anghel. Sapagkat nagutom ako, at hindi ninyo ako binigyan ng makakain; nauhaw ako, at hindi ninyo ako pinainumin, Ako ay estranghero, at hindi ninyo ako tinanggap, hubad, at hindi ninyo ako binihisan, mahina at nasa bilangguan, at hindi ninyo ako dinalaw. Kung gayon, sila ay sasagot sa kaniya at sila rin ay magsasabi, Panginoon, kailan ka namin nakita na nagugutom o nauuhaw o dayuhan o hubad o mahina o nasa bilangguan, at hindi kami naglingkod sa iyo? Noon ay sasagutin niya sila at sasabihin, Totoo ang sinasabi ko sa inyo, dahil hindi ninyo ito ginawa sa isa sa mga pinakamaliit na ito, ni sa akin ay hindi ninyo ito ginawa. At aalis ang mga ito tungo sa walang hanggang parusa, ngunit ang mga matuwid ay tungo sa walang hanggang buhay.

26

At nangyari na nang matapos ni Jesus ang lahat ng mga salitang ito, sinabi niya sa kaniyang mga alagad, Alam ninyo na pagkatapos ng dalawang araw ay darating ang Paskua, at ang Anak ng Tao ay ipagkakanulo upang ipako sa krus. Noon nagtipon ang mga punong pari, ang mga eskriba, at ang mga matatanda ng

bayan sa korte ng punong paring tinatawag na Caiaphas. At nagsanggunian silang sama-sama upang si Jesus ay madakip nila sa pamamagitan ng daya at patayin. Sinasabi nga nila, Huwag sa kapistahan, upang huwag magkaroon ng kaguluhan sa mga tao.

Ngunit nang si Jesus ay nasa Bethany sa bahay ni Simon na ketongin, Lumapit sa kanya ang isang babae na may hawak na alabaster ng napakahalagang pabango, at ibinuhos niya ito sa kanyang ulo habang siya ay nakahiga. Ngunit nang makita ito ng kanyang mga alagad, sila ay nagalit at nagsabi, Bakit ang pag-aaksayang ito? Maaari sanang maibenta nang mahal ang pabangong ito at maibigay sa mga mahihirap. Ngunit nang malaman ito ni Jesus, sinabi niya sa kanila, Bakit ninyo binibigyan ng abala ang babae? Sapagkat magandang gawa ang ginawa niya para sa akin. Ang mga mahirap ay palaging nasa inyo, ngunit ako ay hindi palaging nasa inyo. Sapagkat nagbuhos ito ng pabangong ito sa aking katawan, ginawa niya ito upang ihanda ako para sa libing. Tunay na sinasabi ko sa inyo, saan man ipahayag ang mabuting balitang ito sa buong mundo, sasabihin din ang ginawa niya bilang alaala sa kaniya.

Noon, pagkatapos pumunta ang isa sa labindalawa, na tinatawag na Judas Iskariote, sa mga punong pari, sinabi niya, Ano ang gusto ninyong ibigay sa akin, at ibibigay ko siya sa inyo? At sila ay nagtakda para sa kanya ng tatlumpung pilak. At mula noon, naghanap siya ng pagkakataon upang siya ay ipagkanulo.

Ngunit sa unang araw ng Tinapay na Walang Lebadura, lumapit ang mga alagad kay Jesus at nagsabi sa kanya, Saan mo nais na ihanda namin para sa iyo ang kainan ng Paskua? At sinabi niya, Pumunta kayo sa lungsod patungo sa isang tao at sabihin sa kanya, Ang guro ay nagsasabi, Ang aking panahon ay malapit na,

sa iyo ko gagawin ang paskua kasama ang aking mga alagad. At ginawa ng mga alagad ayon sa iniutos sa kanila ni Jesus, at inihanda nila ang Paskuwa. Nang gabi, siya ay humiga kasama ng labindalawa. At habang kumakain sila, sinabi niya, Totoo ang sinasabi ko sa inyo na isa sa inyo ay magkakanulo sa akin. At sa labis nilang kalungkutan, nagsimulang magsalita sa kanya ang bawat isa sa kanila, Hindi naman ako, Panginoon? Ngunit sumagot siya at sinabi, Ang nagsawsaw ng kamay kasama ako sa pinggan, siya ang magkakanulo sa akin. Ang Anak ng Tao ay tunay na pumupunta ayon sa nakasulat tungkol sa kanya, ngunit sa aba ng taong iyon na sa pamamagitan nito ang Anak ng Tao ay ipinagkakanulo; mabuti sana para sa kanya kung hindi na lamang ipinanganak ang taong iyon. Sumagot naman si Judas na siyang nagkanulo sa kanya at sinabi, Hindi naman ako, Rabbi? Sinabi niya sa kanya, Ikaw ang nagsabi. Habang sila ay kumakain, kinuha ni Jesus ang tinapay at nagpasalamat, binali ito at ibinigay sa mga alagad at sinabi, Kunin ninyo, kainin ninyo, ito ay ang aking katawan. At matapos kunin ang tasa at magpasalamat, ibinigay niya ito sa kanila at sinabi, Uminom kayo mula rito, kayong lahat, Sapagkat ito ay ang aking dugo ng bagong tipan na ibinubuhos para sa marami tungo sa kapatawaran ng mga kasalanan. Sinasabi ko nga sa inyo na hindi na ako iinom mula ngayon sa bungang ito ng ubas hanggang sa araw na iyon kapag iinom ako nito na bago kasama ninyo sa kaharian ng aking Ama.

At pagkatapos ng pag-awit ng himno, lumabas sila patungo sa Bundok ng mga Olibo. Noon, sinabi sa kanila ni Jesus, Kayong lahat ay matatalisod dahil sa akin sa gabing ito, sapagkat nakasulat, Sasaktan ko ang pastol, at makakalat ang mga tupa ng kawan,

Ngunit pagkatapos na ako ay mabangon, pangungunahan ko kayo patungo sa Galilea. Sumagot nga si Pedro at sinabi sa kanya, Kung lahat ay matatalisod dahil sa iyo, ako ay hindi kailanman matatalisod. Sinabi niya sa kanya ni Jesus, Totoo, sinasabi ko sa iyo na sa gabing ito, bago tumilaok ang manok, tatlong beses mo akong itatanggi. Sinasabi ni Pedro sa kanya, Kahit na kinakailangan akong mamatay kasama mo, hindi kita itatanggi. Katulad naman, lahat ng mga alagad ay nagsabi rin.

Noon pumunta kasama nila ang Jesus sa lugar na tinatawag na Getsemane, at sinabi sa mga alagad, Umupo kayo rito hanggang sa ako ay makapanalangin doon. At pagkatapos na isama si Pedro at ang dalawang anak ni Zebedee, nagsimula siyang malungkot at mabagabag. Noon sinabi ni Jesus sa kanila, Napakalungkot ang aking kaluluwa hanggang kamatayan. Manatili kayo rito at magbantay kasama ko. At pagkatapos na sumulong ng kaunti, bumagsak siya sa kanyang mukha na nanalangin at nagsasabi, Ama ko, kung posible ito, makalipas nawa mula sa akin ang kopang ito, ngunit hindi kung ano ang gusto ko, kundi kung ano ang sa iyo. At dumating siya sa mga alagad at natagpuan silang natutulog, at sinabi niya kay Pedro, Ganito ba, hindi ninyo nakaya na magbantay kasama ko kahit isang oras? Magbantay kayo at manalangin, upang hindi kayo pumasok sa tukso; ang espiritu ay handang-handa, ngunit ang laman ay mahina. Muli, sa pangalawang pagkakataon, umalis siya at nanalangin na nagsasabi, Ama ko, kung hindi maaaring lumipas sa akin ang kopang ito maliban kung inumin ko ito, mangyari ang iyong kalooban. At nang dumating, natagpuan niya silang muli na natutulog, sapagkat ang kanilang mga mata ay nabibigatan. At iniwan niya sila, umalis muli, at nanalangin sa ikatlong pagkakataon, na sinasabi ang parehong salita. Kung gayon, pumunta siya sa kanyang mga alagad at sinabi sa kanila,

Natutulog pa ba kayo at nagpapahinga? Narito, malapit na ang oras at ang Anak ng Tao ay ibinibigay sa mga kamay ng mga makasalanan. Bumangon tayo, tara na. Narito, lumalapit na ang magkakanulo sa akin.

At habang siya pa ay nagsasalita, narito si Judas, isa sa mga labindalawa, dumating, at kasama niya ang isang malaking karamihan na may mga espada at mga pamalo mula sa mga punong pari at mga matatanda ng bayan. Ang naghahatid sa kaniya ay binigyan sila ng tanda at nagsabi, Kung sino ang aking hahalikan, siya iyon; dakpin ninyo siya. At agad siyang lumapit kay Jesus at sinabi, Magalak ka, Rabbi, at hinalikan siya. Pero sinabi ni Jesus sa kanya, Kaibigan, gawin mo ang iyong sadya. Pagkatapos, lumapit sila at ipinatong ang kanilang mga kamay kay Jesus at dinakip nila siya. At masdan, isa sa mga kasama ni Jesus ay iniunat ang kanyang kamay, hinugot ang kanyang espada, at sinaktan ang alipin ng punong pari at pinutol ang kanyang tainga. Noon sinabi ni Jesus sa kanya, Ibalik mo ang iyong espada sa kaniyang lugar, sapagkat lahat ng mga kumuha ng espada ay mamamatay sa pamamagitan ng espada. O sa tingin mo ba na hindi ko kayang tawagin ngayon ang aking ama, at magbibigay siya sa akin ng higit pa sa labindalawang lehiyon ng mga anghel? Paano nga ba matutupad ang mga kasulatan na ganito ay kinakailangan mangyari? Sa oras na iyon, sinabi ni Jesus sa mga karamihan: Para bang sa isang tulisan kayo lumabas na may mga espada at mga pamalo upang hulihin ako. Araw-araw akong nakaupo sa templo na nagtuturo sa inyo, at hindi ninyo ako hinuli. Ngunit nangyari ang lahat ng ito upang matupad ang mga kasulatan ng mga propeta. Noon, iniwan siya ng lahat ng mga alagad at tumakas.

Ang mga nakadakip kay Jesus ay dinala nila siya kay Caiaphas ang punong pari, kung saan ang mga eskriba at ang mga matatanda ay nagtipon. Ngunit si Pedro ay sumunod sa kanya mula sa malayo hanggang sa bulwagan ng mataas na pari, at pagkapasok sa loob ay umupo kasama ng mga katulong upang makita ang wakas. Ngunit ang mga punong pari at ang mga matatanda at ang buong konseho ay nagsisikap ng huwad na patotoo laban kay Jesus upang siya ay kanilang mapatay. At hindi nila natagpuan, at maraming mga bulaang saksi na lumapit, hindi nila natagpuan. Ngunit sa huli, lumapit ang dalawang bulaang saksi. Sinabi ko, sabi niya, kaya kong sirain ang templo ng Diyos at sa loob ng tatlong araw ay itayo ito. At pagkatayo, sinabi ng punong pari sa kanya, Wala kang isasagot? Ano ang sinasaksihan ng mga ito laban sa iyo? Ngunit si Jesus ay nanahimik. At sumagot ang punong pari at sinabi sa kanya, Ipinapanumpa kita ayon sa buhay na Diyos upang sabihin mo sa amin kung ikaw ay ang Kristo, ang Anak ng Diyos. Sinabi sa kanya ni Jesus, Ikaw ang nagsabi, ngunit sinasabi ko sa inyo, mula ngayon makikita ninyo ang Anak ng Tao na nakaupo sa kanan ng Kapangyarihan at dumarating sa ibabaw ng mga ulap ng langit. Noon, ang punong pari ay pinunit ang kaniyang mga kasuotan, nagsasabi na siya ay lumapastangan. Ano pa ang pangangailangan namin ng mga saksi? Masdan, ngayon ay narinig ninyo ang kaniyang lapastangan. Ano sa tingin ninyo? At sumagot sila at sinabi, Siya ay may sala ng kamatayan. Noon sila ay lumura sa kanyang mukha at sinuntok nila siya, at ang iba naman ay sinampal siya. Sinasabi nila, Manghula sa amin, Kristo, sino ang tumama sa iyo?

Ngunit si Pedro ay nakaupo sa labas sa looban, at lumapit sa kanya ang isang aliping babae na nagsasabi, At ikaw ay kasama ni Hesus na taga-Galilea. Ngunit siya ay tumangging aminin ito sa harap nilang lahat, na nagsasabi, Hindi ko alam kung ano ang

sinasabi mo. Nang lumabas siya sa tarangkahan, nakita siya ng iba at sinabi niya sa kanila, Kasama rin nito si Jesus na Nazareno. At muli siyang tumangging may sumpa na hindi niya kilala ang tao. Pagkatapos ng kaunting sandali, lumapit ang mga nakatayo at sinabi kay Pedro, Tunay nga, ikaw ay isa sa kanila, sapagkat ang iyong pananalita ay nagpapahayag nito. Noon ay nagsimula siyang sumumpa at manumpa na hindi niya kilala ang taong iyon. At agad na tumilaok ang tandang. At naalala ni Pedro ang salita ni Jesus na sinabi sa kanya na bago tumanog ang manok, tatlong beses mo akong ikakaila, at lumabas siya sa labas at umiyak nang mapait.

27

Ngunit nang magumaga, nagpulong ang lahat ng punong mga pari at ang mga matatanda ng bayan laban kay Jesus upang ipapatay siya. At matapos gapos siya, dinala nila siya at ibinigay kay Pontius Pilate na pinuno.

Noon, nang makita ni Judas na siya na nagkanulo sa kanya ay nahatulan na, nagsisi siya at ibinalik ang tatlumpung pilak sa mga punong pari at sa mga matatanda. Sinasabi niya, Ako ay nagkasala sa pagsusuĸo ng walang-salang dugo. Ngunit sila ay nagsabi, Ano iyan sa amin? Ikaw ang bahala. At matapos ihagis ang mga pilak sa templo, umalis siya, at pagkaalis, nagbitay siya sa sarili. Ngunit ang mga punong pari, pagkatapos kunin ang mga pilak, ay sinabi, Hindi pinahihintulutan na ihagis ang mga ito sa kaban-yaman, dahil ito ay halaga ng dugo. At pagkatapos kumuha ng payo, binili nila mula sa kanilang salapi ang bukid ng magpapalayok para sa libing ng mga dayuhan. Kaya tinawag ang bukid na iyon na Bukid ng Dugo hanggang sa ngayon. Noon natupad ang sinabi sa pamamagitan ni propetang Jeremias, at kinuha nila ang

tatlumpung pilak, ang halaga ng yaong nilagyan ng presyo na kanilang nilagyan ng presyo mula sa mga anak ng Israel, At ibinigay nila ang mga ito sa bukid ng magpapalayok, ayon sa iniutos sa akin ng Panginoon.

Ngunit si Jesus ay tumayo sa harap ng pinuno, at tinanong siya ng pinuno na nagsasabi, Ikaw ba ang hari ng mga Judio? At si Jesus ay sumagot sa kanya, Ikaw ang nagsasabi. At nang siya ay inakusahan ng mga punong pari at ng mga matatanda, wala siyang sinagot. Noon sinabi sa kanya ni Pilato, Hindi mo ba naririnig kung gaano karaming saksi ang inilalahad nila laban sa iyo? At hindi siya sumagot sa kaniya kahit isang salita, kaya namangha nang lubha ang pinuno. Ayon sa kapistahan, nasanay ang pinuno na pakawalan sa karamihan ang isang bilanggo na kanilang nais. Mayroon silang bilanggo noon na kilala na tinatawag na Barabbas. Nakapagtipon na nga sila, sinabi sa kanila ni Pilato, Sino ang gusto ninyong pakakawalan ko sa inyo? Si Barabbas o si Jesus na tinatawag na Kristo? Alam niya na dahil sa inggit ibinigay nila siya. Habang siya ay nakaupo sa platform, nagpadala sa kanya ang kanyang asawa na nagsasabi, Huwag kang makialam sa taong matuwid na iyon, sapagkat marami akong naghirap ngayong araw sa panaginip dahil sa kanya. Ngunit ang mga punong pari at ang mga matatanda ay naghikayat sa mga karamihan upang humingi ng si Barabbas, at si Jesus naman ay patayin. Sumagot nga ang pinuno at sinabi sa kanila, Sino sa dalawa ang gusto ninyong pakakawalan ko para sa inyo? At sumagot sila, Si Barabbas. Sinabi ni Pilato sa kanila, Ano nga ang gagawin ko kay Jesus na tinatawag na Kristo? Sinabi sa kanya ng lahat, Ipako siya sa krus. Ang pinuno ay nagsabi, Ano bang masama ang ginawa niya? Ngunit sila ay lalong sumigaw na nagsasabi, Ipako siya sa krus! Ngunit nang makita ni Pilato na walang naitutulong, kundi lalo pang lumalaki ang kagulo, kumuha

siya ng tubig at hinugasan ang kanyang mga kamay sa harap ng karamihan, sinasabi, Wala akong sala sa dugo ng taong matuwid na ito, kayo ang bahala. At sumagot ang lahat ng mga tao at sinabi, Ang kanyang dugo ay sumasa amin at sa aming mga anak. Noon ay pinakawalan niya sa kanila si Barabbas, ngunit si Jesus, matapos hampasin, ay ipinagkanulo upang siya ay maipako sa krus.

Noon, ang mga sundalo ng pinuno, matapos tanggapin si Jesus sa praetorium, ay nagtipon laban sa kanya ang buong cohort. At pagkatapos hubaran nila siya, isinuot nila sa kanya ang pulang balabal At pagkatapos nilang magwebe ng koronang gawa sa mga tinik, inilagay nila ito sa kaniyang ulo at nilagyan ng tambo ang kaniyang kanang kamay, at lumuhod sila sa harapan niya at kinutya nila siya, na nagsasabi, Maligayang bati, Hari ng mga Judio! At pagkatapos na duraan siya, kinuha nila ang tambo at sinasapak sa ulo niya. At nang siya ay kanilang pinaglaruan, hinubaran nila siya ng balabal at isinuot nila sa kanya ang kanyang mga damit, at dinala nila siya upang ipako sa krus.

Habang lumalabas, nakatagpo sila ng isang taong taga-Cirene na ang pangalan ay Simon, at siya ay pinilit nila upang buhatin ang kanyang krus. At nang dumating sila sa lugar na tinatawag na Golgotha, na ang ibig sabihin ay lugar ng bungo, Binigyan nila siya ng inumin na suka na halo ang apdo, at nang matikman niya, ayaw niyang inumin. Pagkatapos ipako nila siya sa krus, hinati nila ang kanyang mga kasuutan sa pamamagitan ng palabunutan. At nakaupo, binabantayan nila siya roon. At inilagay nila sa itaas ng kaniyang ulo ang kaniyang paratang na nakasulat, Ito ay si Jesus, ang Hari ng mga Judio. Noon ay ipinako sa krus kasama niya ang dalawang tulisan, isa sa kanan at isa sa kaliwa. Ang mga dumadaan naman ay nagsisipaglapastangan sa kanya habang

ginagalaw nila ang kanilang mga ulo. At nagsasabi, Ang sumisira ng templo at sa tatlong araw ay muling itinatayo, iligtas mo ang iyong sarili, kung ikaw ay anak ng Diyos, bumaba ka mula sa krus. Katulad din naman, ang mga punong pari na nanlilibak kasama ng mga eskriba, matatanda, at mga Pariseo ay nagsasabi, Iniligtas niya ang iba, pero hindi niya mailigtas ang kanyang sarili. Kung siya ay hari ng Israel, bumaba siya ngayon mula sa krus at maniniwala kami sa kaniya. Nagtitiwala siya sa Diyos, iligtas nawa siya ngayon, kung nais niya siya, sapagkat sinabi niya na ako ay anak ng Diyos. Ang mga tulisang naipako sa krus kasama niya ay nangungutya rin sa kanya.

Mula sa ikaanim na oras, kadiliman ang bumalot sa buong lupain hanggang sa ikasiyam na oras. Ngunit tungkol sa ikasiyam na oras, sumigaw si Jesus ng malakas na tinig na nagsasabi, Eli, eli, lama sabachthani? Ito ay, Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako iniwan? Ngunit ang ilan sa mga nakatayo roon na nakaririnig ay nagsasabi na tinatawag niya si Elias. At agad na tumakbo ang isa sa kanila at kumuha ng espongha, pinuno ito ng suka, at inilagay sa tubo, at pinainom niya siya. Pero ang mga natitira ay nagsasabi, Hayaan mo, tingnan natin kung darating si Elias upang iligtas siya. Ngunit si Jesus, muli na sumigaw nang malakas na tinig, ay pinakawalan ang kanyang espiritu. At masdan, ang tabing ng templo ay napunit sa dalawa mula sa itaas hanggang sa ibaba, at ang lupa ay nayanig at ang mga bato ay nabitak. At ang mga libingan ay nabuksan, at maraming katawan ng mga nakatulog na banal ay nabangon. At lumabas mula sa mga libingan, pagkatapos ng kanyang pagkabuhay muli, pumasok sila sa banal na lungsod at nagpakita sa marami. Ang senturyon at ang mga kasama niya na nagbabantay kay Jesus, nang makita ang lindol at ang mga nangyari, ay lubhang natakot at nagsabi, Tunay na anak ng Diyos ang taong ito. Naroroon naman doon ang maraming mga babae

mula sa malayo na nanonood, na sumunod kay Jesus mula sa Galilea upang maglingkod sa kanya. sa kanila ay si Maria Magdalena, at si Maria na ina ni Jaime at ni Jose, at ang ina ng mga anak ni Zebedeo.

Nang gabi na, dumating ang isang mayamang tao mula sa Arimatea na ang pangalan ay Jose, na siya rin ay naging alagad ni Jesus, Ito, pagkatapos lumapit kay Pilato, ay humingi ng katawan ni Jesus. Noon, si Pilato ay nag-utos na ibigay ang katawan. At matapos kunin ang katawan, binalot ito ni Joseph sa malinis na telang lino. At inilagay niya ito sa kanyang bagong libingan na kanyang hinukay sa bato, at matapos maggulong ng malaking bato sa pinto ng libingan, umalis siya. Nandoon si Maria Magdalena at ang ibang Maria, nakaupo sa harap ng libingan.

At sa susunod na araw, na matapos ang paghahanda, nagtipon ang mga punong pari at ang mga Fariseo kay Pilato Nagsasabi, Panginoon, naalaala namin na sinabi ng manlolokong iyon noong nabubuhay pa siya, Pagkatapos ng tatlong araw, ako ay muling bubuhay. Kaya mag-utos na bantayan ang libingan hanggang sa ikatlong araw, baka dumating ang kanyang mga alagad sa gabi at nakawin siya at sabihin sa bayan na siya ay muling nabuhay mula sa mga patay, at ang huling pagkakamali ay magiging mas masahol pa kaysa sa una. Sinabi ni Pilato sa kanila, Mayroon kayong mga bantay; humayo kayo at ingatan ninyo ito ayon sa inyong nalalaman. Ngunit sila, pagkatapos pumunta, ay nagsiguro ng libingan sa pamamagitan ng pagtatak sa bato kasama ang bantay.

Huli na ng mga sabbath, sa pagbubukang-liwayway tungo sa unang araw ng linggo, dumating si Maria Magdalena at ang ibang Maria upang tingnan ang libingan. At masdan, nangyari ang isang malaking lindol, sapagkat ang anghel ng Panginoon na bumaba mula sa langit ay lumapit at iginulong ang bato mula sa pintuan at nakaupo sa ibabaw nito. Ang kanyang anyo ay parang kidlat, at ang kanyang damit ay puti na parang niyebe. Dahil sa takot sa kanya, nayanig ang mga nagbabantay at naging parang mga patay. Sumagot ang anghel at sinabi sa mga babae, Huwag kayong matakot, alam ko na hinahanap ninyo si Hesus na ipinako sa krus, Hindi siya nandito, siya ay nabuhay muli dahil gaya ng sinabi niya. Halika at tingnan ang lugar kung saan nakaratay ang Panginoon. At mabilis na pumunta at sabihin sa kanyang mga alagad na siya ay nabangon mula sa mga patay, at narito, siya ay nangunguna sa inyo papunta sa Galilea, doon ninyo siya makikita, narito, sinabi ko sa inyo. At matapos lumabas nang mabilis mula sa libingan na may takot at malaking kagalakan, tumakbo sila upang iulat sa kanyang mga alagad. Ngunit habang sila ay pumupunta upang iulat sa kanyang mga alagad, at narito, si Hesus ay nakatagpo sa kanila na nagsasabi, Magalak kayo. At sila ay lumapit, hinawakan ang kanyang mga paa, at sumamba sa kanya. Noon sinabi ni Jesus sa kanila, Huwag kayong matakot, pumunta kayo at sabihin sa aking mga kapatid na pumunta sila sa Galilea, at doon nila ako makikita.

Habang sila ay naglalakbay, masdan, ilang mga bantay ay dumating sa lungsod at iniulat sa mga punong pari ang lahat ng nangyari. At matapos magtipon kasama ng mga matatanda at kumuha ng payo, binigyan nila ng sapat na pilak ang mga sundalo, na sinasabi Sabihin ninyo na ang kanyang mga alagad ay dumating sa gabi at ninakaw siya habang kami ay natutulog. At kung marinig ito ng pinuno, kami ay makikipag-usap sa kanya at

gagawin kayong walang alalahanin. At sila na kumuha ng mga piraso ng pilak ay gumawa ng gaya ng itinuro sa kanila. At kumalat ang salitang ito sa mga Judio hanggang sa ngayon.

Ang labing-isang mga alagad ay pumunta sa Galilea, sa bundok na itinalaga sa kanila ni Jesus. At nang makita nila siya, sumamba sila sa kanya, ngunit ang iba ay nag-alinlangan. At paglapit, si Jesus ay nagsalita sa kanila at nagsabi, Nabigay sa akin ang lahat ng awtoridad sa langit at sa ibabaw ng lupa. Pagkapunta ninyo, gawing mga alagad ang lahat ng mga bansa, binibinyagan sila sa pangalan ng Ama at ng Anak at ng Banal na Espiritu, Nagtuturo sa kanila na sundin ang lahat ng iniutos ko sa inyo, at narito, ako ay kasama ninyo sa lahat ng mga araw hanggang sa pagkakumpleto ng panahon. Amen.

Ebanghelyo ni Marcos

1

Simula ng mabuting balita ni Jesucristo, anak ng Diyos. Ayon sa nakasulat sa mga propeta, narito, ako ay nagsusugo ng aking mensahero bago sa iyong mukha, na maghahanda ng iyong daan sa harap mo. Tinig ng sumisigaw sa ilang: Ihanda ninyo ang daan ng Panginoon, tuwirin ninyo ang kaniyang mga landas.

Nangyari si Juan na bumabautismo sa ilang at ipinapahayag ang bautismo ng pagsisisi para sa kapatawaran ng mga kasalanan. At lumalabas patungo sa kanya ang buong lupain ng Judea at ang mga taga-Jerusalem, at silang lahat ay binabautismuhan sa ilog Jordan niya habang ikinukumpisal ang kanilang mga kasalanan. Ang Juan ay nakasuot ng mga balahibo ng kamelyo at may sinturon na katad sa kanyang baywang, at kumakain ng mga balang at ligaw na pulot-pukyutan. At siya ay nangaral na nagsasabi, Dumarating ang mas malakas kaysa sa akin pagkatapos ko, na hindi ako karapat-dapat na yumuko upang kalagan ang tali ng kanyang mga sandalyas. Ako nga ay bumautismo sa inyo sa tubig, ngunit siya ay magbabautismo sa inyo sa Banal na Espiritu.

At nangyari sa mga araw na iyon, dumating ang Jesus mula sa Nazaret ng Galilea at binautismuhan siya ni Juan sa Jordan. At agad na umaahon mula sa tubig, nakita niya ang mga langit na nabubuksan at ang Espiritu na bumababa sa kaniya na tulad ng kalapati. At isang tinig ay nanggaling mula sa mga langit, Ikaw ay ang anak kong minamahal, sa iyo ako ay lubos na nalugod.

At agad itinulak ng Espiritu siya sa ilang, At siya ay naroon sa ilang nang apatnapung araw, tinutukso ng Satanas, at siya ay

kasama ng mga mailap na hayop, at ang mga anghel ay naglilingkod sa kanya.

Ngunit pagkatapos maibigay si Juan, dumating ang Jesus sa Galilea na ipinapahayag ang mabuting balita ng kaharian ng Diyos. at nagsasabi na, Natupad na ang panahon at malapit na ang kaharian ng Diyos. Magsisi kayo at maniwala sa mabuting balita.

Habang naglalakad sa tabi ng dagat ng Galilea, nakita niya si Simon at si Andrew na kapatid ni Simon, na naghahagis ng lambat sa dagat, sapagkat sila ay mga mangingisda At sinabi sa kanila ni Jesus, Halika at sumunod sa akin, at gagawin ko kayong mangingisda ng mga tao. At agad nilang iniwan ang kanilang mga lambat at sumunod sa kanya. At nang magpatuloy nang kaunti mula doon, nakita niya si Santiago na anak ni Zebedeo at si Juan na kapatid nito, at sila ay nasa bangka na kinukumpuni ang mga lambat At agad niyang tinawag sila. At iniwan nila ang kanilang amang si Zebedee sa bangka kasama ang mga upahang manggagawa at sumunod sila sa kaniya.

At pumasok sila sa Capernaum, at agad sa Sabbath, pagkapasok niya sa kongregasyon, siya ay nagturo. At namangha sila sa kanyang pagtuturo, sapagkat nagtuturo siya sa kanila na parang may awtoridad, at hindi tulad ng mga eskriba. At may isang tao sa kanilang kapulungan na nasa maruming espiritu, at siya ay sumigaw Nagsasabi, Ano sa amin at sa iyo, Jesus na Nazareno? Dumating ka ba upang sirain kami? Alam ko kung sino ka—ang Banal ng Diyos. At sinaway siya ni Jesus na nagsasabi, Tumahimik ka at lumabas ka sa kanya. At matapos kumurot sa kanya, ang maruming espiritu ay sumigaw nang malakas na tinig at lumabas mula sa kanya. At namangha silang lahat, kaya nakipagtalakayan sila sa kanilang sarili at nagsabi, Ano ba ito?

Ano ang bagong aral na ito? May awtoridad pa siyang nag-uutos sa mga maruming espiritu, at sumusunod sila sa kanya! At lumabas kaagad ang balita tungkol sa kanya sa buong nakapaligid na rehiyon ng Galilea.

At agad na lumabas sila mula sa kongregasyon, pumunta sa bahay ni Simon at ni Andrew kasama sina James at John. Ang biyenan na babae ni Simon ay nakahiga at may lagnat. At agad nilang sinabi sa kanya tungkol dito. At paglapit, ibinangon niya siya matapos hawakan ang kanyang kamay, at agad siyang iniwan ng lagnat, at naglingkod siya sa kanila. Ngunit nang gabi na, nang lumubog ang araw, dinala nila sa kanya ang lahat ng may sakit at ang mga inaalihan ng demonyo. At ang buong lungsod ay nakatipong sa pintuan. At pinagaling niya ang maraming may masasamang karamdaman na iba't ibang sakit, at maraming demonyo ang itinaboy, at hindi niya pinayagang magsalita ang mga demonyo, dahil alam nila na siya ay Kristo.

At nang madaling-araw, samantalang napakaga pa ng gabi, siya ay bumangon at lumabas, at pumunta sa isang ilang na lugar, at doon siya nanalangin. At hinabol nila siya, si Simon at ang mga kasama niya. At pagkatapos makita nila siya, sinabi nila sa kanya na hinahanap ka ng lahat. At sinabi niya sa kanila, Tayo ay pumunta sa mga kalapit na bayan, upang doon ay makapangaral din ako, sapagkat para dito ako lumabas. At siya ay nangaral sa kanilang mga kapulungan sa buong Galilea at pinalayas ang mga demonyo.

At lumapit sa kanya ang isang ketongin na nakikiusap sa kanya at lumuhod sa harap niya at nagsabi sa kanya na kung ibig mo, maaari mo akong linisin. Ngunit si Jesus ay nahabag, iniunat ang kanyang kamay, hinawakan siya at sinabi sa kanya, Ibig ko,

malinis ka. At pagkatapos niyang sabihin ito, kaagad na umalis sa kaniya ang ketong at siya ay nalinis. At matapos na mahigpit siyang balaan, agad niyang itinaboy siya at sinabi sa kanya Tingnan mong huwag kang magsabi ng anuman sa sinuman, pero pumunta ka at ipakita ang iyong sarili sa pari at mag-alay ka para sa iyong paglilinis ng mga iniutos ni Moises bilang patotoo sa kanila. Ngunit siya ay lumabas at nagsimulang ipahayag nang husto at ikalat ang salita, kaya hindi na siya makapasok nang hayagan sa lungsod, kundi sa labas sa mga ilang na lugar siya ay nananatili, at sila ay nagsisipunta sa kanya mula sa lahat ng dako.

2

At pagkaraan ng ilang araw, pumasok muli siya sa Capernaum at nabalitaan na siya ay nasa bahay. At agad nagsama-sama ang marami, kaya wala nang makapunta kahit sa may pinto, at siya ay nagsasalita sa kanila ng salita. At sila ay dumarating sa kanya na may dalang paralitiko, na binubuhat ng apat na tao. At dahil hindi sila makalapit sa kanya dahil sa karamihan ng tao, tinanggal nila ang bubong kung nasaan siya, at matapos maghukay, ibinaba nila ang banig kung saan nakahiga ang paralitiko. Ngunit nakita ni Jesus ang kanilang pananampalataya, sinabi niya sa paralitiko, Anak, napatawad na ang iyong mga kasalanan. Ngunit may ilang mga eskriba na nakaupo doon at nangangatwiran sa kanilang mga puso, Ano ito ganito nagsasalita ng kalapastanganan? Sino makakapag-patawad ng mga kasalanan kung hindi isa ang Diyos? At agad nakilala ni Jesus sa kanyang espiritu na ganoon sila nag-iisip sa kanilang sarili, sinabi niya sa kanila, Bakit kayo nag-iisip ng mga bagay na ito sa inyong mga puso? Ano ang mas madali, sabihin sa paralitiko, Napatawad na ang iyong mga kasalanan, o sabihin, Bumangon ka at buhatin mo ang iyong banig at lumakad? Upang malaman ninyo na ang Anak

ng Tao ay may kapangyarihan na magpatawad ng mga kasalanan dito sa lupa, sinasabi niya sa paralitiko Sa iyo sinasabi ko, bumangon at buhatin ang iyong banig at pumunta sa iyong bahay. At siya ay bumangon kaagad, at binuhat ang banig at lumabas sa harap ng lahat, kaya namangha ang lahat at niluluwalhati ang Diyos, nagsasabi na, Kailanman hindi kami nakakita ng ganito.

At lumabas muli sa tabi ng dagat, at ang buong pulutong ay lumapit sa kanya, at siya ay nagturo sa kanila. At habang dumaraan, nakita niya si Levi na anak ni Alphaeus, na nakaupo sa booth ng maniningil ng buwis, at sinabi niya sa kanya, Sumunod ka sa akin. At bumangon siya at sumunod sa kanya. At nangyari nang siya ay nakahiga sa kaniyang bahay, maraming maniningil ng buwis at makasalanan ay nakisalo kay Jesus at sa kaniyang mga alagad, sapagkat marami sila, at sumunod sila sa kaniya. At ang mga eskriba at ang mga Pariseo, nang makita nila siyang kumakain kasama ng mga maniningil ng buwis at mga makasalanan, ay nagsabi sa kanyang mga alagad, Bakit siya kumakain at umiinom kasama ng mga maniningil ng buwis at mga makasalanan? At pagkarinig nito, si Jesus ay nagsabi sa kanila, Hindi nangangailangan ng manggagamot ang mga malakas, kundi ang mga may sakit. Hindi ako dumating upang tawagin ang mga matuwid, kundi ang mga makasalanan sa pagsisisi.

At ang mga alagad ni Juan at ang mga alagad ng mga Pariseo ay nag-aayuno. At dumating sila at sinabi sa kanya, Bakit ang mga alagad ni Juan at ang mga alagad ng mga Pariseo ay nag-aayuno, ngunit ang iyong mga alagad ay hindi nag-aayuno? At sinabi ni Jesus sa kanila, Hindi ba makakaya ng mga bisita sa kasal na mag-ayuno habang ang lalaking ikakasal ay kasama nila? Habang mayroon pa silang kasama ang lalaking ikakasal, hindi sila

maaaring mag-ayuno. Ngunit darating ang mga araw kapag makukuha mula sa kanila ang kasintahang lalaki, at noon mag-aayuno sila sa mga araw na yaon. Walang sinuman ang nagtatapal ng hindi pa nalabhang tela sa lumang damit, sapagkat kung gayon, aagawin ng bagong tapal ang kabuuan mula sa luma, at mas malala ang punit na mabubuo. At walang sinuman ang nagtatapon ng bagong alak sa lumang balat ng alak, kung hindi, pupunitin ng bagong alak ang mga balat ng alak, at ang alak ay mababuhos at ang mga balat ng alak ay mawawasak, pero ang bagong alak ay dapat ilagay sa bagong balat ng alak.

At nangyari na dumaan siya sa mga bukid ng butil noong araw ng Sabbath, at ang kanyang mga alagad ay nagsimulang gumawa ng daan habang pumipitas ng mga uhay ng butil. At ang mga Fariseo ay nagsasabi sa kanya, Tingnan mo kung ano ang ginagawa nila sa Sabbath na hindi pinahihintulutan. At sinabi niya sa kanila, Hindi ba ninyo kailanman nabasa kung ano ang ginawa ni David noong siya ay nangangailangan at nagutom, siya at ang mga kasama niya? Paano siya pumasok sa bahay ng Diyos noong panahon ni Abiatar na punong pari at kumain ng mga tinapay ng handog, na hindi pinahihintulutang kainin maliban lamang ng mga pari, at nagbigay din sa mga kasama niya? At sinabi niya sa kanila, Ang Sabbath ay ginawa para sa tao, hindi ang tao para sa Sabbath, Kaya ang Anak ng Tao ay Panginoon din ng Sabbath.

3

At pumasok muli sa kapulungan, at naroon ay isang taong may tuyong kamay. At binabantayan nila siya kung sa araw ng Sabbath ay magpapagaling siya sa kanya, upang masakdal nila siya. At sinasabi niya sa taong may tuyong kamay, Tumayo ka sa gitna. At sinasabi niya sa kanila, Pinapahintulutan ba sa sabbath

na gumawa ng mabuti o gumawa ng masama? Iligtas ang kaluluwa o pumatay? Ngunit sila ay nanahimik. At pagkatingin niya sa kanila na may galit, nalulungkot sa pagmamatigas ng kanilang puso, sinabi niya sa lalaki, Iunat mo ang iyong kamay. At iniunat niya, at naibalik ang kanyang kamay na malusog gaya ng isa pa. At pagkalabas, ang mga Fariseo ay agad na gumawa ng konseho kasama ng mga Herodiano laban sa kanya upang siya ay kanilang lipulin.

At si Jesus ay umurong kasama ang kanyang mga alagad patungo sa dagat, at maraming tao mula sa Galilea ay sumunod sa kanya, At mula sa Judea at mula sa Jerusalem at mula sa Idumea at lampas sa Jordan at ang mga mula sa palibot ng Tyre at Sidon, napakaraming tao, nang marinig ang lahat ng kanyang ginawa, ay lumapit sa kanya. At sinabi niya sa kanyang mga alagad na maghintay ang isang maliit na bangka para sa kanya dahil sa karamihan, upang hindi nila siya siksikin. Marami kasi ang kanyang pinagaling, kaya nagsiksikan sa kanya upang mahawakan siya ng lahat ng may sakit. At ang mga maruming espiritu, kapag nakikita nila siya, ay nahuhulog sa kanyang harapan at sumusigaw na nagsasabi, Ikaw ay ang Anak ng Diyos. At maraming beses niyang pinagalitan sila upang huwag nilang ihayag siya.

At umakyat siya sa bundok, at tinawag niya ang mga taong gusto niya, at pumunta sila sa kanya. At gumawa siya ng labindalawa, upang sila ay maging kasama niya at upang maipadala niya sila upang magpahayag at magkaroon ng awtoridad na maglingkod sa mga sakit at magtapon ng mga demonyo At inilagay niya ang pangalang Pedro kay Simon. at si James na anak ni Zebedee at si John na kapatid ni James, at binigyan niya sila ng mga pangalang Boanerges, na ang ibig sabihin ay mga anak ng kulog, at si Andrew at si Philip at si

Bartholomew at si Matthew at si Thomas at si James na anak ni Alphaeus at si Thaddaeus at si Simon na Zealot at si Judas Iscariot, na siya rin ang nagkanulo sa kaniya.

At dumating sila sa bahay, at nagtitipon muli ang karamihan ng tao, kaya hindi sila makakain kahit ng tinapay. At nang marinig ito, ang mga taga sa kaniya ay lumabas upang hawakan siya, sapagkat sinasabi nila na siya ay nabaliw. At ang mga eskriba na bumaba mula sa Jerusalem ay nagsasabi na siya ay may Beelzebul, at sa pamamagitan ng pinuno ng mga demonyo ay pinalalabas niya ang mga demonyo. At matapos niyang tawagin sila, sa pamamagitan ng mga talinghaga ay sinabi niya sa kanila, Paano kayang itaboy ni Satanas si Satanas? At kung ang isang kaharian ay nahati laban sa sarili nito, hindi mananatili ang kahariang iyon. At kung ang isang bahay ay nahati laban sa sarili nito, hindi mananatili ang bahay na iyon. At kung si Satanas ay bumangon laban sa kanyang sarili at nahati-hati, hindi siya makatatayo kundi may wakas na. Walang sinuman ang nakakayang magnakaw ng mga sisidlan ng malakas na tao sa pamamagitan ng pagpasok sa kanyang bahay, maliban kung una niyang gagapusin ang malakas na tao, at pagkatapos ay nanakawan niya ang kanyang bahay. Tunay na sinasabi ko sa inyo na ang lahat ng mga kasalanan at lapastangan ay ipatatawad sa mga anak ng tao, gaano man karami ang kanilang mga lapastangan, Ngunit sino man ang lumapastangan sa Banal na Espiritu ay walang kapatawaran magpakailanman, kundi nagkasala ng walang hanggang paghatol. Dahil sinasabi nila na siya ay may maruming espiritu.

Dumating nga ang kanyang ina at ang kanyang mga kapatid, at habang nakatayo sa labas, nagpadala sila ng tao upang tawagin siya. At nakaupo sa palibot niya ang isang maraming tao, at sinabi nila sa kanya, Narito, ang iyong ina at ang iyong mga kapatid ay

nasa labas at hinahanap ka. At sumagot siya sa kanila, Sino ang ina ko o ang mga kapatid ko? At pagkatapos niyang tumingin sa palibot sa mga nakaupo sa paligid niya, sinabi niya, Tingnan ninyo, ang aking ina at ang aking mga kapatid, Sapagkat sino man ang gumagawa ng kalooban ng Diyos, siya ay aking kapatid na lalaki at aking kapatid na babae at ina.

4

At muli siyang nagsimulang magturo sa tabi ng dagat, at nagtipon sa kanya ang napakaraming tao, kaya pumasok siya sa bangka at umupo sa ibabaw ng dagat, at ang lahat ng mga tao ay nasa tabi ng dagat sa ibabaw ng lupa. At siya ay nagtuturo sa kanila ng maraming bagay sa pamamagitan ng mga talinghaga, at sinabi niya sa kanila sa kaniyang pagtuturo, Makinig kayo. Masdan ninyo, lumabas ang magsasaka upang magtanim. At nangyari sa pagtatanim na ang isa ay nahulog sa daan, at dumating ang mga ibon at nilamon ito. At ang iba ay nahulog sa mabatong lugar, kung saan walang sapat na lupa, at agad itong sumibol dahil sa kawalan ng lalim ng lupa, Ngunit nang sumikat ang araw, ito ay nasunog, at dahil sa kawalan ng ugat, ito ay natuyo. At ang iba ay nahulog sa mga tinik, at umakyat ang mga tinik at sinakal ito, at hindi ito nagbunga. At ang iba ay nahulog sa mabuting lupa at nagbunga na tumutubo at lumalaki, at nagbunga ng tatlumpu, animnapu, at isang daan. At sinasabi niya sa kanila, Ang may mga tainga upang makinig ay makinig. Ngunit nang siya ay nag-iisa, tinanong siya ng mga nasa palibot niya kasama ng labindalawang alagad tungkol sa talinghaga. At sinasabi niya sa kanila, Sa inyo ay nabigay ang pagkilala sa mga misteryo ng kaharian ng Diyos, ngunit sa kanila na nasa labas, ang lahat ay ipinapahayag sa pamamagitan ng mga talinghaga, Upang habang tumitingin ay nakikita nila ngunit hindi nila talaga nakikita, at

habang nakikinig ay naririnig nila ngunit hindi nila nauunawaan, baka sila ay bumalik at mapatawad sa kanila ang kanilang mga kasalanan.

At sinasabi niya sa kanila, Hindi ninyo alam ang talinghagang ito, at paano ninyo makikilala ang lahat ng mga talinghaga? Ang nagtatanim ay nagtatanim ng salita. Ngunit ito ay ang nasa tabi ng daan kung saan itinanim ang salita, at kapag nakarinig sila, agad dumarating ang satanas at kinukuha ang salitang naitanim sa kanilang mga puso. At ang mga ito ay katulad ng mga itinanim sa mabatuhan na lupa, na kapag marinig nila ang salita, agad nilang tinatanggap ito nang may kagalakan. At hindi sila may ugat sa kanilang sarili, pero sila ay pansamantala, pagkatapos nangyari ang kapighatian o pag-uusig dahil sa salita, agad silang natitisod. At ang mga ito ay ang mga itinanim sa mga tinik, ang mga nakikinig ng salita. At ang mga alalahanin ng panahong ito, at ang panlilinlang ng kayamanan, at ang mga pagnanasa tungkol sa iba pang mga bagay na pumapasok ay sinisiksik ang salita, at ito ay nagiging walang bunga. At ang mga ito ay ang mga itinanim sa mabuting lupa, na sila ay nakikinig ng salita at tumatanggap nito, at namumunga ng tatlumpu, animnapu, at isang daan.

At sinasabi niya sa kanila, Sigurado ba na hindi dumarating ang ilawan upang ilagay sa ilalim ng takalan o sa ilalim ng higaan? Hindi ba upang ilagay sa ibabaw ng patungan ng ilawan? Sapagkat walang nakatago na kung sakali ay hindi inihayag, ni walang nangyaring nakatago kundi upang ito ay pumasok sa kaliwanagan. Kung sino ang may mga tainga upang makinig, makinig siya. At sinabi niya sa kanila, Ingatan ninyo kung ano ang inyong naririnig. Sa sukat na inyong ginagamit sa pagsukat, susukatin din kayo, at lalo pang dadagdagan para sa inyo na nakikinig. Sapagkat sino man ang may mayroon, ibibigay pa sa kanya, at sino ang

walang mayroon, pati ang mayroon niya ay kukunin mula sa kanya. At sinabi niya, Ganito ang kaharian ng Diyos, gaya ng isang tao na nagtatapon ng binhi sa ibabaw ng lupa, At siya ay matutulog at gigising, gabi at araw, at ang binhi ay uusbong at lalaki nang hindi niya nalalaman. Kusang-loob sapagkat ang lupa ay nagbubunga: una, damo; pagkatapos, uhay ng butil; pagkatapos, punong butil sa uhay. Kapag ibigay na ang bunga, agad niyang ipinapadala ang karit, sapagkat dumating na ang ani.

At sinabi niya, Paano natin ihahalintulad ang kaharian ng Diyos? O sa anong talinghaga natin ihahambing ito? bilang isang butil ng mustasa, na kapag naitanim sa lupa, ito ay pinakamaliit sa lahat ng mga binhi sa lupa, At kapag ito ay itinanim, umaahon at nagiging mas malaki sa lahat ng mga gulay, at gumagawa ng malalaking sanga, upang ang mga ibon ng langit ay makagawa ng pugad sa ilalim ng kanyang lilim.

At sa maraming ganitong mga talinghaga, nagsalita siya sa kanila ng salita, ayon sa kanilang kakayahang marinig. Ngunit walang talinghaga, hindi siya nagsasalita sa kanila ng salita, at nang bukod-tangi naman, sa kaniyang mga alagad ipinaliwanag niya ang lahat.

At sinabi niya sa kanila nang gabi na sa araw na iyon, Tayo ay tumawid sa kabilang panig. At iniwan nila ang karamihan at isinama nila siya gaya ng siya ay nasa bangka, at may iba pang mga bangka na kasama niya. At dumating ang malakas na unos, at ang mga alon ay humahamapas sa barko, kaya't ito ay nalulubog na. At siya ay natutulog sa likuran, nakasandal sa unan, at ginising nila siya at sinabi sa kanya, Guro, wala ka bang pakialam na namamatay kami? At pagkatapos na magising, pinagalitan niya ang hangin at sinabi sa dagat, Tumahimik ka, maging tahimik. At

huminto ang hangin, at nagkaroon ng malaking katahimikan. At sinabi niya sa kanila, Bakit kayo natatakot ng ganito? Paano ninyong nawalan ng pananampalataya? At sila ay natakot ng malaking takot at sinasabi sa isa't isa, Sino nga ba ito, na ang hangin at ang dagat ay sumusunod sa kanya?

5

At dumating sila sa kabilang ibayo ng dagat, sa lupain ng mga Gergeseno. At nang lumabas siya mula sa barko, agad siyang sinalubong mula sa mga libingan ng isang taong may maruming espiritu. sino ang may tirahan sa mga libingan, at kahit ng mga tanikala ay walang sinuman na nakayang itali siya, Dahil sa siya ay madalas na nakatali sa mga tanikala at mga kadena, at napunit niya ang mga kadena at nadurog ang mga tanikala, at walang sinuman ang nakakaya siyang paamo. At sa buong gabi at araw sa mga libingan at sa mga bundok, siya ay sumisigaw at sinusugatan ang kanyang sarili ng mga bato. Ngunit nang makita niya si Jesus mula sa malayo, tumakbo siya at sumamba sa kanya At pagkatapos sumigaw ng malakas na tinig, nagsasabi, Ano sa akin at sa iyo, Jesus, anak ng Diyos na pinakamataas? Sumusumpa ako sa iyo sa Diyos, huwag mo akong pahirapan. Sinabi niya sa kanya, Lumabas ka, maruming espiritu, mula sa taong ito. At tinanong niya siya, Ano ang pangalan mo? At sumagot siya, Lehiyon ang pangalan ko, dahil kami ay marami. At paulit-ulit niyang hinihiling sa kanya na huwag niyang ipadala sila sa labas ng lupain. At may malaking kawan ng mga baboy na kumakain doon sa bundok. At hinimok siya ng lahat ng mga demonyo, na nagsasabi, Ipadala mo kami sa mga baboy, upang sa kanila kami makapasok. At agad na pinayagan sila ni Jesus. At nang lumabas ang mga maruming espiritu, pumasok sila sa mga baboy, at nagmadali ang kawan pababa ng bangin patungo sa dagat—mga

dalawang libo sila—at nalunod sila sa dagat. At ang mga nagpapastol ng mga baboy ay tumakas at nagsumbong sa lungsod at sa mga bukid, at lumabas sila upang makita kung ano ang nangyari. At dumating sila kay Jesus, at nakita nila ang dating sinasapian ng demonyo na nakaupo, nakasuot ng damit, at nasa tamang pag-iisip—yaong nagkaroon ng lehiyon—at sila ay natakot. At ikinuwento sa kanila ng mga nakakita kung paano ito nangyari sa lalaking sinasapian ng demonyo at tungkol sa mga baboy. At nagsimula silang anyayahan siyang umalis mula sa kanilang mga hangganan. At habang sumasakay siya sa barko, pinakiusapan siya ng lalaking dating inaalihan ng demonyo na makasama niya. At hindi niya siya pinayagan, pero sinabi niya sa kanya, Umuwi ka sa iyong bahay sa iyong mga kamag-anak at sabihin mo sa kanila kung ano-ano ang ginawa sa iyo ng Panginoon at kung paano ka niya kinahabagan. At siya ay umalis at nagsimulang ipahayag sa Decapolis kung gaano karaming ginawa sa kanya ni Jesus, at lahat ay namangha.

At nang tumawid muli si Jesus sa barko patungo sa kabilang ibayo, nagtipun-tipon ang maraming tao sa kaniya, at siya ay nasa tabi ng dagat. At dumating ang isa sa mga pinuno ng kongregasyon, na ang pangalan ay Jairus, at nang makita niya siya, bumagsak sa kanyang mga paa. At lubos niyang pinakiusapan siya, na nagsasabi, Ang aking anak na babae ay nasa bingit ng kamatayan, upang pagdating mo ay ipatong mo sa kanya ang iyong mga kamay, upang siya ay maligtas at mabuhay. At umalis siya kasama niya, at sumusunod sa kanya ang malaking karamihan, at pinipiga siya nila. At isang babae na nagkaroon ng daloy ng dugo sa loob ng labindalawang taon, at maraming pinagdaanan sa ilalim ng maraming manggagamot at naubos ang lahat ng kanyang pag-aari, at walang nagtuloy sa kanya, kundi lalo pang lumala ang kanyang kalagayan, Nang marinig niya ang

tungkol sa Jesus, lumapit siya sa karamihan mula sa likuran at hinipo ang damit nito. Sinabi niya sa kanyang sarili, Kung mahawakan ko man lamang ang kanyang mga kasuutan, ako ay gagaling. At agad natuyo ang bukal ng kanyang dugo, at naramdaman niya sa kanyang katawan na siya ay gumaling mula sa sakit. At agad si Jesus, nang makilala niya sa kanyang sarili ang kapangyarihang lumabas mula sa kanya, bumaling sa pulutong at nagsabi, Sino ang humawak sa aking mga kasuutan? At sinasabi sa kanya ng kanyang mga alagad, Nakikita mo ang karamihang nagsisiksik sa iyo, at sinasabi mo, Sino ang humawak sa akin? At siya ay tumitingin sa palibot upang makita ang babae na gumawa nito. Ngunit ang babae, na natatakot at nanginginig, na nakakaalam ng nangyari sa kanya, lumapit at nagpatirapa sa harap niya at sinabi sa kanya ang buong katotohanan. Pero sinabi niya sa kaniya, Anak na babae, ang iyong pananampalataya ang nagligtas sa iyo. Humayo ka sa kapayapaan, at maging malusog mula sa iyong salot. Habang siya ay nagsasalita, dumating ang mga tao mula sa bahay ng pinuno ng kongregasyon at nagsabi, Ang anak mong babae ay namatay na, bakit mo pa ginugulo ang guro? Ngunit si Jesus, pagkarinig agad sa salitang sinasabi, ay nagsabi sa pinuno ng kongregasyon, Huwag matakot, maniwala ka lamang. At hindi niya pinahintulutan ang sinuman na sumunod sa kanya maliban kay Pedro at Santiago at Juan na kapatid ni Santiago. At pumapasok siya sa bahay ng pinuno ng kongregasyon, at nakikita niya ang ingay, at ang mga umiiyak at tumatangis nang husto. At pagkapasok, sinabi niya sa kanila, Bakit kayo nababalisa at umiiyak? Ang bata ay hindi namatay, kundi natutulog. At sila ay tumawa sa kanya. Ngunit pagkatapos na itinakwil ang lahat, kinuha niya ang ama ng bata at ang ina at ang mga kasama niya, at pumasok siya kung saan nakahiga ang bata. At humawak siya ng kamay ng bata at sinabi sa kanya, Talitha koumi, na kung isasalin ay, Batang babae, sa iyo ay

sinasabi ko, bumangon. At agad bumangon ang batang babae at naglakad, sapagkat siya ay labindalawang taon na. At sila ay lubhang namangha. At mahigpit niyang iniutos sa kanila na walang sinuman ang

6

At umalis siya mula doon at dumating sa sariling bayan niya, at sumusunod sa kanya ang kanyang mga alagad. At nang maging sabbath, nagsimula siyang magturo sa kongregasyon, at maraming nakikinig ay namangha, na nagsasabi, Mula saan sa kanya ang mga bagay na ito? At ano ang karunungang nabigay sa kanya, at ang mga kapangyarihang ganyan ay nangyayari dahil sa kaniyang mga kamay? Hindi ba siya ang karpintero, ang anak ni Maria, at kapatid ni Santiago, Jose, Judas, at Simon? At hindi ba narito sa amin ang kanyang mga kapatid na babae? At sila ay nag-atubili dahil sa kanya. Sinabi naman ni Jesus sa kanila na walang propetang walang karangalan maliban sa sariling bayan, at sa mga kamag-anak, at sa sariling bahay. At hindi siya nakakaya doon na gumawa ng kahit anong himala, maliban sa ilang mga maysakit na pinagpatungan niya ng mga kamay at pinagaling. At siya ay nagtaka dahil sa kawalan ng pananampalataya nila. At siya ay naglilibot sa mga nayon sa palibot, na nagtuturo.

At tinawag niya ang labindalawa, at nagsimula siyang magsugo sa kanila nang dalawa-dalawa, at binigyan niya sila ng awtoridad sa mga maruming espiritu, At siya ay nag-utos sa kanila na wala silang dapat dalhin para sa paglalakbay kung hindi tungkod lamang—hindi bag, hindi tinapay, hindi tanso sa sinturon. Ngunit nakasuot ng sandalyas, at huwag magsuot ng dalawang tunika. At sinabi niya sa kanila, Kung saan man kayo pumasok sa isang bahay, doon kayo manatili hanggang kayo

umalis mula roon. At sinuman na hindi tumanggap sa inyo ni nakinig sa inyo, sa paglabas ninyo mula roon, ipagpag ninyo ang alikabok na nasa ilalim ng inyong mga paa bilang patotoo laban sa kanila. Totoo ang sinasabi ko sa inyo, mas matitiis pa ang kalagayan ng Sodoma o Gomorra sa araw ng paghuhukom kaysa sa lungsod na iyon. At pagkalabas, ipinangangaral nila upang magsisi ang mga tao. At maraming mga demonyo ang kanilang itinaboy, at maraming mga maysakit ang kanilang pinahiran ng langis at pinagaling.

At narinig ito ng Haring Herodes, sapagkat naging bantog ang kanyang pangalan, at sinasabi niya na si Juan na Tagapagbautismo ay muling nabuhay mula sa mga patay, at dahil dito ang mga kapangyarihang ito ay gumagana sa kanya. Iba ang nagsasabi na siya ay si Elias, iba naman ang nagsasabi na siya ay propeta na gaya ng isa sa mga propeta. Ngunit nang marinig ito ni Herodes, sinabi niya na si Juan na aking pinutulan ng ulo, siya ito, siya ay muling binuhay mula sa mga patay. Sapagkat si Herodes mismo ang nagpadala at hinuli si Juan at ginapos siya sa bilangguan dahil kay Herodias na asawa ni Felipe na kanyang kapatid, dahil pinakasalan niya ito. Sinabi ni Juan kay Herod na hindi ka pinahihintulutang kunin ang asawa ng iyong kapatid. Ngunit si Herodias ay nagtatanim ng sama ng loob sa kanya at nais siyang patayin, subalit hindi niya ito magawa. Sapagkat si Herodes ay natatakot kay Juan, dahil alam niyang siya ay taong matuwid at banal, at iniingatan niya siya. Pagkatapos marinig siya, maraming bagay ang ginawa niya at masayang pinakikinggan niya siya. At dumating ang angkop na araw, nang si Herodes ay gumawa ng hapunan para sa kanyang kaarawan para sa kanyang mga mahal na tao at sa mga kumander ng libu-libo at sa mga pangunahing tao ng Galilea, At nang pumasok ang anak na babae ni Herodias at sumayaw at nakalugod kay Herodes at sa mga

nakahiga kasama niya sa hapag, sinabi ng hari sa dalaga, Hilingin mo sa akin ang anumang nais mo, at ibibigay ko sa iyo. At siya ay sumumpa sa kanya na ang anuman mong hihingin sa akin ay ibibigay ko sa iyo, hanggang sa kalahati ng aking kaharian. At pagkalabas niya, sinabi niya sa kanyang ina, Ano ang hihilingin ko? At sinabi nito, Ang ulo ni Juan Bautista. At pagpasok niya agad-agad na may pagmamadali sa hari, humingi siya at nagsabi, Gusto ko na ibigay mo sa akin kaagad sa pinggan ang ulo ni Juan Bautista. At naging lubhang malungkot ang hari, ngunit dahil sa kaniyang mga sumpa at sa mga panauhing nakikihain sa kaniya, hindi niya nais na ito tanggihan. At agad na nagpadala ang hari ng tagapaglutos at nag-utos na dalhin ang kanyang ulo. At siya ay umalis at pinugutan ng ulo sa bilangguan, at dinala ang ulo nito sa ibabaw ng pinggan at ibinigay ito sa dalaga, at ang dalaga ay ibinigay ito sa kanyang ina. At pagkarinig, ang kanyang mga alagad ay dumating at kinuha ang kanyang bangkay, at inilagay ito sa libingan.

At nagtipon ang mga apostol kay Jesus, at inulat nila sa kanya ang lahat ng kanilang ginawa at lahat ng kanilang itinuro. At sinabi niya sa kanila, Kayo mismo ay halika sa isang ilang na lugar na para sa inyo lamang, at magpahinga ng kaunti, sapagkat marami ang dumarating at umaalis, at wala silang panahon kahit upang kumain. At umalis sila patungo sa isang ilang na lugar sakay ng bangka nang mag-isa. At nakita ko silang umaalis, at marami ang nakakilala sa kanila. Mula sa lahat ng mga lungsod, naglakbay sila ng paanan patungo roon, nauuna pa sa kanila, at nagkatipon sa kanya. At nang lumabas si Jesus, nakakita siya ng maraming tao at nahabag sa kanila, dahil sila ay tulad ng mga tupang walang pastol, at nagsimula siyang magturo sa kanila ng maraming bagay. At nang lumipas na ang mahabang panahon, lumapit sa kanya ang kanyang mga alagad at sinabi na ilang ang

lugar at gabi na Palayain mo sila, upang pumunta sa mga bukid at nayon sa palibot at bumili para sa kanilang sarili ng tinapay, sapagkat wala silang makakain. Pero sumagot siya at sinabi sa kanila, Kayo ang magbigay sa kanila ng makakain. At sinabi nila sa kanya, Pupunta ba kami at bibili ng tinapay na nagkakahalaga ng dalawang daang denarii at ibibigay sa kanila upang makakain? Ngunit sinabi niya sa kanila, Ilang tinapay mayroon kayo? Pumunta at tingnan. At nang malaman, sinabi nila, Lima, at dalawang isda. At siya ay nag-utos sa kanila na paihigain silang lahat na grupo-grupo sa ibabaw ng berdeng damo. At sila ay humiga nang pangkat-pangkat, sa pagitan ng daan at sa pagitan ng limampu. At matapos kunin ang limang tinapay at ang dalawang isda, tumingin siya sa langit at pinagpala, at pinagputol-putol ang mga tinapay at ibinibigay sa mga alagad upang ilapag sa harap nila, at ang dalawang isda ay hinati-hati niya sa lahat. At kumain silang lahat at nabusog, At sila ay kumuha ng labindalawang basketong puno ng mga piraso, at mula sa mga isda. At ang mga lalaking kumain ng mga tinapay ay limang libo.

At agad niyang pinilit ang kanyang mga alagad na sumakay sa barko at mauna patungo sa kabilang dako tungo sa Bethsaida, habang siya mismo ang magpapaalis sa karamihan. At pagkatapos magpaalam sa kanila, umalis siya patungo sa bundok upang manalangin. At nang gumabi na, ang bangka ay nasa gitna ng dagat, at siya ay nag-iisa sa lupa. At nakita niya silang nahihirapan sa pagsagwan, sapagkat ang hangin ay sumasalungat sa kanila, at noong ikaapat na pagbabantay ng gabi ay lumapit siya sa kanila na naglalakad sa ibabaw ng dagat, at nais niyang dumaan sa kanila. Ngunit nang makita nila siyang naglalakad sa ibabaw ng dagat, akala nila ay multo, at sumigaw sila, Sapagkat silang lahat ay nakakita sa kanya at nagulat. At kaagad ay nagsalita siya sa kanila at sinabi sa kanila, Magpakatatag kayo, ako nga ito, huwag kayong

matakot. At umakyat siya sa barko patungo sa kanila, at tumigil ang hangin, at sila ay lubhang namangha sa kanilang sarili at nagtaka. Sapagkat hindi nila naintindihan ang tungkol sa mga tinapay, kundi ang kanilang puso ay nagmatigas.

At pagkatapos tumawid, umalis sila patungo sa lupain ng Gennesaret at nag-angkla. At nang lumabas sila sa barko, agad nilang nakilala siya Tumakbo sila sa palibot ng buong rehiyong iyon at nagsimulang dalhin sa mga higaan ang mga may sakit kung saan nila narinig na naroon siya. At saanman siya pumapasok—sa mga nayon, sa mga lungsod, o sa mga bukid—inilalagay nila sa mga pamilihan ang mga may sakit at nakikiusap sa kanya na kahit ang laylayan lamang ng kanyang damit ay mahipo nila, at lahat ng humihipo sa kanya ay gumagaling.

7

At nagtipun-tipon sa kaniya ang mga Fariseo at ang ilang mga eskriba na nagmula sa Jerusalem. At pagkakita nila ng ilan sa kanyang mga alagad na kumakain ng tinapay gamit ang karaniwang mga kamay, ibig sabihin, hindi hinugasan, sila ay nagsumbong. Sapagkat ang mga Fariseo at lahat ng mga Judio, kung hindi nila hugasan ang kanilang mga kamay ng suntok, ay hindi kumakain, yamang humahawak sila sa tradisyon ng mga matatanda. At mula sa pamilihan, kung hindi sila maghugas, hindi sila kumakain, at marami pang iba na kanilang tinanggap upang sundin—ang mga paghuhugas ng mga tasa at mga pitsel at mga sisidlang tanso at mga higaan, Pagkatapos, tinanong siya ng mga Fariseo at ng mga eskriba, Bakit hindi lumalakad ang iyong mga alagad ayon sa tradisyon ng mga matatanda, kundi kumakain ng tinapay na may mga kamay na hindi hinugasan? Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila na, Mabuti ang nanghula si Isaias tungkol

sa inyo na mga mapagkunwari, gaya ng nakasulat, Ang bayang ito ay gumagalang sa akin sa kanilang mga labi, ngunit ang kanilang puso ay malayo sa akin, Walang kabuluhan ang pagsamba nila sa akin, sapagkat nagtuturo sila ng mga turo na pawang utos lamang ng mga tao.

Sapagkat iniwan ninyo ang utos ng Diyos, hawak ninyo ang tradisyon ng mga tao, paglilinis ng mga pitser at mga tasa, at maraming iba pang katulad na bagay ang ginagawa ninyo. At sinabi niya sa kanila, Mabuti ninyong itinatakwil ang utos ng Diyos upang mapanatili ninyo ang inyong tradisyon. Sapagkat si Moses ay nagsabi, Igalang mo ang iyong ama at ang iyong ina, at Ang sinumang nagsasalita ng masama laban sa ama o ina ay dapat mamatay. Ngunit kayo ay nagsasabi, kung ang isang tao ay magsabi sa ama o sa ina, Corban, na ang ibig sabihin ay handog, ang anumang mula sa akin na maaari mong makinabangan, At hindi na ninyo pinahahintulutan siyang gumawa ng anuman para sa kanyang ama o sa kanyang ina. Ginagawa ninyong walang bisa ang salita ng Diyos sa pamamagitan ng tradisyon ninyong ipinasa, at maraming katulad na bagay na ganyan ang ginagawa ninyo. At matapos tawagin ang lahat ng karamihan, sinabi niya sa kanila, Makinig kayong lahat sa akin at maintindihan. Walang anumang mula sa labas ng tao na pumapasok sa kanya ang makakapagdungis sa kanya, ngunit ang mga lumalabas ay siyang nagdudungis sa tao. At nang pumasok siya sa bahay mula sa karamihan, tinanong siya ng kanyang mga alagad tungkol sa talinghaga. At sinabi niya sa kanila, Ganito rin ba kayo, walang pag-unawa? Hindi pa ba ninyo nauunawaan na ang lahat ng pumapasok mula sa labas sa tao ay hindi maaaring magdungis sa kanya? na hindi ito pumapasok sa kanyang puso, kundi sa tiyan, at lumalabas sa palikuran, na naglilinis ng lahat ng pagkain. Sinabi niya na ang lumalabas mula sa tao ang siyang dumudurog

sa tao. Sapagkat mula sa loob, mula sa puso ng mga tao, lumalabas ang mga masamang isipin, mga pangangalunya, mga pakikiapid, mga pagpatay, Mga pagnanakaw, mga kasakiman, mga kasamaan, pandaraya, kahalayan, masamang mata, paninirang-puri, kapalaluan, kamangmangan, Lahat ng mga ito na masama ay mula sa loob lumalabas at dumudumi ang tao.

At mula roon, nagtayo at umalis siya patungo sa mga hangganan ng Tyre at Sidon. At nang pumasok sa isang bahay, ayaw niyang makilala ng sinuman, ngunit hindi siya nakatakas sa pansin. Sapagkat ang isang babae na ang kanyang maliit na anak na babae ay may maruming espiritu, nang marinig niya ang tungkol sa kanya, ay lumapit at bumagsak sa harap ng kanyang mga paa. Ang babae ay Griyego, isang Syrophoenician sa lahi, at tinanong niya siya upang ilabas ang demonyo mula sa kanyang anak na babae. Pero sinabi ni Jesus sa kanya, Hayaan munang mabusog ang mga bata, sapagkat hindi maganda na kunin ang tinapay ng mga bata at itapon sa mga maliliit na aso. Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanya, Oo, Panginoon, at ang mga maliliit na aso sa ilalim ng lamesa ay kumakain mula sa mga mumunting tinapay ng mga bata. At sinabi niya sa kanya, Dahil sa salitang ito, humayo ka; lumabas na ang demonyo mula sa iyong anak na babae. At pagkaalis niya at pagpunta sa kaniyang bahay, natagpuan niya ang bata na nakahiga sa kama at ang demonyo ay umalis na.

At muli, pagkalabas mula sa mga hangganan ng Tyre at Sidon, pumunta siya patungo sa dagat ng Galilee sa gitna ng mga hangganan ng Decapolis. At dinala nila sa kanya ang isang bingi na may kapansanan sa pagsasalita, at nakiusap sila sa kanya upang ipatong niya ang kanyang kamay sa lalaki. At inilayo niya siya mula sa karamihan nang mag-isa, isinuot ang kanyang mga

daliri sa kanyang mga tainga, at nagdura at hinawakan ang kanyang dila. At pagkatapos na tumingin pataas sa langit, siya ay bumuntong-hininga at sinabi sa kanya, Ephphatha, na ang ibig sabihin ay Mabuksan. At agad nabuksan ang kanyang mga tainga, at nakalag ang gapos ng kanyang dila, at siya ay nagsalita nang tama. At inutusan niya sila na huwag magsabi sa sinuman, ngunit gaano man siya sa kanila nag-uutos, lalo pa't higit na higit silang nangusap. At labis-labis silang namangha at nagsabi, Mabuti ang lahat ng kaniyang ginawa, at ang mga bingi ay pinaririnig niya at ang mga pipi ay pinagsasalita.

8

Sa mga araw na iyon, muli, habang may malaking karamihan at wala silang makakain, tinawag ni Jesus ang kanyang mga alagad at sinabi sa kanila, Nahabag ako sa karamihan, dahil tatlong araw na silang nanatili sa akin at wala silang makain. At kung papalayain ko silang gutom papunta sa kanilang bahay, mahihina sila sa daan, sapagkat ang ilan sa kanila ay nanggaling sa malayo. At sumagot sa kaniya ang kanyang mga alagad, Saan makakakuha ng sapat na tinapay dito sa ilang upang pakainin silang lahat? At tinanong niya sila, Ilang tinapay mayroon kayo? At sinabi nila, Pito. At siya ay nag-utos sa karamihan na umupo sa lupa, at kinuha ang pitong tinapay, nagpasalamat, pinagputol-putol, at ibinigay sa kanyang mga alagad upang ilapag, at inilapag nila sa karamihan. At mayroon silang kaunting maliliit na isda, at matapos pagpalain ang mga ito, sinabi niyang ihain din ang mga ito. Kumain at nabusog sila, at nagtaas sila ng mga natirang piraso na pitong basket. Sila ay mga apat na libo, at pinakawalan niya sila. At pagkasakay niya agad sa barko kasama ang kanyang mga alagad, pumunta siya sa mga pook ng Dalmanutha.

At lumabas ang mga Fariseo at nagsimulang makipagdebate sa kanya, humihingi sa kanya ng tanda mula sa langit, sinusubok siya. At bumuntong-hininga nang malalim sa kanyang espiritu, nagsasabi, Bakit ang henerasyon na ito ay humihingi ng tanda? Totoo, sinasabi ko sa inyo, hindi ibibigay sa henerasyon na ito ang tanda. At iniwan niya sila, sumakay sa barko, at umalis na muli.

At nakalimutan nilang kumuha ng tinapay, at maliban sa isang tinapay ay wala silang dala sa bangka. At siya ay nag-uutos sa kanila na nagsasabi, Tingnan ninyo, mag-ingat kayo mula sa lebadura ng mga Pariseo at ng lebadura ni Herodes. At sila ay nag-uusap sa isa't isa, sinasabi, Wala tayong tinapay. At nang malaman ito, si Jesus ay nagsabi sa kanila, Bakit pinag-uusapan ninyo na wala kayong tinapay? Hindi pa ba ninyo nauunawaan o nakakaintindi? Matigas pa rin ba ang inyong puso? May mga mata kayo pero hindi kayo nakakakita, at may mga tainga kayo pero hindi kayo nakaririnig? At hindi ba kayo naaalala?

Nang binali ko ang limang tinapay para sa limang libo, ilang basket na puno ng mga piraso ang inyong kinuha? Sinabi nila sa kanya, Labindalawa. Ngunit nang ipamahagi ninyo ang pito sa apat na libo, ilang basket na puno ng mga piraso ang inyong nakolekta? At sinabi nila, pito. At sinabi niya sa kanila, Hindi pa ba kayo nakakaintindi?

At dumating siya sa Bethsaida. At dinala nila sa kanya ang isang bulag at nakiusap sila sa kanya na hipuin niya ito. At matapos hawakan ang kamay ng bulag, inilabas niya siya sa labas ng nayon, at matapos lumura sa kanyang mga mata, ipinatong niya ang kanyang mga kamay sa kanya at tinanong siya kung may nakikita ba siya. At pagkatapos na tumingin pataas, siya ay nagsabi, Nakikita ko ang mga tao na parang mga punong

naglalakad. Pagkatapos, muli niyang inilagay ang kanyang mga kamay sa kanyang mga mata at ginawa siyang tumingin pataas, at siya ay naipanumbalik, at tumingin siya nang malinaw sa lahat. At ipinadala niya siya sa kaniyang bahay na sinasabi, Huwag kang pumasok sa nayon ni magsabi man sa sinuman sa loob ng nayon.

At lumabas si Jesus at ang kanyang mga alagad papunta sa mga nayon ng Caesarea ni Philip, at sa daan tinanong niya ang kanyang mga alagad, sinasabi sa kanila, Sino ako ayon sa sinasabi ng mga tao? Ngunit sila ay sumagot, Si Juan ang Bautista, at ang iba ay Si Elias, ang iba naman ay Isa sa mga propeta. At siya ay nagsabi sa kanila, Ngunit kayo, sino ang sinasabi ninyong ako ay? Sumagot naman si Pedro at sinabi sa kanya, Ikaw ay ang Kristo. At pinagwikaan niya sila na huwag magsabi kahit kanino tungkol sa kanya.

At nagsimula siyang magturo sa kanila na kailangan ang Anak ng Tao ay magdusa ng marami, at tanggihan ng mga matatanda at ng mga punong pari at ng mga eskriba, at patayin, at pagkatapos ng tatlong araw ay bumangon, At hayag niyang sinasalita ang salita. At kinuha siya ni Pedro sa gilid at nagsimulang sawayin siya. Pero siya ay humarap at nakita ang kanyang mga alagad, sinaway niya si Pedro at sinabi, Lumayo ka sa akin, Satanas, sapagkat hindi mo iniisip ang mga bagay ng Diyos, kundi ang mga bagay ng mga tao.

At matapos tawagin ang karamihan kasama ang kanyang mga alagad, sinabi niya sa kanila, Sinumang nais sumunod sa akin, ay dapat tumanggi sa kanyang sarili at buhatin ang kanyang krus, at sumunod sa akin. Sapagkat sino man ang nais iligtas ang kanyang kaluluwa, mawawala niya ito, ngunit sino man ang magwawala ng kanyang sariling kaluluwa dahil sa akin at sa mabuting balita, siya

ay magliligtas nito. Ano ang mapapakinabangan ng tao kung makakamit niya ang buong mundo, at mawala ang kaniyang kaluluwa? O ano ang ibibigay ng tao bilang kapalit ng kanyang kaluluwa? Sapagkat sino man ang mahihiya sa akin at sa aking mga salita sa henerasyon itong mangangalunya at makasalanan, ang Anak ng Tao ay mahihiya rin sa kanya kapag siya ay dumating sa kaluwalhatian ng kanyang Ama kasama ang mga banal na anghel.

9

At sinasabi niya sa kanila, Totoo, sinasabi ko sa inyo na may ilan sa mga nakatayo dito na hindi talaga makakaranas ng kamatayan hanggang makita nila ang kaharian ng Diyos na dumating sa kapangyarihan.

At pagkatapos ng anim na araw, kinuha ni Jesus sina Peter, James, at John at dinala sila sa isang mataas na bundok na sila lamang, at siya ay nagbago ng anyo sa harap nila, At ang kanyang mga kasuutan ay naging kumikislap, napakaпuti na gaya ng niyebe, na kahit sinumang tagapaputi sa lupa ay hindi kayang magpaputi ng ganito. At napakita sa kanila si Elijah kasama si Moses, at sila ay nag-uusap kay Jesus. At sumagot si Peter at sinabi kay Jesus, Rabbi, maganda para sa amin na maging dito, at gumawa kami ng tatlong tolda, isa para sa iyo at isa para kay Moises at isa para kay Elijah. Hindi niya alam kung ano ang sasabihin niya, sapagkat sila ay lubhang natakot. At nangyari na may ulap na sumasaklaw sa kanila, at dumating ang tinig mula sa ulap na nagsasabi, Ito ay ang aking anak na minamahal, sa kanya ay makinig kayo. At biglang tumingin sila sa palibot, hindi na nila nakita ang sinuman, kundi si Jesus lamang na kasama nila. Habang bumababa sila mula sa bundok, inutusan niya sila na

huwag ikuwento kahit kanino ang kanilang nakita, hanggang sa bumangon mula sa mga patay ang Anak ng Tao. At hinawakan nila ang salita, nagtatalo sa kanilang sarili kung ano ang ibig sabihin ng pagbangon mula sa mga patay. At tinanong nila siya, na sinasabi, Bakit sinasabi ng mga eskriba na kinakailangang dumating muna si Elias? Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila, Si Elijah nga ay unang darating at isasauli ang lahat, at paano nasusulat tungkol sa Anak ng Tao na siya ay dapat magdusa ng marami at tanggihan? Ngunit sinasabi ko sa inyo na si Elijah ay dumating na, at ginawa nila sa kanya ang lahat ng kanilang nais, ayon sa nakasulat tungkol sa kanya.

At nang dumating sa mga alagad, nakita niya ang maraming tao sa palibot nila, at ang mga eskriba na nag-aargumento sa kanila. At agad, nang makita siya ng buong pulutong, sila ay namangha, at tumatakbo ay binati nila siya. At tinanong niya ang mga eskriba, Ano ang pinagdedebatehan ninyo sa inyong mga sarili? At sumagot ang isa mula sa pulutong at sinabi, Guro, dinala ko ang aking anak sa iyo, na may espiritung pipi. At kung saan man siya sakupin, itinatakwil siya, at bumubula at gumagalit ang kanyang mga ngipin, at natutuyo. At sinabi ko sa iyong mga alagad na itaboy ito, at hindi nila nakaya. Pero sumagot siya sa kanya at nagsabi, O henerasyon na walang pananampalataya, hanggang kailan ako ay magiging kasama ninyo; hanggang kailan ko kayo tiitisin? Dalhin ninyo siya sa akin. At dinala nila siya sa kanya. At nang makita siya, agad siyang kinumbulsyon ng espiritu, at bumagsak sa lupa at gumugulong habang bumubula. At tinanong niya ang kanyang ama, Gaano na katagal ang panahong ganito ang nangyayari sa kanya? At sinabi nito, Mula pagkabata. At madalas siyang itinapon sa apoy at sa tubig upang siya ay mawasak, ngunit kung may magagawa ka, tulungan mo kami at mahabag ka sa amin. Sinabi ni Jesus sa kanya, Kung

makakapaniwala ka, lahat ay posible sa naniniwala. At agad na sumigaw ang ama ng bata na may luha at sinabi, Naniniwala ako, Panginoon! Tulungan mo ang aking kawalan ng pananampalataya. Nang makita ni Jesus na nagtitipon na ang karamihan, sinaway niya ang maruming espiritu at sinabi sa kanya, Ikaw na pipi at bingi na espiritu, ako ay nag-uutos sa iyo, lumabas ka sa kanya at huwag ka na muling pumasok sa kanya. At pagkatapos sumigaw at paulit-ulit na kinatawan siya, lumabas ito, at siya ay naging parang patay, kaya maraming tao ang nagsabi na namatay na siya. Ngunit si Jesus, na humawak sa kanyang kamay, ay itinaas siya, at siya ay bumangon. At nang pumasok siya sa bahay, ang kanyang mga alagad ay nagtanong sa kanya nang pribado, Bakit kami ay hindi nakaya na palayasin ito? At sinabi niya sa kanila, Itong uri ay hindi makalalabas sa pamamagitan ng anumang paraan kung hindi sa panalangin at pag-aayuno.

At mula roon, pagkatapos nilang umalis, sila ay dumaan sa Galilea, at ayaw niyang malaman ito ng sinuman, Siya ay nagtuturo sa kanyang mga alagad at sinasabi sa kanila na ang Anak ng Tao ay ibinibigay sa mga kamay ng mga tao, at papatayin nila siya, at pagkatapos mapatay sa ikatlong araw ay babangon siya. Ngunit hindi nila naintindihan ang salita, at natakot silang tanungin siya.

At dumating sa Capernaum, at nang nasa bahay na siya, tinanong niya sila, Ano ang pinag-uusapan ninyo sa daan? Pero sila ay nagsitahimik, sapagkat nagtalo sila sa isa't isa sa daan kung sino ang mas dakila. At nang maupo, tinawag niya ang labindalawa at sinabi sa kanila, Kung sino ang gustong maging una, siya ay magiging huli sa lahat at lingkod ng lahat. At kumuha siya ng bata, itinatag niya ito sa gitna nila, at nang yakapin niya ito, sinabi niya sa kanila, Sinuman kung tumanggap ng isa sa mga

ganitong bata sa aking pangalan, ako ang tinatanggap, at sinuman kung tumanggap sa akin, hindi ako ang tinatanggap, kundi ang nagsugo sa akin. Sumagot sa kanya si Juan, Guro, nakita namin ang isang tao na nagpapalayas ng demonyo sa iyong pangalan, na hindi sumusunod sa amin, at pinigilan namin siya dahil hindi siya sumusunod sa amin. Pero sinabi ni Jesus, Huwag ninyong hadlangan siya, sapagkat walang sinuman na gagawa ng himala sa aking pangalan at agad na makapagsasalita ng masama laban sa akin. Sino ang hindi laban sa inyo, ay para sa inyo. Sapagkat sinuman ang magbigay sa inyo ng inumin ng isang tasang tubig sa aking pangalan, dahil kayo ay kay Kristo, katotohanang sinasabi ko sa inyo, hindi niya mawawala ang kanyang gantimpala.

At sino man ang magdulot ng pagkakasala sa isa sa mga munting ito na naniniwala sa akin, mabuti pa para sa kanya kung ikinabit ang batong gilingan sa kaniyang leeg at siya ay itinatapon sa dagat. At kung ikaw ay ikakatisod ng iyong kamay, putulin ito. Mabuti para sa iyo na pilay na pumasok sa buhay, kaysa magkaroon ng dalawang kamay at mapunta sa gehena, sa apoy na hindi mapapatay. kung saan ang kanilang uod ay hindi namamatay at ang apoy ay hindi napapatay. At kung ang iyong paa ay nagsasanhi na ikaw ay matisod, putulin mo ito. Mabuti para sa iyo na pumasok sa buhay na pilay, kaysa magkaroon ng dalawang paa at maitapon sa gehena, sa apoy na hindi mapapatay. kung saan ang kanilang uod ay hindi namamatay at ang apoy ay hindi napapatay. At kung ang iyong mata ay nagiging sanhi ng iyong pagkakasala, itapon mo ito, mas mabuti para sa iyo na may isang mata ka na pumasok sa kaharian ng Diyos, kaysa magkaroon ng dalawang mata at mapunta sa gehena ng apoy. kung saan ang kanilang uod ay hindi namamatay at ang apoy ay hindi napapatay. Sapagkat ang lahat ay maaasnan ng apoy, at ang bawat handog ay maaasnan ng asin. Maganda ang asin, ngunit

kung ang asin ay mawalan ng alat, paano ninyo ito paaalsinin? Magkaroon kayo ng asin sa inyong mga sarili at mamuhay nang mapayapa sa isa't isa.

10

At mula roon, nagtindig siya at pumunta sa mga hangganan ng Judea sa pamamagitan ng kabilang ng Jordan, at muling nagsama-sama ang mga karamihan patungo sa kanya, at gaya ng ginagawa niya, muling nagturo siya sa kanila. At nang lumapit ang mga Fariseo, tinanong nila siya kung pinapahintulutan sa lalaki na pawalán ang babae, sinusubok nila siya. Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila, Ano ang inutusan sa inyo ni Moises? Pero sinabi nila, Pinayagan ni Moises na sumulat ng kasulatan ng diborsyo at pakawalan. At sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Dahil sa katigasan ng inyong puso isinulat niya sa inyo ang utos na ito. Ngunit mula sa simula ng paglikha, ginawa sila ng Diyos na lalaki at babae. Dahil dito, iiwan ng tao ang kanyang ama at ina, at makikipag-isa sa kanyang asawa, at ang dalawa ay magiging isang laman. Kaya hindi na sila dalawa, kundi isang laman, Ang pinagsama ng Diyos, huwag paghiwalayin ng tao. At sa bahay, muli siyang tinanong ng mga alagad tungkol dito. At sinasabi niya sa kanila, Sinumang magpalayas sa kaniyang asawa at mag-asawa ng iba ay gumagawa ng pangangalunya laban sa kaniya. At kung ang babae ay naghiwalay sa kanyang asawang lalaki at mag-asawa sa iba, siya ay nangangalunya.

At dinala nila sa kanya ang mga bata upang sila'y mahawakan niya, ngunit sinaway ng mga alagad ang mga nagdadala sa kanila. Nang makita ito ni Jesus, nagalit siya at sinabi sa kanila, Hayaan ninyong lumapit sa akin ang mga bata at huwag ninyong hadlangan sila, sapagkat sa mga tulad nila ay pag-aari ang

kaharian ng Diyos. Tunay na sinasabi ko sa inyo, sinumang hindi tumanggap ng kaharian ng Diyos na parang bata ay hindi papasok dito. At matapos yakapin sila, pinagpala niya sila habang ipinapatong ang kanyang mga kamay sa kanila.

At habang lumalabas siya patungo sa daan, may isang tumakbo papalapit at lumuhod sa kaniya at tinanong siya, Mabuting guro, ano ang gagawin ko upang mamanahin ko ang buhay na walang hanggan? Ngunit sinabi ni Jesus sa kaniya, Bakit mo ako tinatawag na mabuti? Walang mabuti maliban sa iisa, ang Diyos. Alam mo ang mga utos: huwag kang mangangalunya, huwag kang papatay, huwag kang magnakaw, huwag kang magsisinungaling sa pagsaksi, huwag kang manloloko, igalang mo ang iyong ama at ang iyong ina. At sumagot siya at sinabi sa kaniya, Guro, lahat ng mga ito ay iningatan ko mula sa aking kabataan. Pero si Jesus, nang tumingin sa kanya, ay umibig sa kanya at sinabi sa kanya, Isa ang kulang sa iyo. Kung gusto mong maging perpekto, humayo ka, ibenta mo ang lahat ng mayroon ka at ibigay sa mga mahihirap, at magkakaroon ka ng kayamanan sa langit, at halika, sumunod ka sa akin, na buhat ang iyong krus. Ngunit siya ay nabagabag sa salita at umalis na nagdadalamhati, sapagkat siya ay may maraming ari-arian.

At pagkatapos na tumingin sa palibot, sinabi ni Jesus sa kanyang mga alagad, Napakahirap para sa mga may salapi na makapasok sa kaharian ng Diyos! Ngunit ang mga alagad ay namangha sa kanyang mga salita. At si Jesus, muling sumagot, ay nagsabi sa kanila, Mga anak, napakahirap para sa mga nagtitiwala sa kayamanan na pumasok sa kaharian ng Diyos. Mas madali para sa isang kamelyo na dumaan sa butas ng karayom kaysa sa isang mayaman na pumasok sa kaharian ng Diyos. Ngunit sila ay labis na namangha at nagsabi sa kanilang sarili, At sino ang maaaring

maligtas? Pagkatingin sa kanila, sinabi ni Jesus, Sa mga tao imposible ito, pero hindi sa Diyos, sapagkat lahat ay posible sa Diyos. Nagsimula si Pedro na magsalita sa kanya, Narito, kami ay nag-iwan ng lahat at sumunod sa iyo. Sumagot si Jesus at nagsabi, Totoo, sinasabi ko sa inyo, walang sinuman na nag-iwan ng bahay o mga kapatid na lalaki o mga kapatid na babae o ama o ina o asawa o mga anak o mga bukid dahil sa akin at dahil sa mabuting balita, kung hindi tumatanggap ng sandaanpulong ngayon sa panahong ito ng mga bahay at mga kapatid na lalaki at mga kapatid na babae at ama at ina at mga anak at mga bukid na may kasamang mga pag-uusig, at sa panahong darating ng buhay na walang hanggan. Marami ngunit ang mga una ay magiging huli at ang mga huli ay magiging una.

Sila ay nasa daan na umakyat papunta sa Jerusalem, at si Jesus ay nangunguna sa kanila, at sila ay namangha, at habang sumusunod ay natakot sila. At kinuha niya muli ang labindalawa at nagsimula siyang magsalita sa kanila tungkol sa mga bagay na mangyayari sa kanya. Na masdan, kami ay umaahon papunta sa Jerusalem, at ang Anak ng Tao ay ibibigay sa mga punong pari at mga eskriba, at hahatulan nila siya ng kamatayan at ibibigay nila siya sa mga bansa. At kukutyain nila siya, at hahampasan nila siya, at duduraan nila siya, at papatayin nila siya, at sa ikatlong araw siya ay babangon.

At lumapit sa kanya sina Santiago at Juan, mga anak ni Zebedee, na nagsasabi, Guro, gusto naming kung ano man ang aming hihilingin ay gawin mo para sa amin. Pero sinabi niya sa kanila, Ano ang gusto ninyong gawin ko para sa inyo? At sinabi nila sa kanya, Bigyan mo kami upang isa ay mula sa iyong kanan at isa ay mula sa iyong kaliwa na kami ay maupo sa iyong kaluwalhatian. Pero sinabi ni Jesus sa kanila, Hindi ninyo alam

kung ano ang inyong hinihiling. Kaya ba ninyong inumin ang kopang aking iniinom, at mabinyagan ng binyag na aking binibinyagan? Pero sinabi nila sa kanya, Kaya natin. At si Jesus ay nagsabi sa kanila, Ang kopa na aking iniinom ay inyong iinumin, at ang binyag na aking tinatanggap ay inyong tatanggapin, Ngunit ang pag-upo sa kanan ko at sa kaliwa ko ay hindi akin na ibibigay, kundi para sa kanino ito inihanda.

At nang marinig ito ng sampung mga alagad, nagsimula silang magalit tungkol kay Santiago at Juan. Ngunit si Jesus, matapos tawagin sila, ay sinabi sa kanila, Alam ninyo na ang mga tila namumuno sa mga bansa ay nangingibabaw sa kanila, at ang kanilang mga dakila ay gumagamit ng kapangyarihan laban sa kanila, Hindi ganito ang magiging sa inyo, pero sinumang gustong maging dakila sa inyo ay magiging lingkod ninyo, At sino man sa inyo na nais maging una, siya ay magiging alipin ng lahat, At dahil ang Anak ng Tao ay hindi dumating upang paglingkuran, kundi upang maglingkod, at upang ibigay ang kanyang kaluluwa bilang pantubos sa halip ng marami.

At dumating sila sa Jericho. At nang siya ay lumalabas mula sa Jericho kasama ng kanyang mga alagad at ng malaking karamihan, ang anak ni Timaeus na si Bartimaeus na bulag ay nakaupo sa tabi ng daan at namamalimos. At nang marinig na si Jesus ang Nazareno, nagsimula siyang sumigaw at magsabi, Anak ni David, Jesus, maawa ka sa akin. At sinaway siya ng marami upang siya ay tumahimik, ngunit lalo pa siyang sumigaw, Anak ni David, maawa ka sa akin. At nakatayo ang Jesus ay nagsabi, Tawagin ninyo siya. At tinatawag nila ang bulag, sinasabi sa kanya, Magkaroon ng lakas ng loob, bumangon, tinatawag ka niya. Ngunit siya, matapos itapon ang kanyang damit at tumayo, ay lumapit kay Jesus. At sumagot, sinabi ni Jesus sa kanya, Ano ang

gusto mong gawin ko para sa iyo? At sinabi ng bulag sa kanya, Rabboni, nawa'y makakita muli ako. At sinabi ni Jesus sa kanya, Humayo ka, ang iyong pananampalataya ay nagligtas sa iyo. At agad siyang nakakita, at sumunod siya kay Jesus sa daan.

11

At nang sila ay lumalapit sa Jerusalem, sa Bethphage at Bethany, malapit sa Bundok ng mga Olibo, siya ay nagsugo ng dalawa sa kaniyang mga alagad At sinasabi niya sa kanila, Pumunta kayo sa nayon na nasa tapat ninyo, at pagpasok ninyo roon ay makikita ninyo ang isang batang asno na nakatali, na walang sinumang tao ang nakaupo pa rito kailanman. Kalagan ninyo ito at dalhin. At kung may sinuman sa inyo ay magsabi, Bakit ginagawa ninyo ito? sabihin ninyo na ang Panginoon ay may pangangailangan nito, at agad niya itong ipapadala muli dito. Umalis nga sila at natagpuan ang batang asno na nakatali sa pinto sa labas ng kalye, at kinakalag nila ito. At ang ilan ng nakatayo doon ay nagsasabi sa kanila, Ano ang ginagawa ninyo na kinakawala ang batang kabayo? Sinabi naman nila sa kanila ayon sa inutos ni Jesus, at pinabayaan nila sila. At dinala nila ang batang asno kay Jesus at inilagay nila sa kanya ang kanilang mga damit, at umupo siya sa ibabaw nito. Marami ang naglatag ng kanilang mga kasuutan sa daan, at ang iba naman ay nagsipagputol ng mga madahong sanga mula sa mga puno at ikinakalat sa daan. At ang nangunguna at ang sumusunod ay nagsisigaw na nagsasabi, Hosana, pinagpala ang dumarating sa pangalan ng Panginoon. Pinagpala ang dumarating na kaharian sa pangalan ng Panginoon, ng aming amang David; hosanna sa kaitaasan!

At pumasok si Jesus sa Jerusalem at sa templo, at matapos tumingin sa paligid ng lahat, dahil gabi na, lumabas siya patungo sa Bethany kasama ang labindalawang alagad.

At sa susunod na araw, nang sila ay lumabas mula sa Betania, siya ay nagutom. At nakikita ang puno ng igos mula sa malayo na may mga dahon, pumunta siya kung sakali ay may makita sa puno, at nang pumunta sa puno ay wala siyang natagpuan kundi mga dahon lamang, sapagkat hindi panahon ng mga igos. At sumagot siya at sinabi sa kanya, Hindi na kailanman mula sa iyo ay kakain ng prutas ang sinuman. At narinig ito ng kanyang mga alagad.

At sila ay muling dumarating sa Jerusalem, at pagkapasok ni Jesus sa templo, nagsimula siyang itapon ang mga nagbebenta at ang mga bumibili sa templo, at giniba niya ang mga mesa ng mga mamamalit-salapi at ang mga upuan ng mga nagbebenta ng mga kalapati. At hindi siya nagpapahintulot na sino man ay magdala ng sisidlan sa pamamagitan ng templo. At nagtuturo siya, sinasabi sa kanila, Hindi ba nakasulat na ang bahay ko ay bahay ng panalangin na tatawagin para sa lahat ng mga bansa? Ngunit kayo ay gumawa nito na yungib ng mga magnanakaw.

At narinig ito ng mga eskriba, ng mga Pariseo, at ng mga punong pari, at naghanap sila ng paraan kung paano nila siya maaaring patayin, sapagkat sila ay natatakot sa kanya, dahil ang lahat ng mga tao ay namangha sa kanyang pagtuturo. At kapag gabi na, lumalabas siya sa labas ng lungsod.

At nang sila'y dumaan sa umaga, nakita nila ang puno ng igos na natuyo mula sa ugat. At nang maalala ni Pedro, sinabi niya sa kanya, Rabi, tingnan mo, ang puno ng igos na iyong isinumpa ay

natuyo na. At sumasagot, sinabi ni Jesus sa kanila, Magkaroon kayo ng pananampalataya sa Diyos. Tunay na sinasabi ko sa inyo na sinumang magsabi sa bundok na ito, Maangat ka at maitapon sa dagat, at hindi mag-aalinlangan sa kanyang puso, kundi maniniwala na ang sinasabi niya ay nangyayari, ay magiging sa kanya ang anumang sinabi niya. Dahil dito sinasabi ko sa inyo, lahat ng inyong hinihinging sa panalangin, maniwala kayo na tinatanggap ninyo, at magiging sa inyo. At kapag kayo ay nakatayong nanalangin, patawarin ninyo kung mayroon kayong laban sa sinuman, upang ang inyong Ama na nasa mga langit ay mapatawad din sa inyo ang inyong mga pagkakasala. Ngunit kung kayo ay hindi nagpapatawad, ni ang inyong Ama ay hindi magpapatawad ng inyong mga pagkakasala.

At sila ay muling dumarating sa Jerusalem, at habang siya ay naglalakad sa templo, lumapit sa kanya ang mga punong pari at ang mga eskriba at ang mga matatanda At sinasabi nila sa kanya, Sa anong awtoridad ginagawa mo ang mga ito? O sino ang nagbigay sa iyo ng awtoridad na ito upang gawin mo ang mga ito? Ngunit si Jesus ay sumagot at sinabi sa kanila, Tatanungin ko rin kayo ng isang salita, at sagutin ninyo ako, at sasabihin ko sa inyo kung sa anong awtoridad ko ginagawa ang mga ito. Ang bautismo ni Juan, mula ba ito sa langit o mula sa mga tao? Sagutin ninyo ako. At sila ay nag-iisip sa kanilang mga sarili na nagsasabi, Kung kami ay magsabi, Mula sa langit, siya ay magsasabi, Bakit nga hindi kayo naniwala sa kanya? Ngunit sabihin natin, mula sa mga tao? Takot sila sa bayan, sapagkat lahat ay naniniwala na si Juan ay propeta. At sumagot sila at sinabi sa Jesus, Hindi namin alam. At si Jesus ay sumagot at sinabi sa kanila, Ni ako ay hindi rin sasabihin sa inyo kung sa anong awtoridad ko ginagawa ang mga ito.

12

At nagsimula siyang magsalita sa kanila sa pamamagitan ng mga talinghaga: Isang lalaki ang nagtanim ng ubasan at naglagay ng bakod sa paligid nito, at humukay ng pisaan ng ubas at nagtayo ng tore, at inupahan ito sa mga magsasaka at umalis. At nagpadala siya sa mga magsasaka ng isang alipin sa panahon ng ani upang kumuha mula sa kanila ng bunga ng ubasan. At kinuha nila siya, binugbog, at pinaalis nang walang dala. At muli siyang nagsugo sa kanila ng ibang alipin, at pagkatapos batuin ay sinugatan nila sa ulo at ipinadala pabalik na sinahiya. At muli, ipinadala niya ang iba, at pinatay nila iyon, at marami pang iba—ang ilan ay binugbog, ang ilan naman ay pinatay. Mayroon pa siyang isang anak na minamahal, kaya ipinadala niya ito sa huli sa kanila, sinasabi na igagalang nila ang aking anak. Ngunit yaong mga magsasaka, nang makita nila siyang paparating, ay nagsabi sa kanilang mga sarili, Ito ay ang tagapagmana. Halika at patayin natin siya, at sa atin mapapasa ang pamana. At pagkatapos kunin siya, pinatay nila siya at itinapon siya sa labas ng ubasan. Ano nga ang gagawin ng panginoon ng ubasan? Darating at wawasakin ang mga magsasakang ito, at ibibigay ang ubasan sa iba. Ni ang kasulatang ito ay binasa ninyo: ang batong tinanggihan ng mga nagtatayo, ito ay naging punong bato ng sulok. Mula sa Panginoon nangyari ito, at ito ay kahanga-hanga sa aming mga mata.

At hinahanap nila siyang sunggaban, at natakot sila sa karamihan, sapagkat nalaman nila na sa kanila sinabi ang talinghaga. At iniwan nila siya at umalis.

At nagsusugo sila sa kaniya ng ilang mga Pariseo at mga Herodiano upang siya ay mahuli nila sa salita. Ang mga ito, pagdating nila, ay nagsabi sa kanya, Guro, alam namin na ikaw ay

totoo at wala kang pakialam sa sinuman, sapagkat hindi mo tinitingnan ang mukha ng mga tao, kundi sa katotohanan mo tinuturuan ang daan ng Diyos. Sabihin mo nga sa amin, pinahihintulutan ba na magbigay ng buwis kay Cesar o hindi? Magbigay ba kami o hindi magbigay? Ngunit dahil alam niya ang kanilang pagkukunwari, sinabi niya sa kanila, Bakit ninyo ako sinusubok? Dalhan ninyo ako ng denarius upang makita ko. At dinala nila ito. At sinabi niya sa kanila, Kanino ang larawang ito at ang nakasulat? At sinabi nila, Kay Cesar. At sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Ibigay ninyo kay Caesar ang mga bagay na kay Caesar, at ibigay ninyo sa Diyos ang mga bagay na sa Diyos. At sila ay namangha sa kaniya.

At dumarating ang mga Saduseo sa kanya, na nagsasabi na walang muling pagkabuhay, at nagtanong sila sa kanya, sinasabi, Guro, si Moises ay sumulat sa amin na kung ang kapatid na lalaki ng sinuman ay mamatay at mag-iwan ng asawa ngunit walang mag-iwan ng mga anak, ang kanyang kapatid na lalaki ay dapat kumuha ng kanyang asawa at magbangon ng binhi para sa kanyang kapatid. Samakatuwid, may pitong magkakapatid na lalaki. Ang panganay ay nag-asawa, at nang siya ay namatay, hindi siya nag-iwan ng supling. At ang pangalawa ay kumuha sa kanya, at namatay, at siya man ay hindi nag-iwan ng binhi. At ang pangatlo ay gayon din. At kinuha siya ng pito, at hindi nag-iwan ng binhi. Sa huli sa lahat, namatay din ang babae. Sa muling pagkabuhay nga, kapag sila ay bumangon, kaninong asawa siya magiging? Ang pito nga ay nagkaroon sa kanya bilang asawa. At sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Hindi ba kayo naliligaw dahil sa ito, hindi ninyo nalalaman ang mga kasulatan ni ang kapangyarihan ng Diyos? Sapagkat kapag sila ay bumangon mula sa mga patay, hindi sila mag-aasawa ni ipakikipag-asawa, kundi sila ay tulad ng mga anghel sa langit. Tungkol naman sa mga patay

na sila ay nabubuhay, hindi ba ninyo nabasa sa aklat ni Moises, sa bahagi ng palumpong kung paano sinabi sa kaniya ng Diyos na nagsasabi, Ako ang Diyos ni Abraham at ang Diyos ni Isaac at ang Diyos ni Jacob? Hindi ang Diyos ng mga patay, kundi ng mga buhay, kaya nga kayo ay lubhang naliligaw.

At paglapit ng isa sa mga eskriba, narinig niya silang nagtatalo, nakita niyang mabuti siyang sumagot sa kanila, tinanong niya siya, Ano ba ang una sa lahat na utos? At sumagot si Jesus sa kanya na, Una sa lahat na utos, makinig, Israel, ang Panginoon na ating Diyos ay iisang Panginoon. At iibigin mo ang Panginoong Diyos mo mula sa buong puso mo at mula sa buong kaluluwa mo at mula sa buong isip mo at mula sa buong lakas mo. Ito ang unang utos. At ang pangalawa ay katulad nito: Mamahalin mo ang iyong kapwa tulad ng iyong sarili. Walang ibang utos na mas dakila kaysa sa mga ito. At sinabi sa kanya ng eskriba, Mabuti, Guro, sa katotohanan ay sinabi mo na siya ay isa at walang iba maliban sa kanya, At ang mahalin siya mula sa buong puso at mula sa buong unawa at mula sa buong kaluluwa at mula sa buong lakas, at ang mahalin ang kapwa tulad ng sarili, ay higit pa sa lahat ng mga handog na susunugin at mga handog. At nang makita ni Jesus na matalino siyang sumagot, sinabi niya sa kanya, Hindi ka malayo sa kaharian ng Diyos. At walang sinuman ang nangahas pang magtanong sa kanya.

At sumagot si Jesus habang nagtuturo sa templo, Paano sinasabi ng mga eskriba na ang Kristo ay anak ni David? Sapagkat si David mismo ay nagsabi sa Banal na Espiritu, Sinasabi ng Panginoon sa aking Panginoon, umupo ka sa aking kanan hanggang gawin ko ang iyong mga kaaway na tungtungan ng iyong mga paa. Si David mismo ay tumatawag sa kanya na

Panginoon, paano nga siya anak niya? At ang maraming tao ay masayang nakikinig sa kanya.

At sinasabi niya sa kanila sa kaniyang pagtuturo, Mag-ingat kayo sa mga eskriba na nais maglakad sa mga kasuutan at tumanggap ng mga pagbati sa mga pamilihan. at ang mga pangunahing upuan sa mga kapulungan at ang mga pangunahing puwesto sa mga piging. Ang mga lumalamon ng mga bahay ng mga biyuda at sa pagkukunwari ay nanalangin nang mahaba, ang mga ito ay tatanggap ng mas mabigat na hatol.

At nang maupo si Jesus sa tapat ng kaban-yaman, pinagmamasdan niya kung paano naghahagis ng tanso ang karamihan sa kaban-yaman. At maraming mayayaman ay naghuhulog ng marami, at pagdating ng isang mahirap na balo ay naghulog ng dalawang maliliit na barya, na katumbas ng isang kodrantis. At pagkatapos na tinawag ang kanyang mga alagad, sinabi niya sa kanila, Totoo, sinasabi ko sa inyo na ang balong mahirap na ito ay naglagay ng mas marami kaysa sa lahat ng mga naglalagay sa tipunan ng salapi, Sapagkat silang lahat ay naghulog mula sa kanilang kasaganaan, ngunit siya ay naghulog mula sa kanyang karalitaan ng lahat ng mayroon siya, ang kanyang buong buhay.

13

At habang lumalabas siya mula sa templo, sinabi sa kanya ng isa sa kaniyang mga alagad, Guro, tingnan mo kung anong uri ng mga bato at anong uri ng mga gusali. At si Jesus ay sumagot at sinabi sa kanya, Nakikita mo ba ang mga dakilang gusaling ito? Hindi maiiwanan dito ang bato sa ibabaw ng bato na hindi igigiba. At habang siya ay nakaupo sa Bundok ng mga Olibo na katapat ng

templo, tinanong siya nang pribado nina Pedro, Jaime, Juan, at Andres, Sabihin sa amin kailan mangyayari ang mga bagay na ito, at ano ang tanda kapag malapit nang maganap ang lahat ng mga ito? Pero si Jesus, sumagot at nagsimulang magsalita sa kanila, Mag-ingat kayo na huwag kayong mailigaw ng sinuman. Sapagkat maraming darating sa aking pangalan na nagsasabi, Ako nga, at marami ang kanilang ililigaw. Kapag marinig ninyo ang mga digmaan at mga balita tungkol sa mga digmaan, huwag kayong mabagabag, sapagkat kinakailangan itong mangyari, ngunit hindi pa ito ang wakas. Sapagkat babangon ang bansa laban sa bansa at kaharian laban sa kaharian, at magkakaroon ng mga lindol sa iba't ibang lugar, at magkakaroon ng taggutom at mga kaguluhan. Ang mga ito ay simula ng mga sakit ng panganganak. Ngunit kayo, mag-ingat sa inyong mga sarili. Sapagkat ipagkakanulo nila kayo sa mga konseho at sa kanilang mga kongregasyon ay papaluin kayo, at sa harap ng mga pinuno at mga hari ay itatayo kayo dahil sa akin upang maging patotoo sa kanila. At sa lahat ng mga bansa, kailangan munang ipahayag ang mabuting balita. Ngunit kapag dalhin nila kayo upang ipahain, huwag kayong mag-alala nang maaga kung ano ang inyong sasabihin, ni huwag mag-ensayo, kundi ang anumang ibigay sa inyo sa oras na iyon, ito ang inyong sabihin, sapagkat hindi kayo ang nagsasalita, kundi ang Banal na Espiritu. Ibibigay nga ng kapatid ang kapatid sa kamatayan at ng ama ang anak, at magtataas ang mga anak laban sa mga magulang at papatayin nila sila. At kayo ay magiging kinapopootan ng lahat dahil sa aking pangalan, ngunit ang nagtiis hanggang sa wakas ay maliligtas.

Ngunit kapag makita ninyo ang kasuklam-suklam ng pagkawasak na sinabi ni propetang Daniel, na nakatayo kung saan hindi dapat—ang bumabasa ay unawain—kung magkagayon ang mga nasa Judea ay tumakas sa mga bundok. Ang nasa bubungan

ay huwag nang bumaba sa bahay o pumasok upang kunin ang anuman mula sa kaniyang bahay. At ang nasa bukid ay huwag nang bumalik upang kunin ang kanyang damit. Sa aba naman ng mga nagdadalang-tao at ng mga nagpapasuso sa mga araw na yaon. Ngunit manalangin kayo upang ang inyong pagtakas ay huwag mangyari sa taglamig. Sapagkat ang mga araw na yaon ay magiging kapighatian, na tulad nito ay hindi pa nangyari mula sa simula ng paglikha na nilikha ng Diyos hanggang ngayon, at hindi na mangyayari. At kung hindi pinaikli ng Panginoon ang mga araw, hindi sana naligtas ang lahat ng laman, ngunit dahil sa mga hinirang na kanyang pinili, pinaikli niya ang mga araw. At kung noon ay may magsabi sa inyo, Narito, dito ang Kristo, o Narito, nandoon, huwag kayong maniwala. Sapagkat sila ay ibabangon, ang mga bulaang kristo at mga bulaang propeta, at sila ay magbibigay ng mga tanda at mga kababalaghan upang iligaw, kung maaari, maging ang mga pinili. Ngunit kayo, mag-ingat; narito, sinabi ko na sa inyo nang maaga ang lahat. Ngunit sa mga araw na yaon, pagkatapos ng kapighatiang yaon, ang araw ay padidilimin, at ang buwan ay hindi magbibigay ng liwanag nito, At ang mga bituin ay mahuhulog mula sa langit, at ang mga kapangyarihan sa mga langit ay yuyuganin. At kung gayon, makikita nila ang Anak ng Tao na dumarating sa mga ulap na may dakilang kapangyarihan at kaluwalhatian. At pagkatapos, ipapadala niya ang kanyang mga sugo at titipunin niya ang kanyang mga pinili mula sa apat na hangin, mula sa dulo ng lupa hanggang sa dulo ng langit.

Mula sa puno ng igos, matuto ng talinghaga. Kapag ang sanga nito ay magiging malambot na at mamumunga ng mga dahon, alam ninyo na malapit na ang tag-init. Ganoon din kayo, kapag makita ninyo ang mga bagay na ito na nangyayari, alamin ninyo na malapit na ito sa mga pintuan. Amen, sinasabi ko sa inyo na

hindi lilipas ang henerasyon itong ito hanggang mangyari ang lahat ng mga ito. Ang langit at ang lupa ay lilipas, pero ang aking mga salita ay hindi kailanman lilipas.

Tungkol naman sa araw na iyon o sa oras na iyon, walang sinuman ang nakakaalam, ni ang mga anghel sa langit, ni ang Anak, kundi ang Ama lamang. Tingnan, magbantay at manalangin, sapagkat hindi ninyo alam kung kailan ang panahon. Tulad ng isang taong naglalakbay sa malayo, na iniwan ang kanyang bahay at ibinigay sa kanyang mga alipin ang awtoridad, at sa bawat isa ang kanyang gawain, at nag-utos sa tagapagbantay ng pintuan upang siya ay magbantay. Magbantay kaya kayo, sapagkat hindi ninyo alam kung kailan darating ang panginoon ng bahay, kung gabi o hatinggabi o sa pagtitlaok ng tandang o umaga, Baka pagdating niya nang biglaan, masumpungan niya kayong natutulog. Kung ano ang sinasabi ko sa inyo, sinasabi ko sa lahat: magbantay kayo.

14

Ang Paskua at ang Pista ng Tinapay na Walang Lebadura ay darating pagkatapos ng dalawang araw. At naghahanap ng paraan ang mga punong pari at ang mga eskriba kung paano nila siya mahuhuli sa pamamagitan ng daya at mapapatay. Sinasabi nga nila, Huwag sa kapistahan, baka magkaroon ng gulo sa mga tao.

At habang siya ay nasa Bethany sa bahay ni Simon na ketongin, habang siya ay nakahiga, dumating ang isang babae na may dalang alabaster na sisidlan ng langis na nard na dalisay at napakamamahal, at pagkabasa niya ng alabaster ay ibinuhos niya ito sa kanyang ulo. Pero may ilang mga tao na nagagalit sa kanilang mga sarili at nagsasabi, Para saan ang pagkaaksayang ito

ng pabango? Sapagkat maaaring maibenta ang pabangong ito nang higit sa tatlong daang denario at maipamigay sa mga mahihirap, at sinaway nila siya. Ngunit sinabi ni Jesus, Hayaan ninyo siya, bakit kayo nagdudulot sa kanya ng mga pagod? Magandang gawa ang ginawa niya sa akin. Palagi ninyong kasama ang mga mahirap, at kapag gusto ninyo, makakagawa kayo ng mabuti sa kanila, ngunit ako ay hindi palagi ninyong kasama. Ang mayroon siya ay ginawa niya, inunahan niyang pahiran ng pabango ang aking katawan para sa libing. Amen, sinasabi ko sa inyo, saan man ipahayag ang mabuting balitang ito sa buong mundo, at ang ginawa niya ay sasabihin bilang alaala sa kaniya.

At si Judas na Iscariote, isa sa labindalawa, ay umalis patungo sa mga punong pari upang siya ay ipagkanulo niya sa kanila. Nang marinig nila ito ay nagsaya sila, at nangako sa kanya na magbibigay ng pilak, at naghanap siya ng paraan kung paano niya siya ipagkakanulo sa tamang panahon.

At sa unang araw ng Tinapay na Walang Lebadura, nang isinakripisyo ang kordero ng Paskuwa, sinabi sa kaniya ng kaniyang mga alagad, Saan mo ibig na kami ay pumunta at maghanda upang makakain mo ang Paskuwa? At ipinapadala niya ang dalawa sa kaniyang mga alagad at sinabi sa kanila, Pumunta kayo sa lungsod, at makikita ninyo ang isang lalaking may dalang sisidlang tubig, sundin ninyo siya, At kung saan man siya pumasok, sabihin ninyo sa amo ng bahay na ang guro ay nagsasabi, Saan ba ang aking tuluyan kung saan ko kakainin ang paskua kasama ng aking mga alagad? At siya ay magpapakita sa inyo ng malaking silid sa itaas na nakaayos at handa, doon kayo maghanda para sa amin. At umalis ang kanyang mga alagad at pumunta sa lungsod, at natagpuan nila gaya ng sinabi niya sa kanila, at inihanda nila ang paskua. At nang gabi na, dumating

siya kasama ng labindalawa. At habang sila ay nakahiga at kumakain, sinabi ni Jesus, Totoo, sinasabi ko sa inyo na isa sa inyo ay magkakanulo sa akin, ang kumakain kasama ko. Ngunit nagsimula silang malungkot at magsabi sa kanya nang isa-isa, Hindi naman ako? at ang iba, Hindi naman ako? Pero sumagot siya at sinabi sa kanila, Isa sa labindalawa, ang sumasawsaw kasama ko sa mangkok. Ang Anak ng Tao ay tunay na pumupunta ayon sa nakasulat tungkol sa kanya, ngunit sa aba ng taong iyon na sa pamamagitan niya ang Anak ng Tao ay ipinagkakanulo; mabuti pa sana sa kanya kung hindi ipinanganak ang taong iyon. At habang kumakain nila, kinuha ni Jesus ang tinapay, pinagpala, pinagputol-putol, at ibinigay sa kanila, at sinabi, Kunin ninyo, kainin ninyo; ito ay ang aking katawan. At pagkatapos na kinuha ang kopa at nagpasalamat, ibinigay niya ito sa kanila, at uminom silang lahat mula dito. At sinabi niya sa kanila, Ito ay ang aking dugo ng bagong tipan na ibinubuhos para sa marami. Katotohanang sinasabi ko sa inyo na hindi na ako iinom mula sa bunga ng ubas hanggang sa araw na iyon kapag iinumin ko ito nang bago sa kaharian ng Diyos.

At pagkatapos umawit ng awit, lumabas sila patungo sa Bundok ng mga Olibo. At sinabi ni Jesus sa kanila, Kayong lahat ay matatalisod sa akin sa gabing ito, sapagkat nakasulat, Sasaktan ko ang pastol at makakalat ang mga tupa. Ngunit pagkatapos na ako ay mabangon, unahan ko kayo sa Galilea. Pero si Pedro ay sinabi sa kanya, Kahit lahat ay matatapilok, hindi ako. At sinasabi sa kanya ni Jesus, Totoo, sinasabi ko sa iyo na ikaw ngayong gabi, bago tumilaok ang tandang nang dalawang beses, tatlong beses mo akong itatanggi. Pero si Pedro ay lubhang nagsabi, Kung kinakailangan akong mamatay kasama mo, hindi kita itatanggi. Gayundin din ang sinabi ng lahat.

At dumating sila sa isang lugar na ang pangalan ay Getsemani, at sinabi niya sa kaniyang mga alagad, Umupo kayo rito hanggang ako ay manalangin. At isinama niya si Pedro, si Yakobo, at si Juan, at nagsimulang lubhang mabagabag at malumbay. At sinasabi niya sa kanila, Napakadalamhati ang aking kaluluwa hanggang kamatayan; manatili kayo rito at magbantay. At pagkasulong ng kaunti, bumagsak siya ng nakasubsob sa lupa, at nanalangin na, kung posible, lumipas sa kanya ang oras, At sinabi niya, Abba, Ama, lahat ay posible sa iyo, ilayo mo ang kopang ito sa akin, ngunit hindi kung ano ang gusto ko, kundi kung ano ang sa iyo. At dumating siya at natagpuan niya silang natutulog, at sinabi niya kay Pedro, Simon, natutulog ka? Hindi ba kayo nakagawa ng pagbabantay kahit isang oras lamang? Magbantay kayo at manalangin, upang hindi kayo pumasok sa tukso; ang espiritu ay handang-handa, ngunit ang laman ay mahina. At muli, umalis siya at nanalangin, sinasabi ang parehong salita. At pagbalik, natagpuan niya silang muli na natutulog, sapagkat ang kanilang mga mata ay nabibigatan, at hindi nila alam kung ano ang isasagot sa kanya. At dumating siya sa ikatlong pagkakataon at sinabi sa kanila, Natutulog pa ba kayo at nagpapahinga? Sapat na. Dumating na ang oras, narito, ibinibigay na ang Anak ng Tao sa mga kamay ng mga makasalanan. Bumangon kayo, tayo na, narito ang nagtataksil sa akin ay malapit na.

At agad, habang siya pa ay nagsasalita, dumating si Judas na Iskariote, isa sa labindalawa, at kasama niya ay isang malaking pulutong ng tao na may dalang mga espada at mga pamalo, na ipinadala ng mga punong pari at ng mga eskriba at ng mga matatanda. Binigay na niya ang senyas sa kanila ang nagtaksil sa kanya, na nagsasabi, Sino man ang aking hahalikan, siya iyon; dakpin ninyo siya at dalhin ninyong may ingat. At pagdating, agad

siyang lumapit sa kanya at nagsabi, Magandang bati, Rabi, at hinalikan niya siya. Ngunit inilagay nila ang kanilang mga kamay sa kanya at hinuli nila siya. Ngunit isa sa mga nakatayo ay bumunot ng espada at sinaktan ang alipin ng punong pari at pinutol ang kanyang tainga. At sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Gaya ng sa isang tulisan ba kayo lumabas na may mga espada at mga pamalo upang dakpin ako? Araw-araw ako ay nasa templo na nagtuturo sa inyo, at hindi ninyo ako hinuli. Ngunit upang matupad ang mga kasulatan. At pagkatapos na iniwan nila siya, tumakbos silang lahat. At isang binata ay sumunod sa kanya, nakabalot ng telang lino sa hubad niyang katawan, at hinawakan siya ng mga binata. Ngunit siya, nang iwan ang linenong tela, ay tumakas nang hubad mula sa kanila.

At dinala nila si Jesus sa punong pari, at nagtipon sa kanya ang lahat ng mga punong pari at ang mga matatanda at ang mga eskriba. At si Pedro ay sumunod sa kanya mula sa malayo hanggang sa loob ng bulwagan ng punong pari, at siya ay nakaupo kasama ng mga katulong at nagpapainit sa liwanag. Ngunit ang mga punong pari at ang buong kapulungan ay nagsisikap ng patotoo laban kay Jesus upang siya ay ipapatay, at hindi sila nakahanap. Marami ang nagbigay ng bulaang patotoo laban sa kanya, at ang mga patotoo ay hindi magkatugma. At may ilang bumangon at nagbigay ng bulaang patotoo laban sa kanya, na nagsasabi Dahil kami ay nakarinig sa kanya na nagsasalita, Sisirain ko ang templong ito na gawa ng kamay at sa loob ng tatlong araw ay itatayo ko ang iba na hindi gawa ng kamay. At hindi rin ganito pantay ang patotoo nila. At bumangon ang punong pari patungo sa gitna at tinanong si Jesus, na nagsasabi, Hindi ka ba sumasagot ng anuman? Ano ang mga ito na sumasaksi laban sa iyo? Ngunit siya ay nananahimik at walang sinagot. Muli, tinanong siya ng punong pari at sinabi sa kanya,

Ikaw ba ang Kristo, ang Anak ng Pinagpala? Ngunit si Jesus ay nagsabi, Ako nga, at makikita ninyo ang Anak ng Tao na nakaupo sa kanan ng Kapangyarihan at dumarating sa mga ulap ng langit. Ang punong pari, pagkatapos punitin ang kanyang mga tunika, ay nagsabi, Ano pa ang kailangan natin ng mga saksi? Tunay na narinig ninyo ang lapastangan, ano sa inyo ang mukhang tama? Ngunit silang lahat ay hinatulan siyang may sala ng kamatayan. At nagsimula ang ilang mga tao na lumura sa kanya at takpan ang kanyang mukha at suntukin siya at sabihin sa kanya, Magpropesiya sa amin kung sino ang sumuntok sa iyo. At ang mga katulong ay hinampas siya ng mga suntok.

At habang nasa ibaba si Pedro sa loob ng korte, dumarating isa sa mga batang babae ng punong pari, At nakikita si Pedro na nag-iinit, tumingin sa kanya at nagsabi, At ikaw ay kasama ni Jesus na Nazareno. Ngunit siya ay tumangging nagsabi, Hindi ko alam ni hindi ko rin nauunawaan kung ano ang iyong sinasabi. At siya ay lumabas sa patyo, at ang tandang ay tumilaok. At ang batang babae, nang makita niya siyang muli, nagsimulang magsalita sa mga nakatayo na ito ay isa sa kanila. Ngunit muli siyang tumangging. At pagkalipas ng kaunting sandali, muli ang mga nakatayo roon ay nagsabi kay Pedro, Tunay na isa ka sa kanila, sapagkat Galileo ka at ang iyong pananalita ay katulad. Pero siya ay nagsimulang sumumpa at manumpa na hindi niya kilala ang taong ito na sinasabi ninyo. At sa pangalawang pagkakataon ay tumilaok ang tandang. At naalaala ni Pedro ang salitang sinabi sa kanya ni Jesus na bago tumilaok ang manok nang dalawang beses, ikakaila mo ako nang tatlong beses, at nagsimula siyang umiyak.

At agad nang umaga, gumawa ng kapulungan ang mga punong pari kasama ang mga matatanda at mga eskriba at ang buong sanedrin, at matapos gaposin si Hesus, dinala nila at ibinigay kay Pilato. At tinanong siya ni Pilato, Ikaw ba ang hari ng mga Judio? At sumagot siya at sinabi sa kanya, Ikaw ang nagsasabi. At iniakusa siya ng mga punong pari ng maraming bagay, pero siya ay walang sinagot. Pero si Pilato ay muling tinanong siya na nagsasabi, Hindi ka ba sumasagot ng kahit ano? Tingnan mo kung gaano karami ang sumasaksi laban sa iyo. Ngunit si Jesus ay hindi na sumagot ng anuman, kaya namangha si Pilate. Ayon naman sa kapistahan, siya ay naglalabas sa kanila ng isang bilanggo na kanilang hinihiling. Ang taong tinatawag na Barabbas ay nakagapos kasama ng mga kapwa manghihimagsik na nagkasala ng pagpatay sa panahon ng paghihimagsik. At pagkatapos sumigaw, ang karamihan ay nagsimulang humingi gaya ng palaging ginawa niya sa kanila. Ngunit si Pilato ay sumagot sa kanila at nagsabi, Gusto ba ninyo na pakawalan ko sa inyo ang hari ng mga Judio? Alam niya na dahil sa inggit ibinigay siya ng mga punong pari. Ngunit ang mga punong pari ay gumulo sa karamihan upang si Barabbas na lamang ang pakawalan sa kanila. Si Pilate naman, sumagot muli at sinabi sa kanila, Ano nga ba ang gusto ninyong gawin ko sa taong sinasabi ninyong hari ng mga Judio? Pero muli silang sumigaw, Ipako siya sa krus! Ngunit si Pilato ay nagsabi sa kanila, Ano nga ang masamang ginawa niya? Ngunit sila ay lalong sumigaw, Ipako siya sa krus! Ngunit si Pilato, na nais na gawin ang sapat para sa pulutong ng tao, ay pinakawalan niya sa kanila si Barabbas, at ibinigay niya si Jesus pagkatapos hampasin upang siya ay maipako sa krus.

Ngunit ang mga sundalo ay dinala siya sa loob ng bulwagan, na siyang praetorium, at tinipon nila ang buong cohort. At binihisan nila siya ng kulay-ube at inilagay nila sa kanyang ulo ang

korona ng tinik na kanilang pinagpalala. At nagsimula silang batiin siya. Magalak, Hari ng mga Judio! At pinalo nila ang kanyang ulo ng tambo at dinuraan nila siya, at lumuhod sila sa harap niya. At nang siya ay kanilang nililibak, hinubad nila sa kanya ang pula at isinuot nila sa kanya ang kanyang sariling mga damit, at inilabas nila siya upang siya ay kanilang maipako sa krus.

At pinilit nila ang isang dumaraang tao na si Simon na taga-Cyrene, na nanggagaling sa bukid, ang ama ni Alexander at ni Rufus, upang pasanin ang kanyang krus.

At dinala nila siya sa lugar na Golgota, na kung isasalin ay Lugar ng Bungo. At binibigyan nila siya ng alak na hinaluan ng mira upang inumin, ngunit hindi niya ito tinanggap. At pagkatapos nilang ipako sa krus siya, hinati-hati nila ang kanyang mga damit, naghahagis ng palabunutan sa kanila kung sino ang kukuha ng ano. Ito ay ikatlong oras nang siya ay ipako nila sa krus. At ang karatula ng kanyang kasalanan ay nakasulat, Ang Hari ng mga Judio.

At kasama niya ay ipinako nila ang dalawang tulisan, isa sa kanyang kanan at isa sa kanyang kaliwa. At natupad ang kasulatan na nagsasabi, At siya ay binilang kasama ng mga walang-batas. At ang mga dumadaan ay nanglapastangan sa kanya, ginagalaw ang kanilang mga ulo at nagsasabi, Ha! Ang sumisira ng templo at sa tatlong araw ay itinatayo! Iligtas mo ang iyong sarili at bumaba mula sa krus. Katulad naman, ang mga punong pari ay nang-uuyam sa isa't isa kasama ng mga eskriba at sinabi, Iba ay iniligtas niya, ang sarili niya ay hindi niya mailigtas. Ang Kristo, ang Hari ng Israel, bumaba siya ngayon mula sa krus upang makita natin at

maniwala kami sa kanya. At yaong mga naipako sa krus kasama niya ay inaalipusta nila siya.

Ngunit nang dumating ang ikaanim na oras, kadiliman ang bumalot sa buong lupain hanggang sa ikasiyam na oras. At sa ikasiyam na oras, sumigaw si Jesus ng malakas na tinig at nagsabi, Eloi, Eloi, lama sabachthani? na kung isasalin ay, Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako pinabayaan?

At ilan sa mga nakatayo na nakarinig ay nagsasabi, Tingnan, tinatawag niya si Elias. Tumakbo nga ang isa at pinuno ang espongha ng suka, inilagay ito sa palibot ng tambo at pinainumin siya, nagsasabi, Hayaan natin, tingnan natin kung darating si Elias upang ibaba siya. Ngunit si Jesus, matapos magpalabas ng malakas na sigaw, ay nalagot ang hininga. At ang tabing ng templo ay napunit sa dalawa mula sa itaas hanggang sa ibaba. Ngunit nang makita ng senturyon na nakatayo sa tapat niya na ganoon siyang sumigaw at huminga ng huli, sinabi niya, Tunay na ang taong ito ay anak ng Diyos. Nandoon din ang mga kababaihan mula sa malayo na nanonood, at kabilang sa kanila ay si Maria Magdalena at si Maria na ina ni Santiago na maliit at ni Jose, at si Salome. Sila rin na nang siya ay nasa Galilea ay sumunod sa kanya at nangasiwa sa kanya, at maraming iba pa na umakyat na kasama niya patungo sa Jerusalem.

At nang gabi na, dahil ito ay araw ng paghahanda, na siyang araw bago ng Sabbath, Pagdating ni Joseph na mula sa Arimathea, isang marangal na miyembro ng konseho, na siya rin ay naghihintay ng kaharian ng Diyos, nangahas siyang pumasok kay Pilato at humingi ng katawan ni Jesus. Si Pilato ay nagtaka kung namatay na, at matapos tawagin ang senturyon, tinanong niya ito kung matagal nang namatay, At pagkatapos malaman mula sa

senturyon, ibinigay niya ang katawan kay Joseph. At pagkatapos bumili ng telang lino at ibinaba siya, binalot niya sa telang lino at inilagay niya siya sa libingan na pinutol mula sa bato, at ginulong niya ang bato sa ibabaw ng pinto ng libingan. Pero si Maria Magdalena at si Maria na ina ni Jose ay nakakita kung saan siya inilagay.

16

At nang makalipas ang sabbath, si Maria Magdalena, si Maria na ina ni Jacob, at si Salome ay bumili ng mga pabango upang pagdating ay pahiran nila siya. At napakaga ng umaga ng unang araw ng linggo, dumating sila sa libingan nang sumikat na ang araw. At sila ay nagsasabi sa kanilang mga sarili, Sino ang magpapagulong para sa amin ng bato mula sa pintuan ng libingan? At nang tumingin sila pataas, nakita nila na naigulong na palayo ang bato, sapagkat ito ay napakalalaki. At nang pumasok sila sa loob ng libingan, nakita nila ang isang binata na nakaupo sa kanang bahagi, nakasuot ng puting kasuutan, at sila ay namangha. Pero sinabi niya sa kanila, Huwag kayong mabahala. Hinahanap ninyo si Jesus na Nazareno na naipako sa krus. Siya ay binuhay na, wala na siya rito. Tingnan ninyo ang lugar kung saan inilagay nila siya. Ngunit pumunta kayo at sabihin sa kanyang mga alagad at kay Pedro na siya ay nangunguna sa inyo patungo sa Galilea. Doon ninyo siya makikita, gaya ng sinabi niya sa inyo. At pagkalabas nila, tumakas sila mula sa libingan, sapagkat mayroon silang panginginig at takot, at wala silang sinabi sa sinuman, dahil sila ay natatakot.

Pagkatapos bumangon nang umaga ng unang araw ng Sabbath, nagpakita siya una kay Maria Magdalena, na kanyang pinagtatapunan ng pitong demonyo. Siya ay pumunta at nag-ulat

sa mga kasama niya, na nagluluksa at umiiyak. At yaong mga iyon, nakarinig na siya ay nabubuhay at nakita niya, ay hindi naniwala. Pagkatapos nito, siya ay nahayag sa ibang anyo sa dalawa sa kanila na naglalakad papunta sa bukid. At yaong mga iyon, nang makaalis, ay nag-ulat sa mga natitira, ngunit ni sa kanila ay hindi sila naniwala. Kalaunan, habang nakahiga ang labingisa, nagpakita siya sa kanila, at sinisi niya ang kanilang kawalan ng pananampalataya at katigasan ng puso, sapagkat hindi sila naniwala sa mga nakakita sa kanya na muling nabuhay. At sinabi niya sa kanila, Pagkatapos pumunta sa buong mundo, ipahayag ninyo ang mabuting balita sa lahat ng nilikha. Ang nagtiwala at nabautismuhan ay maliligtas, ngunit ang hindi nagtiwala ay hahatulan. Ngunit ang mga tandang ito ay susunod sa mga naniniwala: sa aking pangalan ay itataboy nila ang mga demonyo, magsasalita sila ng mga bagong wika Dadagatin nila ang mga ahas, at kahit uminom sila ng nakamamatay na bagay, hindi sila masasaktan nito, ipapatong nila ang kanilang mga kamay sa mga maysakit, at gagaling ang mga ito.

Ang Panginoon nga, samakatuwid, pagkatapos magsalita sa kanila ay kinuha paitaas sa langit at umupo sa kanan ng Diyos. Ngunit sila ay lumabas at nangaral saanman, habang nakikipagtulungan ang Panginoon at pinatitibay ang salita sa pamamagitan ng mga tandang sumusunod. Amen.

Ebanghelyo ni Juan

1

Sa simula ay ang Salita, at ang Salita ay kasama ng Diyos, at ang Salita ay Diyos. Ito ay nasa simula kasama ng Diyos. Lahat ay nangyari sa pamamagitan niya, at walang nangyari ni isang bagay na naging, nang wala siya. Sa kanya ay may buhay, at ang buhay ay ang liwanag ng mga tao. At ang liwanag ay nagniningning sa kadiliman, at hindi ito nalampasan ng kadiliman.

Nagkaroon ng isang taong isinugo mula sa Diyos, ang pangalan niya ay Juan, Siya ay dumating para magpatotoo, upang magsaksi tungkol sa liwanag, upang ang lahat ay maniwala sa pamamagitan niya. Hindi siya ang ilaw, kundi upang magpatotoo tungkol sa ilaw. Ito ay ang tunay na ilaw na nagniningning sa lahat ng taong dumarating sa mundo. Sa mundo siya ay naroon, at ang mundo ay nalikha sa pamamagitan niya, at ang mundo ay hindi siya nakilala. Dumating siya sa kaniyang sarili, at ang kaniyang sarili ay hindi siya tinanggap. Ngunit sa lahat ng tumanggap sa kanya, binigyan niya sila ng karapatan na maging mga anak ng Diyos, yaong mga naniniwala sa kanyang pangalan. ang hindi ipinanganak mula sa dugo, ni mula sa kalooban ng laman, ni mula sa kalooban ng lalaki, kundi mula sa Diyos At ang Salita ay naging laman at nanirahan sa gitna natin, at aming nakita ang kanyang kaluwalhatian, kaluwalhatiang tulad ng sa bugtong na Anak mula sa Ama, puspos ng biyaya at katotohanan. Si John ay nagpatotoo tungkol sa kanya at sumigaw na nagsasabi, Ito ay siya na aking sinabi, Ang dumarating pagkatapos ko ay naging una sa akin, sapagkat siya ay una pa sa akin. At mula sa kanyang kapuspusan, tayong lahat ay tumanggap, at biyaya sa halip ng biyaya, Sapagkat ang batas ay ibinigay sa pamamagitan ni Moises, ang biyaya at

katotohanan ay dumating sa pamamagitan ni Jesucristo. Ang Diyos ay hindi kailanman nakita ng sinuman, ang kaisa-isang Anak na nasa sinapupunan ng Ama, siya ang nagpaliwanag.

At ito ay ang patotoo ni Juan, nang magpadala ang mga Judio mula sa Jerusalem ng mga pari at mga Levita upang tanungin siya, Sino ka? At umamin siya, at hindi tumanggi, at umamin na, Hindi ako ang Kristo. At tinanong nila siya, Ano nga? Ikaw ba si Elias? At sinabi niya, Hindi ako. Ikaw ba ang propeta? At sumagot siya, Hindi. Sinabi nga namin sa kanya, Sino ka? Upang makapagbigay kami ng sagot sa mga nagsugo sa amin, ano ang sinasabi mo tungkol sa iyong sarili? Sinabi niya, Ako ang tinig ng sumasigaw sa ilang, ituwid ninyo ang daan ng Panginoon, gaya ng sinabi ni propetang Isaias.

At ang mga ipinadala ay mula sa mga Pariseo, At tinanong nila siya at sinabi sa kanya, Bakit nga nagbabautismo ka, kung ikaw ay hindi ang Kristo, ni si Elias, ni ang propeta? Sumagot sa kanila si Juan, Ako ay bumabautismo sa tubig, ngunit sa gitna ninyo ay nakatayo ang isa na hindi ninyo kilala. Siya mismo ang dumarating pagkatapos ko, na naging una sa akin, na hindi ako karapat-dapat na kalagin ang tali ng kanyang sandalyas. Ang mga ito ay nangyari sa Betania sa kabilang ibayo ng Jordan, kung saan si Juan ay nagbabautismo.

Sa susunod na araw, nakita ni Juan si Jesus na papalapit sa kanya at sinabi niya, Masdan ninyo ang Kordero ng Diyos na nagpapasan ng kasalanan ng mundo. Ito ay tungkol sa kanya na aking sinabi, Pagkatapos ko ay dumarating ang isang lalaki na naging una sa akin, sapagkat siya ay nauuna sa akin. At ako ay hindi nakilala siya, ngunit upang siya ay mahayag sa Israel, dahil dito ako ay dumating na bumabautismo sa tubig. At sumaksi si

Juan, na nagsasabi, Nakita ko ang Espiritu na bumababa na gaya ng kalapati mula sa langit, at nanatili sa kaniya. At ako ay hindi nakakilala sa kaniya, ngunit ang nagsugo sa akin upang magbautismo sa tubig ay nagsabi sa akin, Kung sino ang iyong makikitang pinagbabababaan at pinananatilihan ng Espiritu, siya ang nagbabautismo sa Espiritu Santo. At ako ay nakakita at nagpatotoo na ito ay ang Anak ng Diyos.

Kinabukasan, muli nakatayo si Juan kasama ang dalawa sa kaniyang mga alagad, At nang tumingin siya kay Jesus na lumalakad, sinabi niya, Masdan ang Kordero ng Diyos. At narinig ng dalawang alagad siyang nagsasalita, at sumunod sila kay Jesus. Ngunit nang lumingon si Jesus at makita silang sumusunod, sinabi niya sa kanila, Ano ang hinahanap ninyo? At sinabi nila sa kanya, Rabbi (na ang ibig sabihin ay Guro), saan ka tumitigil? Sinabi niya sa kanila, Halikayo at tingnan ninyo. Kaya pumunta sila at nakita kung saan siya nananatili, at nanatili silang kasama niya nang araw na iyon; ika-sampung oras na noon. Ay si Andrew ang kapatid ni Simon Peter, isa sa dalawa na nakarinig kay John at sumunod sa kanya. Nakahanap muna siya ng kanyang sariling kapatid na si Simon at sinabi sa kanya, Nahanap namin ang Mesias, na kung isasalin ay Kristo. At dinala niya siya kay Jesus. Tiningnan siya ni Jesus at sinabi, Ikaw ay si Simon, ang anak ni Jonah; ikaw ay tatawagin na Cephas, na ang ibig sabihin ay Pedro.

Kinabukasan, nais ni Jesus na pumunta sa Galilea, at natagpuan niya si Felipe at sinabi sa kanya, Sumunod ka sa akin. Ang Philip ay mula sa Bethsaida, mula sa lungsod ni Andrew at Peter. Nakita ni Felipe si Natanael at sinabi sa kanya, Siya na isinulat ni Moises sa batas at ng mga propeta, natagpuan namin—si Hesus na anak ni Jose, mula sa Nazaret. At sinabi sa kanya ni Nathanael, Mula sa Nazareth ba maaaring magmula ang anumang

mabuti? Sinabi sa kanya ni Philip, Halika at tingnan. Nakita ni Jesus si Nathanael na papalapit sa kanya at sinabi tungkol sa kanya, Tingnan, tunay na Israelita, na walang daya. Sinabi ni Nathanael sa kanya, Paano mo ako nakikilala? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Bago ka tawagin ni Philip, nakita kita noong nasa ilalim ka ng puno ng igos. Sumagot si Nathanael at sinabi sa kanya, Rabi, ikaw ang Anak ng Diyos, ikaw ang Hari ng Israel. Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Dahil sinabi ko sa iyo na nakita kita sa ilalim ng puno ng igos, naniniwala ka na? Makikita mo ang mas dakila kaysa sa mga ito. At sinasabi niya sa kanya, Totoo, totoo, sinasabi ko sa inyo, mula ngayon makikita ninyo ang langit na nakabukas, at ang mga anghel ng Diyos na umaahon at bumababa sa ibabaw ng Anak ng Tao.

2

At sa ikatlong araw, may kasalang naganap sa Cana ng Galilea, at naroon ang ina ni Jesus. Tinawag din si Jesus at ang kanyang mga alagad sa kasal. At nang maubos ang alak, sinabi ng ina ni Jesus sa kanya, Wala na silang alak. Sinabi ni Jesus sa kanya, Ano sa akin at sa iyo, babae? Hindi pa dumarating ang oras ko. Sinabi ng kanyang ina sa mga katulong, Gawin ninyo ang anumang sasabihin niya sa inyo. Mayroon namang anim na tapayan ng bato na nakatayo roon ayon sa paglilinis ng mga Judio, na naglalaman ng dalawa o tatlong sukat bawat isa. Sinabi ni Jesus sa kanila, Punuin ninyo ng tubig ang mga tapayan. At pinuno nila ang mga ito hanggang sa labi. At sinabi niya sa kanila, Kumuha kayo ngayon at dalhin ninyo sa punong tagasilbi. At nagdala sila. Ngunit nang tinikman ng tagapamahala ng handaan ang tubig na naging alak at hindi niya alam kung saan ito nanggaling, ang mga lingkod na nagsalok ng tubig ay nakakaalam, tinatawag ng tagapamahala ng handaan ang lalaking ikakasal. At

sinabi niya sa kanya, Bawat tao ay unang naglalagay ng mabuting alak, at kapag lasing na sila, saka ang mas mababang uri, ngunit ikaw ay napanatili ang mabuting alak hanggang ngayon. Ito ang simula ng mga tanda na ginawa ni Jesus sa Cana ng Galilea at inihayag niya ang kanyang kaluwalhatian, at sumampalataya sa kanya ang kanyang mga alagad.

Pagkatapos nito, bumaba siya sa Capernaum kasama ang kanyang ina, ang kanyang mga kapatid, at ang kanyang mga alagad, at doon sila nanatili ng ilang araw lamang.

At malapit na ang Paskuwa ng mga Judio, at umakyat si Jesus sa Jerusalem. At nakatagpo niya sa templo ang mga nagbebenta ng baka, tupa, at kalapati, at ang mga mangangalakal ng salapi na nakaupo. At pagkatayang gumawa ng latigo mula sa mga lubid, pinalayas niya silang lahat mula sa templo, ang mga tupa at ang mga baka, at ibinuhos niya ang mga barya ng mga mamamalit-barya at binaliktad ang mga mesa, At sa mga nagbebenta ng mga kalapati, sinabi niya, Alisin ninyo ang mga ito mula dito, huwag ninyong gawin ang bahay ng aking Ama na bahay ng kalakalan. Naalaala nga ng kanyang mga alagad na nakasulat ito: Ang sigasig sa iyong bahay ay susunugin ako. Sumagot nga ang mga Judio at sinabi sa kanya, Anong tanda ang ipinakikita mo sa amin na ginagawa mo ang mga ito? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Sirain ang templong ito, at sa loob ng tatlong araw ay itataas ko ito. Sinabi nga ng mga Judio, Apatnapu't anim na taon itinayo ang templong ito, at ikaw sa tatlong araw ay ibabangon mo ito? Ngunit siya ay nagsasalita tungkol sa templo ng kaniyang katawan. Kaya nang siya ay ibangon mula sa mga patay, naalaala ng kanyang mga alagad na sinabi niya ito, at naniwala sila sa kasulatan at sa salitang sinabi ni Jesus.

Ngunit nang siya ay nasa Jerusalem sa paskuwa sa panahon ng pista, marami ang sumampalataya sa kanyang pangalan, nakikita nila ang mga tandang kanyang ginawa. Ngunit si Jesus mismo ay hindi nagtitiwala ng kanyang sarili sa kanila dahil kilala niya silang lahat, At dahil hindi siya nangangailangan na may sinumang magpatotoo tungkol sa tao, sapagkat siya mismo ay nakakaalam kung ano ang nasa loob ng tao.

3

Mayroon ngang isang tao mula sa mga Pariseo, na ang pangalan ay Nicodemo, isang pinuno ng mga Judio. Siya ay lumapit sa kanya sa gabi at sinabi sa kanya, Rabi, alam namin na ikaw ay guro na nanggaling sa Diyos, sapagkat walang sinuman ang makakagawa ng mga tandang iyong ginagawa, maliban kung ang Diyos ay kasama niya. Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Tunay na tunay na sinasabi ko sa iyo, kung ang isang tao ay hindi ipinanganak mula sa itaas, hindi niya makikita ang kaharian ng Diyos. Sinasabi ni Nicodemus sa kanya, Paano makakapanganak ang tao habang matanda na siya? Hindi ba siya makakapasok sa sinapupunan ng kanyang ina ng pangalawang beses at ipanganak? Sumagot si Jesus, Tunay na tunay na sinasabi ko sa iyo, kung hindi ipinanganak ang isang tao mula sa tubig at Espiritu, hindi siya makapapasok sa kaharian ng Diyos. Ang ipinanganak mula sa laman ay laman, at ang ipinanganak mula sa Espiritu ay espiritu. Huwag kang manggilalas na sinabi ko sa iyo na kailangan kayong ipanganak mula sa itaas. Ang espiritu ay humihihip kung saan nais nito, at naririnig mo ang boses niya, pero hindi mo alam kung saan ito nanggagaling at saan ito pupunta. Ganito ang lahat ng ipinanganak mula sa Espiritu. Sumagot si Nicodemus at sinabi sa kanya, Paano maaaring mangyari ang mga bagay na ito? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Ikaw ang guro ng Israel at hindi mo

alam ang mga bagay na ito? Tunay na tunay, sinasabi ko sa iyo na ang alam namin ay sinasalita namin, at ang nakita namin ay pinatototohanan namin, ngunit ang patotoo namin ay hindi ninyo tinatanggap. Kung ang mga bagay na lupa ay sinabi ko sa inyo at hindi kayo naniniwala, paano kung sabihin ko sa inyo ang mga bagay na langit ay maniniwala kayo? At walang sinuman ang umakyat sa langit kung hindi ang bumaba mula sa langit, ang Anak ng Tao na nasa langit. At gaya ng si Moises ay nagtaas ng ahas sa ilang, ganoon din ay kailangang itaas ang Anak ng tao, upang ang bawat naniniwala sa kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. Sapagkat ganito umibig ang Diyos sa mundo, kaya ibinigay niya ang kanyang kaisa-isang anak, upang ang lahat ng naniniwala sa kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. Sapagkat hindi isinugo ng Diyos ang kanyang Anak sa mundo upang hatulan ang mundo, kundi upang maligtas ang mundo sa pamamagitan niya. Ang naniniwala sa kanya ay hindi hinahatulan, ngunit ang hindi naniniwala ay hinatulan na, sapagkat hindi siya naniniwala sa pangalan ng kaisa-isang Anak ng Diyos. Ito nga ang hatol: na ang ilaw ay dumating na sa mundo, at minahal ng mga tao nang higit pa ang kadiliman kaysa sa ilaw, sapagkat masama ang kanilang mga gawa. Sapagkat ang bawat gumagawa ng masama ay napopoot sa ilaw at hindi lumalapit sa ilaw, upang hindi mailantad ang kanyang mga gawa, Ngunit ang gumagawa ng katotohanan ay pumupunta sa liwanag, upang mahayag ang kanyang mga gawa, na sa Diyos ay ginawa.

Pagkatapos nito, dumating ang Jesus at ang kanyang mga alagad sa lupain ng Judea, at doon siya nanatili kasama nila at nagbabautismo. At si Juan ay bumabautismo rin sa Ainon malapit sa Salim, sapagkat maraming tubig ay naroon, at sila ay dumarating at binabautismuhan. Sapagkat hindi pa naitatapon si

Juan sa bilangguan. Nangyari nga ang pagtatanong mula sa mga alagad ni Juan kasama ang isang Judio tungkol sa paglilinis. At dumating sila kay Juan at sinabi sa kaniya, Rabbi, ang taong kasama mo sa kabilang ibayo ng Jordan, na iyong pinatotohanan, tingnan mo, siya ay bumabautismo at lahat ay dumarating sa kaniya. Sumagot si Juan at sinabi, Hindi maaaring tumanggap ang tao ng anuman, kung hindi ito ibinigay sa kanya mula sa langit. Kayo mismo ang nagpapatotoo sa akin na sinabi ko, Hindi ako ang Cristo, kundi isinugo ako sa unahan niya. Ang may nobya ay kasintahan, ang kaibigan ng kasintahan, ang nakatayo at nakikinig sa kaniya, ay natutuwa nang lubos dahil sa boses ng kasintahan. Kaya ito, ang aking kagalakan, ay natupad na. Kailangan siyang tumaas, ngunit ako ay dapat bumaba. Ang dumarating mula sa itaas ay nasa itaas ng lahat. Ang mula sa lupa ay mula sa lupa at nagsasalita mula sa lupa, ang dumarating mula sa langit ay nasa itaas ng lahat. At ang kanyang nakita at narinig, ito ang kanyang pinatototohanan, at ang kanyang patotoo ay walang sinumang tumatanggap. Ang tumanggap ng kanyang patotoo ay nagpatunay na ang Diyos ay totoo. Sapagkat siya na isinugo ng Diyos ay nagsasalita ng mga salita ng Diyos, dahil hindi sa pamamagitan ng sukat nagbibigay ang Diyos ng Espiritu. Ang Ama ay umiibig sa Anak at ibinigay ang lahat sa kanyang kamay. Ang naniniwala sa Anak ay may buhay na walang hanggan, ngunit ang sumusuway sa Anak ay hindi makikita ang buhay, kundi ang galit ng Diyos ay nananatili sa kaniya.

4

Nang makilala ng Panginoon na narinig ng mga Pariseo na si Jesus ay gumagawa ng mas maraming mga alagad at bumabautismo kaysa kay Juan Bagaman talaga si Jesus mismo ay hindi nagbabautismo, kundi ang kanyang mga alagad. Iniwan niya

ang Judea at umalis tungo sa Galilea. Kinakailangan ngang siya ay dumaan sa Samaria. Dumarating nga siya sa isang lungsod ng Samaria na tinatawag na Sychar, malapit sa lugar na ibinigay ni Jacob kay Joseph na kanyang anak na lalaki Mayroon namang balon ni Jacob doon. Si Jesus, na napagod mula sa paglalakbay, ay nakaupo sa balon. Ang oras ay mga ikaanim na. Dumarating ang isang babae mula sa Samaria upang umigib ng tubig. Sinabi sa kanya ni Jesus, Bigyan mo ako ng inumin. Ang kanyang mga alagad ay nakaalis na patungo sa lungsod upang bumili ng pagkain. Sinasabi nga sa kaniya ng babaeng Samaritana, Paano ka, na ikaw ay Judio, ay humihingi sa akin ng inumin, na ako ay babaeng Samaritana? Sapagkat hindi nakikisama ang mga Judio sa mga Samaritano. Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Kung alam mo ang kaloob ng Diyos, at kung sino ang nagsasabi sa iyo, Bigyan mo ako ng inumin, ikaw sana ay humingi sa kanya, at binigyan ka sana niya ng buhay na tubig. Sinasabi sa kanya ng babae, Panginoon, wala kang timba, at malalim ang balon. Saan ka nga kukuha ng buhay na tubig? Hindi ba ikaw ay mas dakila kaysa sa aming amang si Jacob, na siyang nagbigay sa amin ng balon, at siya mismo ay uminom mula rito, at ang kaniyang mga anak, at ang kaniyang mga hayop? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Ang lahat ng umiinom mula sa tubig na ito ay mauuhaw muli. Sino man ang iinom mula sa tubig na ibibigay ko sa kanya, hindi na mauuhaw kailanman, kundi ang tubig na ibibigay ko sa kanya ay magiging sa kanyang loob na bukal ng tubig na umaagos tungo sa buhay na walang hanggan. Sinabi ng babae sa kanya, Panginoon, bigyan mo ako ng tubig na ito, upang hindi na ako mauhaw ni pumunta pa rito upang umigib. Sinabi ni Jesus sa kaniya, Pumunta ka, tawagin mo ang iyong asawa at bumalik ka rito. Sumagot ang babae at sinabi, Wala akong asawa. Sinabi sa kanya ni Jesus, Mabuti ang sinabi mo na wala kang asawa, Sapagkat lima ang lalaking naging asawa mo, at ngayon ang

mayroon ka ay hindi mo asawa, totoo ang sinabi mo. Sinasabi ng babae sa kanya, Panginoon, nakikita ko na ikaw ay propeta. Ang aming mga ninuno ay sumamba sa bundok na ito, at kayo ay nagsasabi na sa Jerusalem ay naroon ang lugar kung saan dapat sumamba. Sinabi sa kanya ni Jesus, Babae, maniwala ka sa akin na darating ang oras kung kailan hindi ninyo sasambahin ang Ama sa bundok na ito ni sa Jerusalem. Kayo ay sumasamba sa hindi ninyo alam, kami ay sumasamba sa alam namin, sapagkat ang kaligtasan ay mula sa mga Judio. Ngunit dumarating ang oras, at ngayon na ito, kung kailan ang tunay na mga mananamba ay sasamba sa Ama sa espiritu at katotohanan, sapagkat ang Ama ay humahanap ng ganitong mga sumasamba sa kanya. Ang Diyos ay espiritu, at ang mga sumasamba sa kanya ay kailangang sumamba sa espiritu at katotohanan. Sinasabi sa kanya ng babae, Alam ko na ang Mesiyas na tinatawag na Kristo ay dumarating, kapag dumating siya, ipahahayag niya sa amin ang lahat. Sinasabi sa kanya ni Jesus, Ako ay ang nagsasalita sa iyo. At sa ganito dumating ang kanyang mga alagad, at nagtaka sila na siya ay nakikipag-usap sa isang babae, ngunit walang sinuman ang nagsabi, Ano ang hinahanap mo? o Bakit ka nakikipag-usap sa kanya? Iniwan nga ng babae ang kaniyang timba at umalis patungo sa lungsod, at sinabi niya sa mga tao, Halika at tingnan ang taong nagsabi sa akin ng lahat ng aking ginawa—hindi kaya siya ang Cristo? Lumabas nga sila mula sa lungsod at nagsisidating patungo sa kanya.

Samantala naman, ang mga alagad ay nagtanong sa kanya na nagsasabi, Rabi, kumain ka. Ngunit sinabi niya sa kanila, Ako ay may pagkaing kakainin na hindi ninyo alam. Kaya nga nagsasabi ang mga alagad sa isa't isa, Hindi ba may nagdala sa kanya ng pagkain? Sinasabi ni Jesus sa kanila, Ang aking pagkain ay ang gawin ko ang kalooban ng nagpadala sa akin at tapusin ang

kanyang gawain. Hindi ba kayo nagsasabi na apat na buwan pa at darating ang ani? Narito, sinasabi ko sa inyo, itaas ang inyong mga mata at tingnan ang mga lupain, sapagkat puti na ang mga ito para sa ani. At ang nag-aani ay tumatanggap ng gantimpala at nangongolekta ng bunga para sa buhay na walang hanggan, upang ang nag-hahasik at ang nag-aani ay magkasama sa pagsasaya. Sapagkat dito totoo ang kasabihan, na iba ang naghahasik at iba ang nag-aani. Isinugo ko kayo upang mag-ani ng hindi ninyo pinagpaguran, iba ang nagpagpaguran, at kayo ay pumasok sa kanilang paggawa. Ngunit mula sa lungsod na iyon, maraming mga Samaritano ang naniwala sa kanya dahil sa salita ng babae na nagpapatotoo na sinabi niya sa akin ang lahat ng aking ginawa. Kaya nang dumating sa kanya ang mga Samaritano, hiniling nila sa kanya na manatili kasama nila, at siya ay nanatili doon ng dalawang araw. At mas maraming tao ang naniniwala dahil sa kanyang salita Sa babae ay sinabi nila na hindi na dahil sa iyong pananalita kami naniniwala, sapagkat kami mismo ay nakarinig na, at alam namin na ito ay tunay na ang Tagapagligtas ng mundo, ang Kristo.

Ngunit pagkatapos ng dalawang araw, umalis siya mula doon at pumunta sa Galilea. Sapagkat si Jesus mismo ang nagpatotoo na ang propeta ay walang karangalan sa kanyang sariling lupang-tinubuan. Kaya nang dumating siya sa Galilea, tinanggap siya ng mga taga-Galilea, sapagkat nakita nila ang lahat ng ginawa niya sa Jerusalem sa pista, dahil sila rin ay pumunta sa pista.

Dumating nga muli si Jesus sa Cana ng Galilea, kung saan niya ginawang alak ang tubig. At may isang opisyal ng hari na ang anak ay may sakit sa Capernaum, Nang marinig nito na si Jesus ay dumating mula sa Judea papunta sa Galilea, pumunta siya sa kanya at nakiusap sa kanya na bumaba at pagalingin ang kanyang

anak, sapagkat malapit na itong mamatay. Sinabi nga ni Jesus sa kanya, Kung hindi ninyo makikita ang mga tanda at kababalaghan, hindi kayo maniniwala. Sinasabi sa kanya ng opisyal ng hari, Panginoon, bumaba ka bago mamatay ang anak ko. Sinabi sa kanya ni Jesus, Humayo, nabubuhay ang anak mo. At sumampalataya ang tao sa salitang sinabi sa kanya ni Jesus, at siya ay umalis. Ngunit habang siya ay bumababa na, ang kanyang mga alipin ay nakatagpo sa kanya at nag-ulat, na nagsasabi na ang iyong anak ay nabubuhay. Nagtanong nga siya sa kanila ng oras kung kailan mas gumanda ang lagay niya. At sinabi nila sa kanya na kahapon ng ikapitong oras iniwan siya ng lagnat. Nakilala ng ama na sa oras na iyon, nang sabihin sa kanya ni Jesus na ang anak niya ay nabubuhay, at naniwala siya at ang buong sambahayan niya. Ito muli ang pangalawang tanda na ginawa ni Jesus nang dumating mula sa Judea patungo sa Galilea.

5

Pagkatapos ng mga ito ay may pista ng mga Judio, at umakyat si Jesus papunta sa Jerusalem. Mayroon naman sa Jerusalem ang isang tangke ng tupa, na tinatawag sa Hebreo na Bethesda, na may limang portiko. Sa mga ito ay nakahiga ang napakaraming mga may sakit, mga bulag, mga pilay, mga tuyo, na naghihintay ng paggalaw ng tubig. Sapagkat ang isang anghel ay bumababa sa pool ayon sa panahon, at ang tubig ay nababagabag, kaya ang unang pumasok pagkatapos ng pagkabagabag ng tubig ay nagiging malusog mula sa anumang sakit na kumakahawak sa kanya. May isang tao roon na tatlumpu't walong taon nang may karamdaman. Nang makita ni Jesus ang taong ito na nakahiga, at nalaman na matagal na siyang ganoon, sinabi niya sa kanya, Nais mo bang gumaling? Sumagot sa kanya ang may sakit, Panginoon, wala akong tao upang ihulog ako sa palanguyan kapag ginugulo ang

tubig, pero habang papunta ako, may iba nang bumababa bago ako. Sinabi sa kanya ni Jesus, Bumangon ka, buhatin mo ang iyong banig at lumakad. At agad na gumaling ang lalaki, at binuhat niya ang kanyang banig at naglakad. Ngunit Sabbath noon sa araw na iyon. Sinasabi nga ng mga Judio sa napagaling, Sabbath ito, hindi pinapahintulot sa iyo na buhatin ang banig. Sumagot siya sa kanila, Ang gumawa sa akin na malusog, siya ang nagsabi sa akin, Buhatin mo ang iyong banig at lumakad. Tinanong nga nila siya, Sino ang taong nagsabi sa iyo, Buhatin mo ang iyong banig at lumakad? Ngunit ang napagaling ay hindi alam kung sino ito, sapagkat si Jesus ay umalis habang may tao sa lugar na iyon. Pagkatapos nito, natagpuan siya ni Jesus sa templo at sinabi sa kanya, Tingnan mo, gumaling ka na, huwag ka nang magkasala, upang hindi ka tamaan ng mas masahol pa. Umalis ang lalaki at iniulat sa mga Judio na si Jesus ang nagpagaling sa kanya.

At dahil dito, pinag-usig ng mga Judio si Jesus at hinahanap siyang patayin, sapagkat ginawa niya ang mga ito sa araw ng sabbath. Pero si Jesus ay sumagot sa kanila, Ang aking Ama ay gumagawa hanggang ngayon, at ako ay gumagawa. Dahil sa ito, kaya mas lalo pang nagsisikap ang mga Judio na patayin siya, sapagkat hindi lamang sinisira niya ang Sabbath, kundi tinatawag din niya ang Diyos na kanyang sariling Ama, na ginagawa niyang kapantay niya ang Diyos.

Sumagot nga si Jesus at sinabi sa kanila, Totoo, totoo, sinasabi ko sa inyo, hindi makakaya ng anak na gawin mula sa kanyang sarili ang anuman, kung hindi lamang ang nakikita niyang ginagawa ng ama, sapagkat ang mga bagay na ginagawa niya, ang mga ito ay ginagawa rin ng anak nang katulad. Sapagkat ang ama ay umiibig sa anak at ipinakikita sa kanya ang lahat na

kaniyang ginagawa, at mas malaking mga gawa kaysa nito ay ipapakita sa kanya, upang kayo ay mamangha. Sapagkat tulad ng Ama na bumubuhay sa mga patay at nagbibigay ng buhay, gayon din ang Anak ay nagbibigay ng buhay sa sinumang nais niya. Sapagkat ang ama ay hindi humahatol sa sinuman, kundi ang lahat ng paghatol ay ibinigay sa anak, Upang lahat ay parangalan ang Anak gaya ng pagpaparangal nila sa Ama. Ang hindi pumararangal sa Anak ay hindi pumararangal sa Amang nagpadala sa kaniya. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo na ang nakikinig sa aking salita at naniniwala sa nagsugo sa akin ay may buhay na walang hanggan, at hindi siya darating sa hatol, kundi lumipat na mula sa kamatayan tungo sa buhay. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo na darating ang oras, at ngayon na nga, kailan ang mga patay ay maririnig ang tinig ng Anak ng Diyos, at ang mga nakarinig ay mabubuhay. Sapagkat tulad ng Ama ay may buhay sa kaniyang sarili, gayon din binigay niya sa Anak na magkaroon ng buhay sa kaniyang sarili. At binigyan siya ng kapangyarihan at ng paghatol na gawin, sapagkat siya ay Anak ng Tao. Huwag kayong manggilalas sa ito, sapagkat dumarating ang oras kung saan lahat ng nasa mga libingan ay maririnig ang kanyang tinig. At lalabas ang mga gumawa ng mabubuting bagay tungo sa muling pagkabuhay ng buhay, ngunit ang mga gumawa ng masasamang bagay tungo sa muling pagkabuhay ng hatol.

Hindi ako makakagawa ng anuman mula sa aking sarili. Ayon sa aking naririnig, ako ay humahatol, at ang aking hatol ay matuwid, dahil hindi ko hinahanap ang aking kalooban, kundi ang kalooban ng Ama na nagsugo sa akin. Kung ako magpatotoo tungkol sa aking sarili May iba na nagpapatotoo tungkol sa akin, at alam ko na totoo ang patotoong ibinibigay niya tungkol sa akin. Kayo ay nagpadala kay Juan, at siya ay nagpatotoo sa katotohanan. Ngunit hindi ako mula sa tao kumukunha ng

patotoo, pero sinasabi ko ang mga ito upang kayo ay maligtas. Siya ay ang ilawan na nasusunog at nagniningning, at kayo ay ninais na magalak pansamantala sa kaniyang liwanag. Ngunit ako ay may patotoong mas dakila kaysa kay Juan, sapagkat ang mga gawang ibinigay sa akin ng Ama upang aking tapusin, ang mga gawang ito na aking ginagawa, ay sumasaksi tungkol sa akin na ako ay isinugo ng Ama. At ang Amang nagpadala sa akin, siya mismo ang nagpatotoo tungkol sa akin. Hindi ninyo kailanman narinig ang kanyang tinig ni nakita ang kanyang anyo, At ang kanyang salita ay wala sa inyo na nananatili, sapagkat siya na isinugo niya, sa kanya ay hindi kayo naniniwala. Sinisiyasat ninyo ang mga kasulatan, dahil iniisip ninyo na sa mga ito ay mayroon kayong buhay na walang hanggan, at ang mga ito ay siyang nagpapatotoo tungkol sa akin, At hindi kayo gustong pumunta sa akin upang magkaroon kayo ng buhay. Hindi ako tumatanggap ng kaluwalhatian mula sa mga tao. Ngunit nakilala ko kayo na ang pag-ibig ng Diyos ay wala sa inyo. Ako ay dumating sa pangalan ng aking ama, at hindi ninyo ako tinatanggap, kung may iba na darating sa kanyang sariling pangalan, siya ay inyong tatanggapin. Paano kayo makakaya na maniwala, kung tumatanggap kayo ng papuri mula sa isa't isa, at ang papuri na mula sa nag-iisang Diyos ay hindi ninyo hinahanap? Huwag kayong mag-isip na ako ang mag-aakusa sa inyo sa Ama. Ang nag-aakusa sa inyo ay si Moises, na siyang inyong pinagpag-asahan. Kung naniniwala kayo kay Moses, sana'y naniniwala rin kayo sa akin, sapagkat tungkol sa akin ay sumulat siya. Ngunit kung sa kanyang mga sulat hindi kayo naniniwala, paano kayo maniniwala sa aking mga salita?

6

Pagkatapos nito, umalis si Jesus patungo sa kabilang ibayo ng Dagat ng Galilea, ang Dagat ng Tiberias At sumusunod sa kanya

ang napakaraming tao, sapagkat nakikita nila ang mga tanda na ginagawa niya sa mga may sakit. Ngunit umakyat si Jesus sa bundok at doon siya nakaupo kasama ng kanyang mga alagad. Ngunit malapit na ang paskuwa, ang pista ng mga Hudyo. Nang itaas ni Jesus ang kanyang mga mata at makita na maraming tao ang dumarating sa kanya, sinabi niya kay Philip, Saan tayo bibili ng tinapay upang makakain nila ito? Ngunit sinabi niya ito upang subukin siya, sapagkat siya mismo ay nakakaalam kung ano ang gagawin niya. Sumagot sa kanya si Felipe, Ang tinapay na nagkakahalaga ng dalawang daang denarii ay hindi sapat para sa kanila upang makakuha ang bawat isa sa kanila ng kaunti. Sinasabi sa kanya ng isa sa mga alagad niya, si Andreas na kapatid ni Simon Pedro, May isang bata dito na may limang tinapay na sebada at dalawang isda, ngunit ano ang mga ito para sa napakaraming tao? Sinabi ni Jesus, Paupuin ninyo ang mga tao. Maraming damo sa lugar na iyon. Kaya umupo ang mga lalaki na may bilang na humigit-kumulang limang libo. Kinuha nga ni Jesus ang mga tinapay at nagpasalamat, ipinamamahagi sa mga alagad, at ang mga alagad naman ay sa mga nakahiga, gayundin mula sa mga isda kung gaano nila gustuhin. Nang mapuno na sila, sinabi niya sa kaniyang mga alagad, Tipunin ninyo ang natirang mga piraso upang walang masayang. Kaya naman nag-tipon sila at pinuno ang labindalawang basket ng mga piraso mula sa limang tinapay na sebada na nag-sobra sa mga kumain. Ang mga tao nga, nang makita ang tandang ginawa ni Jesus, ay nagsasabi na ito tunay na ang propetang dumarating sa mundo. Si Jesus, samakatuwid, nang malaman na sila ay naghahangad na dumating at agawin siya upang gawin siyang hari, ay umurong muli sa bundok na siya lamang mag-isa.

Nang magabi, bumaba ang kanyang mga alagad sa dagat. At pagkasakay sa barko, sila ay nagsipunta sa kabilang ng dagat

patungo sa Capernaum. At kadiliman na ay nangyari, at hindi pa dumating sa kanila ang Jesus. Ang dagat ay ginising dahil sa malaking hangin na humihihip. Nang makapagsagwan na sila ng mga dalawampu't limang estadio o tatlumpu, nakita nila si Jesus na lumalakad sa ibabaw ng dagat at papalapit sa bangka, at sila ay natakot. Pero sinasabi niya sa kanila, Ako nga, huwag kayong matakot. Nais nga nilang kunin siya sa loob ng bangka, at agad dumating ang bangka sa lupang kanilang pupuntahan.

Kinabukasan, ang karamihang nakatayo sa kabilang ibayo ng dagat ay nakita na walang ibang bangka roon kundi yaong iisang sinasakyan ng kanyang mga alagad, at na hindi sumama si Jesus sa kanyang mga alagad sa bangka, kundi ang kanyang mga alagad lamang ang umalis, Ngunit dumating ang mga bangka mula sa Tiberias na malapit sa lugar kung saan kumain sila ng tinapay matapos magpasalamat ang Panginoon Nang makita ng karamihan na si Jesus ay wala roon ni ang kanyang mga alagad, sumakay sila sa mga barko at pumunta sa Capernaum upang hanapin si Jesus. At nang matagpuan nila siya sa kabilang ibayo ng dagat, sinabi nila sa kanya, Rabi, kailan ka nakarating dito? Sumagot sa kanila si Jesus at sinabi, Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, hinahanap ninyo ako, hindi dahil nakita ninyo ang mga tanda, kundi dahil kumain kayo ng mga tinapay at nabusog kayo. Magtrabaho kayo hindi para sa pagkaing napapahamak, kundi para sa pagkaing nananatili tungo sa buhay na walang hanggan, na ibibigay sa inyo ng Anak ng Tao, sapagkat siya ang tinakdaan ng Ama, ang Diyos. Sinabi nga nila sa kanya, Ano ang gagawin natin upang maigawa namin ang mga gawa ng Diyos? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Ito ang gawa ng Diyos, na kayo ay sumampalataya sa kanyang ipinadala.

Sinabi nga nila sa kanya, Ano ngang tanda ang ginagawa mo upang makita namin at maniwala kami sa iyo? Ano ang ginagawa mo? Ang aming mga ninuno ay kumain ng manna sa ilang, gaya ng nakasulat, Binigyan niya sila ng tinapay mula sa langit upang kainin. Sinabi nga ni Jesus sa kanila, Totoo, totoo ang sinasabi ko sa inyo, hindi si Moises ang nagbigay sa inyo ng tinapay mula sa langit, kundi ang aking Ama ang nagbibigay sa inyo ng tunay na tinapay mula sa langit. Sapagkat ang tinapay ng Diyos ay ang bumababa mula sa langit at nagbibigay ng buhay sa mundo. Sinabi nga nila sa kaniya, Panginoon, palagi mong ibigay sa amin ang tinapay na ito. Sinabi nga ni Jesus sa kanila, Ako ay ang tinapay ng buhay. Ang pumapunta sa akin ay hindi magugutom, at ang naniniwala sa akin ay hindi mauuhaw kailanman.

Ngunit sinabi ko sa inyo na nakita ninyo ako at hindi kayo naniniwala. Lahat ng ibinibigay sa akin ng Ama ay darating sa akin, at ang pumapunta sa akin ay hindi ko kailanman itataboy. Sapagkat bumaba ako mula sa langit, hindi upang gawin ang aking kalooban, kundi ang kalooban ng nagsugo sa akin. Ito naman ay ang kalooban ng Amang nagpadala sa akin, upang ang lahat ng ibinigay niya sa akin ay hindi ko mawawala, kundi ibabangon ko ito sa huling araw. Ito ang kalooban ng nagpadala sa akin, upang ang lahat na nakakakita sa Anak at naniniwala sa kanya ay magkaroon ng buhay na walang hanggan, at ibabangon ko siya sa huling araw. Nag-grumble nga ang mga Judio tungkol sa kanya dahil sinabi niya, Ako ay ang tinapay na bumaba mula sa langit. At sinasabi nila, Hindi ba ito si Jesus ang anak ni Joseph, na alam namin ang ama at ang ina? Paano nga sinasabi nito na bumaba ako mula sa langit? Sumagot nga si Jesus at sinabi sa kanila, Huwag kayong magreklamo sa isa't isa. Walang sinuman ang makakalapit sa akin, maliban kung hilahin siya ng Ama na nagsugo sa akin, at ibabangon ko siya sa huling araw. Nakasulat sa

mga propeta: Silang lahat ay magiging tinuturuan ng Diyos. Bawat taong nakikinig mula sa Ama at natuto ay pumupunta sa akin. Hindi dahil nakita ng sinuman ang Ama, maliban sa yaong nagmula sa Diyos—siya ang nakakita sa Ama. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo, ang naniniwala sa akin ay may buhay na walang hanggan. Ako ay ang tinapay ng buhay. Ang mga ama ninyo ay kumain ng manna sa ilang at namatay. Ito ay ang tinapay na bumababa mula sa langit, upang ang sinumang kumain nito ay hindi mamamatay. Ako ay ang buhay na tinapay na bumaba mula sa langit, kung sinuman ay kakain mula sa tinapay na ito, mabubuhay magpakailanman. At ang tinapay na aking ibibigay, ay ang aking laman, na ibibigay ko para sa buhay ng mundo. Nakikipagtalo samakatuwid ang mga Judio sa isa't isa, na nagsasabi, Paano niya maibibigay sa amin ang kanyang laman upang kainin? Sinabi nga sa kanila ni Jesus, Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, kung hindi ninyo kainin ang laman ng Anak ng Tao at inumin ang kanyang dugo, hindi kayo magkakaroon ng buhay sa inyong sarili. Ang kumakain ng aking laman at umiinom ng aking dugo ay may buhay na walang hanggan, at ibabangon ko siya sa huling araw. Ang laman ko ay tunay na pagkain, at ang dugo ko ay tunay na inumin. Ang kumakain ng aking laman at umiinom ng aking dugo ay nananatili sa akin, at ako sa kaniya. Kung paano ako isinugo ng buhay na Ama at ako ay nabubuhay dahil sa Ama, gayon din ang kumakain sa akin ay mabubuhay dahil sa akin. Ito ay ang tinapay na bumaba mula sa langit, hindi gaya ng kinain ng inyong mga ama ang manna at namatay, ang kumakain ng tinapay na ito ay mabubuhay magpakailanman. Ang mga ito ay sinabi niya habang nagtuturo sa kongregasyon sa Capernaum.

Marami nga sa kanyang mga alagad, nang marinig nila ito, ay nagsabi, Mahirap ang salitang ito, sino ang makakaya nitong

marinig? Ngunit nakakaalam si Jesus sa kaniyang sarili na ang kaniyang mga alagad ay nag-uungol tungkol dito, kaya sinabi niya sa kanila, Ito ba ay nagiging sanhi ng inyong pagkakasala? Kung makikita ninyo ang Anak ng Tao umakyat sa kung saan siya ay dati? Ang espiritu ang nagbibigay-buhay, ang laman ay hindi nakakatulong ng anuman, ang mga salitang aking sinasalita sa inyo ay espiritu at buhay. Ngunit may ilang tao sa inyo na hindi naniniwala. Sapagkat alam ni Jesus mula pa sa simula kung sino ang mga hindi naniniwala at kung sino ang magkakanulo sa kanya. At sinabi niya, Dahil dito sinabi ko sa inyo na walang sinuman ang makaaaring lumapit sa akin, maliban kung ito ay ibinigay sa kanya ng aking Ama. Mula nito, maraming umalis sa mga alagad niya at bumalik sa likuran, at hindi na sila nakikipaglakad kasama niya. Sinabi nga ni Jesus sa labindalawa, Hindi ba kayo rin ay gustong umalis? Sumagot nga sa kanya si Simon Pedro, Panginoon, kanino kami pupunta? Ikaw ay may mga salita ng buhay na walang hanggan. At kami ay sumampalataya at nakilala na ikaw ay ang Kristo, ang Anak ng buhay na Diyos. Sumagot si Jesus sa kanila, Hindi ba kayo ang labindalawang aking pinili? At isa sa inyo ay diyablo. Sinabi naman niya si Judas na anak ni Simon Iscariot, sapagkat siya ay malapit nang ipagkanulo niya, kahit na isa siya sa labindalawa.

7

At naglalakad ang Jesus pagkatapos nito sa Galilea, sapagkat ayaw niyang maglakad sa Judea, dahil hinahanap siya ng mga Judio upang patayin. Ngunit malapit na ang kapistahan ng mga Judio, ang Pista ng mga Tabernakulo. Kaya sinabi sa kanya ng kanyang mga kapatid, Umalis ka mula dito at pumunta sa Judea, upang makita rin ng iyong mga alagad ang mga gawang iyong ginagawa, Walang sinuman ang gumagawa ng anumang bagay sa

lihim at naghahangad na siya ay maging hayagan. Kung ginagawa mo ang mga ito, ipakita mo ang iyong sarili sa mundo. Sapagkat kahit ang mga kapatid niya ay hindi naniniwala sa kanya. Sinasabi nga sa kanila ni Jesus, Ang aking panahon ay hindi pa narito, pero ang inyong panahon ay laging handa. Hindi kayang kapungian ng mundo kayo, ngunit ako ay kinapopootan nito, dahil ako ay sumasaksi tungkol sa kaniya na ang kaniyang mga gawa ay masama. Kayo ay umakyat sa pistang ito, ako ay hindi pa umakyat sa pistang ito, sapagkat ang aking panahon ay hindi pa natutupad. Ngunit matapos sabihin ang mga ito sa kanila, siya ay nanatili sa Galilea. Ngunit nang pumunta na ang kanyang mga kapatid, siya rin ay pumunta sa pista, hindi hayagan, kundi parang sa lihim. Ang mga Judio nga ay hinahanap siya sa pista at sinasabi, Nasaan siya? At maraming bulungán tungkol sa kaniya ay nasa mga karamihan. Ang ilan ay nagsasabi na mabuti siya, ang iba ay nagsasabi, Hindi, kundi nililigaw niya ang karamihan. Walang sinuman, gayunpaman, ang nagsasalita nang bukas tungkol sa kaniya dahil sa takot sa mga Judio.

Nang nasa kalagitnaan na ng pista, umakyat si Jesus sa templo at nagturo. At namangha ang mga Judio, na nagsasabi, Paano nalalaman nito ang mga titik nang hindi nagaral? Sumagot nga sa kanila si Jesus at sinabi, Ang aking pagtuturo ay hindi akin, kundi ng nagpadala sa akin. Kung sinuman ang gustong gawin ang kanyang kalooban, malalaman niya ang tungkol sa turo, kung ito ay mula sa Diyos o ako ay nagsasalita mula sa aking sarili. Ang nagsasalita mula sa kaniyang sarili ay humahanap ng kaniyang sariling kaluwalhatian, ngunit ang humahanap ng kaluwalhatian ng nagpadala sa kaniya, ito ay totoo, at walang kalikuan sa kaniya. Hindi ba si Moises ang nagbigay sa inyo ng batas? At wala ni isa sa inyo ang tumutupad ng batas. Bakit ninyo ako hinahanap na patayin? Sumagot ang karamihan at sinabi, May diyablo ka! Sino

ang humahanap na patayin ka? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Isang gawa ang ginawa ko, at lahat kayo ay namangha dahil dito. Si Moses ay nagbigay sa inyo ng pagtutuli, hindi dahil ito ay mula kay Moses, kundi mula sa mga ama, at sa araw ng sabbath kayo ay nagtutuli ng tao. Kung tumatanggap ng tulis ang tao sa araw ng Sabbath upang hindi masira ang batas ni Moises, bakit kayo galit sa akin dahil ginawa kong malusog ang buong tao sa araw ng Sabbath? Huwag humatol ayon sa hitsura, kundi maghatol ng matuwid na paghatol. Nagsasabi nga ang ilan sa mga taga-Jerusalem, Hindi ba ito ang kanilang hinahanap upang patayin? At tingnan, hayag siyang nagsasalita, at wala silang sinasabi sa kanya. Baka tunay na nakilala ng mga pinuno na siya ay tunay na ang Kristo? Ngunit alam namin kung saan nanggaling ito, pero ang Kristo kapag dumating, walang sinuman ang nakakaalam kung saan siya nanggaling. Sumigaw nga si Jesus sa templo habang nagtuturo at nagsabi, Ako rin ay kilala ninyo, at alam ninyo kung saan ako nanggaling, at hindi ako naparito sa aking sariling kapasyahan, kundi totoo ang nagsugo sa akin, na hindi ninyo kilala. Ako ay nakakakilala sa kanya, dahil mula sa kanya ako at siya ang nagsugo sa akin. Kaya hinahanap nila siyang dakpin, ngunit walang sinuman ang naglagay ng kamay sa kaniya, sapagkat hindi pa dumating ang kaniyang oras. Marami nga mula sa taong-bayan ay nanampalataya sa kanya at nagsasabi, Kapag dumating ang Cristo, hindi ba gagawa siya ng mas maraming mga tanda kaysa sa mga ginawa nito? Narinig ng mga Fariseo ang karamihan na bumubulong tungkol sa kaniya ng mga bagay na ito, at nagpadala ng mga katulong ang mga Fariseo at ang mga punong pari upang mahuli siya. Sinabi nga ni Jesus, Kaunting panahon na lang ay kasama ninyo ako, at pupunta ako sa nagsugo sa akin. Hahanapin ninyo ako at hindi ninyo ako makikita, at kung saan ako ay naroroon, kayo ay hindi makakapunta. Sinabi nga ng mga Judio sa kanilang mga sarili, Saan kaya balak pumunta nito,

at hindi namin siya makikita? Baka sa kalat ng mga Griego siya pupunta at magtuturo sa mga Griego? Ano ang ibig sabihin ng salitang ito na sinabi niya, Hahanapin ninyo ako at hindi ninyo ako makikita, at kung saan ako naroroon, kayo ay hindi makakapunta?

Sa huling araw ng dakilang pista, nakatayo si Jesus at sumigaw na nagsasabi, Kung sino ang nauuhaw, pumarito sa akin at uminom. Ang naniniwala sa akin, gaya ng sinabi ng kasulatan, mga ilog ng buhay na tubig ay dadaloy mula sa kanyang kalooban. Ngunit sinabi niya ito tungkol sa Espiritu na matatanggapin ng mga naniniwala sa kanya, sapagkat wala pa ang Espiritung Banal noon, dahil si Jesus ay hindi pa naluluwalhatian. Maraming tao samakatuwid mula sa taongbayan, nang marinig ang salita, ay nagsabi, Ito nga ay tunay na ang propeta. Iba ay nagsasabi, Ito ay ang Kristo. Iba ay nagsasabi, Hindi ba mula sa Galilea dumarating ang Kristo? Hindi ba sinabi ng kasulatan na mula sa binhi ni David at mula sa Bethlehem na nayon, kung saan naroon si David, dumarating ang Cristo? Kaya nagkaroon ng pagkakabahagi sa pulutong dahil sa kanya. Ang ilan sa kanila ay nais na dakpin siya, ngunit walang sinuman ang gumamit ng kamay laban sa kaniya. Dumating nga ang mga katulong sa mga punong pari at mga Fariseo, at sinabi sa kanila ng mga ito, Bakit hindi ninyo siya dinala? Sumagot ang mga katulong, Hindi kailanman nagsalita ang sinumang tao gaya ng taong ito. Sumagot nga sa kanila ang mga Fariseo, Hindi ba kayo rin ay naligaw na? Hindi ba may sinuman sa mga pinuno ang naniwala sa kanya o sa mga Pariseo? Ngunit ang karamiha itong hindi nakakaalam ng batas ay nasusumpa. Sinasabi ni Nicodemus sa kanila, ang dumating sa kanya ng gabi, na isa sa kanila, Hindi ba hahatulan ng ating batas ang isang tao kung hindi muna siya makinig at malaman kung ano ang ginawa niya? Sumagot sila at sinabi sa kanya, Hindi naman

ikaw ay mula sa Galilea? Magsiyasat at tingnan na walang propeta ang bumangon mula sa Galilea. At umalis ang bawat isa papunta sa kaniyang bahay.

8

Ngunit si Jesus ay pumunta sa Bundok ng mga Olibo. Ngunit nang madaling-araw, muling dumating siya sa templo, at lahat ng mga tao ay nagsipunta sa kanya, at nang maupo siya ay nagturo sa kanila. Dinadalá naman ng mga eskriba at ng mga Pariseo ang isang babaeng nahuli sa pangangalunya, at itinayo nila siya sa gitna Sinasabi nila sa kanya, Guro, ang babaeng ito ay nahuli sa mismong akto ng pangangalunya, At sa batas natin, si Moises ay nag-utos na ang mga ganitong babae ay batuhin. Ikaw nga, ano ang sinasabi mo? Sinabi nila ito upang subukin siya, nang sa gayon ay magkaroon sila ng paratang laban sa kanya. Ngunit si Jesus ay yumuko pababa at sumulat sa lupa gamit ang kanyang daliri. Ngunit habang sila ay patuloy na nagtanong sa kanya, tumuwid siya at sinabi sa kanila, Ang walang kasalanan sa inyo ang unang magpahagis ng bato sa kanya. At muli siyang yumuko pababa at sumulat sa lupa. Ngunit ang mga nakarinig ay lumabas nang isa-isa, nagsimula sa mga matatanda, at naiwan si Jesus at ang babaeng nasa gitna. Ngunit nagtingin pataas si Jesus at sinabi sa kanya, Babae, nasaan sila? Walang humatol sa iyo? At sinabi niya, Walang isa, Panginoon. Sinabi naman ni Jesus, Ni ako ay hindi rin humahatol sa iyo. Humayo ka, at mula ngayon ay huwag ka nang magkasala.

Muli nga ay nagsalita si Jesus sa kanila at sinabi, Ako ay ang liwanag ng mundo; ang sumusunod sa akin ay hindi kailanman lalakad sa kadiliman, kundi magkakaroon ng liwanag ng buhay. Sinabi nga sa kanya ng mga Pariseo, Ikaw ay nagpapatotoo

tungkol sa iyong sarili, ang iyong patotoo ay hindi totoo. Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Kahit ako ay sumasaksi tungkol sa aking sarili, totoo ang aking patotoo, dahil alam ko kung saan ako nanggaling at saan ako pupunta. Kayo naman ay hindi ninyo alam kung saan ako nanggagaling o saan ako pupunta. Kayo ay humahatol ayon sa laman, ako ay hindi humahatol ng sinuman. At kung hahatol naman ako, ang hatol ko ay totoo, dahil hindi ako nag-iisa, kundi ako at ang Amang nagpadala sa akin. At sa batas ninyong nakasulat na ang patotoo ng dalawang tao ay totoo. Ako ay ang nagpapatotoo tungkol sa aking sarili, at nagpapatotoo tungkol sa akin ang Amang nagpadala sa akin. Sinabi nga nila sa kanya, Saan ang iyong ama? Sumagot si Jesus, Hindi ninyo ako kilala ni ang aking Ama. Kung ako ay inyong nakilala, ang aking Ama ay inyong nakilala sana. Ang mga salitang ito ay sinalita ni Jesus sa ingatang-yaman habang nagtuturo sa templo, at walang sinuman ang humuli sa kanya sapagkat hindi pa dumating ang kanyang oras.

Sinabi nga muli sa kanila ni Jesus, Ako ay aalis at hahanapin ninyo ako, at sa inyong kasalanan kayo ay mamamatay. Kung saan ako pupunta, hindi kayo makakapunta. Sinabi nga ng mga Judio, Hindi ba papatayin niya ang kanyang sarili, dahil sinasabi niya, Kung saan ako pupunta, kayo ay hindi makakapunta? At sinabi niya sa kanila, Kayo ay mula sa mga nasa ibaba, ako ay mula sa mga nasa itaas; kayo ay mula sa mundong ito, ako ay hindi mula sa mundong ito. Sinabi ko nga sa inyo na kayo ay mamamatay sa inyong mga kasalanan, sapagkat kung hindi kayo maniniwala na ako nga ay ako, kayo ay mamamatay sa inyong mga kasalanan. Sinabi nga nila sa kanya, Ikaw, sino ka? At sinabi ni Jesus sa kanila, Ang simula, kung ano at sinasabi ko sa inyo. Marami akong dapat sabihin at hatulan tungkol sa inyo, pero ang nagpadala sa akin ay totoo, at ako, ang mga narinig ko mula sa kaniya, ang mga

ito ay sinasabi ko sa mundo. Hindi nila nakilala na siya ay nagsasalita sa kanila tungkol sa Ama. Sinabi nga ni Jesus sa kanila, Kapag itaas ninyo ang Anak ng Tao, noon ay malalaman ninyo na ako ay siya, at mula sa aking sarili ay wala akong ginagawa, kundi ayon sa itinuro sa akin ng aking Ama, ang mga ito ay sinasalita ko. At ang nagpadala sa akin ay kasama ko, hindi ako iniwan nang mag-isa ng Ama, dahil ako ay laging gumagawa ng mga bagay na nakalulugod sa kanya. Habang siya ay nagsasalita ng mga bagay na ito, marami ang sumampalataya sa kanya.

Sinasabi nga ni Jesus sa mga Judiong nagtiwala sa kanya, Kung kayo ay manatili sa aking salita, tunay na mga alagad ko kayo. At makikilala ninyo ang katotohanan, at ang katotohanan ay magpapalaya sa inyo. Sumagot sila sa kanya, Kami ay lahi ni Abraham at hindi kami kailanman naging alipin ng sinuman, paano mo nasasabi na kami ay magiging malaya? Sumagot sa kanila si Jesus, Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo na ang lahat na gumagawa ng kasalanan ay alipin ng kasalanan. Ang alipin ay hindi nananatili sa bahay magpakailanman, ang anak ay nananatili magpakailanman. Kung kaya ang Anak ay magpalaya sa inyo, tunay na malaya kayo. Alam ko na kayo ay lahi ni Abraham, pero hinahanap ninyo akong patayin, dahil ang aking salita ay hindi tumatagos sa inyo. Ako ay nagsasalita ng aking nakita mula sa aking Ama, at kayo naman ay ginagawa ninyo ang inyong nakita mula sa inyong ama. Sumagot sila at sinabi sa kaniya, Ang ama namin ay si Abraham. Sinabi sa kanila ni Jesus, Kung kayo ay mga anak ni Abraham, ginagawa ninyo sana ang mga gawa ni Abraham. Ngayon nga hinahanap ninyo akong patayin, isang tao na nagsalita sa inyo ng katotohanan na aking narinig mula sa Diyos; ito ay hindi ginawa ni Abraham. Kayo ay gumagawa ng mga gawa ng inyong ama. Sinabi nga nila sa kanya, Kami ay hindi

ipinanganak mula sa pakikiapid, mayroon kaming isang Ama, ang Diyos. Sinabi nga ni Jesus sa kanila, Kung ang Diyos ay inyong ama, mamahalin sana ninyo ako, sapagkat ako ay nanggaling sa Diyos at naparito. Hindi ako naparito mula sa aking sarili, kundi siya ang nagsugo sa akin. Bakit hindi ninyo nauunawaan ang aking pananalita? Sapagkat hindi ninyo kayang marinig ang aking salita. Kayo ay mula sa ama ng diyablo, at ang mga pagnanasa ng inyong ama ay gusto ninyong gawin. Siya ay mamamatay-tao mula pa sa simula at hindi nakatayo sa katotohanan, dahil walang katotohanan sa kanya. Kapag siya ay nagsasalita ng kasinungalingan, mula sa kanyang sarili siya ay nagsasalita, dahil siya ay sinungaling at ang kanyang ama. Ngunit ako, dahil sinasabi ko ang katotohanan, hindi kayo naniniwala sa akin. Sino sa inyo ang nakapapatunay laban sa akin tungkol sa kasalanan? Kung katotohanan ang sinasabi ko, bakit hindi kayo naniniwala sa akin? Ang mula sa Diyos ay nakikinig sa mga salita ng Diyos, dahil dito kayo ay hindi nakikinig, sapagkat kayo ay hindi mula sa Diyos. Sumagot nga ang mga Judio at sinabi sa kanya, Hindi ba mabuti ang sinasabi namin na ikaw ay isang Samaritano at mayroon kang demonyo? Sumagot si Jesus, Ako ay walang demonyo, pero pinaparangalan ko ang aking Ama, at kayo ay hinahamak ako. Ngunit ako ay hindi humahanap ng aking kaluwalhatian; may Isa na humahanap at humahatol. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo, kung sinuman ang iingat ng aking salita, hindi niya makikita ang kamatayan magpakailanman. Sinabi nga sa kanya ng mga Judio, Ngayon nakilala namin na may demonyo ka. Si Abraham ay namatay at ang mga propeta, at ikaw ay nagsasabi, Kung sino ang iingat ng aking salita, hindi makakatikim ng kamatayan magpakailanman. Hindi ba ikaw ay mas dakila kaysa sa aming amang si Abraham, na namatay? At ang mga propeta ay namatay din. Sinong uri ng tao ang ginagawa mong iyong sarili? Sumagot si Jesus, Kung ako ay pupurihan ko

ang aking sarili, ang papuri ko ay walang halaga. Ang aking Ama ang pumupuri sa akin, na sinasabi ninyo na siya ang inyong Diyos, At hindi ninyo nakilala siya, ngunit ako ay nakakakilala sa kanya. At kung sasabihin ko na hindi ko siya kilala, magiging katulad ko kayo na sinungaling, ngunit kilala ko siya at iniingatan ko ang kanyang salita. Si Abraham na inyong ama ay nagalak upang makita ang aking araw, at nakita niya ito at nagalak siya. Sinabi nga ng mga Judio sa kanya, Wala ka pang limampung taon at nakita mo si Abraham? Sinabi ni Jesus sa kanila, Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, bago pa man maging si Abraham, ako na. Kinuha nga nila ang mga bato upang ihagis sa kaniya. Ngunit si Jesus ay nagtago at lumabas mula sa templo, dumaan sa gitna nila, at umalis nang ganoon.

9

At habang dumaraan, nakita niya ang isang taong bulag mula pagkapanganak. At tinanong siya ng kanyang mga alagad, Rabi, sino ang nagkasala, siya o ang kanyang mga magulang, upang siya ay ipanganak na bulag? Sumagot si Jesus, Hindi ito nagkasala ni hindi rin ang kanyang mga magulang, kundi upang maihayag ang mga gawa ng Diyos sa kanya. Kailangan kong gawin ang mga gawa ng nagsugo sa akin habang araw pa, sapagkat darating ang gabi kung kailan walang sinuman ang makapagtratrabaho. Kapag ako ay nasa mundo, ako ay liwanag ng mundo. Matapos sabihin ang mga ito, siya ay dumura sa lupa at gumawa ng putik mula sa lura, at ipinahid ang putik sa mga mata ng bulag. At sinabi sa kanya, Pumunta ka at maghugas sa pool ng Siloam, na ang kahulugan ay Isinugo. Umalis nga siya at naghugas, at bumalik na nakakakita.

Ang mga kapitbahay samakatuwid at ang mga nakakakita sa kanya dati na siya ay bulag, ay nagsasabi, Hindi ba ito ang

nakaupo at namamalimos? Ang iba ay nagsasabi na siya ito, ngunit ang iba naman ay nagsasabi na katulad lamang niya. Siya ay nagsasabi, Ako nga. Sinasabi nga nila sa kanya, Paano nabuksan ang iyong mga mata? Sumagot siya at sinabi, Ang taong tinatawag na Jesus ay gumawa ng putik at ipinahid niya sa aking mga mata at sinabi sa akin, Pumunta ka sa palanguyan ng Siloam at maghugas, kaya umalis ako at naghugas, at nakakita ako. Sinabi nga nila sa kanya, Saan naroon iyon? Sumagot siya, Hindi ko alam.

Dinadalá nila siya sa mga Pariseo, ang dating bulag. Ngunit sabbath noon nang gumawa si Jesus ng putik at binuksan ang kanyang mga mata. Muli samakatuwid, tinanong nila siya ng mga Fariseo kung paano siya nakakita. Sumagot siya sa kanila, Inilagay niya ang putik sa aking mga mata, at naghugis ako, at nakikita ko. Kaya nga nagsabi ang ilan sa mga Fariseo, Ang taong ito ay hindi mula sa Diyos, sapagkat hindi niya sinusunod ang sabbath. Ang iba ay nagsabi, Paano makakagawa ang isang makasalanang tao ng ganyang mga tanda? At nagkaroon ng pagkakabahabagi sa kanila. Sinasabi nila sa bulag muli, Ikaw, ano ang sinasabi mo tungkol sa kanya, na binuksan niya ang iyong mga mata? At sinabi niya na siya ay propeta. Hindi naniniwala ang mga Judio tungkol sa kanya na siya ay bulag at muling nakakita, hanggang sa tinawag nila ang kanyang mga magulang ng taong muling nakakita. At tinanong nila sila, Ito ba ay ang anak ninyo, na sinasabi ninyong ipinanganak na bulag? Paano nga ngayon siya nakakakita? Sumagot nga sa kanila ang kanyang mga magulang at sinabi, Alam namin na ito ay anak namin at siya ay ipinanganak na bulag, Ngunit paano siya nakakakita ngayon, hindi namin alam, o sino ang nagbukas ng kanyang mga mata, hindi rin namin alam, siya ay may sapat na gulang na, tanungin ninyo siya, siya mismo ang magsasalita tungkol sa kanyang sarili. Sinabi ito ng kanyang mga

magulang dahil sila ay natatakot sa mga Judio, sapagkat sumang-ayon na ang mga Judio na kung sinuman ang kikilalanin siyang Kristo, ay itataboy sa sinagoga. Dahil dito, sinabi ng kanyang mga magulang na may sapat na edad na siya, tanungin ninyo siya. Tinawag nila muli ang lalaking dating bulag, at sinabi nila sa kanya, Magbigay ka ng kaluwalhatian sa Diyos. Kami ay nakakaalam na ang taong ito ay makasalanan. Sumagot nga yaong iyon at sinabi, Kung makasalanan siya, hindi ko alam; isang bagay ang alam ko, na ako ay bulag noon at ngayon ay nakakakita na ako. Sinabi nga sa kanya muli, Ano ang ginawa niya sa iyo? Paano niya binuksan ang iyong mga mata? Sumagot siya sa kanila, Sinabi ko na sa inyo, at hindi kayo nakinig. Bakit gusto ninyong marinig ulit? Hindi naman siguro kayo rin ay gustong maging mga alagad niya? Minura nila siya at sinabi, Ikaw ay alagad niyan, pero kami ay mga alagad ni Moises. Kami ay nakakaalam na sa kay Moises ay nagsalita ang Diyos, ngunit itong tao, hindi namin alam kung saan siya nagmula. Sumagot ang tao at sinabi sa kanila, Sa bagay na ito ay kamangha-mangha, na hindi ninyo alam kung saan siya nanggaling, at binuksan niya ang aking mga mata. Alam natin na ang Diyos ay hindi nakikinig sa mga makasalanan, ngunit kung ang sinuman ay natatakot sa Diyos at ginagawa ang kalooban niya, sa kanya nakikinig ang Diyos. Mula sa una pa, hindi kailanman narinig na may sinumang nagbukas ng mga mata ng taong ipinanganak nang bulag. Kung hindi ito mula sa Diyos, hindi niya magagawa ang anuman. Sumagot sila at sinabi sa kaniya, Sa mga kasalanan ka ipinanganak nang buo, at ikaw ang nagtuturo sa amin? At itinaboy nila siya sa labas. Narinig ni Jesus na itinapon nila siya sa labas, at nang makita niya siya, sinabi niya sa kanya, Naniniwala ka ba sa Anak ng Diyos? Sumagot siya at sinabi, At sino po, Panginoon, upang sampalatayanan ko siya? Sinabi sa kanya ni Jesus, Nakita mo na siya, at ang nagsasalita sa iyo ngayon ay siya nga. At siya ay nagsabi, Naniniwala ako,

Panginoon, at sumamba siya sa kanya. At sinabi ni Jesus, Para sa paghatol ako sa mundong ito dumating, upang ang mga hindi nakakakita ay makakita, at ang mga nakakakita ay maging bulag. At narinig ng mga Fariseo na kasama niya ang mga bagay na ito, at sinabi nila sa kanya, Hindi naman kami bulag, hindi ba? Sinabi ni Jesus sa kanila, Kung bulag kayo, hindi sana kayo magkakaroon ng kasalanan; ngunit ngayon sinasabi ninyo na nakikita namin, kaya ang inyong kasalanan ay nananatili.

10

Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, ang hindi pumapasok sa pamamagitan ng pintuan papunta sa korte ng mga tupa, kundi umaahon mula sa ibang dako, siya ay magnanakaw at tulisan. Pero ang pumapasok sa pamamagitan ng pintuan ay pastol ng mga tupa. Para dito ang tagapagbantay ng pinto ay nagbubukas, at ang mga tupa ay nakikinig sa kaniyang tinig, at tinatawag niya ang kaniyang sariling mga tupa ayon sa pangalan at inilalabas niya sila. At kapag mailabas na niya ang kanyang sariling mga tupa, siya ay pumupunta sa harap nila, at ang mga tupa ay sumusunod sa kanya, sapagkat kilala nila ang kanyang tinig, Sa dayuhan ngunit hindi sila susunod, kundi tatakas sila mula sa kaniya, dahil hindi nila alam ang tinig ng mga dayuhan. Itong kawikaang ito ay sinabi ni Jesus sa kanila, ngunit hindi nila naunawaan kung ano ang ibig niyang sabihin sa kanila. Sinabi nga muli sa kanila ni Jesus, Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo na ako ay ang pintuan ng mga tupa. Lahat ng dumating bago ako ay mga magnanakaw at tulisan, pero hindi sila pinakinggan ng mga tupa. Ako ay ang pintuan; sa pamamagitan ko, kung sinuman ay pumasok, maliligtas, at papasok at lalabas, at makakakita ng pastulan. Ang magnanakaw ay hindi dumarating kundi upang magnakaw at pumatay at sumira, ako ay dumating upang

magkaroon sila ng buhay at magkaroon ng kasaganaan. Ako ay ang mabuting pastol. Ang mabuting pastol ay inilalagay ang kanyang kaluluwa para sa mga tupa. Ang manggagawang-upahan na hindi pastol, na hindi pag-aari niya ang mga tupa, nakikita ang lobong paparating at iniwan ang mga tupa at tumakas, at ang lobo ay sumagaw sa kanila at nagpangalat ng mga tupa. Ngunit ang upahang manggagawa ay tumakas, sapagkat siya ay upahan lamang at walang pakialam sa kanya tungkol sa mga tupa. Ako ay ang mabuting pastol, at kilala ko ang aking mga tupa at ako ay kilala ng aking mga tupa, Kung paano ako kilala ng ama at ako ay kumikilala sa ama, at ang aking kaluluwa ay inilalagay ko para sa mga tupa. At mayroon din akong ibang mga tupa na hindi mula sa kulungang ito, at kailangan ko ring dalhin ang mga iyon, at mariringig nila ang aking tinig, at magiging isang kawan, isang pastol. Dahil dito ako minamahal ng ama, sapagkat inilalagay ko ang aking kaluluwa upang muli kong kunin ito. Walang sinuman ang kumukuha nito mula sa akin, pero ako ay naglalagay nito mula sa aking sarili. Mayroon akong awtoridad na ilagay ito, at mayroon akong awtoridad na muling kunin ito. Ang utos na ito ay kinuha ko mula sa aking Ama. Kaya't muli, nagkaroon ng pagkakabahagi sa mga Judio dahil sa mga salitang ito. Ngunit maraming mula sa kanila ay nagsasabi, May demonyo siya at nababaliw, bakit ninyo siya pakikinggan? Sinabi ng iba, Ang mga salitang ito ay hindi mula sa isang taong pinosesan ng demonyo. Hindi ba ang isang demonyo ay hindi makakabukás ng mga mata ng bulag?

Nangyari nga ang dedikasyon sa Jerusalem, at taglamig noon. At naglalakad si Jesus sa templo sa portiko ni Solomon. Pinalibutan nga siya ng mga Judio at nagsabi sa kanya, Hanggang kailan mo kukunin ang aming kaluluwa? Kung ikaw ay ang Kristo, sabihin mo sa amin nang bukas-loob. Sumagot sa kanila si Jesus,

Sinabi ko na sa inyo, at hindi kayo naniniwala. Ang mga gawang aking ginagawa sa pangalan ng aking Ama, ang mga ito ay sumasaksi tungkol sa akin. Ngunit kayo ay hindi naniniwala, sapagkat hindi kayo mula sa aking mga tupa, gaya ng sinabi ko sa inyo. Ang aking mga tupa ay nakaririnig ng aking tinig, at ako ay nakakakilala sa kanila, at sila ay sumusunod sa akin. At ako ay nagbibigay sa kanila ng buhay na walang hanggan, at hindi sila mawawala kailanman, at walang sinuman ang mag-aagaw sa kanila mula sa aking kamay. Ang aking ama, na siyang nagbigay sa akin, ay higit sa lahat, at walang sinuman ang makaaagaw mula sa kamay ng aking ama. Ako at ang Ama ay iisa. Muli na namang nagdala ng mga bato ang mga Judio upang batuhin siya. Sumagot si Jesus sa kanila, Maraming magagandang gawa ang ipinakita ko sa inyo mula sa aking Ama; dahil sa alin sa mga gawang iyon ninyo ako binabato? Sumagot sa kanya ang mga Judio na nagsasabi, Hindi kami bumabato sa iyo dahil sa mabuting gawa, kundi dahil sa lapastangan, at dahil ikaw na tao ay ginagawa mong Diyos ang iyong sarili. Sumagot sa kanila si Jesus, Hindi ba nakasulat sa inyong batas, Sinabi ko, kayo ay mga diyos? Kung tinawag niyang mga diyos yaong mga taong pinagdatingan ng salita ng Diyos, at hindi maaaring mabuwal ang kasulatan, Kung sino ang sinantipika ng Ama at isinugo sa mundo, kayo ay nagsasabi na lumalapastangan ako, dahil sinabi ko, Anak ng Diyos ako? Kung hindi ko ginagawa ang mga gawa ng aking ama, huwag kayong maniwala sa akin, Ngunit kung ako ay gumagawa, kahit sa akin ay hindi kayo maniwala, sa mga gawa ay maniwala kayo, upang malaman at maniwala ninyo na ang Ama ay nasa akin at ako ay nasa kanya. Kaya't muling nagsikap silang hulihin siya, at siya ay nakawala mula sa kanilang mga kamay.

At umalis siyang muli sa kabilang ibayo ng Jordan, sa lugar kung saan si Juan ay unang nagbautismo, at nanatili siya roon. At

maraming tao ang dumating sa kanya at nagsasabi na si Juan nga ay walang ginawang tanda, pero lahat ng sinabi ni Juan tungkol sa kanya ay totoo. At maraming tao doon ay sumampalataya sa kanya.

11

May isang taong may sakit na si Lazaro mula sa Betania, mula sa nayon nina Maria at Marta na kanyang kapatid. Ito ay si Maria na nagpahid ng pabango sa Panginoon at nagpunas ng kanyang mga paa gamit ang kanyang sariling buhok, na ang kapatid na si Lazaro ay may sakit. Kaya nagpadala ang mga kapatid na babae sa kanya at nagsabi, Panginoon, tingnan mo, ang iyong minamahal ay may sakit. Ngunit nang marinig ito ni Jesus, sinabi niya, Ang kahinaang ito ay hindi tungo sa kamatayan, kundi para sa kaluwalhatian ng Diyos, upang maluwalhatian ang Anak ng Diyos sa pamamagitan nito. Minahal naman ni Jesus si Martha at ang kanyang kapatid na babae at si Lazarus. Kaya nang marinig niya na may sakit, siya ay nanatili sa lugar kung saan siya ay nananatili ng dalawang araw. Pagkatapos nito, sinabi niya sa mga alagad, Tayo ay pumunta sa Judea muli. Sinasabi sa kanya ng mga alagad, Rabi, kailan lang ay nagsisikap kang batuin ng mga Hudyo, at muling pupunta ka roon? Sumagot si Jesus, Hindi ba labindalawang oras ang isang araw? Kung ang sinuman ay lumalakad sa araw, hindi siya natitisod, sapagkat nakikita niya ang liwanag ng mundong ito. Ngunit kung may naglalakad sa gabi, siya ay natitisod dahil ang liwanag ay wala sa kanya. Sinabi niya ang mga ito, at pagkatapos nito sinabi niya sa kanila, Si Lazaro na ating kaibigan ay nakatulog na, ngunit pupunta ako upang gisingin siya. Sinabi nga ng kanyang mga alagad, Panginoon, kung siya ay nakatulog na, maliligtas siya. Sinabi na ni Jesus ang tungkol sa kanyang kamatayan, ngunit akala nila ay tungkol sa

pagtulog ang sinasabi niya. Noon kung gayon, sinabi sa kanila ni Jesus nang hayagan, Si Lazaro ay namatay, At natutuwa ako dahil sa inyo upang kayo ay sumampalataya, sapagkat hindi ako nandoon, ngunit tayo ay pumunta sa kanya. Sinabi nga ni Thomas na tinatawag na Didymus sa kanyang kapwa mga alagad, Tayo na rin upang mamatay kasama niya.

Pagdating nga ni Jesus, natagpuan niya siya na apat na araw nang nasa libingan. Ang Betania ay malapit sa Jerusalem, mga labinlimang estadio ang layo. At marami sa mga Judio ay nakarating na kay Martha at Maria upang aliwin sila tungkol sa kanilang kapatid. Samakatuwid si Martha, nang marinig na si Jesus ay dumarating, sinalubong niya ito, ngunit si Mary ay nakaupo sa bahay. Sinabi nga ni Martha kay Jesus, Panginoon, kung nandito ka, hindi sana namatay ang aking kapatid. Ngunit kahit ngayon, alam ko na anuman ang iyong hihingin sa Diyos, ibibigay sa iyo ng Diyos. Sinabi ni Jesus sa kanya, Babangon ang iyong kapatid. Sinabi sa kanya ni Martha, Alam ko na siya ay muling babangon sa huling araw. Sinabi sa kanya ni Jesus, Ako ay ang muling pagkabuhay at ang buhay. Ang naniniwala sa akin, kahit na siya ay mamatay, siya ay mabubuhay, at ang lahat na nabubuhay at naniniwala sa akin ay hindi kailanman mamamatay magpakailanman. Naniniwala ka ba sa ito? Sinasabi niya sa kanya, Oo, Panginoon, nagtiwala ako na ikaw ay ang Kristo, ang Anak ng Diyos, ang pumaparito sa mundo. At matapos sabihin ang mga ito, umalis siya at tinawag si Maria na kanyang kapatid nang lihim, na sinasabi, Ang guro ay nandito at tumatawag sa iyo. Nang marinig niya iyon, mabilis siyang bumangon at lumapit sa kaniya. Hindi pa nakarating si Jesus sa nayon, kundi nasa lugar pa siya kung saan sinalubong siya ni Martha. Ang mga Judio samakatuwid na kasama niya sa bahay at nag-aaliw sa kanya, nang makita si Maria na mabilis na tumayo at lumabas, ay sumunod sa kanya, na

nagsasabi na pumupunta siya sa libingan upang umiyak doon. Samakatuwid si Maria, nang dumating siya kung nasaan si Jesus, nakita niya siya at nahulog sa kanyang mga paa, nagsasabi sa kanya, Panginoon, kung nandito ka, hindi sana namatay ang aking kapatid. Si Jesus, samakatuwid, nang makita niya siyang umiiyak at ang mga Hudyong nagkasama-sama sa kanya ay umiiyak, ay nagpakita ng matinding damdamin sa espiritu at ginambala niya ang kanyang sarili. At sinabi niya, Saan ninyo siya inilagay? Sinabi nila sa kanya, Panginoon, halika at tingnan. Umiyak si Jesus. Sinasabi nga ng mga Judio, Tingnan kung paano niya minahal siya. Ngunit may ilang tao mula sa kanila ay nagsabi, Hindi ba nakakaya ng taong ito, na siyang nagbukas ng mga mata ng bulag, na gawin upang ang taong ito ay hindi mamatay? Si Jesus nga, muling lubhang naantig sa kaniyang sarili, ay pumunta sa libingan. Ito ay isang yungib, at may batong nakahiga sa ibabaw nito. Sinabi ni Jesus, Alisin ninyo ang bato. Sinabi sa kanya ni Martha, ang kapatid ng namatay, Panginoon, mabaho na siya, ikaapat na araw na kasi. Sinabi sa kanya ni Jesus, Hindi ba sinabi ko sa iyo na kung magtitiwala ka, makikita mo ang kaluwalhatian ng Diyos? Inalis nga nila ang bato kung saan nakahiga ang patay. At si Jesus ay itiningin ang kanyang mga mata sa itaas at sinabi, Ama, nagpapasalamat ako sa iyo dahil narinig mo ako. Pero ako ay nakaalam na lagi mo akong naririnig, ngunit dahil sa pulutong na nakapaligid, sinabi ko ito upang sila ay maniwala na ikaw ang nagsugo sa akin. At nang masabi niya ang mga ito, sumigaw siya ng malakas na tinig, Lazaro, lumabas ka! At lumabas ang patay na nakatali ang mga paa at ang mga kamay ng mga tela, at ang kanyang mukha ay nakabalot ng tela. Sinabi ni Jesus sa kanila, Kalagin ninyo siya at hayaan siyang umalis.

Maraming mga Judio na pumunta kay Maria at nakakita ng ginawa ni Jesus ay sumampalataya sa kanya. Ngunit ang ilan sa

kanila ay pumunta sa mga Pariseo at sinabi sa kanila kung ano ang ginawa ni Jesus. Kaya nagtipon ang mga punong pari at ang mga Pariseo ng konseho at nagsasabi, Ano ang gagawin natin, dahil ang taong ito ay gumagawa ng maraming mga tanda? Kung pabayaan natin siya nang ganito, lahat ay maniniwala sa kanya, at darating ang mga Romano at kukunin nila ang ating lugar at ang ating bansa. At isang tao mula sa kanila, si Caiaphas, na punong pari ng taong iyon, ay sinabi sa kanila, Kayo ay walang nalalaman, Ni hindi kayo nag-iisip na makapakinabang sa atin na isang tao ay mamatay para sa bayan, at hindi ang buong bansa ay mawasak. Ngunit ito ay hindi niya sinabi mula sa kaniyang sarili, kundi bilang punong pari ng taong iyon ay nanghula siya na si Hesus ay mamamatay para sa bansa, At hindi para sa bansa lamang, kundi upang ang mga nakakalat na anak ng Diyos ay matipon sa isa. Mula noon sa araw na iyon, nagsanggunian sila upang patayin siya. Si Jesus ay hindi na hayagang naglalakad sa gitna ng mga Judio, kundi umalis mula doon patungo sa lupain na malapit sa ilang, sa lungsod na tinatawag na Ephraim, at doon siya nananatili kasama ang kanyang mga alagad. Malapit na ang Paskuwa ng mga Hudyo, at marami ang umakyat sa Jerusalem mula sa mga lalawigan bago ang Paskuwa upang linisin nila ang kanilang sarili. Hinahanap nga nila si Jesus at nag-uusap sila sa isa't isa habang nakatayo sa templo, Ano sa palagay ninyo, hindi ba siya darating sa pista? Ngunit binigay na ng mga punong pari at ng mga Fariseo ang utos na kung sinuman ay makakaalam kung saan siya ay naroroon, ay mag-ulat, upang siya ay mahuli nila.

12

Samakatuwid, si Jesus, anim na araw bago ang Paskuwa, ay dumating sa Betania, kung saan naroon si Lazaro na patay, na siyang binuhay niya mula sa mga patay. Kaya't sila ay gumawa ng

hapunan para sa kanya doon, at si Martha ay naglilingkod, at si Lazarus ay isa sa mga nakahiga kasama niya. Kaya si Maria, matapos kumuha ng isang libra ng dalisay at mamahaling pabangong nardo, ay pinahiran ang mga paa ni Jesus at pinunasan ng kaniyang buhok ang kaniyang mga paa, at ang bahay ay napuno ng amoy ng pabango. Kaya nagsabi ang isa sa kanyang mga alagad, si Judas na anak ni Simon Iscariot, ang balak siyang ipagkanulo, Bakit hindi naipagbili ang pabangong ito ng tatlong daang denarii at naibigay sa mga mahihirap? Sinabi niya ito, hindi dahil sa mga dukha ay mahalaga sa kanya, kundi dahil siya ay magnanakaw, at hawak niya ang kahon ng salapi at ang mga inilalagay doon ay kinukuha niya. Sinabi nga ni Jesus, Hayaan mo siya, sapagkat inilaan niya ito para sa araw ng aking libing. Ang mga mahirap ay palaging nasa inyo, ngunit ako ay hindi palaging nasa inyo. Nalaman ng malaking karamihan mula sa mga Judio na siya ay naroon, at dumating sila hindi lamang dahil kay Jesus, kundi upang makita rin si Lazarus na binuhay niya mula sa mga patay. Ngunit nagplano ng mga punong pari na patayin din si Lazaro. na marami sa mga Hudyo ay pumupunta dahil sa kanya at naniniwala kay Jesus.

Kinabukasan, ang maraming taong dumating sa pista, nang marinig na si Jesus ay paparating sa Jerusalem, Kinuha nila ang mga sanga ng puno ng palma at lumabas upang salubungin siya, at sumigaw sila, Hosanna, pinagpala ang dumarating sa pangalan ng Panginoon, ang hari ng Israel. Ngunit pagkatapos makakita ng batang asno, si Jesus ay umupo sa ibabaw nito, gaya ng nakasulat, Huwag matakot, anak na babae ng Sion; narito, ang iyong hari ay dumarating, nakaupo sa batang asno.

Ngunit ang mga ito ay hindi unang naunawaan ng kanyang mga alagad, kundi nang maluwalhati si Jesus, noon nila naalaala

na ang mga ito ay nakasulat tungkol sa kanya, at ang mga ito ay ginawa nila sa kanya. Nagpatotoo nga ang karamihan na kasama niya noong tinawag niya si Lazaro mula sa libingan at binuhay siya mula sa mga patay. Dahil dito, sumalubong sa kanya ang karamihan, sapagkat narinig nila na ginawa niya itong tanda. Kaya nga ang mga Pariseo ay nagsabi sa kanilang mga sarili, Nakikita ninyo na wala kayong napapakinabangan; masdan ninyo, ang mundo ay sumunod na sa kaniya.

Mayroon ngang ilang mga Griyego mula sa mga umaahon upang makasamba sa kapistahan. Ang mga ito ay lumapit kay Felipe na mula sa Betsaida ng Galilea, at nagtanong sa kanya na nagsasabi, Panginoon, nais naming makita si Hesus. Dumarating si Philip at nagsasabi kay Andrew, at muli sina Andrew at Philip ay nagsasabi kay Jesus, Ngunit si Jesus ay sumagot sa kanila at nagsabi, Dumating na ang oras upang maluwalhatiin ang Anak ng Tao. Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, kung hindi mamatay ang butil ng trigo na nahulog sa lupa, ito ay nananatiling mag-isa lamang, ngunit kung mamatay ito, nagbubunga ito ng marami. Ang umiibig sa kaniyang kaluluwa ay mawawalan nito, at ang napopoot sa kaniyang kaluluwa sa mundong ito ay iingatan ito tungo sa buhay na walang hanggan. Kung sinuman ay naglilingkod sa akin, sumunod siya sa akin, at kung saan ako ay naroon, doon din ang aking lingkod ay magiging, at kung sinuman ay naglilingkod sa akin, pararangalan siya ng Ama. Ngayon ang aking kaluluwa ay nabagabag, at ano ang sasabihin ko? Ama, iligtas mo ako mula sa oras na ito. Ngunit dahil dito ako dumating sa oras na ito. Ama, luwalhatiin mo ang iyong pangalan. Dumating nga ang tinig mula sa langit, Niluwalhati ko na at muling luluwalhatiin ko. Ang karamihan samakatuwid na nakatayo at nakarinig ay sinabi na kulog ang nangyari, ang iba naman ay sinabi, isang anghel ang nagsalita sa kanya. Sumagot si Jesus at

sinabi, Hindi para sa akin ang tinig na ito ay dumating, kundi para sa inyo. Ngayon ay hatol ng mundong ito, ngayon ang pinuno ng mundong ito ay itatapon sa labas. At ako, kung ako ay itataas mula sa lupa, ay hihilahin ko ang lahat sa aking sarili. Sinabi niya ito upang ipahiwatig kung anong uri ng kamatayan ang malapit na niyang kakaharapin. Sumagot sa kanya ang karamihan, Kami ay narinig mula sa batas na ang Cristo ay nananatili magpakailanman, at paano mo sinasabi na kinakailangang itaas ang Anak ng Tao? Sino ang Anak ng Tao na ito? Sinabi nga ni Jesus sa kanila, Kaunting panahon na lamang ang liwanag ay kasama ninyo. Lumakad kayo habang mayroon pa kayong liwanag, upang hindi kayo abutan ng kadiliman, at ang lumalakad sa kadiliman ay hindi alam kung saan siya pupunta. Habang mayroon kayong ilaw, maniwala kayo sa ilaw, upang kayo ay maging mga anak ng ilaw. Ang mga ito ay sinalita ni Jesus, at pagkatapos umalis ay nagtago siya mula sa kanila.

Ganito karaming mga tanda na ginawa niya sa harapan nila, ngunit hindi sila naniniwala sa kaniya Upang matupad ang salita ni Isaias na propeta na sinabi niya, Panginoon, sino ang naniniwala sa aming pagdinig? At ang bisig ng Panginoon, kanino ito inihayag? Dahil dito, hindi sila nakakaya na maniwala, sapagkat muli ay sinabi ni Isaias, Binulag niya ang kanilang mga mata at pinatigas niya ang kanilang puso, upang hindi sila makakita sa pamamagitan ng kanilang mga mata at makaunawa sa pamamagitan ng kanilang puso at makabalik, at pagagalingin ko sila.

Sinabi ni Isaias ang mga ito noong makita niya ang kanyang kaluwalhatian at nagsalita tungkol sa kanya. Gayunpaman, marami sa mga pinuno ay nanampalataya sa kanya, ngunit dahil sa mga Pariseo hindi nila ito inamin, upang hindi sila itapon sa

labas ng kapulungan. Sapagkat mas minahal nila ang kaluwalhatian ng mga tao kaysa kaluwalhatian ng Diyos.

Si Jesus ay sumigaw at sinabi, Ang naniniwala sa akin ay hindi naniniwala sa akin, kundi sa nagpadala sa akin, At ang nakakakita sa akin ay nakikita ang nagsugo sa akin. Ako ang ilaw na dumating sa mundo, upang ang lahat na naniniwala sa akin ay hindi mananatili sa kadiliman. At kung sinuman ay makarinig ng aking mga salita at hindi maniwala, ako ay hindi humahatol sa kanya, sapagkat hindi ako dumating upang hatulan ang mundo, kundi upang iligtas ang mundo. Ang tumatanggi sa akin at hindi tumatanggap ng aking mga salita ay may humahatol sa kanya; ang salitang aking sinalita, iyon ang hahatol sa kanya sa huling araw. na ako mula sa aking sarili ay hindi nagsalita, ngunit ang Ama na nagpadala sa akin, siya mismo ay nagbigay sa akin ng utos kung ano ang sasabihin at ano ang sasalitain, At alam ko na ang kanyang utos ay buhay na walang hanggan. Kaya ang sinasalita ko, ayon sa sinabi sa akin ng Ama, ay ganoon ko sinasalita.

13

Bago ng kapistahan ng Paskuwa, nakakaalam si Jesus na dumating na ang kanyang oras upang lumipat mula sa mundong ito patungo sa Ama, at yamang minahal niya ang kanyang mga sarili na nasa mundo, minahal niya sila hanggang sa wakas. At nang maghapunan na, ang diyablo ay naglagay na sa puso ni Judas na anak ni Simon Iskariote upang siya ay ipagkanulo niya. Alam ni Jesus na lahat ay ibinigay sa kanya ng Ama sa kanyang mga kamay, at na mula sa Diyos siya ay lumabas at patungo sa Diyos siya ay pumupunta. Bumangon siya mula sa hapunan at inilapag ang kanyang mga kasuutan, at pagkatapos ay kumuha ng tuwalya at binigkisan ang kanyang sarili. Pagkatapos ay nagtapon

siya ng tubig sa loob ng palanggana, at nagsimulang hugasan ang mga paa ng mga alagad at pinunasan ng tuwelyang nakabigkis sa kaniya. Dumating nga siya kay Simon Pedro, at sinabi niya sa kanya, Panginoon, ikaw ba ang maghuhugas ng aking mga paa? Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Ang aking ginagawa, hindi mo alam ngayon, pero malalaman mo pagkatapos nito. Sinabi ni Pedro sa kanya, Hindi mo dapat hugasan ang aking mga paa magpakailanman. Sumagot sa kanya si Jesus, Kung hindi kita hugasan, wala kang bahagi sa akin. Sinasabi sa kanya ni Simon Peter, Panginoon, hindi lamang ang aking mga paa, kundi pati na rin ang aking mga kamay at ulo. Sinasabi sa kanya ni Jesus, Ang nakaligo na ay hindi na kailangan pang hugasan ang mga paa, kundi malinis na siyang buo, at kayo ay malinis, ngunit hindi lahat. Alam niya kasi kung sino ang magkakanulo sa kanya, kaya sinabi niya, Hindi kayong lahat malinis.

Kaya nang mahugasan niya ang kanilang mga paa at maisuot niya ang kanyang mga kasuutan, muling humiga siya at sinabi sa kanila, Alam ba ninyo kung ano ang ginawa ko sa inyo? Kayo ay tumatawag sa akin na Guro at Panginoon, at tama ang sinasabi ninyo, sapagkat ako nga. Kung ako nga, ang Panginoon at ang Guro, ay naghugás ng inyong mga paa, kayo naman ay dapat ding maghugas ng mga paa ng isa't isa. Sapagkat nagbigay ako sa inyo ng halimbawa, upang kung paano ko ginawa sa inyo, ay gayon din naman ninyo gawin. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo, walang alipin na mas dakila kaysa sa kanyang panginoon, ni apostol na mas dakila kaysa sa nagsugo sa kanya. Kung alam ninyo ang mga ito, mapalad kayo kung gawin ninyo ang mga ito. Hindi tungkol sa lahat ninyo ang sinasabi ko, ako ay nakakaalam kung sino ang aking pinili, ngunit upang matupad ang kasulatan, ang kumakain ng tinapay kasama ako ay itinaas laban sa akin ang kaniyang sakong. Mula ngayon sinasabi ko sa inyo bago ito mangyari, upang

kapag mangyari ito ay maniwala kayo na ako ay ako. Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo, ang tumatanggap ng sinumang aking isusugo ay tumatanggap sa akin, at ang tumatanggap sa akin ay tumatanggap sa nagsugo sa akin.

Nang masabi ni Jesus ang mga ito, nabalisa siya sa espiritu, at sumaksi at sinabi, Totoo, totoo, sinasabi ko sa inyo na isa sa inyo ang magkakanulo sa akin. Nakatingin nga sa isa't isa ang mga alagad, nalilito tungkol sa kung sino ang kanyang pinag-uusapan. Isa sa mga alagad niya ay nakasandal sa dibdib ni Jesus, na minamahal ni Jesus. Tumango nga kaya nito si Simon Peter upang magtanong kung sino nga kaya siya na kanyang sinasabi. Pagkahulog niya sa dibdib ni Jesus, sinabi niya sa kaniya, Panginoon, sino ito? Sumasagot si Jesus, Siya iyon na aking bibigyan ng piraso pagkatapos kong isawsaw. At matapos isawsaw ang piraso, ibinigay niya ito kay Judas na anak ni Simon Iscariote. At pagkatapos ng subo, pumasok noon sa kanya ang satanas. Sinabi nga sa kanya ni Jesus, Ang iyong ginagawa, gawin mo nang mas mabilis. Ngunit wala sa mga nakahiga na nakaalam kung bakit sinabi niya ito sa kanya. Ilang mga tao ay nag-akala, dahil si Judas ang may hawak ng kahon ng salapi, na sinabi sa kanya ni Jesus, Bumili ka ng mga kailangan natin para sa pista, o Bigyan mo ng kahit ano ang mga mahihirap. Matapos kunin ang subo, siya ay kaagad lumabas. Gabi na noon.

Nang lumabas nga siya, sinabi ni Jesus, Ngayon ay naluwalhatian ang Anak ng Tao, at ang Diyos ay naluwalhatian sa kanya. Kung niluwalhati ang Diyos sa kanya, luluwalhati rin ng Diyos siya sa kanyang sarili, at agad niyang luluwalhatin siya. Mga munting anak, kaunti na lang akong kasama ninyo. Hahanapin ninyo ako, at gaya ng sinabi ko sa mga Judio na kung saan ako pupunta, kayo ay hindi makakapunta, at sa inyo ko ito sinasabi

ngayon. Binibigyan ko kayo ng bagong utos upang kayo ay magmahalan sa isa't isa, kung paano ako umibig sa inyo upang kayo rin ay magmahalan sa isa't isa. Sa pamamagitan nito makikilala ng lahat na kayo ay aking mga alagad, kung mayroon kayong pagmamahal sa isa't isa. Sinabi ni Simon Pedro sa kanya, Panginoon, saan ka pupunta? Sumagot sa kanya si Jesus, Kung saan ako pupunta, hindi mo ako masusundan ngayon, pero susunod ka sa akin mamaya. Sinasabi sa kanya ni Pedro, Panginoon, bakit hindi ako makakasunod sa iyo ngayon? Ang aking kaluluwa ay ilalagay ko para sa iyo. Sumagot sa kanya si Jesus, Ang kaluluwa mo para sa akin ay ilalagay mo? Totoo, totoo, sinasabi ko sa iyo, hindi tutunog ang tandang hanggang sa itatanggi mo ako nang tatlong beses.

14

Huwag magambala ang inyong puso, manampalataya kayo sa Diyos, at manampalataya rin kayo sa akin. Sa bahay ng aking Ama, maraming tahanan ay mayroon; kung hindi, sinabi ko sana sa inyo. Pupunta ako upang ihanda ang lugar para sa inyo. At kung ako ay pupunta at maghahanda ng lugar para sa inyo, muling babalik ako at isasama ko kayo sa aking sarili, upang kung nasaan ako, kayo man ay maroroon. At kung saan ako pupunta, alam ninyo, at ang daan ay alam ninyo. Sinabi ni Thomas sa kanya, Panginoon, hindi namin alam kung saan ka pupunta, at paano namin malalaman ang daan? Sinabi sa kanya ni Jesus, Ako ay ang daan at ang katotohanan at ang buhay. Walang sinuman ang pumupunta sa Ama kung hindi sa pamamagitan ko. Kung nakilala ninyo ako, nakilala ninyo sana ang aking Ama. At mula ngayon, kilala ninyo siya at nakita ninyo siya. Sinabi ni Felipe sa kanya, Panginoon, ipakita mo sa amin ang Ama at sapat na iyon para sa amin. Sinasabi sa kanya ni Jesus, Napakatagal kong

panahon na kasama ninyo ako, at hindi mo pa rin ako nakilala, Felipe? Ang nakakita sa akin ay nakakita na sa Ama, at paano mo nasasabi, Ipakita mo sa amin ang Ama? Hindi ka ba naniniwala na ako ay nasa Ama at ang Ama ay nasa akin? Ang mga salitang aking sinasalita sa inyo ay hindi mula sa aking sarili; ang Ama na nananatili sa akin ay siyang gumagawa ng mga gawa. Maniwala kayo sa akin na ako ay nasa Ama at ang Ama ay nasa akin; kung hindi man, maniwala kayo sa akin dahil sa mga gawang iyon. Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo, ang naniniwala sa akin, ang mga gawang aking ginagawa ay gagawin din niya, at mas dakila pa kaysa mga ito ay gagawin niya, sapagkat ako ay pupunta sa aking Ama. At anumang hingin ninyo sa aking pangalan, ito ay aking gagawin, upang maluwalhatiin ang Ama sa Anak. Kung ano ang inyong hingin sa aking pangalan, ako ang gagawa nito.

Kung mahal ninyo ako, sundin ninyo ang aking mga utos. At ako ay hihilingin ko sa Ama, at ibibigay niya sa inyo ang ibang Tagapagtanggol, upang manatili siyang kasama ninyo magpakailanman. Ang Espiritu ng katotohanan, na hindi kayang tanggapin ng mundo dahil hindi nito ito nakikita ni hindi nito ito nakikilala, ngunit kayo ay nakikilala ito, sapagkat sa inyo ito nananatili at sa inyo ito magiging. Hindi ko kayo pababayaan bilang mga ulila; pupunta ako sa inyo. Kaunti na lamang at ang mundo ay hindi na ako makikita, ngunit kayo ay nakikita ninyo ako, sapagkat ako ay nabubuhay at kayo ay mabubuhay. Sa araw na iyon, malalaman ninyo na ako ay nasa aking Ama, at kayo ay nasa akin, at ako ay nasa inyo. Ang may hawak ng aking mga utos at tumutupad sa mga ito, siya ang umiibig sa akin, at ang umiibig sa akin ay mamahalin ng aking Ama, at ako ay mamahalin siya at ipapakikita ko sa kanya ang aking sarili. Sinabi sa kanya ni Judas, hindi ang Iscariot, Panginoon, at ano ang nangyari na sa amin mo balak ipahayag ang iyong sarili at hindi sa mundo? Sumagot si

Jesus at sinabi sa kanya, Kung sino ang umiibig sa akin, iingatan niya ang aking salita, at mamahalin siya ng aking Ama, at pupunta kami sa kanya at gagawa kami ng tahanan sa kanya. Ang hindi umiibig sa akin ay hindi tumutupad sa aking mga salita, at ang salitang inyong naririnig ay hindi akin, kundi ng Amang nagpadala sa akin.

Ang mga ito ay sinabi ko sa inyo habang nananatili pa ako sa inyo, Ngunit ang Tagapagtanggol, ang Banal na Espiritu na ipapadala ng Ama sa aking pangalan, siya ang magtuturo sa inyo ng lahat at magpapaalala sa inyo ng lahat na sinabi ko sa inyo. Kapayapaan ang iniwan ko sa inyo, kapayapaan ang aking ibinibigay sa inyo, hindi gaya ng pagbibigay ng mundo, ako ay nagbibigay sa inyo. Huwag magambala ang inyong puso ni huwag matakot. Narinig ninyo na sinabi ko sa inyo, Ako ay aalis at babalik sa inyo. Kung kayo ay umibig sa akin, kayo sana ay nagalak na sinabi ko, Ako ay pupunta sa Ama, dahil ang Ama ko ay mas dakila kaysa sa akin. At ngayon sinabi ko na sa inyo bago ito mangyari, upang kapag nangyari ito ay maniwala kayo. Hindi na ako masyadong magsasalita sa inyo, sapagkat dumarating ang pinuno ng mundong ito, at wala siyang kapangyarihan sa akin. Ngunit upang malaman ng mundo na iniibig ko ang Ama, at kung paano nag-utos sa akin ang Ama, gayon ko ginagawa. Bumangon kayo, tayo na mula rito.

15

Ako ay ang tunay na ubasan, at ang aking ama ay ang magsasaka. Bawat sanga sa akin na hindi nagdadala ng bunga, tinatanggal niya ito, at bawat sanga na nagdadala ng bunga, nililinis niya ito, upang magdala ng mas maraming bunga. Malinis na kayo dahil sa salitang aking sinabi sa inyo. Manatili kayo sa

akin, at ako sa inyo. Kung paanong ang sanga ay hindi makakagawa ng bunga mula sa sarili nito kung hindi ito nananatili sa puno ng ubas, gayon din kayo ay hindi rin makakagawa kung hindi kayo nananatili sa akin. Ako ay ang puno ng ubas, kayo ang mga sanga. Ang nananatili sa akin at ako sa kaniya, ito ay nagdadala ng maraming bunga, sapagkat bukod sa akin ay hindi ninyo magagawang gumawa ng anuman. Kung hindi sinuman ay nanatili sa akin, siya ay itinapon sa labas na tulad ng sanga at natuyo, at tinitipon nila ang mga ito at itinapon sa apoy, at nasusunog. Kung kayo ay mananatili sa akin at ang aking mga salita ay mananatili sa inyo, anumang nais ninyo ay hingin, at magiging sa inyo. Sa pamamagitan nito naluwalhatian ang aking Ama, upang kayo ay magbunga ng maraming prutas, at kayo ay magiging aking mga alagad. Kung paano ako inibig ng Ama, gayon din ako umibig sa inyo; manatili kayo sa aking pag-ibig. Kung tutuparin ninyo ang aking mga utos, kayo ay mananatili sa aking pag-ibig, gaya ng aking pagtuparin sa mga utos ng aking Ama at nananatili sa kanyang pag-ibig. Ang mga ito ay sinabi ko sa inyo upang ang aking kagalakan ay mananatili sa inyo at ang inyong kagalakan ay mapuspos. Ito ang aking utos, upang kayo ay magmahalan sa isa't isa gaya ng pagmamahal ko sa inyo. Walang sinuman ang may mas malaking pag-ibig kaysa dito: na ang isang tao ay maglagay ng kaniyang kaluluwa para sa kaniyang mga kaibigan. Kayo ay mga kaibigan ko kung ginagawa ninyo ang lahat ng aking iniuutos sa inyo. Hindi na kita tinatawag na mga alipin, sapagkat ang alipin ay hindi nakakaalam kung ano ang ginagawa ng kanyang panginoon, ngunit kayo ay tinawag kong mga kaibigan, dahil lahat ng aking narinig mula sa aking Ama ay ipinaalam ko sa inyo. Hindi kayo ang pumili sa akin, kundi ako ang pumili sa inyo, at inilagay ko kayo upang kayo ay magpunta at magbunga, at ang inyong bunga ay mananatili, upang anuman ang inyong hingin sa Ama sa aking pangalan, ay ibigay niya sa inyo.

Iniuutos ko sa inyo ang mga ito upang kayo ay magmahalan sa isa't isa.

Kung kinapopootan kayo ng mundo, alamin ninyo na ako ang una niyang kinapootan bago kayo. Kung kayo ay mula sa mundo, ang mundo ay iibigin ang sarili nito, ngunit dahil kayo ay hindi mula sa mundo, kundi ako ang pumili sa inyo mula sa mundo, dahil dito kinapopootan kayo ng mundo. Alalahanin ninyo ang salita na sinabi ko sa inyo, ang alipin ay hindi mas dakila kaysa sa kanyang panginoon. Kung ako ay inusig nila, kayo rin ay uusigin nila, kung ang salita ko ay iningatan nila, ang sa inyo rin ay iingatan nila. Ngunit ang lahat ng mga ito ay gagawin nila sa inyo dahil sa aking pangalan, sapagkat hindi nila kilala ang nagsugo sa akin. Kung hindi ako dumating at nagsalita sa kanila, sila ay walang kasalanan, ngunit ngayon wala silang dahilan tungkol sa kanilang kasalanan. Ang napopoot sa akin ay napopoot din sa aking ama. Kung hindi ko ginawa sa kanila ang mga gawang walang ibang sinuman ang gumawa, sana ay wala silang kasalanan, ngunit ngayon nakita nila at napagmuhi nila ako at ang aking Ama. Ngunit upang matupad ang salitang nakasulat sa kanilang batas, na kinapoot nila ako nang walang dahilan. Ngunit kapag dumating ang Tagapagtanggol na aking ipapadala sa inyo mula sa Ama, ang Espiritu ng katotohanan na nanggagaling sa Ama, siya ay magpapatotoo tungkol sa akin. At kayo naman ay nagpapatotoo, dahil mula sa simula ay kasama ninyo ako.

16

Sinabi ko sa inyo ang mga bagay na ito upang hindi kayo magapi ng pagsubok. Gagawin nila kayong mga tiwalag, pero dumarating ang oras na ang sinumang pumapatay sa inyo ay mag-iisip na nag-aalok siya ng paglilingkod sa Diyos. At gagawin nila

ang mga ito, sapagkat hindi nila nakilala ang Ama ni ako. Ngunit sinabi ko sa inyo ang mga ito upang kapag dumating ang oras, alalahanin ninyo ang mga ito na ako ang nagsabi sa inyo. Ang mga ito naman ay hindi ko sinabi sa inyo mula pa sa simula, dahil ako ay kasama ninyo noon. Ngayon nga ay pupunta ako sa nagpadala sa akin, at walang sinuman sa inyo ay nagtatanong sa akin kung saan ako pupunta. Ngunit dahil sinabi ko sa inyo ang mga ito, ang kalungkutan ay pumuno sa inyong puso. Ngunit sinasabi ko sa inyo ang katotohanan, mapapakinabangan ninyo na ako ay umalis. Sapagkat kung hindi ako umalis, ang Tagapagtanggol ay hindi darating sa inyo, ngunit kung umalis ako, ipapadala ko siya sa inyo. At pagdating niya, yaong isa ay sasawayin ang mundo tungkol sa kasalanan, at tungkol sa katarungan, at tungkol sa paghatol. Tungkol sa kasalanan nga, dahil hindi sila naniniwala sa akin. Tungkol naman sa katarungan, sapagkat ako ay pupunta sa aking Ama at hindi na ninyo ako makikita, Tungkol naman sa paghatol, sapagkat ang pinuno ng mundong ito ay nahatulan na. Mayroon pa akong maraming sasabihin sa inyo, ngunit hindi ninyo kaya itong dalhin sa ngayon. Ngunit kapag dumating iyon, ang Espiritu ng Katotohanan, gagabayan niya kayo tungo sa buong katotohanan, sapagkat hindi siya magsasalita mula sa kanyang sarili, kundi ang lahat ng kanyang maririnig ay sasalitain niya, at ang mga bagay na darating ay ipahahayag niya sa inyo. Siya ay luluwalhati sa akin, sapagkat kukuha siya mula sa akin at ipahahayag sa inyo. Lahat ng mayroon ang Ama ay akin, dahil dito sinabi ko na mula sa akin kukunin at ipahahayag sa inyo. Kaunti na lang at hindi ninyo ako makikita, at muling kaunti at makikita ninyo ako, sapagkat ako ay pupunta sa Ama. Sinabi nga ng ilan sa kanyang mga alagad sa isa't isa, Ano ba ito na sinasabi niya sa atin, Kaunti at hindi ninyo ako makikita, at muli kaunti at makikita ninyo ako, at Ako ay pupunta sa Ama? Sinasabi nga nila, Ano ba itong maliit na sinasabi niya? Hindi namin alam kung ano

ang sinasabi niya. Nakaalam nga si Jesus na nais nila siyang tanungin, at sinabi niya sa kanila, Tungkol ba dito ang pinag-uusapan ninyo sa isa't isa na sinabi ko, Kaunting sandali at hindi ninyo ako makikita, at muling kaunting sandali at makikita ninyo ako? Tunay na tunay, sinasabi ko sa inyo na iiyak kayo at tutuluyan, ang mundo naman ay magsasaya, kayo naman ay malulungkot, ngunit ang inyong lungkot ay magiging kagalakan. Ang babae, kapag nanganak, ay may sakit dahil dumating na ang kanyang oras, ngunit kapag naipanganak na ang bata, hindi na niya naaalala ang kapighatian dahil sa kagalakan na ipinanganak ang isang tao sa mundo. At kayo nga ay may kalungkutan ngayon, ngunit makikita ko muli kayo at matutuwa ang inyong puso, at ang inyong kagalakan ay walang sinuman ang kukuha mula sa inyo. At sa araw na iyon, hindi ninyo ako tatanungin ng anuman. Tunay na tunay na sinasabi ko sa inyo na anumang inyong hihingin sa Ama sa aking pangalan, ibibigay niya sa inyo. Hanggang ngayon, hindi kayo humingi ng anuman sa pangalan ko. Humingi kayo at kayo ay tatanggap, upang ang kagalakan ninyo ay maging ganap. Ang mga ito ay sa pamamagitan ng mga talinghaga na sinabi ko sa inyo, ngunit dumarating ang oras kailan hindi na sa mga talinghaga ako magsasalita sa inyo, kundi sa hayagan ay ipahahayag ko sa inyo ang tungkol sa Ama. Sa araw na iyon, sa aking pangalan kayo ay hihingi, at hindi ko sinasabi sa inyo na ako ay hihingi sa Ama para sa inyo, Ang Ama mismo ay umiibig sa inyo, sapagkat kayo ay umibig sa akin, at naniniwala na ako ay nanggaling sa Diyos. Lumabas ako mula sa Ama at dumating sa mundo; muli kong iniiwan ang mundo at pupunta sa Ama. Sinasabi sa kanya ng kanyang mga alagad, Tingnan mo, ngayon ay hayagan kang nagsasalita, at walang kawikaan ang iyong sinasabi. Ngayon alam namin na alam mo ang lahat at wala kang pangangailangan na may sinuman na magtanong sa iyo. Sa ganito naniniwala kami na mula sa Diyos ka lumabas. Sumagot sa

kanila si Jesus, Ngayon lang ba kayo naniniwala? Masdan, dumarating ang oras, at ngayon ay dumating na, upang kayo ay maikalat, bawat isa sa kanyang sarili, at ako lamang ay inyong pabayaan, at hindi ako nag-iisa, sapagkat ang Ama ay kasama ko. Ang mga ito ay sinabi ko sa inyo upang sa akin ay magkaroon kayo ng kapayapaan. Sa mundo ay magkakaroon kayo ng kapighatian, ngunit magpakatatag kayo, ako ay nagtagumpay sa mundo.

17

Ang mga ito ay sinalita ni Jesus, at itinanghal niya ang kanyang mga mata sa langit at sinabi, Ama, dumating na ang oras, luwalhatiin mo ang iyong anak, upang ang anak mo ay luwalhatiin ka. Kung paanong binigyan mo siya ng awtoridad sa lahat ng laman, upang ang lahat na ibinigay mo sa kanya ay bibigyan niya ng buhay na walang hanggan. Ito ang buhay na walang hanggan, upang makilala nila ikaw na tanging tunay na Diyos at si Jesu-Cristong iyong sinugo. Niluwalhati kita sa ibabaw ng lupa, natapos ko ang gawaing ibinigay mo sa akin upang gawin. At ngayon luwalhatiin mo ako, Ama, sa piling mo ng kaluwalhatiang mayroon ako bago pa magkaroon ng mundo sa piling mo. Ipinakita ko ang iyong pangalan sa mga taong ibinigay mo sa akin mula sa mundo. Sa iyo sila noon, at sa akin sila ibinigay mo, at ang iyong salita ay kanilang iningatan. Ngayon ay nakaalam na nila na ang lahat ng mga bagay na ibinigay mo sa akin ay mula sa iyo. Dahil ang mga salitang ibinigay mo sa akin ay ibinigay ko sa kanila, at sila ay tumanggap, at tunay na nakilala na mula sa iyo ako lumabas, at naniwala na ikaw ay nagsugo sa akin. Ako ay nagtanong tungkol sa kanila, hindi ako nagtanong tungkol sa mundo, kundi tungkol sa mga ibinigay mo sa akin, sapagkat sila ay sa iyo. At ang lahat ng akin ay iyo, at ang iyo ay akin, at ako ay niluwalhati sa kanila. At hindi na ako nasa mundo, at ang mga ito

ay nasa mundo, at ako ay paparito sa iyo. Banal na Ama, ingatan mo sila sa iyong pangalan na ibinigay mo sa akin, upang sila ay maging isa gaya natin. Nang ako ay kasama nila sa mundo, ako ay nag-iingat sa kanila sa iyong pangalan, silang ibinigay mo sa akin ay aking iningatan, at walang sinuman sa kanila ang nawala maliban sa anak ng kapahamakan, upang matupad ang kasulatan. Ngayon nga ay paparito na ako sa iyo, at ang mga bagay na ito ay sinasalita ko sa mundo upang magkaroon sila ng kagalakan kong napuspos sa kanila. Ibinigay ko sa kanila ang iyong salita, at kinamuhian sila ng mundo dahil hindi sila mula sa mundo, gaya ko na hindi mula sa mundo. Hindi ako humihingi na alisin mo sila mula sa mundo, kundi ingatan mo sila mula sa masama. Hindi sila mula sa mundo, gaya ng ako ay hindi mula sa mundo. Banal-in sila sa katotohanan mo; ang salita mo ay katotohanan. Kung paano mo ako isinugo sa mundo, gayun din ako ay nagsugo sa kanila sa mundo. At para sa kanila ako nagpapabanal ng aking sarili, upang sila ay maging pinabanal sa katotohanan. Hindi lamang para sa mga ito ako nananalangin, kundi pati na rin para sa mga naniniwala sa akin dahil sa kanilang salita, Upang silang lahat ay maging isa, gaya ng ikaw, Ama, ay nasa akin at ako ay nasa iyo, upang sila man ay nasa atin at maging isa, upang ang mundo ay sumampalataya na ikaw ang nagsugo sa akin. At ako, ang kaluwalhatian na ibinigay mo sa akin ay ibinigay ko sa kanila, upang sila ay isa gaya ng tayo ay isa. Ako ay nasa kanila at ikaw ay nasa akin, upang sila ay maging sakdal sa pagkakaisa, at upang malaman ng mundo na ikaw ang nagsugo sa akin at minahal mo sila gaya ng pagmamahal mo sa akin. Ama, ang mga ibinigay mo sa akin, nais kong saan man ako naroroon ay maroroon din sila kasama ko, upang makita nila ang aking kaluwalhatian na ibinigay mo sa akin, sapagkat minahal mo ako bago pa itatag ang mundo. Amang matuwid, hindi ka nakilala ng mundo, ngunit nakilala kita, at nakakilala ang mga ito na ikaw ang nagsugo sa akin. At

ipinaalám ko sa kanila ang iyong pangalan, at ipapaalám ko pa, upang ang pag-ibig na iniibig mo ako ay manatili sa kanila, at ako ay manatili sa kanila.

18

Matapos sabihin ang mga ito, si Jesus ay lumabas kasama ang kanyang mga alagad patungo sa kabila ng batis ng Kidron, kung saan may isang hardin na kanyang pinasukan kasama ang kanyang mga alagad. Alam naman ni Judas na nagkanulo sa kanya ang lugar, dahil madalas nagtitipon ang Jesus doon kasama ng kanyang mga alagad. Si Judas nga, matapos kunin ang kohorte at mga katulong mula sa mga punong pari at mga Pariseo, ay pumunta roon na may dalang mga sulo, mga ilawan, at mga sandata. Si Jesus nga, na alam ang lahat ng dumarating sa kanya, lumabas at sinabi sa kanila, Sino ang hinahanap ninyo? Sumagot sila sa kanya, Si Jesus na Nazareno. Sinabi sa kanila ni Jesus, Ako nga. Nakatayo rin doon si Judas na nagtataksil sa kanya kasama nila. Kaya nga nang sabihin niya sa kanila na Ako nga, sila ay umatras at nabuwal sa lupa. Muli nga siyang nagtanong sa kanila, Sino ang hinahanap ninyo? At sinabi nila, Si Jesus na Nazareno. Sumagot si Jesus, Sinabi ko sa inyo na ako nga. Kung kaya ako ang hinahanap ninyo, hayaan ang mga ito na umalis. Upang matupad ang salitang sinabi niya, na yaong mga ibinigay mo sa akin, wala akong nawala sa kanila kahit isa. Si Simon, samakatuwid si Peter, na may espada ay hinila ito at sinaktan ang alipin ng punong pari at pinutol niya ang kanang tainga nito, at ang pangalan ng alipin ay Malchus. Sinabi nga ni Jesus kay Peter, Ibalik ang espada sa kaluban. Ang kopang ibinigay sa akin ng Ama, hindi ko ba ito iinumin?

Ang kohorte samakatuwid at ang kumander at ang mga katulong ng mga Hudyo ay dinakip si Jesus at ginapos siya. At dinala nila siya kay Anna una, sapagkat siya ay biyenan ni Caiaphas, na siyang punong pari ng taong iyon. Ngunit si Caiaphas ang nagpayo sa mga Judio na mainam na isang tao ay mamatay para sa bayan. Sumunod naman kay Jesus sina Simon Pedro at ang ibang alagad. Ang alagad na iyon ay kilala ng punong pari, at pumasok siyang kasama ni Jesus sa looban ng punong pari. Ngunit si Pedro ay nakatayo sa pinto sa labas. Lumabas nga ang ibang alagad, na kilala ng punong pari, at nagsalita sa tagapagbantay ng pinto, at ipinasok si Pedro. Kaya nagsabi ang batang babaeng tagapagbantay ng pintuan kay Pedro, Hindi ka rin ba isa sa mga alagad ng taong ito? Sumagot siya, Hindi ako. Nakatayo ang mga alipin at ang mga katulong na gumawa ng apoy na uling, dahil malamig, at nag-iinit sila, at kasama nila si Pedro na nakatayo at nag-iinit. Samakatuwid, tinanong ng punong pari si Jesus tungkol sa kanyang mga alagad at tungkol sa kanyang pagtuturo. Sumagot sa kanya si Jesus, Ako ay hayagang nagsalita sa mundo, ako ay palaging nagturo sa loob ng kongregasyon at sa loob ng templo, kung saan palaging nagtitipon ang mga Judio, at sa lihim ay wala akong sinabi. Bakit mo ako tinatanong? Tanungin mo ang mga nakarinig kung ano ang sinabi ko sa kanila. Tingnan mo, alam nila kung ano ang sinabi ko. Ngunit nang masabi niya ang mga ito, isa sa mga katulong na nakatayo ay sumampal kay Jesus at nagsabi, Ganito ka ba sumasagot sa mataas na pari? Sumagot sa kanya si Jesus, Kung masama ang sinabi ko, magpatotoo ka tungkol sa kasamaan; pero kung mabuti, bakit mo ako hinampas? Ipinadala siya ni Anna nang nakatali kay Caiaphas na punong pari. Nakatayo at nagpapainit si Simon Peter. Kaya sinabi nila sa kanya, Hindi ka ba isa rin sa mga alagad niya? Tinanggihan nga ng yaong isa at sinabi, Hindi ako. Nagsabi ang isa sa mga alipin ng punong pari, na kamag-anak ng taong

pinutulan ni Pedro ng tainga, Hindi ba kita nakita sa hardin kasama niya? Muli nga itinanggi ni Pedro, at agad na tumilaok ang tandang.

Dinala nga nila si Jesus mula kay Caiaphas papunta sa praetorium. Umaga noon, at hindi sila pumasok sa praetorium upang hindi sila madungisan, kundi upang makakain ang paskuwa. Lumabas nga si Pilato patungo sa kanila at sinabi, Anong paratang ang dala ninyo laban sa taong ito? Sumagot sila at sinabi sa kaniya, Kung hindi ito masama ang gawa, hindi sana namin siya ipinagkatiwala sa iyo. Sinabi nga ni Pilato sa kanila, Kunin ninyo siya at husgahan ninyo siya ayon sa inyong batas. Sinabi nga ng mga Judio sa kanya, Hindi kami pinahihintulutang pumatay ng sinuman, Upang matupad ang salitang sinabi ni Jesus na nagsasaad kung anong uri ng kamatayan ang kanyang haharapin. Pumasok nga muli si Pilato sa praetorium at tinawag si Jesus at sinabi sa kanya, Ikaw ba ang hari ng mga Judio? Sumagot sa kanya si Jesus, Mula sa iyong sarili mo ba sinasabi ito, o may iba na nagsabi sa iyo tungkol sa akin? Sumagot si Pilato, Hindi naman ako Judio, hindi ba? Ang iyong bansa at ang mga punong pari ang naghabilin sa iyo sa akin. Ano ang ginawa mo? Sumagot si Jesus, Ang aking kaharian ay hindi mula sa mundong ito. Kung ang aking kaharian ay mula sa mundong ito, ang aking mga katulong ay lalaban upang hindi ako maipagkanulo sa mga Judio. Ngunit ngayon, ang aking kaharian ay hindi mula dito. Sinabi nga sa kanya ni Pilato, Kaya nga hari ka? Sumagot si Jesus, Ikaw ang nagsasabi na hari ako. Ako ay ipinanganak para dito at naparito sa mundo upang magpatotoo sa katotohanan. Ang lahat na mula sa katotohanan ay nakikinig sa aking tinig. Sinabi ni Pilato sa kanya, Ano ba ang katotohanan? At matapos sabihin ito, muling lumabas siya patungo sa mga Judio at sinabi sa kanila, Ako ay walang nakikitang dahilan laban sa kanya. Mayroon nga kayong kaugalian

na ako ay dapat magpalaya ng isa sa inyo sa kapistahan ng Paskua. Nais nga ba ninyo na palayain ko sa inyo ang Hari ng mga Judio? Sumigaw nga muli silang lahat na nagsasabi, Huwag itong ito, kundi si Barabbas. At si Barabbas ay isang tulisan.

19

Noon nga ay kinuha ni Pilato si Jesus at hinampas. At ang mga sundalo, pagkatapos gumawa ng korona mula sa mga tinik, inilagay nila ito sa kaniyang ulo, at isang damit na kulay-ube ay isinuot nila sa kaniya. At sinasabi nila, Mabuhay ang Hari ng mga Judio, at binibigyan nila siya ng mga sampal. Lumabas nga muli sa labas si Pilato at sinabi sa kanila, Tingnan ninyo, dadalhin ko sa inyo siya sa labas, upang malaman ninyo na sa kanya ay walang kasalanan akong nakatagpuan. Lumabas nga si Jesus sa labas na suot ang koronang tinik at ang purpurang kasuotan. At sinabi niya sa kanila, Tingnan ninyo ang taong ito. Nang makita nga siya ng mga punong pari at ng mga katulong, sumigaw sila at nagsabi, Ipako sa krus! Ipako sa krus siya! Sinabi sa kanila ni Pilato, Kunin ninyo siya at ipako ninyo sa krus, sapagkat ako ay hindi nakakakita ng anumang dahilan laban sa kanya. Sumagot sa kanya ang mga Judio, Kami ay may batas, at ayon sa aming batas dapat siyang mamatay, dahil ginawa niya ang kanyang sarili na anak ng Diyos. Nang marinig nga ni Pilato ang salitang ito, lalo siyang natakot, At pumasok muli sa praetorium at sinabi niya kay Jesus, Saan ka nanggaling? Ngunit hindi siya sinagot ni Jesus. Sinasabi nga sa kanya ni Pilato, Sa akin ka hindi nagsasalita? Hindi mo ba alam na may awtoridad ako na ipako ka sa krus at may awtoridad ako na palayain ka? Sumagot si Jesus, Hindi ka magkakaroon ng anumang awtoridad laban sa akin, kung hindi ito nabigay sa iyo mula sa itaas. Dahil dito, ang nagsusuko sa akin sa iyo ay may mas malaking kasalanan. Mula nito, sinubukan ni

Pilato na palayain siya, ngunit ang mga Hudyo ay sumigaw na nagsasabi, Kung palayain mo siya, hindi ka kaibigan ni Cesar. Ang sinumang gumagawa ng sarili niyang hari ay sumasalungat kay Cesar. Kaya nang marinig ni Pilato ang salitang ito, dinala niya sa labas si Jesus at umupo sa platform sa lugar na tinatawag na Lithostroton, at sa Hebreo ay Gabbatha. Ito ay paghahanda ng paskuwa, at ang oras ay halos ikaanim na, at sinabi niya sa mga Judio, Narito ang inyong hari. Pero sila ay sumigaw, Alisin! Alisin! Ipako sa krus siya! Sinabi sa kanila ni Pilato, Ang hari ninyo ay ipapako ko ba sa krus? Sumagot ang mga punong pari, Wala kaming hari kundi si Caesar. Kaya noon ibinigay niya siya sa kanila upang ipako sa krus.

Tinanggap nga nila si Jesus at dinala, at siya ay lumabas na nagdadala ng kanyang krus patungo sa lugar na tinatawag na Bungo, na sa Hebreo ay tinatawag na Golgota. Kung saan siya ipinako sa krus, at kasama niya ay dalawang iba, isa sa bawat dako, at si Jesus ay nasa gitna. Sumulat nga ng titulo si Pilato at inilagay sa krus, at nakasulat, Jesus ang Nazareno, ang Hari ng mga Judio. Kaya maraming mga Judio ang bumasa ng titulong ito, dahil malapit sa lungsod ang lugar kung saan naipako sa krus si Jesus, at ito ay nakasulat sa Hebreo, sa Griyego, at sa Latin. Sinabi nga kay Pilato ng mga punong pari ng mga Judio, Huwag isulat, Ang Hari ng mga Judio, kundi na sinabi niya, Hari ako ng mga Judio. Sumagot si Pilato, Ang aking isinulat, isinulat ko na.

Ang mga sundalo nga samakatuwid, nang ipako nila sa krus si Jesus, ay kinuha ang kanyang mga damit at ginawa itong apat na bahagi, isang bahagi para sa bawat sundalo, at ang tunika. Ngunit ang tunika ay walang tahi, hinabi mula sa itaas hanggang sa ibaba. Kaya sinabi nila sa isa't isa, Huwag nating punitin ito, kundi magpalabunutan na lang tayo tungkol dito kung kanino ito

mapupunta, upang matupad ang kasulatan na nagsasabi, Hinati nila ang aking mga kasuotan para sa kanilang mga sarili, at sa aking damit ay nagpalabunutan sila.

Ang mga sundalo nga ay gumawa ng mga ito. Ngunit nakatayo malapit sa krus ni Jesus ang kanyang ina at ang kapatid na babae ng kanyang ina, si Maria asawa ni Clopas at si Maria Magdalena. Si Jesus nga, nang makita ang kanyang ina at ang alagad na nakatayo na kanyang minamahal, ay nagsabi sa kanyang ina, Babae, narito ang iyong anak. Pagkatapos, sinabi niya sa alagad, Masdan ang iyong ina. At mula sa oras na iyon, kinuha ng alagad siya sa kaniyang sariling tahanan. Pagkatapos nito, nakakaalam ang Jesus na lahat ay naganap na, upang matapos ang kasulatan, nagsabi, Nauuhaw ako. Ang sisidlan na puno ng suka ay nakalatag doon, at sila, matapos punuin ang espongha ng suka at ilagay ito sa hisopo, ay iniabot sa kanyang bibig. Kaya nang tanggapin ni Jesus ang suka, sinabi niya, Naganap na, at itinukod ang kanyang ulo at isuko ang kanyang espiritu.

Ang mga Judio samakatuwid, upang hindi manatili sa krus ang mga katawan sa araw ng sabbath, dahil araw ng paghahanda iyon, at dakila ang araw ng yaong sabbath, ay humingi kay Pilato upang baliin ang kanilang mga binti at alisin. Dumating nga ang mga sundalo, at binali nila ang mga binti ng una at ng isa pang naipako sa krus kasama niya, Ngunit nang dumating sila kay Jesus at makita siyang patay na, hindi nila binali ang kanyang mga binti Ngunit isa sa mga sundalo ay tinusok ang kanyang tagiliran ng sibat, at agad na lumabas ang dugo at tubig. At ang nakakita ay nagpatotoo, at totoo ang kanyang patotoo, at alam niya na totoo ang sinasabi niya, upang kayo rin ay maniwala. Nangyari ang mga ito upang matupad ang kasulatan: Ang kanyang

buto ay hindi mababasag. At muli, ibang kasulatan ay nagsasabi, Makikita nila ang kanilang tinusok.

Pagkatapos nito, tinanong ni Jose na mula sa Arimatea ang Pilato, na siyang alagad ni Jesus, ngunit nakatago dahil sa takot sa mga Judio, upang kunin ang katawan ni Jesus, at pumayag si Pilato. Kaya dumating siya at kinuha ang katawan ni Jesus. Dumating naman si Nikodemo, ang dumating kay Jesus noong gabi nang una, na nagdadala ng halo ng mira at aloe na humigit-kumulang isang daang litras. Kinuha nga nila ang katawan ni Jesus at binigkis ito sa mga telang lino kasama ang mga pabango, ayon sa kaugalian ng mga Judio sa paglibing. Mayroon nga sa lugar kung saan siya ay ipinako sa krus ay isang hardin, at sa hardin ay isang bagong libingan na hindi pa kailanman inilagay ang sinuman, Doon nga, dahil sa paghahanda ng mga Judio, at malapit ang libingan, inilagay nila si Jesus.

20

Ngunit sa unang araw ng linggo, si Maria Magdalena ay pumunta nang umaga habang madilim pa, sa libingan, at nakita niya ang bato na naalis na mula sa libingan. Kaya tumatakbo siya at pumunta kay Simon Pedro at sa ibang alagad na minamahal ni Jesus, at sinabi niya sa kanila, Kinuha nila ang Panginoon mula sa libingan, at hindi namin alam kung saan nila inilagay siya. Kaya lumabas si Pedro at ang isang alagad at pumunta sila sa libingan. Tumakbo ang dalawa nang magkasama, at ang isang alagad ay naunahan nang mas mabilis si Pedro at dumating na una sa libingan. At yumuko siya at nakita ang mga telang lino na nakahiga, ngunit hindi siya pumasok. Dumating nga si Simon Pedro na sumusunod sa kanya, at pumasok sa libingan at nakita ang mga telang lino na nakahiga. At ang panyo sa mukha na nasa

ulo niya ay hindi nakahiga kasama ng mga telang lino, kundi hiwalay na nakabalumbon sa isang lugar. Noon nga ay pumasok din ang ibang alagad na dumating muna sa libingan, at nakita niya at naniwala. Hindi pa nila alam ang kasulatan na kailangan siyang bumangon mula sa mga patay. Kaya't umalis muli ang mga alagad at bumalik sa kanilang mga tahanan. Si Mary naman ay nakatayo sa tabi ng libingan, umiiyak sa labas. Habang umiiyak siya, yumuko siya papasok sa libingan at nakita ang dalawang anghel na nakasuot ng puti na nakaupo, isa sa bandang ulo at isa sa bandang mga paa, kung saan nakaratay ang katawan ni Jesus. At sinabi nila sa kanya, Babae, bakit ka umiiyak? Sinabi niya sa kanila, Kinuha nila ang aking Panginoon, at hindi ko alam kung saan nila siya inilagay. At nang masabi niya ang mga ito, lumingon siya sa likuran, at nakita niya si Jesus na nakatayo, at hindi niya alam na si Jesus iyon. Sinabi ni Jesus sa kanya, Babae, bakit ka umiiyak? Sino ang hinahanap mo? Siya, na nag-aakala na si Jesus ay ang hardinero, ay sinabi sa kanya, Panginoon, kung ikaw ang kumuha sa kanya, sabihin mo sa akin kung saan mo siya inilagay, at ako ay kukunin ko siya. Sinabi sa kanya ni Jesus, Maria. Pagkaliningon niya, sinabi niya sa kanya, Rabboni, na ang ibig sabihin ay Guro. Sinabi sa kanya ni Jesus, Huwag mo akong hawakan, sapagkat hindi pa ako umakyat sa aking Ama. Ngunit pumunta ka sa aking mga kapatid at sabihin mo sa kanila, Umakyat ako sa aking Ama at Ama ninyo, at sa aking Diyos at Diyos ninyo. Dumarating si Maria Magdalena na nag-uulat sa mga alagad na nakita niya ang Panginoon, at sinabi nito sa kanya ang mga bagay na ito.

Nang maging gabi na nga sa araw na iyon, sa unang araw ng sabbath, at ang mga pinto ay nakasara kung saan naroon ang mga alagad na nagkatipon dahil sa takot sa mga Judio, dumating si Jesus at tumayo sa gitna, at sinabi niya sa kanila, kapayapaan sa

inyo. At pagkatapos sabihin ito, ipinakita niya sa kanila ang kanyang mga kamay at ang kanyang tagiliran. Nagalak nga ang mga alagad nang makita nila ang Panginoon. Sinabi nga sa kanila ni Jesus muli, Kapayapaan sa inyo. Kung paano ako ipinadala ng Ama, gayon din ako ay nagsusugo sa inyo. At nang masabi niya ito, huminga siya at sinabi sa kanila, Tanggapin ninyo ang Banal na Espiritu, Kung ang mga kasalanan ng sinuman ay inyong ipinatawad, pinapatawad sa kanila; kung ang mga kasalanan ng sinuman ay inyong pinigilan, napigilan na.

Ngunit si Thomas, isa sa labindalawa, na tinatawag na Kambal, ay wala kasama nila noong dumating si Jesus. Sinabi nga sa kanya ng ibang mga alagad, Nakita namin ang Panginoon. Ngunit sinabi niya sa kanila, Kung hindi ko makikita sa kanyang mga kamay ang bakas ng mga pako, at mailalagay ko ang aking daliri sa bakas ng mga pako, at mailalagay ko ang aking kamay sa kanyang tagiliran, hindi ako maniniwala. At pagkatapos ng walong araw, muli ay nasa loob ang kanyang mga alagad at si Tomas ay kasama nila. Dumating si Jesus kahit nakasara ang mga pinto, at tumayo sa gitna at sinabi, Kapayapaan sa inyo. Pagkatapos, sinabi niya kay Thomas, Dalhin mo rito ang iyong daliri at tingnan ang aking mga kamay, at dalhin mo ang iyong kamay at ilagay sa aking tagiliran, at huwag kang maging walang pananampalataya, kundi manalig ka. At sumagot si Thomas at sinabi sa kanya, Ang Panginoon ko at ang Diyos ko. Sinabi ni Jesus sa kanya, Dahil nakita mo ako, naniwala ka. Mapalad ang mga hindi nakakita ngunit naniwala.

Maraming iba pang mga tanda nga ang ginawa ni Jesus sa harap ng kanyang mga alagad, na hindi nakasulat sa aklat na ito, Ang mga ito ay isinulat upang kayo ay sumampalataya na si Jesus

ay ang Cristo, ang Anak ng Diyos, at upang sa pamamagitan ng paniniwala ay magkaroon kayo ng buhay sa kanyang pangalan.

21

Pagkatapos ng mga ito, inihayag ni Jesus ang kanyang sarili muli sa mga alagad sa dagat ng Tiberias, at ganito niya inihayag. Magkasama sina Simon Pedro, at si Tomas na tinatawag na Kambal, at si Nathanael na mula sa Cana ng Galilea, at ang mga anak ni Zebedeo, at dalawa pang iba sa kanyang mga alagad. Sinabi ni Simon Pedro sa kanila, Pupunta ako mangingisda. Sinabi nila sa kanya, Pupunta rin kami kasama mo. Lumabas sila at sumakay kaagad sa bangka, at sa gabing iyon ay wala silang nahuli. Nang magumaga na, tumayo si Jesus sa dalampasigan, ngunit hindi nakaalam ng mga alagad na siya ay si Jesus. Sinasabi nga sa kanila ni Jesus, Mga anak, mayroon ba kayong isda? Sumagot sila sa kanya, Wala. Ngunit sinabi niya sa kanila, Ihagis ninyo ang lambat sa kanang bahagi ng barko, at makakakuha kayo. Kaya naghagis sila, at hindi na nila ito nakayanan pang hilahin dahil sa napakaraming isda. Sinasabi nga ng alagad na iyon, na siyang minamahal ni Jesus, kay Peter, Ang Panginoon iyan. Kaya nang marinig ni Simon Peter na ang Panginoon iyon, isinuot niya ang panlabas na damit, sapagkat siya ay hubad, at itinapon niya ang kanyang sarili sa dagat. Ang ibang mga alagad ay dumating sa pamamagitan ng bangka, sapagkat hindi sila malayo sa lupa, kundi mga dalawang daang siko lamang, na hinihila ang lambat ng mga isda. Kaya nang bumaba sila sa lupa, nakita nila ang uling na apoy na nakahiga at isda na nakapatong dito at tinapay. Sinabi ni Jesus sa kanila, Magdala kayo ng ilan sa mga isdang inyong nahuli ngayon. Umakyat si Simon Peter at hinila ang lambat sa ibabaw ng lupa, puno ng malalaking isda na isang daan limampu't tatlo, at kahit gayon karami ay hindi

napunit ang lambat. Sinasabi sa kanila ni Jesus, Halika at kumain ng almusal. Walang isa sa mga alagad ang nangahas na magtanong sa kanya, Ikaw, sino ka? sapagkat alam nila na siya ang Panginoon. Dumarating nga si Jesus at kinukuha ang tinapay at ibinibigay sa kanila, at gayon din ang isda. Ito na ang ikatlong pagkakataon na napahayag si Jesus sa kanyang mga alagad matapos siyang bumangon mula sa mga patay.

Nang makatapos na silang mag-almusal, sinabi ni Jesus kay Simon Pedro, Simon na anak ni Jonah, mahal mo ba ako nang higit pa kaysa mga ito? Sinabi niya sa kaniya, Oo, Panginoon, alam mo na mahal kita. Sinabi niya sa kaniya, Pakainin mo ang aking mga tupa. Sinabi sa kanya muli ng pangalawang beses, Simon na anak ni Jonah, mahal mo ba ako? Sinabi niya sa kanya, Oo, Panginoon, alam mo na mahal kita. Sinabi sa kanya, Pakainin mo ang aking mga tupa. Sinabi niya sa kanya sa ikatlong pagkakataon, Simon na anak ni Jonah, mahal mo ba ako? Nalungkot si Pedro dahil sinabi niya sa kanya sa ikatlong pagkakataon, Mahal mo ba ako? At sinabi niya sa kanya, Panginoon, alam mo ang lahat, alam mo na mahal kita. Sinabi sa kanya ni Jesus, Pakainin mo ang aking mga tupa. Tunay na tunay, sinasabi ko sa iyo, nang ikaw ay mas bata, binibigkisan mo ang iyong sarili at naglalakad ka kung saan mo gusto, ngunit kapag tumanda ka, iuunat mo ang iyong mga kamay, at iba ang magbibigkis sa iyo, at dadalhin ka kung saan hindi mo gusto. Sinabi niya ito upang ipahiwatig kung anong uri ng kamatayan ang magluluwalhat sa Diyos. At matapos sabihin ito, sinabi niya sa kanya, Sumunod ka sa akin. Pagkatapos lumingon, nakita ni Pedro ang alagad na minamahal ni Jesus na sumusunod, na siyang sumandig sa Kanyang dibdib noong hapunan at nagsabi, Panginoon, sino ang magtataksil sa Iyo? Nang makita ito ni Pedro, sinabi niya kay Jesus, Panginoon, paano naman ito? Sinasabi sa kanya ni Jesus, Kung gusto ko siyang

manatili hanggang sa ako'y dumating, ano naman sa iyo? Ikaw ay sumunod sa akin. Kaya kumalat ang salitang ito sa mga kapatid na ang alagad na iyon ay hindi mamamatay, ngunit hindi sinabi sa kanya ni Jesus na hindi siya mamamatay, kundi, Kung gusto kong siya ay manatili hanggang ako'y dumating, ano naman sa iyo?

Ito ay ang alagad na nagpapatotoo tungkol sa mga bagay na ito at sumulat ng mga ito, at alam namin na totoo ang kaniyang patotoo. Mayroon naman ding iba pang maraming bagay na ginawa ni Jesus, na kung isusulat isa-isa, sa tingin ko ay hindi kakayanin ng mundo na maglaman ng mga aklat na maisusulat. Amen.

Genesis

1

Sa simula, ginawa ng Diyos ang langit at ang lupa. Ang lupa ay walang anyo at walang laman, at kadiliman ang sumasaklaw sa kalaliman, at ang Espiritu ng Diyos ay umiikot sa ibabaw ng tubig. At sinabi ng Diyos, Magkaroon ng liwanag, at nagkaroon ng liwanag. At nakita ng Diyos ang liwanag na maganda, at pinaghiwalay ng Diyos ang liwanag at ang kadiliman. At tinawag ng Diyos ang liwanag na araw, at ang kadiliman ay tinawag niyang gabi. At nagkaroon ng gabi, at nagkaroon ng umaga, unang araw.

At sinabi ng Diyos, Magkaroon ng kalangitan sa gitna ng tubig, at ito ay maghihiwalay sa pagitan ng tubig at tubig, at nangyari nga. At ginawa ng Diyos ang kalawakan, at pinaghiwalay ng Diyos ang tubig na nasa ilalim ng kalawakan at ang tubig na nasa itaas ng kalawakan. At tinawag ng Diyos ang kalawakan na langit, at nakita ng Diyos na ito ay maganda, at nagkaroon ng gabi, at nagkaroon ng umaga, ikalawang araw.

At sinabi ng Diyos, Magtipon ang tubig na nasa ilalim ng langit sa isang tipunan, at lumitaw ang tuyong lupa. At nangyari nga ito. Nagtipon ang tubig na nasa ilalim ng langit sa kanilang mga tipunan, at lumitaw ang tuyong lupa. At tinawag ng Diyos ang tuyong lupa na lupa, at ang mga tipunan ng mga tubig ay tinawag niyang mga dagat, at nakita ng Diyos na ito ay mabuti. At sinabi ng Diyos, Magpatubo ang lupa ng damo at halamang namumunga ng binhi ayon sa kani-kanilang uri at pagkakahawig, at mga punong namumunga na gumagawa ng bunga na ang binhi ay nasa loob nito ayon sa kani-kanilang uri sa ibabaw ng lupa. At nangyari nga. At naglabas ang lupa ng damo at halaman na may binhi ayon

sa kani-kanilang uri at ayon sa pagkakahawig, at mga punong kahoy na namumunga na may binhi sa loob nito ayon sa kani-kanilang uri sa ibabaw ng lupa, at nakita ng Diyos na ito ay mabuti. At nagkaroon ng gabi, at nagkaroon ng umaga, ikatlong araw.

At sinabi ng Diyos, Magkaroon ng mga ilaw sa kalawakan ng langit upang magbigay ng liwanag sa ibabaw ng lupa, upang ihiwalay ang araw at ang gabi, at maging mga tanda para sa mga panahon, mga araw, at mga taon. At sila ay maging mga ilaw sa kalawakan ng langit upang magbigay-liwanag sa ibabaw ng lupa, at nangyari nga. At ginawa ng Diyos ang dalawang malaking ilaw, ang malaking ilaw upang mamahala sa araw, at ang mas maliit na ilaw upang mamahala sa gabi, at ang mga bituin. At inilagay sila ng Diyos sa kalawakan ng langit upang magbigay-liwanag sa ibabaw ng lupa, at upang mamahala sa araw at sa gabi, at upang ihiwalay ang liwanag sa kadiliman, at nakita ng Diyos na ito ay mabuti. At nangyari ang gabi at nangyari ang umaga, ikaapat na araw.

At sinabi ng Diyos, Maglabas ang mga tubig ng mga gumagapang na may buhay na kaluluwa, at mga ibong lumilipad sa ibabaw ng lupa sa ilalim ng kalawakan ng langit, at nangyari nga. At ginawa ng Diyos ang malalaking nilalang sa dagat, at lahat ng kaluluwa ng mga gumagapang na hayop na inilabas ng mga tubig ayon sa kanilang mga uri, at bawat may pakpak na ibon ayon sa uri, at nakita ng Diyos na mabuti. At pinagpala sila ng Diyos, na nagsasabi, Kayo ay lumaki at magparami, at punuin ang mga tubig sa mga dagat, at ang mga ibon ay magparami sa ibabaw ng lupa. At dumating ang gabi, at dumating ang umaga, ikalimang araw.

At sinabi ng Diyos, Magdalabas ang lupa ng buhay na kaluluwa ayon sa uri: mga apat na paa, at mga gumagapang na nilalang, at mga mababangis na hayop ng lupa ayon sa uri. At nangyari nga. At ginawa ng Diyos ang mga mailap na hayop ng lupa ayon sa kanilang uri, at ang mga hayop ayon sa kanilang uri, at lahat ng mga gumagapang na nilalang ng lupa ayon sa kanilang uri, at nakita ng Diyos na mabuti.

At sinabi ng Diyos, Gawain natin ang tao ayon sa ating larawan at ayon sa ating wangis, at maghari sila sa mga isda ng dagat, at sa mga ibon ng langit, at sa mga hayop, at sa buong lupa, at sa lahat ng umuusad na nilalang na gumagapang sa ibabaw ng lupa. At ginawa ng Diyos ang tao ayon sa kanyang imahe; ginawa niya siya na lalaki at babae. At pinagpala sila ng Diyos, na nagsasabi: Kayo ay lumaganap at dumami, punuin ninyo ang lupa at sakupin ito, at maghari kayo sa mga isda ng dagat, sa mga ibon ng langit, sa lahat ng mga hayop, sa buong lupa, at sa lahat ng umuusad na nilalang na gumagapang sa ibabaw ng lupa. At sinabi ng Diyos, Narito, ibinigay ko sa inyo ang lahat ng damo na namumunga at nanghahasik ng binhi, na nasa ibabaw ng buong lupa, at ang bawat puno na may bunga ng binhi na namumunga sa kaniyang sarili, ay magiging pagkain ninyo, At sa lahat ng mga hayop ng lupa, at sa lahat ng mga ibon ng langit, at sa bawat umuusad na nilalang na gumagapang sa ibabaw ng lupa na may kaluluwa ng buhay sa loob ng kanyang sarili, at lahat ng berdeng damo para sa pagkain—at nangyari nga ito. At nakita ng Diyos ang lahat ng kaniyang ginawa, at narito, napakaganda, at nagkaroon ng gabi, at nagkaroon ng umaga, ikaanim na araw.

2

At natapos ang langit at ang lupa, at ang buong mundo nila.

At natapos ng Diyos sa ikaanim na araw ang kanyang mga gawa na ginawa niya, at nagpahinga sa ikapitong araw mula sa lahat ng kanyang mga gawa na ginawa niya. At pinagpala ng Diyos ang ikapitong araw, at iginawang banal ito, sapagkat sa araw na ito ay nagpahinga siya mula sa lahat ng kanyang mga gawa na sinimulan niyang gawin.

Ito ang aklat ng pagkakalalang ng langit at lupa, noong ito ay nangyari, sa araw na ginawa ng Panginoong Diyos ang langit at ang lupa, At bawat luntiang halaman sa bukid bago pa ito lumitaw sa lupa, at lahat ng damo sa bukid bago pa ito sumibol, sapagkat hindi pa pinaulan ng Diyos ang lupa, at walang tao upang magtrabaho nito. Ngunit may bukal na umaahon mula sa lupa at dinidilig ang buong ibabaw ng lupa. At hinubog ng Diyos ang tao mula sa alabok ng lupa, at hiningahan sa kaniyang mukha ang hininga ng buhay, at ang tao ay naging isang kaluluwa na nabubuhay.

At itinanim ng Diyos ang paraiso sa Eden sa silangan, at inilagay doon ang taong kanyang hinubog. At pinatubo ng Diyos mula sa lupa ang bawat punong maganda sa paningin at mabuti sa pagkain, at ang punong-kahoy ng buhay sa gitna ng paraiso, at ang punong-kahoy ng pagkakilala sa mabuti at masama. Ngunit lumalabas ang isang ilog mula sa Eden upang diligan ang paraiso, at mula roon ay nahihiwalay ito sa apat na sangay. Ang pangalan ng isa ay Pishon, ito ang kumakalikot sa buong lupain ng Havilah, doon kung saan ay may ginto. Ang ginto ng lupang iyon ay maganda, at doon ay may karbuŋko at ang batong luntian. At ang pangalan ng ikalawang ilog ay Gihon; ito ang umiikot sa buong lupain ng Ethiopia. At ang ikatlong ilog, Tigris, ito ang dumadaloy sa tapat ng mga Assyrian, at ang ikaapat na ilog, Euphrates. At kinuha ng Panginoong Diyos ang taong kaniyang nilalang, at

inilagay siya sa paraiso ng kaligayahan upang magtrabaho at magbantay. At iniutos ng Panginoong Diyos kay Adam, na nagsasabi: Mula sa lahat ng punongkahoy sa paraiso ay makakakain ka. Ngunit mula sa punungkahoy ng pagkilala ng mabuti at masama, hindi kayo kakain mula dito, sapagkat sa araw na kainin ninyo ito, tiyak kayong mamamatay.

At sinabi ng Panginoong Diyos, Hindi mabuti na ang tao ay mag-isa lamang; gumawa tayo para sa kanya ng katulong na naaayon sa kanya. At hinubog pa ng Diyos mula sa lupa ang lahat ng mailap na hayop sa parang at lahat ng ibon sa langit, at dinala niya ang mga ito kay Adan upang makita kung ano ang itatawag niya sa mga ito, at anumang tinawag ni Adan na buhay na kaluluwa, iyon ang magiging pangalan nito. At tinawag ni Adam ang mga pangalan ng lahat ng hayop, at ng lahat ng ibon ng langit, at ng lahat ng mabangis na hayop ng parang, ngunit kay Adam ay hindi natagpuan ang katulong na katulad niya. At ipinatong ng Diyos ang isang pagkamangha kay Adam, at siya ay natulog. Kinuha ang isa sa kanyang mga tagiliran, at pinuno ng laman ang kapalit nito. At itinayo ng Diyos ang tagiliran na kinuha niya mula kay Adam upang maging babae, at dinala niya ito kay Adam. At sinabi ni Adán, Ito ngayon ay buto mula sa aking mga buto, at laman mula sa aking laman. Siya ay tatawaging babae, sapagkat siya ay kinuha mula sa lalaki. Dahil dito, iiwan ng tao ang kanyang ama at ina, at makakasama ang kanyang asawa, at ang dalawa ay magiging isang laman. At ang dalawa ay hubad, si Adam at ang kaniyang asawa, at hindi sila nahiya.

3

Ngunit ang ahas ay pinakamatalino sa lahat ng mga hayop sa ibabaw ng lupa na ginawa ng Panginoong Diyos, at sinabi ng ahas

sa babae, Ano, dahil ba sinabi ng Diyos na hindi kayo kakain mula sa lahat ng puno ng paraiso? At sinabi ng babae sa ahas, Mula sa bunga ng puno ng paraiso ay kakain kami, Ngunit tungkol sa bunga ng punong nasa gitna ng paraiso, sinabi ng Diyos, Hindi kayo kakain mula rito, ni hihipo man kayo rito, upang hindi kayo mamatay. At sinabi ng ahas sa babae, Hindi kayo mamamatay, Alam ng Diyos na sa araw na kainin ninyo ito, bubuksan ang inyong mga mata, at kayo ay magiging tulad ng mga diyos, na nakakaalam ng mabuti at masama. At nakita ng babae na ang puno ay mabuti para sa pagkain, at nakalulugod sa mga mata na tingnan, at maganda para maunawaan, at kumuha siya ng prutas nito at kumain, at ibinigay din niya sa kaniyang asawang lalaki na kasama niya, at sila ay kumain. At nabuksan ang mga mata ng dalawa, at nalaman nila na sila ay hubad, kaya nagtahi sila ng mga dahon ng puno ng igos at gumawa para sa kanilang sarili ng mga bahag. At narinig nila ang tinig ng Panginoong Diyos na naglalakad sa paraiso sa gabi, at nagtago si Adan at ang kanyang asawa mula sa harapan ng Panginoong Diyos sa gitna ng punongkahoy ng paraiso. At tinawag ng Panginoong Diyos si Adam, at sinabi sa kanya, Adam, nasaan ka? At sinabi niya sa kanya, Narinig ko ang iyong tinig habang naglalakad sa paraiso, at natakot ako dahil hubad ako, kaya nagtago ako. At sinabi sa kaniya ng Diyos, Sino ang nag-ulat sa iyo na ikaw ay hubad, kung hindi dahil sa puno na iniutos ko sa iyo na ito lamang ay huwag kainin, mula dito ay kumain ka? At sinabi ni Adam, Ang babaeng ibinigay mo sa akin, siya ang nagbigay sa akin mula sa puno, at kumain ako. At sinabi ng Panginoong Diyos sa babae, Ano itong ginawa mo? At sinabi ng babae, Ang ahas ay dumaya sa akin, at kumain ako.

At sinabi ng Panginoong Diyos sa ahas, Dahil ginawa mo ito, sumpain ka mula sa lahat ng mga hayop at mula sa lahat ng mga

mailap na hayop sa ibabaw ng lupa. Sa iyong dibdib at tiyan ka pupunta, at lupa ay kakainin mo sa lahat ng araw ng iyong buhay. At maglalagay ako ng pagkakaaway sa pagitan mo at ng babae, at sa pagitan ng iyong binhi at ng kanyang binhi; siya ay magbabantay sa iyong ulo, at ikaw ay magbabantay sa kanyang sakong. At sa babae ay sinabi niya, Lubos kong pararamihin ang iyong mga sakit at ang iyong daing; sa gitna ng sakit ay manganganak ka ng mga anak, at sa iyong lalaki ay magiging ang iyong pagtalikod, at siya ay maghahari sa iyo. At sa kay Adam ay sinabi, Dahil nakinig ka sa tinig ng iyong asawa, at kumain ka mula sa punong kahoy na aking iniutos sa iyo na ito lamang ay huwag kainin, mula rito ay kumain ka, sinumpa ang lupa sa iyong mga gawa, sa mga kalungkutan ay kakanin mo ito lahat ng mga araw ng iyong buhay. Mga tinik at dawag ang tutubo para sa iyo, at kakain ka ng damo sa bukid. Sa pawis ng iyong mukha kakainin mo ang iyong tinapay, hanggang sa ibalik ka sa lupa kung saan ka kinuha, sapagkat lupa ka, at sa lupa ka babalik. At tinawag ni Adam ang pangalan ng kaniyang asawa na Buhay, sapagkat siya ang ina ng lahat ng nabubuhay. At gumawa ang Panginoong Diyos para kay Adam at sa kaniyang asawa ng mga tunika na yari sa balat, at binihisan niya sila.

At sinabi ng Diyos, Narito, si Adan ay naging tulad ng isa sa amin, na nakakaalam ng mabuti at masama, at ngayon baka sakaling iunat niya ang kanyang kamay at kumuha mula sa punongkahoy ng buhay at kumain, at mabuhay magpakailanman. At ipinadala siya ng Panginoong Diyos mula sa paraiso ng kaluwalhatian upang magtrabaho sa lupang pinaggalingan niya. At itinaboy niya si Adan, at pinatira siya sa tapat ng paraiso ng kasaganaan, at inilagay niya ang mga kerubin, at ang nagniningas na espadang umiikot, upang bantayan ang daan patungo sa punong kahoy ng buhay.

4

Si Adam ay nakilala si Eve na kanyang asawa, at siya ay naglihi at nanganak kay Cain, at sinabi niya, Nakakuha ako ng tao sa pamamagitan ng Diyos. At ipinanganak niya ang kanyang kapatid na si Abel, at si Abel ay naging pastol ng mga tupa, samantalang si Cain ay nagtratrabaho sa lupa. At nangyari pagkaraan ng mga araw na nagdala si Cain ng handog sa Panginoon mula sa mga bunga ng lupa, At si Abel ay nagdala rin mula sa mga panganay ng kaniyang mga tupa, at mula sa kanilang mga taba, at tumingin ang Diyos kay Abel, at sa kaniyang mga handog. Ngunit sa kay Cain at sa kaniyang mga handog, hindi siya binigyan ng pansin, at lubhang nalungkot si Cain, at ang kaniyang mukha ay namanglaw. At sinabi ng Panginoong Diyos kay Cain, Bakit ka lubhang nalungkot, at bakit nanlumo ang iyong mukha? Hindi ba kung tama kang mag-alay, ngunit hindi mo tamang hatiin, nagkasala ka? Tumahimik ka, sa iyo ang kanyang pagtalikod, at ikaw ang mamumuno sa kanya.

At sinabi ni Cain kay Abel na kanyang kapatid, Tayo ay pumunta sa kapatagan, at nangyari habang sila ay nasa kapatagan, tumayo si Cain laban kay Abel na kanyang kapatid, at pinatay niya siya. At sinabi ng Panginoong Diyos kay Cain, Saan ang iyong kapatid na si Abel? At sinabi niya, Hindi ko alam, ako ba ay tagapag-bantay ng aking kapatid? At sinabi ng Panginoon, Ano ang ginawa mo? Ang boses ng dugo ng iyong kapatid ay sumasigaw sa akin mula sa lupa. At ngayon sumpa ka mula sa lupa na binuka ang bibig nito upang tanggapin ang dugo ng iyong kapatid mula sa iyong kamay. Kapag bubukuhin mo ang lupa, hindi na nito ibibigay sa iyo ang buong lakas nito, at ikaw ay magiging nagdurusa at nangangatal sa ibabaw ng lupa. At sinabi ni Cain sa Panginoong Diyos, Mas malaki ang aking kasalanan

kaysa sa mapatawad ako. Kung itataboy mo ako ngayong araw mula sa ibabaw ng lupa, at mula sa iyong harapan ay magkukubli ako, at ako ay magiging umuungol at nanginginig sa ibabaw ng lupa, at ang sinumang makakakita sa akin ay papatayin ako. At sinabi sa kaniya ng Panginoong Diyos, Hindi ganito, ang sinumang pumapatay kay Cain, pitong ulit na iginaganti ay pahihintuin. At naglagay ang Panginoong Diyos ng tanda kay Cain, upang hindi siya patayin ng sinumang makakasalubong sa kaniya. Lumabas nga si Cain mula sa harapan ng Diyos, at nanirahan sa lupain ng Naid sa tapat ng Eden.

At nakilala ni Cain ang kaniyang asawa, at naglihi siya at nanganak ng si Enoch. At siya ay nagtayo ng lungsod, at pinangalanan niya ang lungsod ayon sa pangalan ng kaniyang anak, si Enoch. Ipinanganak nga kay Enoch si Gaidad, at si Gaidad ay nag-anak kay Mahalalel, at si Mahalalel ay nag-anak kay Methuselah, at si Methuselah ay nag-anak kay Lamech.

At kumuha si Lamech para sa kaniyang sarili ng dalawang asawa, ang pangalan ng isa ay Ada, at ang pangalan ng pangalawa ay Sella. At ipinanganak ni Ada si Jobel; siya ay ama ng mga naninirahan sa tolda na mga tagapag-alaga ng hayop. At ang pangalan ng kanyang kapatid ay Jubal; siya ang nagpakita ng psalteryo at lira. Si Sella naman ay ipinanganak din si Tubal, at siya ay tagapukpok na panday ng tanso at bakal. Ang kapatid na babae ni Tubal ay si Noema. Sinabi naman ni Lamech sa kanyang sariling mga asawa, sina Adah at Zillah, Pakinggan ninyo ang aking tinig, mga asawa ni Lamech, makinig kayo sa aking mga salita, sapagkat pumatay ako ng lalaki dahil sa sugat sa akin, at ng binata dahil sa pasa sa akin. Na pitong beses naiganti mula kay Cain, ngunit mula kay Lamech, pitumpung beses pito.

Nakilala ni Adam si Eve na kanyang asawa, at naglihi siya at nanganak ng isang anak na lalaki, at pinangalanan niya itong Seth, na nagsasabi, Binigyan ako ng Diyos ng ibang binhi bilang kapalit ni Abel, na pinatay ni Cain. At kay Seth ay nagkaroon ng anak, at pinangalanan niya siya ng Enos; ito ay umasa na tatawagan ang pangalan ng Panginoon na Diyos.

5

Ito ang aklat ng kapanganakan ng mga tao. Noong araw na ginawa ng Diyos si Adam, ayon sa larawan ng Diyos ay ginawa niya siya. Lalaki at babae, ginawa niya sila, at pinagpala niya sila, at tinawag niya ang kanilang pangalan na Adam, sa araw na ginawa niya sila. Namuhay si Adán ng tatlumpu at dalawang daang taon, at nag-anak ayon sa kaniyang anyo at ayon sa kaniyang larawan, at tinawag ang kaniyang pangalan na Set. Naging pitong daang taon ang mga araw ni Adam na siya ay nabuhay pagkatapos niyang ipanganak si Seth, at nagkaanak siya ng mga lalaki at mga babae. At ang lahat ng mga araw ni Adam na siya'y nabuhay ay siyam na raang tatlumpung taon, at siya'y namatay. Nabuhay si Seth ng lima't dalawang daang taon, at nag-anak si Enos. At nabuhay si Seth pagkatapos niyang ipanganak si Enos ng pitong daan at pitong taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga babae. At ang lahat ng mga araw ni Seth ay siyam na raan at labindalawang taon, at siya ay namatay. At namuhay si Enos taon isang daan siy At nabuhay si Enos pagkatapos niyang ipanganak si Cainan, pitong daan at labinlimang taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga babae. At ang lahat ng mga araw ni Enos ay siyam na raan at limang taon, at siya ay namatay. At nabuhay si Cainan ng pitumpu at isang daang taon, at ipinanganak niya si Mahalalel. At nabuhay si Cainan pagkatapos niyang ipanganak si Mahalalel ng apatnapu at pitong daang taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga

babae. At ang lahat ng mga araw ni Cainan ay siyam na raan at sampung taon, at siya ay namatay.

At nabuhay si Mahalalel ng isandaan at animnaput limang taon, at naging ama ni Jared. At namuhay si Mahalalel pagkatapos niyang ipanganak si Jared, pitong daan at tatlumpung taon, at nagkaanak siya ng mga lalaki at mga babae. At naging lahat ang mga araw ni Maleleel ay walong daan siyamnapu't limang taon, at siya ay namatay. At nabuhay si Jared ng isandaan at anim na pung dalawang taon, at naging ama ni Enoch. At nabuhay si Jared pagkatapos niyang ipanganak si Enoch ng walong daang taon, at nagkaanak ng mga anak na lalaki at mga anak na babae. At naging lahat ang mga araw ni Jared, siyam na raan at anim na pu't dalawang taon, at siya ay namatay. At nabuhay si Enoch ng isandaan animnapu't limang taon, at naging ama ni Methuselah. Nakalakad naman si Enoch sa Diyos pagkatapos niyang ipanganak si Methuselah, dalawang daang taon, at nagkaanak siya ng mga lalaki at mga babae. At naging lahat ang mga araw ni Enoch, tatlong daan animnapu't limang taon. At nakalugod si Enoch sa Diyos, at hindi na siya natagpuan, sapagkat inilipat siya ng Diyos. At nabuhay si Methuselah ng isandaan animnapu't pitong taon, at naging ama ni Lamech. At nabuhay si Methuselah pagkatapos niyang ipanganak si Lamech ng walong daan at dalawang taon, at nag-anak ng mga lalaki at mga babae. At naging lahat ang mga araw ni Metusela na siya'y nabuhay, siyamnapu't siyam na raang taon, at namatay. At nabuhay si Lamech ng isandaan walumpu't walong taon, at nag-anak ng isang lalaki. At pinangalanan niya siyang Noah, na nagsasabi, Ito ay magpapahinga sa amin mula sa aming mga gawa, at mula sa mga paghihirap ng aming mga kamay, at mula sa lupang sinumpa ng Panginoong Diyos. At nabuhay si Lamech pagkatapos niyang ipanganak si Noah ng limang daan at anim na pung lima taon, at nag-anak ng mga lalaki

at mga babae. At naging pitong daan at limampu't tatlong taon ang lahat ng mga araw ni Lamech, at siya ay namatay. At si Noah ay limang daang taon, at nag-anak ng tatlong anak na lalaki, sina Shem, Ham, at Japheth.

6

At nangyari nang nagsimulang dumami ang mga tao sa ibabaw ng lupa, at ipinanganak sa kanila ang mga anak na babae. Nang makita ng mga anak ng Diyos ang mga anak na babae ng mga tao na sila ay magaganda, kumuha sila para sa kanilang sarili ng mga asawa mula sa lahat ng kanilang pinili. At sinabi ng Panginoong Diyos, Hindi mananatili ang aking espiritu sa mga taong ito magpakailanman, dahil sila ay laman. Magiging isang daan at dalawampung taon na lamang ang kanilang mga araw. Ang mga higante ay nasa ibabaw ng lupa sa mga araw na yaon, at pagkatapos noon, nang pumapasok ang mga anak ng Diyos sa mga anak na babae ng mga tao, at nanganak para sa kanila, yaong mga iyon ay ang mga higante mula noong unang panahon, ang mga taong bantog.

Ngunit nakita ng Panginoong Diyos na dumami ang mga kasamaan ng mga tao sa ibabaw ng lupa, at bawat isa ay masikap na nag-iisip sa kanyang puso tungkol sa kasamaan sa lahat ng araw. At pinag-isipan ng Diyos na ginawa niya ang tao sa ibabaw ng lupa, at nagsisi siya. At sinabi ng Diyos, Papapahirin ko ang tao na aking ginawa mula sa ibabaw ng lupa, mula sa tao hanggang sa hayop, at mula sa mga gumagapang na bagay hanggang sa mga ibon ng langit, sapagkat nagsisisi ako na ginawa ko sila.

Ngunit si Noah ay nakatagpo ng biyaya sa harap ng Panginoong Diyos. Ito nga ang mga salinlahi ni Noe. Si Noe ay

taong matuwid, perpekto sa kanyang henerasyon, at nakalugod siya sa Diyos. Nag-anak nga si Noe ng tatlong anak na lalaki: si Sem, si Cam, at si Jafet. Nasira nga ang lupa sa harap ng Diyos, at napuno ito ng kawalang-katarungan. At nakita ng Panginoong Diyos ang lupa, at ito ay tiwali na, sapagkat sinira ng lahat ng laman ang kanilang landas sa ibabaw ng lupa. At sinabi ng Panginoong Diyos kay Noe, Ang panahon ng lahat ng tao ay dumating sa harap ko, sapagkat napuno ang lupa ng kasamaan mula sa kanila, at narito, sisirain ko sila at ang lupa.

Gumawa nga samakatuwid para sa iyong sarili ng isang arko mula sa mga parisukat na kahoy, gagawin mong may mga pugad ang arko, at takpan mo ito ng pitch sa loob at sa labas. At ganito mo gagawin ang sasakyan: tatlong daang siko ang haba ng sasakyan, at limampung siko ang lapad, at tatlumpung siko ang taas nito. Gagawin mong may pagtitipong-tipon ang arka, at kukumpletuhin mo ito sa isang siko mula sa itaas; ang pinto ng arka ay gagawin mo sa gilid, at gagawin mo itong may mababang palapag, ikalawang palapag, at ikatlong palapag. Ako naman, narito, dadalhin ko ang baha, tubig sa ibabaw ng lupa, upang lipulin ang lahat ng laman na may espiritu ng buhay sa ilalim ng langit, at lahat ng nasa ibabaw ng lupa ay mamamatay.

At itatayo ko ang aking tipan sa iyo, at papasok ka sa arka, ikaw at ang iyong mga anak na lalaki, at ang iyong asawa, at ang mga asawa ng iyong mga anak na lalaki na kasama mo. At mula sa lahat ng mga hayop, at mula sa lahat ng gumagapang na nilalang, at mula sa lahat ng mailap na hayop, at mula sa lahat ng laman, dalawa-dalawa mula sa lahat ay ipapasok mo sa loob ng arko upang panatilihin mong buhay kasama mo; lalaki at babae sila ay magiging. Mula sa lahat ng mga ibong lumilipad ayon sa kanilang uri, at mula sa lahat ng mga hayop ayon sa kanilang uri, at mula sa

lahat ng mga umuusad na nilalang na gumagapang sa ibabaw ng lupa ayon sa kanilang uri, dalawa-dalawa mula sa lahat ay papasok sa iyo upang pakainin kasama mo, lalaki at babae. Ikaw naman ay kukuha para sa iyong sarili mula sa lahat ng pagkaing inyong kakainin, at titipunin mo ito, at ito ay magiging pagkain mo at ng mga iyon. At ginawa ni Noe ang lahat ng iniutos sa kanya ng Panginoong Diyos, ganoon nga ang ginawa niya.

7

At sinabi ng Panginoong Diyos kay Noah, Pumasok ka at ang lahat ng iyong sambahayan sa loob ng arko, sapagkat ikaw ay nakita kong matuwid sa harap ko sa henerasyon na ito. Mula sa mga hayop na malinis, magdala ka ng pitong pares na lalaki at babae, at mula sa mga hayop na hindi malinis, magdala ka ng dalawang pares na lalaki at babae. At mula sa mga malilinis na ibon ng langit, pito-pito, lalaki at babae, at mula sa lahat ng mga ibon na hindi malilinis, dalawa-dalawa, lalaki at babae, upang panatilihin ang binhi sa ibabaw ng buong lupa. Pagkatapos ng pitong araw, ako ay magdadala ng ulan sa ibabaw ng lupa, apatnapung araw at apatnapung gabi, at buburahin ko ang lahat ng nabubuhay na nilalang na aking ginawa mula sa ibabaw ng buong lupa. At ginawa ni Noe ang lahat, ayon sa iniutos sa kanya ng Panginoong Diyos. Si Noah ay anim na raang taon na nang dumating ang baha ng tubig sa ibabaw ng lupa. Pumasok si Noe at ang kanyang mga anak na lalaki, at ang kanyang asawa, at ang mga asawa ng kanyang mga anak na lalaki kasama niya sa arko, dahil sa tubig ng baha. At mula sa mga malilinis na ibon, at mula sa mga ibon na hindi malinis, at mula sa mga malilinis na hayop, at mula sa mga hayop na hindi malinis, at mula sa lahat ng umuusad sa ibabaw ng lupa, Dalawang-dalawa ang pumasok patungo kay Noah sa loob ng arko, lalaki at babae, ayon sa inutos

ng Diyos kay Noah. At nangyari pagkatapos ng pitong araw, at ang tubig ng baha ay dumating sa ibabaw ng lupa. Sa ikaanim na raang taon ng buhay ni Noe, sa ikalawang buwan, sa ikapito at ikadalawampung araw ng buwan, sa araw na ito, nabiyak ang lahat ng mga bukal ng kalaliman, at nabuksan ang mga talon ng langit. At bumuhos ang ulan sa ibabaw ng lupa nang apatnapung araw at apatnapung gabi. Sa araw na ito pumasok si Noah, sina Shem, Ham, Japheth, ang mga anak na lalaki ni Noah, at ang asawa ni Noah, at ang tatlong asawa ng kanyang mga anak na lalaki kasama niya, sa loob ng arko. At lahat ng mabangis na hayop ayon sa kanilang lahi, at lahat ng mga alagang hayop ayon sa kanilang lahi, at bawat gumagapang na nilalang na gumagalaw sa ibabaw ng lupa ayon sa kanilang lahi, at bawat ibon ayon sa kanyang lahi, Pumasok sila kay Noe sa loob ng arko, tigalawa—lalaki at babae—mula sa lahat ng laman na may espiritu ng buhay. At ang mga pumapasok na lalaki at babae mula sa lahat ng laman ay pumasok, ayon sa iniutos ng Diyos kay Noe, at isinara ng Panginoong Diyos ang arka mula sa labas nito.

At nangyari ang baha nang apatnapu araw at apatnapu gabi sa ibabaw ng lupa, at dumami ang tubig, at itinaas ang arko, at naitaas ito mula sa lupa. At naghari ang tubig, at dumami nang lubha sa ibabaw ng lupa, at lumutang ang arko sa ibabaw ng tubig. Ang tubig ay sumakop nang lubhang matindi sa ibabaw ng lupa, at tinakpan ang lahat ng mataas na bundok na nasa ilalim ng langit. Labinlimang siko sa itaas tumaas ang tubig, at tinakpan ang lahat ng mataas na bundok. At namatay ang lahat ng laman na gumagalaw sa ibabaw ng lupa—ang mga ibon, at ang mga hayop, at ang mga mababangis na hayop, at bawat gumagapang na nilalang na gumagalaw sa ibabaw ng lupa, at bawat tao. At lahat ng may hininga ng buhay, at bawat isa na nasa tuyong lupa, ay namatay. At pinawi ang bawat nabubuhay na nilalang na nasa

ibabaw ng lupa, mula sa tao hanggang sa hayop, at ang mga gumagapang na bagay, at ang mga ibon sa langit, at sila ay pinawi mula sa lupa, at naiwan lamang si Noe, at ang mga kasama niya sa arko. At tumaas ang tubig sa ibabaw ng lupa ng isandaan at limampung araw.

8

At naalala ng Diyos si Noe, at ang lahat ng mailap na hayop, at ang lahat ng hayop, at ang lahat ng ibon, at ang lahat ng gumagapang na nilalang, gaano man karami ang kasama niya sa arko, at nagpadala ang Diyos ng hangin sa ibabaw ng lupa, at huminto ang tubig. At natakpan ang mga bukal ng kalaliman, at ang mga tarangkahan ng langit, at napigil ang ulan mula sa langit. At bumibigay ang tubig na umaalis mula sa lupa, at bumababa ang tubig pagkatapos ng isandaan at limampung araw. At huminto ang arko sa ikapitong buwan, sa ika-17 ng buwan, sa ibabaw ng mga bundok ng Ararat. Ang tubig ay bumababa hanggang sa ikasampung buwan. At sa ikasampung buwan, sa unang araw ng buwan, nakita ang mga tuktok ng mga bundok. At nangyari na pagkatapos ng apatnapung araw, binuksan ni Noe ang bintana ng arko na ginawa niya. At ipinadala niya ang uwak, at ito ay lumabas ngunit hindi na bumalik hanggang sa matuyo ang tubig mula sa lupa. At ipinadala niya ang kalapati pagkatapos niya upang makita kung nabawasan na ang tubig mula sa lupa. At hindi nakakita ng kapahingahan para sa kanyang mga paa ang kalapati, kaya bumalik ito sa kanya sa arka, dahil ang tubig ay nasa ibabaw ng buong mukha ng lupa, at iniunat niya ang kanyang kamay at kinuha ito, at ipinasok niya ito sa kanyang sarili sa loob ng arka. At naghintay pa ng iba pang pitong araw, muli niyang ipinadala ang kalapati mula sa arko. At bumalik sa kanya ang kalapati sa gabi, at mayroon siyang dahon ng olibo sa kanyang bibig, at

nakilala ni Noe na kumupas na ang tubig mula sa lupa. At naghintay pa ng pitong araw, muli niyang ipinadala ang kalapati, at hindi na ito bumalik sa kanya. At nangyari sa ikaanim na raan at isang taon ng buhay ni Noe, noong unang buwan, sa unang araw ng buwan, humupa ang tubig mula sa lupa. At inalis ni Noe ang bubong ng arka na kanyang ginawa, at nakita niya na humupa ang tubig mula sa ibabaw ng lupa. Sa ikalawang buwan natuyo ang lupa, sa ikapito at ikadalawampung araw ng buwan.

At sinabi ng Panginoon na Diyos kay Noah, Lumabas ka mula sa arko, at ang asawa mo, at ang iyong mga anak na lalaki, at ang mga asawa ng iyong mga anak na lalaki kasama mo, At lahat ng mga mailap na hayop na kasama mo, at lahat ng laman mula sa mga ibon hanggang sa mga hayop, at bawat gumagapang na bagay na umaandar sa lupa, ilabas mo kasama mo. At magdami kayo at magparami sa lupa. At lumabas si Noe, at ang kanyang asawa, at ang kanyang mga anak na lalaki, at ang mga asawa ng kanyang mga anak na lalaki kasama niya. At lahat ng mabangis na hayop, at lahat ng hayop, at bawat ibon, at bawat gumagapang na nilalang na kumikilos sa ibabaw ng lupa ayon sa kanilang uri, ay lumabas mula sa arka.

At itinayo ni Noe ang altar sa Panginoon, at kumuha mula sa lahat ng malilinis na hayop, at mula sa lahat ng malilinis na ibon, at nag-alay ng handog na susunugin sa ibabaw ng altar. At naamoy ng Panginoong Diyos ang mabangong amoy. At sinabi ng Panginoong Diyos na nag-isip, Hindi na ako muling susumpa sa lupa dahil sa mga gawa ng mga tao, sapagkat nakatuon ang isip ng tao nang masikap sa kasamaan mula sa kanyang kabataan; hindi na ako muling sasaktan ang lahat ng nabubuhay na laman, gaya ng aking ginawa. Sa lahat ng mga araw ng lupa, ang binhi at ani, lamig at init, tag-araw at tag-sibol, araw at gabi, ay hindi hihinto.

9

At pinagpala ng Diyos si Noe at ang kaniyang mga anak, at sinabi sa kanila, Kayo ay magparami at magdami, at punuin ninyo ang lupa, at maghari kayo rito. At ang panginginig at ang inyong takot ay magiging sa lahat ng mailap na hayop ng lupa, sa lahat ng mga ibon ng langit, at sa lahat ng gumagalaw sa lupa, at sa lahat ng mga isda ng dagat; sa ilalim ng inyong mga kamay ibinigay ko sila. At bawat umaagapay na bagay na nabubuhay ay magiging pagkain ninyo, gaya ng mga gulay na damo, ibinigay ko sa inyo ang lahat. Maliban sa lamang may dugo ng buhay ay hindi ninyo kakainin. At sapagkat ang inyong dugo ng mga kaluluwa ninyo, mula sa kamay ng lahat ng mga mailap na hayop ay hihingiin ko ito, at mula sa kamay ng tao na kapatid ay hihingiin ko ang kaluluwa ng tao. Ang nagbubuhos ng dugo ng tao, kapalit ng dugo niya ay ibubuhos, sapagkat sa larawan ng Diyos ginawa ko ang tao. Ngunit kayo, magdami at magparami, punuin ninyo ang lupa at maghari sa kaniya.

At sinabi ng Diyos kay Noe at sa kanyang mga anak na kasama niya, At narito, ako ay nagtatayo ng aking tipan sa inyo, at sa inyong binhi na kasama ninyo, At sa bawat buhay na kaluluwa na kasama ninyo, mula sa mga ibon, at mula sa mga hayop, at sa lahat ng mailap na hayop ng lupa, kung gaano marami ang kasama ninyo mula sa lahat ng lumabas sa arka. At itatayo ko ang aking tipan sa inyo, at hindi na mamamatay ang lahat ng laman mula sa tubig ng baha, at hindi na magkakaroon ng baha ng tubig upang wasakin ang buong lupa. At sinabi ng Panginoong Diyos kay Noe, Ito ang tanda ng tipan na aking ibinibigay sa pagitan ko at ninyo, at sa pagitan ng lahat ng may buhay na kaluluwa na kasama ninyo sa mga salinlahi magpakailanman. Ang aking busog ay inilalagay ko sa ulap, at ito ay magiging tanda ng tipan sa

pagitan ko at ng lupa. At mangyayari kapag nagtitipon ako ng mga ulap sa ibabaw ng lupa, makikita ang busog sa ulap. At maaalala ko ang aking tipan, na ito ay nasa pagitan ko at ninyo, at nasa pagitan ng lahat ng buhay na kaluluwa sa lahat ng laman, at hindi na magiging baha ang tubig, upang mapawi ang lahat ng laman. At ang aking busog ay magiging nasa loob ng ulap, at makikita ko ito upang alalahanin ang walang hanggang tipan sa pagitan ko at ng lupa, at sa pagitan ng buhay na kaluluwa sa lahat ng laman na nasa ibabaw ng lupa. At sinabi ng Diyos kay Noe, Ito ang tanda ng tipan na aking itinatag sa pagitan ko at sa pagitan ng lahat ng may laman na nasa ibabaw ng lupa.

Ang mga anak ni Noah na lumabas mula sa arko ay sina Shem, Ham, at Japheth. Si Ham naman ay ama ni Canaan. Tatlong ito ang mga anak ni Noe, at mula sa kanila naikalat ang sangkatauhan sa buong mundo. At nagsimula si Noe na tao, magsasaka ng lupa, at nagtanim ng ubasan. At uminom siya mula sa alak, at nalasing, at nahubaran siya sa loob ng kaniyang bahay. At nakita ni Ham, ang ama ni Canaan, ang kahubaran ng kaniyang ama, at lumabas at isinabi sa kaniyang dalawang kapatid sa labas. At kinuha nina Shem at Japheth ang damit, inilagay sa kanilang dalawang balikat, at lumakad nang paatras, at tinakpan ang kahubaran ng kanilang ama, at ang kanilang mukha ay nakaharap paatras, at ang kahubaran ng kanilang ama ay hindi nila nakita. Gumising si Noah mula sa alak, at nalaman niya kung ano ang ginawa sa kanya ng kanyang bunso. At sinabi niya, Sinumpa si Canaan, magiging alipin siya ng kaniyang mga kapatid. At sinabi niya, Pinagpala ang Panginoon, ang Diyos ni Shem, at si Canaan ay magiging aliping lingkod niya. Nawa'y palawakin ng Diyos si Japheth, at manirahan siya sa mga bahay ni Shem, at maging si Canaan ay alipin niya.

Nabuhay si Noah pagkatapos ng baha ng tatlong daang limampung taon. At naging siyamnaraang limampung taon ang lahat ng mga araw ni Noe, at siya ay namatay.

10

Ito nga ang mga salinlahi ng mga anak ni Noe, sina Sem, Cam, at Jafet, at ipinanganak sa kanila ang mga anak pagkatapos ng baha.

Ang mga anak na lalaki ni Japheth: Gomer, Magog, Madai, Javan, Elisha, Tubal, Meshech, at Tiras. At ang mga anak na lalaki ni Gomer: si Ashkenaz, at si Riphath, at si Togarmah. At ang mga anak na lalaki ni Jovan: Elisha, at Tarshish, Kittim, Rodanim. Mula sa mga ito naihiwalay ang mga pulo ng mga bansa sa kanilang lupain, bawat isa ayon sa wika sa kanilang mga lipi, at sa kanilang mga bansa.

Ang mga anak ni Ham ay sina Cush, Mizraim, Phut, at Canaan. Ang mga anak naman ni Chus ay sina Seba, Evila, Sabatha, Regma, at Sabathaka; ang mga anak naman ni Regma ay sina Seba at Dadan. Ang Alikabok ay ipinanganak si Nebrod; siya ang nagsimulang maging higante sa ibabaw ng lupa. Ito ay isang higanteng mangangaso sa harap ng Panginoon na Diyos, kaya nga sasabihin nila, Tulad ni Nebrod na higanteng mangangaso sa harap ng Panginoon. At ang simula ng kanyang kaharian ay Babilonya, at Orech, at Archad, at Chalanne, sa lupain ng Senaar. Mula sa lupang iyon ay lumabas si Asiria, at itinayo ang Ninive, at ang lungsod ng Rooboth, at ang Calah, at ang Dasah sa pagitan ng Nineveh at sa pagitan ng Calah—ito ang dakilang lungsod. At si Mesraim ay naging ama ng mga Ludim, at ng mga Naphtali, at ng mga Enemetim, at ng mga Labim, at ang mga Pathrusim, at ang

mga Casluhim, mula kung saan lumabas ang mga Philistines, at ang mga Caphtorim. Si Canaan ay nag-anak kay Sidon na kaniyang panganay, at ang Hittite, at ang Jebuseo, at ang Amoreo, at ang Gergeseo, at ang Hivite, at ang Aroukaion, at ang Asennaion, at ang Aradian, at ang Samaritan, at ang Amathi. At pagkatapos nito, nakalat ang mga lipi ng mga Canaanite. At ang mga hangganan ng mga Cananeo ay mula sa Sidon hanggang sa Gerar at Gaza, hanggang sa Sodom at Gomorrah, Admah at Zeboiim hanggang sa Lasha. Ito ang mga anak ni Ham, sa kanilang mga tribo, ayon sa kanilang mga wika, sa kanilang mga lupain, at sa kanilang mga bansa.

At kay Shem ay ipinanganak din, siya na ama ng lahat ng mga anak ni Eber, kapatid ni Japheth na mas matanda. Ang mga anak na lalaki ni Shem: si Elam, at Assyria, at Arphaxad, at Lud, at Aram, at Cainan. At ang mga anak na lalaki ni Aram: si Uz, si Ul, si Gater, at si Meshech. At si Arphaxad ay naging ama ni Cainan, at si Cainan ay naging ama ni Sala, at si Sala naman ay naging ama ni Eber. At kay Eber ay ipinanganak ang dalawang anak na lalaki, ang pangalan ng isa ay Phaleg, sapagkat sa kanyang mga araw ay nahati ang lupa, at ang pangalan ng kanyang kapatid ay Jektan. Si Jektan ay isilinang si Elmodad, at si Saleth, at si Sarmoth, at si Jerach, at si Hadoram, at si Abimael, at si Diklah, at si Obal, at si Abimael, at si Saba, at si Ophir, at si Euilah, at si Jobab; lahat ng mga ito ay mga anak ni Jektan. At ang kanilang tirahan ay mula sa Masse hanggang sa Saphera, ang bundok ng silangan. Ito ang mga anak ni Shem, sa kanilang mga tribu, ayon sa kanilang mga wika, sa kanilang mga lupain, at sa kanilang mga bansa. Ito ang mga lipi ng mga anak ni Noah ayon sa kanilang mga salinlahi, ayon sa kanilang mga bansa. Mula sa mga ito ay naikalat ang mga pulo ng mga bansa sa ibabaw ng lupa pagkatapos ng baha.

11

At ang buong mundo ay may isang wika, at isang pananalita para sa lahat. At nangyari nang sila ay gumalaw mula sa silanganan, nakatagpo sila ng kapatagan sa lupain ng Senaar, at nanirahan sila roon. At sinabi ng tao sa kaniyang kapwa, Halika, gumawa tayo ng mga laryo at lutuin natin ang mga ito sa apoy. At ang laryo ay naging bato para sa kanila, at ang aspalto ay siyang putik nila. At sinabi nila, Halika, magtayo tayo para sa ating mga sarili ng isang lungsod at tore na ang tuktok ay aabot hanggang sa langit, at gawan natin ang ating mga sarili ng pangalan, bago tayo maikalat sa ibabaw ng buong lupa. At bumaba ang Panginoon upang makita ang lungsod at ang tore na itinayo ng mga anak ng mga tao. At sinabi ng Panginoon, Narito, isang lahi, at isang wika ng lahat, at ito ang nagsimula nilang gawin, at ngayon hindi mabibigo sa kanila ang lahat ng anumang susubukan nilang gawin. Halika, at pagkababa ay galitin natin ang kanilang wika doon, upang hindi marinig ng bawat isa ang tinig ng kanyang kapwa. At ikinalat sila ng Panginoon mula roon sa ibabaw ng buong mundo, at tumigil sila sa pagtatayo ng lungsod at ng tore. Dahil dito tinawag ang pangalan nito na Kaguluhan, sapagkat doon ginulo ng Panginoon ang mga wika ng buong mundo, at mula roon ikinalat sila ng Panginoon sa ibabaw ng buong mundo.

At ito ang mga salinlahi ni Shem, at si Shem ay isandaang taong gulang noong naging ama niya si Arphaxad, sa ikalawang taon pagkatapos ng baha. At nabuhay si Shem pagkatapos niyang ipanganak si Arphaxad ng limang daang taon, at nag-anak ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At namuhay si Arphaxad ng isandaan tatlumpu't limang taon, at naging ama ni Cainan. At nabuhay si Arphaxad pagkatapos niyang ipanganak si Cainan ng apat na raang taon, at nag-anak ng mga lalaki at mga babae, at

namatay. At nabuhay si Cainan ng isang daan at tatlumpung taon, at nag-anak si Sala, at nabuhay si Cainan pagkatapos niyang ipanganak si Sala ng tatlong daan at tatlumpung taon, at nag-anak ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At namuhay si Sala ng isandaan at tatlumpung taon, at ipinanganak niya si Eber. At nabuhay si Sala pagkatapos niyang ipanganak si Eber nang tatlong daang tatlumpung taon, at nanganak ng mga anak na lalaki at mga anak na babae, at siya ay namatay. At nabuhay si Eber ng isandaan tatlumpu't apat na taon, at naging ama ni Peleg. At nabuhay si Eber, pagkatapos niyang ipanganak si Phaleg, ng dalawang daan at pitumpung taon, at nagkaanak siya ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At nabuhay si Phaleg ng isandaan at tatlumpung taon, at ipinanganak niya si Ragau. At nabuhay si Phaleg pagkatapos niyang ipanganak si Ragau ng siyam at dalawang daang taon, at nagpanganak ng mga anak na lalaki at mga anak na babae, at namatay. At nabuhay si Ragau nang isandaan tatlumpu't dalawang taon, at naging ama ni Seruch. At nabuhay si Ragau, pagkatapos niyang ipanganak si Seruc, ng dalawang daan at pitong taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At nabuhay si Seruch nang isandaan at tatlumpung taon, at ipinanganak niya si Nahor. At nabuhay si Serug pagkatapos niyang ipanganak si Nahor ng dalawang daang taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At nabuhay si Nahor ng isandaan pitumpu't siyam na taon, at ipinanganak niya si Terah. At nabuhay si Nahor pagkatapos niyang isilang si Tharra ng isang daan dalawampu't limang taon, at nagkaanak ng mga lalaki at mga babae, at namatay. At nabuhay si Tharra ng pitumpung taon, at ipinanganak si Abram, at si Nahor, at si Haran.

Ito naman ang mga salinlahi ni Terah: si Terah ay naging ama ni Abram, at ni Nahor, at ni Haran, at si Haran ay naging ama ni

Lot. At namatay si Haran sa harap ni Terah na kaniyang ama sa lupain kung saan siya ipinanganak, sa lupain ng mga Caldeo. At kumuha sina Abram at Nahor para sa kanilang mga sarili ng mga asawa; ang pangalan ng asawa ni Abram ay Sarai, at ang pangalan ng asawa ni Nahor ay Melcha, na anak na babae ni Haran, at ama ni Melcha, at ama ni Ischa. At si Sarai ay baog, at hindi siya nanganak ng mga anak. At kinuha ni Tharra si Abram na kanyang anak, at si Lot na anak ni Arran, na anak ng kanyang anak, at si Sarah na kanyang manugang, na asawa ni Abram na kanyang anak, at inilabas niya sila mula sa lupain ng mga Caldeo upang pumunta sa lupain ng Canaan, at dumating sila hanggang sa Haran, at nanirahan doon. At naging lahat ang mga araw ni Tharra sa lupain ng Haran ay dalawang daan at limang taon, at namatay si Tharra sa Haran.

12

At sinabi ng Panginoon kay Abram, Lumabas ka mula sa iyong lupain, at mula sa iyong kamag-anakan, at mula sa bahay ng iyong ama, at pumarito ka sa lupaing ipapakita ko sa iyo. At gagawin kitang isang malaking bansa, at pagpapalain kita, at dadakilihin ko ang iyong pangalan, at ikaw ay magiging pinagpala. At pagpapalain ko ang mga pumapapala sa iyo, at susumpain ko ang mga sumusumpa sa iyo, at pagpapalain sa pamamagitan mo ang lahat ng mga lipi ng lupa. At umalis si Abram, gaya ng sinabi sa kanya ng Panginoon, at sumama sa kanya si Lot. Si Abram ay pitumpu't limang taon nang siya ay umalis mula sa Haran. At kinuha ni Abram si Saran na kaniyang asawa, at si Lot na anak ng kaniyang kapatid, at lahat ng kanilang mga ari-arian na kanilang nakuha, at lahat ng kaluluwa na kanilang nakuha mula sa Haran, at sila ay lumabas upang pumunta sa lupain ng Canaan. At naglakbay si Abram sa lupain sa buong haba nito hanggang sa

lugar ng Shechem, sa mataas na oak, at ang mga Canaanites noon ay naninirahan sa lupain. At napakita ang Panginoon kay Abram, at sinabi sa kanya, Sa iyong binhi ibibigay ko ang lupang ito, at itinayo doon ni Abram ang isang altar sa Panginoon na napakita sa kanya. At umalis siya mula roon patungo sa bundok sa silangan ng Bethel, at itinayo niya roon ang kanyang tolda sa Bethel na nasa kanluran, at ang Angai ay nasa silangan, at itinayo niya roon ang isang altar para sa Panginoon, at tumawag siya sa pangalan ng Panginoon. At umalis si Abram, at pagkatapos pumunta ay nagkampo sa ilang.

At nagkaroon ng taggutom sa ibabaw ng lupa, at bumaba si Abram sa Ehipto upang manirahan doon, sapagkat lumala ang taggutom sa ibabaw ng lupa. Nangyari nang lumapit si Abram upang pumasok sa Ehipto, sinabi ni Abram kay Sarai na kanyang asawa, Alam ko na ikaw ay babaeng maganda ang mukha. Mangyayari nga na kapag makita ka ng mga Ehipsiyo, sasabihin nila na Asawa niya ito, at papatayin nila ako, ngunit ikaw ay pag-iingatan nila. Sinabi ko nga na kapatid niya ako, upang maging mabuti sa akin dahil sa iyo, at mabuhay ang aking kaluluwa dahil sa iyo. Nangyari nang pumasok si Abram sa Ehipto, nakita ng mga Ehipsiyo ang kanyang asawa na napakaganda. At nakita siya ng mga pinuno ni Faraon at pinuri nila siya kay Faraon at dinala nila siya sa bahay ni Faraon. At mabuti ang pagtrato nila kay Abram dahil sa kanya, at nagkaroon siya ng mga tupa, at mga guya, at mga asno, at mga alipin, at mga alilang babae, at mga mula, at mga kamelyo. At pinahirapan ng Diyos ang Paraon ng mga malalaking at masamang salot, pati ang kaniyang sambahayan, dahil kay Sarai na asawa ni Abram. Tinawag nga ni Paraon si Abram at sinabi, Ano itong ginawa mo sa akin, na hindi mo isinabi sa akin na asawa mo siya? Bakit mo sinabi na siya ay aking kapatid? At kinuha ko siya para sa aking sarili bilang asawa, at

ngayon narito ang iyong asawa sa harap mo, kunin mo at umalis ka. At nag-utos si Faraon sa mga lalaki tungkol kay Abram na ihatid siya, at ang kanyang asawa, at lahat ng nasa kanya.

13

Umakyat nga si Abram mula sa Ehipto, siya mismo, at ang kanyang asawa, at lahat ng kanyang mga ari-arian, at si Lot na kasama niya, papunta sa ilang. Si Abram ay napakayaman sa hayop, pilak, at ginto. At siya ay bumalik mula sa kanyang pinanggalingan patungo sa ilang hanggang Bethel, hanggang sa lugar kung saan nakatayo ang kanyang tolda noong una, sa pagitan ng Bethel at ng Angai, sa lugar ng altar, kung saan ginawa niya roon noong una, at tinawag roon ni Abram ang pangalan ng Panginoon. At si Lot na naglalakbay kasama si Abram ay may mga tupa, mga baka, at mga tolda. At hindi sila kinaya ng lupa na manirahan nang magkasama, dahil ang kanilang mga pag-aari ay marami, at hindi sila kinaya ng lupa na manirahan nang magkasama. At nangyari ang labanan sa pagitan ng mga pastol ng mga hayop ni Abram at ng mga pastol ng mga hayop ni Lot, samantalang ang mga Cananeo at ang mga Perezeo ay naninirahan noon sa lupaing iyon. Sinabi ni Abram kay Lot, Huwag nang magkaroon ng labanan sa pagitan ko at sa iyo, at sa pagitan ng aking mga pastol at ng iyong mga pastol, sapagkat tayo ay magkakapatid na mga tao. Hindi ba narito ang buong lupain sa harap mo? Maghiwalay ka mula sa akin: kung ikaw ay pupunta sa kaliwa, ako ay pupunta sa kanan; kung ikaw naman ay pupunta sa kanan, ako ay pupunta sa kaliwa. At nang itaas ni Lot ang kanyang mga mata, nakita niya ang buong nakapalibot na rehiyon ng Jordan, na lahat ay dinidilig, bago wasakin ng Diyos ang Sodoma at Gomorra, gaya ng paraiso ng Diyos, at gaya ng lupain ng Ehipto, hanggang sa Zoar. At pumili si Lot para sa kanyang sarili

ng buong kapaligiran ng Jordan, at umalis si Lot mula sa silangan, at naghiwalay sila bawat isa mula sa kanyang kapatid. Si Abram ay nanirahan sa lupain ng Canaan, samantalang si Lot ay nanirahan sa lungsod ng nakapaligid na rehiyon, at nagtayo ng kanyang tolda sa Sodoma. Ngunit ang mga tao sa Sodoma ay lubhang masama at makasalanan sa harap ng Diyos. Ang Diyos ay nagsabi kay Abram pagkatapos ng paghihiwalay ni Lot mula sa kanya, Itingala ang iyong mga mata, at tingnan mula sa lugar kung nasaan ka ngayon tungo sa hilaga at timog at silangan at dagat, Na ang lahat ng lupain na iyong nakikita ay ibibigay ko sa iyo at sa iyong binhi hanggang walang hanggan. At gagawin kong tulad ng buhangin ng lupa ang iyong binhi; kung may sinumang makakabilang ng buhangin ng lupa, mabibilang din ang iyong binhi. Bumangon ka at lakbayin mo ang lupain sa buong haba at lapad nito, sapagkat sa iyo ko ibibigay ito at sa iyong binhi magpakailanman. At matapos ilipat ang kanyang tolda, dumating si Abram at nanirahan malapit sa punong oak ng Mamre, na nasa Hebron, at nagtayo siya roon ng altar para sa Panginoon.

14

Nangyari naman sa kaharian ni Amarphal na hari ng Senaar, at ni Arioch na hari ng Ellasar, ni Chedorlaomer na hari ng Elam, at ni Thargal na hari ng mga bansa, Sila ay nakipaggera kay Balla na hari ng Sodom, at kay Barsa na hari ng Gomorra, at kay Sennaar na hari ng Adama, at kay Symobor na hari ng Zeboiim, at sa hari ng Balak—ito ay Zoar. Lahat ng mga ito ay nagsangayon sa maalat na bangin, ito ang Dagat ng Asin. Labindalawang taon silang naglingkod kay Chedorlaomer, ngunit sa ikalabintatlong taon ay umalis sila. Sa ikalabing-apat na taon dumating si Chedorlaomer at ang mga hari na kasama niya, at kanilang pinuksa ang mga higante sa Ashtaroth at Karnaim, at ang mga

malakas na bansa na kasama nila, at ang mga Ommaean sa lungsod ng Saue. At ang mga Chorraios na nasa mga bundok ng Seir, hanggang sa terebinto ng Paran, na nasa ilang. At pagkabalik, dumating sila sa bukal ng hatol—ito ay Kades—at nilipol nila ang lahat ng mga pinuno ng Amalek, at ang mga Amoreo na naninirahan sa Asasonthama. Lumabas ang hari ng Sodoma, at ang hari ng Gomorra, at ang hari ng Adama, at ang hari ng Zeboiim, at ang hari ng Balak (ito ay Zoar), at naghanda sila ng labanan laban sa kanila para sa digmaan sa lambak na maalat. Tungo kay Chedorlaomer na hari ng Elam, at Tidal na hari ng mga bansa, at Amraphel na hari ng Shinar, at Arioch na hari ng Ellasar—ang apat na hari laban sa lima. Ang lambak na maalat ay may mga balon ng aspalto, tumakas ang hari ng Sodoma at ang hari ng Gomorra, at nahulog sila roon, ngunit ang mga naiwan ay tumakas sa maburol na lugar. Kinuha naman ang lahat ng kabayo ng Sodoma at Gomorra, at ang lahat ng kanilang pagkain, at umalis sila. Kinuha rin nila si Lot na anak ng kapatid ni Abram, at ang kanyang mga ari-arian, at umalis sila, sapagkat siya ay naninirahan sa Sodom.

Ngunit nang dumating ang isa sa mga naligtas, nag-ulat siya kay Abram na Hebreo, na noon ay naninirahan malapit sa punong oak ng Mamre na Amorite, na kapatid ni Eschol at kapatid ni Onan, na mga kakampi ni Abram. Nang marinig ni Abram na nabihag si Lot na kanyang kapatid, binilang niya ang kanyang sariling mga kasambahay na tatlong daan labing-walo, at hinabol niya sila hanggang Dan. At siya ay sumalakay sa kanila sa gabi, siya mismo at ang kaniyang mga alipin, at sinaktan niya sila, at hinabol niya sila hanggang sa Choba, na nasa kaliwa ng Damascus. At ibinalik niya ang lahat ng kabayo ng Sodom, at ibinalik si Lot na kanyang pamangkin, at ang lahat ng kanyang mga ari-arian, at ang mga babae, at ang mga tao. Lumabas ang

hari ng Sodom upang salubungin siya, pagkatapos niyang bumalik mula sa pagkatalo kay Chedorlaomer at ng mga haring kasama nito, sa lambak ng Shaveh—ito ang kapatagan ng mga hari.

At si Melchizedek na hari ng Salem ay naglabas ng tinapay at alak, at siya ay pari ng Diyos na Kataas-taasan. At pinagpala niya si Abram, at sinabi, Pagpalain si Abram ng Diyos na Kataas-taasan, na lumikha ng langit at ng lupa. At pinagpala ang Diyos na Kataas-taasan, na ibinigay ang iyong mga kaaway sa ilalim ng iyong kapangyarihan, at binigyan siya ni Abram ng ikasampu mula sa lahat. Sinabi ng hari ng Sodom kay Abram, Ibigay mo sa akin ang mga lalaki, ngunit kunin mo para sa iyong sarili ang kabayo. Sinabi ni Abram sa hari ng Sodom, Iuunat ko ang aking kamay sa Kyprios na Diyos na Pinakamataas, na lumikha ng langit at ng lupa, Kung mula sa sinulid hanggang sa tali ng sandalyas ay kukunin ko mula sa lahat ng iyong pag-aari, upang hindi ka magsabi na ako ang nagpayaman kay Abram. Maliban sa kung ano ang kinain ng mga binata, at ng bahagi ng mga lalaking sumama sa akin—si Eschol, Onan, at Mamre—sila ay kukuha ng bahagi.

15

Pagkatapos ng mga salitang ito, dumating ang salita ng Panginoon kay Abram sa isang pangitain, na nagsasabi, Huwag matakot, Abram. Ako ang iyong kalasag, ang iyong gantimpala ay magiging napakadaki. Sinasabi naman ni Abram, Panginoong Amo, ano ang ibibigay mo sa akin? Ako ay umaalis na walang anak, at ang anak ni Masek ng aking sambahayan, ito si Eliezer ng Damascus. At sinabi ni Abram, Dahil sa akin ay hindi ka nagbigay ng binhi, ang ipinanganak sa aking bahay ay mamanahin ako. At agad, ang tinig ng Panginoon ay dumating sa kanya, na nagsasabi, Hindi ka mamanahin nito, kundi yaong lalabas mula sa iyo, siya

ang mamanahin ka. Inilabas nga siya sa labas, at sinabi sa kaniya, Tumingin nga sa langit, at bilangin ang mga bituin, kung makakaya mong bilangin sila. At sinabi, Ganito magiging ang iyong binhi. At sumampalataya si Abram sa Diyos, at ibinilang ito sa kanya bilang katuwiran. Sinabi niya sa kanya, Ako ang Diyos na naglabas sa iyo mula sa lupain ng mga Caldeo upang ibigay sa iyo ang lupaing ito na iyong manahin. Ngunit sinabi niya, Panginoong Amo, paano ko malalaman na aking mamanahin ito? Sinabi niya sa kanya, Kumuha ka para sa akin ng dumalagang baka na tatlong taon gulang, at kambing na tatlong taon gulang, at tupang lalaki na tatlong taon gulang, at kalapating mababa ang lipad, at kalapati. Kinuha niya ang lahat ng mga ito at hinati niya ang mga ito sa gitna, at inilagay niya ang mga ito na magkatapat sa isa't isa, ngunit ang mga ibon ay hindi niya hinati. Bumaba ang mga ibon sa mga katawan, sa mga kalahating bahagi nila, at umupo si Abram kasama nila. Tungkol naman sa paglubog ng araw, isang pagkawala ng malay ay bumagsak kay Abram, at narito, isang madilim na malaking takot ay bumagsak sa kanya. At sinabi kay Abram, Tunay na malalaman mo na ang iyong binhi ay magiging manlalakbay sa lupang hindi sarili nila, at aalipinin nila sila, at sasaktan nila sila, at papakumbabain nila sila, apat na raang taon. Ngunit ang bansang kanilang paglilingkuran ay aking hahatulan, at pagkatapos nito, sila ay lalabas dito na may dalang maraming ari-arian. Ngunit ikaw ay aalis patungo sa iyong mga ninuno nang mapayapa, na inaalagaan hanggang sa mabuting katandaan. Sa ikaapat na henerasyon ay babalik sila dito, sapagkat hindi pa napupuno ang mga kasalanan ng mga Amoreo hanggang ngayon. Ngunit nang ang araw ay lumulubog na sa kanluran, may apoy na lumitaw, at narito, may umuusok na hurno at mga sulo ng apoy na dumaan sa pagitan ng mga pinaghating piraso na ito. Sa araw na iyon, gumawa ang Panginoon ng tipan kay Abram, na nagsasabi, Sa iyong binhi ibibigay ko ang lupang ito, mula sa ilog ng Ehipto

hanggang sa dakilang ilog Eufrates, Ang mga Kenaio, at ang mga Kenezaio, at ang mga Kedmonaio, at ang mga Hittites, ang mga Perizzites, at ang mga Rephaim, At ang mga Amorita, at ang mga Cananeo, at ang mga Hivita, at ang mga Girgaseo, at ang mga Jebuseo.

16

Si Sarai, ang asawa ni Abram, ay hindi nanganak sa kanya, ngunit mayroon siyang isang utusan na Ehipsiyo na ang pangalan ay Hagar. Sinabi ni Sarai kay Abram, Narito, isinara ako ng Panginoon upang hindi manganak. Pumasok ka nga sa aking alipin na babae, upang makakuha ako ng mga anak mula sa kanya. At sumunod si Abram sa tinig ni Sarai. At kinuha ni Sara, ang asawa ni Abram, si Hagar na Ehipsiyana, ang kanyang sariling aliping babae, pagkatapos ng sampung taon ng paninirahan ni Abram sa lupain ng Canaan, at ibinigay niya siya kay Abram na kanyang asawa upang maging asawa nito. At pumasok siya kay Hagar, at naglihi siya, at nakita niya na siya ay nagdadalang-tao, at nawalan ng paggalang ang kanyang amo sa harap niya. Sinabi ni Sarai kay Abram, Ako ay ginagawang mali dahil sa iyo. Ako ay nagbigay ng aking alipin na babae sa iyong sinapupunan, ngunit nang makita niyang siya ay nagdadalang-tao, ako ay pinahiya sa harap niya. Humatol nawa ang Diyos sa pagitan ko at sa iyo. Sinabi ni Abram kay Sarah, Narito ang iyong alipin sa iyong mga kamay, gamitin mo siya kung paano mo nais. At pinahirapan ni Sarah siya, at tumakas siya mula sa kanyang harapan.

Natagpuan nga siya ng anghel ng Panginoon sa bukal ng tubig sa ilang, sa bukal na nasa daan patungong Shur. At sinabi sa kanya ng anghel ng Panginoon, Agar, aliping babae ni Sarai, saan ka nanggagaling at saan ka pupunta? At sinabi niya, Mula sa

harapan ni Sarai na aking panginoon, ako ay tumatagkas. Sinabi ng anghel ng Panginoon sa kanya, Bumalik ka sa iyong amo, at magpakumbaba ka sa ilalim ng kaniyang mga kamay. At sinabi sa kaniya ng anghel ng Panginoon, Talagang padadamihin ko ang iyong lahi, at hindi na ito mabibilang dahil sa dami. At sinabi sa kanya ng anghel ng Panginoon, Narito, ikaw ay nagdadalang-tao, at manganganak ka ng isang anak na lalaki, at tatawagin mo ang kanyang pangalan na Ismael, sapagkat narinig ng Panginoon ang iyong pagpapahirap. Siya ay magiging mailap na tao, ang kanyang mga kamay ay laban sa lahat, at ang mga kamay ng lahat ay laban sa kanya, at sa harap ng lahat ng kanyang mga kapatid siya ay titira. At tinawag niya ang pangalan ng Panginoon na nagsalita sa kanya, Ikaw ang Diyos na nakakita sa akin, sapagkat sinabi niya, Tunay ngang nakita ko rito ang Isa na nakakita sa akin. Dahil dito, tinawag niya ang balon na Balon ng Nakakakita sa Akin; narito ito sa pagitan ng Kadesh at ng Barad. At ipinanganak ni Hagar kay Abram ang isang anak, at tinawag ni Abram ang pangalan ng kanyang anak na ipinanganak sa kanya ni Hagar, na si Ismael. Si Abram ay walumpu't anim na taong gulang nang ipanganak ni Hagar kay Abram si Ishmael.

17

Nangyari nang si Abram ay siyamnapu't siyam na taong gulang. At napakita ang Panginoon kay Abram, at sinabi sa kanya, Ako ay ang iyong Diyos, maging kalugud-lugod sa harap ko, at maging walang kapintasan. At ilalagay ko ang aking tipan sa pagitan ko at sa pagitan mo, at pararamihin kita nang lubhang labis. At nagpatirapa si Abram. At nagsalita sa kanya ang Diyos, na nagsasabi, At ako, narito ang aking tipan kasama mo, at ikaw ay magiging ama ng karamihan ng mga bansa. At hindi na tatawaging Abram ang iyong pangalan, ngunit ang iyong pangalan

ay magiging Abraham, sapagkat ginawa kitang ama ng maraming bansa. At ako ay magpapalaganap sa iyo nang lubhang lubha, at gagawin kitang mga bansa, at mga hari mula sa iyo ay lalabas. At itatayo ko ang aking tipan sa pagitan mo at sa pagitan ng iyong binhi kasama mo sa kanilang mga salinlahi, bilang walang hanggang tipan upang maging iyong Diyos, at ng iyong binhi kasama mo. At ibibigay ko sa iyo at sa iyong binhi na kasama mo ang lupaing iyong tinatahanan, ang buong lupain ng Canaan, bilang pag-aaring walang hanggan, at ako ay magiging Diyos nila. At sinabi ng Diyos kay Abraham, Ikaw naman ay iingat ng aking tipan, ikaw at ang iyong binhi kasama mo sa kanilang mga salinlahi. At ito ang tipan na iyong iingatan sa pagitan ko at ninyo, at sa pagitan ng iyong binhi kasama mo sa kanilang mga salinlahi: tutuliin ninyo ang bawat lalaki. At kayo ay tutuliin ang laman ng balat ng inyong katawan, at ito ay magiging tanda ng tipan sa pagitan ko at ninyo. At ang batang walong araw ay tutuling sa inyo, bawat lalaki sa inyong mga salinlahi, at ang ipinanganak sa bahay at ang binili ng pilak mula sa lahat ng anak ng dayuhan, na hindi mula sa iyong binhi, Sa pagtutuli ay tutuliin ang ipinanganak sa iyong bahay, at ang binili ng pilak, at ang aking tipan ay magiging nasa inyong laman bilang tipang walang hanggan. At ang lalaking hindi tuli, na hindi tutuliin ang laman ng balat ng kanyang katawan sa ikawalong araw, ang kaluluwa niyang iyon ay pupuksain mula sa kanyang lahi, sapagkat sinira niya ang aking tipan. At sinabi ng Diyos kay Abraham, Si Sarai na iyong asawa, hindi na tatawaging Sarai ang kanyang pangalan, kundi Sara ang magiging kanyang pangalan. Pagpapalain ko naman siya, at bibigyan kita ng anak mula sa kanya, at pagpapalain ko ito, at magiging mga bansa, at mga hari ng mga bansa ay magmumula sa kanya. At bumagsak si Abraham, nakasubsob ang mukha, at tumawa, at sinabi sa kanyang isip, Magkakaroon ba ng anak ang isang daang taong gulang? At

manganganak ba si Sarah na siyamnapung taon na? Sinabi naman ni Abraham sa Diyos, Si Ishmael na ito, sana ay mabuhay sa harapan mo. Sinabi ng Diyos kay Abraham, Oo, narito si Sarah na iyong asawa ay manganganak sa iyo ng isang anak na lalaki, at tatawagin mo ang kanyang pangalan na Isaac, at itatayo ko ang aking tipan sa kaniya, bilang walang hanggang tipan, upang maging Diyos niya at ng kanyang mga lahi kasama niya. Tungkol naman kay Ismael, narito, narinig kita, at narito, pinagpala ko siya, at padadamihin ko siya, at pararamihin ko siya nang lubhang higit; labindawala bansa ang ipanganganak niya, at gagawin ko siyang isang dakilang bansa. Ngunit ang aking tipan ay itatayo ko kay Isaac, na ipanganganak sa iyo ni Sarah sa panahong ito, sa susunod na taon. Natapos nga siyang magsalita sa kanya, at umakyat ang Diyos mula kay Abraham.

At kinuha ni Abraham si Ishmael na kanyang anak, at lahat ng kanyang mga kasambahay, at lahat ng mga binili ng pilak, at bawat lalaki sa mga lalaki sa bahay ni Abraham, at tinuli ang kanilang balat-tuli, sa panahon ng araw na iyon, ayon sa sinabi sa kanya ng Diyos. Si Abraham ay siyamnapu't siyam na taon nang tinuli ang laman ng balat ng kanyang ari. Si Ishmael na anak niya ay labintatlong taong gulang nang tuliin ang laman ng kanyang pag-aari. Sa panahon ng araw na iyon, natuli si Abraham, at si Ishmael na kanyang anak, At lahat ng mga lalaki ng kaniyang bahay, at ang mga ipinanganak sa kaniyang tahanan, at ang mga binili gamit ang pilak mula sa mga dayuhang bansa.

18

Napakita sa kanya ng Diyos sa punong oak ng Mamre, habang siya ay nakaupo sa pintuan ng kanyang tolda sa tanghaling-tapat. Ngunit nang tumingin siya pataas, nakita niya, at narito, may

tatlong lalaking nakatayo sa itaas niya, at nang makita niya sila, tumakbo siya mula sa pintuan ng kanyang tolda upang salubungin sila, at yumukod siya sa lupa. At sinabi niya, Panginoon, kung nakatagpo nga ako ng pabor sa harap mo, huwag mo sanang lagpasan ang iyong lingkod. Kunin nga ang tubig, at hugasan nila ang inyong mga paa, at magpahinga kayo sa ilalim ng puno. At kukuha ako ng tinapay, at kayo ay kakain. At pagkatapos nito, kayo ay pupunta sa inyong daan, dahil sa kayo ay lumiko patungo sa inyong alipin. At sinabi niya, Gawin mo ito, ayon sa iyong sinabi. At nagmadali si Abraham papunta sa tolda tungo kay Sarah, at sinabi niya sa kanya, Magmadali, at masahin ang tatlong sukat ng pinong harina, at gumawa ng tinapay na inihurno sa abo. At tumakbo si Abraham sa mga baka, at kumuha ng malambot at magandang guya, at ibinigay ito sa batang lingkod, at nagmadali itong ihanda. Kumuha nga siya ng mantikilya, at gatas, at ang guya na ginawa niya, at inilagay sa harap nila, at kumain sila, siya nga ay nakatayo sa tabi nila sa ilalim ng puno.

Sinabi niya sa kanya, Nasaan si Sarah na iyong asawa? At sumagot siya, Narito sa loob ng tolda. Sinabi niya, Babalik ako at darating sa iyo ayon sa panahong ito, at magkakaroon ng anak na lalaki si Sarah na iyong asawa. At narinig ni Sarah ito sa pintuan ng tolda habang nasa likod niya. Si Abraham at si Sarah ay mga matatanda na, nakasulong na sa mga araw, at tumigil na kay Sarah ang mga kababaihang bagay. Tumawa si Sarah sa kanyang sarili at nagsabi, Hindi pa nga ito nangyari sa akin hanggang ngayon, at ang aking panginoon ay matanda na. At sinabi ng Panginoon kay Abraham, Bakit tumawa si Sarah sa kaniyang sarili, na nagsasabi, Nga ba talagang manganganak ako? Ako nga ay tumanda na. Hindi imposible sa Diyos ang anumang salita; sa panahong ito babalik ako sa iyo sa takdang panahon, at magkakaroon si Sarah ng anak. Itinanggi ni Sarah, at sinabi, Hindi

ako tumawa, sapagkat natakot siya. At sinabi sa kanya, Hindi, tumawa ka nga.

Pagkatapos bumangon mula doon, ang mga lalaki ay tumingin pababa sa Sodoma at Gomorra. Si Abraham ay naglakbay na kasama nila, sinasamahan sila. Ang Panginoon ay nagsabi, Hindi ko ikukubli kay Abraham na aking lingkod ang aking ginagawa. Si Abraham ay magiging isang malaki at maramihang bansa, at sa kanya ay pagpapalain ang lahat ng mga bansa ng lupa. Alam ko sapagkat siya ay mag-uutos sa kaniyang mga anak at sa kaniyang sambahayan pagkatapos niya, at sila ay magbabantay ng mga daan ng Panginoon upang gawin ang katuwiran at paghatol, upang maaaring dalhin ng Panginoon kay Abraham ang lahat ng sinabi niya sa kaniya. Sinabi ng Panginoon, Ang sigaw ng Sodoma at Gomorra ay dumami sa akin, at ang kanilang mga kasalanan ay lubhang malaki. Bumaba na kaya makikita ko kung ayon sa sigaw nila na dumarating sa akin ay tinapos na ang lahat, at kung hindi naman, upang malaman ko. At pagkatapos tumalikod mula doon ang mga lalaki, dumating sila sa Sodom, ngunit si Abraham ay nanatiling nakatayo sa harap ng Panginoon. At lumapit si Abraham at sinabi, Huwag mong lipulin nang magkasama ang matuwid kasama ng masama, at ang matuwid ay magiging gaya ng masama. Kung may limampung matuwid sa lungsod, wawasakin mo ba sila? Hindi mo ba patatawarin ang buong lugar dahil sa limampung matuwid, kung sila ay naroon? Sa anumang paraan ay hindi mo gagawin ayon sa salitang ito, ang patayin ang matuwid kasama ng di-maka-Diyos, at magiging ang matuwid ay gaya ng di-maka-Diyos. Sa anumang paraan ay hindi—ikaw na humahatol sa buong lupa, hindi mo ba gagawin ang hatol? Sinabi ng Panginoon, kung may limampung matuwid sa lungsod ng Sodoma, patatawarin ko ang buong lungsod, at ang lahat ng lugar dahil sa kanila. At sumagot si

Abraham at sinabi, Ngayon ako ay nagsimula nang magsalita sa aking Panginoon, ako naman ay lupa at abo. Kung pero makulangan ang limampung matuwid sa apatnapu't lima, sisirain mo ba dahil sa limang kulang ang buong lungsod? At sinabi niya, Hindi ko sisirain, kung makahanap ako roon ng apatnapu't lima. At nagdagdag pa siyang magsalita sa kanya, at sinabi, Kung ngunit masusumpungan doon ang apatnapu, at sinabi, Hindi ko sila wawasakin dahil sa apatnapu. At sinabi niya, Panginoon, kung magsasalita pa ako? Paano kung matagpuan doon ang tatlumpu? At sinabi niya, Hindi ko sila wawasakin dahil sa tatlumpung iyon. At sinabi niya, Dahil mayroon akong sasabihin sa Panginoon, paano kung makakita ng dalawampu doon? At sinabi niya, Hindi ko ito wawasakin, kung makakita ako ng dalawampu doon. At sinabi niya, Hindi ba, Panginoon, kung magsasalita pa ako minsan pa? Paano kung masumpungan doon ang sampu? At sinabi niya, Hindi ko sila wawasakin dahil sa sampung iyon. Umalis nga ang Panginoon nang tumigil siyang magsalita kay Abraham, at si Abraham ay bumalik sa kaniyang lugar.

19

Dumating ang dalawang anghel sa Sodom nang gabi. Si Lot ay nakaupo malapit sa pintuan ng Sodom, at nang makita niya sila, tumayo siya upang salubungin sila, at yumukod siya nang kanyang mukha ay nasa lupa. At sinabi niya, Masdan, mga Panginoon, lumiko kayo papunta sa bahay ng inyong lingkod, at matulog kayo, at hugasan ninyo ang inyong mga paa, at pagkabangon ng maaga ay aalis kayo patungo sa inyong daan. At sinabi nila, Hindi, pero sa kalye kami matutulog. At pinilit niya sila, at lumiko sila patungo sa kanya, at pumasok sila sa loob ng bahay niya, at gumawa siya para sa kanila ng inumin, at tinapay na walang lebadura ay niluto niya para sa kanila, at kumain sila. Bago

matulog, ang mga lalaki ng lungsod, ang mga Sodomita, nakapaligid sa bahay, mula sa binata hanggang matanda, lahat ng mga tao nang sabay-sabay. At tinatawag nila si Lot at sinabi sa kanya, Nasaan ang mga lalaking pumasok sa iyo ngayong gabi? Ilabas mo sila sa amin upang makipagtalik kami sa kanila. Lumabas si Lot patungo sa kanila sa pintuan, at isinara niya ang pinto sa likuran niya. Sinabi niya sa kanila, Mga kapatid, huwag ninyong gawing masama sa anumang paraan. Mayroon naman akong dalawang anak na babae na hindi pa nakakilala ng lalaki. Ilalabas ko sila sa inyo, at gamitin ninyo sila kung paano ninyo nais. Ngunit sa mga lalaking ito ay huwag kayong gumawa ng kamalian, sapagkat pumasok sila sa ilalim ng aking kanlungan. Sinabi nila sa kanya, Lumayo ka diyan! Pumasok ka upang manirahan, hindi upang maghatol. Ngayon kaya ikaw ay sasaktan namin nang higit pa kaysa sa kanila. At pinilit nila nang husto ang lalaking si Lot, at lumapit sila upang sirain ang pinto. Iniunat ng mga lalaki ang kanilang mga kamay at hinila nila si Lot papasok sa bahay patungo sa kanila, at isinara nila ang pintuan ng bahay. Ang mga lalaki na nasa pintuan ng bahay ay hinampas ng pagkabulag mula sa maliit hanggang sa malaki, at sila ay nalito habang naghahanap ng pintuan. Sinabi ng mga lalaki kay Lot, Mayroon ka bang mga manugang lalaki dito, o mga anak na lalaki, o mga anak na babae? O kung mayroon kang iba pang kasama sa lungsod, ilabas mo sila mula sa lugar na ito, Sapagkat kami ay wawasak sa lugar na ito, dahil ang kanilang sigaw ay umabot sa harapan ng Panginoon, at isinugo kami ng Panginoon upang lipulin ito. Lumabas nga si Lot at nagsalita sa kanyang mga manugang na nag-asawa ng kanyang mga anak na babae, at sinabi, Magtindig kayo at lumabas mula sa lugar na ito, sapagkat winawasak ng Panginoon ang lungsod. Ngunit tila nagbibiro lamang siya sa harap ng kanyang mga manugang. Nang magmadaling-araw, ang mga anghel ay nag-udyok kay Lot, na nagsasabi, Bumangon ka,

kunin mo ang iyong asawa at ang iyong dalawang anak na babae na mayroon ka, at lumabas, upang hindi ka rin mapahamak kasama ng mga kasamaan ng lungsod. At sila ay nabagabag, at hinawakan ng mga anghel ang kanyang kamay, at ang kamay ng kanyang asawa, at ang mga kamay ng kanyang dalawang anak na babae, dahil iniingatan siya ng Panginoon.

At nangyari nang ilabas nila sila sa labas, at sinabi nila: Nagliligtas ka, iligtas mo ang iyong sariling kaluluwa, huwag lumingon sa likuran, ni tumayo sa buong palibot na lugar, sa bundok ka magligtas, baka kailanman ikaw ay masangkot. Sinabi naman ni Lot sa kanila, Nakikiusap ako. Panginoon, dahil nakatagpo ang iyong lingkod ng awa sa harapan mo, at pinalaki mo ang iyong katuwiran na ginagawa mo sa akin upang mabuhay ang aking kaluluwa, ngunit hindi ako makakapagligtas papunta sa bundok, baka sakaling abutan ako ng mga kasamaan at mamatay ako. Narito, ang lungsod na ito ay malapit upang ako ay tumakas doon, na ay maliit, at doon ako ay maliligtas. Hindi ba ito ay maliit? At mabubuhay ang aking kaluluwa dahil sa iyo. At sinabi niya sa kanya, Narito, tinanggap ko ang iyong kahilingan at sa salitang ito, na hindi ko wawasakin ang lungsod na iyong pinag-usapan. Magmadali ka samakatuwid upang maligtas doon, sapagkat hindi ako makakagawa ng anumang bagay hanggang sa dumating ka roon. Dahil dito tinawag niya ang pangalan ng lungsod na iyon, Zoar. Ang araw ay sumisikat sa ibabaw ng lupa, at si Lot ay pumasok sa Zoar. At ang Panginoon ay nagpaulan sa Sodoma at Gomorra ng asupre at apoy mula sa Panginoon na mula sa langit. At giniba niya ang mga lungsod na ito, at ang buong nakapalibot na rehiyon, at lahat ng mga naninirahan sa mga lungsod, at ang lahat ng tumutubo mula sa lupa. At tumingin ang kanyang asawa sa likuran, at siya ay naging haliging asin. Bumangon nang maaga si Abraham kinaumagahan patungo sa

lugar kung saan siya tumayo sa harap ng Panginoon. At tumingin siya sa ibabaw ng Sodom at Gomorrah, at sa ibabaw ng kapaligiran na rehiyon, at nakita niya, at narito, umaangat ang apoy mula sa lupa, tulad ng singaw ng hurno. At nangyari nang wasakin ng Diyos ang lahat ng mga lungsod ng nakapalibot na lugar, naalala ng Diyos si Abraham, at ipinadala niya si Lot mula sa gitna ng pagkawasak, nang wasakin ng Panginoon ang mga lungsod kung saan nanirahan si Lot.

Umakyat si Lot mula sa Zoar at umupo sa bundok, siya mismo at ang kanyang dalawang anak na babae ay kasama niya, sapagkat natakot siyang manirahan sa Zoar, at nanirahan sa yungib, siya mismo at ang kanyang dalawang anak na babae ay kasama niya. Sinabi ng panganay sa bunso, Ang ama natin ay matanda na, at walang sinuman sa lupa na makakapunta sa atin, gaya ng nababagay sa buong mundo. Halika at painumin natin ng alak ang aming ama, at mahiga tayo kasama niya, at magpabangon ng binhi mula sa aming ama. Pinainuman nila ang kanilang ama ng alak sa gabing iyon, at pumasok ang panganay na anak na babae at sumiping sa kanyang ama sa gabing iyon, at hindi niya nalaman sa paghiga niya at sa pagbangon. Nangyari naman sa susunod na araw, sinabi ng mas matanda sa mas bata, Narito, natulog ako kahapon kasama ang ating ama. Painumin natin siya ng alak sa gabing ito, at pumasok ka at matulog kasama niya, at magpabangon tayo ng binhi mula sa ating ama. Pinainuman din nila ng alak ang kanilang ama sa gabing yaon, at pumasok ang bunso at natulog kasama ng kanyang ama, at hindi nito nalaman nang siya ay mahiga at bumangon. At naglihi ang dalawang anak na babae ni Lot mula sa kanilang ama. At nanganak ang mas matanda ng anak na lalaki, at tinawag ang pangalan niya na Moab, na sinasabi, Mula sa aking ama, ito ang ama ng mga Moabita hanggang sa araw na ito. Nanganak naman

ang mas bata ng anak, at tinawag ang pangalan niya na Amman, na nagsasabi, Anak ng lahi ko, ito ang ama ng mga Ammonita hanggang sa araw na ito.

20

At lumipat mula doon si Abraham papunta sa lupain patungo sa Timog, at nanirahan sa pagitan ng Kadesh at sa pagitan ng Sur, at nanuluyan sa Gerara. Sinabi ni Abraham tungkol kay Sarah na kaniyang asawa na kapatid ko siya, sapagkat natakot siyang sabihin na asawa ko siya, baka patayin siya ng mga lalaki ng lungsod dahil sa kaniya. Nagpadala naman si Abimelech na hari ng Gerar, at kinuha si Sarah. At pumasok ang Diyos kay Abimelech sa kanyang tulog ng gabi, at sinabi, Narito, ikaw ay mamamatay dahil sa babae na iyong kinuha, ngunit siya ay may lalaking kasamang namumuhay. Si Abimelech ngunit hindi siya hinipo, at sinabi, Panginoon, bansang walang-alam at matuwid ba ay iyong wawasakin? Hindi ba siya mismo ang nagsabi sa akin na kapatid niya ako? At siya rin ang nagsabi sa akin na kapatid niya siya? Sa dalisay na puso at sa katuwiran ng aking mga kamay ay ginawa ko ito. Sinabi ng Diyos sa kanya sa panaginip, At alam ko na sa malinis na puso mo ginawa ito, at iniligtas kita sa hindi pagkakasala laban sa akin, dahil dito hindi kita pinayagang hawakan siya. Ngayon nga, ibalik mo ang babae sa lalaki, sapagkat siya ay propeta, at siya ay manalangin para sa iyo, at ikaw ay mabubuhay. Ngunit kung hindi mo siya ibabalik, alamin mo na mamamatay ka at ang lahat ng sa iyo. At bumangon nang maaga si Abimelech sa umaga, at tinawag niya ang lahat niyang mga lingkod, at sinabi niya ang lahat ng mga salitang ito sa kanilang mga tainga, at natakot nang lubha ang lahat ng mga tao. At tinawag ni Abimelech si Abraham at sinabi sa kaniya, Ano itong ginawa mo sa amin? Hindi ba kami nagkasala sa iyo, na ikaw ay

nagdala sa akin at sa aking kaharian ng malaking kasalanan? Gawang walang sinumang gagawin, ginawa mo sa akin. Sinabi naman ni Abimelech kay Abraham, Ano ang iyong nakita kaya ginawa mo ito? Sinabi naman ni Abraham, Sinabi ko kasi, Wala ngang pagkatakot sa Diyos sa lugar na ito, at papatayin nila ako dahil sa aking asawa. At tunay naman, kapatid ko siya mula sa ama, pero hindi mula sa ina, at naging asawa ko nga. Nangyari nang inilabas ako ng Diyos mula sa bahay ng aking ama, sinabi ko sa kanya, Itong katuwiran ang gagawin mo sa akin: sa lahat ng lugar na ating pupuntahan, sabihin mo na kapatid mo ako. Kumuha si Abimelech ng isanlibong didrachma, at mga tupa, at mga guya, at mga batang alipin, at mga dalaga, at ibinigay kay Abraham, at ibinalik sa kanya si Sarah na kanyang asawa. At sinabi ni Abimelech kay Abraham, Narito ang aking lupain sa harap mo, saan man sa iyo ay nakalulugod, tumira ka. At sa Sarah sinabi niya, Narito, ibinigay ko ang isang libong dalawang drachma sa kapatid mo; ang mga ito ay magiging sa iyo para sa karangalan ng iyong mukha, at sa lahat ng mga kasama mo, at magsalita ng totoo sa lahat ng bagay. Nanalangin si Abraham sa Diyos, at pinagaling ng Diyos si Abimelech, ang kaniyang asawa, at ang kaniyang mga alilang babae, at sila ay nanganak. Dahil lubos na isinara ng Panginoon mula sa labas ang lahat ng bahay-bata sa sambahayan ni Abimelech, dahil kay Sarah na asawa ni Abraham.

21

At dinalaw ng Panginoon si Sarah, ayon sa kanyang sinabi, at ginawa ng Panginoon kay Sarah ayon sa kanyang ipinangako. At pagkatapos maglihi, nanganak siya para kay Abraham ng isang anak sa kanyang katandaan, sa panahong ayon sa sinabi sa kanya ng Panginoon. At tinawag ni Abraham ang pangalan ng kanyang

anak na ipinanganak sa kanya, na ipinanganak sa kanya ni Sarah, na si Isaac. Tinuli naman ni Abraham si Isaac sa ikawalong araw, gaya ng iniutos sa kanya ng Diyos. At si Abraham ay isang daang taong gulang nang ipanganak sa kanya si Isaac na kaniyang anak. Sinabi naman ni Sarah, Tawa ang ginawa sa akin ng Panginoon, sapagkat sinumang makarinig ay magsasaya kasama ko. At sinabi, Sino ang magsasabi kay Abraham na nagpapasuso ng bata si Sarah? Sapagkat nanganak ako ng anak na lalaki sa aking katandaan. At lumaki ang bata at inawat sa gatas, at gumawa si Abraham ng malaking handaan sa araw na inawat sa gatas si Isaac na kanyang anak. Ngunit nakita ni Sarah ang anak na lalaki ni Hagar na Ehipsiyo, na ipinanganak kay Abraham, na naglalaro kasama ni Isaac na kanyang anak, At sinabi kay Abraham, Itapon mo ang alipang babae na ito at ang kanyang anak, sapagkat hindi mamanahin ang anak ng alipang babae na ito kasama ng aking anak na si Isaac. Ngunit totoong mahirap na salita ang lumitaw sa harapan ni Abraham tungkol sa kanyang anak. Sinabi naman ng Diyos kay Abraham, Huwag maging mabigat sa harapan mo ang tungkol sa bata at tungkol sa alipin. Lahat ng sasabihin sa iyo ni Sarah, makinig ka sa kaniyang tinig, sapagkat kay Isaac tatawagin ang iyong binhi. At ang anak ng alipeng babaeng ito ay gagawin ko ring isang malaking bansa, sapagkat siya ay iyong binhi. Bumangon si Abraham nang umaga, at kumuha ng mga tinapay at balat na may tubig, at ibinigay kay Hagar, at inilagay sa kaniyang balikat ang bata, at pinaalis siya. Umalis naman siya at naggala sa ilang, sa may balon ng sumpa. Naubos ang tubig mula sa balat ng alak, at itinapon niya ang bata sa ilalim ng isang puno ng abeto. Umalis at umupo siya sa tapat niya mula sa malayo, gaya ng pagbaril ng pana, sapagkat sinabi niya, Hindi ko makikita ang kamatayan ng aking anak. At umupo siya sa tapat niya, at sumigaw ang bata at umiyak. Narinig ng Diyos ang tinig ng bata mula sa lugar kung nasaan siya, at tinawag ng anghel ng Diyos si

Agar mula sa langit, at sinabi sa kanya, Ano ang nangyari, Agar? Huwag kang matakot, sapagkat narinig ng Diyos ang tinig ng bata mula sa lugar kung nasaan siya. Bumangon at kunin ang bata, at hawakan mo ito sa iyong kamay, sapagkat gagawin ko itong isang dakilang bansa. At binuksan ng Diyos ang kanyang mga mata, at nakita niya ang balon ng buhay na tubig, at pumunta siya, at pinuno ang balat ng tubig, at pinainuman niya ang bata. At ang Diyos ay kasama ng bata, at siya ay lumaki, at nanirahan sa ilang, at naging isang mamamana. At siya ay nanirahan sa ilang, at kinuha ng kanyang ina para sa kanya ang isang asawa mula sa Paran ng Ehipto.

Nangyari naman sa panahong iyon, at sinabi ni Abimelech, at ni Ochozath na kanyang tagapayo, at ni Phichol na pinunong kumander ng kanyang hukbo, kay Abraham, na sinasabi, Ang Diyos ay kasama mo sa lahat ng iyong ginagawa. Ngayon nga sumumpa ka sa akin sa Diyos na hindi mo ako sasaktan, ni ang aking binhi, ni ang aking pangalan, kundi ayon sa katuwiran na ginawa ko sa iyo, gagawin mo rin sa akin, at sa lupaing ito na iyong tinahanan. At sinabi ni Abraham, Ako ay susumpa. At sinaway ni Abraham si Abimelech tungkol sa mga balon ng tubig na kinuha ng mga alipin ni Abimelech. At sinabi ni Abimelech sa kanya, Hindi ko alam kung sino ang gumawa nito sa iyo, ni ikaw ay hindi nagsabi sa akin, ni ako ay nakarinig, kundi lamang ngayong araw. At kumuha si Abraham ng mga tupa at mga guya, at ibinigay kay Abimelech, at gumawa silang dalawa ng tipan. At itinayo ni Abraham ang pitong korderong tupa na nag-iisa. At sinabi ni Abimelech kay Abraham, Ano ang pitong korderong tupa na ito na iyong ihiniwalay? At sinabi ni Abraham, Ang pitong babaeng tupa ay kukunin mo mula sa akin upang maging patotoo na ako ang humukay ng balong ito. Dahil dito, pinangalanan niya ang lugar na iyon na Balon ng Sumpa, sapagkat doon sila kapwa

nagsumpa. At gumawa sila ng tipan sa balon ng sumpa, at tumayo si Abimelech, si Ochozath na kanyang tagapayo, at si Phichol na pinunong kumander ng kanyang hukbo, at bumalik sila sa lupain ng mga Filisteo. At nagtanim si Abraham ng puno sa balon ng sumpa, at tinawag niya roon ang pangalan ng Panginoon, ang Diyos na walang hanggan. Nanirahan naman si Abraham sa lupain ng mga Filisteo nang mahabang panahon.

22

At nangyari pagkatapos ng mga salitang ito, sinubok ng Diyos si Abraham, at sinabi sa kanya, Abraham, Abraham, at sinabi niya, Narito ako. At sinabi, Kunin mo ang iyong anak na minamahal, si Isaac na iyong minahal, at pumunta ka sa mataas na lupain, at ihandog mo siya roon bilang handog na susunugin sa isa sa mga bundok na aking sasabihin sa iyo. Bumangon si Abraham nang umaga at inihanda ang kanyang asno, at isinama niya ang dalawang batang lingkod at si Isaac na kanyang anak, at matapos hatiin ang kahoy para sa handog na susunugin, bumangon siya at naglakbay, at dumating sa lugar na sinabi sa kanya ng Diyos, sa ikatlong araw. At nang tumingin si Abraham, nakita niya ang lugar mula sa malayo. At sinabi ni Abraham sa kanyang mga lingkod, Manatili kayo rito kasama ng asno, ako naman at ang bata ay pupunta roon, at pagkatapos naming sumamba ay babalik kami sa inyo. Kumuha naman si Abraham ng mga kahoy para sa handog na susunugin at ipinapasan niya kay Isaac na kanyang anak, at dinala niya sa kanyang mga kamay ang apoy at ang espada, at naglakad silang dalawa nang magkasama. Sinabi ni Isaac kay Abraham na kanyang ama, Ama, at sinabi naman nito, Ano iyan, anak? Sinabi niya, Narito ang apoy at ang mga kahoy, saan ang tupa para sa handog na susunugin? Sinabi naman ni Abraham, Ang Diyos ay makakakita para sa kanyang sarili ng tupa

para sa handog na susunugin, anak ko. At pumunta silang dalawa nang magkasama, Dumating sila sa lugar na sinabi sa kanya ng Diyos, at itinayo doon ni Abraham ang altar, at inilagay niya ang mga kahoy, at matapos gapusin si Isaac na kanyang anak, inilagay niya siya sa altar sa ibabaw ng mga kahoy. At iniunat ni Abraham ang kanyang kamay upang kunin ang espada, upang katayin ang kanyang anak. At tinawag siya ng Anghel ng Panginoon mula sa langit, at sinabi, Abraham, Abraham, at sumagot siya, Narito ako. At sinabi, Huwag mong ipatong ang iyong kamay sa bata, ni gumawa ka ng anuman sa kaniya, sapagkat ngayon ay nakilala ko na ikaw ay natatakot sa Diyos, at hindi mo itinipid ang iyong minamahal na anak dahil sa akin. At tumingin sa itaas si Abraham at nakita niya, at narito, may isang tupang lalaki na nakakabit sa dambuhal na Sabek sa pamamagitan ng mga sungay nito. At pumunta si Abraham, kinuha ang tupa, at inihandog ito bilang handog na susunugin kapalit ni Isaac na kanyang anak.

At tinawag ni Abraham ang pangalan ng lugar na iyon, Nakita ng Panginoon, upang sabihin nila ngayon, Sa bundok ay napakita ang Panginoon. At tinawag ng Anghel ng Panginoon si Abraham pangalawang pagkakataon mula sa langit, Sinasabi, Ayon sa aking sarili ako ay sumumpa, sabi ng Panginoon, dahil ginawa mo ang bagay na ito, at hindi mo inimpok ang iyong minamahal na anak dahil sa akin, Ang tunay na pagpapala ay pagpapalain kita, at pagpaparami ay pararamihin ko ang iyong binhi, gaya ng mga bituin sa langit, at gaya ng buhangin sa tabi ng dalampasigan ng dagat, at mamanahin ng iyong binhi ang mga lungsod ng mga kaaway. At pagpapalain sa pamamagitan ng iyong binhi ang lahat ng mga bansa ng lupa, dahil sumunod ka sa aking tinig. Bumalik naman si Abraham sa kanyang mga batang alipin, at pagkatapos bumangon, naglakad silang magkasama patungo sa Balon ng Sumpa. At nanirahan si Abraham sa Balon ng Sumpa.

Nangyari pagkatapos ng mga salitang ito, at isinabalita kay Abraham, na sinasabi, Narito, nanganak si Milcah ng mga anak na lalaki kay Nahor na iyong kapatid, ang Uz na panganay, at ang Buz na kapatid niya, at ang Kamuel na ama ng mga Siriano, At sina Hazad, Azau, Phaldes, Jeldaph, at Bethuel. Bethuel at ipinanganak si Rebecca. Walo ang mga anak na lalaking ito, na ipinanganak ni Melcha kay Nahor na kapatid ni Abraham. At ang kanyang babae na asawa, na ang pangalan ay Reuma, nanganak din ng si Tabek, at si Taam, at si Tokos, at si Moka.

23

Ang buhay ni Sarah ay naging isang daan dalawampu't pitong taon. At namatay si Sarah sa lungsod ng Arbok, na nasa lambak, ito ay Hebron sa lupain ng Canaan, at dumating si Abraham upang magdalamhati para kay Sarah at magluksa. At bumangon si Abraham mula sa kanyang patay, at sinabi ni Abraham sa mga anak ni Heth, Manlalakbay at dayuhan ako sa inyo, kaya bigyan ninyo ako ng pag-aari ng libingan sa inyo, at aking ililibing ang aking patay mula sa aking harapan. Sumagot nga ang mga anak ni Heth kay Abraham, na nagsasabi, Hindi, panginoon. Makinig ka sa amin, hari mula sa Diyos ikaw ay sa gitna namin. Sa mga piniling libingan namin, ilibing mo ang iyong patay. Walang sinuman sa amin ang hahadlang ng kanyang libingan mula sa iyo upang ilibing ang iyong patay doon. Bumangon naman si Abraham at yumukod sa bayan ng lupain, sa mga anak ni Heth. At nagsalita si Abraham sa kanila, na sinasabi, Kung mayroon kayong kalooban, upang ilibing ang aking patay mula sa aking harapan, pakinggan ninyo ako, at magsalita kayo tungkol sa akin kay Ephron na anak ni Zohar. At ibigay niya sa akin ang yungib na doble, na nasa kanya, na nasa bahagi ng kanyang bukid; sa halagang pilak na karapat-dapat, ibigay ninyo sa akin ito sa harap

ninyo bilang pag-aari ng libingan. Si Ephron naman ay nakaupo sa gitna ng mga anak ng Heth, at sumagot naman si Ephron ang Hetheo kay Abraham, na naririnig ng mga anak ng Heth at ng lahat ng pumapasok sa lungsod, na nagsasabi, Maging malapit sa akin, panginoon, at makinig sa akin, ang bukid at ang yungib na nasa loob nito ay ibinibigay ko sa iyo, sa harap ng lahat ng aking mga mamamayan ibinigay ko sa iyo, ilibing mo ang iyong patay. At sumamba si Abraham sa harap ng mga tao ng lupain. At sinabi niya kay Ephron sa pandinig ng bayan ng lupain, Dahil sa akin ka, pakinggan mo ako: tanggapin mo ang pilak para sa bukid mula sa akin, at ilibing ko ang aking patay doon. Sumagot naman si Ephron kay Abraham, na nagsasabi, Hindi, panginoon, narinig ko na ang lupa ay nagkakahalaga ng apat na raang didrachmas ng pilak, ngunit ano nga kaya ito sa pagitan nating dalawa; ikaw naman ay ilibing ang iyong patay. At narinig ni Abraham si Ephron, at ibinalik ni Abraham kay Ephron ang pilak na nabanggit sa pandinig ng mga anak ni Heth, apat na raang didrachma ng pilak na tinanggap ng mga mangangalakal. At nakatayo ang bukid ni Ephron na nasa dobleng kuweba, na nasa tapat ng Mamre—ang bukid at ang kuweba na nasa loob nito, at bawat punong kahoy na nasa bukid, at lahat ng nasa mga hangganan nito sa palibot kay Abraham, bilang pag-aari sa harap ng mga anak ni Heth, at ng lahat ng pumapasok sa lungsod. Pagkatapos nito, inilibing ni Abraham si Sarah na kanyang asawa sa kweba ng bukid na doble, na nasa tapat ng Mamre; ito ay Hebron sa lupain ng Canaan. At napatibay ang bukid at ang yungib na nasa loob nito kay Abraham bilang pag-aari ng libingan mula sa mga anak ni Heth.

24

At si Abraham ay matanda na at matatanda na, at pinagpala ng Panginoon si Abraham sa lahat ng bagay.

At sinabi ni Abraham sa kanyang aliping pinakamatatanda ng kanyang sambahayan, na siyang tagapamahala ng lahat niyang pag-aari, Ilagay mo ang iyong kamay sa ilalim ng aking hita. At ako ay pumapanumpa sa iyo sa Panginoon na Diyos ng langit at ang Diyos ng lupa, upang hindi ka kumuha ng asawa para sa aking anak na si Isaac mula sa mga anak na babae ng mga Cananeo, na kasama nila ako naninirahan. Pero sa lupain ko, kung saan ako ipinanganak, ikaw ay pupunta, at sa aking angkan, at kukuha ka ng asawa para sa aking anak na si Isaac mula doon. Sinabi ng alipin sa kanya, Paano kung hindi nais ng babae na sumama sa akin pabalik sa lupaing ito? Ibabalik ko ba ang iyong anak sa lupaing pinanggalingan mo? Sinabi ni Abraham sa kanya, Mag-ingat ka, huwag mong ibalik ang anak ko roon. Ang Panginoon na Diyos ng langit at ang Diyos ng lupa, na kumuha sa akin mula sa bahay ng aking ama, at mula sa lupang aking pinanganaakan, na nagsalita sa akin, at na sumumpa sa akin, na nagsabi, Sa iyo ibibigay ko ang lupang ito at sa iyong binhi, siya mismo ang magsusugo ng kanyang Anghel sa harap mo, at kukuha ka ng asawa para sa aking anak mula roon. Kung pero ayaw ng babae na sumama sa iyo sa lupain na ito, malaya ka na mula sa aking sumpa, basta huwag mo lang ibalik ang aking anak doon. At inilagay ng alipin ang kanyang kamay sa ilalim ng hita ni Abraham na kanyang panginoon, at sumumpa siya sa kanya tungkol sa salitang ito. At kumuha ang alipin ng sampung kamelyo mula sa mga kamelyo ng kaniyang panginoon, at mula sa lahat ng mabubuting bagay ng kaniyang panginoon na kasama niya, at pagkatapos bumangon ay pumunta sa Mesopotamia, sa lungsod ni Nahor. At pinahiga niya ang mga kamelyo sa labas ng lungsod

malapit sa balon ng tubig noong hapon, nang oras na lumalabas ang mga babae upang umigib ng tubig.

At sinabi niya, Panginoon, Diyos ng aking panginoong Abraham, pagpalain mo ako ng tagumpay sa harap ko ngayong araw, at ipakita mo ang iyong awa sa aking panginoong Abraham. Narito, ako ay nakatayo sa bukal ng tubig, at ang mga anak na babae ng mga naninirahan sa lungsod ay lumalabas upang umigib ng tubig. At ang dalagang aking sasabihan na, Ikiling mo ang iyong banga ng tubig upang ako ay makainom, at sasabihin niya sa akin, Uminom ka, at papainom ko rin ang iyong mga kamelyo hanggang sa sila ay tumigil sa pag-inom, siya ang iyong inihanda para sa iyong lingkod na si Isaac, at sa ganitong paraan ay malalaman ko na ikaw ay nagpakita ng awa sa aking panginoong si Abraham.

At nangyari bago niya matapos ang pagsasalita sa kaniyang isip, at narito si Rebecca na lumalabas, ang ipinanganak kay Bethuel, na anak ni Milcah na asawa ni Nahor, na kapatid ni Abraham, na may dalang banga sa kaniyang mga balikat. Ang dalaga ay napakaganda ang itsura, siya ay dalaga, walang lalaking nakakilala sa kanya, bumaba siya sa bukal, pinuno ang kaniyang timba, at umakyat. Tumakbo nga ang batang lalaki papunta sa kanyang salubong, at sinabi, Painumin mo ako ng kaunting tubig mula sa iyong banga. At sinabi niya, Uminom po, panginoon, at nagmadali at ibinaba ang banga ng tubig sa kaniyang braso, at pinainuman niya siya, hanggang siya ay tumigil sa pag-iinom. At sinabi niya, At sa iyong mga kamelyo ay magbibigay ako ng tubig hanggang sa lahat ay makainom. At nagmadali siya at ibinuhos ang tubig mula sa tapayan papunta sa sabsaban, at tumakbo siya patungo sa balon upang umigib muli, at umigib siya ng tubig para sa lahat ng mga kamelyo. Ngunit ang lalaki ay maingat siyang

pinagmamasdan, at nanatiling tahimik upang malaman kung pinagtagumpayan ng Panginoon ang kaniyang paglalakbay, o hindi. Nangyari na nang tumigil sa pag-inom ang lahat ng mga kamelyo, kinuha ng lalaki ang mga gintong hikaw na may timbang na isang drakma, at dalawang pulseras para sa mga kamay niya na may timbang na sampung ginto. At tinanong niya ito at sinabi, Anak na babae nino ka? Sabihin mo sa akin, mayroon ba sa bahay ng iyong ama na lugar para sa amin na makapatigil? Pero sinabi niya sa kanya, Ako ay anak na babae ni Bethuel na anak ni Melchas, na ipinanganak kay Nahor. At sinabi niya sa kanya, Mayroon kaming maraming dayami at pagkain para sa hayop, at may lugar din para matuluyan. At nasiyahan, ang tao ay yumukod sa Panginoon. At sinabi niya, Pinagpala ang Panginoon na Diyos ng aking panginoong Abraham, na hindi nag-iwan ng kanyang katuwiran at katotohanan mula sa aking panginoon, at ako ay pinatnubayan ng Panginoon patungo sa bahay ng kapatid ng aking panginoon. At tumakbo ang batang babae at inulat sa bahay ng kaniyang ina ang mga salitang ito. Si Rebecca ay may kapatid na ang pangalan ay Laban, at tumakbo si Laban patungo sa lalaki sa labas sa bukal. At nangyari nang makita niya ang mga hikaw at ang mga pulseras sa mga kamay ng kaniyang kapatid na babae, at nang marinig niya ang mga salita ni Rebecca na kaniyang kapatid na babae, na nagsasabi, Ganito ang sinabi sa akin ng lalaki, at pumunta siya sa lalaki na nakatayo sa tabi ng mga kamelyo sa bukal. At sinabi niya sa kanya, Halika, pumasok ka, pinagpala ng Panginoon! Bakit ka nakatayo sa labas? Ako naman ay naghanda ng bahay, at lugar para sa mga kamelyo. Pumasok ang lalaki sa bahay, ibinaba ang mga kamelyo, at binigyan ng dayami at damo ang mga kamelyo, at tubig upang hugasan ang kanyang mga paa at ang mga paa ng mga lalaking kasama niya. At inilagay niya sa harap nila ang mga tinapay upang kainin, at sinabi niya, Hindi ako

kakain hanggang sa masabi ko ang aking mga salita. At sinabi niya, Magsalita ka.

At sinabi, Ako ay alipin ni Abraham. Ang Panginoon ay lubhang pinagpala ang aking panginoon, at siya ay naitaas, at binigyan siya ng mga tupa, at mga guya, at pilak, at ginto, mga anak, at mga alipin na babae, mga kamelyo, at mga asno. At ipinanganak ni Sarah na asawa ng aking panginoon ang isang anak na lalaki para sa aking panginoon pagkatapos niyang tumanda, at ibinigay niya sa kanya ang lahat ng mayroon siya. At pinanumpa ako ng aking panginoon, na sinasabi, Hindi ka kukuha ng asawa para sa aking anak mula sa mga anak na babae ng mga Cananeo, na kung saan ako ay nakikitira sa kanilang lupain. Ngunit sa bahay ng aking ama ka pupunta, at sa aking tribo, at kukuha ka ng asawa para sa aking anak mula doon. Sinabi ko nga sa aking panginoon, Baka hindi sasama sa akin ang babae. At sinabi niya sa akin, Ang Panginoon na Diyos na aking kinalugdan sa Kanyang harapan, Siya mismo ang magsusugo ng Kanyang Anghel na kasama mo, at pagtatagumpayan ang iyong paglalakbay, at kukuha ka ng asawa para sa aking anak mula sa aking angkan at mula sa bahay ng aking ama. Noon ay magiging inosente ka mula sa aking mga sumpa, sapagkat kapag pumaroon ka sa aking tribo, at hindi nila ibigay sa iyo, at magiging inosente ka mula sa aking sumpa. At pagdating ko ngayong araw sa bukal, sinabi ko, Panginoon, ang Diyos ng aking panginoong Abraham, kung ikaw ay nagpapaunlad ng aking daan na aking tinatahak ngayon, Narito, ako ay nakatayo sa tabi ng bukal ng tubig, at ang mga anak na babae ng mga tao ng lungsod ay lumalabas upang umigib ng tubig, at ang dalagang aking sasabihan, Painumin mo ako ng kaunting tubig mula sa iyong banga, At magsabi sa akin, Ikaw ay uminom, at ang iyong mga kamelyo ay bibigyan ko ng tubig, ito ang babaeng inihanda ng Panginoon para sa kanyang

sariling lingkod na si Isaac, at sa ganitong paraan ay malalaman ko na ikaw ay gumawa ng awa sa aking panginoong si Abraham. At nangyari na bago ko matapos ang pagsasalita sa aking isipan, agad na lumabas si Rebecca, may dala ang banga sa kanyang mga balikat, at bumaba siya sa bukal at umigib ng tubig. Sinabi ko sa kanya, Painumin mo ako. At nagmadali siyang ibinaba ang tubig-banga sa kanyang bisig mula sa kanyang sarili, at sinabi, Uminom ka, at paiinumin ko rin ang iyong mga kamelyo, at uminom siya, at pinainuman niya ang mga kamelyo. At tinanong ko siya at sinabi ko, Anak ka ng sino? Sabihin mo sa akin. At sumagot siya, Ako ay anak na babae ni Bethuel na anak ni Nahor, na ipinanganak sa kanya ni Milcah. At inilagay ko sa kanya ang mga hikaw at ang mga pulseras sa kaniyang mga kamay. At dahil ikaw ay nalugod, sumamba ako sa Panginoon, at pinagpala ko ang Panginoon na Diyos ng aking panginoong si Abraham, na nagpaunlad sa akin sa daan ng katotohanan upang kunin ang anak na babae ng kapatid ng aking panginoon para sa kanyang anak na lalaki. Kung ginagawa ninyo ang awa at katuwiran sa aking panginoon, kung hindi naman, sabihin ninyo sa akin, upang ako ay makapunta sa kanan o sa kaliwa.

Sumagot si Laban at Bethuel, Mula sa Panginoon nanggaling ang bagay na ito, hindi kami makapagsasalita laban sa iyo ng masama o maganda. Narito si Rebecca sa harap mo, kunin mo siya at umalis ka, at hayaan siyang maging asawa ng anak ng iyong panginoon, gaya ng sinabi ng Panginoon. Nangyari na nang marinig ng alipin ni Abraham ang kanilang mga salita, yumukod siya sa lupa sa harap ng Panginoon. At nagdala ang alipin ng mga sisidlang pilak at ginto at kasuutan, at ibinigay kay Rebeka, at nagbigay ng mga regalo sa kanyang kapatid at sa kanyang ina. At kumain at uminom sila, siya mismo at ang mga lalaking kasama niya, at natulog sila. Pagkabangon niya kinaumagahan, sinabi

niya, Ipadala ninyo ako upang makabalik ako sa aking panginoon. Sinabi ng mga kapatid niya at ng kanyang ina, Hayaan munang manatili ang dalaga sa amin ng mga sampung araw, at pagkatapos ay aalis na siya. Pero sinabi niya sa kanila, Huwag ninyo akong pigilan, at ang Panginoon ay nagpaginhawa sa aking paglalakbay, kaya ipadala ninyo ako, upang makabalik ako sa aking panginoon. Pero sila ay nagsabi, Tawagan natin ang bata at tanungin natin siya. At tinawag nila si Rebekka, at sinabi nila sa kanya, Pupunta ka ba kasama ng taong ito? At sinabi niya, Pupunta ako. At ipinadala nila si Rebekka na kanilang kapatid, at ang kaniyang mga pag-aari, at ang alipin ni Abraham, at ang mga kasama nito. At pinagpala nila si Rebecca at sinabi nila sa kanya, Ikaw ay aming kapatid, maging libu-libong sampung libo ka, at manahin ng iyong binhi ang mga lungsod ng iyong mga kaaway. Bumangon si Rebecca at ang kanyang mga katulong, sumakay sila sa mga kamelyo, at pumunta kasama ng lalaki. Kinuha ng alipin si Rebecca at umalis.

At si Isaac ay naglalakbay sa ilang sa may balon ng paningin, at siya ay nanirahan sa lupain na patungo sa Timog. At lumabas si Isaac upang makipag-usap sa kapatagan sa hapon, at nang itinanghal niya ang kanyang mga mata, nakita niya ang mga kamelyo na dumarating. At nang itaas ni Rebeka ang kanyang paningin, nakita niya si Isaak, at bumaba siya mula sa kamelyo. At sinabi niya sa alipin, Sino ang lalaking iyon na lumalakad sa kapatagan papunta sa amin? Sinabi naman ng alipin, Ito ay ang aking panginoon. At pagkakuha niya ng lambong, isinuot niya ito. At ikwinento ng alipin kay Isaac ang lahat ng mga bagay na kanyang ginawa. Pumasok si Isaac sa bahay ng kaniyang ina, at kinuha si Rebecca, at naging asawa niya, at umibig siya sa kaniya, at naaliw si Isaac tungkol sa Sarah na kaniyang ina.

25

Sumama naman si Abraham at kumuha ng asawa, na ang pangalan ay Keturah. Ipinanganak niya ang Zombran, at ang Iezan, at ang Madal, at ang Midian, at ang Iesbok, at ang Soie. Si Iezan ay nanganak kay Saba at kay Dedan, at ang mga anak ni Dedan ay sina Asshurim, Letushim, at Leummim. Ang mga anak naman ni Midian ay sina Gepher, at Apher, at Enoch, at Abida, at Eldaag; lahat ng mga ito ay mga anak ni Keturah. Binigay ni Abraham ang lahat niyang ari-arian kay Isaac na kanyang anak. At sa mga anak ng kaniyang mga asawang alipin, binigyan ni Abraham ng mga regalo, at ipinadala niya sila palayo kay Isaac na kaniyang anak, habang siya ay nabubuhay pa, patungo sa silanganan, sa lupain ng silanganan. Ito naman ang mga taon ng buhay ni Abraham kung gaano siya nabuhay: isandaan pitumpu't limang taon. At kumabigla namatay si Abraham sa magandang katandaan bilang matanda at puno ng mga araw, at idinagdag sa kanyang bayan. At inilibing siya ni Isaac at Ishmael na kanyang mga anak sa yungib na doble, sa bukid ni Ephron na anak ni Zohar na Hittite, na nasa tapat ng Mamre, Ang bukid at ang yungib na nakuha ni Abraham mula sa mga anak ni Heth, doon inilibing si Abraham at si Sarah na kanyang asawa. Nangyari na pagkatapos mamatay si Abraham, pinagpala ng Diyos si Isaac na kanyang anak, at nanirahan si Isaac malapit sa Balon ng Paningin. Ito nga ang mga salinlahi ni Ismael na anak ni Abraham, na ipinanganak ni Agar na Ehipsiyo, ang aliping babae ni Sara, kay Abraham. At ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Ishmael, ayon sa mga pangalan ng kanilang mga salinlahi: ang panganay ni Ishmael ay si Nebaioth, at si Kedar, at si Nabdeel, at si Massam, at si Masma, at si Duma, at si Masse, At Choddan, at Thaiman, at Ietur, at Naphes, at Kedma. Ito ang mga anak ni Ishmael, at ito ang kanilang mga pangalan sa kanilang mga tolda

at sa kanilang mga kampamento, labindalawang pinuno ayon sa kanilang mga bansa. At ito ang mga taon ng buhay ni Ishmael, isandaan at tatlumpu't pitong taon, at siya ay nanghina at namatay, at idinagdag sa kanyang lahi. Nanirahan nga mula Havilah hanggang Shur, na nasa tapat ng Ehipto hanggang sa patungo sa Assyria; nanirahan siya sa harap ng lahat niyang mga kapatid.

At ito ang mga salinlahi ni Isaac na anak ni Abraham: si Abraham ay nag-anak kay Isaac. Ay si Isaac ay apatnapung taon gulang nang kunin niya si Rebecca, anak na babae ni Bethuel na taga-Syria mula sa Mesopotamia ng Syria, kapatid na babae ni Laban na taga-Syria, bilang kanyang asawa. Nanalangin naman si Isaac sa Panginoon para kay Rebecca na kaniyang asawa, dahil ito ay baog. Dininig naman siya ng Diyos, at naglihi si Rebecca na kaniyang asawa. Tumalon ang mga bata sa loob niya, at sinabi niya, Kung ganito ang mangyayari sa akin, bakit ito nangyayari sa akin? Kaya pumunta siya upang magtanong sa Panginoon. At sinabi ng Panginoon sa kaniya, Dalawang bansa ay nasa iyong sinapupunan, at dalawang bayan mula sa iyong tiyan ay maghihiwalay, at ang isang bayan ay lalampasan ang isang bayan, at ang mas malaki ay maglilingkod sa mas maliit. At natupad ang mga araw ng kaniyang panganganak, at narito, may mga kambal sa kaniyang sinapupunan. Lumabas nga ang panganay na mapula-pula, buong katawan, na parang balat na mabalahibo, at pinangalanan niya siyang Esau. At pagkatapos nito, lumabas ang kanyang kapatid, at ang kanyang kamay ay nakahawak sa sakong ni Esau, at tinawag ang kanyang pangalan na Jacob. Si Isaac nga ay anim na pung taong gulang nang ipanganak sila ni Rebecca. Lumaki ang mga binata, at si Esau ay taong marunong mangaso at magsasaka, si Jacob naman ay taong walang-arte na naninirahan

sa bahay. Minahal naman ni Isaac si Esau, dahil ang kanyang pangangaso ay pagkain niya, ngunit minahal ni Rebecca si Jacob.

Nagluto naman si Jacob ng sabaw, at dumating naman si Esau mula sa bukid na nanghihina. At sinabi ni Esau kay Jacob, Pakainin mo ako mula sa pulang nilaga na ito, sapagkat nanghihina ako. Dahil dito tinawag ang kanyang pangalan na Edom. Sinabi ni Jacob kay Esau, Ibenta mo sa akin ngayon ang iyong karapatan ng pagkapanganay. At sinabi ni Esau, Narito, ako ay mamamatay na, at ano pa sa akin ang karapatang ito ng panganay? At sinabi ni Jacob sa kanya, Sumumpa ka sa akin ngayong araw, at sumumpa nga siya sa kanya. Ipinagbili nga ni Esau ang karapatan ng pagkapanganay kay Jacob. At binigyan ni Jacob si Esau ng tinapay at nilagang lentilya, at kumain at uminom siya, at pagkatapos ay bumangon at umalis, at hinamak ni Esau ang karapatan ng panganay.

26

Nangyari ang taggutom sa ibabaw ng lupa, bukod sa taggutom na mas nauna, na nangyari sa panahon ni Abraham, at pumunta si Isaac kay Abimelech na hari ng mga Filisteo sa Gerar. Ngunit napakita sa kanya ang Panginoon, at sinabi, Huwag bumaba sa Ehipto, kundi manirahan ka sa lupain na aking sasabihin sa iyo. At tumira ka bilang dayuhan sa lupaing ito, at ako ay magiging kasama mo, at pagpapalain kita, sapagkat sa iyo at sa iyong binhi ibibigay ko ang buong lupaing ito, at itatayo ko ang aking panunumpa, na aking isinumpa kay Abraham na iyong ama. At aking pararamihin ang iyong binhi, gaya ng mga bituin ng langit, at ibibigay ko sa iyong binhi ang lahat ng lupaing ito, at pagpapalain sa iyong binhi ang lahat ng mga bansa ng lupa. Dahil sumunod si Abraham na iyong ama sa aking tinig, at iningatan

ang aking mga utos, at ang aking mga kautusan, at ang aking mga alituntunin, at ang aking mga batas. Nanirahan naman si Isaac sa Gerara. Tinanong ng mga lalaki ng lugar tungkol kay Rebecca na kanyang asawa, at sinabi niya, Kapatid ko siya, sapagkat natakot siyang sabihin na Asawa ko siya, baka patayin siya ng mga lalaki ng lugar dahil kay Rebecca, sapagkat siya ay maganda ang itsura. Nangyari at matagal na siyang naroon, at nang tumingin nang mabuti si Abimelech na hari ng Gerar sa pamamagitan ng bintana, nakita niya si Isaac na naglalaro kasama ni Rebecca na kaniyang asawa. Tinawag nga ni Abimelech si Isaac, at sinabi sa kanya, Talaga nga bang asawa mo siya? Bakit sinabi mo, Kapatid ko siya? Sinabi nga sa kanya ni Isaac, Sinabi ko kasi, baka kailanman mamatay ako dahil sa kanya. Sinabi ni Abimelech sa kanya, Ano itong ginawa mo sa amin? Halos nakatulog ang isa sa aking lahi kasama ng iyong asawa, at dinala mo sana sa amin ang kamangmangan. Nag-utos nga si Abimelech sa lahat ng kanyang bayan, na nagsasabi, Ang sinumang hahawak sa lalaking ito at sa kanyang asawa, ay magiging may sala ng kamatayan. Nagtanim naman si Isaac sa lupang iyon, at nakatagpo sa taong iyon ng sebadang nagbunga ng sandaanan, at pinagpala naman siya ng Panginoon. At ang lalaki ay itinaas, at patuloy na lumalaki, hanggang siya ay naging napakadakila. Nangyari nga na nagkaroon siya ng mga hayop na tupa, at mga hayop na baka, at maraming pagsasaka. At kinainggitan siya ng mga Filisteo. At lahat ng mga balon na hinukay ng mga lingkod ng kanyang ama sa panahon ng kanyang ama ay hinarangan ng mga Filisteo, at pinuno nila ang mga ito ng lupa. Sinabi ni Abimelech kay Isaac, Umalis ka mula sa amin, sapagkat naging lubhang mas malakas ka kaysa sa amin. At umalis mula doon si Isaac, at tumigil sa lambak ng Gerar, at nanirahan doon.

At muling hinukay ni Isaac ang mga balon ng tubig na hinukay ng mga alipin ni Abraham na kanyang ama, at tinakpan ng mga Filisteo ang mga ito pagkatapos mamatay ni Abraham na kanyang ama, at tinawag niya ang mga ito ng mga pangalan ayon sa mga pangalang itinawag ng kanyang ama. At naghukay ang mga alipin ni Isaac sa lambak ng Gerar, at nakatagpo sila roon ng balon ng buhay na tubig. At nakipaglaban ang mga pastol ng Gerar sa mga pastol ni Isaac, na nagsasabing sa kanila ang tubig, at tinawag nila ang pangalan ng balon na Kawalang-katarungan, sapagkat siya ay kanilang ginawang mali. Ngunit nakaalis mula doon, naghukay siya ng ibang balon, at nag-away din sila tungkol dito, at tinawag niya ito na Pagkakaaway. Umalis siya mula doon at humukay ng ibang balon, at hindi na sila nakipaglaban tungkol dito, at tinawag niya ito na Maluwang na Lugar, na sinasabi, Dahil ngayon pinalawak ng Panginoon ang aming lugar, at pinalaki niya kami sa lupain.

Umakyat naman siya mula roon patungo sa Balon ng Sumpa. At napakita sa kaniya ang Panginoon sa gabing iyon, at sinabi, Ako ay ang Diyos ni Abraham na iyong ama. Huwag kang matakot, sapagkat ako ay kasama mo, at pagpapalain kita, at pararamihin ko ang iyong binhi dahil kay Abraham na iyong ama. At nagtayo siya roon ng altar, at tinawag niya ang pangalan ng Panginoon, at itinayo niya roon ang kaniyang tolda, at naghukay naman roon ang mga alipin ni Isaac ng balon sa lambak ng Gerar. At si Abimelech ay pumunta sa kaniya mula sa Gerar, at si Ochozath na kanyang tagapayo, at si Phicol na pinunong kumander ng kanyang hukbo. At sinabi ni Isaac sa kanila, Bakit kayo naparito sa akin? Kayo nga ay kinimuhian ninyo ako at pinalayas ninyo ako mula sa inyo. Ngunit sinabi nila, Nakita naming malinaw na ang Panginoon ay kasama mo, kaya sinabi namin, magkaroon ng sumpa sa pagitan namin at sa pagitan mo,

at gagawa kami ng tipan sa iyo. Huwag kang gumawa sa amin ng masama, dahil hindi namin ikaw tinrato nang kasuklam-suklam, at sa paraang kami ay nakitungo sa iyo nang mabuti, at ipinadala namin ikaw nang may kapayapaan, at ngayon ikaw ay pinagpala ng Panginoon. At ginawa niya sa kanila handaan, at kumain at uminom sila. At nang magbangon sila kinaumagahan, sumumpa ang bawat isa sa kanyang kapwa, at pinaalis sila ni Isaac, at umalis sila mula sa kanya nang may kapayapaan. Nangyari naman sa araw na iyon, at pagdating ng mga alipin ni Isaac, iniulat nila sa kanya ang tungkol sa balon na hinukay nila, at sinabi nila, Hindi kami nakahanap ng tubig. At tinawag niya ito, Panunumpa, dahil dito tinawag niya ang pangalan ng lungsod na iyon, Balon ng Panunumpa, hanggang sa araw na ito.

Si Esau ay may apatnapung taong gulang nang siya ay mag-asawa kay Judith, anak na babae ni Beeri na Hittite, at kay Basemath, anak na babae ni Elon na Hittite. At sila ay nag-aaway kay Isaac at kay Rebecca.

27

Nangyari na nang tumanda si Isaac, at nangulumata ang kanyang mga mata upang makakita, tinawag niya si Esau na kanyang panganay na anak, at sinabi sa kanya, Anak ko, at sumagot ito, Narito ako. At sinabi niya, Narito, tumanda na ako, at hindi ko alam ang araw ng aking kamatayan. Ngayon nga, kunin mo ang iyong kagamitan, ang lalagyan ng pana at ang pana, at lumabas ka sa kapatagan, at mangaso ka para sa akin ng huli. At gumawa ka para sa akin ng mga pagkaing paborito ko, at dalhin mo sa akin upang kumain ako, nang sa gayon ay mabasbasan kita ng aking kaluluwa bago ako mamatay. Ngunit narinig ni Rebecca si Isaac na nagsasalita kay Esau na kanyang anak, at pumunta si

Esau sa kapatagan upang mangaso ng biktima para sa kanyang ama. At sinabi ni Rebecca kay Jacob na kaniyang anak na bunso, Tingnan mo, narinig ko ang iyong ama na nagsasalita kay Esau na iyong kapatid, na nagsasabi, Dalhan mo ako ng huli, at gawan mo ako ng mga pagkain, upang pagkataong kumain ay pagpalain kita sa harap ng Panginoon bago ako mamatay. Ngayon nga, anak ko, makinig ka sa akin, ayon sa iniuutos ko sa iyo. At pagkapunta sa kawan ng mga tupa, kunin mo para sa akin mula roon dalawang malambot at magagandang batang kambing, at gagawin ko ang mga ito na pagkain para sa iyong ama, gaya ng kanyang kinagigiliwan. At ikaw ay magdadala sa iyong ama, at siya ay kakain, upang pagpalain ka ng iyong ama bago siya mamatay. Sinabi ni Jacob kay Rebecca na kaniyang ina, Si Esau na aking kapatid ay lalaking mabalbon, samantalang ako ay lalaking makinis. Baka hipuin ako ng ama, at ako ay magiging sa harap niya na parang humahamak, at magdadala ako sa aking sarili ng sumpa, at hindi pagpapala. Sinabi ng ina sa kanya, Sa akin ang iyong sumpa, anak, makinig ka lamang sa aking tinig, at pumunta ka at dalhin mo sa akin. Pumunta at kumuha siya, at dinala sa kanyang ina, at gumawa ang kanyang ina ng mga pagkain, gaya ng paborito ng kanyang ama.

At kinuha ni Rebecca ang magandang balabal ni Esau na kanyang panganay na anak, na nasa kanya sa bahay, at isinuot niya ito kay Jacob na kanyang bunso. At ang mga balat ng mga batang kambing ay inilagay niya sa palibot ng kanyang mga braso, at sa hubad na bahagi ng kanyang leeg. At ibinigay ang mga pagkain at ang mga tinapay na kaniyang ginawa sa mga kamay ni Jacob na kaniyang anak. At dinala niya ito sa kanyang ama, at sinabi, Ama. At sinabi nito, Narito ako, sino ka, anak ko? At sinabi ni Jacob sa kanyang ama, Ako si Esau, ang iyong panganay. Ginawa ko ayon sa sinabi mo sa akin. Bumangon ka, umupo, at

kumain mula sa aking huli, upang pagpalain mo ako. Sinabi ni Isaac sa kanyang anak na lalaki, Ano ito na mabilis mong natagpuan, o anak ko? At sinabi niya, Ang ibinigay ng Panginoon mong Diyos sa harap ko. Sinabi naman ni Isaac kay Jacob, Lumapit ka sa akin, at hahawakan kita, anak ko, kung ikaw nga ay ang anak kong si Esau, o hindi. Lumapit nga si Jacob kay Isaac na kanyang ama, at hinipo niya siya, at sinabi, Ang boses nga ay boses ni Jacob, ngunit ang mga kamay ay mga kamay ni Esau. At hindi niya nakilala siya, sapagkat ang kanyang mga kamay ay gaya ng mga kamay ni Esau na kanyang kapatid, mabalahibo, at pinagpala niya siya. At sinabi niya, Ikaw ba ang anak kong si Esau? At sumagot siya, Ako. At sinabi niya, Dalhin mo sa akin at kakain ako mula sa iyong huli, anak ko, upang pagpalain ka ng aking kaluluwa. At dinala niya ito sa kanya, at kumain siya, at dinala niya sa kanya ang alak, at uminom siya. At sinabi sa kanya ni Isaac na kanyang ama, Lumapit ka sa akin, at halikan mo ako, anak. At lumapit siya at hinalikan siya, at inamoy ang amoy ng kanyang mga kasuutan, at pinagpala siya, at sinabi, Narito, ang amoy ng aking anak ay gaya ng amoy ng bukid na puno, na pinagpala ng Panginoon. At bigyan nawa ka ng Diyos mula sa hamog ng langit, at mula sa kasaganaan ng lupa, at karamihan ng butil at alak. At maglingkod sa iyo ang mga bansa, at sumamba sa iyo ang mga pinuno, at maging panginoon ka ng iyong kapatid, at sasamba sa iyo ang mga anak ng iyong ama. Ang sumusumpa sa iyo ay sumpain, at ang pumapala sa iyo ay pagpalain.

At nangyari na pagkatapos tumigil si Isaac sa pagbabasbas kay Jacob na kanyang anak, at nangyari na nang lumabas si Jacob mula sa harapan ni Isaac na kanyang ama, dumating si Esau na kanyang kapatid mula sa pangangaso. At gumawa rin siya ng mga pagkain, at dinala sa kaniyang ama, at sinabi sa ama, Bumangon ang aking ama, at kumain mula sa huli ng kaniyang anak, upang

pagpalain ako ng iyong kaluluwa. At sinabi sa kanya ni Isaac na kaniyang ama, Sino ka? At sinabi niya, Ako ang iyong anak, ang panganay na si Esau. Namangha nang husto si Isaac, lubhang labis ang kanyang pagkamangha, at sinabi, Sino nga ang nag-hunting para sa akin at nagdala sa akin ng huli, at kumain ako mula sa lahat bago ka dumating? Pinagpala ko siya, at siya ay magiging pinagpala. Nangyari nang marinig ni Esau ang mga salita ng kanyang amang Isaac, sumigaw siya nang napakalakas at napaka-pait, at sinabi, Pagpalain mo rin ako, ama. Sinabi niya sa kanya, Dumating ang iyong kapatid na may panlilinlang at kinuha ang iyong pagpapala. At sinabi niya, Hustong-husto na tinawag ang kanyang pangalan na Jacob, sapagkat nandaya siya sa akin—narito, pangalawang beses na ito! Kinuha niya ang aking karapatan sa pagkapanganay, at ngayon kinuha niya ang aking pagpapala. At sinabi ni Esau sa kanyang ama, Hindi ka ba nag-iwan ng pagpapala para sa akin, Ama? Sumagot si Isaac at sinabi kay Esau, Kung ginawa ko siyang panginoon mo, at lahat ng kanyang mga kapatid ay ginawa kong kanyang mga alipin, at sinuportahan ko siya ng trigo at alak, sa iyo naman, ano ang gagawin ko, anak ko? Sinabi ni Esau sa kanyang ama, Hindi ba mayroon kang isang pagpapala, Ama? Pagpalain mo rin ako, Ama. At lubhang naantig si Isaac, sumigaw ng malakas si Esau, at umiyak siya. Nang maihiwalay na, si Isaac na kanyang ama ay nagsabi sa kanya, Narito, mula sa kayamanan ng lupa ay magiging ang iyong tirahan, at mula sa hamog ng langit mula sa itaas. At sa pamamagitan ng iyong espada ka mabubuhay, at sa iyong kapatid ka maglilingkod, ngunit darating ang panahon kapag iyong wawasakin at aalisin ang kaniyang pamatok mula sa iyong leeg.

At nagdamdam ng galit si Esau kay Jacob tungkol sa pagpapalang ipinagkaloob sa kanya ng kanyang ama. Sinabi ni Esau sa kanyang isip, Malapit na ang mga araw ng pagluluksa

para sa aking ama, upang patayin ko si Jacob na aking kapatid. Ipinabalita kay Rebeka ang mga salita ni Esau na kaniyang panganay na anak, at nagpasundo siya at tinawag si Jacob na kaniyang bunsong anak, at sinabi niya sa kaniya, Narito, si Esau na iyong kapatid ay nanganganib sa iyo upang patayin ka. Ngayon nga, anak ko, makinig ka sa aking tinig, at bumangon ka at tumakas sa Mesopotamia tungo kay Laban na aking kapatid sa Haran. At tumira ka kasama niya ng ilang araw, hanggang sa kumalma ang kanyang galit, At ang galit ng iyong kapatid ay mawala mula sa iyo, at makalimutan niya kung ano ang ginawa mo sa kanya, at pagkatapos ay magpapadala ako upang tawagin ka mula doon, baka sakaling mawalan ako ng mga anak mula sa inyong dalawa sa isang araw. Sinabi ni Rebecca kay Isaac, Napagod ako sa aking buhay dahil sa mga anak na babae ng mga anak na lalaki ni Heth. Kung kukuha si Jacob ng asawa mula sa mga anak na babae ng lupang ito, para saan pa ang buhay ko?

28

Nagtawag nga si Isaac kay Jacob, pinagpala siya, at nag-utos sa kanya, na nagsasabi, Hindi ka kukuha ng asawa mula sa mga anak na babae ng mga Canaanite. Bumangon ka at tumakas papunta sa Mesopotamia, sa bahay ni Bethuel na ama ng iyong ina, at kumuha ka roon ng asawa para sa iyong sarili mula sa mga anak na babae ni Laban na kapatid ng iyong ina. Ang aking Diyos nawa ay pagpalain ka, at dagdagan ka, at paramihin ka, at ikaw ay magiging mga kapulungan ng mga bansa. At nawa'y ibigay niya sa iyo ang pagpapala ni Abraham na aking ama, sa iyo at sa iyong binhi pagkatapos mo, upang mamanahin mo ang lupain ng iyong pananahan, na ibinigay ng Diyos kay Abraham. At ipinadala ni Isaac si Jacob, at pumunta siya sa Mesopotamia kay Laban na

anak ni Bethuel na taga-Syria, kapatid ni Rebecca na ina ni Jacob at Esau.

Nakita ni Esau na pinagpala ni Isaac si Jacob, at ipinadala siya sa Mesopotamia ng Syria upang kumuha ng asawa mula doon, at habang pinagpapala siya, nag-utos sa kanya, na nagsasabi, Hindi ka kukuha ng asawa mula sa mga anak na babae ng mga Canaanite. At dininig ni Jacob ang kanyang ama at ina, at pumunta sa Mesopotamia ng Syria. Nakita naman ni Esau na masasama ang mga anak na babae ng Canaan sa paningin ni Isaac na kaniyang ama, Pumunta si Esau kay Ishmael, at kinuha si Maeleth, anak na babae ni Ishmael na anak ni Abraham, kapatid na babae ni Nebaioth, bilang asawa kasama ng kanyang mga asawa.

At umalis si Jacob mula sa balon ng sumpa, at pumunta siya sa Haran. At nakatagpo siya ng isang lugar at natulog doon, sapagkat lumubog na ang araw. Kumuha siya ng mga bato sa lugar na iyon at ginawa niyang unan, at natulog siya sa lugar na iyon. At siya ay nanaginip, at narito, may isang hagdang nakatayo sa lupa na ang tuktok ay umaabot hanggang sa langit, at ang mga anghel ng Diyos ay nagsisiahon at nagsisibaba dito. Ngunit ang Panginoon ay nakatayo sa kaniya, at sinabi, Ako ay ang Diyos ni Abraham na iyong ama, at ang Diyos ni Isaac. Huwag kang matakot. Ang lupang iyong hinihigaan, sa iyo ko ibibigay ito, at sa iyong binhi. At magiging ang iyong binhi ay gaya ng buhangin ng lupa, at ito ay ikakalaganap sa dagat, at Timog, at Hilaga, at sa silanganan, at pagpapalain sa iyo ang lahat ng mga lipi ng lupa, at sa iyong binhi. At narito, ako ay kasama mo, ingiingatan ka sa lahat ng daan saan ka man pumunta, at ibabalik kita sa lupang ito, sapagkat hindi kita iiwan hanggang gawin ko ang lahat ng sinabi ko sa iyo. At gumising si Jacob mula sa kanyang tulog, at sinabi,

Ang Panginoon ay nasa lugar na ito, ngunit ako ay hindi nakaalam. At siya ay natakot, at sinabi, Napakatatakot ng lugar na ito! Hindi ito kundi bahay ng Diyos, at ito ang pintuan ng langit. At bumangon si Jacob nang umaga, at kinuha ang bato na inilagay niya roon sa ilalim ng kaniyang ulo, at itinayo niya ito bilang haligi, at ibinuhos ang langis sa ibabaw ng tuktok nito. At tinawag niya ang pangalan ng lugar na iyon na Bahay ng Diyos, at ang dating pangalan ng lungsod ay Oulamluz. At nanalangin si Jacob ng isang panata, na nagsasabi, Kung ang Panginoon na Diyos ay kasama ko, at ingatan niya ako sa daang ito na aking tinatahak, at bigyan niya ako ng tinapay upang kainin, at damit upang isuot, At kung ibabalik niya ako nang may kaligtasan sa bahay ng aking ama, magiging Panginoon ko ang Diyos. At ang batong ito, na aking itinatag na haligi, ay magiging sa akin bahay ng Diyos, at sa lahat ng ibibigay mo sa akin, ang ikasampu ay ikikilós ko ito sa iyo.

29

At nang itaas ni Jacob ang kanyang mga paa, pumunta siya sa lupain ng silanganan, patungo kay Laban na anak ni Bethuel na taga-Syria, na kapatid ni Rebecca, na ina ni Jacob at Esau. At nakikita niya, at narito may balon sa kapatagan, at naroroon nga doon tatlong kawan ng mga tupa na nagpapahinga sa tabi nito, sapagkat mula sa balong iyon pinaiinom nila ang mga kawan, at may malaking bato sa bibig ng balon. At nagtitipun-tipon doon ang lahat ng mga kawan, at iginugulong nila ang bato mula sa bibig ng balon, at pinaiinom nila ang mga tupa, at ibinabalik nila ang bato sa ibabaw ng bibig ng balon sa dating puwesto nito. Sinabi ni Jacob sa kanila, Mga kapatid, taga-saan kayo? At sinabi nila, Taga-Haran kami. Sinabi niya sa kanila, Kilala ninyo si Laban na anak ni Nahor? At sinabi nila, Kilala namin. Sinabi niya sa

kanila, Siya ba ay malusog? At sinabi nila, Siya ay malusog, at narito si Rachel na anak niyang babae ay dumarating kasama ang mga tupa. At sinabi ni Yakobo, Mahabang araw pa ito, hindi pa oras upang tipunin ang mga hayop. Painumin ninyo ang mga tupa, pagkatapos ay umalis at pakainin sila. Pero sinabi nila, Hindi kami makakagawa, hanggang sa mapagtipon ang lahat ng mga pastol, at kanilang igulong ang bato mula sa bibig ng balon, at papainom namin ang mga tupa. Habang siya ay nagsasalita pa sa kanila, dumating si Rachel na anak na babae ni Laban kasama ang mga tupa ng kanyang ama, sapagkat siya ang nag-aalaga ng mga tupa ng kanyang ama. Nangyari na nang makita ni Jacob si Rachel na anak na babae ni Laban, na kapatid ng kanyang ina, at ang mga tupa ni Laban na kapatid ng kanyang ina, lumapit si Jacob at iginulong ang bato mula sa bibig ng balon, at pinainuman niya ang mga tupa ni Laban na kapatid ng kanyang ina. At hinalikan ni Jacob si Rachel, at sumigaw nang malakas at umiyak. At nag-ulat siya kay Rachel na siya ay kapatid ng kanyang ama, at na siya ay anak ni Rebecca, at tumakbo si Rachel at nag-ulat sa kanyang ama ayon sa mga salitang ito. At nangyari nang marinig ni Laban ang pangalan ni Jacob na anak ng kaniyang kapatid na babae, tumakbo siya upang salubungin ito, at niyakap niya siya at hinalikan, at dinala niya siya sa loob ng kaniyang bahay, at ikwinento ni Jacob kay Laban ang lahat ng mga bagay na ito. At sinabi ni Laban sa kaniya, Mula sa aking mga buto at mula sa aking laman ka, at nakasama niya siya ng isang buwan.

Sinabi ni Laban kay Jacob, Dahil kapatid kita, hindi ka maglilingkod sa akin nang walang bayad. Sabihin mo sa akin kung ano ang iyong gantimpala. Ngunit si Laban ay may dalawang anak na babae, ang pangalan ng panganay ay Leah, at ang pangalan ng bunso ay Rachel. Ang mga mata ni Leah ay mahina, ngunit si Rachel ay maganda ang anyo at napakaganda ang itsura. Minahal

ni Jacob si Rachel, at sinabi niya, Maglilingkod ako sa iyo ng pitong taon para kay Rachel na iyong anak na bunso. Sinabi ni Laban sa kanya, Mas mabuti na ibigay ko siya sa iyo kaysa ibigay ko siya sa ibang lalaki; manirahan ka na lamang kasama ko. At naglingkod si Jacob para kay Rachel ng pitong taon, at ang mga ito ay naging sa harap niya na parang ilang araw lamang, dahil sa pagmamahal niya sa kanya. Sinabi ni Jacob kay Laban, Ibigay mo sa akin ang aking asawa, sapagkat natupad na ang mga araw upang makapasok ako sa kanya. Nagtipun naman si Laban ng lahat ng mga lalaki ng lugar, at gumawa ng kasal. At nangyari nang gabi, kinuha niya si Leah na kanyang anak na babae at dinala kay Jacob, at pumasok si Jacob sa kanya. At ibinigay ni Laban kay Leah na kanyang anak na babae si Zilpah na kanyang aliping babae, bilang kanyang aliping babae. Nangyari ngang umaga, at narito ay si Leah. Sinabi nga ni Jacob kay Laban, Ano itong ginawa mo sa akin? Hindi ba para kay Rachel ako naglingkod sa iyo? At bakit mo ako dinaya? Sumagot si Laban, Hindi ganito sa aming lugar na ibigay ang mas bata bago ang mas matanda. Kumpletuhin mo samakatuwid ang ikapitong araw nito, at ibibigay ko sa iyo pati ito kapalit ng gawain na gagawin mo pa sa akin ng pitong taon pang iba. Gumawa naman si Jacob ng ganito, at tinupad ang ikapitong linggo nito, at ibinigay sa kanya ni Laban si Rachel na kanyang anak na babae bilang asawa. At ibinigay ni Laban kay Balla na kanyang anak na babae ang kanyang alipin na babae bilang kanyang alipin. At pumasok siya kay Rachel, minahal nga niya si Rachel nang higit kaysa kay Leah, at naglingkod siya sa kanya ng iba pang pitong taon.

Ngunit nakita ng Panginoong Diyos na si Leah ay kinamuhian, kaya binuksan niya ang kaniyang sinapupunan, ngunit si Rachel ay baog. At naglihi si Leah, at ipinanganak niya ang isang anak na lalaki kay Jacob, at tinawag niya ang pangalan

nito na Reuben, na nagsasabi, Dahil nakita ng Panginoon ang aking pagpapahiya, at binigyan niya ako ng anak na lalaki, ngayon nga ay mamahalin ako ng aking asawa. At siya ay naglihi muli, at ipinanganak ng ikalawang anak na lalaki kay Jacob, at sinabi, Narinig ng Panginoon na ako ay kinapopootan, at ibinigay niya sa akin pati ito, at tinawag niya ang pangalan nito, Simeon. At muling nag-lihi siya, at nanganak ng anak na lalaki, at sinabi, Ngayong panahon ay makakasama ko na ang aking asawa, sapagkat nanganak ako sa kanya ng tatlong anak na lalaki. Dahil dito, tinawag niya ang pangalan nito na Levi. At muli siyang naglihi at nanganak ng isang anak na lalaki, at sinabi niya, Ngayon ay magpapasalamat ako sa Panginoon, kaya tinawag niya ang pangalan nito na Juda, at tumigil na siya sa panganganak.

30

Nang makita ni Rachel na hindi siya nanganak kay Jacob, nagselos si Rachel sa kanyang kapatid na babae, at sinabi niya kay Jacob, Bigyan mo ako ng mga anak, kung hindi, mamamatay ako. Nagalit naman si Jacob kay Rachel at sinabi niya sa kanya, Hindi ba ako ay kapalit ng Diyos, na siyang nagpigil sa iyo ng bunga ng bahay-bata? Sinabi ni Rachel kay Jacob, Narito ang aking alipin na si Bilhah, pumasok ka sa kanya, at siya ay manganganak sa aking mga tuhod, at ako rin ay magkakaanak mula sa kanya. At ibinigay niya sa kaniya si Bilha, ang kaniyang aliping babae, upang maging asawa niya, at sumiping si Jacob sa kaniya. At naglihi si Balla, ang alipin na babae ni Rachel, at nanganak siya kay Jacob ng isang anak na lalaki. At sinabi ni Rachel, Humatol sa akin ang Diyos, at narinig ang aking tinig, at binigyan niya ako ng anak na lalaki. Dahil dito, tinawag ko ang kanyang pangalan na Dan. At muling naglihi si Balla, ang alipin ni Rachel, at nanganak ng ikalawang anak na lalaki kay Jacob. At sinabi ni Rachel,

Nakipaglaban para sa akin ang Diyos, at nakipagbuno ako sa aking kapatid na babae, at nagtagumpay ako, at tinawag niya ang kanyang pangalan na Naphtali. Nakita ni Leah na siya ay tumigil sa pag-aanak, at kinuha niya si Zilpah na kanyang alipin, at ibinigay niya siya kay Jacob bilang asawa, at pumasok siya sa kanya. At naglihi si Zelpha, ang aliping babae ni Leah, at ipinanganak niya kay Jacob ang isang anak na lalaki. At sinabi ni Leah, Sa kapalaran, at tinawag niya ang kanyang pangalan na Gad. At muling naglihi si Zelpha, ang alipin ni Leah, at ipinanganak niya kay Jacob ang ikalawang anak na lalaki. At sinabi ni Leah, Mapalad ako, dahil tatawaging mapalad ako ng mga kababaihan, at tinawag niya ang pangalan niya na Asher. Pumunta si Reuben sa araw ng ani ng trigo, at nakatagpo ng mga mansanas ng mandrake sa bukid, at dinala niya ang mga iyon kay Leah na kanyang ina. Sinabi naman ni Rachel kay Leah na kanyang kapatid, Bigyan mo ako ng mga mandrake ng iyong anak. Sinabi ni Leah, Hindi ba sapat sa iyo na kinuha mo ang asawa ko? Kukunin mo pa ba ang mga mandrake ng anak ko? Sinabi naman ni Rachel, Hindi ganoon. Matutulog siya kasama mo ngayong gabi kapalit ng mga mandrake ng anak mo. Pumasok si Jacob mula sa bukid ng gabi, at lumabas si Leah upang salubungin siya, at sinabi, Sa akin ka papasok ngayong araw, sapagkat naupahan kita kapalit ng mga mandrake ng anak ko, at natulog siya kasama niya nang gabing yaon. At dininig ng Diyos si Leah, at nang maglihi siya ay nanganak kay Jacob ng ikalimang anak. At sinabi ni Leah, Binigyan ako ng Diyos ng aking gantimpala dahil ibinigay ko ang aking alipin na babae sa aking asawa, at tinawag niya ang pangalan nito na Issachar, na ang ibig sabihin ay gantimpala. At naglihi pa si Leah, at ipinanganak ang ikaanim na anak na lalaki kay Jacob. At sinabi ni Lea, Binigyan ako ng Diyos ng magandang kaloob sa panahong ito; pipiliin na naman ako ng aking asawa, sapagkat ipinanganak ko sa kanya ang anim na anak na lalaki, at

tinawag niya ang pangalan nito, Zebulun. At pagkatapos nito, nanganak siya ng anak na babae, at tinawag ang pangalan nito, Kakila-kilabot. Ngunit naalala ng Diyos si Rachel, at dininig siya ng Diyos, at binuksan ang kanyang bahay-bata. At pagkatapos na maglihi, nanganak siya ng anak na lalaki para kay Jacob, at sinabi ni Rachel, Inalis ng aking Diyos ang aking kapintasan. At tinawag niya ang pangalan niya na Joseph, na nagsasabi, Nawa'y dagdagan ako ng Diyos ng isa pang anak.

Nang ipanganak ni Rachel si Joseph, sinabi ni Jacob kay Laban, Ipadala mo ako, upang makaalis ako patungo sa aking lugar at sa aking lupain. Ibalik ang aking mga asawa at ang aking mga anak, na dahil sa kanila ako ay naglingkod sa iyo, upang ako ay makaalis, sapagkat alam mo ang paglilingkod na aking ginawa sa iyo. Sinabi ni Laban sa kanya, Kung nakatagpo ako ng pabor sa iyong paningin, natuklasan ko na pinagpala ako ng Diyos dahil sa iyong pagdating. Itukoy ang iyong sahod sa akin, at magbibigay ako. Sinabi naman ni Jacob, Alam mo kung paano ako naglingkod sa iyo, at kung gaano karami ang iyong mga hayop na kasama ko. Maliit lamang ang sa iyo bago ako dumating, at lumaki ito tungo sa karamihan, at pinagpala ka ng Panginoon na Diyos dahil sa aking paa, ngayon nga kailan ako gagawa para sa aking sariling bahay? At sinabi sa kanya ni Laban, Ano ang ibibigay ko sa iyo? Sinabi naman sa kanya ni Jacob, Hindi mo ibibigay sa akin kahit ano, kung gawin mo sa akin ang salitang ito, muling aalagaan ko ang iyong mga tupa, at iingatan ko. Magdaan ang lahat mong tupa ngayon, at ihiwalay mula doon ang bawat madilim na kulay na tupa sa mga kordero, at ang bawat may guhit na puti at may batik-batik sa mga kambing—magiging gantimpala ko iyon. At ang aking katuwiran ay makinig sa akin sa susunod na araw, sapagkat ang aking gantimpala ay nasa harap mo: ang lahat na hindi batik-batik at may puting guhit sa mga kambing, at maitim sa mga tupa,

ay ituring na ninakaw mula sa akin. Sinabi nga ni Laban sa kanya, Mangyari ayon sa iyong salita. At sa araw na iyon ay inihiwalay niya ang mga lalaking kambing na may batik-batik at may guhit-guhit, at lahat ng mga babaeng kambing na may batik-batik at may guhit-guhit, at lahat ng maitim sa mga tupa, at lahat ng maputi sa kanila, at ibinigay niya sa pamamagitan ng kamay ng kaniyang mga anak na lalaki. At nagtanggal siya ng tatlong araw na paglalakbay sa pagitan nila at ni Jacob, at si Jacob naman ay nagpastol ng mga natitira pang tupa ni Laban. Kumuha si Jacob para sa kanyang sarili ng sariwang tungkod na storax, at ng walnut, at ng plane tree, at binalatan ni Jacob ang mga ito ng mga puting binalat, at sa paghuhubad ng berde, lumitaw sa mga tungkod ang puti na kanyang binalatan, na sari-sari ang kulay. At inilagay niya sa harap ang mga tungkod na kanyang binakbakan ng balat sa mga sabsaban ng mga inuman ng tubig, upang kapag dumating ang mga tupa upang uminom sa harap ng mga tungkod, pagdating nila upang uminom, maglihi ang mga tupa sa mga tungkod. At nanganak ang mga tupa sa harap ng mga tungkod, at nanganak ang mga tupa na may batik na puti, sari-sari ang kulay, at kulay-abong may batik-batik. Ang mga tupa naman ay inihiwalay ni Jacob, at inilagay niya sa harap ng mga tupa ang lalaking tupang may batik-batik na puti, at lahat ng sari-saring kulay sa mga tupa, at inihiwalay niya para sa kanyang sarili ang mga kawan, at hindi niya hinaluan ang mga iyon sa mga tupa ni Laban. Nangyari nga sa panahon na ang mga tupa ay nag-iinit at tumatanggap sa tiyan, inilagay ni Jacob ang mga tungkod sa harap ng mga tupa sa mga labangan upang maglihi sila ayon sa mga tungkod. Ngunit kapag nanganak ang mga tupa, hindi niya inilagay, at nangyari na ang mga walang marka ay kay Laban, at ang mga may marka ay kay Jacob. At yumaman nang husto ang tao, at nagkaroon siya ng maraming hayop, mga baka, mga alipin, mga alilang babae, mga kamelyo, at mga asno.

31

Narinig naman ni Jacob ang mga salita ng mga anak na lalaki ni Laban na nagsasabi, Kinuha ni Jacob ang lahat ng kay ama namin, at mula sa kay ama namin ginawa niya ang lahat ng kaluwalhatiang ito. At nakita ni Jacob ang mukha ni Laban, at narito, hindi ito sa kanya gaya ng kahapon at noong ikatlong araw. Sinabi ng Panginoon kay Jacob, Bumalik ka sa lupain ng iyong ama at sa iyong lahi, at ako ay magiging kasama mo. Nagpadala nga si Jacob at tumawag kay Leah at Rachel sa kapatagan kung nasaan ang mga kawan. At sinabi niya sa kanila, Nakikita ko ang mukha ng inyong ama, na hindi ito sa akin gaya ng kahapon at ikatlong araw, pero ang Diyos ng aking ama ay kasama ko. At alam naman ninyo na sa buong lakas ko ay naglingkod ako sa inyong ama. Ang inyong ama ay dinaya ako at binago ang aking sahod ng sampung beses, ngunit hindi siya binigyan ng Diyos ng kapangyarihan na saktan ako. Kung ganoon ang kanyang sasabihin, ang mga sari-sari ay magiging iyong gantimpala, at ipanganganak ng lahat ng mga tupa ang mga sari-sari; kung sabihin naman niya, ang mga puti ay magiging iyong gantimpala, at ipanganganak ng lahat ng mga tupa ang mga puti. At kinuha ng Diyos ang lahat ng hayop ng inyong ama at ibinigay sa akin ang mga ito. At nangyari nang ang mga tupa ay nangaglihi sa tiyan, at nakita ko sa aking panaginip, at narito, ang mga lalaking kambing at ang mga lalaking tupa na umaahon sa ibabaw ng mga tupa at ng mga kambing ay napakputi, may batik-batik, at kulay abong may dungis-dungis. At sinabi sa akin ng Anghel ng Diyos sa panaginip, Jacob, at sinabi ko, Ano iyon? At sinabi niya, Itingala mo ang iyong mga mata at tingnan mo ang mga kambing at ang mga tupa na umaakyat sa mga tupa at sa mga kambing na may batik at sari-saring kulay at kulay-abong may batik-batik, sapagkat nakita ko ang lahat ng ginagawa sa iyo ni Laban. Ako ay ang Diyos na

nagpakita sa iyo sa lugar ng Diyos, kung saan ikaw ay nagpahid ng haligi para sa akin doon, at ikaw ay nangako ng panata sa akin doon. Ngayon nga, bumangon ka, at lumabas ka mula sa lupain itong ito, at umalis ka patungo sa lupain ng iyong kapanganakan, at ako ay magiging kasama mo. At sumagot sina Rachel at Leah at sinabi sa kanya, Wala na ba kaming bahagi o mana sa bahay ng aming ama? Hindi ba tayo naibilang niya bilang mga dayuhan? Sapagkat ipinagbili niya tayo, at lubusang nilamon niya ang ating pilak. Lahat ng kayamanan at kaluwalhatian na kinuha ng Diyos mula sa aming ama ay magiging sa amin at sa aming mga anak, kaya ngayon, gawin mo ang lahat ng sinabi sa iyo ng Diyos. Ngunit bumangon si Jacob at isinakay niya ang kanyang mga asawa at ang kanyang mga anak sa mga kamelyo, At dinala niya ang lahat ng kanyang mga ari-arian, at lahat ng kanyang mga daladalahan na nakuha niya sa Mesopotamia, at lahat ng kanya, upang umalis patungo kay Isaac na kanyang ama sa lupain ng Canaan. Si Laban ay umalis upang gupitan ang kanyang mga tupa, at ninakaw ni Rachel ang mga diyus-diyosan ng kanyang ama. Itinago ni Jacob kay Laban na taga-Syria, sa pamamagitan ng hindi niya pagpapahayag sa kanya, na siya ay tumakas. At tumakas siya kasama ang lahat ng kanyang mga ari-arian, tumawid sa ilog, at nagpunta sa bundok ng Galaad. Naiulat nga kay Laban ang Siro sa ikatlong araw, na tumakas si Jacob. At matapos isama ang kanyang mga kapatid, hinabol niya siya ng pitong araw na paglalakbay, at inabutan niya siya sa bundok ng Galaad. Dumating ang Diyos kay Laban na Syriano sa panaginip sa gabi, at sinabi sa kanya, Mag-ingat ka na huwag kailanman magsalita ng masama kay Jacob. At naabutan ni Laban si Jacob. Si Jacob naman ay nagtayo ng kanyang tolda sa bundok, at si Laban naman ay nagpatayo sa kanyang mga kapatid sa bundok ng Gilead. Sinabi ni Laban kay Jacob, Ano ang ginawa mo? Bakit ka lihim na tumakas, at ninakaw mo ako, at dinala mo ang aking mga anak na babae na

parang mga bihag ng espada? At kung isinumbong mo sa akin, ipinaalis ko sana ikaw nang may kasiyahan, at may mga musikero, at mga tambol, at mga alpa. At hindi ako itinuring na karapat-dapat na halik ang aking mga anak at ang aking mga anak na babae, ngunit ngayon, hangal ang iyong ginawa. At ngayon malakas ang kamay ko para saktan ka, ngunit ang Diyos ng iyong ama ay nagsabi sa akin kahapon, Mag-ingat ka sa iyong sarili na huwag kang kailanman magsalita ng masama kay Jacob. Ngayon, umalis ka na nga, sapagkat labis mong ninais na bumalik sa bahay ng iyong ama, ngunit bakit mo ninakaw ang aking mga diyos? Sumagot naman si Jacob at sinabi kay Laban, Natakot ako, sapagkat sinabi ko sa aking sarili, baka kunin mo ang iyong mga anak na babae mula sa akin, at lahat ng aking pag-aari. At sinabi ni Jacob, Ang sinumang makikitaan mo ng iyong mga diyos ay hindi mabubuhay sa harap ng aming mga kapatid. Kilalanin mo kung ano sa akin ay sa iyo, at kunin mo. At wala siyang nakilala sa kanya. Hindi alam ni Jacob na si Rachel na kaniyang asawa ay nagnakaw ng mga iyon. Pagkapasok ni Laban, nagsiyasat siya sa loob ng bahay ni Leah, at hindi nakatagpo, at lumabas mula sa bahay ni Leah, at nagsiyasat sa bahay ni Jacob, at sa bahay ng dalawang aliping babae, at hindi nakatagpo, ngunit pumasok din siya sa loob ng bahay ni Rachel. Si Rachel ay kumuha ng mga imahe, at inilagay niya ang mga ito sa loob ng mga saddlebags ng kamelyo, at umupo sa ibabaw ng mga ito. At sinabi niya sa kanyang ama, Huwag mong masyadong ikalungkot, panginoon, hindi ako makatatayo sa harap mo, dahil mayroon ako ngayon ng kaugalian ng mga kababaihan. Nagsiyasat si Laban sa buong bahay, at hindi niya natagpuan ang mga diyus-diyusan. Nagalit nga si Jacob at nakipaglaban siya kay Laban. Sumagot nga si Jacob at sinabi kay Laban, Ano ang kasalanan ko? At ano ang pagkakasala ko, na hinabol mo ako? At dahil ikaw ay nagsiyasat ng lahat ng mga sisidlan ng aking bahay, ano ang iyong natagpuan

mula sa lahat ng mga sisidlan ng iyong bahay? Ilagay mo rito sa harap ng iyong mga kapatid at ng aking mga kapatid, at hayaan silang humatol sa pagitan naming dalawa. Dalawampung taon akong kasama mo, ang iyong mga tupa at mga kambing ay hindi nabawasan ng anak, at hindi ko kinain ang mga lalaking tupa ng iyong kawan. Ang pinaslang ng mababangis na hayop ay hindi ko dinala sa iyo, ako mismo ang nagbayad para sa mga ninakaw sa araw at mga ninakaw sa gabi. Ako ay sinunog ng init sa araw at ng lamig sa gabi, at ang tulog ay umalis sa aking mga mata. Dalawampung taon akong nasa bahay mo, naglingkod ako sa iyo nang labing-apat na taon kapalit ng iyong dalawang anak na babae, at anim na taon sa iyong mga tupa, at dinaya mo ang aking sahod nang sampung beses. Kung hindi dahil sa Diyos ng aking amang Abraham, at ang takot kay Isaac, ngayon ay walang dala mo na sana akong pinaalis. Ang aking pagpapahiya at ang paggawa ng aking mga kamay ay nakita ng Diyos, at sinaway ka niya kahapon.

Sumagot naman si Laban at sinabi kay Jacob, Ang mga anak na babae ay mga anak ko, at ang mga anak na lalaki ay mga anak ko, at ang mga hayop ay mga hayop ko, at lahat ng iyong nakikita ay akin, at tungkol sa aking mga anak na babae, ano ang gagawin ko sa kanila ngayon o sa kanilang mga anak na kanilang ipinanganak? Ngayon nga kaya, halika at gumawa ako ng tipan, ako at ikaw, at ito ay magiging patotoo sa pagitan ko at sa iyo. Sinabi nga sa kanya, Narito, walang sinuman kasama natin, tingnan, ang Diyos ay saksi sa pagitan ko at sa iyo. Ngunit kinuha ni Jacob ang bato at itinayo niya ito bilang haligi. Sinabi ni Jacob sa kanyang mga kapatid, Magtipon kayo ng mga bato, at nagtipon sila ng mga bato, at gumawa sila ng burol, at kumain sila roon sa ibabaw ng burol, at sinabi ni Laban sa kanya, Ang burol na ito ay sumasaksi sa pagitan ko at mo ngayon. At tinawag ito ni Laban na

bunton ng patotoo, at tinawag naman ito ni Jacob na bunton na saksi. Sinabi ni Laban kay Jacob, Narito ang bunton na ito at ang haliging ito na aking itinayo sa pagitan ko at mo, sumasaksi ang bunton na ito, at sumasaksi ang haliging ito, kaya nga tinawag ang pangalan, Bunton na Sumasaksi. At ang paningin, na sinabi niya, makita nawa ng Diyos sa pagitan ko at mo, dahil maghihiwalay tayo sa isa't isa. Kung papahirapan mo ang aking mga anak na babae, kung kukuha ka ng mga asawa bukod sa aking mga anak na babae, tingnan mo, walang sinuman sa atin na nakakakita—ang Diyos ay saksi sa pagitan ko at sa pagitan mo. Kung ako ay hindi dadaan patungo sa iyo, ni ikaw ay dadaan patungo sa akin, sa burol na ito at sa haliging ito, para sa kasamaan. Ang Diyos ni Abraham at ang Diyos ni Nahor ay humatol sa pagitan natin, at sumumpa si Jacob ayon sa takot ng kanyang amang si Isaac. At naghandog siya ng handog sa bundok, at tinawag niya ang kanyang mga kapatid, at kumain sila at uminom, at natulog sila sa bundok.

32

Bumangon si Laban kinaumagahan, hinalikan ang kanyang mga anak na lalaki at mga anak na babae, at binasbasan niya sila, at pagkatapos bumalik, umalis si Laban patungo sa kanyang lugar.

At si Jacob ay umalis patungo sa kanyang sariling daan, at nang tumingin siya ay nakita niya ang kampo ng Diyos na nakakampo, at sinalubong siya ng mga Anghel ng Diyos. Sinabi ni Jacob, nang makita niya sila, Kampo ng Diyos ito, at tinawag niya ang pangalan ng lugar na iyon na Mga Kampo.

Nagpadala si Jacob ng mga sugo sa unahan niya patungo kay Esau na kanyang kapatid, sa lupain ng Seir, sa lupain ng Edom. At

siya ay nag-utos sa kanila, na nagsasabi, Ganito kayo magsasabi sa aking panginoong Esau: Ganito ang sinasabi ng iyong alipin na si Jacob: Ako ay nanirahan kasama ni Laban, at namalagi hanggang ngayon. At nagkaroon ako ng mga baka, mga asno, mga tupa, mga alipin, at mga alilang babae, at nagpadala ako ng mensahe sa aking panginoong Esau, upang makasumpong ng pabor ang iyong alipin sa harap mo. At bumalik ang mga anghel kay Jacob, na nagsasabi, Pumunta kami sa iyong kapatid na si Esau, at narito, siya ay paparating upang salubungin ka, at may apat na raang lalaki na kasama niya. Lubhang natakot si Jacob at nabahala, kaya hinati niya ang mga taong kasama niya, ang mga baka, ang mga kamelyo, at ang mga tupa sa dalawang kampo. At sinabi ni Jacob, Kung darating si Esau sa isang kampo at sasaktan ito, ang pangalawang kampo ay maililigtas. Sinabi ni Jacob, Ang Diyos ng aking amang Abraham, at ang Diyos ng aking amang Isaac, Panginoong ikaw ang nagsabi sa akin, Umalis ka patungo sa lupain ng iyong kapanganakan, at gagawin kitang mabuti, Hayaan itong maging sapat sa akin mula sa lahat ng katarungan at mula sa lahat ng katotohanan na ginawa mo sa iyong lingkod, sapagkat sa tungkod kong ito tumawid ako sa Jordang ito, ngunit ngayon ako ay naging dalawang kampo. Iligtas mo ako mula sa kamay ng aking kapatid, mula sa kamay ni Esau, sapagkat natatakot ako sa kanya, baka pagdating niya ay saktan niya ako, at ang ina kasama ng mga anak. Ngunit ikaw ay nagsabi, Gagawin kitang mabuti, at gagawin kong tulad ng buhangin sa dagat ang iyong binhi, na hindi mabibilang dahil sa dami. At natulog siya roon nang gabing iyon, at kumuha siya ng mga regalong dinala niya, at ipinadala kay Esau na kanyang kapatid, Dalawang daang kambing, dalawampung lalaking kambing, dalawang daang tupa, dalawampung lalaking tupa, tatlumpung kamelyo na nagpapasuso kasama ang kanilang mga anak, apatnapung baka, sampung toro, dalawampung asno, at sampung batang hayop. At ibinigay niya

ang mga ito sa kaniyang mga alipin, bawat kawan nang hiwalay-hiwalay, at sinabi niya sa kaniyang mga alipin, Mauna kayo sa harap ko, at gumawa kayo ng agwat sa pagitan ng bawat kawan. At iniutos niya sa una, sinasabi, Kung makikita ka ni Esau na aking kapatid, at tatanungin ka niya, sinasabi, Kanino ka? At saan ka pupunta? At kanino ang mga ito na nauna sa iyo? Sasabihin mo, Ang iyong alipin na si Jacob ay nagpadala ng mga regalo sa aking panginoong Esau, at narito, siya mismo ay sumusunod sa amin. At siya ay nag-utos sa una, sa ikalawa, sa ikatlo, at sa lahat ng mga naglalakad na nangunguna sa likod ng mga kawan na ito, na nagsasabi, Ayon sa salitang ito ay magsalita kayo kay Esau kapag makita niya kayo, At kayo ay magsasabi, Narito, ang iyong alipin na si Jacob ay sumusunod sa amin, sapagkat sinabi niya, Papatawarin ko ang kanyang mukha sa pamamagitan ng mga regalo na nauuna sa kanya, at pagkatapos nito makikita ko ang kanyang mukha; marahil ay tatanggapin niya ang aking mukha. At pumunta una ang mga regalo sa harap niya, ngunit siya ay natulog nang gabing iyon sa kampo. Bumangon naman sa gabing iyon, kinuha niya ang dalawang asawa, at ang dalawang alipin na babae, at ang labing-isang mga anak niya, at tumawid sa tawiran ng Jabbok. At kinuha niya sila, tumawid siya sa batis, at ipinatawid niya ang lahat ng kaniyang mga ari-arian.

Ngunit si Jacob ay naiwan mag-isa, at nakipagbuno siya sa isang lalaki hanggang umaga. Nakita niya na hindi siya makakaya laban sa kanya, at hinipo niya ang kalaparan ng hita niya, at naging manhid ang kalaparan ng hita ni Jacob habang nakikipagbuno siya sa kanya. At sinabi niya sa kanya, Ipadala mo ako, sapagkat umakyat na ang bukang-liwayway. Ngunit sinabi niya, Hindi kita ipapadala, kung hindi mo ako pagpapalain. Sinabi niya sa kanya, Ano ang pangalan mo? At sumagot siya, Jacob. At sinabi sa kaniya, Hindi na tatawaging Jacob ang iyong pangalan,

ngunit Israel ang magiging pangalan mo, sapagkat nagtagumpay ka laban sa Diyos, at laban sa mga tao ay magiging makapangyarihan ka. Nagtanong si Jacob at nagsabi, Sabihin mo sa akin ang iyong pangalan. At sinabi niya, Bakit mo tinatanong ang aking pangalan? At pinagpala niya siya roon. At tinawag ni Jacob ang pangalan ng lugar na iyon na Anyo ng Diyos, sapagkat nakita ko ang Diyos nang harapan, at naligtas ang aking kaluluwa. Sumisikat sa kanya ang araw nang lumipas ang anyo ng Diyos, at siya ay umipilay sa kanyang hita. Dahil dito, hindi kakain ang mga anak ng Israel ng litid na namanhid, na nasa hukay ng hita, hanggang sa araw na ito, sapagkat hinipo ang hukay ng hita ni Jacob, ang litid na namanhid.

33

Tumingin pataas si Jacob gamit ang kanyang mga mata at nakita niya, at narito si Esau na kanyang kapatid na dumarating, at apat na raang lalaki ay kasama niya, at hinati ni Jacob ang mga bata kay Leah, at kay Rachel, at ang dalawang aliping babae. At inilagay niya ang dalawang alipin na babae at ang kanilang mga anak na lalaki sa unahan, at si Leah at ang kanyang mga anak sa likuran, at si Rachel at si Jose sa hulihan. Ngunit siya mismo ay nagsulong sa harap nila, at yumukod sa lupa ng pito beses, hanggang sa lumapit siya sa kanyang kapatid. At tumakbo si Esau upang salubungin siya, at niyakap siya at nagpatirapa sa kanyang leeg, at hinalikan siya, at umiyak silang pareho. At nang tumingin pataas, nakita ni Esau ang mga babae at ang mga bata, at sinabi, Ano ang mga ito sa iyo? At sinabi niya, Ang mga bata na pinagpakitaan ng habag ng Diyos ang iyong lingkod. At lumapit ang mga alipin na babae at ang kanilang mga anak, at sumamba sila. At lumapit si Leah at ang kanyang mga anak, at sila ay yumukod, at pagkatapos nito lumapit si Rachel at si Joseph, at sila

ay yumukod. At sinabi, Ano ang mga ito sa iyo, lahat ng mga kampong ito na aking nakatagpo? At sinabi niya, Upang makakita ang iyong alipin ng pabor sa harap mo, panginoon. Sinabi ni Esau, Mayroon na akong marami, kapatid. Sa iyo na ang sa iyo. Sinabi ni Jacob, Kung nakatagpo ako ng pabor sa harap mo, tanggapin ang mga regalo mula sa aking mga kamay, sapagkat dahil dito nakita ko ang iyong mukha, na parang nakakita ng mukha ng Diyos, at ikaw ay matutuwa sa akin. Kunin ang aking mga pagpapala na dinala ko sa iyo, sapagkat nahabag sa akin ang Diyos at mayroon akong lahat, at pinilit niya siya, at kinuha niya. At sinabi, Pagkatapos umalis, tayo ay maglakad nang tuwid. Sinabi niya sa kanya, Nalalaman ng aking panginoon na ang mga bata ay maselang, at ang mga tupa at baka ay nag-aalaga sa ilalim ng aking pangangalaga. Kung kaya't kung pilitin ko silang maglakbay nang isang araw, mamamatay ang lahat ng hayop. Mauna po ang aking panginoon sa harap ng kanyang lingkod, ako naman ay magpapatuloy sa daan nang dahan-dahan ayon sa paglalakbay ng nasa harap ko, at ayon sa lakad ng mga batang lalaki, hanggang sa makarating ako sa aking panginoon sa Seir. Sinabi ni Esau, Iiwan ko kasama mo ang ilan sa mga taong kasama ko. Ngunit sinabi niya, Bakit ito? Sapat na dahil natagpuan ko ang pabor sa harap mo, panginoon. Bumalik nga si Esau sa araw na iyon sa kanyang daan patungo sa Seir. At si Jacob ay umalis papunta sa Sukot, at gumawa siya roon ng mga bahay para sa kanyang sarili, at gumawa ng mga tolda para sa kanyang mga hayop. Dahil dito tinawag niya ang pangalan ng lugar na iyon na Sukot.

At dumating si Jacob sa Salem, lungsod ng Shechem, na nasa lupain ng Canaan, noong siya ay bumalik mula sa Mesopotamia ng Syria, at siya ay nagkampo sa harap ng lungsod. At binili niya ang bahagi ng bukid kung saan niya itinatag ang kanyang tolda mula kay Hamor na ama ni Shechem sa halagang isandaang

piraso ng pilak. At nagtayo siya roon ng altar, at tinawag niya ang Diyos ng Israel.

34

Lumabas naman si Dina, ang anak na babae ni Leah na ipinanganak niya kay Jacob, upang makita ang mga anak na babae ng mga taga-roon. At nakita siya ni Siquem na anak ni Emmor na Heveo, ang pinuno ng lupain, at kinuha niya siya, sumiping sa kaniya, at ginalaw niya siya. At nabighani si Siquem sa anak na babae ni Jacob, at minahal niya ang dalaga, at nagsalita siya nang may pagmamahal sa dalaga. Sinabi ni Sikem kay Emmor na kanyang ama, Kunin mo para sa akin ang batang ito upang maging asawa. Narinig ni Jacob na dinungisan ng anak na lalaki ni Emmor si Dinah na kanyang anak na babae, ngunit ang kanyang mga anak na lalaki ay nasa kapatagan kasama ang kanilang mga hayop, kaya tumahimik si Jacob hanggang sa dumating sila. Lumabas nga si Emmor, ang ama ni Shechem, patungo kay Jacob upang makausap siya. Ang mga anak na lalaki ni Jacob ay dumating mula sa parang, at nang marinig nila, napighati ang mga lalaki, at lubhang masakit ito sa kanila, dahil gumawa siya ng kahiya-hiyang bagay sa Israel, nakipagsiping sa anak na babae ni Jacob, at hindi ito dapat mangyari. At nagsalita si Emmor sa kanila, na nagsasabi, Si Shechem na anak ko ay pumili sa kanyang kaluluwa ng inyong anak na babae, kaya ibigay ninyo siya sa kanya bilang asawa, At makipag-asawa kayo sa amin, ibigay ninyo sa amin ang inyong mga anak na babae, at kunin ninyo ang aming mga anak na babae para sa inyong mga anak na lalaki. At sa amin kayo tumira, at ang lupain—masdan—malawak sa harap ninyo. Tumira, at mangalakal sa kaniya, at magkaroon ng pag-aari dito. Sinabi naman ni Shechem sa kanyang ama at sa kanyang mga kapatid, Nawa'y makasumpong ako ng pabor sa

inyong paningin, at anuman ang inyong sasabihin, ibibigay namin. Paramihin nang husto ang dowry, at magbibigay ako ayon sa anumang sabihin ninyo sa akin, at ibigay ninyo sa akin ang batang ito bilang asawa.

Sumagot nga ang mga anak na lalaki ni Yakob kay Sikem at kay Emmor na kanyang ama nang may daya, at nagsalita sila sa kanila, sapagkat dinungisan nila si Dina na kanilang kapatid na babae. At sinabi sa kanila ni Simeon at Levi, ang mga kapatid ni Dinah, Hindi kami makakagawa ng bagay na ito, na ibigay ang aming kapatid na babae sa lalaking may di-tuli, sapagkat ito ay kahihiyan sa amin. Lamang sa ganito kami ay magiging katulad ninyo, at kami ay maninirahan sa inyo, kung kayo ay maging gaya namin, sa pagtutuli ng lahat ninyong lalaki. At ibibigay namin ang aming mga anak na babae sa inyo, at mula sa inyong mga anak na babae ay kukuha kami ng mga asawa para sa amin, at maninirahan kami sa tabi ninyo, at magiging kami na parang isang lahi. Ngunit kung hindi kayo makinig sa amin na matuli, kukunin namin ang aming anak na babae at aalis kami. At nakalugod ang mga salita sa harap ni Emmor at sa harap ni Shechem na anak ni Emmor. At hindi nag-antala ang binata na gawin ang bagay na ito, sapagkat siya ay labis na nahumaling sa anak na babae ni Jacob, at siya naman ay pinaka-marangal sa lahat ng nasa bahay ng kaniyang ama. Dumating nga sina Emmor at Shechem na kanyang anak sa tarangkahan ng kanilang lungsod, at nagsalita sila sa mga lalaki ng kanilang lungsod, na sinasabi, Ang mga taong ito ay mapayapa, hayaan silang manirahan kasama natin sa lupain at mangalakal dito, sapagkat narito, ang lupain ay malawak sa harap nila, ang kanilang mga anak na babae ay kukunin natin bilang asawa, at ang ating mga anak na babae ay ibibigay natin sa kanila. Sa ganito lamang magiging katulad natin ang mga tao upang manirahan kasama natin, upang maging isang

bayan, sa pagtutuli ng bawat lalaking kabilang sa atin, gaya ng sila ay napatuli na rin. At ang kanilang mga hayop, at ang mga apat na paa, at ang kanilang mga pag-aari, hindi ba magiging atin? Lamang sa pamamagitan nito ay maging katulad tayo sa kanila, at sila ay maninirahan kasama natin. At nakinig kay Emmor at kay Shechem na kanyang anak, lahat ng mga nangangalakal sa tarangkahan ng kanilang lungsod, at nagtuli ng laman ng kanilang balat ang bawat lalaki.

Nangyari naman sa ikatlong araw, nang sila ay nasa paghihirap, kinuha ng dalawang anak ni Jacob na sina Simeon at Levi, mga kapatid ni Dina, ang bawat isa ang kanyang espada, at pumasok sila sa lungsod nang ligtas, at pinatay nila ang lahat ng lalaki. Pinatay nila si Emmor at ang kanyang anak na si Shechem sa pamamagitan ng espada, at kinuha nila si Dinah mula sa bahay ni Shechem, at lumabas sila. Ngunit ang mga anak ni Jacob ay pumasok sa mga sugatan at sinalakay ang lungsod kung saan dinungisan si Dinah na kanilang kapatid. At ang kanilang mga tupa, at ang kanilang mga baka, at ang kanilang mga asno, gaano man karami ang nasa lungsod, at gaano man karami ang nasa kapatagan, kinuha nila. At lahat ng kanilang mga katawan, at lahat ng kanilang mga ari-arian, at ang kanilang mga asawa ay kanilang binihag, at ninamsam nila ang lahat ng nasa lungsod, at ang lahat ng nasa mga bahay. Sinabi ni Jacob kay Simeon at Levi, Kinapopootan ninyo ako na ginawa, kaya masama ako sa paningin ng lahat ng naninirahan sa lupain, sa mga Canaanite at sa mga Perizzite. Ako ay kaunti lamang ang bilang, at kapag nagtipon sila laban sa akin, tatadtarin nila ako, at mawawasak ako at ang aking sambahayan. Pero sinabi nila, Parang patutot ba ang gagawin nila sa aming kapatid?

Sinabi ng Diyos kay Jacob, Bumangon ka at umakyat sa lugar ng Bethel, at manirahan ka roon, at gumawa ka roon ng altar sa Diyos na nagpakita sa iyo noong tumakas ka mula sa mukha ni Esau na iyong kapatid. Sinabi ni Jacob sa kaniyang sambahayan at sa lahat ng kasama niya, Alisin ninyo ang mga dayuhang diyos na nasa inyo mula sa inyong kalagitnaan, at magpakalinis kayo, at palitan ninyo ang inyong mga kasuutan. At pagkatapos na bumangon, tayo ay umakyat sa Bethel, at gumawa tayo roon ng altar sa Diyos na nakinig sa akin sa araw ng kapighatian, na siyang kasama ko, at iniligtas niya ako sa daang aking nilakaran. At ibinigay nila kay Jacob ang mga dayuhang diyos na nasa kanilang mga kamay at ang mga hikaw na nasa kanilang mga tainga, at itinago ni Jacob ang mga ito sa ilalim ng puno ng terebinto sa Sikem, at nawasak ang mga ito hanggang sa araw na ito. At umalis ang Israel mula sa Shechem, at dumating ang takot sa Diyos sa mga lungsod na nakapalibot sa kanila, at hindi sila humabol sa mga anak ng Israel. Dumating si Jacob sa Luz na nasa lupain ng Canaan, na siyang Bethel, siya at lahat ng mga taong kasama niya. At nagtayo siya roon ng altar, at tinawag niya ang pangalan ng lugar na Bethel, sapagkat doon nagpakita sa kanya ang Diyos nang siya ay tumakas mula sa mukha ng kaniyang kapatid na si Esau.

Namatay si Deborah, ang yaya ni Rebecca, at inilibing sa ibaba ng Bethel sa ilalim ng oak, at tinawag ni Jacob ang pangalan nito, Oak ng Pagluluksa. Napakita ng Diyos kay Jacob nang siya ay nasa Luz pa, nang dumating siya mula sa Mesopotamia ng Syria, at pinagpala siya ng Diyos. At sinabi sa kaniya ng Diyos, Ang iyong pangalan ay hindi na tatawagin pang Yakob, kundi Israel ang magiging iyong pangalan, at tinawag niya ang kaniyang pangalan na Israel. Sinabi sa kanya ng Diyos, Ako ang iyong Diyos, lumakas ka at dumami ka, mga bansa at mga kongregasyon ng mga bansa ay magmumula sa iyo, at mga hari ay lalabas mula sa iyong

baywang. At ang lupain na ibinigay ko kay Abraham at kay Isaac, sa iyo ko ito ibinigay, sa iyo ito magiging, at sa iyong binhi pagkatapos mo ay ibibigay ko ang lupaing ito. Umakyat nga ang Diyos mula sa kanya sa lugar kung saan siya nagsalita sa kanya. At nagtayo si Jacob ng haliging bato sa lugar kung saan nakipag-usap sa kaniya ang Diyos, at nagbuhos siya sa ibabaw nito ng handog na inumin, at nagbuhos din ng langis. At tinawag ni Jacob ang pangalan ng lugar kung saan nakausap siya ng Diyos doon, Bethel. Pagkaalis ni Jacob mula sa Bethel, itinayo niya ang kanyang tolda lampas sa tore ng Gader. Nangyari na nang lumapit siya sa Chabratha upang pumunta sa Ephrathah, nanganak si Rachel, at nagkaroon siya ng mahirap na panganganak. Nangyari na nang siya ay nahirapang manganak, sinabi sa kanya ng hilot, Magpakatatag ka, sapagkat ito ay anak mo ring lalaki. Nangyari nang bitiwan niya ang kanyang kaluluwa—siya ay namamatay na —tinawag niya ang pangalan nito, Anak ng aking sakit, ngunit ang ama ay tinawag ang pangalan nito, Benjamin. Namatay si Rachel, at siya ay inilibing sa daan ng hippodrome ng Ephrathah, na siyang Bethlehem. At nagtayo si Jacob ng haligi sa ibabaw ng libingan niya; ito ay ang haligi sa ibabaw ng libingan ni Rachel hanggang sa araw na ito. Nangyari nang tumira si Israel sa lupaing iyon, pumunta si Reuben at sumiping kay Ballas, ang asawang-alipin ng kaniyang amang si Jacob, at narinig ito ni Israel, at masama ang ipinahayag sa harap niya. Ang mga anak ni Jacob ay labindalawa.

Ang mga anak na lalaki ni Leah, ang panganay ni Jacob: Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun. Ang mga anak ni Rachel ay sina Joseph at Benjamin. Ang mga anak naman ni Ballas na alipin ni Rachel ay sina Dan at Naphtali. Ang mga anak ni Zilpah na alipin ni Leah ay sina Gad at Asher; sila ang mga anak ni Jacob na ipinanganak sa kanya sa Mesopotamia ng Syria.

Dumating si Jacob kay Isaac na kanyang ama sa Mamre, sa lungsod ng kapatagan, ito ay Hebron sa lupain ng Canaan, kung saan nanirahan sina Abraham at Isaac. Ang mga araw ni Isaac na siya nabuhay ay naging isang daang walumpung taon. At nang humina si Isaac ay namatay, at idinagdag sa kanyang lahi, matanda at puno ng mga araw, at inilibing siya nina Esau at Jacob na kanyang mga anak.

36

Ito naman ang mga salinlahi ni Esau, siya ay Edom. Si Esau ay kumuha ng mga asawa para sa kanyang sarili mula sa mga anak na babae ng mga Canaanite: si Ada, anak na babae ni Ailom na Hittite, at si Olibema, anak na babae ni Ana na anak ni Sebegon na Hivite. At ang si Basemath, anak na babae ni Ishmael, kapatid na babae ni Nebaioth. Nanganak kay Ada si Elipas, at nanganak kay Basemat si Raguel. At si Olibema ay nanganak kay Ieous, at kay Ieglom, at kay Kore. Ang mga ito ay mga anak na lalaki ni Esau, na ipinanganak sa kanya sa lupain ng Canaan. Kinuha ni Esau ang kanyang mga asawa, ang kanyang mga anak na lalaki, ang kanyang mga anak na babae, at lahat ng mga tao sa kanyang sambahayan, at lahat ng kanyang mga pag-aari, at lahat ng mga hayop, at lahat ng kanyang namuhunan, at lahat ng kanyang natamo sa lupain ng Canaan, at umalis si Esau mula sa lupain ng Canaan palayo kay Jacob na kanyang kapatid. Sapagkat marami ang kanilang mga ari-arian upang manirahan nang magkasama, at hindi nakaya ng lupain ng kanilang pandarayuhan na suportahan sila, dahil sa karamihan ng kanilang mga ari-arian. Naninirahan si Esau sa bundok ng Seir; si Esau ay si Edom. Ito naman ang mga salinlahi ni Esau na ama ng Edom sa bundok ng Seir. At ang mga ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Esau: si Eliphaz, anak ni Ada na asawa ni Esau, at si Raguel, anak ni Basemath na

asawa ni Esau. Naging mga anak ni Eliphaz sina Thaiman, Omar, Zophar, Gothom, at Kenaz. Si Thamna ay kerida ni Eliphaz na anak ni Esau, at ipinanganak niya kay Eliphaz si Amalek; ito ang mga anak ni Adas na asawa ni Esau. Ito naman ang mga anak ni Raguel: sina Nahoth, Zare, Some, at Moze. Sila ang mga anak ni Basemath na asawa ni Esau. Ito naman ang mga anak ni Olibemas na anak na babae ni Ana, na anak ni Sebegon, asawa ni Esau; ipinanganak niya kay Esau sina Ieous, Ieglom, at Kore. Ang mga ito ay mga pinuno na mga anak ni Esau, mga anak ni Eliphaz na panganay ni Esau: si Thaiman na pinuno, si Omar na pinuno, si Zophar na pinuno, si Kenaz na pinuno, Pinuno si Korah, pinuno si Gothom, pinuno si Amalek; ang mga ito ay mga pinuno ni Eliphaz sa lupain ng Idumea, ang mga ito ay mga anak ni Adas. At ito ang mga anak ni Raguel na anak ni Esau: si pinunong Nahoth, si pinunong Zare, si pinunong Some, si pinunong Moze. Ito ang mga pinuno ni Raguel sa lupain ng Edom; ito ang mga anak ni Basemath na asawa ni Esau. Ito naman ang mga anak ni Olibemas na asawa ni Esau: si pinunong Ieous, si pinunong Ieglom, si pinunong Kore. Ito ang mga pinuno ni Olibemas na anak na babae ni Ana, asawa ni Esau. Ito ang mga anak ni Esau, at ito ang kanilang mga pinuno, sila ang mga anak ni Edom. Ang mga ito naman ay mga anak ni Seir ang Horite, na naninirahan sa lupain: si Lotan, si Shobal, si Zibeon, si Ana, At sina Dishon, Asar, at Rison—ang mga ito ay mga pinuno ng Horite, ng anak ni Seir sa lupain ng Edom. Naging mga anak naman ni Lotan sina Chorri at Heman, at kapatid naman ni Lotan si Thamna. Ito naman ang mga anak ni Sobal: si Golam, si Manahat, si Gaibel, si Sofar, at si Omar. At ito ang mga anak na lalaki ni Sebegon: si Aiah at si Ana. Ito ay si Ana na nakatagpo ng Jamin sa ilang noong nagpapastol siya ng mga hayop na may pasan ni Sebegon na kanyang ama. Ang mga ito naman ay mga anak ni Ana: si Deson, at si Olibema na anak na babae ni Ana. Ito naman ang mga anak ni Deson: sina

Amadah, Asban, Ithran, at Haran. Ang mga ito naman ay mga anak ni Asar: si Balaam, at Zoukam, at Ioukam. Ang mga ito naman ay mga anak ni Rison: si Os at si Aran. Ito nga pero ang mga pinuno ng mga Horite: si pinunong Lotan, si pinunong Shobal, si pinunong Zibeon, si pinunong Ana, Pinuno si Deson, pinuno si Asar, pinuno si Rison; ang mga ito ay mga pinuno ng Chorri sa kanilang mga pamumuno sa lupain ng Edom.

At ito ang mga hari na naghari sa Edom, bago magkaroon ng hari sa Israel. At naghari sa Edom si Balak na anak ni Beor, at ang pangalan ng kaniyang lungsod ay Dennaba. Namatay si Balak, at naghari sa halip niya si Jobab na anak ni Zara mula sa Bosorra. Namatay si Jobab, at si Asom mula sa lupain ng Thaiman ang naghari kapalit niya. Namatay si Asom, at naghari sa halip niya si Adad na anak ni Barad, na lumupig sa Midian sa kapatagan ng Moab, at ang pangalan ng kaniyang lungsod ay Gethaim. Namatay si Adad, at naghari sa halip niya si Samada mula sa Masrekah. Namatay si Samada, at naghari kapalit niya si Saul mula sa Rooboth na malapit sa ilog. Namatay si Saul, at naghari sa halip niya si Ballenon na anak ni Achobor. Namatay si Ballenon na anak ni Achobor, at naghari sa halip niya si Arad na anak ni Barad, at ang pangalan ng kaniyang lungsod ay Phogor, at ang pangalan ng kaniyang asawa ay Metebeel, anak na babae ni Matraith na anak ni Maizoob. Ito ang mga pangalan ng mga pinuno ni Esau, sa kanilang mga tribu, ayon sa kanilang lugar, sa kanilang mga lupain, at sa kanilang mga bansa: pinuno ng Thamna, pinuno ng Gola, pinuno ng Jether, pinuno si Olibemas, pinuno si Helas, pinuno si Finon, Pinuno si Kenaz, pinuno si Thaiman, pinuno si Mazar. Pinuno si Magediel, pinuno si Zaphoin, ang mga ito ay mga pinuno ng Edom, sa mga itinayo sa lupain ng kanilang pag-aari, ito si Esau na ama ng Edom.

37

Naninirahan si Jacob sa lupaing pinagdalhan ng kanyang ama sa lupain ng Canaan, at ito ang mga salinlahi ni Jacob. Si Joseph ay labinpitong taon, pinagpapastol ang mga tupa ng kanyang ama kasama ng kanyang mga kapatid, na bata pa, kasama ng mga anak ni Ballas at kasama ng mga anak ni Zelpas, ng mga asawa ng kanyang ama. Nagdala si Joseph ng masamang ulat tungkol sa kanila kay Israel, ang kanilang ama. Si Jacob ay minahal si Joseph higit sa lahat ng kanyang mga anak, dahil siya ay anak ng kanyang katandaan, at ginawan niya siya ng isang tunikang may sari-saring kulay. Ngunit nang makita ng kanyang mga kapatid na siya ay minamahal ng kanilang ama higit sa lahat niyang mga anak, kinamuhian nila siya, at hindi sila nakapagsalita sa kanya ng anumang mapayapa. Nanaginip nga si Joseph ng panaginip, at iniulat ito sa kanyang mga kapatid. At sinabi niya sa kanila, Makinig kayo sa panaginip na ito na aking napanaginipan. Akala ko kayo ay nagbibigkis ng mga uhay sa gitna ng kapatagan, at tumayo ang aking bigkis ng uhay at naitayo nang tuwid, at pumalibot naman ang inyong mga bigkis ng uhay at sumamba sa aking bigkis ng uhay. Sinabi naman sa kanya ng kanyang mga kapatid, Hindi ba maghahari ka sa amin, o magpapanginoon ka sa amin? At lalo pa nilang kinapootan siya dahil sa kanyang mga panaginip at dahil sa kanyang mga salita. Nakakita nga siya ng ibang panaginip, at ikinuwento ito sa kanyang ama at sa kanyang mga kapatid, at sinabi, Narito, nanaginip ako ng ibang panaginip, gaya ng araw, at ang buwan, at labing-isang bituin ay nagsiyukod sa akin. At pinagalitan siya ng kanyang ama, at sinabi sa kanya, Ano ang panaginip na ito na iyong napanaginip? Nga ba talagang darating kami—ako at ang iyong ina at ang iyong mga kapatid—upang sumamba sa iyo sa lupa? Nainggit nga sa kanya ang kanyang mga kapatid, ngunit iningatan ng kanyang ama ang

salita. Pumunta naman ang kanyang mga kapatid upang pakainin ang mga tupa ng kanilang ama sa Siquem. At sinabi ni Israel kay Joseph, Hindi ba ang iyong mga kapatid ay nagpapastol sa Shechem? Halika, ipapadala kita sa kanila. Sinabi naman niya sa kanya, Narito ako. Sinabi sa kanya ni Israel, Pumunta ka at tingnan mo kung mabuti ang lagay ng iyong mga kapatid at ng mga tupa, at ibalita mo sa akin, at ipinadala niya siya mula sa lambak ng Hebron, at dumating siya sa Shechem. At nakatagpo siya ng isang taong gumagala sa kapatagan, at tinanong siya ng taong iyon, Ano ang hinahanap mo? At sinabi niya, Hinahanap ko ang aking mga kapatid, sabihin mo sa akin kung saan sila nagpapastol. Sinabi ng lalaki sa kanya, Umalis na sila mula dito, narinig ko silang nagsasabi, Tayo ay pumunta sa Dothaim. At pumunta si Jose upang sundan ang kanyang mga kapatid, at natagpuan niya sila sa Dothaim.

Nakita nila siya nang maaga mula sa malayo bago siya lumapit sa kanila, at nagbalak silang masama upang patayin siya. Sinabi ng bawat isa sa kanyang kapatid, Narito, dumarating ang mananaginip na iyon. Ngayon nga, halika at patayin natin siya, at itapon natin siya sa isa sa mga balon, at sasabihin natin, Isang masamang hayop ang lumamon sa kanya, at makikita natin kung ano ang magiging kapalaran ng kanyang mga panaginip. Ngunit nang marinig ito ni Reuben, iniligtas niya siya mula sa kanilang mga kamay, at sinabi, Huwag nating papatay siya sa kaluluwa. Sinabi ni Reuben sa kanila, Huwag kayong magbubo ng dugo, itapon ninyo siya sa isa sa mga balon na ito sa ilang, at huwag kayong gumamit ng kamay laban sa kanya, upang mailigtas niya siya mula sa kanilang mga kamay, at maibalik niya siya sa kanyang ama. Nangyari nang dumating si Jose sa kaniyang mga kapatid, hinubaran nila si Jose ng sari-saring tunika na suot niya. At matapos kunin siya, itinapon nila siya sa hukay, ngunit ang

hukay ay walang laman—walang tubig. Umupo nga sila upang kumain ng tinapay, at nang itaas nila ang kanilang mga mata, nakita nila, at narito, mga manlalakbay na Ismaelita na dumarating mula sa Galaad, at ang kanilang mga kamelyo ay puno ng insenso at resina at mira. Naglalakbay nga sila upang magdala pababa sa Ehipto.

Sinabi ni Judas sa kanyang mga kapatid, Ano ang pakinabang kung patayin natin ang ating kapatid at itago ang kanyang dugo? Halika, ibenta natin siya sa mga Ismaelitang ito, at huwag nating galawin siya, sapagkat siya ay ating kapatid at ating laman. At narinig ito ng kanyang mga kapatid. At dumaan ang mga Madianitang mangangalakal, at hinila nila at iniahon si Jose mula sa balon, at ipinagbili nila si Jose sa mga Ismaelita ng dalawampung gintong barya. At ibinaba nila si Jose papunta sa Ehipto. Bumalik si Reuben sa hukay, at hindi niya nakita si Joseph doon, at pinunit niya ang kanyang mga kasuutan. At bumalik siya sa kanyang mga kapatid at sinabi, Ang bata ay wala na, ako ngunit saan pa ako pupunta? Kinuha nila ang tunika ni Joseph, pumatay ng batang kambing, at dinungisan ng dugo ang tunika. At ipinadala nila ang sari-saring tunika, at dinala nila ito sa kanilang ama, at sinabi nila, Ito ang natagpuan namin, kilalanin mo kung ito ba ay tunika ng iyong anak, o hindi. At nakilala niya ito, at sinabi, Tunika ng anak ko ito, masama hayop ang lumamon sa kanya, hayop ang dumukot kay Joseph. Punit ni Jacob ang kanyang mga kasuutan, at naglagay ng magaspang na tela sa kanyang baywang, at nagluksa siya para sa kanyang anak nang maraming araw. Nagtipon naman ang lahat niyang mga anak na lalaki at mga anak na babae, at dumating sila upang aliwin siya, ngunit ayaw niyang maaaliw, na nagsasabi, Bababa ako sa aking anak na may pagluluksa patungo sa hades, at umiyak ang kanyang ama para sa kanya. Ang mga Midianite ay ibinenta ang Joseph sa

Egypt kay Potiphar, ang eunuch ni Pharaoh na punong tagapagluto.

38

Nangyari naman sa panahong iyon, bumaba si Judas mula sa kaniyang mga kapatid, at dumating siya tungo sa isang taong Adullamite na ang pangalan ay Hirah. At nakita doon ni Judas ang anak na babae ng isang taong Canaanite, na ang pangalan ay Shua, at kinuha niya siya, at pumasok siya sa kanya. At pagkatapos na maglihi, nanganak siya ng anak na lalaki at tinawag ang pangalan nito na Er. At naglihi siya at nanganak ng anak na lalaki, at tinawag niya ang pangalan nito na Onan. At matapos magdagdag, ipinanganak niya ang isang anak na lalaki, at tinawag niya ang pangalan nito na Shiloh. Nasa Chasbi siya nang ipanganak niya sila. At kumuha si Judas ng asawa para kay Er na panganay niya, na ang pangalan ay Tamar. Nangyari nga na si Er, ang panganay ni Juda, ay masama sa harap ng Panginoon, at pinatay siya ng Diyos. Sinabi ni Judas kay Onan, Pumasok ka sa asawa ng iyong kapatid, at pakasalan mo siya, at magbangon ng binhi para sa iyong kapatid. Ngunit nakaalam si Onan na hindi sa kanya magiging ang binhi, kaya tuwing pumapasok siya sa asawa ng kanyang kapatid, ibinubuhos niya ito sa lupa upang hindi bigyan ng binhi ang kanyang kapatid. Masama ito sa paningin ng Diyos, kaya pinatay niya rin siya.

Sinabi ni Judas kay Tamar na kaniyang manugang, Maupo kang biyuda sa bahay ng iyong ama, hanggang lumaki si Shiloh na aking anak, sapagkat sinabi niya, Baka mamatay din ito, tulad ng kaniyang mga kapatid. Umalis si Tamar at naupo sa bahay ng kaniyang ama. Dumami ang mga araw, at namatay si Shua na asawa ni Juda. Nang maaaliw na si Judas, umakyat siya sa mga

nanggugupit ng kanyang mga tupa, siya at si Hiras na kanyang pastol na Adullamita, patungo sa Thamna. At iniulat kay Tamar, ang kanyang manugang na babae, na sinasabi, Narito, ang iyong biyenang lalaki ay umaahon patungo sa Thamna upang gupitin ang kanyang mga tupa. At tinanggal niya ang mga damit ng pagkabalo mula sa kanyang sarili, isinuot niya ang damit-tag-araw, at ginayakan niya ang kanyang sarili, at umupo siya sa mga tarangkahan ng Ainan, na nasa daanan ng Thamna, sapagkat nakita niya na malaki na si Shiloh, ngunit hindi niya ibinigay siya sa kanya bilang asawa. At nang makita siya ni Judas, tila siya ay isang prostitute, sapagkat nakatakip ang kanyang mukha at hindi niya siya nakilala. Lumiko nga siya patungo sa kanya sa daan, at sinabi niya sa kanya, Payagan mo akong pumasok sa iyo, sapagkat hindi niya nakilala na siya ang kaniyang mapapangasawa. Ngunit sinabi niya, Ano ang ibibigay mo sa akin kung papasok ka sa akin? Pero sinabi niya, Ako ay magpapadala sa iyo ng batang kambing mula sa aking mga tupa, at sinabi niya, Kung bibigyan mo ako ng sanla, hanggang sa ipadala mo ito. Ngunit sinabi niya, Anong sangla ang ibibigay ko sa iyo? At sinabi niya, Ang iyong singsing, at ang kuwintas, at ang tungkod na nasa iyong kamay. At ibinigay niya ito sa kanya, at pumasok siya sa kanya, at naglihi siya mula sa kanya. At pagkatapos na siya ay nagtayo, umalis siya at tinanggal niya ang kanyang tag-init na damit mula sa kanyang sarili, at isinuot niya ang mga kasuotan ng kanyang pagkabalo. Ipinadala ni Judas ang batang kambing sa pamamagitan ng kanyang pastol na taga-Adulam upang mabawi ang sangla mula sa babae, ngunit hindi niya ito natagpuan. Tinanong naman niya ang mga lalaki mula sa lugar, Saan ba ang babaeng bayaran na naging sa Enan sa daan? At sinabi nila, Hindi naman nagkaroon dito ng babaeng bayaran. At siya ay bumalik kay Judas at sinabi, Hindi ko siya natagpuan, at ang mga tao mula sa lugar ay nagsasabi na walang patutot dito. Sinabi ni Judas, Hayaan na niyang magkaroon nito,

pero baka tayo ay maging katawa-tawa. Ako naman ay nagpadala ng batang kambing na ito, pero ikaw ay hindi nakahanap. Nangyari na pagkatapos ng tatlong buwan, iniulat kay Juda, na sinasabi, Nakiapid si Tamar na iyong manugang na babae, at narito, mayroon siyang nasa tiyan mula sa pakikiapid. Sinabi ni Judas, Ilabas ninyo siya, at sunugin siya. Ngunit habang siya ay dinadalá, nagpadala siya sa kanyang biyenang lalaki, na nagsasabi, Mula sa taong may-ari ng mga ito, ako ay nagdadalang-tao. At sinabi niya, Kilalanin mo kung kanino ang singsing, at ang kuwintas, at ang tungkod na ito. Kinilala ni Judas, at sinabi, Napawalang-sala si Tamar kaysa ako, dahil hindi ko siya ibinigay kay Shiloh na aking anak. At hindi na niya siya muling kinilala. Nangyari nang siya ay nanganganak na may mga kambal sa kaniyang sinapupunan. Nangyari na habang siya'y nanganganak, ang isa ay inilabas ang kamay, at kinuha ng hilot, nagtali sa kamay niya ng pula, na nagsasabi, Ito ang lalabas na una. Ngunit nang ibinawi niya ang kanyang kamay, agad na lumabas ang kanyang kapatid, at sinabi niya, Bakit ka unang lumabas? Ano ang naputol dahil sa iyo, bakod? At tinawag niya ang kanyang pangalan na Phares. At pagkatapos nito, lumabas ang kanyang kapatid na may pulang sinulid sa kamay, at tinawag ang kanyang pangalan na Zara.

39

Si Joseph ay ibinaba sa Egypt, at binili siya ni Petephres na eunuch ni Pharaoh, ang punong tagapagluto, isang lalaking Egyptiano, mula sa mga kamay ng mga Ishmaelita na nagdala sa kanya roon. At ang Panginoon ay kasama ni Joseph, at siya ay naging isang lalaking nagtatagumpay, at siya ay nanirahan sa bahay ng kaniyang panginoong Ehipsiyo. Alam naman ng kanyang panginoon na ang Panginoon ay kasama niya, at anumang

kanyang ginagawa, pinapaunlad ng Panginoon sa kanyang mga kamay. At natagpuan ni Jose ang pabor sa harap ng kanyang panginoon, at siya ay nakalugod sa kanya. At itinalaga niya siya sa kanyang sambahayan, at lahat ng nasa kanya ay ibinigay sa pamamagitan ng kamay ni Jose. Nangyari na pagkatapos maitatag siya sa bahay niya at sa lahat ng mga bagay na pag-aari niya, pinagpala ng Panginoon ang bahay ng Ehipsiyo dahil kay Jose, at dumating ang pagpapala ng Panginoon sa lahat ng mga pag-aari niya sa bahay at sa bukid niya. At ipinagkatiwala niya ang lahat ng nasa kanya sa mga kamay ni Jose, at wala siyang nalalaman tungkol sa kanyang sarili ng anuman, maliban sa tinapay na kinakain niya. At si Jose ay maganda ang anyo, at napakaganda ang itsura. At nangyari pagkatapos ng mga salitang ito, at itinuon ng asawa ng kaniyang panginoon ang kaniyang mga mata kay Jose, at sinabi, Mahiga ka kasama ko. Pero ayaw niya, at sinabi niya sa asawa ng kaniyang panginoon, Kung ang aking panginoon ay walang nalalaman sa pamamagitan ko ng anuman sa kaniyang bahay, at lahat ng mayroon siya ay ibinigay sa aking mga kamay, At walang anumang humihigit sa akin sa bahay na ito, ni walang anumang itinago sa akin, maliban sa iyo, dahil ikaw ay kaniyang asawa, at paano ko gagawin ang masamang bagay na ito, at magkakasala ako sa harapan ng Diyos? Nang siya ay nagsasalita kay Joseph araw-araw, at hindi siya sumunod sa kanya na matulog kasama niya, upang makiapid sa kanya. Nangyari nga sa isang ganitong araw, at pumasok si Joseph sa bahay upang gawin ang kanyang mga gawain, at walang sinuman sa loob ng bahay. At hinila niya siya sa pamamagitan ng kanyang mga damit, na nagsasabi, Makipagsiping ka sa akin, at iniwan niya ang kanyang mga damit sa kanyang mga kamay, tumakas, at lumabas sa labas. At nangyari, nang makita niya na iniwan nito ang mga damit nito sa kaniyang mga kamay at tumakas at lumabas sa labas At tinawag niya ang mga nasa bahay, at sinabi niya sa kanila,

Tingnan ninyo, nagdala siya sa atin ng batang Hebreo upang manloko sa atin. Pumasok siya sa akin at nagsabi, Mahiga ka kasama ko, at sumigaw ako nang malakas. Ngunit nang marinig niya na itinaas ko ang aking boses at sumigaw ako, iniwan niya ang kanyang mga damit sa akin, tumakas, at lumabas. At iniwan ang mga damit sa tabi niya, hanggang dumating ang panginoon sa bahay niya. At nagsalita siya sa kanya ayon sa mga salitang ito, na nagsasabi, Pumasok sa akin ang alipinang Hebreo, na dinala mo sa amin, upang mang-uyam sa akin, at sinabi niya sa akin, Makikipagsiping ako sa iyo. Ngunit nang marinig niya na ako ay nagtaas ng aking boses at sumigaw, iniwan niya ang kanyang mga damit sa akin, tumakas, at lumabas. Nangyari nga nang marinig ng panginoon ang mga salita ng kaniyang asawa na sinabi nito sa kaniya, na nagsasabing, Ganito ang ginawa sa akin ng iyong alipin, at siya ay nagalit nang lubha.

At matapos kunin ng panginoon si Jose, ipinadala niya siya sa kuta, sa lugar kung saan pinapanatili ang mga bilanggo ng hari doon sa kuta. At ang Panginoon ay kasama ni Jose, at ibinuhos niya ang kanyang awa, at binigyan niya siya ng pabor sa harap ng punong bantay ng bilangguan. At ibinigay ng punong bantay-bilangguan ang bilangguan sa pamamagitan ng kamay ni Jose, at lahat ng mga nakakulong na nasa bilangguan, at lahat ng ginagawa doon, siya mismo ang gumagawa. Hindi na kailangang alamin ng punong bantay ng bilangguan ang anumang bagay tungkol sa kanya, sapagkat lahat ay nasa kamay ni Jose, dahil ang Panginoon ay kasama niya, at anumang ginagawa niya, pinagtatagumpay ng Panginoon sa kanyang mga kamay.

Nangyari pagkatapos ng mga salitang ito, nagkasala ang punong tagahawak-alak ng hari ng Ehipto at ang punong panadero sa kanilang panginoong hari ng Ehipto. At nagalit si Faraon sa kanyang dalawang eunuko, sa punong tagahawak ng kopa, at sa punong panadero, At inilagay niya sila sa bilangguan, sa lugar kung saan nakakulong si Jose. At itinalaga ng punong bantay-bilangguan kay Jose ang pangangalaga sa kanila, at naghain siya sa kanila. At sila ay nananatili nang ilang araw sa loob ng bilangguan. At pareho silang nanaginip sa isang gabi, ang paningin ng panaginip ng punong katiwala ng alak at ng punong panadero na naglilingkod sa hari ng Ehipto, na nasa bilangguan, ay ganito. Pumasok si Jose sa kanila ng umaga, at nakita niya sila, at sila ay nabahala. At tinanong niya ang mga eunuko ng Faraon, na kasama niya sa bilangguan ng kanyang panginoon, at sinabi, Bakit ang inyong mga mukha ay malungkot ngayong araw? Pero sinabi nila sa kanya, Nakakita kami ng panaginip, at walang makapagpaliwanag nito. Sinabi naman ni Jose sa kanila, Hindi ba ang pagpapaliwanag nito ay mula sa Diyos? Ikuwento nga ninyo sa akin. At ikinuwento ng punong tagapagsilbi ng alak ang kanyang panaginip kay Jose, at sinabi, Sa aking tulog ay may puno ng ubas sa harap ko. Sa ubasan ay may tatlong sanga, at ito ay umuusbong, naglabas ng mga supling, hinog ang mga kumpol ng ubas. At ang kopa ni Faraon ay nasa aking kamay, at kinuha ko ang ubas, at piniga ko ito sa kopa, at ibinigay ko ang kopa sa kamay ni Faraon. At sinabi sa kaniya ni Jose, Ito ang kahulugan nito: ang tatlong sanga ay tatlong araw. Sa loob ng tatlong araw, maalala ng Faraon ang iyong katungkulan, at ibabalik ka niya sa iyong pagka-punong tagahawak ng kopa, at ibibigay mo ang kopa ng Faraon sa kaniyang kamay ayon sa iyong dating katungkulan, gaya ng dati mong ginagawa bilang tagahawak ng kopa. Ngunit alalahanin mo ako dahil sa iyong sarili, kapag maging mabuti na sa iyo, at gawan mo ako ng awa, at aalalahanin mo ako kay Faraon, at ilalabas mo

ako mula sa bilangguan na ito. Dahil ninakaw ako mula sa lupain ng mga Hebreo, at dito ay wala akong ginawang masama, ngunit itinapon nila ako sa hukay na ito. At nakita ng punong panadero na tama niyang binigyang-kahulugan, at sinabi niya kay Joseph, Ako rin ay nakakita ng panaginip, at sa aking palagay ay may tatlong basket ng pinong tinapay na dala sa aking ulo, Sa basket na nasa itaas ay may lahat ng uri ng pagkain na kinakain ni Pharaoh, gawa ng panadero, at ang mga ibon ng langit ay kumakain nito mula sa basket na nasa itaas ng ulo ko. Sumagot si Joseph at sinabi sa kanya, Ito ang kahulugan nito: ang tatlong basket ay tatlong araw. Sa loob ng tatlong araw, aalisin ni Faraon ang iyong ulo mula sa iyo, at isasabit ka niya sa punungkahoy, at kakainin ng mga ibon ng langit ang iyong laman. Nangyari naman sa ikatlong araw, na araw ng kapanganakan ni Faraon, at naghanda siya ng inumin para sa lahat ng kanyang mga lingkod, at naalaala niya ang katungkulan ng tagahawak-kopa at ang katungkulan ng panadero sa gitna ng kanyang mga lingkod. At ipinanumbalik niya ang punong tagahawak ng inumin sa kanyang dating katungkulan, at ibinigay ang kopa sa kamay ni Paraon. Ngunit ang punong panadero ay ibinitay, ayon sa binigyang-kahulugan ni Jose sa kanila. At hindi naalala ng punong tagapagsilbi ng alak si Joseph, kundi nakalimutan niya ito.

41

Nangyari pagkatapos ng dalawang taon, si Faraon ay nakakita ng panaginip; inisip niya na siya ay nakatayo sa tabi ng ilog. At masdan, pitong baka mula sa ilog ay umaahon, magaganda ang anyo at pili ang laman, at nagsisipastol sila sa Achei. Ngunit pitong ibang baka ay umaahon mula sa ilog kasama ng mga ito, pangit ang anyo at payat ang laman, at nagsikain sa tabi ng mga baka sa pampang ng ilog. At nilamon ng pitong bakang pangit at

payat sa laman ang pitong bakang maganda sa anyo at pili sa laman, at nagising si Faraon. At siya ay nanaginip ng pangalawang ulit, at narito, pitong uhay ng butil ay umaahon sa isang tangkay, pinili at magaganda. At masdan, pitong uhay na payat at nasira ng hangin ay sumibol kasama nila. At sinakmal ng pitong uhay na manipis at nasira ng hangin ang pitong uhay na pinili at puno. Ngunit nagising si Faraon, at ito ay isang panaginip. Nangyari nang umaga, at nagambala ang kanyang kaluluwa, at nagpasundo at tinawag ang lahat ng mga tagapaliwanag ng Ehipto, at ang lahat ng mga pantas nito, at ikwinento ni Faraon sa kanila ang kanyang panaginip, at walang sinuman ang nakapagsabi nito kay Faraon. At nagsalita ang punong tagahawak ng kopa kay Faraon, na nagsasabi, Ang aking kasalanan ay naaalala ko ngayong araw. Nagalit si Pharaoh sa kanyang mga alipin, at inilagay niya kami sa bilangguan, sa bahay ng punong tagapagluto, ako at ang punong panadero. At nakita naming pareho ang panaginip sa isang gabi, ako at siya, bawat isa ay ayon sa kanyang sariling panaginip. Mayroon naman doong kasama namin na isang binata, isang batang lalaking Hebreo ng punong tagapagluto, at ikinuwento namin sa kanya, at binigyang-kahulugan niya sa amin. Nangyari nga, kung paano niya binigyang-kahulugan sa amin, ganoon din nangyari: ako ay naibalik sa aking posisyon, at siya naman ay nabitay. Nagpadala nga si Faraon at tinawag si Jose, at inilabas nila siya mula sa bilangguan, at inahitan nila siya, at pinalitan nila ang damit niya, at pumunta siya kay Faraon. Sinabi nga ni Faraon kay Jose, Nakakita ako ng panaginip, at walang makapagpaliwanag nito, ngunit narinig ko tungkol sa iyo na sinasabi na pagkarinig mo ng mga panaginip, naipaliliwanag mo ang mga ito. Sumagot naman si Jose sa Faraon at sinabi, Kung walang Diyos, hindi sasagot ang kaligtasan ng Faraon. Nagsalita nga si Faraon kay Joseph, Sa aking panaginip, akala ko ay nakatayo ako sa tabi ng ilog. At gaya ng mula sa ilog, umaahon ang

pitong baka na magaganda sa anyo at pinili sa laman, at nagsisipastol sa Achei. At masdan, pitong ibang baka ay umaahon pagkatapos nila mula sa ilog, masasama at napapangit ang anyo, at napapayat ang laman, na tulad nito ay hindi ako nakakita sa buong lupain ng Ehipto na mas pangit pa. At nilamon ng pitong bakang pangit at payat ang pitong unang bakang maganda at pili. At pumasok sa kanilang tiyan, at hindi naging malinaw na pumasok sa kanilang tiyan, at ang kanilang mga paningin ay pangit, gaya ng sa simula, at pagkagising ko ay natulog ako. At nakita ko muli sa aking panaginip, at tulad ng pitong uhay ng butil na nagsisiahon sa isang tangkay, puno at magaganda, Ngunit iba pang pitong uhay ng butil na payat at nasira ng hangin ay sumibol sa tabi nila. At sinakmal ng pitong uhay na manipis at sira ng hangin ang pitong uhay na maganda at puno, kaya sinabi ko sa mga tagapaliwanag, at walang sinuman sa kanila ang nakapagpaliwanag nito sa akin.

At sinabi ni Jose sa Paraon, Ang panaginip ng Paraon ay isa lamang; ang lahat ng gagawin ng Diyos ay ipinakita niya sa Paraon. Ang pitong magagandang baka ay pitong taon, at ang pitong magagandang uhay ng butil ay pitong taon, ang panaginip ni Faraon ay isa. At ang pitong payat na baka na umaahon pagkatapos nila ay pitong taon, at ang pitong payat at wasak ng hangin na uhay ng butil ay pitong taon, magiging pitong taon ng taggutom. Ang salita na sinabi ko kay Paraon ay ito: ipinakita ng Diyos kay Paraon ang lahat ng kaniyang ginagawa. Masdan, pitong taon ng dakilang kasaganaan ay dumarating sa buong lupain ng Ehipto. Darating nga ang pitong taon ng taggutom pagkatapos nito, at makakalimutan nila ang kasaganaan na magaganap sa buong Ehipto, at uubusin ng taggutom ang lupain. At hindi makikilala ang kasaganaan sa ibabaw ng lupa dahil sa taggutom na darating pagkatapos nito, sapagkat ito ay magiging

napakalakas. Tungkol naman sa pagkaulit ng panaginip ni Faraon nang dalawang beses, ito ay dahil ang salita na mula sa Diyos ay magiging totoo, at magmamadali ang Diyos na gawin ito. Ngayon kaya, isaalang-alang ang isang taong marunong at matalino, at itakda siya sa ibabaw ng lupain ng Ehipto. At gawin ito ni Faraon at magtalaga siya ng mga tagapamahala sa buong lupain, at tipunin nila ang lahat ng ani ng lupain ng Ehipto sa loob ng pitong taon ng kasaganaan, At ipatipon nila ang lahat ng pagkain ng pitong taon na dumarating na mabuti, at ipatipon ang trigo sa ilalim ng kamay ni Faraon, ang mga pagkain sa mga lungsod ay ipaimbak. At ang mga pagkaing naimbak sa lupain ay magiging para sa pitong taon ng taggutom na darating sa lupain ng Ehipto, at hindi mawawasak ang lupain dahil sa taggutom. Nakalugod naman ang salita sa harap ni Faraon at sa harap ng lahat niyang mga lingkod.

At sinabi ni Paraon sa lahat ng kanyang mga alipin, Hindi ba tayo makakakita ng lalaking ganoon, na may espiritu ng Diyos sa kanya? At sinabi ni Faraon kay Jose, Sapagkat ipinakita ng Diyos sa iyo ang lahat ng mga ito, walang taong mas matalino at mas maunawain kaysa sa iyo. Ikaw ay magiging katiwala sa aking bahay, at sa iyong salita susunod ang lahat ng aking mga tao; sa trono lamang ako ang mas mataas sa iyo. At sinabi ni Paraon kay Joseph, Narito, itinatalaga kita ngayon sa buong lupain ng Ehipto. At matapos alisin ni Faraon ang singsing mula sa kanyang kamay, isinuot niya ito sa kamay ni Jose, at binihisan niya siya ng damit na lino, at inilagay niya ang gintong kadena sa kanyang leeg. At pinasakay niya siya sa pangalawang karwahe niya, at nagpahayag ang tagapagpahayag sa harap niya, at itinalaga niya siya sa buong lupain ng Ehipto. Sinabi ni Faraon kay Jose, Ako si Faraon, kung wala ka, walang sinuman ang mag-aangat ng kanyang kamay sa buong lupain ng Ehipto. At tinawag ni Faraon ang pangalan ni

Jose na Psontomphanech, at ibinigay niya sa kanya si Aseneth na anak na babae ni Potiphera na pari ng Heliopolis upang maging asawa niya. Si Joseph ay tatlumpung taon gulang nang tumayo siya sa harap ni Pharaoh na hari ng Egypt, at lumabas si Joseph mula sa harapan ni Pharaoh, at dumaan sa buong lupain ng Egypt. At gumawa ang lupa ng mga bigkis sa loob ng pitong taon ng kasaganaan. At nagtipon siya ng lahat ng pagkain ng pitong taon, nang may kasaganaan sa lupain ng Ehipto, at inilagay niya ang pagkain sa mga lungsod; ang pagkain ng mga kapatagan na nakapalibot sa bawat lungsod ay inilagay niya sa loob nito. At nagtipon si Jose ng butil na parang buhangin ng dagat, napakarami, hanggang sa hindi na ito mabilang, sapagkat wala nang bilang.

At kay Joseph ay naging dalawang anak na lalaki bago dumating ang pitong taon ng taggutom, na ipinanganak sa kanya ni Aseneth na anak na babae ni Potiphera na pari ng Heliopolis. Tinawag naman ni Jose ang pangalan ng panganay na Manases, dahil pinalimot sa akin ng Diyos ang lahat ng aking mga paghihirap at ang lahat ng kay aking ama. Ang pangalan ng pangalawa ay tinawag niyang Ephraim, dahil pinalakas ako ng Diyos sa lupain ng aking pagpapakumbaba. Lumipas nga ang pitong taon ng kasaganaan na nangyari sa lupain ng Ehipto. At nagsimula ang pitong taon ng taggutom na dumating, gaya ng sinabi ni Jose, at nagkaroon ng taggutom sa lahat ng lupain, ngunit sa buong lupain ng Ehipto ay may mga tinapay. At nagutom ang buong lupain ng Ehipto, at sumigaw ang bayan kay Faraon tungkol sa tinapay, at sinabi ni Faraon sa lahat ng mga Ehipsiyo, Pumunta kayo kay Jose, at kung ano ang sasabihin niya sa inyo, gawin ninyo. At ang taggutom ay nasa ibabaw ng mukha ng buong lupa, at binuksan ni Jose ang lahat ng mga kamalig, at nagbili sa lahat ng mga Ehipsiyo. At lahat ng mga lupain ay

dumating sa Ehipto upang bumili kay Jose, sapagkat naghari ang taggutom sa buong lupain.

42

Nang makita ni Jacob na may pagbibili sa Egypt, sinabi niya sa kanyang mga anak, Bakit kayo nakatunganga? Masdan, narinig ko na may butil sa Ehipto. Bumaba kayo doon at bumili para sa amin ng kaunting pagkain, upang mabuhay kami at hindi kami mamatay.

Bumaba ang sampung kapatid ni Jose upang bumili ng butil mula sa Ehipto. Ngunit si Benjamin, ang kapatid ni Jose, ay hindi niya ipinadala kasama ng kanyang mga kapatid, sapagkat sinabi niya, Baka mangyari sa kanya ang anumang kapahamakan. Dumating nga ang mga anak ni Israel upang bumili kasama ng mga dumarating, sapagkat may taggutom sa lupain ng Canaan. Si Joseph ay ang pinuno ng lupain, siya ang nagbebenta sa lahat ng mga tao ng lupain, at pagdating ng mga kapatid ni Joseph, sumamba sila sa kanya na nakasubsob ang mukha sa lupa. Nang makita ni Jose ang kanyang mga kapatid, nakilala niya sila, at nagkunwaring hindi niya sila kilala, at nagsalita siya sa kanila nang malupit, at sinabi niya sa kanila, Saan kayo nanggaling? At sinabi nila, Mula sa lupain ng Canaan, upang bumili ng pagkain. Nakilala ni Joseph ang kanyang mga kapatid, ngunit sila ay hindi nakakilala sa kanya. At naalala ni Jose ang kanyang mga panaginip na kanyang nakita, at sinabi niya sa kanila, Mga tiktik kayo, dumating kayo upang alamin ang mga bakas ng lupain. Subalit sinabi nila, Hindi, panginoon, ang iyong mga alipin ay dumating upang bumili ng pagkain. Lahat kami ay mga anak ng isang tao, kami ay mapayapa, ang iyong mga lingkod ay hindi mga tiktik. Sinabi niya sa kanila, Hindi, kundi upang makita ang mga

bakas ng lupain kayo dumating. At sila ay sumagot, Kami ay labindalawang magkakapatid, mga anak mo, sa lupain ng Canaan, at narito ang bunso ay kasama ng aming ama ngayon, ngunit ang isa ay wala na. Sinabi ni Joseph sa kanila, Ito ang sinabi ko sa inyo, na kayo ay mga tiktik. Sa ganitong paraan kayo ipapakita: sa kalusugan ng Pharaoh, hindi kayo lalabas mula dito maliban kung ang inyong nakababatang kapatid ay pumarito. Magpadala mula sa inyo ng isa, at kunin ang inyong kapatid, kayo nga ay dalhin hanggang sa maging malinaw ang inyong mga salita, kung kayo ay nagsasabi ng totoo o hindi, kung hindi nga, sa pamamagitan ng kalusugan ni Faraon, tunay na mga tiktik kayo. At inilagay niya sila sa bilangguan ng tatlong araw. Sinabi niya sa kanila sa ikatlong araw, Gawin ninyo ito, at kayo ay mabubuhay, sapagkat ako ay natatakot sa Diyos. Kung mapayapa kayo, ang isa sa inyong kapatid ay makulong sa bilangguan, ngunit kayo ay lumakad at dalhin ang biniling butil para sa inyo. At dalhin ninyo sa akin ang inyong kapatid na bunso, at ang inyong mga salita ay paniniwalaan, ngunit kung hindi, kayo ay mamamatay. At ginawa nila ito. At sinabi ng bawat isa sa kanyang kapatid, Oo, tayo ay nasa kasalanan dahil sa ating kapatid, sapagkat binalewala natin ang kapighatian ng kanyang kaluluwa noong nakikiusap siya sa atin, at hindi natin siya pinakinggan, at dahil dito dumating sa atin ang kapighatiang ito. Sumagot naman si Reuben at sinabi sa kanila, Hindi ba nagsalita ako sa inyo, sinasabi, Huwag ninyong saktan ang bata, at hindi kayo nakinig sa akin? At narito, ang kanyang dugo ay hinihinging pananagutan. Ngunit hindi nila alam na nakikinig si Joseph, sapagkat ang tagapagsalin ay nasa pagitan nila. Pagkatapos na tumalikod mula sa kanila, umiyak si Jose, at muling lumapit sa kanila, at nagsalita sa kanila, at kinuha si Simeon mula sa kanila, at ginapos siya sa harap nila.

Nag-utos nga si Jose na punuin ang kanilang mga sisidlan ng butil, at ibalik ang kanilang pilak sa bawat isa sa loob ng kaniyang sako, at bigyan sila ng probisyon para sa paglalakbay, at nangyari sa kanila ang gayon. At pagkatapos ilagay ang butil sa ibabaw ng kanilang mga asno, umalis sila mula doon. Ngunit binuksan ng isa ang kanyang sako upang bigyan ng pagkain ang kanyang mga asno sa lugar kung saan sila tumigil, at nakita niya ang bigkis ng kanyang pilak, at ito ay nasa ibabaw ng bibig ng sako. At sinabi niya sa kanyang mga kapatid, Ibinalik sa akin ang pilak, at narito ito sa loob ng aking supot. At namangha ang kanilang puso, at sila ay nabagabag sa isa't isa, na sinasabi, Ano itong ginawa ng Diyos sa atin? Dumating nga sila kay Jacob na kanilang ama sa lupain ng Canaan, at isinabalita nila sa kanya ang lahat ng mga pangyayaring nangyari sa kanila, na sinasabi, Ang panginoon ng lupain ay nagsalita sa amin nang malupit, at ikinulong niya kami, na parang mga espiya sa lupain. Sinabi namin sa kanya, Kami ay mapayapa, hindi kami mga tiktik. Labindalawang magkakapatid kami, mga anak ng aming ama, ang isa ay wala na, at ang bunso ay kasama ng aming ama ngayon sa lupain ng Canaan. Sinabi sa amin ng taong panginoon ng lupain, Sa ganitong paraan makikilala ko na kayo ay mapayapa: iwanan ninyo dito sa akin ang isang kapatid, at kunin ninyo ang biniling butil para sa inyong sambahayan at umalis kayo. At dalhin sa akin ang inyong kapatid na bunso, at makikita ko na hindi kayo mga tiktik kundi mapayapa kayo, at ang inyong kapatid ay ibabalik ko sa inyo, at sa lupain ay makakapangalakal kayo. Nangyari na habang binabakante nila ang kanilang mga sako, naroon sa bawat sako ang bigkis ng pilak, at nakita nila at ng kanilang ama ang mga bigkis ng pilak, at sila ay natakot. Sinabi ni Iakob, ang kanilang ama, sa kanila, Ako ay inyong pinagkaitan ng anak. Si Iosep ay wala na, si Simeon ay wala na, at kukunin ninyo si Beniamin. Sa akin nangyari ang lahat ng ito. Sinabi ni Reuben sa kanilang ama,

Patayin mo ang aking dalawang anak kung hindi ko siya maibabalik sa iyo. Ibigay mo siya sa aking pangangalaga, at ibabalik ko siya sa iyo. Pero sinabi niya, Hindi bababa ang anak ko kasama ninyo, dahil ang kanyang kapatid ay namatay, at siya na lamang nag-iisa ang naiwan, at mangyayari na siya ay hihina sa daan kung saan kayo maglalakad, at ibababa ninyo ang aking katandaan na may kalungkutan sa hades.

43

Ang taggutom ay lumala sa ibabaw ng lupa. Nangyari nang natapos nilang kainin ang butil na dinala nila mula sa Ehipto, at sinabi sa kanila ng kanilang ama, Muling pumunta kayo at bumili para sa atin ng kaunting pagkain. Sinabi ni Judas sa kanya, Lubos na pinatunayan sa amin ng taong panginoon ng lupain, Hindi ninyo makikita ang aking mukha kung ang inyong nakababatang kapatid ay hindi kasama ninyo. Kung ipapadala mo ang aming kapatid kasama namin, bababa kami at bibili kami ng pagkain para sa iyo. Kung hindi mo ipapadala ang aming kapatid kasama namin, hindi kami pupunta, sapagkat ang taong iyon ay nagsabi sa amin, Hindi ninyo makikita ang aking mukha kung ang inyong bunso na kapatid ay hindi kasama ninyo. Sinabi ni Israel, Bakit ninyo ako pinahirapan sa pagsasabi sa taong iyon na mayroon pa kayong kapatid? Pero sila ay nagsabi, Masinsinang tinanong kami ng taong iyon tungkol sa amin at sa aming lahi, na nagsasabi, Buhay pa ba ang inyong ama, at mayroon pa ba kayong kapatid? At kami ay sumagot sa kanya ayon sa pagtatanong na iyon. Paano namin malalaman na sasabihin niya sa amin, Dalhin ninyo ang inyong kapatid? Sinabi ni Judas kay Israel na kanyang ama, Ipadala mo ang bata kasama ko, at tayo ay babangon at pupunta, upang tayo ay mabuhay at hindi mamatay, kami, at ikaw, at ang ating mga gamit. Ako naman ay naghihintay sa kanya, mula sa

aking kamay hanapin mo siya, kung hindi ko siya dadalhin sa iyo at itatayo ko siya sa harap mo, magkakasala ako sa iyo sa lahat ng araw. Kung hindi kami nagtagal, sana ay nakabalik na kami nang dalawang beses. Sinabi nga sa kanila ni Israel na kanilang ama, Kung ganito nga ito, gawin ninyo ito: kunin ninyo mula sa mga bunga ng lupain at ilagay sa inyong mga sisidlan, at dalhin ninyo sa lalaking iyon ang mga handog na resina, pulot, insenso, mira, terebinto, at mga mani. At kunin ninyo ang dobleng halaga ng pilak sa inyong mga kamay, at ibalik ninyo ang pilak na naibalik sa inyong mga sako, baka sakaling ito ay isang pagkakamali. At kunin ninyo ang inyong kapatid, at pagkatapos bumangon, bumaba kayo sa lalaki. Ang aking Diyos nawa ay magbigay sa inyo ng biyaya sa harap ng taong iyon at ipadala ang inyong kapatid na isa, at si Benjamin. Ako nga, sapagkat tulad ng ako ay nawalan ng mga anak, ako ay nawalan ng mga anak.

Kinuha naman ng mga lalaki ang mga regalo at ang pilak na doble sa kanilang mga kamay, at si Benjamin, at pagkabangon ay bumaba sila sa Ehipto at tumayo sa harap ni Jose. Nakita naman ni Jose sila, at si Benjamin na kanyang kapatid na magkaparehong ina, at sinabi niya sa katiwala ng kanyang bahay, Ipasok mo ang mga tao sa bahay, at katayin ang mga handog, at ihanda mo, sapagkat kakain ang mga tao ng tinapay kasama ko sa tanghali. Ginawa ng lalaki ayon sa sinabi ni Jose, at dinala niya ang mga lalaki sa bahay ni Jose. Ngunit nang makita ng mga lalaki na sila ay pinapasok sa bahay ni Jose, sinabi nila, Dahil sa pilak na naibalik sa aming mga supot noong una, kami ay dinadala, upang kami ay akusahan ng mali at lusubin, upang kami ay gawing mga alipin, at ang aming mga asno. Lumapit nga sila sa lalaking katiwala ng bahay ni Joseph, at nagsalita sa kanya sa pintuan ng bahay, Sinabi namin, Panginoon, bumaba kami noon sa simula upang bumili ng pagkain. Nangyari na nang dumating kami sa

lugar na himpilan, binuksan namin ang aming mga sako, at narito, ang pilak ng bawat isa ay nasa kanyang sako—ang aming pilak na may ganap na timbang ay ibinabalik namin ngayon sa aming mga kamay. At dinala namin ang ibang pilak kasama namin upang bumili ng pagkain; hindi namin alam kung sino ang naglagay ng pilak sa aming mga supot. Sinabi niya sa kanila, Mahabagin nawa sa inyo, huwag kayong matakot. Ang inyong Diyos, at ang Diyos ng inyong mga ama, ay nagbigay sa inyo ng mga kayamanan sa loob ng inyong mga supot, at ang inyong pilak ay tinanggap ko na. At inilabas niya sa kanila si Simeon. At nagdala siya ng tubig upang hugasan ang kanilang mga paa, at nagbigay ng damo sa kanilang mga asno. Inihanda nila ang mga regalo hanggang sa pagdating ni Jose ng tanghali, sapagkat narinig nila na doon siya kakain. Pumasok nga si Joseph sa bahay, at dinala nila sa kanya ang mga regalo na hawak nila sa kanilang mga kamay, at sumamba sila sa kanya na nakadapa sa lupa. Tinanong niya sila, Kumusta kayo? At sinabi niya sa kanila, Mabuti pa ba ang inyong amang matanda na inyong binanggit? Buhay pa ba siya? Pero sinabi nila, Mabuti ang kalagayan ng iyong anak na aming ama, siya ay buhay pa. At sinabi niya, Pagpalain ng Diyos ang taong iyon, at yumuko sila at sumamba sa kanya. Tumingala si Jose at sa pamamagitan ng kanyang mga mata, nakita niya si Benjamin na kanyang kapatid na magkaparehong ina, at sinabi, Ito ba ang inyong nakababatang kapatid na sinabi ninyong dadalhin sa akin? At sinabi niya, Nawa'y kahabagan ka ng Diyos, anak ko. Nabagabag si Jose, sapagkat kumikilos ang kanyang mga lamang-loob dahil sa kanyang kapatid, at humanap siya ng lugar upang umiyak. Pagkapasok sa silid, umiyak siya roon.

At matapos hugasan ang mukha, nang lumabas ay nagpigil siya ng sarili, at sinabi, Ihain ninyo ang tinapay. At inihain nila

ang pagkain sa kanya nang mag-isa, at sa kanila nang hiwalay, at sa mga Ehipsiyong kumakain kasama niya nang hiwalay din, sapagkat hindi makakain ang mga Ehipsiyo kasama ng mga Hebreo ng tinapay, dahil kasuklam-suklam ito sa mga Ehipsiyo. Umupo sa harap niya ang panganay ayon sa kanyang karapatan at ang mas bata ayon sa kanyang kabataan, at namangha ang mga tao, bawat isa sa kanyang kapatid. Kinuha nila ang kanilang bahagi mula sa kanya, at ang bahagi ni Benjamin ay naging lima ulit na mas malaki kaysa sa bahagi ng lahat. Uminom sila at nagsaya kasama niya.

44

At si Jose ay nag-utos sa taong nasa pamamahala ng kaniyang bahay, Punuin ninyo ang mga sako ng mga taong ito ng pagkain, hanggang sa dami ng kanilang kayang dalhin, at ilagay ninyo ang pilak ng bawat isa sa bibig ng kaniyang sako. At ilagay ang aking kopang pilak sa loob ng supot ng bunso, at ang halaga ng kanyang butil. Nangyari naman ito ayon sa salita ni Jose, gaya ng sinabi niya.

Sumikat ang umaga, at pinaalis ang mga tao, sila at ang kanilang mga asno. Nang lumabas na sila sa lungsod, hindi pa sila nakakalayo, at sinabi ni Jose sa katiwala ng kaniyang bahay, Bumangon ka, habulin mo ang mga taong iyon, at kapag inabutan mo sila, sabihin mo sa kanila, Bakit kayo gumanti ng masama kapalit ng mabuti? Bakit ninyo ninakaw ang aking pilak na kopa? Hindi ba ito ang ginagamit sa pag-inom ng aking panginoon? Siya mismo ay nanghuhula sa pamamagitan nito. Masama ang inyong ginawa. Pagkatapos na makita nila, sinabi niya sa kanila ayon sa mga salitang ito. Pero sinabi nila sa kanya, Bakit nagsasalita ang panginoon ng mga salitang ito? Huwag nawang mangyari sa iyong

mga lingkod na gawin ang bagay na ito. Kung ang pilak na aming natagpuan sa aming mga supot ay aming ibinalik sa iyo mula sa lupain ng Canaan, paano ba namin nanakawan ang bahay ng iyong panginoon ng pilak o ginto? Sinumang sa inyong mga alipin na masusumpungan ang kopa, siya ay mamatay, at kami naman ay magiging mga alipin ng aming panginoon. At sinabi niya, At ngayon, gaya ng inyong sinasabi, gayon nga ang mangyayari: sa sinumang masusumpungan ang tasa, siya ay magiging aking alipin, ngunit kayo ay magiging malinis. At nagmadali sila, at ibinaba ng bawat isa ang kanyang sako sa lupa, at binuksan ng bawat isa ang kanyang sako. Nagsiyasat siya simula sa pinakamatanda, hanggang sa dumating sa pinakabata. At natagpuan ang tasa sa loob ng supot ni Benjamin. At pinunit nila ang kanilang mga damit, at inilagay ng bawat isa ang kaniyang sako sa ibabaw ng kaniyang asno, at bumalik sila sa lungsod.

Pumasok si Judas at ang kanyang mga kapatid kay Jose habang siya ay nandoon pa, at sila ay nagpatirapa sa harap niya sa lupa. Sinabi ni Joseph sa kanila, Ano ang bagay na ito na ginawa ninyo? Hindi ba ninyo alam na ang taong tulad ko ay nakakahula sa pamamagitan ng panghuhula? Ngunit sinabi ni Judas, Ano ang sasabihin natin bilang tugon sa panginoon, o ano ang sasalitain natin, o paano kami magpapawalang-sala? Ang Diyos ay nakatagpo ng kasamaan ng iyong mga alipin. Narito, kami ay mga alipin ng aming panginoon, kami at siya na kung kanino natagpuan ang kopa. Sinabi ni Joseph, Huwag mangyaring gawin ko ang bagay na ito. Ang taong pinagtagpuan ng kopa, siya ang magiging aking alipin. Kayo naman ay umahon nang may kaligtasan tungo sa inyong ama. Lumapit nga sa kanya si Judas at nagsabi, Namamanhik ako, panginoon, hayaan po na magsalita ang inyong alipin sa harap ninyo, at huwag po kayong magalit sa inyong alipin, sapagkat kayo ay kasama ni Faraon. Panginoon,

ikaw ay nagtanong sa iyong mga anak, na nagsasabi, Mayroon ba kayong ama o kapatid? At sinabi namin sa panginoon, Mayroon kaming amang matanda, at isang batang anak sa kanyang katandaan na mas bata, at ang kanyang kapatid ay namatay, siya lamang ang naiwan sa kanyang ina, at ang ama ay umibig sa kanya. Sinabi mo nga sa iyong mga lingkod, Ibaba ninyo siya sa akin, at ako ay mag-aalaga sa kaniya. At sinabi namin sa panginoon, Hindi makakaya ng bata na iwan ang kanyang ama, kung iwan niya ang kanyang ama, mamamatay siya. Ngunit ikaw ay nagsabi sa iyong mga anak, Kung hindi bumaba ang inyong bunso na kapatid kasama ninyo, hindi na ninyo muling makikita ang aking mukha. Ngunit nangyari na nang kami ay umakyat sa iyong anak na aming ama, inulat namin sa kanya ang mga salita ng aming panginoon. Sinabi ng ama namin, Bumalik kayo at bumili para sa amin ng kaunting pagkain. Ngunit sinabi namin, Hindi kami makakababa, maliban kung ang aming nakababatang kapatid ay bumaba kasama namin, bababa kami, sapagkat hindi namin makikita ang mukha ng tao kung ang aming nakababatang kapatid ay wala kasama namin. Sinabi ng aming ama sa amin, Kayo ay nakakaalam na dalawa ang ipinanganak sa akin ng babae, At lumabas ang isa mula sa akin, at sinabi ninyo na siya ay kinain ng mabangis na hayop, at hindi ko siya nakita hanggang ngayon. Kung kaya kunin ninyo ito mula sa aking mukha, at mangyari sa kanya ang kahinaan sa daan, ibaba ninyo ang aking katandaan na may kalungkutan tungo sa hades. Ngayon samakatuwid, kung ako ay pumasok patungo sa iyong anak, na aming ama, at ang bata ay wala kasama namin, samantalang ang kanyang kaluluwa ay nakasabit sa kaluluwa nito, At mangyayari na sa pagkakita niya na wala na ang bata kasama namin, mamamatay siya, at ibababa ng iyong mga lingkod ang katandaan ng iyong lingkod na aming ama, na may kalungkutan, sa hades. Ang iyong anak ay tumanggap ng bata mula sa ama, na nagsasabi, Kung hindi ko siya dadalhin sa

iyo at ihaharap ko siya sa iyong harapan, ako ay magiging makasalanan sa ama sa buong buhay ko. Ngayon nga, manatili ako sa iyo bilang alipin kapalit ng bata, lingkod ng panginoon, ngunit ang bata ay hayaang umakyat kasama ng kanyang mga kapatid. Paano nga ba ako aakyat patungo sa ama, kung ang bata ay wala sa amin? Baka makita ko ang mga kasamaan na darating sa aking ama.

45

At hindi nakaya ni Jose na tiisin ang lahat ng mga nakatayo sa kanyang piling, kaya sinabi niya, Palayasin ninyo ang lahat mula sa akin, at walang sinumang nakatayo kay Jose nang magpakilala siya sa kanyang mga kapatid. At pinakawalan niya ang kanyang tinig na may pag-iyak, at narinig ito ng lahat ng mga Ehipsiyo, at narinig ito hanggang sa bahay ni Faraon. Sinabi ni Joseph sa kanyang mga kapatid, Ako ay si Joseph, buhay pa ba ang aking ama? At hindi nakasagot ang kanyang mga kapatid sa kanya, sapagkat sila ay nagulat. Sinabi ni Joseph sa kanyang mga kapatid, Lumapit kayo sa akin, at sila ay lumapit, at sinabi niya, Ako ay si Joseph, ang inyong kapatid na inyong ipinagbili sa Egypt. Ngayon kaya huwag kayong malungkot, ni huwag itong maging mabigat sa inyo, na kayo ay nagbenta sa akin dito, sapagkat para sa buhay ay ipinadala ako ng Diyos una sa inyo. Ito ay pangalawang taon ng taggutom sa lupa, at mayroon pang natitirang limang taon, kung saan walang magiging pag-aararo, ni pag-aani. Isinugo nga ako ng Diyos bago kayo, upang maiwan ang inyong labi sa lupa, at upang buhayin ang inyong malaking nalalabi. Ngayon kaya, hindi kayo ang nagpadala sa akin dito, kundi ang Diyos, at ginawa niya ako na parang ama ni Faraon, at panginoon ng buong bahay niya, at pinuno ng buong lupain ng Ehipto. Magmadali kayong umakyat sa aking ama, at sabihin

ninyo sa kaniya, Ang mga ito ay sinasabi ng iyong anak na si Jose: Ginawa ako ng Diyos na panginoon ng buong lupain ng Ehipto, bumaba ka nga sa akin, at huwag kang manatili. At maninirahan ka sa lupain ng Gesem sa Arabya, at magiging malapit ka sa akin—ikaw, at ang iyong mga anak, at ang mga anak ng iyong mga anak, ang iyong mga tupa, at ang iyong mga baka, at ang lahat ng mayroon ka. At ako ay magpapakain sa iyo roon, sapagkat mayroon pang limang taon ng taggutom, upang hindi ka mawasak, at ang iyong mga anak na lalaki, at ang lahat ng iyong mga pag-aari. Narito, nakikita ng inyong mga mata, at ng mga mata ni Benjamin na aking kapatid, na ang aking bibig ang nagsasalita sa inyo. Iulat samakatuwid sa aking ama ang lahat ng aking kaluwalhatian sa Ehipto, at ang lahat ng inyong nakita, at magmadali kayong ibaba ang aking ama dito. At nang mahulog siya sa leeg ni Benjamin na kanyang kapatid, umiyak siya sa kanya, at si Benjamin ay umiyak din sa kanyang leeg. At matapos hagkan ang lahat niyang mga kapatid, umiyak siya sa kanila, at pagkatapos nito, nakipag-usap sa kanya ang kanyang mga kapatid.

At ang balita ay malawak na narinig sa bahay ni Faraon, na nagsasabi, Dumating ang mga kapatid ni Jose, at nagalak naman si Faraon at ang kanyang mga lingkod. At sinabi ni Faraon kay Jose, Sabihin mo sa iyong mga kapatid, gawin ninyo ito: punuin ang inyong mga sako, at bumalik kayo sa lupain ng Canaan. At pagkatapos ninyong kunin ang inyong ama at ang inyong mga pag-aari, pumarito kayo sa akin, at ibibigay ko sa inyo ang lahat ng mabubuting bagay ng Ehipto, at kakainin ninyo ang utak ng lupa. Ikaw naman, utusan ang mga ito: kumuha para sa kanila ng mga kariton mula sa lupain ng Ehipto para sa inyong mga anak at sa inyong mga asawa, at pagkatapos kunin ninyo ang inyong ama at pumarito kayo. At huwag kayong mag-atubili sa mga mata ng inyong mga kasangkapan, sapagkat ang lahat ng mabubuting

bagay ng Ehipto ay magiging sa inyo. Gumawa naman ng ganoon ang mga anak ng Israel. Binigyan naman ni Joseph sila ng mga kariton ayon sa mga sinabi ni Pharaoh na hari, at binigyan niya sila ng pagkain para sa daan. At sa lahat ay binigyan niya ng dalawang kasuutan, ngunit kay Benjamin ay binigyan niya ng tatlong daang ginto at limang pagpapalit ng kasuutan. At sa kanyang ama ay nagpadala siya ng katulad nito: sampung asno na may dalang lahat ng mabubuting bagay mula sa Ehipto, at sampung mula na may dalang tinapay para sa kanyang ama sa paglalakbay. Ipinadala niya ang kanyang mga kapatid, at sila ay umalis, at sinabi niya sa kanila, Huwag kayong magalit sa daan. At umakyat sila mula sa Ehipto, at dumating sa lupain ng Canaan kay Jacob na kanilang ama. At nag-ulat sila sa kaniya, na sinasabi, Ang anak mong si Jose ay buhay, at siya ay namamahala sa buong lupain ng Ehipto. At namangha si Jacob sa kanyang isipan, sapagkat hindi siya naniniwala sa kanila. Nagsalita naman sila sa kanya ng lahat ng sinabi ni Jose, ng lahat ng sinabi niya sa kanila. At nang makita niya ang mga kariton na ipinadala ni Jose upang sunduin siya, bumuhay ang espiritu ni Jacob na kanilang ama. Sinabi ni Israel, Dakila sa akin ito, kung buhay pa si Joseph na anak ko. Pupunta ako at makikita ko siya bago ako mamatay.

46

Umalis si Israel, siya at ang lahat niyang pag-aari, at dumating sa Balon ng Sumpa, at nag-alay ng handog sa Diyos ng kanyang amang si Isaac. Sinabi ng Diyos kay Israel sa isang pangitain ng gabi, Jacob, Jacob, at sumagot siya, Ano po iyon? Pero sinabi niya sa kanya, Ako ay ang Diyos ng iyong mga ninuno, huwag matakot na bumaba sa Ehipto, sapagkat gagawin kitang isang dakilang bansa doon. At ako ay bababa kasama mo sa Ehipto, at ako ay magdadala sa iyo pabalik hanggang sa wakas, at

si Joseph ay maglalagay ng kanyang mga kamay sa iyong mga mata. Bumangon si Jacob mula sa Balon ng Sumpa, at kinuha ng mga anak ni Israel ang kanilang ama, ang kanilang mga gamit, at ang kanilang mga asawa, at isinasakay sa mga kariton na ipinadala ni Jose upang buhatin siya. At kinuha nila ang kanilang mga pag-aari at lahat ng ari-arian na nakuha nila mula sa lupain ng Canaan, pumasok sila sa Ehipto—si Jacob at lahat ng kanyang mga inapo kasama niya. Ang mga anak na lalaki, at ang mga anak na lalaki ng kaniyang mga anak na lalaki na kasama niya, ang mga anak na babae, at ang mga anak na babae ng kaniyang mga anak na babae, at ang lahat niyang binhi ay dinala niya sa Ehipto. Ito nga ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Israel na pumasok sa Egipto kasama ni Jacob na kanilang ama. Si Jacob at ang kaniyang mga anak na lalaki, ang panganay ni Jacob, si Reuben. Ang mga anak naman ni Reuben ay sina Enoch, Pallu, Hezron, at Charmi. Ang mga anak ni Simeon ay sina Jemuel, at Jamin, at Ehud, at Jachin, at Zohar, at Saul na anak ng babaeng Canaanite. Ang mga anak ni Levi ay sina Gershon, Kath, at Merari. Ang mga anak na lalaki ni Juda ay sina Er, Onan, Shiloh, Perez, at Zerah, ngunit namatay sina Er at Onan sa lupain ng Canaan, at ang mga anak na lalaki ni Perez ay sina Hezron at Hamul. Ang mga anak naman ni Issachar, sina Tola, at Phua, at Hashum, at Shimron. Ang mga anak ni Zebulun ay sina Sered, Allon, at Achoel. Ito ang mga anak na lalaki ni Leah, na ipinanganak niya kay Jacob sa Mesopotamia ng Syria, at si Dinah na kanyang anak na babae; lahat ng mga kaluluwa, mga anak na lalaki at mga anak na babae, ay tatlumpu't tatlo. Ang mga anak naman ni Gad: sina Saphon, at Angis, at Sannis, at Thasoban, at Aedeis, at Aroedeis, at Areeleis. Ang mga anak ni Asher ay sina Jemna, Iessoua, Ieoul, Baria, at ang kanilang kapatid na si Sara. Ang mga anak ni Baria ay sina Chobor at Melchiil. Ito ang mga anak ni Zilpah, na ibinigay ni Laban kay Leah na kanyang anak na babae, na ipinanganak niya

ang mga ito kay Jacob, labing-anim na kaluluwa. Ang mga anak ni Rachel na asawa ni Jacob ay sina Joseph at Benjamin. Naging mga anak ni Joseph sa lupain ng Egypt, na ipinanganak sa kanya ni Asenath na anak na babae ni Potiphera na pari ng Heliopolis, sina Manasseh at Ephraim. Naging mga anak ni Manasseh, na ipinanganak sa kanya ng kanyang kabit na Syrian, si Machir. Si Machir naman ay naging ama ni Gilead. Ang mga anak naman ni Ephraim na kapatid ni Manasseh ay sina Suthelah at Tahan. Ang mga anak naman ni Suthelah ay si Edom. Ang mga anak ni Benjamin ay sina Bala, Bochor, at Asbel. Ang mga anak ni Bala ay sina Gera, Noeman, Anchis, Ros, at Mampim. Si Gera ay nag-anak kay Arad. Ito ang mga anak ni Rachel na ipinanganak niya kay Jacob, lahat-lahat ay labingwalong kaluluwa. Ang mga anak na lalaki ni Dan ay si Asom. At ang mga anak na lalaki ni Naphtali: si Asiel, at si Guni, at si Izhar, at si Shillem. Ito ang mga anak ni Ballas, na ibinigay ni Laban kay Rachel na kanyang anak na babae, na ipinanganak niya para kay Jacob—lahat-lahat ay pitong kaluluwa. Lahat ng kaluluwa na pumasok kasama ni Iakob papunta sa Ehipto, ang mga lumabas mula sa kanyang mga balakang, maliban sa mga asawa ng mga anak na lalaki ni Iakob, lahat ng kaluluwa, animnapu't anim, Ang mga anak na lalaki ni Joseph na ipinanganak sa kanya sa lupain ng Egypt, siyam na kaluluwa. Lahat ng mga kaluluwa ng sambahayan ni Jacob, na pumasok kasama ni Jacob papunta sa Egypt, pitumpu't limang kaluluwa.

At si Judah ay isinugo niya nang mauna kay Joseph upang makatagpo siya sa kanya sa lungsod ng mga Bayani sa lupain ng Rameses. Matapos isangkot ni Jose ang kanyang mga karwahe, umakyat siya upang salubungin si Israel na kanyang ama, sa lungsod ng mga Bayani, at nang makita niya ito, nagpatirapa siya sa kanyang leeg, at umiyak nang husto. At sinabi ni Israel kay

Joseph, Mamamatay na ako ngayon, sapagkat nakita ko ang iyong mukha, at ikaw ay buhay pa. Sinabi ni Joseph sa kanyang mga kapatid, Aakyat ako at ipahahayag ko sa Paraon, at sasabihin ko sa kanya, Ang aking mga kapatid at ang sambahayan ng aking ama, na nasa lupain ng Canaan, ay dumating na sa akin. Ang mga lalaki ay mga pastol, sapagkat sila ay dating mga tagapag-alaga ng hayop, at dinala nila ang kanilang mga hayop, ang kanilang mga baka, at lahat ng kanilang ari-arian. Kung tawagin nga kayo ni Faraon at sabihin sa inyo, Ano ang inyong trabaho? Sasabihin ninyo, Mga tagapag-alaga ng hayop kami, ang iyong mga lingkod, mula pa noong pagkabata hanggang ngayon, kami at ang aming mga ninuno, upang kayo ay makapanirahan sa lupain ng Goshen sa Arabia, sapagkat kasuklam-suklam sa mga Ehipsiyo ang lahat ng pastol ng mga tupa.

47

Pagdating ni Jose, nag-ulat siya sa Faraon at nagsabi, Ang ama ko at ang mga kapatid ko, at ang kanilang mga hayop at mga baka, at lahat ng kanilang pag-aari, ay dumating mula sa lupain ng Canaan, at narito, sila ay nasa lupain ng Goshen. Mula naman sa kanyang mga kapatid, kumuha siya ng limang lalaki, at iniharap niya sila kay Faraon. At sinabi ni Faraon sa mga kapatid ni Jose, Ano ang trabaho ninyo? At sinabi nila sa Faraon, Mga pastol ng mga tupa ang iyong mga lingkod, at kami at ang aming mga ama. Sinabi nila kay Faraon, Manirahan sa lupain ang aming pagdating, sapagkat walang pastulan para sa mga hayop ng iyong mga anak, lumakas ang taggutom sa lupain ng Canaan, ngayon nga titira kami sa lupain ng Goshen. Sinabi ni Faraon kay Joseph, Manirahan sila sa lupain ng Goshen, at kung alam mo na mayroon sa kanila mga lalaking makapangyarihan, itakda mo sila bilang mga pinuno ng aking mga hayop. Dumating sa Egypt kay Joseph

si Jacob at ang kanyang mga anak, at narinig ito ni Faraong hari ng Egypt. At sinabi ni Paraon kay Jose, Ang iyong ama at ang iyong mga kapatid ay dumating sa iyo. Narito, ang lupain ng Ehipto ay nasa harap mo; sa pinakamahusay na lupain, panatilihin ang iyong ama at ang iyong mga kapatid. Dinala naman ni Jose si Jacob na kanyang ama, at iniharap niya siya kay Paraon, at binasbasan ni Jacob si Paraon. Sinabi naman ni Faraon kay Jacob, Ilang taon na ang mga araw ng iyong buhay? At sinabi ni Jacob kay Paraon, Ang mga araw ng mga taon ng aking buhay, na ako ay nananahan bilang dayuhan, ay isandaan at tatlumpung taon. Maliit at masama ang naging mga araw ng mga taon ng aking buhay; hindi sila umabot sa mga araw ng mga taon ng buhay ng aking mga ama, na mga araw na sila ay nananahan bilang dayuhan. At pagkatapos basbasan ni Jacob ang Faraon, umalis siya mula sa kanya.

At ipinalakas ni Jose ang kanyang ama at ang kanyang mga kapatid, at binigyan niya sila ng pag-aari sa lupain ng Ehipto, sa pinakamahusay na lupain, sa lupain ng Rameses, ayon sa iniutos ng Paraon. At sinusukat ng butil si Joseph para sa kanyang ama, at para sa mga kapatid, at para sa bawat tao sa bahay ng kanyang ama, ayon sa pangangailangan ng bawat katawan.

Ngunit walang butil sa buong lupain, sapagkat ang taggutom ay lumala nang husto, at ang lupain ng Ehipto at ang lupain ng Canaan ay nawalan ng lakas dahil sa taggutom. Tinipon naman ni Jose ang lahat ng pilak na natagpuan sa lupain ng Ehipto at sa lupain ng Canaan mula sa butil na kanilang binibili, at sinusukat niya ang butil para sa kanila, at dinala ni Jose ang lahat ng pilak sa bahay ng Paraon. At naubos na ang lahat ng pilak mula sa lupain ng Ehipto at mula sa lupain ng Canaan, kaya dumating ang lahat ng mga Ehiptohanon kay Jose, na nagsasabi, Bigyan mo kami ng

tinapay, at bakit kami mamamatay sa harap mo? Naubusan na kasi ang pilak namin. Sinabi ni Jose sa kanila, Dalhin ninyo ang inyong mga hayop, at bibigyan ko kayo ng tinapay kapalit ng inyong mga hayop, kung naubusan na kayo ng pilak. Dinala nila ang kanilang mga hayop kay Jose, at binigyan sila ni Jose ng tinapay kapalit ng mga kabayo, ng mga tupa, ng mga baka, at ng mga asno, at pinakain niya sila ng tinapay kapalit ng lahat nilang hayop sa taong iyon. Lumabas ang taong iyon, at dumating sila sa kanya sa ikalawang taon, at sinabi nila sa kanya, Huwag nawang kami ay mamatay mula sa aming panginoon; sapagkat nauubos na ang aming pilak, at ang mga ari-arian at mga hayop ay napunta na sa iyo na aming panginoon, at wala nang natitira sa amin sa harap ng aming panginoon, kundi ang aming sariling katawan at ang aming lupa. Upang samakatuwid hindi kami mamatay sa harap mo, at ang lupa ay maging ilang, bilhin mo kami at ang aming lupa kapalit ng tinapay, at kami at ang aming lupa ay magiging mga alipin ng Faraon. Bigyan mo kami ng binhi upang kami ay makapaghasik at mabuhay at hindi mamatay, at ang lupa ay hindi magiging ilang. At nakuha ni Jose ang lahat ng lupa ng mga Ehipsiyo para sa Paraon, sapagkat ipinagbili ng mga Ehipsiyo ang kanilang lupa sa Paraon, dahil lumakas sa kanila ang taggutom, at naging pag-aari ng Paraon ang lupa. At ang mga tao ay ginawang alipin niya para sa kaniya bilang mga anak, mula sa mga dulo ng mga hangganan ng Ehipto hanggang sa mga dulo, Maliban lamang sa lupa ng mga pari, hindi ito nakuha ni Jose, sapagkat si Paraon ay nagbigay ng kaloob sa mga pari, at kinain nila ang kaloob na ibinigay ni Paraon sa kanila, kaya hindi nila ipinagbili ang kanilang lupa. At sinabi ni Jose sa lahat ng mga Ehipsiyo, Narito, nakuha ko kayo at ang inyong lupa ngayon para kay Paraon. Kumuha kayo ng binhi para sa inyong mga sarili, at magtanim sa lupa. At ang mga ani nito ay magiging sa inyo, at ibibigay ninyo ang ikalimang bahagi sa Faraon, ngunit ang apat na bahagi ay

magiging para sa inyo bilang binhi sa lupa, at para sa pagkain ninyo, at ng lahat ng nasa inyong mga tahanan. At sinabi nila, Iniligtas mo kami, nakatagpo kami ng pabor sa harap ng aming panginoon, at magiging mga alipin kami ng Faraon. At inilagay ni Jose sa kanila ang utos hanggang sa araw na ito sa lupain ng Ehipto, na para sa Paraon ang paglalaan, maliban lamang sa lupain ng mga pari na hindi pag-aari ng Paraon.

Nanirahan naman ang Israel sa lupain ng Ehipto sa lupain ng Gesem, at nagmana sila roon, at lumaki at dumami nang lubha. Nabuhay si Jacob sa lupain ng Ehipto ng labinpitong taon, at ang mga araw ng buhay ni Jacob ay naging isang daan apatnapu't pitong taon. Lumapit na ang mga araw ni Israel upang mamatay, at tinawag niya ang kanyang anak na si Joseph, at sinabi sa kanya, Kung nakatagpo ako ng pabor sa harap mo, ilagay ang iyong kamay sa ilalim ng aking hita, at ipakita mo sa akin ang awa at katotohanan, na huwag mo akong ilibing sa Egypt, Ngunit ako ay hihiga kasama ng aking mga ama, at ikaw ay kukuha sa akin mula sa Ehipto, at ikaw ay maglibing sa akin sa kanilang libingan. At sinabi niya, Gagawin ko ayon sa iyong salita. Sinabi niya, Sumumpa ka sa akin, at sumumpa siya sa kanya, at yumukod si Israel sa ibabaw ng dulo ng kaniyang tungkod.

48

Nangyari pagkatapos ng mga salitang ito, at isinabalita kay Joseph na ang kanyang ama ay may-sakit, at kinuha niya ang kanyang dalawang anak na sina Manasseh at Ephraim, at pumunta kay Jacob. Isinumbong nga kay Jacob, na sinasabi, Narito, ang iyong anak na si Joseph ay pumupunta sa iyo, at lumakas si Israel at umupo sa kama. At sinabi ni Jacob kay Joseph, Ang aking Diyos ay napakita sa akin sa Luz sa lupain ng

Canaan, at pinagpala niya ako. At sinabi niya sa akin, Narito, papalakasin kita at pararamihin kita, at gagawin kitang mga kongregasyon ng mga bansa, at ibibigay ko sa iyo ang lupang ito, at sa iyong binhi pagkatapos mo, bilang pag-aaring walang hanggan. Ngayon samakatuwid, ang iyong dalawang anak na lalaki na ipinanganak sa iyo sa lupain ng Ehipto bago ako dumating sa iyo sa Ehipto, ay akin na sila—si Efraim at si Manases —gaya nina Ruben at Simeon, magiging akin sila. Ngunit ang mga anak na iyong ipanganganak pagkatapos nito ay magiging sa ilalim ng pangalan ng kanilang mga kapatid, at tatawagin sila ayon sa mana ng mga iyon. Ako naman, nang ako ay pauwi mula sa Mesopotamia ng Syria, namatay si Rachel na iyong ina sa lupain ng Canaan, habang papalapit ako sa hippodrome ng Chabratha sa lupaing iyon, papunta sa Ephrathah, at inilibing ko siya sa daan ng hippodrome, na ito ay Bethlehem.

Nang makita naman ni Israel ang mga anak ni Jose, sinabi niya, Sino sa iyo ang mga ito? Sinabi ni Joseph sa kanyang ama, Sila ay aking mga anak na ibinigay sa akin ng Diyos dito. At sinabi ni Jacob, Dalhin mo sila sa akin upang pagpalain ko sila. Ang mga mata ni Israel ay nanlabo dahil sa katandaan, at hindi na niya sila makita, kaya pinalapit niya sila sa kaniya, hinalikan sila, at niyakap sila. At sinabi ni Israel kay Jose, Narito, hindi ako nawalan ng pagkakataong makita ang iyong mukha, at narito, ipinakita pa sa akin ng Diyos ang iyong mga anak. At inilabas sila ni Jose mula sa kanyang mga tuhod, at sumamba sila sa kanya na nakadapa sa lupa. At kinuha ni Jose ang kanyang dalawang anak, si Efraim sa kanyang kanan, mula sa kaliwa ni Israel, at si Manases sa kan Iniunat ni Israel ang kanyang kanang kamay at inilagay sa ulo ni Efraim, bagaman ito ang mas bata, at ang kanyang kaliwang kamay sa ulo ni Manases, na pinalit-palit niya ang kanyang mga kamay.

At pinagpala niya sila, at sinabi, Ang Diyos na siyang nakalugod ng aking mga ama sa harap niya, si Abraham at si Isaac, ang Diyos na nag-aaruga sa akin mula sa kabataan hanggang sa araw na ito, Ang Anghel na nagliligtas sa akin mula sa lahat ng kasamaan, pagpalain ang mga batang ito, at tatawagin sa kanila ang aking pangalan, at ang pangalan ng aking mga ninuno na si Abraham at Isaac, at nawa'y dumami sila nang husto sa ibabaw ng lupa. Nakita ni Jose na inilagay ng kanyang ama ang kanyang kanang kamay sa ulo ni Efraim, at tila mabigat ito sa kanya, kaya hinawakan ni Jose ang kamay ng kanyang ama upang alisin ito mula sa ulo ni Efraim patungo sa ulo ni Manases. Sinabi ni Joseph sa kanyang ama, Hindi ganito, ama, ito kasi ang panganay, ilagay ang iyong kanang kamay sa kanyang ulo. At hindi siya pumayag, pero sinabi niya, Alam ko, anak, alam ko, at ito ay magiging isang bayan, at ito ay itataas, pero ang kanyang kapatid na mas bata ay magiging mas dakila kaysa sa kanya, at ang kanyang binhi ay magiging karamihan ng mga bansa. At biniyayaan niya sila sa araw na iyon, sinasabi, Sa inyo ay pagpapalain ang Israel, sinasabi, Gawin ka ng Diyos na gaya ni Ephraim at gaya ni Manasseh. At inilagay niya si Ephraim sa harap ni Manasseh. Sinabi ni Israel kay Joseph, Narito, ako ay namamatay, at ang Diyos ay magiging kasama ninyo, at ibabalik niya kayo sa lupain ng inyong mga ama. Ako naman ay ibinibigay ko sa iyo ang Sikima bilang tanging bahagi na higit sa iyong mga kapatid, na kinuha ko mula sa kamay ng mga Amoreo gamit ang aking espada at pana.

49

Tinawag naman ni Jacob ang kanyang mga anak at sinabi sa kanila, Magtipon kayo upang maisaysay ko sa inyo kung ano ang mangyayari sa inyo sa mga huling araw. Magtipon kayo at makinig

sa akin, mga anak na lalaki ni Jacob, makinig Israel, makinig sa inyong ama. Reuben na panganay ko, ikaw ang lakas ko at simula ng aking mga anak, matigas dalhin at matigas na mapagmataas. Kumilos kang mapagmataas na parang tubig, huwag kumulo, sapagkat umakyat ka sa higaan ng iyong ama, noon ay dinungisan mo ang higaan na iyong inakyan. Si Simeon at Levi na mga kapatid ay nagtapos ng kawalang-katarungan ng kanilang pagpili. Sa kanilang kapulungan ay huwag na makapasok ang aking kaluluwa, at sa kanilang pagtitipon ay huwag makipagtalo ang aking puso, sapagkat sa kanilang galit ay pumatay sila ng mga tao, at sa kanilang pagnanasa ay pinutol nila ang mga litid ng toro. Sinumpa ang kanilang galit, sapagkat ito ay mapusok, at ang kanilang poot, sapagkat ito ay nagmatigas. Hahatiin ko sila sa Jacob, at pangangalatin ko sila sa Israel. Judah, pupurihin ka ng iyong mga kapatid, ang iyong mga kamay ay nasa likod ng iyong mga kaaway, yuyukod sa iyo ang mga anak ng iyong ama. Batang leon ng leon si Juda, mula sa usbong, anak ko, ikaw ay umakyat, pagkahiga ay natulog ka bilang leon at bilang batang leon, sino ang magbabangon sa kanya? Hindi mawawala ang pinuno mula sa Juda, at tagapamahala mula sa kanyang mga balakang, hanggang dumating ang mga nakalaan sa kanya, at siya ang inaasahan ng mga bansa. Iginapos niya sa puno ng ubas ang kanyang batang asno, at sa sanga ng ubas ang batang asno ng kanyang asno; huhugasan niya sa alak ang kanyang kasuotan, at sa dugo ng ubas ang kanyang balabal. Kumikislap ang kanyang mga mata kaysa alak, at mapuputi ang kanyang mga ngipin kaysa gatas. Si Zebulun ay maninirahan sa tabi ng dagat, at siya ay malapit sa daungan ng mga barko, at aabot hanggang sa Sidon. Si Issachar ay naghangad ng mabuti, na nagpapahinga sa gitna ng mga pamana. At nakikita na ang kapahingahan ay maganda, at ang lupa ay mainam, inilagay niya ang kanyang balikat sa pagpapagal, at siya ay naging isang magsasakang lalaki. Si Dan ay hahatol sa kaniyang bayan,

gaya ng isa ring lipi sa Israel. At maging si Dan na ahas sa daan, nakaupo sa landas, kumakagat ng sakong ng kabayo, at mahuhulog ang mangangabayo palikod, Naghihintay sa kaligtasan ng Panginoon. Gad, sasalakayin siya ng hukbong mandarambong, ngunit siya mismo ay hahabulin at sasalakayin niya ang mga ito hanggang sa kanilang mga paa. Asher, mataba ang kanyang tinapay, at siya ay magbibigay ng karangyaan sa mga pinuno. Naphtali ay punong katawan na nakaluwag, nagbibigay ng kagandahan sa supling. Anak na lumaki si Joseph, anak kong lumaki na pinagseselosan, anak kong bunso, bumalik ka sa akin. Sa kanya na pinag-uusapan, ininsulto nila, at nagdulot ng galit sa kanya ang mga panginoon ng mga pana. At nabali na may lakas ang kanilang mga pana, at nanghina ang mga litid ng mga braso ng kanilang kamay, sa pamamagitan ng kamay ng makapangyarihang tagapamahala ni Jacob, mula roon ang Makapangyarihan ng Israel na mula sa Diyos ng iyong ama. At tumulong sa iyo ang aking Diyos, at pinagpala ka ng pagpapala ng langit mula sa itaas, at pagpapala ng lupa na nagtataglay ng lahat, dahil sa pagpapala ng suso at bahay-bata. Ang mga pagpapala ng iyong ama at ina ay nangibabaw sa mga pagpapala ng mga walang hanggang bundok, at sa mga pagpapala ng mga burol na walang hanggan. Sila ay magiging sa ulo ni Jose, at sa tuktok ng ulo ng siyang naging pinuno ng mga kapatid. Si Benjamin ay isang lobong masasakim; sa umaga siya ay kakain pa, at sa gabi siya ay nagbibigay ng pagkain. Lahat ng mga ito ay labindalawang anak na lalaki ni Jacob, at ang mga ito ay sinabi sa kanila ng kanilang ama, at pinagpala niya sila, bawat isa ayon sa kaniyang pagpapala ay pinagpala niya sila. At sinabi niya sa kanila, Ako ay idadagdag sa aking bayan, ilibing ninyo ako kasama ng aking mga ama sa yungib na nasa bukid ni Efron na Heteo, Sa yungib na doble, sa harap ng Mamre, sa lupain ng Canaan, na binili ni Abraham ang yungib mula kay Ephron na Hittite bilang pag-aaring libingan.

Doon inilibing nila si Abraham at si Sarah na kanyang asawa, doon inilibing nila si Isaac at si Rebecca na kanyang asawa, doon inilibing nila si Leah, Sa pagmamay-ari ng bukid at ng yungib na nasa loob nito, mula sa mga anak na lalaki ni Heth. At huminto si Jacob sa pag-uutos sa kanyang mga anak, at nang maiangat niya ang kanyang mga paa sa higaan, namatay siya, at napabilang sa kanyang bayan.

50

At bumagsak si Jose sa ibabaw ng mukha ng kanyang ama, umiyak siya sa kanya, at hinalikan niya siya. At nag-utos si Jose sa kaniyang mga lingkod na mga tagapaglibingan na ilibing ang kaniyang ama, at inilibing ng mga tagapaglibingan si Israel. At tinupad nila ang kanyang apatnapu araw, sapagkat ganito binibilang ang mga araw ng libing, at nagluksa sa kanya ang Ehipto ng pitumpung araw. Ngunit nang lumipas na ang mga araw ng pagluluksa, nagsalita si Jose sa mga pinuno ni Faraon, at sinabi, Kung nakasumpong ako ng pabor sa harapan ninyo, pakiusap na magsalita tungkol sa akin sa pandinig ni Faraon, na inyong sabihin, Ang aking ama ay pinanumpa ako, na nagsasabi, Sa libingan na hinukay ko para sa aking sarili sa lupain ng Canaan, doon mo ako ilibing. Ngayon nga, aakyat ako, ilibing ko ang aking ama, at babalik ako. At sinabi ni Faraon kay Jose, Umakyat ka at ilibing mo ang iyong ama, gaya ng ipinanumpa niya sa iyo. At umakyat si Jose upang ilibing ang kanyang ama, at sumamang umakyat kasama niya ang lahat ng mga lingkod ni Paraon, at ang mga matatanda ng kanyang bahay, at ang lahat ng mga matatanda ng lupain ng Ehipto. At ang buong sambahayan ni Jose, at ang kanyang mga kapatid, at ang buong bahay ng kanyang ama, at ang kanyang mga kamag-anak, at ang mga tupa, at ang mga baka ay iniwan nila sa lupain ng Goshen. At sumampa

kasama niya ang mga karwahe at mga mangangabayo, at ang kampo ay naging napakalalaki. At dumating sila sa giikan ng Atad, na nasa kabilang pampang ng Jordan, at nagluksa sila para sa kanya ng malaking at napakalakas na pagluluksa, at nagluksa siya para sa kanyang ama ng pitong araw. At nakita ng mga naninirahan ng lupain ng Canaan ang pagluluksa sa giikan ng Atad, at sinabi nila, Malaking pagluluksa ito ng mga Ehipsiyo. Dahil dito, tinawag niya ang pangalan nito na Pagluluksa ng Ehipto, na nasa lampas ng Jordan. At ginawa sa kanya ng kanyang mga anak ang ganoon. At dinala siya ng kanyang mga anak sa lupain ng Canaan, at inilibing nila siya sa yungib na doble, na binili ni Abraham ang yungib bilang pag-aari ng libingan mula kay Ephron na Hittite, katapat ng Mamre. At bumalik si Jose sa Ehipto, siya at ang kanyang mga kapatid, at ang mga sumamang umakyat upang ilibing ang kanyang ama.

Nang makita ng mga kapatid ni Joseph na namatay na ang kanilang ama, sinabi nila, Baka magtatampo sa amin si Joseph, at gantihan niya kami sa lahat ng masama na ginawa namin sa kanya. At nang dumating sila kay Jose, sinabi nila, Ang iyong ama ay nagpasumpa bago siya mamatay, na nagsasabi, Ganito ang sabihin ninyo kay Joseph: Patawarin mo sila sa kanilang kawalang-katarungan at kasalanan, sapagkat masama ang ipinakita nila sa iyo, at ngayon ay tanggapin mo ang kawalang-katarungan ng mga lingkod ng Diyos ng iyong ama. At umiyak si Joseph habang nagsasalita sila sa kanya. At nang dumating sila sa kanya, sinabi nila, Alam namin na kami ay iyong mga alipin ng sambahayan. At sinabi ni Jose sa kanila, Huwag kayong matakot, sapagkat ako ay kay Diyos. Kayo ay nagplano laban sa akin tungo sa kasamaan, ngunit ang Diyos ay nagplano para sa akin tungo sa kabutihan, upang mangyari tulad ng ngayon, at mapakain ang maraming bayan. At sinabi niya sa kanila, Huwag kayong

matakot, ako ay magpapakain sa inyo at sa inyong mga pamilya, at pinalakas niya ang loob nila, at nagsalita siya sa kanilang puso. At nanirahan si Jose sa Ehipto, siya at ang kaniyang mga kapatid, at ang buong sambahayan ng kaniyang ama, at nabuhay si Jose ng isandaan at sampung taon. At nakita ni Joseph ang mga anak ni Ephraim hanggang sa ikatlong salinlahi, at ang mga anak ni Machir na anak ni Manasseh ay ipinanganak sa mga hita ni Joseph. At sinabi ni Jose sa kanyang mga kapatid, Ako ay namamatay, ngunit tunay na dadalawin kayo ng Diyos, at dadalhin niya kayo mula sa lupang ito papunta sa lupang isinumpa ng Diyos sa ating mga ama, kay Abraham, Isaac, at Jacob. At pinanumpa ni Jose ang mga anak ng Israel, na sinasabi, Sa pagdalaw na dadalaw ang Diyos sa inyo, dadalhin ninyo pataas ang aking mga buto mula dito kasama ninyo. At namatay si Jose sa edad na isandaan at sampung taon, at inilibing nila siya, at inilagay sa kabaong sa Ehipto.

Exodo

1

Ito ang mga pangalan ng mga anak ni Israel na pumasok sa Ehipto kasama si Jacob na kanilang ama, bawat isa ay pumasok na kasama ang buong kanilang sambahayan. Reuben, Simeon, Levi, Judas, Issachar, Zebulun, Benjamin, Dan, at Naphtali, Gad, at Asher. Si Joseph ay nasa Egypt, at ang lahat ng mga kaluluwa mula kay Jacob ay pitumpu't lima. Namatay si Joseph, at lahat ng kanyang mga kapatid, at ang buong henerasyon na iyon. Ngunit ang mga anak ni Israel ay tumubo, at dumami, at naging napakarami, at lumakas nang lubhang-lubha, at pinarami sila ng lupain. Bumangon nga ang ibang hari sa Ehipto, na hindi nakakilala kay Joseph. Sinabi niya sa kanyang bansa, Narito, ang lahi ng mga anak ng Israel ay napakaraming tao, at sila ay mas malakas kaysa sa atin. Halika nga kaya, gumawa tayo ng tuso laban sa kanila, baka sila ay dumami, at kapag may digmaang mangyari sa atin, sila ay makikipag-alyansa sa ating mga kaaway, at makikidigma laban sa atin, at lalabas mula sa lupaing ito. At nagtalaga siya sa kanila ng mga tagapangasiwa ng mga gawain upang pahirapan nila sila sa pamamagitan ng mga gawaing mabibigat. At nagtayo sila ng mga matitibay na lungsod para kay Faraon: ang Peitho, ang Rameses, at ang On na siyang lungsod ng Helios. Ngunit dahil sila ay kanilang pinagpapahirap, lalo silang dumarami, at lumalaki ng lubhang lubha, at kinamumuhian ng mga Ehipsiyo ang mga anak ng Israel. At inaapi ng mga Ehipsiyo ang mga anak ng Israel sa pamamagitan ng puwersa. At pinapahirap nila ang kanilang buhay sa mga gawaing matitigas, sa putik at sa paggawa ng laryo, at sa lahat ng mga gawaing nasa mga parang, ayon sa lahat ng mga gawa na kanilang pinagalipin sila nang may puwersa.

At sinabi ng hari ng mga Ehipsiyo sa mga hilot ng mga Hebreo, ang pangalan ng isa sa kanila ay Sefora, at ang pangalan ng pangalawa ay Pua, At sinabi niya, Kapag kayo ay tumutulong sa panganganak ng mga Hebreong babae, at sila ay malapit nang manganak, kung lalaki ito, patayin ninyo ito, ngunit kung babae, ingatan ninyo ito. Natakot nga ang mga hilot sa Diyos, at hindi nila ginawa ang ayon sa iniutos sa kanila ng hari ng Ehipto, at pinabuhay nila ang mga lalaking sanggol. Tinawag ng hari ng Ehipto ang mga hilot at sinabi sa kanila, Bakit ginawa ninyo ang bagay na ito at pinananatili ninyong buhay ang mga lalaking sanggol? Sinabi ng mga hilot sa Faraon, Hindi tulad ng mga kababaihan ng Ehipto ang mga Hebreo, sapagkat sila ay nanganganak na bago pa man dumating sa kanila ang mga hilot, at nanganak na sila. Mabuti at ginawa ng Diyos sa mga hilot, at dumami ang bayan, at naging napakalakas. Dahil natakot ang mga hilot sa Diyos, gumawa sila ng mga bahay para sa kanilang sarili. Nag-utos naman si Paraon sa lahat ng kanyang mga tao, Bawat lalaking ipanganak sa mga Hebreo ay itapon ninyo sa ilog, at bawat babae ay panatilihing buhay.

2

May isang tao mula sa tribo ng Levi na nag-asawa ng isa sa mga anak na babae ng Levi. At kumuha sa loob ng sinapupunan, at nanganak ng lalaki, at nang makita nila itong maganda, itinago nila ito ng tatlong buwan. Dahil hindi na nila ito makubli, kumuha ang kanyang ina ng basket at pinahiran ito ng aspalto pitch, at inilagay ang bata sa loob nito, at inilagay ito sa latian malapit sa ilog. At ang kanyang kapatid na babae ay nanonood mula sa malayo upang malaman kung ano ang mangyayari sa kanya.

Bumaba ang anak na babae ng Faraon upang maligo sa ilog, at ang kanyang mga tagapaglingkod ay naglalakad sa tabi ng ilog. Nang makita niya ang basket sa latian, nagpadala siya ng tagapaglingkod at kinuha ito. Nang buksan niya, nakita niya ang batang umiiyak sa loob ng basket, at iniligtas siya ng anak na babae ni Faraon, at sinabi, Ito ay mula sa mga bata ng mga Hebreo. At sinabi ng kapatid niyang babae sa anak na babae ni Faraon, Gusto mo ba tatawagin ko para sa iyo ang isang babaeng nagpapasuso mula sa mga Hebreo, at magpapasuso siya para sa iyo ng bata? At sinabi ng anak na babae ni Faraon, Pumunta ka. Pagdating ng dalaga, tinawag niya ang ina ng sanggol. Sinabi ng anak na babae ni Faraon sa kanya, Ingatan mo para sa akin ang batang ito, at pasusuhin mo para sa akin, at bibigyan kita ng sahod. Kinuha ng babae ang bata, at pinasuso niya ito. Nang lumaki na ang bata, dinala niya ito sa anak na babae ng Faraon, at naging anak niyang lalaki ito. Pinangalanan niya siyang Moises, na sinasabing, Mula sa tubig ko siya kinuha.

Nangyari nang sa mga araw na maraming yaon, nang si Moises ay naging malaki na, lumabas siya patungo sa kanyang mga kapatid na mga anak ng Israel. Napansin niya ang kanilang pagpapagal, at nakita niya ang isang taong Ehipsiyo na sumasaktan sa isang Hebreo, sa mga sarili niyang kapatid na mga anak ng Israel. Pagkatingin sa palibot dito at doon at hindi nakakita ng sinuman, at matapos hampasin ang Ehipsiyo, itinago niya ito sa buhangin. Lumabas nga sa ikalawang araw, nakakita siya ng dalawang lalaking Hebreo na nag-aaway, at sinabi niya sa gumagawa ng mali, Bakit mo sinasaktan ang iyong kapwa? Pero sinabi niya, Sino ang nag-appoint sa iyo bilang pinuno at hukom sa amin? Hindi ba ako ay nais mong patayin, sa paraang pinatay mo kahapon ang Ehipsiyo? Natakot si Moises, at sinabi, Kung ganito pala, hayag na naging ang salitang ito. Narinig ni Faraon

ang salitang ito, at hinanap niya si Moises upang patayin. Umalis si Moises mula sa harapan ni Faraon, at nanirahan sa lupain ng Midian. Pagdating niya sa lupain ng Midian, umupo siya sa tabi ng balon. Ang pari ng Midian ay may pitong anak na babae na nag-aalaga ng mga tupa ng kanilang amang si Jethro, at pagdating nila ay umigib sila ng tubig hanggang mapuno ang mga sisidlan upang painumin ang mga tupa ng kanilang amang si Jethro. Ngunit nang dumating ang mga pastol, itinaboy nila sila, pero tumayo si Moises at iniligtas sila, at umigib siya ng tubig para sa kanila, at pinainuman niya ang kanilang mga tupa. Dumating sila kay Raguel na kanilang ama, at sinabi niya sa kanila, Bakit kayo nagmadali na dumating ngayon? Ngunit sinabi nila, Isang taong Ehipsiyo ang umligtas sa amin mula sa mga pastol, at umigib siya ng tubig para sa amin, at pinainom niya ang aming mga tupa. At sinabi niya sa kanyang mga anak na babae, At nasaan ba siya? At bakit ninyo iniwan ang lalaking iyon? Tawagin ninyo siya, upang kumain siya ng tinapay. Naninirahan si Moises kasama ang lalaki, at ibinigay nito sa kanyang anak na babae na si Seppora kay Moises bilang asawa. Sa pagdadalang-tao, ang babae ay nanganak ng isang anak na lalaki, at pinangalanan ni Moises siya ng Gershom, na sinasabi, Sapagkat ako ay dayuhan sa ibang lupain. Pagkatapos ng maraming araw na yaon, namatay ang hari ng Ehipto, at napaungol ang mga anak ng Israel dahil sa kanilang mga gawain, at sumigaw sila, at umabot ang kanilang sigaw sa Diyos dahil sa kanilang mga gawain. At nakinig ang Diyos sa kanilang daing, at naalala ng Diyos ang kanyang tipan kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob. At nakita ng Diyos ang mga anak ng Israel, at ipinakilala niya ang kanyang sarili sa kanila.

3

At si Moises ay nagpapastol ng mga tupa ni Jethro na kaniyang biyenan, ang pari ng Midian, at dinala niya ang mga tupa sa ilang, at dumating sa bundok ng Horeb. Napakita sa kanya ang Anghel ng Panginoon sa apoy ng ningas mula sa palumpong, at nakita niya na ang palumpong ay nasusunog ng apoy, ngunit ang palumpong ay hindi nasunog. Sinabi ni Moses, Lalapit ako at titingnan ko ang dakilang pangitaing ito, kung bakit hindi nasusunog ang palumpong. Nang makita ng Panginoon na siya ay lumalapit upang tingnan, tinawag siya ng Panginoon mula sa palumpong, na nagsasabi, Moises, Moises, at sinabi niya, Ano po iyon? Pero sinabi niya, Huwag kang lumapit dito. Tanggalin mo ang iyong sandalyas sa iyong mga paa, sapagkat ang lugar kung saan ikaw nakatayo ay banal na lupa. At sinabi, Ako ay ang Diyos ng iyong ama, Diyos ni Abraham, at Diyos ni Isaac, at Diyos ni Jacob. Itinago naman ni Moises ang kanyang mukha, sapagkat takot siyang tumingin sa harapan ng Diyos. Sinabi ng Panginoon kay Moses, Nakita ko ang kapinsalaan ng aking bayan sa Egypt, at narinig ko ang kanilang sigaw mula sa mga tagapag-utas, sapagkat alam ko ang kanilang sakit, At ako ay bumaba upang iligtas sila mula sa kamay ng mga Ehipsiyo, at upang ilabas sila mula sa lupaing yaon, at upang ipasok sila sa lupaing mabuti at malawak, sa lupaing umaagos ng gatas at pulot, sa lugar ng mga Cananeo, at mga Heteo, at mga Amorreo, at mga Perizzeo, at mga Girgaseo, at mga Hiveo, at mga Jebuseo. At ngayon, narito, ang sigaw ng mga anak ng Israel ay dumating sa akin, at nakita ko ang pag-aapi na ginagawa ng mga Ehipsiyo sa kanila. At ngayon, halika, isusugo kita sa Faraon na hari ng Ehipto, at ilalabas mo ang aking bayan, ang mga anak ng Israel, mula sa lupain ng Ehipto.

At sinabi ni Moises sa Diyos, Sino ako, na ako ay pupunta kay Faraon na hari ng Ehipto, at na ako ay maglalabas ng mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto? Sinabi ng Diyos kay Moises, Ako

ay magiging kasama mo, at ito ang magiging tanda sa iyo na ako ang nagsugo sa iyo: kapag mailabas mo ang aking bayan mula sa Ehipto, kayo ay maglilingkod sa Diyos sa bundok na ito. At sinabi ni Moises sa Diyos, Narito, ako ay lalabas sa mga anak ng Israel, at sasabihin ko sa kanila, Ang Diyos ng ating mga ama ay nagsugo sa akin sa inyo. Tatanungin nila ako, Ano ang pangalan niya? Ano ang sasabihin ko sa kanila? At sinabi ng Diyos kay Moises, Ako ay ang Yaong Naroroon, at sinabi, Ganito mo sasabihin sa mga anak ng Israel: Ang Yaong Naroroon ay nagsugo sa akin sa inyo. At sinabi ng Diyos muli kay Moises, Ganito ang sasabihin mo sa mga anak ng Israel: Ang Panginoon, ang Diyos ng aming mga ama, ang Diyos ni Abraham, at Diyos ni Isaac, at Diyos ni Jacob, ay nagsugo sa akin sa inyo. Ito ang aking pangalan magpakailanman, at alaala sa mga salinlahi. Pagdating mo, samakatuwid, tipunin mo ang kapulungan ng mga matatanda ng mga anak ng Israel, at sasabihin mo sa kanila, Ang Panginoon na Diyos ng ating mga ama ay napakita sa akin, ang Diyos ni Abraham, at Diyos ni Isaac, at Diyos ni Jacob, na nagsasabi: Tunay na dinalaw ko kayo, at nakita ko ang lahat ng nangyari sa inyo sa Ehipto. At sinabi niya, Aakyatin ko kayo mula sa kapighatian ng mga Ehipsiyo tungo sa lupain ng mga Cananeo, at ng mga Heteo, at ng mga Amorreo, at ng mga Perezeo, at ng mga Gergeseo, at ng mga Heveo, at ng mga Jebuseo, tungo sa lupaing umaagos ng gatas at pulot. At makikinig sila sa iyong tinig, at papasok ka, ikaw at ang kapulungan ng matatanda ng Israel, sa Faraon na hari ng Ehipto, at sasabihin mo sa kanya, Ang Diyos ng mga Hebreo ay tumawag sa amin; pupunta nga kami ng tatlong araw na paglalakbay sa ilang, upang kami ay mag-alay sa aming Diyos. Ngunit ako ay nakakaalam na hindi kayo papayagang umalis ng Faraon na hari ng Ehipto, kung hindi sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay. At pagkatapos na iniunat ang kamay, sasaktan ko ang mga Ehipsiyo sa pamamagitan ng lahat ng aking mga kahanga-hangang gawa na

gagawin ko sa kanila, at pagkatapos nito ay palalayain niya kayo. At bibigyan ko ng pabor ang bayang ito sa harap ng mga Ehipsiyo, at kapag kayo ay aalis, hindi kayo aalis nang walang dala. Ngunit hihilingin ng babae mula sa kanyang kapitbahay at kasama sa tahanan ang mga sisidlang pilak, at ginto, at kasuutan, at ilalagay ninyo ito sa inyong mga anak na lalaki at sa inyong mga anak na babae, at sasamsamin ninyo ang mga Ehipsiyo.

4

Sumagot nga si Moises at sinabi, Kung hindi sila maniwala sa akin, ni makinig sa tinig ko, sasabihin nila kasi na hindi napakita sa iyo ang Diyos, ano ang sasabihin ko sa kanila? Sinabi ng Panginoon sa kanya, Ano ito sa iyong kamay? At sinabi niya, Tungkod. At sinabi, Ihagis mo ito sa lupa, at inihagis niya ito sa lupa, at naging ahas ito, at tumakas si Moises mula rito. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Iunat mo ang iyong kamay at hawakan mo ang buntot. Iniunat nga niya ang kanyang kamay at hinawakan ang buntot, at naging tungkod ito sa kanyang kamay. Upang maniwala sila sa iyo, na napakita sa iyo ang Diyos ng kanilang mga ama, ang Diyos ni Abraham, at ang Diyos ni Isaac, at ang Diyos ni Jacob. Sinabi ng Panginoon sa kanya muli, Ipasok ang iyong kamay sa loob ng iyong dibdib, at ipinasok niya ang kanyang kamay sa loob ng kanyang dibdib, at inilabas niya ang kanyang kamay mula sa kanyang dibdib, at ang kanyang kamay ay naging parang niyebe. At sinabi niyang muli, Ilagay mo ang iyong kamay sa iyong dibdib, at inilagay niya ang kaniyang kamay sa kaniyang dibdib, at inilabas niya ito mula sa kaniyang dibdib, at muli itong naibalik sa kulay ng kaniyang laman. Ngunit kung hindi sila maniniwala sa iyo, ni hindi sila makinig sa tinig ng unang tanda, maniniwala sila sa iyo sa tinig ng ikalawang tanda. At mangyayari na kung hindi sila maniwala sa iyo sa dalawang

tandang ito, ni hindi makinig sa iyong tinig, kukunin mo mula sa tubig ng ilog, at ibubuhos mo sa tuyong lupa, at ang tubig na kukunin mo mula sa ilog ay magiging dugo sa tuyong lupa. Sinabi ni Moses sa Panginoon, Namamanhik ako, Panginoon, hindi ako sapat noon kahapon ni noong ikatlong araw, ni mula nang simulan mong magsalita sa iyong lingkod; ako ay mahina ang boses at mabagal ang dila. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Sino ang nagbigay ng bibig sa tao? At sino ang gumawa ng bingi at pipi, ng nakakakita at bulag? Hindi ba ako, ang Diyos? At ngayon, pumunta ka, at ako ay bubuksan ang iyong bibig, at tuturuan kita ng iyong sasabihin. At sinabi ni Moises, Namamanhik ako, Panginoon, italaga ang iba na may kakayahan, na iyong isusugo. At nagalit nang husto ang Panginoon kay Moises, sinabi, Hindi ba narito si Aaron na iyong kapatid na Levita? Alam ko na siya ay tunay na magsasalita sa iyo, at narito, siya ay lalabas upang salubungin ka, at pagkakita niya sa iyo ay magagalak siya sa kanyang sarili. At ikaw ay magsasalita sa kaniya, at ibibigay mo ang aking mga salita sa kaniyang bibig, at ako ay magbubukas ng iyong bibig at ng kaniyang bibig, at tuturuan ko kayo kung ano ang inyong gagawin. At siya ay magsasalita para sa iyo sa bayan, at siya ay magiging iyong bibig, ikaw naman ay magiging para sa kanya ang mga bagay tungkol sa Diyos. At ang tungkod na ito na naging ahas ay kukunin mo sa iyong kamay, kung saan mo gagawin ang mga tanda.

Pumunta si Moises at bumalik siya kay Jetro na kaniyang manugang, at sinabi niya, Pupunta ako at babalik sa aking mga kapatid sa Egipto, at makikita ko kung sila ay nabubuhay pa. At sinabi ni Jetro kay Moises, Pumunta ka nang malusog. Pagkatapos ng maraming araw na iyon, namatay ang hari ng Egipto. Sinabi ng Panginoon kay Moses sa Midian, Pumunta ka, umalis ka patungo sa Egypt, sapagkat namatay na ang lahat ng mga naghahanap ng

iyong kaluluwa. Kinuha naman ni Moises ang kanyang asawa at ang mga anak, isinakay niya sila sa mga hayop na pampasan, at bumalik sa Ehipto. Kinuha rin ni Moises ang tungkod mula sa Diyos at dinala niya ito sa kanyang kamay. Sinabi ng Panginoon kay Moses, Habang ikaw ay pumupunta at bumabalik sa Egypt, tingnan mo ang lahat ng mga himala na ibinigay ko sa iyong mga kamay, gagawin mo ang mga ito sa harap ni Pharaoh, ngunit ako ay papatitigas ang kanyang puso, at hindi niya ipapadala ang bayan. Ikaw naman ay sasabihin mo sa Faraon, ang mga bagay na ito ay sinasabi ng Panginoon, ang anak kong panganay ay ang Israel. Sinabi ko nga sa iyo, palayain ang aking bayan upang maglingkod sila sa akin. Kung hindi mo nais na palayain sila, tingnan mo, papatayin ko ang iyong anak na panganay. Ngunit nangyari sa daan, sa tuluyan, nakatagpo siya ng Anghel ng Panginoon, at nais nitong patayin siya. At kinuha ni Seppōra ang isang batong maliit, tinuli ang balat ng ari ng kanyang anak, bumagsak sa kanyang mga paa, at sinabi, Tumigil ang dugo ng pagtutuli ng aking anak. At umalis siya mula sa kanya, sapagkat sinabi niya, Tumigil ang dugo ng pagtutuli ng aking anak. Sinabi ng Panginoon kay Aaron, Pumunta ka upang salubungin si Moises sa ilang, at pumunta siya, at nakatagpo niya siya sa bundok ng Diyos, at naghalikan sila. At iniulat ni Moises kay Aaron ang lahat ng mga salita ng Panginoon na ipinadala, at ang lahat ng mga salita na iniutos sa kaniya. Pumunta nga sina Moises at Aaron, at tinipon nila ang kapulungan ng mga matatanda ng mga anak ng Israel. At nagsalita si Aaron ng lahat ng mga salitang ito, na sinalita ng Diyos kay Moises, at ginawa ang mga tanda sa harap ng bayan. At naniniwala ang bayan at nagalak, sapagkat dinalaw ng Diyos ang mga anak ng Israel, at sapagkat nakita niya ang kanilang kapighatian. Yumuko nga ang bayan at sumamba.

At pagkatapos ng mga ito, pumasok sina Moises at Aaron patungo kay Faraon, at sinabi nila sa kanya, Mga ito ang sinasabi ng Panginoon, ang Diyos ng Israel: Ipadala mo ang aking bayan, upang sila ay magdiwang sa akin sa ilang. At sinabi ni Paraon, Sino ba siya na dapat kong pakinggan ang kanyang tinig, upang palayain ko ang mga anak ng Israel? Hindi ko kilala ang Panginoon, at ang Israel ay hindi ko palalayain. At sinasabi nila sa kanya, Ang Diyos ng mga Hebreo ay tumawag sa amin, pupunta nga kami ng tatlong araw na paglalakbay sa ilang, upang mag-alay kami sa Panginoon na aming Diyos, baka sakaling makatagpo namin ang kamatayan o pagpatay. At sinabi sa kanila ng hari ng Ehipto, Bakit ginugulo ninyo ni Moises at Aaron ang bayan mula sa kanilang mga gawain? Umalis kayo, bawat isa sa inyo, sa kaniyang mga gawain. At sinabi ni Faraon, Narito, marami na ngayon ang mga tao, kaya huwag na nating tigilan sila sa kanilang mga gawain. Nag-utos naman si Paraon sa mga tagapagpatrabaho ng bayan at sa mga eskriba, na sinasabi, Hindi na kayo magbibigay ng dayami sa bayan para sa paggawa ng laryo, gaya ng kahapon at ikatlong araw, kundi sila mismo ay pumunta at magtipon para sa kanilang sarili ng dayami. At ang takda ng paggawa ng laryo na kanilang ginagawa araw-araw ay ipapataw mo sa kanila; hindi ka mag-aalis kahit ano. Sila ay walang ginagawa kasi, kaya sumigaw sila at nagsabi, Tayo ay bumangon at mag-alay sa ating Diyos. Mabigatan ang mga gawa ng mga taong ito, at mag-alala sila tungkol dito, at huwag silang mag-alala sa mga walang kalamang salita.

Pinagmamadali nila ang mga tagapagpaatag-gawain at ang mga eskriba, at sinabi nila sa bayan, Ito ang sinasabi ni Faraon: Hindi na ako magbibigay sa inyo ng dayami. Kayo mismo, habang naglalakad, mangolekta para sa inyong mga sarili ng dayami mula sa kung saan ninyo ito makikita, sapagkat walang ibabawas mula

sa inyong takdang gawain. At nakakalat ang mga tao sa buong lupain ng Ehipto upang mangalap ng dayami para sa dayami. Ang mga tagapagpasimulan ay nag-udyok sa kanila, nagsasabi, Tapusin ninyo ang mga gawain at mga tungkulin araw-araw, gaya rin noong ibinibigay pa sa inyo ang dayami. At hinampas ang mga eskriba ng lahi ng mga anak ng Israel, ang mga itinalaga sa kanila ng mga tagapangasiwa ng Faraon, na nagsasabi, Bakit hindi ninyo nakumpleto ang inyong mga kontribusyon sa paggawa ng laryo gaya ng kahapon at ikatlong araw, at ang sa ngayon? Pagkapasok ngunit ang mga eskriba ng mga anak Israel sum Ang dayami ay hindi ibinibigay sa iyong mga lingkod, at sinasabi sa amin na gumawa ng laryo, at narito, ang iyong mga lingkod ay napalo na, kaya ginagawan mo ng mali ang iyong bayan. At sinabi niya sa kanila, Kayo ay tamad, mga tamad kayo. Dahil dito kayo ay nagsasabi, Tayo ay pumunta at mag-alay sa ating Diyos. Ngayon nga, pagkatapos umalis, magtrabaho kayo, sapagkat ang dayami ay hindi ibibigay sa inyo, at ang takdang dami ng laryo ay inyong ibibigay pa rin. Nakita ng mga eskriba ng mga anak ng Israel ang kanilang sarili sa kasamaan, na nagsasabi, Hindi ninyo iiwan ang paggawa ng laryo, ang itinakdang dami para sa bawat araw. Nakatagpo nila sina Moises at Aaron na paparating upang salubungin sila, habang lumalabas sila mula kay Paraon. At sinabi nila sa kanila, Makita nawa kayo ng Diyos at hatulan, sapagkat ginawa ninyong kasuklam-suklam ang aming amoy sa harap ni Faraon at sa harap ng kanyang mga tagapaglingkod, upang magbigay ng espada sa kanyang mga kamay upang patayin kami. Bumalik nga si Moises sa Panginoon, at sinabi, Nakikiusap ako, Panginoon, bakit mo pinagdusa ang bayang ito? At bakit mo ako isinugo? At mula nang pumunta ako kay Paraon upang magsalita sa iyong pangalan, siya ay nagpahirap sa bayang ito, at hindi mo iniligtas ang iyong bayan.

6

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Makikita mo na kung ano ang gagawin ko sa Paraon, sapagkat sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay ay palalayasin niya sila, at sa pamamagitan ng mataas na braso ay palalayasin niya sila mula sa kaniyang lupain. Nagsalita nga ang Diyos kay Moises, at sinabi sa kanya, Ako ang Panginoon. At ako ay napakita kay Abraham, kay Isaac, at kay Jacob bilang kanilang Diyos, at ang aking pangalan na Panginoon ay hindi ko inihayag sa kanila. At itinatag ko ang aking tipan sa kanila, upang ibigay sa kanila ang lupain ng mga Cananeo, ang lupaing kanilang pinananahan, kung saan sila nanirahan. At narinig ko ang daing ng mga anak ng Israel na inalipin ng mga Ehipsiyo, at naalaala ko ang inyong tipan. Pumunta, sinabi ko sa mga anak ng Israel: Ako ang Panginoon, at ilalabas ko kayo mula sa kapangyarihan ng mga Ehipsiyo, ililigtas ko kayo mula sa pagkaalipin, at tutubusin ko kayo sa pamamagitan ng mataas na bisig at dakilang paghatol. At kukukunin ko kayo para sa aking sarili bilang bayan ko, at ako ay magiging inyong Diyos, at malalaman ninyo na ako ang Panginoon na inyong Diyos, na naglabas sa inyo mula sa pang-aapi ng mga Ehipsiyo. At ipapasok ko kayo sa lupain, sa kung saan iniunat ko ang aking kamay, upang ibigay ito kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob, at ibibigay ko sa inyo ito bilang pamana, akong Panginoon. Nagsalita nga si Moises nang ganoon sa mga anak ng Israel, ngunit hindi sila nakinig kay Moises dahil sa kawalan ng loob at dahil sa mga matitigas na gawain. Sinabi naman ng Panginoon kay Moses, Pumasok ka, magsalita kay Faraon na hari ng Ehipto, upang palayain niya ang mga anak ng Israel mula sa kaniyang lupain. Nagsalita si Moises sa harap ng Panginoon at sinabi, Narito, ang mga anak ng Israel ay hindi nakinig sa akin, kaya paano makikinig sa akin si Faraon? Ako ay

walang-matwid. Ngunit sinabi ng Panginoon kay Moses at kay Aaron, at inutusan niya sila tungkol kay Faraon na hari ng Ehipto, upang palayasin ang mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto.

At ang mga ito ay mga pinuno ng mga bahay ng kanilang mga ninuno, mga anak ni Reuben, panganay ni Israel: si Enoch, at si Pallu, si Hezron, at si Carmi; ito ang kamag-anakan ni Reuben. At ang mga anak na lalaki ni Simeon: si Jemuel, at si Jamin, at si Ehud, at si Jachin, at si Zohar, at si Saul na mula sa babaeng Canaanita—ito ang mga angkan ng mga anak na lalaki ni Simeon. At ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Levi ayon sa kanilang kamag-anakan: Gershon, Kohath, at Merari, at ang mga taon ng buhay ni Levi ay isandaan tatlumpu't pito. At ang mga ito ay mga anak ni Gershon: si Libni at si Shimei, ayon sa kanilang mga angkan. At ang mga anak na lalaki ni Kaath: si Ambram, at si Issaar, si Hebron, at si Ozeiel, at ang mga taon ng buhay ni Kaath ay isang daan tatlumpu't tatlong taon. At ang mga anak na lalaki ni Merari, si Mahli at si Mushi. Ito ang mga sambahayan ng mga angkan ni Levi ayon sa kanilang kamag-anakan. At kinuha ni Amram si Jochebed, anak na babae ng kapatid ng kanyang ama, bilang kanyang asawa, at ipinanganak niya sa kanya sina Aaron at Moses, at si Miriam na kanilang kapatid na babae. Ang mga taon naman ng buhay ni Amram ay isang daan tatlumpu't dalawang taon. At ang mga anak na lalaki ni Issachar, sina Korah, at Naphek, at Zechri. At ang mga anak na lalaki ni Ozeiel: si Misael, si Elisaphan, at si Segrei. Kinuha ni Aaron si Elizabeth na anak na babae ni Aminadab, kapatid na babae ni Nahshon, bilang kanyang asawa, at ipinanganak niya sa kanya sina Nadab, at Abiud, at Eleazar, at Ithamar. Ang mga anak ni Korah ay sina Asir, Elkanah, at Abiasar; ito ang mga salinlahi ni Korah. At si Eleazar na anak ni Aaron ay kumuha ng isa sa mga anak na babae ni Phutiel bilang asawa, at ipinanganak niya sa kanya si Phinehas. Ito ang mga

pinuno ng pamilya ng mga Levita, ayon sa kanilang mga salinlahi. Ito sina Aaron at Moses, na sa kanila sinabi ng Diyos na ilabas ang mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto kasama ang kanilang kapangyarihan. Ito ang mga nakikipag-usap kay Faraon na hari ng Ehipto, at sila ay naglabas ng mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto—siya mismo si Aaron at si Moises. Nang araw na nagsalita ang Panginoon kay Moises sa lupain ng Ehipto. At nagsalita ang Panginoon kay Moses, na sinasabi, Ako ang Panginoon, magsalita ka kay Pharaoh na hari ng Ehipto ng lahat ng aking sinasabi sa iyo. At sinabi ni Moises sa harap ng Panginoon, Narito, ako ay mahina ang boses, at paano ako pakikinggan ni Faraon?

7

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Narito, ginawa kitang diyos kay Faraon, at si Aaron na iyong kapatid ay magiging iyong propeta. Ikaw ngunit magsasalita sa kanya ng lahat ng iniuutos ko sa iyo, at si Aaron na iyong kapatid ay magsasalita kay Faraon, upang palayain ang mga anak ni Israel mula sa kanyang lupain. Ngunit ako ay magpapatigas ng puso ni Faraon, at aking pararamihin ang aking mga tanda at mga kababalaghan sa lupain ng Ehipto. At hindi makikinig sa inyo si Faraon, at ipapatong ko ang aking kamay sa Ehipto, at ilalabas ko sa pamamagitan ng aking kapangyarihan ang aking bayan, ang mga anak ng Israel, mula sa lupain ng Ehipto kasama ng dakilang pagpaparusa. At malalaman ng lahat ng mga Ehipsiyo na ako ay Panginoon, kapag iniunat ko ang aking kamay sa ibabaw ng Ehipto, at ilalabas ko ang mga anak ng Israel mula sa gitna nila. Ginawa nga ni Moses at Aaron ayon sa iniutos sa kanila ng Panginoon, ganoon nga ang ginawa nila. Si Moses ay walupu taong gulang, at si Aaron na kanyang kapatid ay walumputatlong taong gulang, noong sila ay

nagsalita kay At sinabi ng Panginoon kay Moises at Aaron, At kung magsalita sa inyo si Faraon, na nagsasabi, Bigyan ninyo kami ng tanda o himala, sasabihin mo kay Aaron na iyong kapatid, Kunin mo ang tungkod at ihagis mo sa lupa sa harap ni Faraon at sa harap ng kanyang mga tagapaglingkod, at ito ay magiging ahas. Pumasok nga sina Moises at Aaron sa harap ng Paraon at ng kanyang mga tagapaglingkod, at ginawa nila ito nang gayon, ayon sa iniutos sa kanila ng Panginoon. Itinapon ni Aaron ang tungkod sa harap ng Paraon at sa harap ng kanyang mga tagapaglingkod, at ito ay naging ahas. Ngunit tinawag ni Paraon ang mga sopista ng Ehipto at ang mga mamumutok, at ginawa rin ng mga enkantador ng mga Ehipsiyo sa pamamagitan ng kanilang mga pangkukulam ang gayon din. At nagtapon ang bawat isa ng kanilang tungkod, at naging mga ahas, at nilamon ng tungkod ni Aaron ang kanilang mga tungkod. At nanaig ang puso ni Faraon, at hindi siya nakinig sa kanila, ayon sa iniutos sa kanila ng Panginoon.

Sinabi ng Panginoon kay Moses, Napatigas ang puso ni Faraon upang hindi niya paalisin ang bayan. Pumunta kay Faraon sa umaga, narito siya ay lumalabas patungo sa tubig, at ikaw ay makikipagtagpo sa kanya sa pampang ng ilog, at ang tungkod na naging ahas ay kukunin mo sa iyong kamay. At ikaw ay magsasabi sa kanya, Ang Panginoon na Diyos ng mga Hebreo ay nagsugo sa akin sa iyo, na nagsasabi, Palayain ang aking bayan, upang sila ay maglingkod sa akin sa ilang, at narito, hindi ka nakinig hanggang ngayon. Ang mga bagay na ito ay sinasabi ng Panginoon: Sa pamamagitan nito ay makikilala mo na ako ang Panginoon. Narito, ako ay tumatama ng tungkod na nasa aking kamay sa tubig na nasa ilog, at ito ay magbabago at magiging dugo. At ang mga isda sa ilog ay mamamatay, at ang ilog ay mababaho, at ang mga Ehipsiyo ay hindi makakainon ng tubig mula sa ilog. Sinabi ng

Panginoon kay Moses, Sabihin mo kay Aaron na iyong kapatid, kunin ang iyong tungkod sa iyong kamay, at iunat ang iyong kamay sa mga tubig ng Ehipto, at sa kanilang mga ilog, at sa kanilang mga kanal, at sa kanilang mga latian, at sa lahat ng naipong tubig nila, at magiging dugo, at naging dugo sa buong lupain ng Ehipto, sa mga kahoy at sa mga bato. At ginawa nila ito sina Moises at Aaron, ayon sa iniutos sa kanila ng Panginoon, at itinaas ang kaniyang pamalo at hinampas ang tubig na nasa ilog sa harap ni Faraon at sa harap ng kaniyang mga tagapaglingkod, at binago ang lahat ng tubig na nasa ilog at naging dugo. At namatay ang mga isda sa ilog, at bumaho ang ilog, at hindi nakainom ng tubig ang mga Ehipsiyo mula sa ilog, at ang dugo ay nasa buong lupain ng Ehipto. Gumawa naman ng gayon din ang mga enkantador ng mga Ehipsiyo sa pamamagitan ng kanilang mga pangkukulam, at nagmatigas ang puso ni Faraon, at hindi siya nakinig sa kanila, gaya ng sinabi ng Panginoon. Ngunit pagkatapos bumaling, pumasok si Faraon sa kaniyang bahay, at hindi niya binigyang-pansin ang bagay na ito. Naghukay nga ang lahat ng mga Ehipsiyo sa palibot ng ilog upang uminom ng tubig, at hindi nila nakayanan uminom ng tubig mula sa ilog. At naganap ang pitong araw, pagkatapos na hampasin ng Panginoon ang ilog.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Pumasok ka kay Faraon, at sabihin mo sa kaniya, Ito ang sinasabi ng Panginoon: Palayain mo ang aking bayan, upang sila ay maglingkod sa akin. Ngunit kung ayaw mong magpatiwalag, narito, hahampasin ko ang lahat ng iyong mga hangganan ng mga palaka. At isusuka ng ilog ang mga palaka, at umaahon sila papasok sa mga bahay mo, at sa mga imbakan ng mga silid-tulugan mo, at sa mga higaan mo, at sa mga bahay ng mga tagapaglingkod mo, at ng bayan mo, at sa mga labangan mo, at sa mga hurno mo. At sa iyo, at sa iyong mga tagapaglingkod, at sa iyong bayan, aakyat ang mga palaka.

8

Sinabi ng Panginoon kay Moses, Sabihin mo kay Aaron na kapatid mo, iunat ang iyong kamay na may hawak na tungkod sa mga ilog, at sa mga kanal, at sa mga latian, at iahon mo ang mga palaka. At iniunat ni Aaron ang kanyang kamay sa ibabaw ng mga tubig ng Ehipto, at iniahon niya ang mga palaka, at umakyat ang mga palaka, at tinakpan ang lupain ng Ehipto. Gumawa rin nang gayon ang mga enkantador ng mga Ehipsiyo sa pamamagitan ng kanilang mga pangkukulam, at nagpaakyat ng mga palaka sa lupain ng Ehipto. At tinawag ni Faraon sina Moises at Aaron, at sinabi, Manalangin ninyo para sa akin sa Panginoon, at alisin niya ang mga palaka mula sa akin at mula sa aking bayan, at palalayasin ko sila upang mag-alay sa Panginoon. Sinabi ni Moses kay Pharaoh, Magtakda ka sa akin kung kailan ako manalangin para sa iyo, at para sa iyong mga tagapaglingkod, at sa iyong bayan, upang lipulin ang mga palaka mula sa iyo, at mula sa iyong bayan, at mula sa inyong mga bahay, maliban sa ilog lamang na sila maiiwan. At siya ay sumagot, Bukas. Sinabi nga niya, Ayon sa iyong sinabi, upang malaman mo na walang iba kundi ang Panginoon. At tatanggalin ang mga palaka mula sa iyo, at mula sa inyong mga bahay, at mula sa mga bakuran, at mula sa iyong mga tagapaglingkod, at mula sa iyong bayan, maliban sa ilog na mananatili sila. Lumabas nga sina Moises at Aaron mula kay Faraon, at sumigaw si Moises sa Panginoon tungkol sa kasunduan ng mga palaka, gaya ng itinakda ni Faraon. Gumawa nga ang Panginoon ayon sa sinabi ni Moses, at namatay ang mga palaka mula sa mga bahay, mula sa mga bakuran, at mula sa mga bukid. At nagtipun-tipon nila ang mga ito nang bunton-bunton, at bumaho ang lupa. Ngunit nang makita ni Faraon na nagkaroon ng ginhawa, tumibay ang kanyang puso, at hindi siya nakinig sa kanila, gaya ng sinalita ng Panginoon. Sinabi ng Panginoon kay

Moses, Sabihin mo kay Aaron, iunat ang iyong kamay na may tungkod, at hampasin ang alabok ng lupa, at magiging niknik sa mga tao, at sa mga apat na paa na hayop, at sa buong lupain ng Ehipto. Iniunat nga ni Aaron ang kanyang kamay na may tungkod, at hinampas ang alabok ng lupa, at naging mga niknik sa mga tao at sa mga apat na paa na hayop, at sa lahat ng alabok ng lupa ay naging mga niknik. Gumawa rin ng gayon ang mga enkantador gamit ang kanilang mga pangkukulam upang ilabas ang mga niknik, ngunit hindi nila ito nagawa, at ang mga niknik ay nasa mga tao at sa mga hayop na may apat na paa. Kaya sinabi ng mga enkantador sa Faraon, Ito ay daliri ng Diyos, at napatigas ang puso ni Faraon, at hindi siya nakinig sa kanila, gaya ng sinalita ng Panginoon. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Bumangon ka nang maaga sa umaga, at tumayo ka sa harap ni Faraon, at narito, siya ay lalabas patungo sa tubig, at sasabihin mo sa kanya, Ito ang sinasabi ng Panginoon: Palayain mo ang aking bayan, upang maglingkod sila sa akin sa ilang. Ngunit kung ayaw mong paalisin ang aking bayan, narito, ako ay magpapadala sa iyo, at sa iyong mga tagapaglingkod, at sa iyong bayan, at sa inyong mga bahay, ng mga langaw, at mapupuno ang mga bahay ng mga Ehipsiyo ng mga langaw, at maging ang lupain kung saan sila naroroon. At gagawa ako ng mga kahanga-hanga sa araw na iyon sa lupain ng Gesem, kung saan naroroon ang aking bayan, kung saan hindi magkakaroon ng langaw ng aso, upang malaman mo na ako ay ang Panginoon, ang Diyos ng buong lupa. At magbibigay ako ng pagkakaiba sa pagitan ng aking bayan at ng iyong bayan, at sa bukas ay mangyayari ito sa ibabaw ng lupa. Gumawa nga ang Panginoon ng ganoon, at dumating ang napakaraming langaw aso sa loob ng mga bahay ni Faraon, at sa loob ng mga bahay ng kanyang mga tagapaglingkod, at sa buong lupain ng Ehipto, at nawasak ang lupain dahil sa langaw aso.

Tinawag naman ni Faraon sina Moises at Aaron, na nagsasabi, Pumarito kayo at mag-alay sa Panginoon na inyong Diyos dito sa lupain. At sinabi ni Moises, Hindi posible na maging ganoon, sapagkat ang mga kasuklam-suklam ng mga Ehipsiyo ay ihahain namin sa Panginoon na aming Diyos. Kung ihain namin ang mga kasuklam-suklam ng mga Ehipsiyo sa harap nila, babatuhin kami. Maglalakbay kami ng tatlong araw patungo sa ilang, at maghahandog kami sa aming Diyos, gaya ng sinabi ng Panginoon sa amin. At sinabi ni Faraon, Ako ay magpapadala sa inyo, at kayo ay mag-hain sa inyong Diyos sa ilang, ngunit huwag kayong pupunta nang malayo. Manalangin nga kayo para sa akin sa Panginoon. Sinabi ni Moses, Ako ay lalabas mula sa iyo, at manalangin ako sa Diyos, at aalis ang langaw mula sa iyo at mula sa iyong mga tagapaglingkod, at mula sa iyong bayan bukas. Huwag nang magdagdag pa, Faraon, ng pagsisinungaling, upang huwag mong ipadala ang bayan na mag-alay sa Panginoon. Lumabas nga si Moises mula kay Paraon at nanalangin siya sa Diyos. Gumawa nga ang Panginoon ayon sa sinabi ni Moses, at inalis ang kawan ng langaw mula kay Faraon, at sa kaniyang mga tagapaglingkod, at sa kaniyang bayan, at wala ni isang naiwan. At pinabigat ni Pharaoh ang kanyang puso at sa panahong ito, at hindi siya pumayag na palayasin ang bayan.

9

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Pumasok ka kay Faraon, at sasabihin mo sa kanya, Ito ang sinasabi ng Panginoong Diyos ng mga Hebreo: Palayain mo ang aking bayan, upang sila ay makapaglingkod sa akin. Kung nga talaga ayaw mong palayain ang aking bayan, kundi pinipigilan mo pa rin sila, Masdan, ang kamay ng Panginoon ay darating sa iyong mga hayop na nasa mga parang, sa mga kabayo, at sa mga hayop na pambuhat, at sa mga

kamelyo, at sa mga baka, at sa mga tupa—isang napakalalaking kamatayan. At gagawa ako ng mga kahanga-hangang gawa sa panahong iyon sa pagitan ng mga hayop ng mga Ehipsiyo at sa pagitan ng mga hayop ng mga anak ng Israel; hindi mamamatay mula sa lahat ng mga anak ng Israel kahit isang nabanggit. At binigyan ng Diyos ng hangganan, na nagsasabi, Sa bukas gagawin ng Panginoon ang salitang ito sa ibabaw ng lupa. At ginawa ng Panginoon ang salitang ito kinabukasan, at namatay ang lahat ng hayop ng mga Ehipsiyo, ngunit sa mga hayop ng mga anak ng Israel ay walang namatay. Ngunit nang makita ni Faraon na wala ni isa sa lahat ng hayop ng mga anak ng Israel ang namatay, nagmatigas ang puso ni Faraon, at hindi niya pinayaon ang bayan. At sinabi ng Panginoon kay Moses at kay Aaron, Kunin ninyo ang puno ninyong mga kamay ng abo mula sa hurno, at iwisik ni Moses ito sa langit sa harap ni Faraon at sa harap ng kaniyang mga tagapaglingkod. At magkaroon ng alikabok sa buong lupain ng Ehipto, at ito ay magiging mga sugat, mga paltong sumisiklab sa mga tao at sa mga apat na paa na hayop sa buong lupain ng Ehipto. At kinuha ang abo ng hurno sa harap ng Faraon, at iwinasiwas ito ni Moises sa langit, at nagkaroon ng mga sugat, mga paltong sumisiklab, sa mga tao at sa mga apat na paa na hayop. At hindi nakaya ng mga salamangkero na tumayo sa harap ni Moises dahil sa mga sugat, sapagkat nagkaroon ng mga sugat ang mga salamangkero, at sa buong lupain ng Ehipto. Ngunit pinatigas ng Panginoon ang puso ni Faraon, at hindi siya nakinig sa kanila, gaya ng iniutos ng Panginoon. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Bumangon ka nang maaga sa umaga, at tumayo ka sa harap ni Faraon, at sasabihin mo sa kaniya, Ito ang sinasabi ng Panginoong Diyos ng mga Hebreo: Palayasin mo ang aking bayan, upang maglingkod sila sa akin. Sa panahong ito sapagkat ako ay ipinapadala ang lahat ng aking mga salot sa iyong puso, at sa iyong mga tagapaglingkod, at sa iyong bayan, upang malaman mo

na walang iba na gaya ko sa buong lupa. Ngayon, sapagkat iuunat ko ang aking kamay, hahampasin kita at papatayin ko ang iyong bayan, at mawawasak ka mula sa lupa. At dahil dito ikaw ay naingatan, upang maipakita ko sa iyo ang aking lakas, at upang maipahayag ang aking pangalan sa buong lupa. Ikaw pa rin ba ay humahadlang sa aking bayan upang hindi sila payaunin? Masdan, ako ay magpapaulan ng napakalakas na graniso bukas sa oras na ito, na kung saan ang ganito ay hindi pa nangyari sa Ehipto, mula sa araw na ito ay nilikha, hanggang sa araw na ito. Ngayon nga ay magmadali kang ipunin ang iyong mga hayop, at ang lahat ng sa iyo na nasa kapatagan, sapagkat ang lahat ng tao at mga hayop na sa iyo na nasa kapatagan, ang lahat ng tao at mga hayop na masusumpungan sa mga kapatagan at hindi papasok sa loob ng bahay, at mahuhulog sa kanila ang graniso, ay mamamatay. Ang natatakot sa salita ng Panginoon sa mga tagapaglingkod ni Faraon ay tinipon ang kanyang mga hayop sa loob ng mga bahay. Ngunit sino ang hindi nagbigay-pansin sa salita ng Panginoon, iniwan ang kanyang mga hayop sa mga parang.

Sinabi ng Panginoon kay Moses, Iunat mo ang iyong kamay sa langit, at magkakaroon ng granizo sa buong lupain ng Ehipto, sa mga tao, sa mga hayop, at sa lahat ng halaman sa lupa. Iniunat ni Moises ang kanyang kamay sa langit, at ang Panginoon ay nagbigay ng mga kulog at granizo, at tumatakbo ang apoy sa ibabaw ng lupa, at pinaulan ng Panginoon ng granizo sa buong lupain ng Ehipto. Ito ay ang graniso at ang apoy na nagniningas sa loob ng graniso, at ang graniso ay napakarami lubha, na ang ganitong uri ay hindi nangyari sa Ehipto, mula sa araw na naging bansa ito. Hinampas ng graniso ang buong lupain ng Ehipto, mula sa tao hanggang sa hayop, at hinampas ng graniso ang lahat ng halaman sa kapatagan, at dinurog ng graniso ang lahat ng punungkahoy sa mga kapatagan. Maliban sa lupain ng Gesem,

kung saan nandoon ang mga anak ng Israel, hindi bumagsak ang granizo. Nagpadala nga si Faraon, tinawag si Moises at Aaron, at sinabi sa kanila, Nagkasala ako ngayon. Ang Panginoon ay matuwid, ako nga at ang aking bayan ay masama. Manalangin nga kayo para sa akin sa Panginoon, at tumigil na ang mga tinig ng Diyos, at ang granizo, at ang apoy, at palalayasin ko kayo, at hindi na kayo magpapatuloy na manatili. Sinabi ni Moises sa kanya, Kapag makalabas ako ng lungsod, iuunat ko ang aking mga kamay patungo sa Panginoon, at ang mga kulog ay titigil, at ang granizo at ulan ay hindi na magpapatuloy, upang malaman mo na ang lupa ay pag-aari ng Panginoon. At ikaw at ang iyong mga tagapaglingkod, alam ko na hindi pa kayo natakot sa Panginoon. Ang lino at ang sebada ay nasalanta, sapagkat ang sebada ay nakatayo na, at ang lino ay nasa uhay na. Ang trigo at ang sebada ay hindi nasalanta, sapagkat huli ang ani. Lumabas si Moises mula kay Paraon patungo sa labas ng lungsod, at iniunat niya ang kanyang mga kamay tungo sa Panginoon, at tumigil ang mga kulog, at ang granizo at ulan ay hindi na bumagsak sa lupa. Ngunit nang makita ni Faraon na tumigil na ang ulan at ang granizo at ang mga kulog, muling nagkasala siya, at pinatigas niya ang kanyang puso, at ang puso ng kanyang mga tagapaglingkod. At nagmatigas ang puso ni Faraon, at hindi niya pinakawalan ang mga anak ng Israel, gaya ng sinalita ng Panginoon kay Moises.

10

Sinabi ng Panginoon kay Moises, Pumasok ka kay Faraon, sapagkat ako ang nagpatigas ng kanyang puso at ng puso ng kanyang mga tagapaglingkod, upang ang mga tandang ito ay dumating sa kanila, upang kayo ay magsalaysay sa mga tainga ng inyong mga anak, at sa mga anak ng inyong mga anak, kung gaano karami ang aking ginawang paglilibang sa mga Ehipsiyo, at ang

aking mga tanda na aking ginawa sa kanila, at makikilala ninyo na ako ang Panginoon. Pumasok si Moses at Aaron sa harap ni Faraon, at sinabi nila sa kanya, Ito ang sinasabi ng Panginoong Diyos ng mga Hebreo: Hanggang kailan mo hindi nais na mahiya sa akin? Palayain ang aking bayan upang maglingkod sila sa akin. Ngunit kung ayaw mong palayain ang aking bayan, narito, ako ay magdadala bukas sa oras na ito ng napakaraming balang sa lahat ng iyong mga hangganan. At taktatakpan nito ang paningin ng lupa, at hindi ka makakakita ng lupa, at kakainin nito ang lahat ng labis ng lupa na naiwan, na iniwan sa inyo ng graniso, at kakainin nito ang lahat ng punong lumalaki para sa inyo sa ibabaw ng lupa. At mapupuno ang iyong mga bahay, at ang mga bahay ng iyong mga tagapaglingkod, at lahat ng mga bahay sa buong lupain ng mga Ehipsiyo, na hindi kailanman nakita ng iyong mga ama, ni ng kanilang mga ninuno, mula sa araw na sila ay naging sa ibabaw ng lupa hanggang sa araw na ito. At lumiko si Moises at lumabas mula kay Faraon. At sinasabi ng mga tagapaglingkod ni Faraon sa kanya, Hanggang kailan ito magiging bitag sa amin? Palayain mo ang mga taong ito upang maglingkod sila sa kanilang Diyos. O nais mo bang malaman na nawasak na ang Ehipto? At bumalik sina Moses at Aaron kay Faraon, at sinabi niya sa kanila, Humayo kayo at maglingkod sa Panginoon na inyong Diyos, ngunit sino at sino ang mga yayaon? At sinasabi ni Moisés, Kasama ang mga binata at matatanda pupunta kami, kasama ang mga anak na lalaki at mga anak na babae, at mga tupa, at mga baka namin, sapagkat ito ay kapistahan ng Panginoon. At sinabi niya sa kanila, Nawa'y sumainyo ang Panginoon, kung papalayain ko kayo kasama ang inyong mga bagahe! Tingnan ninyo na may kasamaang nakadikit sa inyo. Hindi ganoon, ngunit hayaang pumunta ang mga lalaki at maglingkod sa Diyos, sapagkat ito ang inyong hinahanap, ngunit itinaboy nila sila mula sa harapan ng Paraon. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Iunat ang iyong kamay

sa ibabaw ng lupain ng Ehipto, at umakyat ang balang sa ibabaw ng lupain, at kakainin nito ang lahat ng halaman ng lupa, at ang lahat ng bunga ng mga puno, na iniwan ng granizo. At itinataas ni Moises ang tungkod sa langit, at ang Panginoon ay nagdala ng hanging timog sa buong lupain, buong araw na iyon at buong gabi. Nang umaga ay nangyari, at ang hanging timog ay kumuha ng balang. At dinala niya ito sa buong lupain ng Ehipto, at tumigil sa lahat ng hangganan ng Ehipto nang napakarami, wala pang naging ganitong balang bago nito, at pagkatapos nito ay hindi na magkakaroon ng ganito. At tinakpan nito ang itsura ng lupa, at nawasak ang lupa, at nilamon ang lahat ng halaman ng lupa, at lahat ng bunga ng mga kahoy na natira mula sa granizo; hindi natira ni isang berdeng bagay sa mga kahoy, at sa lahat ng halaman ng kapatagan, sa buong lupain ng Ehipto.

Nagmadali nga si Faraon na tawagin sina Moises at Aaron, na nagsasabi, Nagkasala ako sa harap ng Panginoon na inyong Diyos, at sa inyo. Tanggapin nga ang aking kasalanan ngayong muli, at manalangin kayo sa Panginoon na inyong Diyos, at alisin nawa niya mula sa akin ang kamatayan ito. Lumabas nga si Moises mula kay Paraon at nanalangin siya sa Diyos. At binago ng Panginoon ang hangin mula sa dagat na malakas, at kinuha ang balang, at itinapon ito sa pulang dagat, at hindi naiwan kahit isang balang sa buong lupain ng Ehipto. At pinatigas ng Panginoon ang puso ni Faraon, at hindi niya pinakawalan ang mga anak ng Israel. Sinabi ng Panginoon kay Moses, Iunat ang iyong kamay sa langit, at magkaroon ng kadiliman sa lupain ng Ehipto, isang kadilimang mahawakan. Iniunat nga ni Moses ang kanyang kamay sa langit, at nangyari ang kadiliman, kalangkapan, at bagyo sa buong lupain ng Ehipto ng tatlong araw, At walang nakakita ng kanyang kapatid sa loob ng tatlong araw, at walang bumangon mula sa kanyang higaan sa loob ng tatlong araw, ngunit sa lahat ng mga anak ng

Israel ay may ilaw sa lahat ng lugar na kanilang tinutuluyan. At tinawag ni Faraon sina Moises at Aaron, na nagsasabi, Humayo kayo, maglingkod sa Panginoon na inyong Diyos, maliban sa mga tupa at mga baka na inyong iwanan, at ang inyong mga bagahe ay sumama sa inyo. At sinabi ni Moises, Ngunit ikaw din ay magbibigay sa amin ng mga handog na susunugin at mga hain, na aming gagawin para sa Panginoon na aming Diyos. At ang aming mga hayop ay lalakad kasama namin, at hindi kami mag-iiwan ng kuko, sapagkat mula sa kanila ay kukuha kami upang sambahin sa Panginoon na aming Diyos. Kami naman ay hindi nakakaalam kung ano ang isasambahin sa Panginoon na aming Diyos, hanggang sa kami ay dumating doon. Ngunit pinatigas ng Panginoon ang puso ni Faraon, at hindi niya ninais na palayain sila. At sinabi ni Faraon, Umalis ka sa aking harapan, mag-ingat ka para sa iyong sarili na huwag nang makita pa ang aking mukha, sapagkat sa araw na makita kita, ikaw ay mamamatay. Sinasabi naman ni Moses, Ikaw ay nagsalita: hindi na ako lilitaw sa iyo nang harapan.

11

Sinabi ng Panginoon kay Moises, Isa pa lamang salot ang aking dadalhin kay Faraon at sa Ehipto, at pagkatapos nito ay paaalisin niya kayo mula rito. Kapag pinapaalis na niya kayo nang lubusan, talagang palalayasin niya kayong lahat. Magsalita nga kaya ng lihim sa mga tainga ng bayan, at hayaang humingi ang bawat isa sa kanyang kapwa ng mga sisidlang pilak at ginto at kasuutan. Ang Panginoon ay nagbigay ng pabor sa kanyang bayan sa harap ng mga Ehipsiyo, at nagpahiram sila sa kanila, at ang taong si Moises ay naging napakadakila sa harap ng mga Ehipsiyo, at sa harap ng Faraon, at sa harap ng kanyang mga tagapaglingkod. At sinabi ni Moises, Ito ang sinasabi ng

Panginoon: Sa kalagitnaan ng gabi, ako ay papasok sa gitna ng Ehipto, At mamamatay ang lahat ng panganay sa lupain ng Ehipto, mula sa panganay ng Faraon na nakaupo sa trono, hanggang sa panganay ng katulong na nasa tabi ng gilingan, at hanggang sa panganay ng lahat ng hayop. At magkakaroon ng dakilang sigaw sa buong lupain ng Ehipto, na ang ganito ay hindi pa nangyari, at ang ganito ay hindi na muling mangyayari. At sa lahat ng mga anak ng Israel, hindi mag-uungol ang aso ng kanyang dila, mula sa tao hanggang sa hayop, upang malaman mo kung gaano gagawa ng pagkakaiba ang Panginoon sa pagitan ng mga Ehipsiyo at ng Israel. At bababa ang lahat ng iyong mga alipin na ito sa akin, at yuyukod sila sa akin, na nagsasabi, Lumabas ka, at ang lahat ng iyong mga tao na iyong pinamumunuan, at pagkatapos nito lalabas ako. At lumabas si Moises mula kay Faraon na may galit. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Hindi makikinig sa inyo si Faraon, upang lalo kong paramihin ang aking mga tanda at mga kababalaghan sa lupain ng Ehipto. Si Moses at Aaron ay gumawa ng lahat ng mga tanda at ng mga kababalaghan na ito sa lupain ng Egypt sa harap ni Pharaoh, ngunit pinatigas ng Panginoon ang puso ni Pharaoh, at hindi siya nakinig upang palayain ang mga anak ng Israel mula sa lupain ng Egypt.

12

Sinabi ng Panginoon kay Moses at Aaron sa lupain ng Ehipto, Ang buwang ito tunay na simula ng mga buwan para sa inyo, una ito para sa inyo sa mga buwan ng taon. Magsalita sa buong kapulungan ng mga anak ng Israel, na sinasabi, Sa ikasampung araw ng buwang ito, kumuha ang bawat isa ng tupa ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, bawat isa ay tupa ayon sa bahay. Kung pero kakaunti sila sa bahay, kaya hindi sapat para sa tupa, kukuha siya ng kanyang kapitbahay na kalapit niya, ayon sa bilang

ng mga kaluluwa. Bawat isa ay bibilangin ang sapat sa kanya para sa tupa. Ang tupa ay dapat perpekto, lalaki, at isang taong gulang para sa inyo; kukuha kayo mula sa mga arnon at sa mga batang kambing. At ito ay magiging nakaingat para sa inyo hanggang sa ikalabing-apat ng buwang ito, at patayin nila ito, ang buong kapulungan ng mga anak ng Israel, sa hapon. At sila ay kukuha mula sa dugo, at maglalagay nito sa dalawang haligi ng pinto at sa pasintasan, sa mga bahay kung saan nila ito kakainin. At kakainin nila ang karne sa gabing ito na inihaw sa apoy, at tinapay na walang lebadura kasama ng mapapait na halamang-ugat ay kakainin nila. Hindi kayo kakain mula sa kanila ng hilaw, ni nilaga sa tubig, kundi inihaw sa apoy, ang ulo kasama ang mga paa at ang lamang-loob. Hindi ninyo iiwan ang anuman mula sa kanyang laman hanggang umaga, at hindi ninyo babasagin ang kanyang buto, ngunit ang mga naiiwang bahagi mula sa kanyang hanggang umaga ay susunugin ninyo sa apoy. Ganito at kakain ninyo ito: ang inyong mga balakang ay nakapigkis, at ang mga sandalyas ay nasa inyong mga paa, at ang mga tungkod ay nasa inyong mga kamay, at kakain ninyo ito nang may pagmamadali. Ito ay Paskua ng Panginoon. At dadaan ako sa lupain ng Ehipto sa gabing ito, at sasaktan ko ang bawat panganay sa lupain ng Ehipto mula sa tao hanggang sa hayop, at sa lahat ng mga diyos ng mga Ehipsiyo gagawa ako ng paghihiganti, ako ang Panginoon. At ang dugo ay magiging tanda para sa inyo sa mga bahay kung saan kayo naroroon, at makikita ko ang dugo at tatakpan ko kayo, at hindi magkakaroon sa inyo ng salot ng pagkawasak kapag ako ay humampas sa lupain ng Ehipto.

At ang araw na ito ay magiging alaala sa inyo, at ipagdiriwang ninyo ito bilang pista para sa Panginoon sa lahat ng inyong salinlahi; bilang batas na walang hanggan ay ipagdiriwang ninyo ito. Pitong araw kayong kakain ng tinapay na walang lebadura, at

mula sa unang araw, kayo ay mag-aalis ng lebadura mula sa inyong mga bahay, sapagkat sinumang kakain ng lebadura, ang taong iyon ay ihihiwalay mula sa Israel, mula sa unang araw hanggang sa ikapitong araw. At ang unang araw ay tatawagin na banal, at ang ikapitong araw ay magiging tinawag na banal sa inyo, walang anumang gawaing paglilingkod ang gagawin ninyo sa mga araw na iyon, maliban lamang sa kung ano ang dapat gawin para sa bawat tao, ito lamang ang gagawin ninyo. At iingatan ninyo ang utos na ito, sapagkat sa araw na ito ay ilalabas ko ang inyong lakas mula sa lupain ng Ehipto, at gagawin ninyo ang araw na ito sa inyong mga salinlahi na batas na walang hanggan. Magsisimula sa ikalabing-apat na araw ng unang buwan, mula sa gabi kayo ay kakain ng tinapay na walang lebadura, hanggang sa ikadalawampu't isang araw ng buwan, hanggang sa gabi. Pitong araw ang lebadura ay hindi matagpuan sa inyong mga bahay, sinumang kakain ng may-lebadura, ang kaluluwa niyang iyon ay pupuksain mula sa kongregasyon ng Israel, maging sa mga dayuhan at sa mga katutubo ng lupain. Huwag kayong kakain ng anumang may lebadura, sa lahat ng inyong tahanan ay kakain kayo ng tinapay na walang lebadura.

Tinawag naman ni Moises ang lahat ng kapulungan ng matatanda ng mga anak ng Israel, at sinabi sa kanila, Pagkaalis, kumuha kayo para sa inyo ng tupa ayon sa inyong mga kamag-anak, at magsakripisyo ng paskua. Kukuha kayo ng bigkis ng hisopo, at pagkatapos isawsaw sa dugo na nasa pinto, ilagay ninyo sa haligi ng pinto at sa parehong dalawang haligi ng pinto mula sa dugo na nasa pinto. Kayo naman ay hindi lalabas, bawat isa sa pinto ng kaniyang bahay, hanggang umaga. At dadaan ang Panginoon upang hampasin ang mga Ehipsiyo, at makikita niya ang dugo sa haligi ng pintuan at sa parehong mga haligi ng pintuan, at dadaan ang Panginoon sa pintuan, at hindi niya

papayagan ang manglilipol na pumasok sa loob ng inyong mga bahay upang humampas. At ingatan ninyo ang salitang ito bilang batas para sa iyong sarili at sa iyong mga anak, hanggang kailanman. Kung pumasok kayo sa lupain na ibibigay ng Panginoon sa inyo, ayon sa kanyang sinabi, ingatan ninyo ang paglilingkod na ito. At mangyayari kung sabihin sa inyo ng inyong mga anak, Ano ang paglilingkod na ito? At sasabihin ninyo sa kanila, Handog ang paskuwang ito sa Panginoon, gaya ng pagtakip niya sa mga bahay ng mga anak ng Israel sa Ehipto, nang saktan niya ang mga Ehipsiyo, ngunit ang ating mga bahay ay iniligtas niya. At yumukod ang bayan at sumamba. At pagkaalis, ginawa ng mga anak ng Israel ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses at Aaron—ganoon nga ang ginawa nila.

Nangyari nang hatinggabi, at sinaktan ng Panginoon ang bawat panganay sa lupain ng Ehipto, mula sa panganay ng Paraon na nakaupo sa trono, hanggang sa panganay ng babaeng bihag na nasa hukay, at hanggang sa panganay ng lahat ng hayop. At nabangon si Faraon sa gabi, at ang kanyang mga tagapaglingkod, at lahat ng mga Ehipsiyo, at nagkaroon ng malaking sigaw sa buong lupain ng Ehipto, sapagkat walang bahay na walang patay doon. At tinawag ni Faraon sina Moises at Aaron sa gabi, at sinabi sa kanila, Bumangon kayo, at lumabas mula sa aking bayan, kayo at ang mga anak ng Israel, lumakad at maglingkod sa Panginoon na inyong Diyos, ayon sa inyong sinasabi. At dalhin ninyo ang inyong mga tupa at mga baka, at kayo ay umalis; pagpalain nga rin ninyo ako. At pinilit ng mga Ehipsiyo ang bayan na may sigasig na itapon sila sa lupain, sapagkat sinabi nila na, Lahat kami ay namamatay. Kinuha naman ng mga tao ang kanilang masa bago ito mapaalsa, ang kanilang hinasang masa ay nakatali sa kanilang mga damit sa kanilang mga balikat. Ang mga anak ng Israel ay gumawa ayon sa iniutos sa kanila ni Moises, at humingi sa mga

Ehipsiyo ng mga sisidlang pilak at ginto at kasuotan. At binigay ng Panginoon ang pabor sa kanyang bayan sa harap ng mga Ehipsiyo, at nagpahiram sila sa kanila, at ninakawan nila ang mga Ehipsiyo.

Naglakbay ang mga anak ni Israel mula sa Rameses patungo sa Succoth, anim na raang libong naglalakad na sundalo na mga lalaki, maliban sa mga daladalahan. At isang malaking halo-halong grupo ay sumamang umakyat sa kanila, at mga tupa, at mga baka, at napakaraming hayop. At niluto nila ang masa na kanilang dinala mula sa Ehipto, tinapay na walang lebadura, sapagkat hindi ito napalebadura, dahil pinalayas sila ng mga Ehipsiyo, at hindi sila nakatatagal pa, ni hindi rin sila nakapaghandang pagkain para sa kanilang paglalakbay. Ang paninirahan ng mga anak ng Israel, na kanilang tinahanan sa lupain ng Ehipto at sa lupain ng Canaan, ay apat na raang tatlumpung taon. At nangyari pagkatapos ng apat na raang tatlumpung taon, lumabas ang lahat ng kapangyarihan ng Panginoon mula sa lupain ng Ehipto sa gabi. Pagbabantay ito para sa Panginoon, upang ilabas niya sila mula sa lupain ng Ehipto. Ang gabing iyon ay pagbabantay para sa Panginoon, upang maging sa lahat ng mga anak ng Israel hanggang sa kanilang mga salinlahi. Ngunit sinabi ng Panginoon kay Moses at Aaron, ito ang batas ng paskua, ang sinumang dayuhan ay hindi kakain nito, At lahat ng alipin o binili ng pilak ay tutuliin mo, at pagkatapos ay kakain siya nito. Ang panauhin o manggagawang upahan ay hindi kakain mula dito. Sa isang bahay ito kakainin, at hindi ninyo ilalabas mula sa bahay ang mga karne sa labas, at hindi ninyo babasagin ang buto nito. Ang buong kongregasyon ng mga anak ng Israel ay gagawin ito. Kung pero may lumapit sa inyo na dayuhan upang ipagdiwang ang Paskuwa para sa Panginoon, tutuliin mo ang lahat niyang lalaki, at pagkatapos ay lalapit siya upang gawin ito, at siya ay magiging tulad ng katutubong ng

lupain; ang sinumang hindi tuli ay hindi kakain nito. Isang batas ang magiging para sa katutubo at para sa dayuhang lumapit sa inyo. At ginawa ng mga anak ng Israel ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses at Aaron sa kanila, ganoon ang ginawa nila. At nangyari sa araw na iyon, inilabas ng Panginoon ang mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto kasama ang kanilang kapangyarihan.

13

Sinabi naman ng Panginoon kay Moises, Italaga sa akin ang bawat panganay, ang una na isinilang na nagbubukas ng lahat ng bahay-bata sa mga anak ng Israel, mula sa tao hanggang sa hayop; sa akin ito. Sinabi ni Moses sa bayan, Alalahanin ninyo ang araw na ito, kung kailan kayo lumabas mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin, sapagkat sa makapangyarihang kamay inilabas kayo ng Panginoon mula dito, at hindi dapat kainin ang may lebadura. Sapagkat ngayon kayo ay lumalabas sa buwan ng mga bagong ani. At mangyayari na kapag ipapasok ka ng Panginoon mong Diyos sa lupain ng mga Cananeo, at mga Heteo, at mga Amoreo, at mga Hivita, at mga Jebuseo, at mga Girgaseo, at mga Perezeo, na sumumpa niya sa iyong mga ninuno na ibibigay sa iyo ang lupaing umaagos ng gatas at pulot, gagawin mo ang paglilingkod na ito sa buwang ito. Sa loob ng anim na araw kayo ay kakain ng tinapay na walang lebadura, at sa ikapitong araw ay kapistahan ng Panginoon. Walang lebadura na tinapay ang inyong kakainin sa loob ng pitong araw, hindi makikita sa inyo ang may lebadura, ni magkakaroon kayo ng lebadura sa lahat ng inyong hangganan. At ipahahayag mo sa iyong anak sa araw na iyon, na iyong sasabihin, Dahil dito ay ginawa ito ng Panginoong Diyos para sa akin, nang ako ay lumalabas mula sa Ehipto. At magiging sa iyo isang tanda sa iyong kamay, at isang alaala sa

harap ng iyong mga mata, upang ang batas ng Panginoon ay magiging sa iyong bibig, sapagkat sa makapangyarihang kamay ay inilabas ka ng Panginoong Diyos mula sa Ehipto. At ingatan ninyo ang batas na ito ayon sa mga panahon at kapanahunan, mula sa mga araw hanggang sa mga araw.

At kapag ipapadala ka ng Panginoon mong Diyos sa lupain ng mga Cananeo, gaya ng isinumpa niya sa iyong mga ninuno, at ibibigay niya ito sa iyo. At ilalaan mo ang bawat panganay na lalaki sa Panginoon, bawat panganay mula sa iyong mga kawan o sa iyong mga hayop, gaano man karami ang ipanganganak sa iyo, ang mga lalaking panganay ay iyong itatalaga sa Panginoon. Bawat nagbubukas ng sikmura ng asno, palitan mo ng tupa, ngunit kung hindi mo palitan, tutubusin mo ito, bawat panganay na tao sa iyong mga anak na lalaki ay tutubusin mo. Kung magtanong sa iyo ang anak mo pagkatapos nito, at sabihin, Ano ito? sasabihin mo sa kanya na sa makapangyarihang kamay inilabas tayo ng Panginoon mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin. Nang magpatigas si Faraon na paalisin kami, pinatay niya ang lahat ng panganay sa lupain ng Ehipto, mula sa mga panganay ng mga tao hanggang sa mga panganay ng mga hayop. Dahil dito, ako ay naghahain sa Panginoon ng lahat ng nagbubukas ng bahay-bata na mga lalaki, at tutubusin ko ang lahat ng panganay sa aking mga anak. At magiging tanda ito sa iyong kamay, at di-mauuga sa harap ng iyong mga mata, sapagkat sa pamamagitan ng malakas na kamay ay inilabas ka ng Panginoon mula sa Ehipto.

Nang ipinadala ni Faraon ang bayan, hindi sila pinangunahan ng Diyos sa daang patungo sa lupain ng mga Filisteo, sapagkat malapit iyon, sinabi nga ng Diyos, baka magsisi ang bayan kapag nakakita ng digmaan, at bumalik sa Ehipto. At pinalibutan ng

Diyos ang bayan sa daang papunta sa ilang, patungo sa Pulang Dagat, at sa ikalimang henerasyon ay umakyat ang mga anak ni Israel mula sa lupain ng Ehipto. At kinuha ni Moises ang mga buto ni Jose na kasama niya, sapagkat sa pamamagitan ng sumpa ay ipinanumpa niya ang mga anak ni Israel, na sinasabi, Tunay na bibisitahin kayo ng Panginoon, at dadalhin ninyo pataas ang aking mga buto mula dito kasama ninyo.

Ngunit nag-alis ang mga anak ng Israel mula sa Succoth, at nagkampo sa Etham malapit sa ilang. Ang Diyos ay nanguna sa kanila, sa araw sa pamamagitan ng haliging ulap upang ipakita sa kanila ang daan, at sa gabi sa pamamagitan ng haliging apoy. Hindi tumigil ang haligi ng ulap sa araw, at ang haligi ng apoy sa gabi, sa harap ng buong bayan.

14

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at pagkatapos bumalik, hayaan silang magkampo sa harap ng tirahan, sa pagitan ng Migdol at ng dagat, sa tapat ng Baal zephon; sa harap nila kayo ay magkakampo sa tabi ng dagat. At sasabihin ni Paraon sa kanyang bayan, Ang mga anak ng Israel ay nagsasagala sa lupain, sapagkat sila ay ikinulong ng ilang. Ngunit papatitibayin ko ang puso ni Faraon, at hahabulin niya sila, at luluwalhati ako kay Faraon at sa buong hukbo niya, at malalaman ng lahat ng mga Ehipsiyo na ako ay Panginoon, at ginawa nila ito. At iniulat ito sa hari ng mga Ehipsiyo na tumakas ang bayan, at nabago ang puso ni Faraon at ng kanyang mga tagapaglingkod tungkol sa bayan, at sinabi nila, Ano itong ginawa natin, na pinayaon natin ang mga anak ng Israel upang hindi na maglingkod sa atin? Kaya naman isinapyok ni Pharaoh ang kanyang mga karwahe, at dinala niya ang lahat ng

kanyang mga tao kasama niya. At kinuha ang anim na raang piling karwahe, at lahat ng kabayo ng mga Ehipsiyo, at mga pinuno sa lahat ng mga ito. At pinatigas ng Panginoon ang puso ni Faraon na hari ng Ehipto, at ng kanyang mga tagapaglingkod, at humabol siya sa mga anak ng Israel, ngunit ang mga anak ng Israel ay lumabas nang may mataas na kamay. At hinabol ng mga Ehipsiyo sila, at natagpuan nila silang nakakampo sa tabi ng dagat, at lahat ng kabayo at mga karwahe ni Faraon, at ang mga mangangabayo, at ang kaniyang hukbo ay nasa tapat ng kampo, sa tapat ng Beelsephon. At si Paraon ay lumapit, at nagtaas ng tingin ang mga anak ng Israel at nakita nila, at ang mga Ehipsiyo ay nagkampo sa likuran nila, at sila ay natakot na lubha, at sumigaw ang mga anak ng Israel sa Panginoon. At sinabi nila kay Moises, Dahil ba sa walang mga libingan sa lupain ng Ehipto, kaya mo kami inilabas upang patayin sa ilang? Ano itong ginawa mo sa amin, na inilabas mo kami mula sa Ehipto? Hindi ba ito ang salitang sinabi namin sa iyo sa Ehipto, nang sabihin namin, Hayaan mo kami, upang kami ay maglingkod sa mga Ehipsiyo? Mas mabuti para sa amin ang maglingkod sa mga Ehipsiyo kaysa mamatay sa ilang na ito.

Sinabi ni Moses sa mga tao, Magpakatatag kayo, tumayo at tingnan ninyo ang kaligtasan na mula sa Panginoon, na gagawin niya para sa atin ngayong araw. Dahil sa paraan na nakita ninyo ang mga Ehipsiyo ngayong araw, hindi na ninyo sila muling makikita magpakailanman. Ang Panginoon ay lalaban para sa inyo, at kayo ay magiging tahimik. Ngunit sinabi ng Panginoon kay Moses, Bakit ka sumisigaw sa akin? Magsalita ka sa mga anak ng Israel, at hayaan silang maglakbay. At ikaw, itaas mo ang iyong tungkod, at iunat mo ang iyong kamay sa ibabaw ng dagat, at hatiin mo ito, at hayaang pumasok ang mga anak ng Israel sa gitna ng dagat sa tuyong lupa. At narito, ako ay magpapatigas ng puso ni Faraon at ng lahat ng mga Ehipsiyo, at sila ay papasok na

sumusunod sa kanila, at ako ay luluwalhatin kay Faraon at sa buong hukbo niya, at sa mga karwahe at sa kaniyang mga kabayo. At malalaman ng lahat ng mga Ehipsiyo na ako ay Panginoon, sa pagluluwalhati ko kay Faraon, at sa kaniyang mga karwahe at mga kabayo. Inalis ng Anghel ng Diyos na lumalakad sa unahan ng kampo ng mga anak ng Israel ang kanyang sarili, at pumunta sa likuran. Inalis din ang haligi ng ulap mula sa harapan nila at tumayo sa likod nila. At pumasok ito sa pagitan ng kampo ng mga Ehipsiyo at sa pagitan ng kampo ng Israel, at tumayo, at nagkaroon ng kadiliman at dilim, at lumipas ang gabi, at hindi sila naghalo sa isa't isa buong gabi. Iniunat ni Moises ang kanyang kamay sa ibabaw ng dagat, at itinulak pabalik ng Panginoon ang dagat sa pamamagitan ng malakas na hanging timog buong magdamag, at ginawa niyang tuyo ang dagat, at nahati ang tubig. At pumasok ang mga anak ng Israel sa gitna ng dagat sa tuyong lupa, at ang tubig nito ay naging pader sa kanilang kanan at pader sa kanilang kaliwa.

At hinabol sila ng mga Ehipsiyo, at pumasok sa likuran nila—lahat ng kabayo ni Faraon, at ang mga karwahe, at ang mga mangangabayo—sa gitna ng dagat. At nangyari sa umaga na pagbabantay, tumingin pababa ang Panginoon sa kampamento ng mga Ehipsiyo mula sa haliging apoy at ulap, at ginulo niya ang kampamento ng mga Ehipsiyo, At itinali ang mga akle ng kanilang mga karwahe, at dinala niya sila nang may puwersa, at sinabi ng mga Ehipsiyo, Tumakas tayo mula sa harapan ng Israel, sapagkat ang Panginoon ay lumalaban para sa kanila laban sa mga Ehipsiyo. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Iunat mo ang iyong kamay sa ibabaw ng dagat, at bumalik ang tubig, at takpan nito ang mga Ehipsiyo, ang kanilang mga karwahe at ang kanilang mga mangangabayo. Iniunat ni Moises ang kanyang kamay sa ibabaw ng dagat, at bumalik ang tubig sa umaga patungo sa dating

puwesto. Ang mga Ehipsiyo ay tumakas mula sa tubig, at inihagis ng Panginoon ang mga Ehipsiyo sa gitna ng dagat. At nang bumalik ang tubig, tinakpan nito ang mga karwahe at ang mga sakay, at ang buong hukbo ni Faraon, ang mga pumasok na sumusunod sa kanila sa dagat, at wala ni isa sa kanila ang naiwan. Ang mga anak ng Israel ay naglakad sa tuyong lupa sa gitna ng dagat, at ang tubig ay naging pader sa kanila sa kanilang kanan at pader sa kanilang kaliwa. At iniligtas ng Panginoon ang Israel sa araw na iyon mula sa kamay ng mga Ehipsiyo, at nakita ng Israel ang mga Ehipsiyong patay sa tabi ng dalampasigan ng dagat. Nakita ng Israel ang dakilang kamay na ginawa ng Panginoon sa mga Ehipsiyo, at natakot ang bayan sa Panginoon, at naniwala sila sa Diyos at kay Moises na kanyang lingkod.

15

Noon umawit si Moises at ang mga anak ng Israel ng awit na ito sa Diyos, at sila ay nagsabi: Umawit tayo sa Panginoon, sapagkat siya ay lubos na niluwalhati; ang kabayo at ang sakay nito ay itinapon niya sa dagat. Ang Katulong at Tagapagtanggol ay naging kaligtasan ko, ito ang aking Diyos, at luluwalhatin ko siya, Diyos ng aking ama, at itataas ko siya. Ang Panginoon ay dumudurog ng mga digmaan, Panginoon ang pangalan niya. Ang mga karwahe ni Paraon, at ang kanyang kapangyarihan, ay itinapon sa dagat, ang mga piniling mangangabayo na mga kapitan, ay nilamon sa Pulang Dagat. Tinakpan sila ng dagat, lumubog sa kailaliman na parang bato. Ang iyong kanang kamay, Panginoon, ay nagluwalhati sa kalakasan; ang iyong kanang kamay, Panginoon, ay dumurog sa mga kaaway. At sa kadahalan ng iyong kaluwalhatian, iyong dinurog ang mga kaaway, ipinadala mo ang iyong galit na kumain sa kanila na parang dayami. At dahil sa espiritu ng iyong galit, nahati ang tubig, nag-uo na parang

pader ang mga tubig, nag-uo ang mga alon sa gitna ng dagat. Sinabi ng kaaway, Hahabulin ko at sasakupin, hahatiin ko ang mga nasamsam, pupunuin ko ang aking kaluluwa, papatayin ko sa aking espada, maghahari ang aking kamay. Ipinadala mo ang iyong espiritu, tinakpan sila ng dagat, lumubog sila na parang tingga sa malakas na tubig. Sino ang katulad mo sa mga diyos, Panginoon? Sino ang katulad mo? Niluwalhati sa mga banal, kahanga-hanga sa mga kaluwalhatian, gumagawa ng mga kababalaghan. Iniunat mo ang iyong kanang kamay, nilamon sila ng lupa. Gabay mo sa iyong katuwiran ang bayang ito na iyong tinubos, inaliw mo sa iyong lakas patungo sa iyong banal na tahanan. Narinig ito ng mga bansa, at sila ay nagalit; mga kirot ay dumapo sa mga naninirahan sa Filistia. Noon nagmadali ang mga pinuno ng Edom, at ang mga tagapamahala ng mga Moabita, kinuha sila ng panginginig, natunaw ang lahat ng naninirahan sa Canaan. Nawa'y mahulog sa kanila ang panginginig at takot; sa kadakilaan ng iyong bisig, nawa'y maging parang bato sila, hanggang dumaan ang iyong bayan, Panginoon, hanggang dumaan ang iyong bayan na ito na iyong kinuha. Pagkatapos silang ipasok, itanim mo sila sa bundok ng iyong mana, sa handa mong tahanan, na iyong inihanda, Panginoon, sa banal na dako, Panginoon, na inihanda ng iyong mga kamay. Ang Panginoon ay naghaharing magpakailanman at sa walang hanggan, at higit pa. Dahil pumasok ang kabayo ni Faraon kasama ang mga karwahe at mga sakay papunta sa dagat, at dinala ng Panginoon sa kanila ang tubig ng dagat, ngunit ang mga anak ni Israel ay naglakad sa tuyong lupa sa gitna ng dagat.

Kinuha naman ni Miriam na propetisa, na kapatid na babae ni Aaron, ang tamburin sa kaniyang kamay, at lumabas ang lahat ng mga babae na sumusunod sa kaniya na may mga tamburin at mga sayawan. Nagsimula si Miriam sa kanila, na nagsasabi,

Umawit tayo sa Panginoon, sapagkat siya ay lubos na naluwalhatian; ang kabayo at ang sakay nito ay itinapon niya sa dagat. Inalis nga ni Moises ang mga anak ng Israel mula sa Dagat Pula, at dinala niya sila sa ilang ng Shur, at naglakbay sila ng tatlong araw sa ilang, at hindi sila nakahanap ng tubig upang inumin. Dumating nga sila sa Merra, ngunit hindi sila makainom mula sa Merra sapagkat mapait ito. Dahil dito, pinangalanan niya ang lugar na iyon na Kapaitan. At nag-ungol ang mga tao laban kay Moises, na nagsasabi, Ano ang iinumin natin? Sumigaw si Moises sa Panginoon, at ipinakita sa kaniya ng Panginoon ang isang kahoy, at itinapon niya ito sa tubig, at tumamis ang tubig. Doon ay ibinigay sa kaniya ang mga tuntunin at mga hatol, at doon siya sinubok. At sinabi niya, Kung tunay na pakikinggan mo ang tinig ng Panginoon mong Diyos, at gagawin mo ang nakalulugod sa harap niya, at didinggin mo ang kaniyang mga utos, at iingatan mo ang lahat niyang mga palatuntunan, ang lahat ng sakit na dinala ko sa mga Ehipsiyo ay hindi ko dadalhin sa iyo, sapagkat ako ay ang Panginoon na iyong Diyos na nagpapagaling sa iyo. At dumating sila sa Elim, at naroon ay labindalawang bukal ng tubig at pitumpung puno ng palma, at nagkampo sila roon sa tabi ng mga tubig.

16

Umalis nga mula sa Elim, at dumating ang buong kongregasyon ng mga anak ng Israel sa ilang ng Sin, na kung saan ay nasa gitna ng Elim at nasa gitna ng Sinai. Sa ikalabinlimang araw ng ikalawang buwan, matapos silang lumabas mula sa lupain ng Ehipto, Nag-ungol ang buong kongregasyon ng mga anak ng Israel laban kay Moses at Aaron. At sinabi ng mga anak ng Israel sa kanila, Sana namatay na kami na pinalo ng Panginoon sa lupain ng Ehipto, noong umupo kami sa tabi ng mga kaldero ng

karne, at kumain kami ng tinapay hanggang sa kami ay busog, sapagkat inilabas ninyo kami sa ilang na ito upang patayin ang buong kapulungang ito sa pamamagitan ng taggutom. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Narito, pauulanan ko kayo ng tinapay mula sa langit, at lalabas ang bayan at magtitipun-tipon sila ng para sa araw-araw, upang subukin ko sila kung lalakad sila ayon sa aking batas, o hindi. At sa ikaanim na araw, ihahanda nila ang anumang kanilang dadalhin, at ito ay magiging doble ng kanilang natitipon araw-araw. At sinabi ni Moises at ni Aaron sa buong kapulungan ng mga anak ng Israel, Sa gabi ay makakalam ninyo na ang Panginoon ay naglabas sa inyo mula sa lupain ng Egipto, At kinaumagahan, makikita ninyo ang kaluwalhatian ng Panginoon sa pakikinig niya sa inyong pagrereklamo laban sa Diyos. Kami naman, ano ba kami, at kayo ay nagreklamo laban sa amin? At sinabi ni Moises, Sa pagbibigay ng Panginoon sa inyo ng karne sa gabi upang kainin, at mga tinapay sa umaga hanggang sa inyong kasiyahan, dahil sa pakikinig ng Panginoon sa inyong reklamo na inyong ipinagreklamo laban sa amin—kami nga ba, ano kami? Sapagkat hindi laban sa amin ang inyong reklamo, kundi laban sa Diyos.

Sinabi ni Moses kay Aaron, Sabihin mo sa buong kongregasyon ng mga anak ng Israel, lumapit kayo sa harap ng Diyos, sapagkat narinig niya ang inyong reklamo. Nang nagsasalita si Aaron sa buong kongregasyon ng mga anak ng Israel, at sila ay bumalik sa ilang, at ang kaluwalhatian ng Panginoon ay napakita sa ulap. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Narinig ko na ang reklamo ng mga anak ng Israel. Magsalita ka sa kanila at sabihin mo: Sa gabi ay kakain kayo ng karne, at sa umaga ay mapupuno kayo ng tinapay, at malalaman ninyo na ako ang Panginoon na inyong Diyos. Nangyari nang gabi, at umakyat ang mga pugo, at tinakpan ang

kampo. Nang umaga, nang tumigil ang hamog sa palibot ng kampo. At narito, sa ibabaw ng ilang ay may manipis na parang buto ng kulantro na puti, gaya ng hamog sa ibabaw ng lupa. Nang makita naman nito ng mga anak ng Israel, sinabi ng isa sa isa, Ano ba ito? Hindi kasi nila alam kung ano ito. Sinabi naman ni Moises sa kanila, Ito ang tinapay na ibinigay ng Panginoon sa inyo upang kainin. Ito ang salita na iniutos ng Panginoon: Magtipon kayo mula dito, bawat isa ay isang angkop na gomor, ayon sa bawat ulo, ayon sa bilang ng inyong mga kaluluwa; bawat isa ay magtipon kasama ang inyong mga kasama sa tolda. Gumawa nga ganoon ang mga anak ng Israel, at nangalap ang isa ng marami at ang isa ng kaunti. At nang sinukat nila ang gomor, ang kumuha ng marami ay hindi nagkaroon ng sobra, at ang kumuha ng kaunti ay hindi nagkulang; bawat isa ay nangalap ng naaayon sa kanyang pangangailangan. Sinabi ni Moses sa kanila, Huwag mag-iwan ang sinuman nito hanggang sa umaga.

At hindi sila nakinig kay Moises, ngunit iniwan ng ilan mula sa kaniya hanggang sa umaga, at kumulo ng mga uod, at bumaho, at nagalit si Moises sa kanila. At nagtipun-tipon nila ito tuwing umaga, bawat isa ang nakatakda para sa kanya, ngunit kapag uminit ang araw, natunaw ito. Nangyari nga sa ikaanim na araw, nagtipun-tipon sila ng dobleng kinakailangan, dalawang gomor para sa bawat isa. Pumasok ang lahat ng mga pinuno ng kapisanan at nag-ulat kay Moises. Sinabi ni Moses sa kanila, Hindi ba ito ang salitang sinalita ng Panginoon? Ang mga sabbath ay banal na kapahingahan para sa Panginoon bukas. Gaano man karami ang inyong lutuin, lutuin ninyo, at gaano man karami ang inyong pakuluan, pakuluan ninyo, at ang lahat ng labis ay iwanan ninyo sa imbakan hanggang umaga. At iniwan nila ito mula sa gabi hanggang umaga, gaya ng iniutos sa kanila ni Moises, at hindi ito bumaho, ni nagkaroon ng uod sa loob nito. At sinabi ni Moses,

Kainin ninyo ngayon, sapagkat ngayon ay araw ng Sabbath para sa Panginoon; hindi ito matatagpuan sa kapatagan. Sa loob ng anim na araw kayo ay magtitipun, ngunit sa ikapitong araw ay sabbath, sapagkat wala roon. Ngunit nangyari sa ikapitong araw na nagsikap ang ilang tao mula sa bayan upang mangalap, at wala silang natagpuan. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Hanggang kailan hindi ninyo nais sundin ang aking mga utos at ang aking batas? Tingnan, sapagkat ang Panginoon ay nagbigay sa inyo ng sabbath sa araw na ito, dahil dito siya ay nagbigay sa inyo sa ikaanim na araw ng tinapay para sa dalawang araw, maupo ang bawat isa sa inyong mga bahay, huwag lumabas ang sinuman mula sa kaniyang lugar sa ikapitong araw. At nagpahinga ang bayan sa ikapitong araw. At pinangalanan ito ng mga anak ng Israel na Mana, at ito ay parang puting binhi ng koriander, at ang lasa nito ay parang kakanin na may pulot. Sinabi ni Moses, Ito ang salita na inutos ng Panginoon: Punuin ang gomor ng manna para sa imbakan para sa inyong mga henerasyon, upang makita nila ang tinapay na inyong kinain sa ilang, nang inilabas kayo ng Panginoon mula sa lupain ng Ehipto. At sinabi ni Moises kay Aaron, Kumuha ng isang gintong garapon, at ilagay doon ang punong gomor ng mana, at ilalagay mo ito sa harap ng Diyos, para sa pag-iingat para sa inyong mga henerasyon, Sa paraang iniutos ng Panginoon kay Moses, at inilagay ni Aaron sa harap ng patotoo para sa pag-iingat. Ang mga anak ng Israel ay kumain ng manna sa loob ng apatnapung taon, hanggang sila ay dumating sa mundo; kumain sila ng manna hanggang sila ay dumating sa bahagi ng Phoenicia. Ang gomor naman ay ang ikasampu ng tatlong sukat.

17

At umalis ang buong kapulungan ng mga anak ng Israel mula sa ilang ng Sin ayon sa kanilang mga kampamento, dahil sa salita ng Panginoon, at sila ay nagkampo sa Refidim, ngunit walang tubig para sa bayan upang inumin. At nag-away ang mga tao kay Moises, na nagsasabi, Bigyan mo kami ng tubig upang kami ay makainom. At sinabi ni Moises sa kanila, Bakit kayo nag-aaway sa akin, at bakit ninyo sinusubok ang Panginoon? Nauuhaw doon ang mga tao sa tubig, at nagreklamo doon ang mga tao kay Moises, na nagsasabi, Bakit mo ito ginawa? Iniahon mo kami mula sa Ehipto upang patayin kami at ang aming mga anak at ang aming mga hayop sa pamamagitan ng uhaw? Sumigaw nga si Moises sa Panginoon, sinasabi, Ano ang gagawin ko sa bayang ito? Kaunti na lang, at babatuhin nila ako. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Magpauna ka sa bayang ito, at kumuha ka ng ilang matatanda ng bayan, at ang tungkod na ginamit mo sa pagpalo sa ilog, dalhin mo sa iyong kamay, at ikaw ay pupunta. Ito ako nakatayo doon sa harap mo sa ibabaw ng bato sa Horeb, at hahampasin mo ang bato, at lalabas mula dito ang tubig, at iinom ang bayan. At ginawa ni Moses ito sa harap ng mga anak ng Israel. At pinangalanan niya ang lugar na iyon, Pagsubok at Pag-alipusta, dahil sa pag-alipusta ng mga anak ng Israel, at dahil sa pagsubok nila sa Panginoon, na nagsasabi, Nasa amin ba ang Panginoon, o wala?

Dumating si Amalek at nakipaglaban sa Israel sa Raphidein. Sinabi ni Moses kay Joshua, Pumili ka para sa iyong sarili ng mga makapangyarihang lalaki, at lumabas ka upang makipaglaban sa Amalek bukas, at narito, ako ay nakatayo sa tuktok ng burol, at ang tungkod ng Diyos ay nasa aking kamay. At ginawa ni Josue ayon sa sinabi sa kanya ni Moises, at lumabas siya at naghanda para sa labanan laban sa Amalek, at si Moises at si Aaron at si Hur ay umakyat sa tuktok ng burol. At nangyari na tuwing itinataas ni

Moises ang kanyang mga kamay, nananaig ang Israel; tuwing ibinababa naman niya ang kanyang mga kamay, nananaig ang Amalek. Ang mga kamay ni Moises ay mabigat, at pagkatapos kumuha ng bato, inilagay nila ito sa ilalim niya, at siya ay nakaupo doon, at sina Aaron at Hur ay sumoporta sa kanyang mga kamay mula sa isang dako, at mula sa kabilang dako, at naging matatag ang mga kamay ni Moises hanggang sa paglubog ng araw. At tinalo ni Josue si Amalek, at ang lahat niyang bayan sa pamamagitan ng espada. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Isulat mo ito bilang alaala sa aklat, at ipabatid mo kay Joshua, na lubos kong buburahin ang alaala ng Amalek mula sa ilalim ng langit. At nagtayo si Moises ng altar para sa Panginoon, at tinawag niya ang pangalan nito, Ang Panginoon ay aking kanlungan. Dahil sa lihim na kamay, lumalaban ang Panginoon laban sa Amalek mula sa mga salinlahi hanggang sa mga salinlahi.

18

Narinig ni Jethro, paring Midian na biyenan ni Moses, ang lahat ng ginawa ng Panginoon para sa Israel na kanyang sariling bayan, sapagkat inilabas ng Panginoon ang Israel mula sa Egipto. Kinuha naman ni Jethro na biyenan ni Moses si Zipporah na asawa ni Moses pagkatapos ng pagpapalaya niya. at ang kanyang dalawang anak na lalaki, ang pangalan ng isa sa kanila ay Gershom, na sinasabing, Ako ay naging panauhin sa ibang lupain, At ang pangalan ng pangalawa ay Eliezer, na nagsasabi, Sapagkat ang Diyos ng aking ama ay aking tulong, at iniligtas niya ako mula sa kamay ni Faraon. At lumabas si Jethro na biyenan ni Moses, at ang kanyang mga anak at ang kanyang asawa patungo kay Moses sa ilang, kung saan siya nagkampo sa bundok ng Diyos. Iniulat nga kay Moises, na sinasabi, Narito, ang iyong biyenan na si Jetro ay dumarating sa iyo, at ang iyong asawa at ang iyong dalawang

anak ay kasama niya. Lumabas si Moises upang salubungin ang kanyang biyenan, at yumukod sa kanya, at hinalikan siya, at nagbatian sila, at ipinasok niya sila sa tolda. At ikinuwento ni Moises sa kaniyang biyenan ang lahat ng ginawa ng Panginoon sa Faraon at sa lahat ng mga Ehipsiyo dahil sa Israel, at ang lahat ng pagpapahirap na nangyari sa kanila sa daan, at kung paano iniligtas sila ng Panginoon mula sa kamay ni Faraon at mula sa kamay ng mga Ehipsiyo. Namangha naman si Jethro sa lahat ng mabubuting bagay na ginawa sa kanila ng Panginoon, na iniligtas niya sila mula sa kamay ng mga Ehipsiyo at mula sa kamay ng Faraon. At sinabi ni Jethro, Pinagpala ang Panginoon, sapagkat iniligtas niya sila mula sa kamay ng mga Ehipsiyo at mula sa kamay ng Faraon. Ngayon nakilala ko na dakila ang Panginoon kaysa sa lahat ng mga diyos dahil dito, na sila ay umatake sa kanila. At kumuha si Jethro na biyenan ni Moses ng mga handog na susunugin at mga sakripisyo para sa Diyos, at dumating si Aaron at lahat ng mga matatanda ng Israel upang kumain ng tinapay kasama ng biyenan ni Moses, sa harap ng Diyos.

At nangyari pagkatapos ng susunod na araw, umupo si Moises upang humatol sa bayan, at nakatayo naman ang lahat ng bayan kay Moises mula umaga hanggang gabi. At nakita ni Jethro ang lahat ng ginagawa niya sa bayan, sinabi niya, Ano itong ginagawa mo sa bayan? Bakit ikaw ay nauupo nag-iisa, samantalang ang lahat ng bayan ay nakatayo sa iyo mula umaga hanggang gabi? At sinasabi ni Moises sa kaniyang biyenan, Dumarating sa akin ang bayan upang humingi ng hatol mula sa Diyos. Kapag may pagtatalo sa kanila at pumunta sila sa akin, hinahatulan ko ang bawat isa at ipinapaalam ko sa kanila ang mga utos ng Diyos at ang batas niya. Sinabi ng biyenan ni Moises sa kanya, Hindi tama ang ginagawa mong ito. Sa pagkawasak, ikaw ay wawasakin dahil sa kawalang-pasensya, at lahat ng mga taong

ito na kasama mo. Mabigat sa iyo ang salitang ito, hindi mo kakayanin gawin ito nang mag-isa. Ngayon nga, makinig ka sa akin at papayuhan kita, at ang Diyos ay makakasama mo; maging ikaw ang sa bayan patungo sa Diyos, at iaalay mo ang kanilang mga salita sa Diyos. At ikaw ay magbababala nang taimtim sa kanila ng mga utos ng Diyos at ng kaniyang batas, at ipapakita mo sa kanila ang mga daang kanilang lalakaran, at ang mga gawang kanilang gagawin. At ikaw, para sa iyong sarili, ay pumili mula sa lahat ng bayan ng mga lalaking makapangyarihan, natatakot sa Diyos, mga lalaking matuwid, napopoot sa kayabangan, at italaga mo sila bilang mga pinuno ng libu-libo, mga pinuno ng daan-daan, mga pinuno ng limampu-limampu, at mga pinuno ng sampu-sampu. At sila ay hahatol sa bayan sa lahat ng oras, ngunit ang napakabigat na usapin ay dadalhin nila sa iyo, at ang maliliit na hatol ay hahatol sila mismo, at magpapagaan ng iyong pasanin, at tutulungan ka nila. Kung gagawin mo ang salitang ito, papalakasin ka ng Diyos, at makakaya mong tumayo, at ang lahat ng bayang ito ay darating sa kanilang sariling lugar na may kapayapaan. Narinig naman ni Moises ang boses ng kaniyang biyenan na lalaki, at ginawa niya ang lahat ng sinabi nito sa kaniya. At pumili si Moises ng mga malakas na lalaki mula sa buong Israel, at ginawa niya silang mga pinuno ng libu-libo, at mga pinuno ng daan-daan, at mga pinuno ng limampu-limampu, at mga pinuno ng sampu-sampu. At humatol sila sa bayan sa lahat ng oras, ngunit ang lahat ng mabigat na salita ay kanilang idinala kay Moises, ngunit ang lahat ng magaang salita ay kanilang hinatulan. Pinaalis ni Moises ang kanyang manugang na lalaki, at umalis ito patungo sa kanyang sariling lupain.

19

Ngunit sa ikatlong buwan ng paglabas ng mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto, sa araw na ito, dumating sila sa ilang ng Sinai. At umalis sila mula sa Raphidein, at dumating sila sa ilang ng Sinai, at nagkampo doon ang Israel sa tapat ng bundok. At si Moises ay umakyat sa bundok ng Diyos, at tinawag siya ng Diyos mula sa bundok, na nagsasabi, Ang mga bagay na ito ay sasabihin mo sa sambahayan ni Jacob, at ipapahayag mo sa mga anak ni Israel. Kayo mismo ay nakakita kung gaano karami ang aking ginawa sa mga Ehipsiyo, at kinuha ko kayo na parang nasa ibabaw ng mga pakpak ng mga agila, at dinala ko kayo sa aking sarili. At ngayon, kung tunay ninyong dinggin ang aking tinig at ingatan ninyo ang aking tipan, kayo ay magiging sa akin na bayang natatangi mula sa lahat ng mga bansa, sapagkat akin ang buong lupa. Ngunit kayo ay magiging sa akin isang kaharian ng mga pari at isang banal na bansa. Ang mga salitang ito ay sasabihin mo sa mga anak ng Israel. Dumating nga si Moises, at tinawag ang mga matatanda ng bayan, at inilagay sa harap nila ang lahat ng mga salitang ito na iniutos sa kanila ng Diyos. Sumagot nga ang lahat ng mga tao nang may isang pagkakaisa, at sinabi nila, Lahat ng sinabi ng Diyos, gagawin namin at pakikinggan namin. Inihandog nga ni Moises ang mga salitang ito sa Diyos. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Narito, ako ay dumarating sa iyo sa haliging ulap, upang marinig ng bayan ang aking pagsasalita sa iyo, at upang manampalataya sila sa iyo magpakailanman. At nag-ulat si Moises ng mga salita ng bayan sa Panginoon. Sinabi ng Panginoon kay Moises, Bumaba ka at balaan mo ang bayan, at linisin mo sila ngayon at bukas, at hayaan silang maghugas ng kanilang mga kasuutan, At maging handa sila sa ikatlong araw, sapagkat sa ikatlong araw ay bababa ang Panginoon sa Bundok Sinai, sa harap ng buong bayan. At ihihiwalay mo ang mga tao sa palibot, na nagsasabi, Magbantay kayo para sa inyong mga sarili na huwag umakyat sa bundok at humawak ng anumang bahagi nito; ang

sinumang humawak sa bundok ay mamamatay. Hindi hihipo ang kanyang kamay, sapagkat babatuhin ng mga bato, o pababanahin ng pana, maging hayop o tao, hindi mabubuhay. Kapag ang mga tinig at ang mga trumpeta at ang ulap ay umalis mula sa bundok, sila ay aakyat sa bundok.

Bumaba si Moises mula sa bundok patungo sa bayan, at pinabanal niya sila, at naglaba sila ng kanilang mga damit. At sinabi niya sa bayan, Kayo ay maging handa. Sa loob ng tatlong araw, huwag kayong lumapit sa babae. Nangyari naman sa ikatlong araw nang magmadaling-araw, at nagkaroon ng mga tunog at mga kidlat at madilim na ulap sa ibabaw ng Bundok Sinai, ang tinig ng trumpeta ay tumutunog nang malakas, at natakot ang lahat ng bayan na nasa kampo. At inilabas ni Moises ang bayan tungo sa pagtatagpo ng Diyos mula sa kampo, at sila ay nakatayo sa ilalim ng bundok. Ang buong bundok ng Sinai ay umuusok, dahil sa pagbaba ng Diyos sa ibabaw nito sa apoy, at umaangat ang usok, tulad ng usok ng hurno, at lubhang namangha ang lahat ng bayan. Ngunit ang mga tinig ng trumpeta ay lumalaki nang mas malakas nang labis. Si Moises ay nagsalita, at ang Diyos ay sumagot sa kanya sa pamamagitan ng tinig. Bumaba nga ang Panginoon sa bundok ng Sinai, sa tuktok ng bundok, at tinawag ng Panginoon si Moises sa tuktok ng bundok, at umakyat si Moises. At sinabi ng Diyos kay Moises, Bumaba ka at magpatotoo sa bayan, huwag silang kailanman lumapit sa Diyos upang maintindihan, at mahulog mula sa kanila ang karamihan, At ang mga paring lumalapit sa Panginoong Diyos ay dapat magpakabanal, baka sila ay lipulin ng Panginoon.

At sinabi ni Moises sa Diyos, Hindi makakaakyat ang bayan sa bundok ng Sinai, sapagkat ikaw ay nagpatotoo sa amin, na nagsabi, Ihiwalay ang bundok, at pakabanalin ito. Sinabi nga sa

kanya ng Panginoon, Humayo ka, bumaba ka, at umakyat ka kasama si Aaron, ngunit ang mga pari at ang bayan ay huwag pilitin na umakyat patungo sa Diyos, baka sila ay lipulin ng Panginoon. Bumaba nga si Moises patungo sa bayan at sinabi sa kanila.

20

At nagsalita ang Panginoon ng lahat ng mga salitang ito: Ako ay ang Panginoon na iyong Diyos, na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin. Hindi ka magkakaroon ng ibang mga diyos maliban sa akin. Hindi ka gagawa para sa iyong sarili ng imahe, ni ng anumang kahawig ng lahat ng nasa langit sa itaas, at ng lahat ng nasa lupa sa ibaba, at ng lahat ng nasa mga tubig sa ilalim ng lupa. Hindi ka sasamba sa kanila, ni hindi ka maglilingkod sa kanila, sapagkat ako ay Panginoon na iyong Diyos, Diyos na mapanibughuin, na nagbabayad ng mga kasalanan ng mga ama sa mga anak, hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi ng mga napopoot sa akin, at gumagawa ng awa sa libu-libo sa mga umiibig sa akin, at sa mga tumutupad ng aking mga utos. Hindi mo kukunin ang pangalan ng Panginoon mong Diyos nang walang kabuluhan, sapagkat hindi aaringin na walang sala ng Panginoon mong Diyos ang sinumang kumukuha ng kanyang pangalan nang walang kabuluhan. Alalahanin ang araw ng Sabbath upang ipangilin ito. Anim na araw ka magtratrabaho at gagawin mo ang lahat ng iyong mga gawain. Ngunit sa ikapitong araw, mga sabbath ng Panginoon mong Diyos, hindi ka gagawa ng anumang gawain sa araw na ito—ikaw, at ang iyong anak na lalaki, at ang iyong anak na babae, ang iyong alipin, at ang iyong alilang babae, ang iyong baka, at ang iyong hayop na pasan, at lahat ng iyong hayop, at ang dayuhang naninirahang sa iyo. Sa loob ng anim na araw, ginawa ng

Panginoon ang langit at ang lupa at ang dagat at lahat ng nasa loob nila, at nagpahinga sa ikapitong araw. Dahil dito, pinagpala ng Panginoon ang ikapitong araw at pinabanal ito. Igalang mo ang iyong ama at ang iyong ina, upang maging mabuti sa iyo, at upang maging mahabang-buhay ka sa ibabaw ng mabuting lupain, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. Hindi ka dapat makikiapid. Hindi ka dapat magnakaw. Hindi ka dapat pumatay. Huwag kang magbibigay ng buláang patotoo laban sa iyong kapitbahay. Hindi mo nanaisin ang asawa ng iyong kapwa, hindi mo nanaisin ang bahay ng iyong kapwa, ni ang kanyang bukid, ni ang kanyang anak, ni ang kanyang alipin na babae, ni ang kanyang baka, ni ang kanyang hayop na pasan, ni ang lahat ng kanyang hayop, ni ang anumang pag-aari ng iyong kapwa.

At lahat ng mga tao ay nakakita ng boses, at ng mga sulo, at ng boses ng trumpeta, at ng bundok na umuusok, ngunit dahil sa takot, lahat ng mga tao ay tumayo nang malayo. At sinabi nila kay Moises, Ikaw ang magsalita sa amin, at huwag nang hayaang magsalita sa amin ang Diyos, baka kami ay mamatay. At sinabi ni Moises sa kanila, Magkaroon kayo ng lakas ng loob, sapagkat dumating ang Diyos upang subukin kayo, upang ang takot sa kaniya ay mapasa inyo, upang hindi kayo magkasala. Nakatayo ang mga tao mula sa malayo, at si Moises ay pumasok sa kadiliman kung saan naroon ang Diyos. Sinabi ng Panginoon kay Moses, Mga bagay na ito ay sasabihin mo sa sambahayan ni Jacob, at ipapahayag mo sa mga anak ni Israel: Kayo ay nakakita na mula sa langit ay nagsalita ako sa inyo. Hindi kayo gagawa para sa inyong sarili ng mga diyos na pilak, at mga diyos na ginto ay hindi rin kayo gagawa para sa inyong sarili. Altar mula sa lupa ang gagawin ninyo para sa akin, at maghahandog kayo sa ibabaw nito ng inyong mga sinunog na handog, at ng inyong mga handog para sa kaligtasan, at ng mga tupa, at ng inyong mga guya sa bawat

lugar kung saan ko ipapangalan ang aking pangalan, at pupunta ako sa inyo, at pagpapalain ko kayo. Kung gagawa ka ng altar mula sa mga bato para sa akin, huwag mong itatayo ang mga ito na tinapyas, sapagkat ang iyong espada ay ipinalo mo sa kanila, at sila ay nadungisan na. Hindi ka aakyat sa pamamagitan ng mga hakbang patungo sa aking altar upang hindi mo ilantad ang iyong kahubaran doon.

21

At ang mga ito ang mga kautusan na ilalagay mo sa harap nila. Kung bumili ka ng isang aliping Hebreo, anim na taon siyang maglilingkod sa iyo, pero sa ikapitong taon ay aalis siyang malaya nang walang bayad. Kung siya nag-iisa pumasok, ay mag-iisa rin siyang lalabas; ngunit kung may babaeng pumasok kasama niya, lalabas din ang kaniyang asawa. At kung ang panginoon ay magbigay sa kaniya ng asawa, at manganak ito sa kaniya ng mga anak na lalaki o mga anak na babae, ang babae at ang mga bata ay magiging sa kaniyang panginoon, ngunit siya lamang ang lalabas. Kung sumagot ang alipin at magsabi, Minahal ko ang aking panginoon, at ang asawa, at ang mga anak; hindi ako aalis nang malaya, Dadalhin siya ng kanyang panginoon sa harapan ng Diyos, at pagkatapos ay dadalhin siya sa pinto o sa pasukan, at tutusukin ng kanyang panginoon ang kanyang tainga gamit ang pambutas, at maglilingkod siya sa kanya magpakailanman.

Kung may ibenta ang kaniyang sariling anak na babae bilang alipin, hindi siya aalis tulad ng pagtakas ng mga babaeng alipin. Kung hindi siya makalugod sa kanyang panginoon, na pumayag sa kanya, tutubusin niya siya. Ngunit sa dayuhang bayan, hindi siya panginoon upang ibenta siya, dahil tumalikod siya sa kanya. Kung ngunit ipakasundo niya siya sa kanyang anak na lalaki, gagawin

niya sa kanya ayon sa karapatan ng mga anak na babae. Kung kumuha siya ng iba para sa kanyang sarili, ang kinakailangang mga bagay at kasuotan at pakikisama niya ay hindi niya ipagkakait. Kung pero ang tatlong ito ay hindi niya ginagawa sa kanya, lalabas siya nang libre nang walang pilak. Kung may sumaktan ng isang tao at ito ay mamatay, patayin siya. Ngunit hindi niya kusang ginawa, kundi ang Diyos ang nagbigay sa kanyang mga kamay, bibigyan kita ng lugar kung saan tatakas ang pumatay. Ngunit kung may sinumang lumusob sa kanyang kapwa upang patayin siya sa pamamagitan ng daya at tumakas, mula sa aking altar kukunin mo siya upang patayin. Sino ang sumasakit sa kanyang ama o ina ay ipapatay. Ang nagsasalita ng masama sa kaniyang ama o ina ay mamamatay. Sinumang magnakaw ng isa sa mga anak ng Israel, at apihin siya at ibenta, at matagpuan sa kanya, ay dapat mamatay. Kung pero mag-away ang dalawang lalaki, at saktan ang kanilang kapwa ng bato o suntok, at hindi siya mamatay, kundi mahiga sa kama, Kung bumangon ang lalaki at maglakad sa labas gamit ang tungkod, walang sala ang sumaktan, maliban na magbabayad siya sa kawalan ng gawa niya, at ang mga gastos sa pagpapagaling. Kung may sinumang saktan ang kanyang anak o ang kanyang alilang babae gamit ang pamalo, at ito ay mamatay sa ilalim ng kanyang mga kamay, siya ay parurusahan ayon sa katarungan. Kung pero siya ay mabuhay ng isang araw o dalawa, hindi siya parusahan, sapagkat ang kanyang pilak ito ay. Kung maglaban ang dalawang lalaki, at saktan ang babaeng may dinadala sa tiyan, at lumabas ang kanyang sanggol na hindi pa nabuo, parurusahan siya ng multa, ayon sa ipataw ng asawa ng babae, at magbabayad siya nang may pagpapahalaga. Kung nabuo na nga, magbibigay ng kaluluwa kapalit ng kaluluwa, Mata kapalit ng mata, ngipin kapalit ng ngipin, kamay kapalit ng kamay, paa kapalit ng paa. Paso kapalit ng paso, sugat kapalit ng sugat, pasa kapalit ng pasa. Kung may sinumang saktan ang mata

ng kanyang alipin, o ang mata ng kanyang katulong, at ito ay mabulag, palalayain niya sila bilang kapalit ng kanilang mata. Kung bunutan niya ang ngipin ng kanyang alipin, o ang ngipin ng kanyang tagapag-alaga, palalayain niya sila kapalit ng kanilang ngipin. Kung susungayin ng toro ang lalaki o babae at mamatay, babatuhin ng mga bato ang toro, at hindi kakainin ang karne nito, ngunit ang may-ari ng toro ay magiging walang sala. Kung ang toro ay sumusuwag na mula pa kahapon at mula pa sa ikatlong araw, at saksihan nila ang may-ari nito, at hindi niya ito inalis, at pumatay naman ito ng lalaki o babae, ang toro ay babatuhin, at ang may-ari nito ay ipapapatay din. Kung ngunit ipataw sa kanya ang tubos, magbibigay siya ng tubos para sa kanyang buhay ayon sa anumang ipataw sa kanya. Ngunit kung siya ay manuwag ng anak na lalaki o anak na babae, ayon sa kautusang ito ay gagawin nila sa kanya. Kung ngunit susunggaban ng toro ang isang bata o batang babae, magbibigay siya ng tatlumpung didrakma ng pilak sa kanilang panginoon, at ang toro ay babatuhin. Kung may sino mang magbukas ng hukay o maghukay ng hukay, at hindi ito takpan, at mahulog doon ang isang guya o asno, Ang panginoon ng hukay ay magbabayad, magbibigay ng pilak sa kanilang panginoon, at ang namatay ay magiging sa kanya. Kung pero susuwagin ng toro ng isang tao ang toro ng kanyang kapwa, at ito ay mamamatay, ipagbibili nila ang buhay na toro at hahatiin ang halaga nito, at hahatiin din nila ang patay na toro. Kung ginawang kilala na ang toro ay sumasuwag bago pa ng kahapon at bago pa ng ikatlong araw, at nagpatotoo na sa kanyang panginoon, at hindi niya ito inalis, siya ay magbabayad ng toro kapalit ng toro, at ang namatay ay magiging sa kanya.

Kung may sinumang nagnakaw ng guya o tupa, at ito ay kinatay o ipinagbili, limang guya ang dapat bayaran bilang kapalit ng guya, at apat na tupa bilang kapalit ng tupa.

22

Kung sa hukay natagpuan ang magnanakaw, at nasaktang namatay, hindi ito pagpatay para sa kanya. Kung sumikat na ang araw nang mangyari ito, siya ay nagkasala at dapat ipapatay, ngunit kung wala siyang maibabayad, siya ay ipagbibili bilang kabayaran sa ninakaw. Kung maiwan at matagpuan sa kanyang kamay ang ninakaw na hayop mula sa asno hanggang sa tupa na buhay, magbabayad siya ng doble. Kung magpapasabsab naman ang sinuman sa bukid o ubasan, at pahintulutan ang kaniyang hayop na magpasabsab sa ibang bukid, siya ay magbabayad mula sa kaniyang bukid ayon sa kaniyang ani; kung magpasabsab naman sa buong bukid, siya ay magbabayad ng pinakamahusay ng kaniyang bukid at ng pinakamahusay ng kaniyang ubasan. Kung lumabas ang apoy at makahanap ng mga tinik, at masunog pa ang mga giikan o uhay ng butil o kapatagan, magbabayad ang nagpasindi ng apoy.

Kung may magbigay sa kanyang kapwa ng pilak o mga sisidlan upang bantayan, at ito ay ninakaw mula sa bahay ng taong iyon, kung matagpuan ang nagnakaw, magbabayad siya ng doble. Kung hindi natagpuan ang magnanakaw, lalapit ang may-ari ng bahay sa harap ng Diyos at magsusumpa na tunay na hindi siya kumilos ng masama laban sa buong deposito ng kanyang kapwa. Ayon sa bawat nabanggit na pagkakamali tungkol sa guya, hayop na pasan, tupa, damit, at lahat ng pagkawalang inangkin—ano man ito—sa harap ng Diyos darating ang hatol ng pareho, at ang nahatulan ng Diyos ay magbabayad ng doble sa kapwa. Kung may isang tao ay magbigay sa kanyang kapwa ng hayop na pambuhat o bata ng baka o tupa o anumang hayop upang bantayan, at ito ay madurog o mamatay o maging bihag, at walang sinuman ang makaalam Ang sumpa ng Diyos ay magiging nasa

pagitan ng dalawa, na tunay na hindi siya gumawa ng masama laban sa deposito ng kanyang kapwa, at sa gayon ay tatanggapin siya ng kanyang panginoon, at hindi siya magbabayad. Kung ngunit nanakaw ito mula sa kanya, magbabayad siya sa panginoon. Kung nilamon ng hayop, dadalhin niya ito sa patunay ng huli, at hindi siya magbabayad. Kung humingi ng hiniram ang isang tao mula sa kanyang kapitbahay, at ito ay madurog o mamatay o maging bihag, at ang may-ari ay wala roon, magbabayad siya. Kung ngunit ang panginoon ay kasama niya, hindi siya magbabayad; kung ngunit siya ay upahang manggagawa, magiging kapalit nito ang kaniyang sahod.

Kung magdaya ang sinuman sa dalaga na hindi pa nakatipon, at mahiga kasama niya, bibigyan niya ito ng dote bilang asawa niya. Kung ngunit tumatanggi ang ama niya at hindi nais ibigay siya sa kanya bilang asawa, magbabayad siya ng pilak sa ama ayon sa halaga ng bigay-kaya ng mga birhen. Huwag ninyong pananatilihing buhay ang mga mangkukulam. Sinumang sumiping sa hayop ay papatayin ninyo. Ang nag-aalay sa mga diyos ay lilipulin ng kamatayan, maliban sa Panginoon lamang.

At ang dayuhan ay hindi ninyo mamasamain, ni hindi ninyo pipighatiin siya, sapagkat kayo ay mga dayuhan sa lupain ng Ehipto. Huwag ninyong papahamakin ang sinumang biyuda at ulila. Kung pero sa kasamaan ninyo pahirapan sila, at sila ay sumigaw at dumaing sa akin, tunay na pakikinggan ko ang kanilang tinig. At ako ay magagalit sa poot, at papatayin ko kayo sa pamamagitan ng espada, at ang inyong mga asawa ay magiging mga balo, at ang inyong mga anak ay magiging mga ulila. Kung magpahiram ka ng pilak sa kapatid na mahirap sa tabi mo, hindi ka magiging naninigipit sa kanya, hindi mo ilalagay sa kanya ang interes. Kung kunin mo bilang sanla ang damit ng iyong

kapitbahay, bago lumubog ang araw ay ibabalik mo ito sa kanya, Sapagkat ito ang kanyang pangtakip, ito lamang ang kanyang damit ng kanyang kahubaran, saan siya matutulog? Kung kaya siya ay sumigaw sa akin, pakikinggan ko siya, sapagkat ako ay mahabagin. Huwag kang magsasalita ng masama laban sa mga Diyos, at huwag kang magsasabi ng masama laban sa pinuno ng iyong bayan. Ang mga unang bunga ng iyong giikan at pisaan ng ubas ay hindi mo ipagpapahuli, ang mga panganay ng iyong mga anak ay ibibigay mo sa akin. Ganito mo gagawin ang iyong guya at ang iyong tupa at ang iyong hayop na pasan: pito araw ay magiging nasa ilalim ng ina, ngunit sa ikawalong araw ay ibabalik mo sa akin ito. At kayo ay magiging banal na mga lalaki sa akin, at hindi kayo kakain ng karne na pinatay ng mababangis na hayop; itapon ninyo ito sa aso.

23

Hindi mo tatanggapin ang walang-kabuluhang balita, hindi ka makikipagsundo sa hindi-makatarungan upang maging hindi-makatarungang saksi. Hindi ka magiging kasama ng nakararami sa kasamaan, hindi ka idadagdag sa karamihan upang lumihis kasama ng nakararami, upang gawing liko ang katarungan. At hindi ka dapat maawa sa mahirap sa paghatol. Kung makasalubong mo ang baka ng iyong kaaway o ang hayop na pasan nito na naligaw, dapat mong ibalik ito sa kanya. Kung makikita mo ang hayop na pasan ng iyong kaaway na nakabagsak sa ilalim ng karga nito, hindi ka dadaan lamang, kundi tutulungan mo itong itaas kasama niya.

Hindi mo babaluktarin ang hatol ng mahirap sa kanyang paghatol. Mula sa lahat ng salitang hindi makatarungan ay lalayo ka, ang inosente at makatarungan ay hindi mo papatayin, at hindi

mo bibigyang-katwiran ang di-maka-Diyos dahil sa mga kaloob. At hindi ka tatanggap ng mga regalo, sapagkat ang mga regalo ay bumubulag sa mga mata ng nakakakita, at sinisira ang mga salitang makatarungan. At ang dayuhan ay hindi ninyo apipin, sapagkat alam ninyo ang kaluluwa ng dayuhan, kayo mismo ay naging mga dayuhan sa lupain ng Ehipto. Sa loob ng anim na taon ay magtatanim ka sa iyong lupa, at titipunin mo ang mga ani nito. Sa ikapitong taon, magpapahinga ka sa lupa at pababayaan mo ito, at kakain ang mga mahihirap ng iyong bansa, at ang natitirang pagkain ay kakainin ng mga mailap na hayop. Ganito rin ang gagawin mo sa iyong ubasan at sa iyong olibohan. Sa loob ng anim na araw gagawin mo ang iyong mga gawa, ngunit sa ikapitong araw ay kapahingahan, upang makapagpahinga ang iyong baka at ang iyong hayop na may pasan, at upang makapagpahingahon ang anak ng iyong alilang babae at ang dayuhan. Lahat ng aking sinabi sa inyo, ingatan ninyo, at ang pangalan ng ibang mga diyos ay hindi ninyo aalalahanin, ni hindi maririnig mula sa inyong bibig.

Tatlong beses sa taon ay magdiwang kayo para sa akin. Ingatan ninyong ipagdiwang ang pista ng Tinapay na Walang Lebadura, pitong araw kayong kakain ng tinapay na walang lebadura, gaya ng iniutos ko sa iyo ayon sa panahon ng buwan ng mga bagong ani, sapagkat sa panahong iyon ay lumabas ka mula sa Ehipto. Hindi ka dapat humarap sa akin nang walang handog. At gagawa ka ng kapistahan ng ani ng mga unang bunga ng iyong mga gawa, kung ano ang iyong ihasik sa iyong bukid, at kapistahan ng pagkakumpleto sa pagtatapos ng taon sa pagtitipon ng iyong mga gawa mula sa iyong bukid. Tatlong beses sa taon ay makikita ang bawat lalaki mo sa harap ng Panginoon mong Diyos. Kapag itataboy ko ang mga bansa mula sa iyong harapan at palawakin ko ang iyong mga hangganan, hindi ka mag-aalay ng dugo ng aking insenso sa ibabaw ng may-lebadura, ni hindi

mahihiga ang taba ng aking pista hanggang umaga. Ang mga unang bunga ng unang ani ng iyong lupa ay dadalhin mo sa bahay ng Panginoon mong Diyos. Hindi mo papakukuluan ang tupa sa gatas ng kaniyang ina. At narito, ipinapadala ko ang aking mensahero sa harap mo, upang ingatan ka niya sa daan, upang dalhin ka niya sa lupain na aking inihanda para sa iyo. Magbantay ka para sa iyong sarili, at makinig sa kanya, at huwag sumuway sa kanya, sapagkat hindi ka niya pipigilan, dahil ang aking pangalan ay nasa kanya. Kung tunay ninyong pakikinggan ang aking tinig, at gagawin mo ang lahat ng aking iuutos sa iyo, at iingatan ninyo ang aking tipan, kayo ay magiging sa akin na bayang natatangi mula sa lahat ng mga bansa, sapagkat akin ang buong lupa, at kayo ay magiging sa akin na kaharian ng mga saserdote, at banal na bansa, ang mga salitang ito ay sasabihin mo sa mga anak ng Israel, kung tunay ninyong pakikinggan ang aking tinig, at gagawin ninyo ang lahat ng aking sasabihin sa iyo, ako ay magiging kaaway ng iyong mga kaaway, at ako ay tutututol sa mga kumakalaban sa iyo. Pupunta ang aking anghel na nangunguna sa iyo, at dadalhin ka niya sa mga Amoreo, Heteo, Perezeo, Cananeo, Gergeseo, Hiveo, at Jebuseo, at lilipulin ko sila. Hindi ka sasamba sa kanilang mga diyos, ni maglilingkod sa kanila, at hindi ka gagawa ayon sa kanilang mga gawa, kundi lubos mong wawasakin at dudurugin mo ang kanilang mga haligi. At ikaw ay maglilingkod sa Panginoon na iyong Diyos, at aking pagpapalain ang iyong tinapay at ang iyong alak at ang iyong tubig, at aking ilalayo ang sakit mula sa inyo. Hindi magiging baog, ni baog sa ibabaw ng iyong lupa. Ang bilang ng iyong mga araw ay aking tutuparin. At isusugo ko ang takot na nangunguna sa iyo, at gugulatin ko ang lahat ng mga bansa na iyong papasukan, at gagawin kong mga takas ang lahat ng iyong mga kaaway. At ako ay magpapadala ng mga putakti una sa iyo, at ikaw ay magpapalayas ng mga Amorreo, at ng mga Hivita, at ng mga Cananeo, at ng mga Heteo mula sa

iyo. Hindi ko sila palaláyasin sa loob ng isang taon, upang ang lupain ay hindi maging ilang, at ang mga mailap na hayop ng lupa ay hindi dumami laban sa iyo. Unti-unti ko silang itataboy mula sa iyo, hanggang sa lumaki ka at mpamanahin mo ang lupain. At ilalagay ko ang iyong mga hangganan mula sa Pulang Dagat hanggang sa Dagat ng mga Filisteo, at mula sa ilang hanggang sa dakilang Ilog Eufrates, at ibibigay ko sa inyong mga kamay ang mga naninirahan sa lupain, at palalayasin ko sila mula sa iyo. Hindi ka makikipagkasundo sa kanila o makikipag-tipan sa kanilang mga diyos. At hindi sila mananatili sa iyong lupain, upang hindi ka nila papagkasalanan laban sa akin, sapagkat kung paglilingkuran mo ang kanilang mga diyos, ang mga ito ay magiging hadlang sa iyo.

24

At sinabi kay Moses, Umakyat kayo sa Panginoon—ikaw at si Aaron, at si Nadab, at si Abiud, at pitumpung matatanda ng Israel, at sila ay sasamba mula sa malayo sa Panginoon. At si Moises lamang ang lalapit sa Diyos, ngunit sila ay hindi lalapit, at ang bayan ay hindi aakyat na kasama nila. Pumasok naman si Moises at ikinuwento sa bayan ang lahat ng mga salita ng Diyos at ang mga kautusan. Sumagot naman ang buong bayan ng iisang tinig, na nagsasabi, Lahat ng mga salitang sinalita ng Panginoon, gagawin namin at pakikinggan namin. At isinulat ni Moises ang lahat ng mga salita ng Panginoon, at pagkagising nang maaga ni Moises kinaumagahan, nagtayo siya ng altar sa ilalim ng bundok, at labindalawang bato para sa labindalawang tribo ng Israel. At ipinadala niya ang mga binata ng mga anak ng Israel, at nag-alay sila ng mga handog na susunugin, at naghain sila sa Diyos ng mga guyang hain para sa kaligtasan. Kinuha naman ni Moises ang kalahati ng dugo at ibinuhos sa mga mangkok, at ang kalahati ng

dugo ay ibinuhos niya sa altar. At pagkatapos niyang kunin ang aklat ng tipan, binasa niya sa pandinig ng bayan, at sinabi nila, Lahat ng sinalita ng Panginoon, gagawin namin at susundin namin. Kinuha ni Moses ang dugo at winisik sa mga tao, at sinabi, Narito ang dugo ng tipan na ginawa ng Panginoon sa inyo tungkol sa lahat ng mga salitang ito.

At umakyat sina Moises at Aaron, at Nadab, at Abihu, at pitumpung matatanda ng kapulungan ng Israel. At nakita ko ang lugar kung saan nakatayo ang Diyos ng Israel, at ang nasa ilalim ng kanyang mga paa ay parang gawa ng ladriyong safiro, at parang anyo ng kalawakan ng langit sa kalinisan. At sa mga pinili ng Israel ay walang nabigo ni isa, at sila ay nakita sa lugar ng Diyos, at sila ay kumain at uminom. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Umakyat ka sa akin sa bundok, at manatili ka roon, at ibibigay ko sa iyo ang mga tipak na bato, ang batas at ang mga utos, na isinulat ko upang ipabatas sa kanila. At bumangon si Moises at si Josue na nakatayo sa tabi niya, at umakyat sila sa bundok ng Diyos. At sinabi nila sa mga matatanda, Manatili kayong tahimik dito hanggang kami ay bumalik sa inyo, at narito sina Aaron at Hur na kasama ninyo; kung may sinumang may usaping paghatol, lumapit sila sa kanila. At umakyat sina Moises at Josue sa bundok, at tinakpan ng ulap ang bundok. At bumaba ang kaluwalhatian ng Diyos sa ibabaw ng Bundok Sinai, at tinakpan ito ng ulap ng anim na araw, at tinawag ng Panginoon si Moises sa ikapitong araw mula sa gitna ng ulap. Ang anyo ng kaluwalhatian ng Panginoon ay tulad ng apoy na nagniningas sa tuktok ng bundok sa harap ng mga anak ng Israel. At pumasok si Moises sa gitna ng ulap, at umakyat sa bundok, at naroon siya sa bundok nang apatnapung araw at apatnapung gabi.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Sinabi ko sa mga anak ng Israel, Kumuha kayo ng mga unang bunga mula sa lahat ng may kusang-loob na magbigay, at tatanggapin ninyo ang aking mga unang bunga. At ito ang unang bunga na inyong tatanggapin mula sa kanila: ginto, pilak, at tanso. at hyacinth, at purple, at dobleng scarlet, at pinong linong pinulupot, at balahibo ng kambing At mga balat ng mga tupa na tinina ng pula, at mga balat na kulay asul, at mga kahoy na hindi nabulok. at mga batong Sardius, at mga bato para sa pag-ukit para sa panakip-balikat, at ang mahabang damit. At gagawa ka sa akin ng santuwaryo, at magpapakita ako sa inyo. At gagawin mo para sa akin ayon sa lahat ng ipinakikita ko sa iyo sa bundok, ang halimbawa ng tolda, at ang halimbawa ng lahat ng mga sisidlan nito—ganoon mo gagawin. At gagawa ka ng kaban ng patotoo mula sa mga kahoy na hindi nabulok, dalawang siko at kalahati ang haba, at isang siko at kalahati ang lapad, at isang siko at kalahati ang taas. At babalutin mo ito ng dalisay na ginto, sa loob at sa labas babalutin mo ito ng ginto, at gagawa ka rito ng mga gintong moldura na pinilipit sa palibot. At gagawa ka para dito ng apat na gintong singsing, at ilalagay mo sa apat na gilid: dalawang singsing sa isang gilid, at dalawang singsing sa ikalawang gilid. Gagawa ka ng mga poste na kahoy na hindi nabulok, at babalutin mo ang mga ito ng ginto. At ipapasok mo ang mga poste sa mga singsing na nasa mga tagiliran ng kaban upang buhatin ang kaban sa pamamagitan nila. Sa mga singsing ng kaban ay manatili ang mga poste na hindi gumagalaw. At ilalagay mo sa loob ng kaban ang mga patotoo na ibibigay ko sa iyo. At gagawa ka ng luklukan ng awa na takip na ginto na dalisay, dalawang siko at kalahati ang haba, at isang siko at kalahati ang lapad. At gagawa ka ng dalawang kerubin na yari sa pinukpok na ginto, at ilalagay mo sila sa magkabilang gilid ng luklukan ng awa. Gagawin ang isang kerubin mula sa gilid na ito, at isang kerubin mula sa ikalawang

gilid ng luklukan ng awa, at gagawin mo ang dalawang kerubin sa ibabaw ng dalawang gilid. Ang mga kerubin ay magpapakpak na nakaunat mula sa itaas, na nililiman ng kanilang mga pakpak ang luklukan ng awa, at ang kanilang mga mukha ay nakaharap sa isa't isa—sa luklukan ng awa nakaharap ang mga mukha ng mga kerubin. At ilalagay mo ang takip ng lunas sa ibabaw ng kaban mula sa itaas, at sa loob ng kaban ay ilalagay mo ang mga patotoo na ibibigay ko sa iyo. At ipakikilala ko ang aking sarili sa iyo mula doon, at magsasalita ako sa iyo mula sa itaas ng luklukan ng awa sa pagitan ng dalawang kerubin na naroroon sa ibabaw ng kaban ng patotoo, at ayon sa lahat ng aking iuutos sa iyo para sa mga anak ng Israel. At gagawa ka ng mesa na ginto, na dalisay na ginto, na may dalawang kubiko ang haba, at isang kubiko ang lapad, at isang kubiko at kalahati ang taas. At gagawa ka rito ng mga pinilipit na moldura na ginto sa palibot, at gagawa ka rito ng isang gilid na may sukat na isang dangkal sa palibot,

At gagawa ka ng pinilipit na moldura para sa korona sa palibot. At gagawa ka ng apat na singsing na ginto, at ilalagay mo ang apat na singsing sa apat na bahagi ng mga paa nito sa ilalim ng korona. At ang mga singsing ay magiging lalagyan para sa mga poste ng pagdadala, upang mabuhatin sa pamamagitan nila ang mesa. At gagawa ka ng mga poste mula sa kahoy na hindi nabulok, at babalutin mo ang mga ito ng dalisay na ginto, at dadalhin sa pamamagitan ng mga ito ang mesa. At gagawa ka ng mga mangkok nito, at ng mga insensaryo, at ng mga sisidlan ng handog-inumin, at ng mga tasa na kung saan ka magbubuhos sa kanila; mula sa dalisay na ginto gagawa mo ang mga ito. At ilalagay mo sa ibabaw ng mesa ang mga tinapay ng presensya sa harap ko nang palagi.

At ikaw ay gagawa ng ilawan mula sa dalisay na ginto, hinampas na gagawin mo ang ilawan; ang tangkay nito, at ang mga sanga, at ang mga mangkok, at ang mga bukol, at ang mga liryo ay magmumula sa kaniya. At anim na sanga ay lumalabas mula sa mga gilid, tatlong sanga ng kandelero mula sa isang tagiliran nito, at tatlong sanga ng kandelero mula sa ikalawang tagiliran. At tatlong mga tasa na inukit na hugis almendras, sa isang sanga ay may bola at liryo, gayon din sa anim na mga sanga na lumalabas mula sa ilawan. At sa kandelero ay may apat na mangkok na inukit na hugis almendras, sa isang sanga ay may mga bukol, at ang mga liryo nito. Ang bola sa ilalim ng dalawang tangkay na mula dito, at ang bola sa ilalim ng apat na tangkay na mula dito, ganito sa anim na tangkay na lumalabas mula sa ilawan, at sa ilawan ay may apat na mangkok na inukit na hugis-almendras. Ang mga bulto at ang mga sanga ay mula sa kanya, kabuuan na niukit mula sa isang dalisay na ginto. At gagawin mo ang pitong ilawan nito, at ilalagay mo ang mga ilawan, at sila ay magliliwanag mula sa isang mukha. At ang insensaryo nito at ang mga patungan nito ay gagawin mo mula sa dalisay na ginto. Lahat ng mga sisidlang ito ay isang talento ng dalisay na ginto. Tingnan, gagawin mo ayon sa anyong ipinakita sa iyo sa bundok.

26

At ang tolda ay gagawin mo ng sampung kurtina mula sa pinong linong pinili, at asul, at purpura, at pulang pinili, na may kerubin; gawang hinabi, gagawin mo ang mga ito. Ang haba ng isang kurtina ay dalawampu't walong siko, at ang lawak ay apat na siko ang isang kurtina, ang parehong sukat ay magiging para sa lahat ng mga kurtina. Lima nga ang mga kurtina ay magiging kapit sa isa't isa, ang isa mula sa isa, at lima ang mga kurtina ay magiging pinagsama, ang isa sa isa. At gagawa ka sa kanila ng mga

silong asul sa gilid ng isang kurtina, mula sa isang bahagi patungo sa pagdugtong, at ganito rin ang gagawin mo sa gilid ng panlabas na kurtina tungo sa pangalawang pagdugtong. Limampung kawit ang gagawin mo sa isang kurtina, at limampung kawit ang gagawin mo sa gilid ng kurtina ayon sa pagdugtong ng pangalawa, na magkakatapat at bumabagsak sa isa't isa sa bawat isa. At gagawa ka ng limampung gintong singsing, at pagsasamahin mo ang mga kurtina sa isa't isa gamit ang mga singsing, at ang tolda ay magiging isa. At gagawa ka ng mga balahibong balat na pantakip sa ibabaw ng tolda, labing-isang balat ang gagawin mo. Ang haba ng isang balat ay tatlumpung siko, at ang lapad ng isang balat ay apat na siko, ang parehong sukat ay magiging para sa labing-isang balat. At ikaw ay magdudugtong ng limang balat sa isa't isa, at ang anim na balat sa isa't isa, at ikaw ay tutuklubin nang makadoble ang ikaanim na balat sa harapan ng tolda. At gagawa ka ng limampung mga kawit sa gilid ng isang tabing, na nasa gitna ayon sa pagdugtong, at limampung mga kawit ay gagawa ka sa gilid ng tabing na pagdudugtong ng pangalawa.

At gagawa ka ng limampung singsing na tanso, at pagsasamahin mo ang mga singsing mula sa mga silo, at pagsasamahin mo ang mga balat, at magiging isa. At ilalagay mo sa ilalim ang lumalabis sa mga tabing ng tolda; ang kalahating bahagi ng tabing na nananatili ay iyong itatakip sa lumalabis na bahagi ng mga tabing ng tolda, at iyong itatakip sa likuran ng tolda. Isang kubit mula rito, at isang kubit mula riyan, mula sa lumalampas na bahagi ng mga kurtina, mula sa haba ng mga kurtina ng tolda, ay magiging tumatakip sa mga gilid ng tolda sa magkabilang panig, upang ito ay makapagtakip. At gagawa ka ng panakip para sa tolda na mga balat ng mga tupa na tinina ng pula, at mga panakip na mga balat na kulay asul sa itaas.

At gagawin mo ang mga haligi ng tolda mula sa mga kahoy na hindi nabulok. Sampung kubiko ang gagawin mong isang haligi, at isang kubiko at kalahati ang lapad ng isang haligi. Dalawang tenon sa bawat haligi, na tumutugma ang isa sa isa, ganito mo gagawin sa lahat ng mga haligi ng tabernakulo. At gagawa ka ng mga haligi para sa tolda, dalawangpung haligi mula sa gilid na patungo sa Hilaga. At gagawa ka ng apatnapung tuntungang pilak para sa dalawampung haligi, dalawang tuntungan para sa bawat haligi sa magkabilang bahagi nito, at dalawang tuntungan para sa bawat haligi sa magkabilang bahagi nito. At ang pangalawang tagiliran na patungo sa Timog, dalawampung haligi, at apatnapung base na pilak para sa kanila, dalawang base para sa bawat haligi sa parehong bahagi nito, at dalawang base para sa bawat haligi sa parehong bahagi nito. At mula sa likuran ng tolda, ayon sa bahaging patungo sa dagat, gagawa ka ng anim na haligi. At gagawa ka ng dalawang haligi sa mga sulok ng tolda sa likurang bahagi. At magiging pantay mula sa ibaba, ayon dito ay magiging pantay mula sa mga ulo hanggang sa isang pagtitipon, ganito mo gagawin sa parehong dalawang sulok—pantay ang magiging mga ito. At magiging walo ang mga haligi, at ang kanilang mga base ay pilak na labing-anim, dalawang base sa isang haligi para sa parehong bahagi nito, at dalawang base sa isang haligi. At gagawa ka ng mga baras mula sa mga kahoy na hindi nabulok, lima para sa isang haligi sa isang bahagi ng tolda. At limang bakal sa haligi ng isang gilid ng tolda na pangalawa, at limang bakal sa haligi ng likurang gilid ng tolda na patungo sa dagat. At ang baras sa gitna sa pagitan ng mga haligi ay hayaang umabot mula sa isang gilid tungo sa kabilang gilid. At ang mga haligi ay babalutin mo ng ginto, at ang mga singsing ay gagawin mong ginto, kung saan ipapasok mo ang mga baras, at babalutin mo ng ginto ang mga baras. At itatayo mo ang tolda ayon sa anyong ipinakita sa iyo sa bundok.

At gagawin mo ang tabing mula sa asul, at kulay-ube, at pula na pinulupot, at pinong lino na hiniabi; gawa na hiniabi, gagawin mo ito na may kerubin. At ilalagay mo ito sa ibabaw ng apat na haliging hindi nabulok na binalot ng ginto, at ang kanilang mga kapitel ay ginto, at ang kanilang apat na pundasyon ay pilak. At ilalagay mo ang lambong sa ibabaw ng mga haligi, at dadalhin mo roon sa loob ng lambong ang kaban ng patotoo, at ihihiwalay ng lambong para sa inyo ang banal at ang kabanal-banalan. At tatatakpan mo ng tabing ang kaban ng patotoo sa loob ng banal ng mga banal. At ilalagay mo ang mesa sa labas ng lambong, at ang ilawan sa tapat ng mesa sa bahaging timog ng tolda, at ang mesa ay ilalagay mo sa bahaging hilaga ng tolda. At gagawa ka ng tabing para sa pintuan ng tolda mula sa asul, kulay-ube, at pulang hinabi, at pinong linong hinabi, gawang may burda. At gagawa ka para sa tabing ng limang haligi, at babalutin mo sila ng ginto, at ang kanilang mga ulo ay ginto, at ihahagis mo para sa kanila ang limang tuntungang tanso.

27

At gagawa ka ng altar mula sa mga kahoy na hindi nabulok, limang kubit ang haba, at limang kubit ang lapad, parisukat ang altar, at tatlong kubit ang taas nito. At gagawin mo ang mga sungay sa ibabaw ng apat na sulok, mula sa kaniya magiging ang mga sungay, at tatakpan mo ang mga ito ng tanso. At gagawin mo ang korona para sa altar, at ang takip nito, at ang mga mangkok nito, at ang mga pangkawit ng karne nito, at ang insensaryo nito, at lahat ng mga sisidlan nito ay gagawin mo na tanso. At gagawa ka para sa kaniya ng salaan na yari sa diktuwoto na tansong, at gagawa ka para sa salaan ng apat na singsing na tansong sa ilalim ng apat na gilid. At ilalagay mo sila sa ilalim ng salaan ng altar mula sa ibaba, at ang salaan ay aabot hanggang sa kalahati ng

altar. At gagawa ka ng mga poste para sa altar mula sa kahoy na hindi nabulok, at babalutin mo ang mga ito ng tanso. At ipapasok mo ang mga poste sa mga singsing, at ang mga poste ay magiging nasa magkabilang gilid ng altar kapag binubuhat ito. Hukaw na walang tahi ang gagawin mo, ayon sa ipinakita sa iyo sa bundok, ganoon mo ito gagawin. At gagawa ka ng looban para sa tolda. Sa panig na patungo sa Timog, ang mga tabing ng looban ay gagawin mula sa pinong linong pinili, na may haba na isang daang siko sa isang panig. At ang kanilang mga haligi ay dalawampu, at ang kanilang mga base ay dalawampung tanso, at ang kanilang mga singsing at mga pangkabit ay pilak. Ganito sa gilid na patungo sa silangan: mga kurtina na may haba na isang daang kubit, at ang kanilang dalawampung haligi, at ang kanilang dalawampung tungtungang tanso, at ang mga singsing at mga pangkabit ng mga haligi, at ang kanilang mga tungtungan na binalot ng pilak. At ang lapad ng looban sa dakong dagat ay may mga kurtina na limampung siko, ang kanilang mga haligi ay sampu, at ang kanilang mga tungtungan ay sampu. At ang lapad ng looban na patungo sa Timog ay may mga kurtina na limampung siko, ang mga haligi nila ay sampu, at ang mga tuntungan nila ay sampu. At labinlimang siko ang taas ng mga kurtina sa isang gilid, ang kanilang mga haligi ay tatlo, at ang kanilang mga tungtungan ay tatlo. At ang pangalawang tagiliran ay labinlimang siko ng mga kurtina ang taas, ang kanilang mga haligi ay tatlo, at ang kanilang mga batayan ay tatlo. At sa tarangkahan ng korte ay may takip na dalawampung siko ang taas, mula sa asul, purpura, at pulang hinabi, at pinong linong hinabi na may sari-saring burda ng mananahi; ang kanilang mga haligi ay apat, at ang kanilang mga tuntungan ay apat. Lahat ng mga haligi ng looban sa palibot ay binalot ng pilak, at ang kanilang mga kapitel ay pilak, at ang kanilang mga tungtungan ay tanso. Ang haba ng looban ay isang daan sa isang daan, at ang lapad ay limampu sa limampu, at ang

taas ay limang kubit na gawa sa pinong linong pinili, at ang kanilang mga base ay tanso. At ang lahat ng pagtatayo at lahat ng mga kasangkapan at ang mga tulos ng looban ay tanso.

At ikaw, utusan mo ang mga anak ng Israel, at kumuha sila para sa iyo ng langis mula sa mga olibo na hindi pa napiga, malinis at dinurog, para sa ilaw upang magsunog, upang ang ilawan ay magsunog nang palagi. Sa tolda ng patotoo, sa labas ng tabing na nasa ibabaw ng tipan, susunugin ito ni Aaron at ng kanyang mga anak mula gabi hanggang umaga sa harap ng Panginoon, isang batas na walang hanggan para sa inyong mga salinlahi mula sa mga anak ng Israel.

28

At ikaw, magdala sa iyong sarili si Aaron na iyong kapatid, at ang kaniyang mga anak, mula sa mga anak ng Israel, upang maglingkod bilang mga pari sa akin—si Aaron, at sina Nadab, Abiud, Eleazar, at Ithamar, na mga anak ni Aaron. At gagawa ka ng banal na kasuutan para kay Aaron na iyong kapatid, para sa karangalan at kaluwalhatian. At ikaw, magsalita sa lahat ng matalino ang pag-iisip, na sila ay aking pinuno ng espiritu ng karunungan at pang-unawa, at sila ay gagawa ng banal na kasuutan ni Aaron para sa banal, kung saan siya ay maglilingkod bilang pari sa akin. At ito ang mga kasuutan na kanilang gagawin: ang pektoral, at ang eped, at ang mahabang balabal, at tunikang hinabi, at turbante, at bigkis, at gagawin nila ang mga kasuutang banal para kay Aaron at sa kanyang mga anak upang maglingkod bilang saserdote sa akin. At sila ay kukuha ng ginto, at ng hyacinth, at ng purpura, at ng pula, at ng pinong lino. At gagawin nila ang balikat-piraso mula sa pinong linong pinili, gawang habi ng manghahabi. Dalawang piraso ng balikat na sumasamahan ay

magiging sa kanya, isa sa isa, nakakabit sa dalawang bahagi. At ang tela ng mga piraso ng balikat na nasa kaniya, ayon sa pagkakagawa nito, ay magiging mula sa dalisay na ginto, at asul, at kulay-ube, at pulang hinabi, at pinong linong hinabi. At kukuha ka ng dalawang bato, mga batong esmeralda, at uukit mo sa kanila ang mga pangalan ng mga anak ni Israel. Anim na pangalan sa ibabaw ng isang bato, at ang anim na natitirang pangalan sa ibabaw ng ikalawang bato ayon sa kanilang mga henerasyon. Sa sining ng pagputol ng bato, gaya ng pag-uukit ng tatak, ay iyong uukitin ang dalawang bato ayon sa mga pangalan ng mga anak ng Israel. At ilalagay mo ang dalawang bato sa ibabaw ng mga balikat ng epod, mga batong pang-alaala para sa mga anak ng Israel, at dadalhin ni Aaron ang mga pangalan ng mga anak ng Israel sa harap ng Panginoon sa ibabaw ng kanyang dalawang balikat, bilang alaala tungkol sa kanila. At gagawa ka ng mga pangbalikat mula sa dalisay na ginto. At gagawa ka ng dalawang may palawit na kadenang ginto na dalisay, na pinagsama sa mga bulaklak, gawang pinili, at ilalagay mo ang mga may palawit na kadenang pinili sa ibabaw ng mga kalasag, ayon sa kanilang mga balikat na piraso sa harapan.

At gagawa ka ng pektoral ng mga paghatol, gawa ng manghahabi, ayon sa disenyo ng epod gagawin mo ito mula sa ginto, at bughaw, at purpura, at pula na pinulupot, at pinong lino na pinulupot. Gagawin mo itong parisukat na may dobleng laki, isang dangkal ang haba nito at isang dangkal ang lapad. At hihabi ka sa kaniya ng telang may mga batong nakaayos sa apat na hanay; ang unang hanay ng mga bato ay magiging sardius, topaz, at esmeralda. At ang ikalawang hanay, karbungko, at safiro, at haspe. At ang ikatlong hanay, ligurium, agata, ametista. At ang ikaapat na hanay, krisólito, at berilo, at oniks, nakabalot sa ginto, nakatali sa ginto, ay maging ayon sa kanilang hanay. At ang mga

bato ay maging mula sa mga pangalan ng mga anak ni Israel, labindalawa ayon sa kanilang mga pangalan, mga ukit ng mga tatak, bawat isa ayon sa pangalan, maging para sa labindalawang lipi. At gagawin mo sa ibabaw ng orakulo ang mga krossos na pinagsamasama, gawang parang kadena mula sa dalisay na ginto. At dadalhin ni Aaron ang mga pangalan ng mga anak ng Israel sa pektoral ng paghatol sa kanyang dibdib, kapag pumapasok sa banal na lugar, bilang alaala sa harap ng Diyos. At ilalagay mo sa pektoral ng paghatol ang pagpapahayag at ang katotohanan, at ito ay magiging nasa dibdib ni Aaron kapag pumapasok siya sa banal na lugar sa harap ng Panginoon, at dadalhin ni Aaron ang mga paghatol ng mga anak ng Israel sa kanyang dibdib sa harap ng Panginoon nang palagi. At gagawin mo ang pang-ibabang kasuotan na mahabang damit na buong asul. At ang bukas nito ay nasa gitna, may gilid na paikot sa bukas, gawang hiniabi, ang pagdugtong ay hinabi nang magkasama mula rito, upang hindi ito mapunit. At gagawin mo sa ilalim ng laylayan ng tunika mula sa ibaba, na parang namumulaklak na granada, mga maliit na granada mula sa asul, at purpura, at pula na hinabi, at pinong lino na pinulupot, sa ilalim ng laylayan ng tunika sa palibot. Ang parehong anyo, mga maliit na granada na ginto, at mga kampanilya sa pagitan ng mga ito sa palibot. Mula sa granada na ginto at dodona, at bulaklak sa laylayan ng tunika paikot, At si Aaron sa paglilingkod ay maririnig ang kaniyang tinig, sa pagpasok sa banal na lugar sa harap ng Panginoon, at sa paglabas, upang hindi siya mamatay. At gagawin mo ang isang platang ginto na dalisay, at uukitin mo sa kaniya ang ukit ng tatak, Santuwaryo ng Panginoon. At ilalagay mo ito sa asul na pinili, at ito ay magiging nasa turbante, sa harapan ng turbante ito ay magiging. At magiging nasa noo ni Aaron, at aalisin ni Aaron ang mga kasalanan ng mga banal na bagay, gaano man karami ang ipagbabanal ng mga anak ng Israel sa lahat ng handog ng kanilang

mga banal na bagay, at magiging nasa noo ni Aaron palagi upang maging katanggap-tanggap sila sa harap ng Panginoon.

At ang mga pinagayusan ng mga tunika ay mula sa pinong lino, at gagawin mo ang turbante na pinong lino, at gagawin mo ang bigkis, gawa ng manbuburda. At para sa mga anak ni Aaron, gagawa ka ng mga tunika at mga bigkis, at gagawa ka ng mga turbante para sa kanila tungo sa karangalan at kaluwalhatian. At isusuot mo ang mga iyon kay Aaron na iyong kapatid, at ang kaniyang mga anak na kasama niya, at papahiran mo sila ng langis, at pupunuin mo ang kanilang mga kamay, at pakakabanalin mo sila, upang sila ay maglingkod bilang mga saserdote sa akin. At gagawa ka para sa kanila ng pantalon na lino upang takpan ang kahubaran ng kanilang katawan, mula sa baywang hanggang sa hita. At magkakaroon si Aaron ng mga iyon at ang kanyang mga anak na lalaki, kapag sila ay pumapasok sa loob ng tolda ng patotoo, o kapag sila ay lumalapit upang maglingkod sa altar ng banal, at hindi sila magdadala sa kanilang mga sarili ng kasalanan, upang hindi sila mamatay—kautusan na walang hanggan sa kanya, at sa kanyang binhi kasama niya.

29

At ito ang mga bagay na gagawin mo sa kanila, babanal mo sila upang maglingkod bilang mga pari sa akin. Kukunin mo naman ang isang guya mula sa mga baka, at dalawang tupang lalaki na walang kapintasan, at tinapay na walang lebadura na hinaluan ng langis, at manipis na tinapay na walang lebadura na pinahiran ng langis, pinong harina mula sa trigo gagawin mo ang mga ito. At ilalagay mo sila sa isang basket, at dadalhin mo sila kasama ang basket, at ang guya, at ang dalawang tupa. At si Aaron at ang kaniyang mga anak ay iyong dadalhin sa mga pintuan ng

tolda ng patotoo, at huhugasan mo sila sa tubig. At pagkatapos mong kunin ang mga kasuutan, ibibihis mo kay Aaron na iyong kapatid ang mahabang tunika, ang panakip-balikat, at ang pektoral, at isasama mo sa kanya ang pektoral sa panakip-balikat. At ilalagay mo ang turbante sa kanyang ulo, at ilalagay mo ang banal na plato sa turbante. At kukuha ka ng langis ng pagpapahid, at ibubuhos mo ito sa ulo niya, at papahiran mo siya. At ang kanyang mga anak na lalaki ay dadalhin mo, at susuutan mo sila ng mga tunika. At ibibigkis mo sila ng mga sinturon, at ilalagay mo sa kanila ang mga turbante, at magiging sa kanila ang pagkasaserdote sa akin magpakailanman, at kokonsegrahin mo ang mga kamay ni Aaron at ang mga kamay ng kaniyang mga anak. At dadalhin mo ang guya sa pintuan ng tolda ng patotoo, at ipapatong ni Aaron at ng kanyang mga anak ang kanilang mga kamay sa ulo ng guya sa harap ng Panginoon, sa tabi ng pintuan ng tolda ng patotoo. At ikaw ay kakatay ng guya sa harap ng Panginoon sa tabi ng mga pinto ng tolda ng patotoo. At kukuha ka mula sa dugo ng guya, at ilalagay mo sa mga sungay ng dambana gamit ang iyong daliri, ngunit ang natitirang lahat na dugo ay ibubuhos mo sa tabi ng pundasyon ng dambana. At kukuha ka ng lahat ng taba na nasa tiyan, at ng lobe ng atay, at ng dalawang bato, at ng taba na nasa kanila, at ilalagay mo sa altar. Ngunit ang karne ng guya, at ang balat, at ang dumi ay susunugin mo sa apoy sa labas ng kampo, sapagkat ito ay handog dahil sa kasalanan.

At kukunin mo ang isang tupa, at ipapatong ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki ang kanilang mga kamay sa ulo ng tupa. At ikaw ay papatay sa kanya, at pagkatapos kunin ang dugo, ikaw ay magbubuhos nito sa palibot ng altar. At ang tupa ay hahatiin mo sa dalawa ayon sa mga kasukasuan, at huhugasan mo ang mga lamang-loob at ang mga paa ng tubig, at ilalagay mo sa ibabaw ng mga hating bahagi kasama ang ulo. At ikaw ay mag-

aalok ng buong tupa sa ibabaw ng altar, handog na susunugin sa Panginoon, tungo sa amoy ng mabangong samyo; insenso sa Panginoon ito. At kukuha ka ng pangalawang tupa, at ipapatong ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki ang kanilang mga kamay sa ulo ng tupa. At ikaw ay papatay sa kanya, at kukuha ka ng kanyang dugo, at ilalagay mo ito sa lobe ng kanang tainga ni Aaron, at sa dulo ng kanang kamay, at sa dulo ng kanang paa, at sa mga lobe ng mga kanang tainga ng kanyang mga anak, at sa mga dulo ng kanilang mga kanang kamay, at sa mga dulo ng kanilang mga kanang paa. At kukuha ka ng dugo mula sa altar at ng langis ng pagpapahid, at iwiwisik mo kay Aaron at sa kanyang damit, at sa kanyang mga anak at sa mga damit ng kanyang mga anak na kasama niya, at babanal siya at ang kanyang damit, at ang kanyang mga anak at ang mga damit ng kanyang mga anak na kasama niya. Ngunit ang dugo ng tupa ay ibubuhos mo sa palibot ng altar. At kukuha ka mula sa tupa ng taba nito, at ng taba na tumatakip sa tiyan, at ng lobo ng atay, at ng dalawang bato, at ng taba na nasa kanila, at ng kanang braso, sapagkat ito ay pagkakumpleto. At isang tinapay na may langis, at isang kakanin mula sa buslo ng mga tinapay na walang lebadura na inilagay sa harap ng Panginoon. At ilalagay mo ang lahat sa mga kamay ni Aaron at sa mga kamay ng kaniyang mga anak na lalaki, at ihihiwalay mo ang mga ito bilang handog sa harap ng Panginoon. At kukukunin mo ang mga iyon mula sa kanilang mga kamay, at ihahandog mo sa altar ng handog na sinusunog upang maging mabangong amoy sa harap ng Panginoon; handog ito sa Panginoon. At kukuha ka ng dibdib mula sa tupa ng pagtatalaga, na kay Aaron, at ihihiwalay mo ito bilang handog sa harap ng Panginoon, at magiging ito sa iyo na bahagi. At iyong babanal ang dibdib na handog at ang braso ng alay na itinaas, na inihiwalay at inalis mula sa tupa ng pagkakonsagra mula kay Aaron at mula sa kaniyang mga anak na lalaki. At magiging kay Aaron at sa kanyang

mga anak na batas na walang hanggan mula sa mga anak ng Israel, sapagkat ito ay handog na inilaan, at magiging handog mula sa mga anak ng Israel mula sa mga hain ng kaligtasan ng mga anak ng Israel, handog sa Panginoon.

At ang banal na kasuutan na kay Aaron ay magiging sa kanyang mga anak na lalaki pagkatapos niya, upang pahiran sila nito at upang italaga ang kanilang mga kamay. Pitong araw susuotin ang mga ito ng pari na kapalit niya mula sa kanyang mga anak, na papasok sa loob ng tolda ng patotoo upang maglingkod sa mga banal na lugar. At kukunin mo ang tupa ng pagtatapos, at papakukuluin mo ang mga karne sa banal na lugar. At kakainin ni Aaron at ng kaniyang mga anak ang mga karne ng tupa, at ang mga tinapay na nasa basket, sa tabi ng pintuan ng tolda ng patotoo. Kakanin nila ang mga iyon sa kung saan sila ay pinabanal upang italaga ang kanilang mga kamay, upang banal-in sila, at ang dayuhan ay hindi kakain mula sa mga iyon, sapagkat ito ay banal. Kung ngunit may maiwan mula sa mga karne ng handog ng pagkonsagra at ng mga tinapay hanggang umaga, susunugin mo nang lubusan ang mga natitira sa apoy; hindi ito kakainin, sapagkat ito ay banal.

At gagawin mo kay Aaron at sa kanyang mga anak na lalaki nang ganoon ayon sa lahat ng iniutos ko sa iyo; sa loob ng pitong araw ay kokonsakrahin mo ang kanilang mga kamay. At ang guya ng kasalanan ay iyong gagawin sa araw ng paglilinis, at lilinisin mo ang dambana sa iyong pagbabanal dito, at papahiran mo ito upang banal-in ito. Pitong araw ay lilinisin mo ang altar at kokonsegrahin mo ito, at ang altar ay magiging banal sa banal, lahat ng humahawak sa altar ay gagawing banal. At ito ang mga bagay na gagawin mo sa ibabaw ng altar: dalawang cordero na

isang taong gulang na walang kapintasan bawat araw sa ibabaw ng altar nang patuloy, isang handog na walang tigil.

Ang isang kordero ay iyong gagawin sa umaga, at ang pangalawang kordero ay iyong gagawin sa gabi. At ikasampu ng pinong harina na hinaluan sa langis na binayo, ang ikaapat ng hin, at handog na inumin na ikaapat ng hin ng alak para sa isang kordero. At ang pangalawang kordero ay iyong gagawin sa gabi, ayon sa handog sa umaga, at ayon sa inuming handog nito, gagawin mo bilang mabangong handog na amoy sa Panginoon. Handog na patuloy sa mga salinlahi ninyo, sa pintuan ng tolda ng patotoo sa harap ng Panginoon, kung saan ako ay makikilala sa iyo mula roon, upang magsalita sa iyo. At ako ay mag-uutos doon sa mga anak ng Israel, at ako ay babanal-banalin sa aking kaluwalhatian. At aking babanal-in ang tolda ng patotoo at ang altar, at si Aaron at ang kanyang mga anak ay aking babanal-in upang maglingkod sa akin bilang mga saserdote. At ako ay tatawagin sa mga anak ng Israel, at ako ay magiging kanilang Diyos. At makikilala nila na ako ay Panginoon na kanilang Diyos, na naglabas sa kanila mula sa lupain ng Ehipto, upang tawagin sa kanila, at upang maging kanilang Diyos.

30

At gagawin mo ang altar ng insenso mula sa mga kahoy na hindi nabulok. At gagawin mo ito na may isang siko ang haba, at isang siko ang lapad, parisukat ito, at dalawang siko ang taas, mula sa kaniya magiging ang mga sungay nito. At babalutin mo ng dalisay na ginto ang salaan nito, at ang mga pader nito sa palibot, at ang mga sungay nito, at gagawa ka para dito ng pinilipit na gintong korona sa palibot. At gagawa ka ng dalawang singsing na gintong dalisay sa ilalim ng pinilipit na korona nito; sa dalawang

gilid mo gagawin sa magkabilang tagiliran, at magiging hawakan ang mga ito para sa mga poste, upang mabuhatin ito sa pamamagitan ng mga iyon. At gagawa ka ng mga poste mula sa kahoy na hindi nabulok, at babalutin mo ang mga ito ng ginto. At ilalagay mo ito sa harap ng tabing na nasa ibabaw ng kaban ng mga patotoo, kung saan ako ay magpapakilala sa iyo mula roon. At magsusunog ng insenso si Aaron sa ibabaw nito, insenso na pinagsama-sama at pino, tuwing umaga, kapag inaalagaan niya ang mga ilawan, magsusunog siya ng insenso sa ibabaw nito. At kapag magsisindi si Aaron ng mga ilawan nang gabi, magsusunog siya ng insenso sa ibabaw nito. Insensong walang tigil, palagi sa harap ng Panginoon, tungo sa kanilang mga salinlahi. At hindi siya magdadala ng ibang insenso sa ibabaw nito, handog, sakripisyo, at inuming handog ay hindi mo ibubuhos sa ibabaw nito. At gagawa ng pagtubos si Aaron sa ibabaw nito, sa ibabaw ng mga sungay nito, minsan sa isang taon. Mula sa dugo ng paglilinis, lilisin niya ito para sa kanilang mga salinlahi. Banal ng mga banal ito para sa Panginoon.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na sinasabi, Kung kukunin mo ang senso ng mga anak ng Israel sa kanilang pagsisiyasat, at magbibigay ang bawat isa ng tubos ng kanyang kaluluwa sa Panginoon, at hindi magkakaroon sa kanila ng pagbagsak sa kanilang pagsisiyasat. At ito ang ibibigay ng lahat ng dadaan sa pagsusuri: ang kalahati ng didrachma na ayon sa banal na didrachma, dalawampung obols ang didrachma, at ang kalahati ng didrachma ay handog sa Panginoon. Lahat ng dumadaan papunta sa pagsusuri mula dalawampung taong gulang at pataas ay magbibigay ng kontribusyon sa Panginoon. Ang mayaman ay hindi magdadagdag, at ang mahirap ay hindi magbabawas mula sa kalahating didrachma sa pagbibigay ng handog sa Panginoon, upang gumawa ng pagtubos para sa inyong mga kaluluwa. At

kukuha ka ng pilak ng mga kontribusyon mula sa mga anak ng Israel, at ibibigay mo ito sa paglilingkod ng tolda ng patotoo, at ito ay magiging alaala para sa mga anak ng Israel sa harap ng Panginoon, upang gumawa ng pagtubos para sa inyong mga kaluluwa. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Gumawa ng palanggana na tanso, at base nito na tanso, upang makapaghugas, at ilalagay mo ito sa gitna ng tolda ng patotoo at sa gitna ng altar, at ibubuhos mo sa loob nito ang tubig. At maghuhugas si Aaron at ang kanyang mga anak na lalaki mula dito ng kanilang mga kamay at ng kanilang mga paa ng tubig. Kapag sila ay pumasok sa loob ng tolda ng patotoo, sila ay maghuhugas ng tubig, at hindi sila mamatay, kapag sila ay lumalapit sa altar upang maglingkod at mag-alay ng mga handog na susunugin sa Panginoon. Maghuhugasan nila ang kanilang mga kamay at mga paa ng tubig tuwing pumapasok sila sa loob ng tolda ng patotoo, maghuhugasan nila ng tubig upang hindi sila mamatay, at ito ay magiging walang hanggang batas para sa kanila, para sa kanya at sa kanyang mga salinlahi kasama niya. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, At ikaw ay kumuha ng mga pampalasa: ang bulaklak ng piling mira na limang daang siklo, at ng mabangong sinamomo na kalahati nito na dalawang daan at limampung siklo, at ng mabangong tambo na dalawang daan at limampung siklo, at iris na limang daang siklo ng banal, at langis mula sa olibo na isang hin. At gagawin mo ito na banal na langis ng pagpahid, isang pinabangong pabango ayon sa sining ng manggagawa ng pabango; magiging banal na langis ng pagpahid ito. At ikaw ay pahiran mula sa kanyang ang tolda ng patotoo, at ang kaban ng tolda ng patotoo, at lahat ng mga sisidlan nito, at ang ilawan at lahat ng mga sisidlan nito, at ang dambana ng insenso, At ang altar ng mga handog na susunugin at lahat ng mga sisidlan nito, at ang mesa at lahat ng mga sisidlan nito, at ang palanggana. At iyong babanal sila, at magiging banal ng mga

banal; ang lahat na humahawak sa kanila ay babanal. At si Aaron at ang kanyang mga anak ay pahiran mo ng langis, at italaga mo sila upang maglingkod bilang mga saserdote sa akin. At sa mga anak ng Israel ikaw ay magsasalita, sinasabi, Ang langis na pampahid ng pagpahid na banal ay magiging ito sa inyo sa inyong mga salinlahi. Sa laman ng tao hindi ito papahiran, at ayon sa komposisyong ito hindi kayo gagawa para sa inyong mga sarili ng gayon din, banal ito, at santuwaryo ito sa inyo. Sinumang gagawa ng gayon din, at sinumang magbibigay nito sa dayuhan, pupuksain mula sa kanyang bayan.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Kumuha ka para sa iyong sarili ng mga pampalasa: estakte, onika, galbano ng mabangong amoy, at libano na malinaw—pantay-pantay ang magiging sukat. At gagawa sila sa kanya ng insensong pang-manggagawa ng pabango, gawa ng manggagawa ng pabango na hinaluan, malinis at banal na gawa. At dudurugin mo ang ilan sa mga ito nang pino, at ilalagay mo ito sa harap ng mga patotoo sa loob ng tolda ng patotoo, kung saan ako ay magpapakilala sa iyo mula roon. Ang insensong ito ay magiging kabanal-banalan para sa inyo. Ayon sa komposisyong ito, hindi kayo gagawa para sa inyong mga sarili, ito ay magiging banal para sa inyo sa Panginoon. Sinumang gagawa ng katulad nito upang amuyin ito, mawawala mula sa kaniyang bayan.

31

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Narito, tinawag ko sa pamamagitan ng pangalan si Bezalel na anak ni Uri na anak ni Hur, mula sa lipi ng Juda. At pinuno ko siya ng banal na espiritu ng karunungan, at ng pang-unawa, at ng kaalaman, upang mag-isip sa bawat gawain at magdisenyo, magtrabaho ng

ginto, at ng pilak, at ng tanso, at ng hyacinth, at ng purpura, at ng pulang pinulupot, at ang paggawa ng bato, at sa mga gawang karpinterya ng mga kahoy, upang gumawa ayon sa lahat ng mga gawa. At ibinigay ko siya at si Eliab na anak ni Ahisamach mula sa lipi ng Dan, at sa bawat taong matalino ang puso ay binigyan ko ng pang-unawa, At gagawa sila ng lahat ng iniutos ko sa iyo: ang tolda ng patotoo, at ang kaban ng tipan, at ang luklukan ng awa na nasa ibabaw nito, at ang mga kasangkapan ng tolda, at ang mga altar, at ang mesa at lahat ng mga sisidlan nito, at ang dalisay na ilawan at lahat ng mga sisidlan nito at ang palanggana at ang pundasyon nito, at ang mga kasuutan para sa paglilingkod ni Aaron, at ang mga kasuutan ng kaniyang mga anak na lalaki upang maglingkod bilang mga pari sa akin, At ang langis ng pagpahid, at ang insenso ng komposisyon ng banal, ayon sa lahat na aking iniutos sa iyo, gagawin nila.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, At ikaw ay mag-utos sa mga anak ng Israel, na sinasabi, Tingnan ninyo, at ingatan ninyo ang aking mga sabbath, ito ay tanda mula sa akin at sa inyo tungo sa inyong mga henerasyon, upang malaman ninyo na ako ang Panginoon na nagpapaging-banal sa inyo. At iingatan ninyo ang mga sabbath, sapagkat banal ito para sa Panginoon, ang sinumang lumapastangan nito ay ipapatamatay, bawat taong gumawa ng gawain sa araw na ito ay ihihiwalay ang kaluluwa niyang iyon mula sa gitna ng kaniyang bayan. Sa loob ng anim na araw gagawa ka ng mga gawain, ngunit sa ikapitong araw ay sabbath, banal na pamamahinga para sa Panginoon, sinumang gagawa ng gawain sa ikapitong araw ay papatayin. At susundin ng mga anak ng Israel ang mga sabbath, upang ipanagawa ito sa kanilang mga salinlahi, Tipan na walang hanggan sa akin at sa mga anak ng Israel, tanda ito sa akin na walang hanggan, sapagkat sa anim na araw ginawa ng Panginoon ang langit at ang lupa, at sa

ikapitong araw nagpahinga siya at tumigil. At binigay kay Moises nang tumigil sa pagsasalita sa kanya sa bundok ng Sinai, ang dalawang tapyas ng patotoo, mga tapyas na bato na nasulat ng daliri ng Diyos.

32

At nang makita ng mga tao na naantala si Moises na bumaba mula sa bundok, nagtipon ang mga tao kay Aaron, at sinabi nila sa kanya, Bumangon ka, at gumawa ka sa amin ng mga diyos na mangunguna sa amin, sapagkat si Moises, ang taong ito na naglabas sa amin mula sa lupain ng Ehipto, hindi namin alam kung ano ang nangyari sa kanya. At sinabi sa kanila ni Aaron, Alisin ninyo ang mga gintong hikaw na nasa mga tainga ng inyong mga asawa at mga anak na babae, at dalhin ninyo sa akin. At tinanggal ng lahat ng mga tao ang kanilang mga gintong hikaw na nasa kanilang mga tainga at dinala kay Aaron. At tinanggap niya mula sa kanilang mga kamay, at hinubog niya ang mga iyon gamit ang buril, at ginawa niya ang mga iyon na guyang binubo, at sinabi, Mga ito ang iyong mga diyos, Israel, na nagpaakyat sa iyo mula sa lupain ng Ehipto. At nang makita ni Aaron, nagtayo siya ng altar sa harap nito, at nagpahayag si Aaron na nagsasabi, Pista ng Panginoon bukas. At bumangon nang maaga kinabukasan, nag-alay ng mga handog na susunugin at nag-alay ng hain ng kaligtasan, at umupo ang bayan upang kumain at uminom, at nagtindig sila upang maglaro.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Pumunta ka nang mabilis, bumaba ka mula rito, sapagkat nagkasala ang iyong bayan na iyong dinala palabas mula sa lupain ng Ehipto. Mabilis silang lumabag mula sa daang aking iniutos sa kanila, gumawa sila para sa kanilang sarili ng guya, at sumamba

sila dito, at nag-alay sila dito, at sinabi nila, Ito ang iyong mga diyos Israel, na siyang nagdala sa iyo mula sa lupain ng Ehipto. At ngayon, payagan mo ako, at sa paggalit ko sa kanila, wawasakin ko sila, at gagawin kitang isang malaking bansa. At namamanhik si Moises sa harap ng Panginoon na Diyos, at sinabi, Bakit, Panginoon, ikaw ay galit na may poot sa iyong bayan, na sila ay inilabas mo mula sa lupain ng Ehipto sa pamamagitan ng malaking lakas, at sa pamamagitan ng iyong mataas na bisig? Huwag kailanman sabihin ng mga Ehipsiyo na nagsasabi, Kasama ng kasamaan inilabas niya sila upang patayin sa mga bundok at upang lipulin sila mula sa lupa. Itigil mo ang galit ng iyong poot, at maging mapagbiyaya ka sa kasamaan ng iyong bayan. Naalala si Abraham at Isaac at Jacob na iyong mga lingkod, na sa kanila ka sumumpa ayon sa iyong sarili, at nagsalita sa kanila, sinasabi, Pararamihin ko ang inyong binhi gaya ng mga bituin ng langit sa karamihan, at ang lahat ng lupang ito na sinabi mong ibibigay sa kanila, at kanilang hahawakan ito magpakailanman. At ang Panginoon ay napagbiyayaan upang ingatan ang kanyang bayan.

At nang bumalik si Moises, bumaba siya mula sa bundok, at ang dalawang tapyas ng patotoo ay nasa kanyang mga kamay, mga tapyas na bato na nakasulat sa parehong bahagi nila, sa magkabilang panig ay nasulat. At ang mga tapyas ay gawa ng Diyos, at ang pagsusulat ay pagsusulat ng Diyos na nakaukit sa mga tapyas. At narinig ni Josue ang tinig ng bayan na umiiyak, sinabi niya kay Moises, Tinig ng digmaan sa kampo. At sinabi niya, Hindi ito boses ng mga nangunguna sa lakas, ni boses ng mga nangunguna sa pagkatalo, kundi boses ng mga umiinom ng alak ang aking naririnig.

At nang siya ay lumalapit sa kampo, nakita niya ang guya at ang mga sayawan. Nagalit sa galit si Moises, kaya itinapon niya

mula sa kanyang mga kamay ang dalawang tapyas at dinurog niya ang mga ito sa ilalim ng bundok. At pagkatapos niyang kunin ang guya na ginawa nila, sinunog niya ito sa apoy, at giniling niya ito nang pino, at ikinalakal niya ito sa tubig, at pinainom niya ito sa mga anak ng Israel. At sinabi ni Moises kay Aaron, Ano ang ginawa sa iyo ng bayang ito, at dinala mo sa kanila ang malaking kasalanan? At sinabi ni Aaron kay Moses, Huwag kang magalit, panginoon, sapagkat alam mo ang ugali ng bayang ito. Sinasabi nila sa akin, Gumawa ka para sa amin ng mga diyos na maglalakad sa harap namin, sapagkat si Moises na ito, ang taong naglabas sa amin mula sa Ehipto, hindi namin alam kung ano ang nangyari sa kanya. At sinabi ko sa kanila, Kung may sinuman may mga gintong palamuti, alisin ninyo ito, at binigay nila sa akin, at itinapon ko sa apoy, at lumabas ang guyang ito. At nakita ni Moises na ang mga tao ay nakakalat na, sapagkat sila ay pinangkalat ni Aaron bilang katuwaan sa kanilang mga kaaway. Tumayo si Moses sa tarangkahan ng kampo, at sinabi, Sino ang para sa Panginoon? Pumarito siya sa akin. Kaya nagtipon sa kanya ang lahat ng mga anak ni Levi. At sinabi niya sa kanila, Ito ang sinabi ng Panginoong Diyos ng Israel: Ilagay ng bawat isa ang kanyang espada sa kanyang hita, at dumaan kayo at bumalik mula sa tarangkahan hanggang sa tarangkahan sa pamamagitan ng kampo, at patayin ng bawat isa ang kanyang kapatid, at ng bawat isa ang kanyang kapwa, at ng bawat isa ang pinakamalapit sa kanya. At ginawa ng mga anak ni Levi ayon sa sinabi ni Moises sa kanila, at namatay mula sa bayan sa araw na iyon na tatlong libong lalaki. At sinabi ni Moises sa kanila, Kayo ay nakapuno ng inyong mga kamay ngayon sa Panginoon, bawat isa sa pamamagitan ng kanyang anak o ng kanyang kapatid, upang maibigay sa inyo ang pagpapala.

At nangyari pagkatapos ng kinabukasan, sinabi ni Moises sa bayan, Kayo ay nagkasala ng malaking kasalanan, at ngayon aakyat ako sa Diyos upang gumawa ako ng pagtubos tungkol sa inyong kasalanan. Bumalik nga si Moises sa Panginoon, at sinabi, Namamanhik ako, Panginoon, nagkasala nang malaki ang bayang ito, at gumawa sila para sa kanilang sarili ng mga diyos na ginto. At ngayon, kung nga patatawarin mo ang kanilang kasalanan, ay patawarin mo; ngunit kung hindi, burahin mo ako sa iyong aklat na iyong isinulat. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Kung sino ang nagkasala sa harap ko, buburahin ko sila mula sa aking aklat. Ngayon nga, pumunta ka, bumaba ka, at patnubayan mo ang bayang ito patungo sa lugar na sinabi ko sa iyo. Narito, ang aking anghel ay mangunguna sa harap mo. Ngunit sa araw na aking pagdadalaw, dadalhin ko sa kanila ang kanilang kasalanan. At sinaktan ng Panginoon ang bayan dahil sa paggawa ng guya na ginawa ni Aaron.

33

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Magpatuloy ka, umakyat ka mula dito, ikaw at ang iyong bayan na iyong inilabas mula sa lupain ng Ehipto, patungo sa lupaing aking isinumpa kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob, na sinasabi, Sa inyong binhi ay ibibigay ko ito. At ipapadala ko ang aking anghel sa unahan mo, at palalayasin niya ang mga Amoreo, at mga Heteo, at mga Perezeo, at mga Gergeseo, at mga Heveo, at mga Jebuseo, at mga Cananeo. At dadalhin kita sa lupaing umaagos ng gatas at pulot, ngunit hindi ako sasamang aakyat kasama mo, dahil ikaw ay isang bayang matigas ang ulo, upang hindi kita lipulin sa daan. At nang marinig ng mga tao ang masamang salitang ito, sila ay nagluksa nang lubos. At sinabi ng Panginoon sa mga anak ng Israel, Kayo ay bayang matigas ang ulo. Tingnan ninyo, baka magdala pa ako

ng ibang salot sa inyo at tupukin ko kayo. Ngayon nga, alisin ninyo ang inyong mga marangyang kasuutan at mga palamuti, at ipapakita ko sa iyo kung ano ang gagawin ko sa iyo. At tinanggal ng mga anak ng Israel ang kanilang mga palamuti at ang kanilang kasuotan mula sa bundok ng Horeb. At matapos kunin ni Moises ang kanyang tolda, itinayo niya ito sa labas ng kampo, malayo mula sa kampo, at tinawag itong Tolda ng Patotoo, at nangyari na ang lahat ng naghahanap sa Panginoon ay lumalabas papunta sa toldang nasa labas ng kampo. Tuwing pumapasok si Moises sa tolda na nasa labas ng kampo, nakatayo ang lahat ng bayan at nanonood, bawat isa mula sa pintuan ng kanilang tolda, at pinagmamasdan nila si Moises na umaalis hanggang sa pumasok siya sa tolda. Ngunit nang pumasok si Moses sa tolda, bumababa ang haligi ng ulap, at tumayo sa pinto ng tolda, at nagsalita kay Moses, At nagsasalita kay Moises. At nakita ng lahat ng mga tao ang haligi ng ulap na nakatayo sa pintuan ng tolda, at nakatayo ang lahat ng mga tao, sumamba ang bawat isa mula sa pintuan ng kaniyang tolda. At nagsalita ang Panginoon kay Moses, mukha sa mukha, gaya ng sinumang magsasalita sa kanyang sariling kaibigan, at siya ay bumalik sa kampo. Ngunit ang tagapaglingkod na si Josue na anak ni Nun, na bata pa, ay hindi lumalabas mula sa tolda.

At sinabi ni Moises sa Panginoon, Narito, ikaw ay nagsasabi sa akin, Dalhin mo pataas ang bayang ito, ngunit hindi mo ipinakita sa akin kung sino ang ipapadala mo kasama ko, bagaman sinabi mo sa akin, Kilala kita higit sa lahat, at mayroon kang biyaya sa akin. Kung samakatuwid ay nakatagpo ako ng pabor sa harap mo, ipakita mo sa akin ang iyong sarili nang malinaw upang makita kita, upang maging nakatagpo ng pabor sa harap mo, at upang malaman ko na ang bayan mo ay ang dakilang bansang ito. At sinasabi niya, Ako mismo ang mauuna sa iyo, at

bibigyan kita ng kapahingahan. At sinasabi niya sa kanya, Kung hindi ka mismo sasama, huwag mo akong dalhin mula dito. At paano tunay na makikilala na ako at ang iyong bayan ay nakatagpo ng biyaya sa iyo, maliban sa iyong paglalakbay kasama namin? At ako at ang iyong bayan ay luluwalhati higit sa lahat ng mga bansa na nasa ibabaw ng lupa. At sinabi ng Panginoon kay Moises, Gagawin ko rin para sa iyo ang salitang ito na iyong sinabi, sapagkat nakatagpo ka ng biyaya sa aking paningin, at kilala kita higit sa lahat. At sinasabi, Ipakita mo sa akin ang iyong sarili. At sinabi niya, Ako ay dadaan una sa iyo sa aking kaluwalhatian, at tatawag ako sa aking pangalan, Panginoon, sa harap mo, at maaawa ako sa sinumang aking kaawaan, at mahahabag ako sa sinumang aking habagan. At sinabi, Hindi mo makikita ang aking mukha, sapagkat hindi makakakita ang tao ng aking mukha at mabubuhay. At sinabi ng Panginoon, Narito, may lugar sa tabi ko; tatayo ka sa ibabaw ng bato, Ngunit kapag dumaan ang aking kaluwalhatian, ilalagay kita sa bitak ng bato, at tatakpan kita ng aking kamay, hanggang sa ako ay dumaan. At aalisin ko ang aking kamay, at pagkatapos makikita mo ang aking likuran, ngunit ang aking mukha ay hindi mo makikita.

34

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Umukit ka para sa iyong sarili ng dalawang tapyas na bato, gaya ng una, at umakyat ka sa akin sa bundok, at susulatan ko ang mga tapyas ng mga salitang nasa unang mga tapyas na iyong dinurog. At maging handa sa umaga, at aakyat ka sa bundok ng Sinai, at tatayo ka para sa akin doon sa tuktok ng bundok. At walang sinuman ang umakyat kasama mo ni makita sa buong bundok, at ang mga tupa at mga baka ay hindi magpapastol malapit sa bundok na iyon. At humukay ng dalawang tapyas na bato, gaya ng mga una, at nang

maagang umaga si Moises ay umakyat sa bundok ng Sinai, gaya ng iniutos sa kanya ng Panginoon, at kinuha ni Moises ang dalawang tapyas na bato. At bumaba ang Panginoon sa loob ng ulap, tumayo sa tabi niya roon, at tumawag sa pangalan ng Panginoon. At dumaan ang Panginoon sa harap ng kanyang mukha, at tinawag ng Panginoon ang Diyos na mahabagin at maawain, mapagpasensya at sagana sa awa at totoo, At nagpapanatili ng katarungan at awa sa libu-libong henerasyon, nag-aalis ng mga kawalang-batas at mga kawalang-katarungan at mga kasalanan, at hindi maglilinis ang may sala, nagdadala ng mga kawalang-batas ng mga ama sa mga anak at sa mga anak ng mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na henerasyon. At nagmadali si Moises, yumuko sa lupa at sumamba, At sinabi niya, Kung nakatagpo ako ng biyaya sa harap mo, sumama nawa ang aking Panginoon sa amin, sapagkat ang bayang ito ay matigas ang ulo, at tatanggalin mo ang aming mga kasalanan at ang aming mga paglabag sa batas, at kami ay magiging sa iyo.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Narito, ako ay maglalagay sa iyo ng tipan sa harap ng lahat ng iyong bayan, gagawin ko ang mga maluluwalhating bagay na hindi nangyari sa buong lupa at sa lahat ng bansa, at makikita ng lahat ng bayan kung saan ka naroon ang mga gawa ng Panginoon, sapagkat kamangha-mangha ang mga bagay na aking gagawin para sa iyo. Mag-ingat ka sa lahat ng aking iniuutos sa iyo. Narito, itinatataboy ko sa harap ninyo ang mga Amorreo, at mga Cananeo, at mga Perizzeo, at mga Hitteo, at mga Hiveo, at mga Gergeseo, at mga Jebuseo. Mag-ingat ka para sa iyong sarili, huwag kailanman kang gumawa ng tipan sa mga naninirahan sa lupain na iyong papasukan, baka ito maging hadlang sa inyo. Gigibain ninyo ang kanilang mga altar, dudurugin ninyo ang kanilang mga haligi, puputulin ninyo ang kanilang mga gubat, at susunugin ninyo sa apoy ang mga inukit na

larawan ng kanilang mga diyos. Hindi kayo dapat sumamba sa ibang mga diyos, sapagkat ang Panginoon na Diyos, na may mapanibughing pangalan, ay mapanibughing Diyos. Huwag kailanman kang gumawa ng kasunduan sa mga naninirahan sa lupain, at sila ay magpatutot sa pag-sunod sa kanilang mga diyos, at mag-alay sa kanilang mga diyos, at mag-anyaya sa iyo, at ikaw ay kumain ng kanilang mga handog, At ikaw ay kumuha ng kanilang mga anak na babae para sa iyong mga anak na lalaki, at ibigay ang iyong mga anak na babae sa kanilang mga anak na lalaki, at ang iyong mga anak na babae ay magpatutot sa pag-sunod sa kanilang mga diyos, at ang iyong mga anak na lalaki ay magpatutot sa pag-sunod sa kanilang mga diyos. At mga diyos na tinunaw ay hindi mo gagawin para sa iyong sarili. At ang pista ng tinapay na walang lebadura ay iyong ipagdiwang, pitong araw ay kakain ka ng tinapay na walang lebadura, gaya ng iniutos ko sa iyo, sa takdang panahon sa buwan ng mga bagong ani, sapagkat sa buwan ng mga bagong ani ay lumabas ka mula sa Ehipto. Ang bawat nagbubukas ng bahay-bata ay sa akin, ang mga lalaki, ang bawat panganay ng guya at panganay ng tupa. At ang panganay ng hayop na pasan ay tutubusin mo ng tupa, kung ngunit hindi mo ito tutubusin, magbibigay ka ng halaga. Lahat ng panganay ng mga anak na lalaki mo ay tutubusin mo, hindi ka makikita sa harap ko nang walang dala.

Anim na araw ka gagawa ng gawain, ngunit sa ikapitong araw ay magpapahinga ka; pahinga mula sa paghahasik at sa pag-aani. At gagawin mo sa akin ang kapistahan ng mga linggo, simula ng ani ng trigo, at ang kapistahan ng pagtitipon sa kalagitnaan ng taon. Tatlong panahon ng taon makikita ang lahat ng iyong lalaki sa harap ng Panginoon na Diyos ng Israel. Sapagkat kapag itataboy ko ang mga bansa sa harapan mo at palalaparin ko ang iyong mga hangganan, walang sinuman ang magnananasa sa

iyong lupain kapag aakyat ka upang magpakita sa harap ng Panginoon mong Diyos, tatlong beses sa isang taon. Hindi mo dapat katayan ang hayop habang may lebadura ang dugo ng aking mga handog, at hindi dapat manatili hanggang kinaumagahan ang mga handog ng kapistahan ng Paskua. Ang unang bunga ng iyong lupa ay ilalagay mo sa bahay ng Panginoon mong Diyos, hindi mo pakuluan ang kordero sa gatas ng kaniyang ina. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Isulat mo para sa iyong sarili ang mga salitang ito, sapagkat sa pamamagitan ng mga salitang ito ay ginawa ko ang tipan sa iyo at sa Israel. At naroon si Moises sa harap ng Panginoon nang apatnapung araw at apatnapung gabi, hindi kumain ng tinapay at hindi uminom ng tubig, at isinulat niya sa mga tapyas ang mga salitang ito ng tipan, ang sampung utos.

Nang bumababa si Moises mula sa bundok, at ang dalawang tapyas ay nasa mga kamay ni Moises, habang bumababa siya mula sa bundok, si Moises ay hindi nakaalam na naluwalhatian ang hitsura ng kulay ng kaniyang mukha nang siya ay makipag-usap sa kaniya. At nakita ni Aaron at ng lahat ng matatanda ng Israel si Moses, at naluwalhatian ang anyo ng kulay ng kaniyang mukha, at sila ay natakot na lumapit sa kaniya. At tinawag sila ni Moises, at bumalik kay Aaron at lahat ng mga pinuno ng kapisanan patungo sa kanya, at nagsalita si Moises sa kanila.

At pagkatapos ng mga bagay na ito, lumapit sa kanya ang lahat ng mga anak ng Israel, at inutusan niya sa kanila ang lahat ng iniutos ng Panginoon sa kanya sa bundok ng Sinai. At dahil tumigil siya sa pagsasalita sa kanila, naglagay siya ng takip sa kaniyang mukha. Tuwing pumapasok si Moises sa harap ng Panginoon upang makausap siya, tinatanggal niya ang takip hanggang sa lumabas, at pagkalabas ay nagsasalita siya sa lahat ng

mga anak ng Israel ng lahat ng iniutos sa kanya ng Panginoon. At nakita ng mga anak ng Israel ang mukha ni Moises, na napapurihan, at inilagay ni Moises ang takip sa sarili niyang mukha, hanggang siya ay makapasok upang makipag-usap sa kaniya.

35

At tinipon ni Moises ang buong kapulungan ng mga anak ng Israel, at sinabi, Ito ang mga salita na sinabi ng Panginoon na gawin nila. Sa loob ng anim na araw ikaw ay gagawa ng mga gawain, ngunit sa ikapitong araw ay kapahingahan, banal, sabbath, kapahingahan para sa Panginoon; sinumang gumagawa ng gawain sa araw na ito ay dapat mamatay. Hindi kayo magsisindi ng apoy sa lahat ng inyong tirahan sa araw ng Sabbath, ako ang Panginoon. At sinabi ni Moises sa buong kapisanan ng mga anak ng Israel, Ito ang salita na iniutos ng Panginoon: Kumuha mula sa inyo ng handog para sa Panginoon, bawat isa na kusang tumatanggap sa puso, magdadala ng mga unang bunga sa Panginoon: ginto, pilak, tanso, hyacinth, purple, at scarlet na doble at pinilipit, at pinong lino na pinilipit, at balahibo ng kambing, At mga balat ng mga tupa na tinina ng pula, at mga balat na kulay asul, at mga kahoy na hindi nabulok. at mga bato ng sardius, at mga bato para sa pag-ukit para sa piraso ng balikat at ang mahabang kasuotan. At bawat taong may karunungan sa puso sa inyo, pagdating ay gumawa ng lahat ng iniutos ng Panginoon Ang tolda, at ang mga takip, at ang mga tabing, at ang mga baras na pahalang, at ang mga baras, at ang mga haligi, at ang kaha ng patotoo, at ang mga haligi nito, at ang luklukan ng awa nito, at ang tabing, at ang mesa at lahat ng mga sisidlan nito, at ang ilawan ng liwanag at ang lahat ng mga sisidlan nito at ang altar at lahat ng mga sisidlan nito, at ang mga banal na kasuutan ni Aaron na pari,

at ang mga kasuutan na kanilang ipanlilingkod, at ang mga tunika para sa mga anak na lalaki ni Aaron ng pagka-pari, at ang langis ng pagpahid, at ang insenso ng komposisyon.

At umalis ang buong kapulungan ng mga anak ng Israel mula kay Moises. At nagdala ang bawat isa ng dinala ng kanilang puso, at gaano man karami ang tila mabuti sa kanilang kaluluwa bilang handog, at nagdala sila ng handog sa Panginoon para sa lahat ng gawain ng tolda ng patotoo, at para sa lahat ng paglilingkod nito, at para sa lahat ng kasuutan ng banal. At nagdala ang mga lalaki mula sa mga babae, bawat isa na sa kanyang isip ay pumayag, nagdala ng mga tatak, at mga hikaw, at mga singsing, at mga hinabing kadena, at mga pulseras, bawat bagay na ginto. At lahat ng gaanong karami ay nagdala ng mga handog na ginto sa Panginoon, at mula sa kanino natagpuan ang pinong lino, at mga balatang asul-hasinto at mga balatang tupa na tinina-pula, ay nagdala nito. At bawat kumukunha ng handog ay nagdala ng pilak at tanso, ang mga handog para sa Panginoon, at mula sa kanila na pinagtagpuan ng kahoy na hindi nabulok para sa lahat ng mga gawain ng paghahanda, ay nagdala. At bawat babaeng matalino ang isip at mga kamay sa paghahabi ay nagdala ng mga hinabi na bagay: ang hyacinth, ang purpura, ang pula, at ang pinong lino. At lahat ng mga babae na tila sa kanilang isip na may karunungan, ay hinabi ang mga buhok ng mga kambing. At ang mga pinuno ay nagdala ng mga batong esmeralda, at ng mga bato ng pagpuno para sa pangbalikat, at para sa pektoral, at ang mga komposisyon, at sa langis ng pagpahid, at ang komposisyon ng insenso. At bawat lalaki at babae, na ang kanilang isip ay nag-udyok sa kanila na pumasok upang gawin ang lahat ng mga gawa, ayon sa lahat ng iniutos ng Panginoon na gawin sa pamamagitan ni Moises, ay nagdala ang mga anak ng Israel ng handog sa Panginoon. At sinabi ni Moises sa mga anak ni Israel, Narito, tinawag ng Diyos sa

pamamagitan ng pangalan si Bezalel na anak ni Uri na anak ni Hur, mula sa lipi ni Juda, At pinuno niya siya ng banal na espiritu ng karunungan at ng pagkaunawa, at ng kaalaman sa lahat ng bagay. maging isang arkitekto ayon sa lahat ng mga gawa ng arkitektura, gumawa ng ginto at ng pilak at ng tanso at upang magtrabaho ng bato, at upang magtrabaho ng kahoy, at upang gumawa sa bawat gawain ng karunungan. At binigyan niya ng kakayahan na magturo sa kanilang isipan, sa kanya nga at kay Eliab na anak ni Ahisamach, mula sa lipi ng Dan. At pinuno niya sila ng karunungan, ng pang-unawa, at ng isip upang unawain at gawin ang lahat ng mga gawa ng banal, at ang mga hinabi at mga binurdahan na ihabi sa pula at sa pinong lino, upang gawin ang bawat gawa ng arkitektura at pagburda.

36

At ginawa ni Bezalel at Eliab, at ng lahat ng may pantas na isip na binigyan ng karunungan at kaalaman, upang maintindihan kung paano gawin ang lahat ng mga gawa ayon sa mga banal na tungkulin, ayon sa lahat ng iniutos ng Panginoon. At tinawag ni Moises sina Bezalel at Eliab, at lahat ng may karunungan na binigyan ng Diyos ng kaalaman sa puso, at lahat ng kusang-loob na nais lumapit sa mga gawain upang tapusin ang mga ito. At kinuha nila mula kay Moises ang lahat ng mga handog na dinala ng mga anak ng Israel para sa lahat ng mga gawain ng banal upang gawin ang mga iyon, at sila ay tumatanggap pa rin ng mga ibinibigay mula sa mga nagdadala tuwing umaga. At dumating ang lahat ng mga pantas na gumagawa ng mga gawa ng banal, bawat isa ayon sa kanyang gawa na ginagawa nila. At sinabi niya kay Moises na maraming dala ang bayan ayon sa mga gawaing iniutos ng Panginoon na gawin. At nag-utos si Moises, at nagpahayag siya sa kampo, na nagsasabi: Ang lalaki at babae ay

huwag nang magtrabaho para sa mga unang bunga ng banal, at napigilan ang bayan na mag-alay pa. At ang mga gawa ay sapat sa kanila upang gawin ang konstruksiyon, at may naiwan pa. At ginawa ng bawat pantas sa mga gumagawa ang mga kasuutan ng mga banal na ukol kay Aaron ang pari, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses. At ginawa niya ang pangbalikat mula sa ginto, at bughaw, at purpura, at pulang hinabi, at pinong linong pinili. At pinutol ang mga dahon ng ginto na parang mga buhok, upang ihabi kasama ng asul, at ng purpura, at kasama ng pula na hinabi, at ng pinong lino na pinili—isang gawang hinabi ang ginawa nila. Mga pangbalikat na pinagsasama mula sa parehong bahagi, gawang hinabi na magkasalukob sa isa't isa ayon sa sarili. Mula sa kaniya, ginawa nila ito ayon sa kaniyang gawain, mula sa ginto, at asul, at kulay-ube, at pulang pinili, at pinong linong pinili, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises. At ginawa nila ang parehong mga bato ng esmeralda na nakakabit na magkasama at nakapaligid ng ginto, inukit at inukit na parang tatak mula sa mga pangalan ng mga anak ng Israel. At inilagay niya ang mga ito sa mga balikat ng ephod, mga batong alaala ng mga anak ng Israel, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises.

At ginawa nila ang pektoral, gawang hinabi na may pagkakaiba-iba ayon sa gawa ng epod, mula sa ginto, at bughaw, at purpura, at pula na pinulupot, at pinong lino na pinulupot. Parisukat at doble ang ginawa nilang pektoral, isang dangkal ang haba, at isang dangkal ang lapad na doble. At hinabi kasama nito ang isang telang may mga bato na may apat na hanay, isang hanay ng mga bato: sardius at topaz at esmeralda, ang unang hanay, At ang ikalawang hanay, karbuŋkulo at sapiro at haspe, At ang ikatlong hanay, ligurium at agata at ametista, At ang ikaapat na hanay, krisolito at berilo at oniks na napapaligiran ng ginto, at nakatali ng ginto. At ang mga bato ay mula sa mga pangalan ng

mga anak ni Israel na labindalawa, mula sa kanilang mga pangalan na nakaukit sa mga tatak, bawat isa ayon sa kanyang sariling pangalan para sa labindalawang lipi. At ginawa nila sa ibabaw ng pektoral ang mga tanikala na magkasalukob, gawang pinagkikiskis, mula sa dalisay na ginto. At ginawa nila ang dalawang gintong piraso ng balikat, at dalawang gintong singsing, at inilagay nila ang dalawang gintong singsing sa ibabaw ng parehong mga dulo ng pektoral. At inilagay nila ang mga tanikala na ginto sa mga singsing sa magkabilang bahagi ng pektoral. At sa dalawang kontribusyon ang dalawang magkasalukob na tanikala. At inilagay nila sa dalawang piraso ng balikat, at inilagay nila sa mga balikat ng epod sa tapat ayon sa harapan. At gumawa sila ng dalawang gintong singsing, at inilagay nila sa dalawang palikpik sa dulo ng pektoral, at sa dulo ng likurang bahagi ng epod mula sa loob. At gumawa sila ng dalawang singsing na ginto, at inilagay nila sa parehong mga balikat ng epod mula sa ibaba nito, sa harapan, ayon sa pagdugtong mula sa itaas ng hinabi na gawa ng epod. At isinabit ang pektoral mula sa mga singsing nito tungo sa mga singsing ng epod, nakakapit mula sa asul na sinulid, pinagsamasama sa tela ng epod, upang hindi makalag ang pektoral mula sa epod, ayon sa inutos ng Panginoon kay Moises. At ginawa nila ang ilalim na kasuotan sa ilalim ng balikat na piraso, gawang hinabi, buong asul. Ang bukas ng tunika sa gitna ay hinabi nang magkasalakay, may gilid na paikot sa bukas na hindi mabubuwag. At gumawa sila sa laylayan ng tunika mula sa ibaba, na tulad ng namumulaklak na granada, ng mga maliit na granada mula sa asul, purpura, at pulang hinabi, at pinong linong pinili. At gumawa sila ng mga gintong kampanilya, at inilagay nila ang mga kampanilya sa laylayan ng tunika na palibot sa pagitan ng mga granada, Kampanang ginto at granada sa laylay ng tunika palibot, upang maglingkod, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises. At gumawa sila ng mga tunika ng pinong lino na habi para

kay Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki, At ang mga turbante mula sa pinong lino, at ang turbante mula sa pinong lino, at ang mga pantalon mula sa pinong lino na pinili. At ang kanilang mga bigkis ay gawa mula sa pinong lino, asul, purpura, at pulang hinabi, gawa ng manghahabi, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises. At ginawa nila ang gintong plato, handog ng banal, na dalisay na ginto, at isinulat niya sa ibabaw nito ang mga titik na inukit na parang tatak, Santuwaryo sa Panginoon, At inilagay nila sa bingwit na asul, upang makapatong sa turbante mula sa itaas, ayon sa paraan na iniutos ng Panginoon kay Moises.

37

At ginawa nila para sa tolda ang sampung kurtina. Dalawampu't walong kubiko ang haba ng isang kurtina, pareho sa lahat, at apat na kubiko ang lapad ng isang kurtina. At ginawa nila ang kurtina mula sa asul, purpura, at pulang hinabi, at pinong linong pinilipit, gawang hinabi ng kerubin. At inilagay nila ito sa ibabaw ng apat na haliging hindi nabulok na binalot sa ginto, at ang kanilang mga ulo ay ginto, at ang kanilang mga base ay apat na pilak. At ginawa nila ang tabing ng pintuan ng tolda ng patotoo mula sa asul, kulay-ube, at pulang pinulupot, at pinong linong pinulupot, gawang hinabi ng kerubin. At ang kanilang limang haligi, at ang mga singsing, at ang kanilang mga kapitel, at ang kanilang mga kawit ay binalatan ng ginto, at ang kanilang limang tungtungan ay tanso.

At ginawa nila ang looban sa dakong Timog, ang mga kurtina ng looban ay gawa sa pinong linong pinili na may sukat na isandaang siko. At ang kanilang mga haligi ay dalawampu, at ang kanilang mga tungtungan ay dalawampu. At ang gilid na patungo sa Hilaga, isandaang-kuba sa isandaang-kuba, at ang gilid na

patungo sa Timog, isandaang-kuba sa isandaang-kuba, at ang kanilang mga haligi ay dalawampu, at ang kanilang mga tungtungan ay dalawampu. At ang tagiliran na patungo sa dagat ay may mga kurtinang limampung siko, ang kanilang mga haligi ay sampu, at ang kanilang mga tungtungan ay sampu At ang panig na patungo sa silangan ay limampung siko ang mga kurtina, labinglimang siko ang sa likuran, at ang kanilang mga haligi ay tatlo, at ang kanilang mga tungtungan ay tatlo At sa likod ng pangalawa, sa magkabilang panig ng tarangkahan ng looban, may mga tabing na labinlimang kubit ang haba, may tatlong haligi, at tatlong tungtungan. Lahat ng mga kurtina ng tolda ay gawa sa pinong linong pinili. At ang mga base ng kanilang mga haligi ay tanso, at ang kanilang mga kawit ay pilak, at ang kanilang mga kapitel ay binalot ng pilak, at ang mga haligi ay binalot ng pilak, lahat ng mga haligi ng looban. At ang tabing ng pintuan ng looban ay gawa ng manghahabi mula sa asul, at lila, at pulang hinabi, at pinong linong pinilipit, dalawampung siko ang haba, at ang taas at ang lapad ay limang siko na tumutugma sa mga tabing ng looban. At ang kanilang mga haligi ay apat, at ang kanilang mga base ay apat na tanso, at ang kanilang mga kawit ay pilak, at ang kanilang mga kapitel ay binalot ng pilak. At lahat ng mga tulos ng korte sa palibot ay tanso, at ang mga ito ay binalot ng pilak. At ito ang kaayusan ng tolda ng patotoo, ayon sa iniutos kay Moises, na ang paglilingkod ay maging sa mga Levita sa pamamagitan ni Itamar na anak ni Aaron na pari.

At si Bezalel na anak ni Uri, mula sa lipi ng Juda, ay gumawa ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises, At si Eliab na anak ni Ahisamach mula sa lipi ng Dan, na siyang punong manggagawa ng mga hinabi at mga burda at mga artistikong gawa, upang humabi ng pula at ng pinong lino.

38

At ginawa ni Bezalel ang kaban, At binalutan niya ito ng dalisay na ginto sa loob at sa labas, At hinubo niya rito ang apat na gintong singsing, dalawa sa isang tagiliran, at dalawa sa ikalawang tagiliran. Malawak para sa mga poste, upang mabuhatin ito sa pamamagitan ng mga iyon. At ginawa niya ang luklukan ng awa sa itaas ng kaban mula sa dalisay na ginto, at ang dalawang gintong kerubin Isang kerubin sa ibabaw ng isang dulo ng luklukan ng awa, at isang kerubin sa ibabaw ng pangalawang dulo ng luklukan ng awa, Naglililim ang kanilang mga pakpak sa ibabaw ng luklukan ng awa. At ginawa niya ang mesa na nabanggit mula sa dalisay na ginto, At siya ay naghagis para dito ng apat na singsing, dalawa sa ibabaw ng isang tagiliran, at dalawa sa ibabaw ng pangalawang tagiliran, na maluwang, upang mabuhatin sa pamamagitan ng mga pingga na nasa kanila. At ginawa niya ang mga poste ng kaban at ng mesa, at binalot ang mga ito ng ginto. At ginawa niya ang mga sisidlan ng mesa: ang mga pinggan, at ang mga insensaryo, at ang mga tasa, at ang mga mangkok na handog-inumin kung saan siya ay magbubuhos, na ginto. At ginawa niya ang gintong ilawan na nagbibigay-liwanag, matibay ang tangkay, at ang mga tubo mula sa parehong mga bahagi nito, Mula sa mga sanga nito ang mga usbong, mula sa mga sanga nito ang mga usbong na umuusbong, tatlo mula sa ito at tatlo mula sa ito, na ginagawang pantay sa isa't isa. At ang kanilang mga ilawan na nasa ibabaw ng mga dulo, hugis-nuwebes mula sa kanila, at ang mga kalupkop mula sa kanila, upang ang mga lampara ay makalagay sa ibabaw nila, at ang ikapitong kalupkop, ang nasa ibabaw ng dulo ng kandelero, sa ibabaw ng tuktok mula sa itaas, matigas, buo, ginto. At pitong gintong ilawan sa ibabaw nito, at ang mga gintong sipit nito, at ang kanilang mga gintong sisidlan para sa pagbuhos. Ito ay binalutan ng pilak ang mga haligi, at

hinubog para sa haligi ang mga singsing na ginto, at binalutan ng ginto ang mga baras, at binalutan ng ginto ang mga haligi ng tabing, at ginawa ang mga kawit na ginto. Ito ay gumawa ng mga gintong singsing ng tolda, at ng mga singsing ng looban, at ng mga tansong singsing para sa pag-unat ng takip mula sa itaas. Ito ay hinulmang niya: ang mga kapitang pilak ng tolda, at ang mga kapitang tanso ng pintuan ng tolda, at ang tarangkahan ng looban, at gumawa siya ng mga pilak na kawit para sa mga haligi. Sa ibabaw ng mga haligi, binalutan niya ang mga ito ng pilak. Ito ay gumawa ng mga tulos ng tolda at ng mga tulos ng korte na tanso. Siya ay gumawa ng tansong altar mula sa mga tansong pangsindi ng apoy, na nasa mga kalalakihang nanghimagsik kasama ng kapisanan ni Korah Ito ay gumawa ng lahat ng mga sisidlan ng altar, at ng kanyang insensaryo, at ng base, at ng mga mangkok, at ng mga pangkuha ng karne na tanso. Ito ay gumawa para sa dambana ng takip, isang gawang salungan mula sa ibaba ng apuyan sa ilalim nito hanggang sa kalahati nito, at inilagay niya rito ang apat na singsing mula sa apat na bahagi ng takip ng dambana na tanso, maluwang para sa mga baras, upang mabuhatin sa pamamagitan nila ang dambana, Ito ay gumawa ng banal na langis ng pagpahid, at ng dalisay na komposisyon ng insenso, gawa ng manggagawa ng pabango. Siya ay gumawa ng tansong hugasan at ng tansong base nito mula sa mga salamin ng mga nag-ayuno, na nag-ayuno sa tabi ng mga pinto ng tolda ng patotoo, sa araw na itinayo niya ito.

At ginawa ang palanggana upang maghugas mula dito si Moises at Aaron at ang kanyang mga anak ng kanilang mga kamay at paa, kapag pumapasok sila sa tolda ng patotoo, o tuwing lalapit sila sa altar upang maglingkod, naghugas sila mula dito, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises.

39

Ang lahat ng ginto na naihanda para sa mga gawain ayon sa lahat ng gawain ng mga banal bagay ay umabot sa ginto ng mga unang bunga, dalawampu't siyam na talento, at pitong daan dalawampung siklo ayon sa banal na siklo, At ang handog na pilak mula sa mga sinuring lalaki ng kapisanan ay isang daang talenta, at isang libo pitong daan pitumpu't limang siklo, isang drakma bawat ulo na kalahati ng siklo, ayon sa banal na siklo, Lahat ng dumadaan sa pagsusuri mula dalawampung taong gulang pataas ay anim na raang libo at tatlong libo limang daan at limampu. At nangyari na ang isandaang talento ng pilak ay ginamit sa pagbubuhos ng isandaang mga kapitel ng tolda at sa mga kapitel ng tabing, Isandaang mga kapital para sa isandaang talento, isang talento bawat kapital, At ang isang libo't pitong daan pitumpu't limang siklo ay ginawa niyang mga kawit para sa mga haligi, at binalot niya ng ginto ang kanilang mga kapitel, at pinalamutian niya ang mga ito.

At ang tanso ng handog ay pitumpung talento at isanlibo't limangdaang siklo. At gumawa sila mula sa kanya ng mga base ng pinto ng tolda ng patotoo, At ang mga base ng korte sa palibot, at ang mga base ng tarangkahan ng korte, at ang mga tulos ng tolda, at ang mga tulos ng korte sa palibot, at ang tansong takip ng altar at lahat ng mga sisidlan ng altar at lahat ng mga kasangkapan ng tolda ng patotoo At ginawa ng mga anak ng Israel, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses, ganoon ang ginawa nila. At ang natitirang ginto ng handog ay ginawa nilang mga sisidlan upang maglingkod sa harap ng Panginoon. At ang naiwan na hyacinth, purple, at scarlet ay ginawa nilang mga kasuutang pang-ministeryo para kay Aaron, upang magministeryo sa pamamagitan ng mga ito sa banal na lugar. At dinala nila ang mga

kasuutan kay Moises, at ang tolda, at ang mga sisidlan nito, ang mga patungan at ang mga baras nito, at ang mga haligi, at ang altar, at lahat ng mga sisidlan nito.

At ang langis ng pagpapahid, at ang insenso ng komposisyon, at ang dalisay na ilawan, at ang mga ilawan nito, mga ilawan ng pagsusunog, at ang langis ng liwanag, At ang mesa ng paghahandog, at lahat ng mga sisidlan nito, at ang mga tinapay na inilagay, At ang mga banal na kasuutan ni Aaron, at ang mga kasuutan ng kaniyang mga anak na lalaki, para sa pagkasaserdote, At ang mga tabing ng korte, at ang mga haligi, at ang kurtina ng pinto ng tolda, at ng tarangkahan ng korte, At lahat ng mga sisidlan ng tolda, at lahat ng mga kasangkapan nito, at ang mga balat ng mga tupang tinina ng pula, at ang mga takip na asul, at ang mga pantakip ng mga natitira, at ang mga tulos, at lahat ng mga kasangkapan para sa mga gawain ng tolda ng patotoo, Ang lahat ng iniutos ng Panginoon kay Moses, ganoon ginawa ng mga anak ng Israel ang lahat ng bagahe. At nakita ni Moises ang lahat ng mga gawa, at ginawa nila ang mga ito sa paraang iniutos ng Panginoon kay Moises, ganoon nga ginawa nila ang mga ito, at pinagpala sila ni Moises.

40

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Sa unang araw ng unang buwan, sa bagong buwan, itatayo mo ang tolda ng patotoo. At ilalagay mo ang kaban ng patotoo, at tatakpan mo ang kaban ng tabing. At ipapasok mo ang mesa at ilalagay mo ang handog na tinapay nito, at ipapasok mo ang kandelero at ilalagay mo ang mga ilawan nito. At ilalagay mo ang gintong altar para sa pagsusunog ng insenso sa harap ng kaban, at ilalagay mo ang takip na tabing sa ibabaw ng pintuan ng tolda ng patotoo. At

ang altar ng mga handog ay ilalagay mo sa tabi ng mga pinto ng tolda ng patotoo, At ilalagay mo sa palibot ang tolda, at ikokonsagra mo ang lahat ng mga bagay nito sa palibot. At kukuha ka ng langis ng pagpahid, at pahiran mo ang tolda at lahat ng nasa loob nito, at italaga mo ito at lahat ng mga sisidlan nito, at magiging banal. At papahiran mo ang altar ng mga handog at lahat ng mga sisidlan nito, at italaga mo ang altar, at magiging ang altar na banal sa mga banal. At dadalhin mo si Aaron at ang kaniyang mga anak sa pintuan ng tolda ng patotoo, at huhugasan mo sila ng tubig. At ikaw ay magbibihis kay Aaron ng mga banal na kasuutan, at ikaw ay magpapahid sa kanya, at ikaw ay magpapabanal sa kanya, at siya ay maglilingkod bilang saserdote sa akin. At ang kanyang mga anak na lalaki ay dadalhin mo, at susuutan mo sila ng mga tunika. At papahiran mo sila sa paraang pinahiran mo ang kanilang ama, at maglilingkod sila bilang mga pari sa akin, at magiging sa kanila ang pahid ng pagkapari tungo sa walang hanggan, tungo sa kanilang mga salinlahi. At ginawa ni Moises ang lahat ng iniutos sa kanya ng Panginoon; ganoon nga ang ginawa niya.

At nangyari sa unang buwan ng pangalawang taon ng kanilang paglabas mula sa Ehipto, sa bagong buwan, naitayo ang tolda. At itinayo ni Moises ang tolda, inilagay ang mga kapital, isinuksok ang mga baras, at itinayo ang mga haligi. At iniladlad niya ang mga kurtina sa ibabaw ng tolda, at inilagay niya ang takip ng tolda sa ibabaw nito mula sa itaas, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises. At matapos kunin ang mga patotoo, isinilid niya ito sa loob ng kaban, at inilagay niya ang mga poste sa ilalim ng kaban, At dinala niya ang kaban sa loob ng tolda, at inilagay ang takip ng tabing, at tinakpan ang kaban ng patotoo, kung paanong iniutos ng Panginoon kay Moises. At inilagay niya ang mesa sa loob ng tolda ng patotoo, sa dakong hilaga, sa labas

ng tabing ng tolda. At nagdagdag siya sa ibabaw nito ng mga tinapay ng presentasyon sa harap ng Panginoon, kung paanong iniutos ng Panginoon kay Moises. At inilagay niya ang kandelero sa loob ng tolda ng patotoo, sa gilid ng tolda na nakaharap sa Timog. At inilagay niya ang mga ilawan nito sa harap ng Panginoon, sa paraang iniutos ng Panginoon kay Moises. At inilagay niya ang gintong altar sa loob ng tolda ng patotoo sa harap ng tabing, At siya ay nagsunog ng insenso ng komposisyon doon, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises. At inilagay niya ang altar ng mga handog sa tabi ng pintuan ng tabernakulo.

Mga Bilang

1

At nagsalita ang Panginoon kay Moses sa ilang ng Sinai, sa tolda ng patotoo, sa ikaisang araw ng ikalawang buwan, ng ikalawang taon mula nang lumabas sila sa lupain ng Ehipto, na nagsasabi, Kunin ang simula ng buong kapulungan ng Israel ayon sa angkan, ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang mula sa kanilang mga pangalan, ayon sa dami ng ulo nila. Lahat ng lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo ng Israel, bilangin ninyo sila ayon sa kanilang hukbo, ikaw at si Aaron ay bilangin ninyo sila. At kasama ninyo ay magiging bawat isa ayon sa tribo—mga pinuno ng bawat isa ayon sa mga bahay ng kanilang mga ama.

At ito ang mga pangalan ng mga lalaking tatayo kasama ninyo: mula sa Reuben, si Elizur na anak ni Shedeur Mula sa Simeon, si Salamiel na anak ni Sourisadai. Mula sa Juda, si Nahshon na anak ni Aminadab. Ng Issachar, si Nathanael na anak ni Sogar, Mula sa Zebulun, si Eliab na anak ni Helon; mula sa mga anak ni Joseph, mula sa Ephraim, si Elishama na anak ni Ammihud, ng Manasseh, si Gamaliel na anak ni Pedahzur. Ng mga Benjamin, si Abidan na anak ni Gadeoni. Ng Dan, si Ahiezer na anak ni Ammishaddai. Mula sa Asher, si Phagaiel na anak ni Echran. Ng mga Gad, si Elisaph na anak ni Raguel. Ng Naphtali, si Ahira na anak ni Enan. Ang mga ito ay mga tinawag ng kapulungan, mga pinuno ng mga lipi ayon sa kanilang mga pamilya, mga kumander ng libu-libo ng Israel.

At kinuha ni Moises at ni Aaron ang mga lalaking ito na tinawag ayon sa pangalan. At tinipon nila ang buong kapulungan

sa ikaisang araw ng ikalawang buwan ng ikalawang taon, at sila ay nangatalaan ayon sa kanilang mga lahi, ayon sa kanilang mga pamilya, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, mula dalawampung taong gulang at pataas, bawat lalaki ayon sa kanilang ulo. Kung aling paraan iniutos ng Panginoon kay Moses, at sila ay binilang sa ilang ng Sinai.

At naging ang mga anak ni Reuben, na panganay ni Israel, ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ni Reuben, apatnapu't anim na libo at limang daan. Sa mga anak na lalaki ni Simeon ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa tribo ni Simeon, limampu't siyam na libuhan at tatlong daan.

Sa mga anak na lalaki ni Juda ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa kanilang mga bahay ng mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ng Juda ay pitumpu't apat na libo at anim na raan.

Sa mga anak na lalaki ni Issachar ayon sa kanilang mga pamilya, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa kanilang mga bahay ng mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong

gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ni Issachar, limampu't apat na libo at apat na raan. Sa mga anak na lalaki ni Zebulun ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ng Zebulun, limampu't pitong libo at apat na raan.

Sa mga anak ni Joseph, mga anak ni Ephraim, ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng makakalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa tribo ng Efraim, apatnapung libo at limang daan. Sa mga anak na lalaki ni Manasseh ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki, mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa tribo ni Manasseh, tatlumpu't dalawang libo at dalawang daan. Ang mga anak na lalaki ni Benjamin ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ni Benjamin, tatlumpu't limang libo at apat na raan. Sa mga anak na lalaki ni Gad ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng

lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ng Gad ay apatnapu't limang libo at anim na raan at limampu.

Sa mga anak na lalaki ni Dan ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ni Dan: anim na pu't dalawang libo at pitong daan. Sa mga anak na lalaki ni Asher ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa tribo ng Asher, apatnapu't isang libo at limang daan.

Sa mga anak na lalaki ni Neftali ayon sa kanilang kamag-anakan, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa bilang ng kanilang mga pangalan, ayon sa bawat ulo, lahat ng mga lalaki mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas sa hukbo, Ang bilang nila mula sa lipi ng Neftali, limampu't tatlong libo at apat na raan.

Ito ang bilang na binilang nina Moises at Aaron at ng mga pinuno ng Israel na labindalawang lalaki, isang lalaki bawat tribo, ayon sa mga tribo ng mga angkan ng kanilang mga pamilya. At nangyari na ang lahat ng bilang ng mga anak ng Israel, kasama ang kanilang lakas, mula sa dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng lumalabas upang makipaglaban sa Israel. anim na raang libo at tatlong libo at limang daan at limampu.

Ngunit ang mga Levita mula sa tribo ng kanilang pamilya ay hindi binilang sa mga anak ng Israel. At nagsalita ang Panginoon kay Moses, na nagsasabi, Tingnan, ang lipi ng Levi ay hindi mo bibilangin, at ang kanilang bilang ay hindi mo kukunin sa gitna ng mga anak ng Israel. At ikaw, italaga mo ang mga Levita sa tolda ng patotoo, at sa lahat ng mga sisidlan nito, at sa lahat ng nasa loob nito. Dadalhin nila ang tolda at lahat ng mga sisidlan nito, at sila ay maglilingkod dito, at sila ay magkakampo sa palibot ng tolda. At sa pag-aalis ng tolda, ito ay bubuwagin ng mga Levita, at sa pagtatayo ng tolda, kanilang itatayo ito, at ang dayuhang lumalapit ay mamatay. At magkakampo ang mga anak ng Israel, bawat lalaki sa kanyang sariling ayos, at bawat lalaki ayon sa kanyang sariling pamumuno, kasama ang kanilang lakas. Ang mga Levita naman ay magkampo sa palibot ng tolda ng patotoo, at hindi magkakaroon ng kasalanan sa mga anak ng Israel. At babantayan ng mga Levita mismo ang tolda ng patotoo. At ginawa ng mga anak ng Israel ayon sa lahat na iniutos ng Panginoon kay Moses at Aaron, ganoon ang ginawa nila.

2

At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, na nagsasabi, Ang bawat tao ay humawak sa kanyang puwesto ayon sa ayos, ayon sa mga watawat, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno. Magkampo ang mga anak ng Israel sa tapat, palibot ng tolda ng patotoo, magkakampo ang mga anak ng Israel. At ang mga unang magkakampo sa silanganan, ang kaayusan ng kampo ng Juda kasama ang kanilang hukbo, at ang pinuno ng mga anak ng Juda, si Naason na anak ni Aminadab. Ang kanyang lakas na mga sinuri ay apat at pitumpung libo at anim na raan. At ang mga magkakampo na kasunod ng lipi ng Issachar, at ang pinuno ng mga anak ng Issachar, si Nathanael na anak ni Sogar. Ang

kanyang hukbo na nabilang ay apat na pu't limang libo at apat na raan. At ang mga nagkakampo kasunod ng lipi ng Zebulun, at ang pinuno ng mga anak ng Zebulun, si Eliab na anak ni Helon. Ang kanyang hukbo na nabilang ay pitumpu't pitong libo at apat na raan. Lahat ng mga sinuri mula sa kampo ng Juda, isang daan walumpung libo at anim na libo at apat na raan, kasama ang kanilang lakas, ay unang aalis. Ang mga hukbo ng kampo ni Reuben, na nakaharap sa timog, kasama ang kanilang lakas, at ang pinuno ng mga anak ni Reuben ay si Elizur na anak ni Shedeur. Ang kanyang lakas na mga sinuri ay apatnapu't anim na libo at limang daan. At ang mga nagkakampo na kasunod ng kanyang lipi ni Simeon, at ang pinuno ng mga anak ni Simeon, si Salamiel na anak ni Sourisadai. Ang kanyang hukbo na nabilang ay siyamnapu't siyam na libo at tatlong daan. At ang mga nagkakampo kasunod niya ay ang lipi ng Gad, at ang pinuno ng mga anak ng Gad ay si Elisaph na anak ni Raguel. Ang kanyang lakas na binilang ay apatnapu't limang libo at anim na raan at limampu. Lahat ng mga sinuri ng kampo ni Reuben, isandaan at limampu't isang libo at apat na raan at limampu, kasama ang kanilang lakas, pangalawa silang aalis.

At kukunin ang tolda ng patotoo, at ang kampo ng mga Levita sa gitna ng mga kampo, kung paano sila magkakampo, ganoon din sila aalis, bawat isa ay humahawak ayon sa pamumuno. Ang orden ng kampo ng Ephraim mula sa dagat kasama ang kanilang lakas, at ang pinuno ng mga anak ng Ephraim, si Elishama na anak ni Ammihud. Ang kanyang hukbo na mga nabilang, apatnapung libo at limang daan.

At ang mga magkakampo na kasunod ng lipi ng Manasseh, at ang pinuno ng mga anak ng Manasseh, si Gamaliel na anak ni Phadassur. Ang kanyang lakas na binilang ay tatlumpu't dalawang

libo at dalawang daan. At ang mga nagkakampo kasunod ng lipi ng Benjamin, at ang pinuno ng mga anak ng Benjamin, si Abidan na anak ni Gideoni. Ang kanyang hukbo na nabilang ay tatlumpu't limang libo at apat na raan. Lahat ng mga sinuri ng kampo ng Efraim, isang daang libo at walong libo at isang daan, kasama ang kanilang lakas, ikatlo silang lalakad.

Ang order ng kamp ni Dan ay patungo sa hilaga kasama ang kanilang lakas, at ang pinuno ng mga anak ni Dan ay si Ahiezer na anak ni Ammishaddai. Ang kanyang hukbo na mga nabilang ay animnapu't dalawang libo at pitong daan. At ang mga nagkakampo kasunod niya ay tribo ni Asher, at ang pinuno ng mga anak ni Asher ay si Phagiel na anak ni Echran. Ang kanyang hukbo na nabilang, apatnapu't isang libo at limang daan. At ang mga nagkakampo na kasunod ng tribo ng Naphtali, at ang pinuno ng mga anak ng Naphtali, si Ahira na anak ni Enan. Ang kanyang mga taong sinuri, limampu't tatlong libo at apat na raan. Lahat ng mga sinuri ng kampo ng Dan, na isandaan at limampu't pitong libo at anim na raan, ay huling maglalakbay ayon sa kanilang ayos.

Ito ang bilang ng mga anak ng Israel ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, lahat ng bilang ng mga kampamento kasama ang kanilang mga puwersa, anim na raang libo at tatlong libo limang daan at limampu. Ngunit ang mga Levita ay hindi nabilang kasama nila, ayon sa inutos ng Panginoon kay Moises. At ginawa ng mga anak ng Israel ang lahat ng iniutos ng Panginoon kay Moses, ganoon sila nagkampo ayon sa kanilang ayos, at ganoon sila umalis, bawat isa ay kasunod ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ama.

3

At ito ang mga salinlahi ni Aaron at ni Moses, noong araw na nagsalita ang Panginoon kay Moses sa bundok ng Sinai. At ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Aaron: ang panganay na si Nadab, at sina Abiud, Eleazar, at Ithamar. Ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Aaron, ang mga paring pinahiran ng langis, na kanilang kinonsagra ang kanilang mga kamay upang maglingkod bilang mga pari. At namatay sina Nadab at Abiud sa harap ng Panginoon, nang mag-alay sila ng dayuhang apoy sa harap ng Panginoon, sa ilang ng Sinai, at wala silang mga anak, at naglingkod bilang pari sina Eleazar at Ithamar kasama si Aaron na kanilang ama.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Kunin ang lipi ni Levi, at ilagay mo sila sa harap ni Aaron na pari, at sila ay maglilingkod sa kanya. At iingatan nila ang kanyang mga katungkulan, at ang mga katungkulan ng mga anak ng Israel sa harap ng tolda ng patotoo, upang gampanan ang mga gawain ng tolda. At babantayan nila ang lahat ng mga sisidlan ng tolda ng patotoo, at ang mga bantay ng mga anak ng Israel ayon sa lahat ng mga gawain ng tolda. At ibibigay mo ang mga Levita kay Aaron at sa kaniyang mga anak na mga saserdote; sila ay binigay bilang handog sa akin mula sa mga anak ng Israel. At si Aaron at ang kaniyang mga anak ay iyong itatalaga sa tolda ng patotoo, at kanilang babantayan ang kanilang pagkasaserdote, at lahat ng mga bagay ayon sa altar, at sa loob ng tabing, at ang dayuhang humahawak ay mamamatay. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, At narito, ako ay kumuha ng mga Levita mula sa gitna ng mga anak ng Israel kapalit ng lahat ng panganay na nagbubukas ng bahay-bata mula sa mga anak ng Israel; sila ay magiging tubos nila, at ang mga Levita ay magiging akin. Sa akin ang bawat panganay, sapagkat sa araw na sinaktan ko ang bawat panganay sa lupain ng Ehipto, itinalaga ko para sa akin ang bawat

panganay sa Israel, mula sa tao hanggang sa hayop, sila ay magiging akin, ako ang Panginoon.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises sa ilang ng Sinai, na nagsasabi, Bisitahin ang mga anak na lalaki ni Levi ayon sa mga bahay ng kanilang mga pamilya, ayon sa kanilang mga angkan, bawat lalaki mula isang buwan gulang at pataas, bilangin ninyo sila. At binilang nila sila ni Moises at Aaron dahil sa tinig ng Panginoon, sa paraang iniutos sa kanila ng Panginoon.

At ang mga ito ay ang mga anak na lalaki ni Levi ayon sa kanilang mga pangalan: Gerson, Kohat, at Merari. At ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Gershon ayon sa kanilang mga angkan: si Lobeni at si Shimei. At ang mga anak na lalaki ni Kaath ayon sa kanilang mga angkan: sina Amram at Isaar, Hebron at Oziel. At ang mga anak na lalaki ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, sina Mooli at Mushi, ito ang mga angkan ng mga Levita ayon sa kanilang mga angkang pamilya. Sa Gershon: ang mga tao ng Lobeni, at ang mga tao ng Shimei; ito ang mga angkan ng Gershon. Ang bilang nila ayon sa numero ng lahat ng lalaki mula isang buwan gulang at pataas, ang bilang nila, pitong libo at limang daan. At ang mga anak na lalaki ni Gershon ay magkakampo sa likuran ng tolda malapit sa dagat. At ang pinuno ng sambahayan ng pamilya ng bayan ng Gedson ay si Elisap na anak ni Dael. At ang bantay ng mga anak ni Gershon sa loob ng tolda ng patotoo, ang tolda at ang takip, at ang takip ng pinto ng tolda ng patotoo, At ang mga tabing ng looban, at ang kurtina ng pintuan ng looban na nasa ibabaw ng tolda, at ang lahat ng natirang gawa niya.

Kay Kohath: ang angkan ni Amram, isa; at ang angkan ni Izhar, isa; at ang angkan ni Hebron, isa; at ang angkan ni Uzziel,

isa. Ang mga ito ay ang mga angkan ni Kohath, ayon sa bilang. Bawat lalaki mula isang buwan gulang at pataas, walong libo at anim na raan, na nag-iingat ng mga bantay ng mga banal na bagay. Ang mga tao ng mga anak ni Kaath ay magkakampo sa gilid ng tolda sa Timog. At ang pinuno ng bahay ng mga ninuno ng mga bayan ng Kaat ay si Elisapan na anak ni Oziel.

At ang kanilang pangangalaga ay ang kaban, at ang mesa, at ang ilawan, at ang mga altar, at ang mga sisidlan ng banal na ginagamit nila sa paglilingkod, at ang takip, at lahat ng kanilang mga gawain. At ang pinuno sa ibabaw ng mga pinuno ng mga Levita, si Eleazar na anak ni Aaron na pari, ay itinalaga upang bantayan ang mga bantay ng mga banal na bagay. Kay Merari ang angkan ng Mooli at ang angkan ng Mushi; ang mga ito ay mga angkan ni Merari. Ang bilang nila ayon sa numero, bawat lalaki mula isang buwan gulang at pataas, ay anim na libo at limampu. At ang pinuno ng sambahayan ng mga pamilya ng bayan ng Merari, si Zuriel na anak ni Abihail, ay magkakampo sa gilid ng tolda patungo sa hilaga. Ang bilang ng bantay ng mga anak ni Merari: ang mga kapital ng tolda, at ang mga baras nito, at ang mga haligi nito, at ang mga base nito, at lahat ng mga sisidlan nila, at ang mga gawa nila. At ang mga haligi ng looban sa palibot, at ang mga tuntungan nila, at ang mga tulos, at ang mga lubid nila.

Ang mga nagkakampo sa harapan ng tolda ng patotoo mula sa silanganan ay sina Moises at Aaron at ang kanyang mga anak, na nagbabantay ng mga bantay ng banal para sa mga bantay ng mga anak ng Israel, at ang dayuhang humahawak ay mamamatay. Ang kabuuang bilang ng mga Levita na binilang ni Moises at Aaron ayon sa utos ng Panginoon, batay sa kanilang mga angkan, bawat lalaki mula isang buwan gulang pataas, ay dalawampu't dalawang libo.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Bilangin ang bawat panganay na lalaki ng mga anak ng Israel mula isang buwan gulang pataas, at kunin ang bilang ayon sa pangalan. At kukunin mo ang mga Levita para sa akin, Ako ang Panginoon, bilang kapalit ng lahat ng mga panganay ng mga anak ng Israel, at ang mga hayop ng mga Levita bilang kapalit ng lahat ng mga panganay sa mga hayop ng mga anak ng Israel. At dinalaw ni Moises, ayon sa paraang inutos ng Panginoon, ang bawat panganay sa mga anak ng Israel. At naging lahat ang mga panganay na lalaki ayon sa bilang ng pangalan mula isang buwan gulang at pataas mula sa kanilang sensus, dalawampu't dalawang libo at dalawang daan pitumpu't tatlo. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Kunin ang mga Levita bilang kapalit ng lahat ng panganay na anak ng Israel, at ang mga hayop ng mga Levita bilang kapalit ng kanilang mga hayop, at ang mga Levita ay magiging akin. Ako ang Panginoon. At ang tubos ng tatlong daan pitumpu't tatlo na lumalampas sa bilang ng mga Levita mula sa mga panganay ng mga anak ng Israel At kukuha ka ng limang siklo bawat ulo, ayon sa banal na didrakma—dalawampung obol ang siklo. At ibibigay mo ang pilak kay Aaron at sa kaniyang mga anak, bilang tubos ng mga lumalampas sa kanila. At kinuha ni Moses ang pilak na tubos ng mga lumalampas sa pagtubos ng mga Levita. Mula sa mga panganay ng mga anak ng Israel, kinuha ang pilak na isang libo tatlong daan animnapu't limang siklo, ayon sa banal na siklo. At ibinigay ni Moises ang tubos ng mga lumalampas kay Aaron at sa kaniyang mga anak, sa pamamagitan ng tinig ng Panginoon, ayon sa paraan na nag-utos ang Panginoon kay Moises.

4

At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, sinasabi, Kunin ang kabuuan ng mga anak ni Kaath mula sa gitna ng mga anak ni Levi, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno. Mula dalawampu't lima taon at pataas hanggang limampung taon, lahat ng pumapasok upang maglingkod at gumawa ng lahat ng mga gawa sa tolda ng patotoo.

At ito ang mga gawain ng mga anak ni Kohath sa loob ng tolda ng patotoo, banal ng mga banal. At papasok si Aaron at ang kanyang mga anak, kapag aalis ang kampo, at ibababa nila ang tabing na sumasaklaw, at tatakpan nila nito ang kaban ng patotoo, At ilalagay nila sa ibabaw nito ang takip na balatang asul, at ilalagay nila sa ibabaw nito ang damit na buong asul mula sa itaas, at ipapasok nila ang mga poste.

At sa ibabaw ng mesa na nakalagay, ilalagay nila sa ibabaw nito ang kasuotang lubos na kulay-ube, at ang mga mangkok, at ang mga insensaryo, at ang mga tasa, at ang mga sisidlan ng handog na inumin kung saan nagbubuhos ng handog na inumin, at ang mga tinapay na patuloy na nasa ibabaw nito. At ilalagay nila sa ibabaw nito ang damit na kulay-pula, at tatakpan nila ito ng takip na balatang asul, at isusuot nila sa pamamagitan nito ang mga poste. At kukuha sila ng asul na damit, at tatakpan nila ang kandelero na nagbibigay-liwanag, at ang mga ilawan nito, at ang mga sipit nito, at ang mga sisidlan para sa pagbuhos nito, at lahat ng mga sisidlan ng langis na ginagamit nila sa paglilingkod sa mga ito. At ilalagay nila ito, at lahat ng mga sisidlan nito, sa loob ng takip na balatang asul, at ilalagay nila ito sa ibabaw ng mga baras na pangbuhat. At sa ibabaw ng gintong altar, sila ay magtatakip ng asul na kasuotan, at sila ay magtatakip nito ng takip na balat na asul, at sila ay magsusuot ng mga poste nito.

At kukuha sila ng lahat ng mga sisidlang pangministeryo na ginagamit nila sa paglilingkod sa mga banal na lugar, at ilalagay nila sa loob ng asul na damit, at tatakpan nila ang mga ito ng takip na balat na asul, at ilalagay nila sa ibabaw ng mga poste. At ilalagay niya ang takip sa ibabaw ng altar, at tatakpan nila ito ng kasuotang lahat ay lila. At ilalagay nila sa ibabaw nito ang lahat ng mga sisidlan na ginagamit nila sa pangangasiwa rito, at ang mga suuban, at ang mga pangkuha ng karne, at ang mga mangkok, at ang pantakip, at lahat ng mga sisidlan ng altar, at ilalagay nila sa ibabaw nito ang takip na balat na asul, at isusuot nila ang mga poste nito, at kukuha sila ng damit na kulay-ube, at tatakpan nila ang hugasan at ang tungtungan nito, at ilalagay nila ito sa loob ng takip na balat na asul, at ilalagay nila sa ibabaw ng mga poste. At magtatapos sina Aaron at ang kaniyang mga anak ng pagtatakip sa mga banal na bagay at sa lahat ng mga banal na sisidlan sa pag-alis ng kampo, at pagkatapos nito papasok ang mga anak ni Kohath upang magdala, at hindi nila hihipuin ang mga banal na bagay upang hindi sila mamatay; ang mga ito ay dadalhin ng mga anak ni Kohath sa tolda ng patotoo.

Tagapangasiwa si Eleazar na anak ni Aaron ang pari: ang langis ng liwanag, at ang insenso ng komposisyon, at ang handog na araw-araw, at ang langis ng pagpahid, ang pagsisiyasat ng buong tolda, at lahat ng nasa loob nito sa banal na lugar, sa lahat ng mga gawa.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, na nagsasabi, Huwag ninyong lipulin ang bayan ng lipi ng Kohath mula sa gitna ng mga Levita. Gawin ito sa kanila, at sila ay mabubuhay at hindi sila mamatay, kapag lumalapit sila sa kabanal-banalan, si Aaron at ang kaniyang mga anak ay magsilapit, at itatakda nila sila bawat isa ayon sa kaniyang

tungkulin At hindi sila dapat pumasok upang makita nang bigla ang mga banal na bagay, at sila ay mamamatay.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Kunin ang bilang ng mga anak ni Gershon, at ang mga ito ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, ayon sa kanilang mga angkan, Mula dalawampu't limang taong gulang pataas hanggang limampung taong gulang, suriin mo sila—lahat ng pumapasok upang maglingkod at gumawa ng kanyang mga gawain sa loob ng tolda ng patotoo. Ito ang ministeryo ng bayan ng Gershon, na maglingkod at magbuhat. At bubuhatin ang mga balat ng tolda, at ang tolda ng patotoo, at ang takip nito, at ang asul na takip na nasa ibabaw nito, at ang takip ng pintuan ng tolda ng patotoo, At ang mga kurtina ng korte, gaano man karami sa ibabaw ng tolda ng patotoo, at ang mga natitirang bagay, at lahat ng mga sisidlang pang-ministeryo na gaano man karami ang kanilang ipinaglilingkod sa mga ito, gagawin nila. Ayon sa bibig ni Aaron at ng kaniyang mga anak ay magiging ang ministeryo ng mga anak ni Gershon ayon sa lahat ng kanilang mga ministeryo, at ayon sa lahat ng kanilang mga gawa, at mamahalaán mo sila sa pamamagitan ng pangalan sa lahat ng inihahanda nila. Ito ang ministeryo ng mga anak ni Gershon sa tolda ng patotoo, at ang kanilang pagbabantay ay nasa ilalim ng kamay ni Ithamar na anak ni Aaron na pari.

Ang mga anak na lalaki ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, bilangin ninyo sila. Mula dalawampu't limang taong gulang pataas hanggang limampung taong gulang, bilangin ninyo sila—lahat ng pumapasok upang maglingkod sa mga gawain ng tolda ng patotoo. At ito ang mga ordinansa ng mga itinaas sa pamamagitan nila ayon sa lahat ng kanilang gawain sa tolda ng patotoo: ang mga

kapital ng tolda, at ang mga baras, at ang mga haligi nito, at ang mga base nito, at ang takip, at ang kanilang mga base, at ang kanilang mga haligi, at ang takip ng pintuan ng tolda. At ang mga haligi ng looban sa palibot, at ang kanilang mga tungtungan, at ang mga haligi ng tabing ng pintuan ng looban, at ang kanilang mga tungtungan, at ang kanilang mga tulos, at ang kanilang mga lubid, at lahat ng kanilang mga sisidlan, at lahat ng kanilang mga kagamitan sa paglilingkod—ayon sa pangalan ay bilangin ninyo sila, at lahat ng mga sisidlan ng pangangalaga ng mga dinadalang bagay nila. Ito ang ministeryo ng bayan ng mga anak ni Merari sa lahat ng kanilang mga gawa sa tolda ng patotoo sa ilalim ng pamamahala ni Ithamar na anak ni Aaron na pari.

At bumisita si Moises at Aaron at ang mga pinuno ng Israel sa mga anak ni Koat ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, Mula dalawampu't limang taong gulang pataas hanggang limampung taong gulang, lahat ng pumapasok upang maglingkod at gumawa sa loob ng tolda ng patotoo. At nangyari ang bilang nila ayon sa kanilang mga angkan, dalawang libo pitong daan at limampu. Ito ang bilang ng mga tao ng Kohath, lahat ng naglilingkod sa loob ng tolda ng patotoo, ayon sa binilang ni Moses at Aaron dahil sa tinig ng Panginoon, sa pamamagitan ng kamay ni Moses.

At binilang ang mga anak ni Gershon ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, Mula limang at dalawampung taong gulang at pataas hanggang limampung taong gulang, lahat ng pumapasok upang maglingkod at gumawa ng mga gawain sa tolda ng patotoo. At nangyari ang bilang nila, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, dalawang libo anim na raan at tatlumpu. Ito ang bilang ng bayan ng mga anak ni Gershon, lahat ng naglilingkod sa loob ng

tolda ng patotoo, na binilang nina Moses at Aaron dahil sa utos ng Panginoon, sa pamamagitan ni Moses.

Binilang naman ang bayan ng mga anak ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ama. Mula dalawampu't limang taong gulang pataas hanggang limampung taong gulang, lahat ng pumapasok upang maglingkod sa mga gawain ng tolda ng patotoo. At nangyari ang bilang nila ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, tatlong libo at dalawang daan. Ito ang bilang ng bayan ng mga anak ni Merari, na binilang nina Moises at Aaron dahil sa utos ng Panginoon, sa pamamagitan ni Moises. Lahat ng mga sinuri, na binisita ni Moises at Aaron at ng mga pinuno ng Israel ang mga Levita, ayon sa kanilang mga angkan at ayon sa kanilang mga sambahayan ng mga ninuno, Mula dalawampu't limang taong gulang pataas hanggang limampung taong gulang, lahat ng pumapasok sa gawain ng mga gawain, at ang mga gawaing dinadala sa loob ng tolda ng patotoo. At naging walong libo limang daan at walumpu ang mga binilang. Sa pamamagitan ng tinig ng Panginoon, binisita niya sila sa pamamagitan ng kamay ni Moises, bawat lalaki ayon sa kanilang mga gawa, at ayon sa kanilang mga dala, at sila ay binilang, sa paraang iniutos ng Panginoon kay Moises.

5

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Utusan ang mga anak ng Israel na magpalayas mula sa kampo ng lahat ng may ketong, at lahat ng may dinumi, at lahat ng marumi dahil sa kaluluwa. Mula sa lalaki hanggang sa babae, ipadala ninyo sa labas ng kampo, at hindi nila dudumihan ang kanilang mga kampo kung saan ako ay tumatahan sa gitna nila. At ginawa nila

ito ang mga anak ng Israel, at ipinadala nila sila sa labas ng kampo, gaya ng nagsalita ang Panginoon kay Moises, gayon ginawa ng mga anak ng Israel.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel: Lalaki o babae, sinuman na gagawa ng alinman sa lahat ng mga kasalanan ng tao, at nagpabaya, balewalain at magkasala ang kaluluwa na iyon, Ipahahayag niya ang kasalanan na ginawa niya, at babayaran niya ang paglabag—ang kabuuan, at ang ikalimang bahagi nito ay idadagdag niya rito, at babayaran niya yaong kanyang nilabagan. Kung wala ang lalaki ng tagapaghiganti upang ibigay-balik sa kanya ang paglabag laban sa kanya, ang paglabag na binabayaran ay sa Panginoon, sa saserdote magiging, maliban sa tupa ng pagtubos na sa pamamagitan nito siya ay gagawa ng pagtubos para sa kanya.

At ang lahat ng unang bunga ayon sa lahat ng mga banal na bagay sa mga anak ng Israel, gaano man karami kung kanilang ihahandog sa Panginoon, ay magiging sa saserdote. At ang mga bagay na ginawang banal ng bawat isa ay magiging kaniya, at ang sinumang lalaking magbibigay sa pari, sa kaniya ito magiging.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Kung ang asawa ng sinumang lalaki ay sumuway at walang pakundangan siyang balewalain, At kung may isang lalaking sumiping sa kaniya at nakiapid, at ito ay hindi napansin ng kaniyang asawa, at naitago niya, siya nga ay nadungisan, at walang saksi laban sa kaniya, at siya ay hindi nahuli sa pagkakasala, At dumating sa kaniya ang espiritu ng pagseselos, at siya ay magselos sa kaniyang asawa, at siya nga ay nadungisan, o

dumating sa kaniya ang espiritu ng pagseselos, at siya ay magselos sa kaniyang asawa, ngunit siya ay hindi nadungisan, At dadalhin ng lalaki ang kaniyang asawa sa pari, at magdadala ng handog para sa kaniya, ang ikasampu ng epa ng harinang sebada. Hindi niya ito bubuhusan ng langis, ni hindi niya lalagyan ng kamanyang, sapagkat ito ay handog ng paninibugho, handog ng pag-alaala, na nagpapaalala ng kasalanan.

At dadalhin siya ng pari at itatayo niya siya sa harap ng Panginoon. At kukuha ang pari ng malinis na buhay na tubig sa sisidlang lupa, at ng lupa na nasa ibabaw ng sahig ng tolda ng patotoo, at pagkakuha ng pari ay ilalagay niya ito sa tubig. At itatayo ng pari ang babae sa harap ng Panginoon, at ilalantad ang ulo ng babae, at ibibigay sa mga kamay niya ang handog ng alaala, ang handog ng paninibugho, ngunit sa kamay ng pari ay magiging ang tubig ng pagsaway ng isinumpang ito. At papapanumpain siya ng pari at sasabihin sa babae, Kung hindi nakatulog ang sinuman kasama mo, kung hindi ka lumabag upang madungisan sa ilalim ng lalaking iyong asawa, maging walang sala ka mula sa tubig ng pagsusuri na isinumpang ito. Kung ngunit ikaw ay lumabag bilang kasal na babae, o nadungisan, at may sinumang nagbigay ng kanyang higaan sa iyo, maliban sa iyong asawa, At ipapanumpa ng pari ang babae sa mga panumpang may sumpa na ito, at sasabihin ng pari sa babae: Bigyan ka nawa ng Panginoon ng sumpa at panunumpa sa gitna ng iyong bayan, sa paglalaglag ng Panginoon sa iyong hita, at sa pagpapamaga sa iyong tiyan. At papasok ang tubig na sinumpa ito sa loob ng iyong tiyan upang managang ang iyong tiyan, at mahulog ang iyong paha, at sasabihin ng babae, Mangyari, mangyari.

At isusulat ng pari ang mga sumpang ito sa isang aklat, at buburahin niya ito sa tubig ng mapait na tubig ng sumpa. At siya

ay magpapainom sa babae ng tubig ng pagsaway na isinumpa, at papasok sa kaniya ang tubig na isinumpa ng pagsaway.

At kukuha ang pari mula sa kamay ng babae ng handog ng paninibugho, at ilalagay niya ang handog sa harap ng Panginoon, at dadalhin niya ito sa altar. At kukuha ang pari mula sa handog ang bahagi ng alaala nito, at iaalay niya ito sa altar, at pagkatapos nito paiinumin niya ng tubig ang babae. At mangyayari na kung siya ay nadungisan at ito ay nakalimutan, nakalusot sa kanyang asawa, at papasok sa kanya ang tubig ng pagsaway na sinumpa, at mamamaga ang kanyang tiyan, at babagsak ang kanyang hita, at ang babae ay magiging sumpa sa kanyang bayan. Kung hindi nadungisan ang babae, at siya ay malinis, siya ay magiging inosente at magbubunga ng binhi. Ito ang batas ng paninibugho, kung saan lumabag ang babaeng may-asawa, at nadumhan. O lalaki na kung saan dumating sa kanya ang espiritu ng pagseselos, at nagselos sa kaniyang asawa, at ihaharap ang kaniyang asawa sa Panginoon, at gagawin sa kaniya ng pari ang lahat ng batas na ito, At magiging inosente ang lalaki mula sa kasalanan, at ang babaeng iyon ay tatanggapin ang kanyang kasalanan.

6

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita ka sa mga anak ng Israel, At ikaw ay magsasabi sa kanila, Lalaki o babae, sino mang lubhang manata ng panata upang italaga ang katinisan sa Panginoon, Mula sa alak at matapang na inumin ay kanyang ihihiwalay ang kanyang sarili, at suka mula sa alak at suka mula sa matapang na inumin ay hindi niya iinumin, at anumang ginawa mula sa ubas ay hindi niya iinumin, at sariwang ubas at pasas ay hindi niya kakainin sa lahat ng mga araw ng kanyang panata. Mula sa lahat ng nagiging mula

sa ubas, alak mula sa balat ng ubas hanggang buto ng ubas, hindi siya kakain sa lahat ng araw ng paglilinis. Ang pang-ahit ay hindi darating sa kaniyang ulo hanggang matupad ang mga araw na kaniyang ipinanalangin sa Panginoon. Siya ay magiging banal na nag-aalaga ng buhok ng ulo sa lahat ng mga araw ng kaniyang panata sa Panginoon. Sa lahat ng kaluluwang namatay na, hindi siya papasok sa ama at ina. At sa kapatid na lalaki at sa kapatid na babae, hindi siya marurumihan dahil sa kanila kapag sila ay namatay, sapagkat ang panata ng Diyos niya ay nasa kanya, sa kaniyang ulo.

Lahat ng mga araw ng kaniyang panata ay magiging banal sa Panginoon. Kung may mamatay sa kaniya nang biglaan, agad-agad madudungisan ang ulo ng kaniyang panata, at aahitin niya ang kaniyang ulo sa araw na siya ay malilinis; sa ikapitong araw ay aahitin. At sa ikawalong araw, dadalhin niya ang dalawang kalapati o dalawang inakay ng kalapati sa pari, sa pintuan ng tolda ng patotoo.

At gagawin ng pari ang isa tungkol sa kasalanan, at ang isa para sa handog na susunugin, at tutubos para sa kaniya ang pari tungkol sa kung ano siyang nagkasala hinggil sa kaluluwa, at babanalin niya ang kaniyang ulo sa araw na iyon, nang siya ay binanalina sa Panginoon, ang mga araw ng panata. At siya ay magdadala ng tupang isang taong gulang para sa pagsalangsang, at ang mga nakaraang araw ay magiging walang kabuluhan, sapagkat nadungisan ang ulo ng kaniyang panata.

At ito ang batas ng nagpanata: sa araw na kanyang tutupad ang mga araw ng kanyang panata, siya mismo ay magdadala ng handog sa mga pintuan ng tolda ng patotoo. At siya ay magdadala ng kanyang handog sa Panginoon: isang tupang isang taong

gulang na walang kapintasan para sa handog na susunugin, at isang babaeng tupang isang taong gulang na walang kapintasan para sa kasalanan, at isang tupang lalaki na walang kapintasan para sa kaligtasan, At basket ng tinapay na walang lebadura mula sa pinong harina, mga tinapay na hinaluan ng langis, at mga manipis na tinapay na walang lebadura na pinahiran ng langis, at ang kanilang handog, at ang kanilang inuming handog. At dadalhin ng pari sa harap ng Panginoon, at gagawin ang tungkol sa kasalanan niya at ang handog na susunugin niya. At ang tupa ay gagawing handog ng kaligtasan sa Panginoon sa ibabaw ng basket ng mga tinapay na walang lebadura, at gagawin ng pari ang handog niya at ang inuming handog niya. At mag-aahit ang nangako sa tabi ng mga pinto ng tolda ng patotoo ng ulo ng kaniyang panata, at ilalagay ang mga buhok sa ibabaw ng apoy na nasa ilalim ng hain ng kaligtasan.

At kukuha ang pari ng nilagang braso mula sa tupa, at isang tinapay na walang lebadura mula sa basket, at isang kakanin na walang lebadura, at ilalagay niya ito sa mga kamay ng nag-panata pagkatapos niyang ahitin ang kaniyang panata. At ilalagay ng pari ang mga ito bilang handog sa harap ng Panginoon; banal ito para sa pari kasama ng dibdib ng handog at ng braso ng handog, at pagkatapos nito ay iinom ang nangako ng alak. Ito ang batas ng nagpanata, na siya ay magpanata sa Panginoon ng kaniyang handog sa Panginoon tungkol sa kaniyang panata, bukod pa sa kung ano ang makakaya ng kaniyang kamay, ayon sa kakayahan ng kaniyang panata, na siya ay magpanata ayon sa batas ng kabanalan.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita kay Aaron at sa kaniyang mga anak, na sinasabi, Ganito ninyo pagpapalain ang mga anak ng Israel, na sinasabi sa kanila,

Pagpalain ka ng Panginoon, at bantayan ka niya. Nawa'y magpakintab ang Panginoon ng kanyang mukha sa iyo, at mahabag sa iyo. Itaas ng Panginoon ang kanyang mukha sa iyo, at bigyan ka niya ng kapayapaan. At ilalagay nila ang aking pangalan sa mga anak ng Israel, at ako, ang Panginoon, ay pagpapalain sila.

7

At nangyari sa araw na natapos ni Moises ang pagtayo ng tolda, at pinahiran niya ito, at inilaan niya ito, at lahat ng mga sisidlan nito, at ang altar, at lahat ng mga sisidlan nito, at pinahiran niya ang mga iyon, at inilaan niya ang mga iyon. At nagdala ang mga pinuno ng Israel, labindalawang pinuno ng mga sambahayan ng kanilang mga ninuno, sila ang mga pinuno ng mga lipi, sila ang mga nakatayo sa pagsisiyasat. At dinala nila ang kanilang kaloob sa harap ng Panginoon: anim na karetang may takip at labindalawang baka, isang kareton mula sa bawat dalawang pinuno, at isang guya mula sa bawat isa, at dinala nila ang mga ito sa harap ng tabernakulo. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Kunin mo mula sa kanila, at ang mga ito ay magiging para sa mga gawaing pangministeryo ng tolda ng patotoo, at ibibigay mo ang mga ito sa mga Levita, bawat isa ayon sa kanyang ministeryo. At kinuha ni Moises ang mga karwahe at ang mga baka, at ibinigay niya ang mga ito sa mga Levita. At ibinigay ang dalawang karwahe at ang apat na baka sa mga anak na lalaki ni Gedson ayon sa kanilang mga ministeryo. At ang apat na mga karo at ang walong baka ay ibinigay sa mga anak ni Merari ayon sa kanilang mga paglilingkod, sa pamamagitan ni Ithamar na anak ni Aaron ang pari. At sa mga anak ni Kohath ay hindi siya nagbigay, sapagkat ang mga bagay para sa ministeryo ng banal ay nasa kanila, at sa kanilang mga balikat nila dadalhin.

At nag-alay ang mga pinuno para sa pagtatalaga ng altar sa araw na pinahiran ito, at nag-alay ang mga pinuno ng kanilang mga handog sa harap ng altar. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Isang pinuno bawat araw, isang pinuno bawat araw ay magdadala ng kanilang mga handog para sa pagtatalaga ng altar.

At ang nag-aalok sa unang araw ng kanyang handog ay si Nahshon na anak ni Aminadab, pinuno ng lipi ng Judah. At siya ay nagdala ng kanyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na ginto na sampung siklo, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang tupang lalaki, limang kambing, limang babaeng kordero na isang taong gulang. Ito ang handog ni Naason na anak ni Aminadab.

Sa ikalawang araw, nagdala si Nathanael na anak ni Sogar, ang pinuno ng tribo ng Issachar. At inialay niya ang kaniyang handog: isang mangkok na pilak na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang mangkok na pilak na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na sampung ginto, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon ang gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan. At dalawang dumalagang baka para sa handog ng kaligtasan, limang lalaking tupa, limang kambing, limang babaeng kordero na isang taong gulang—ito ang handog ni Natanael na anak ni Sogar.

Sa ikatlong araw, ang pinuno ng mga anak ni Zebulun, si Eliab na anak ni Helon. Ang kanyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog, Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung (gramo/shekel), puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumadalaga na baka, limang karnero, limang kambing, limang isang taong gulang na babaeng tupa. Ito ang handog ni Eliab na anak ni Helon.

Sa ikaapat na araw, ang pinuno ng mga anak ni Reuben, si Elisur na anak ni Sediur. Ang kanyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog, Isang insensaryo na ginto na sampung siklo, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taong gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At ang para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang lalaking tupa, limang kambing, limang babaeng tupa na isang taong gulang. Ito ang handog ni Elisur na anak ni Sediur.

Sa ikalimang araw, ang pinuno ng mga anak ni Simeon, si Salamiel na anak ni Surisadai. Ang handog niya: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog.

Isang insensaryong ginto na nagkakahalaga ng sampung ginto, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon ang gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan. At dalawang damakalang baka para sa handog ng kaligtasan, limang tupang lalaki, limang kambing na lalaki, limang babaeng tupa na isang taong gulang—ito ang handog ni Salamiel na anak ni Sourisadai.

Sa ikaanim na araw, ang pinuno ng mga anak ni Gad, si Eliasaph na anak ni Raguel. Ang kanyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpung siklo, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung siklo, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon ang gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumadalaga na baka, limang karnero, limang kambing, limang batang tupa na isang taon ang gulang. Ito ang handog ni Elisaf na anak ni Raguel.

Sa ikapitong araw, ang pinuno ng mga anak ni Ephraim, si Elishama na anak ni Ammihud. Ang kaniyang kaloob: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung siklo, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang

tupang lalaki, limang kambing, limang babaeng kordero na isang taong gulang. Ito ang handog ni Elisama na anak ni Amiud.

Sa ikawalong araw, ang pinuno ng mga anak ni Manases, si Gamaliel na anak ni Phadassur. Ang kaniyang kaloob: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpung siklo, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na sampung ginto, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon ang gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan, At dalawang damakalang baka para sa handog ng kaligtasan, limang tupang lalaki, limang kambing na lalaki, limang babaeng tupa na isang taong gulang—ito ang handog ni Gamaliel na anak ni Phadassur.

Sa ikasiyam na araw, ang pinuno ng mga anak ni Benjamin, si Abidan na anak ni Gideoni. Ang kanyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog, Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung (gramo/shekel), puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taong gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang tupang lalaki, limang kambing, limang tupang babaeng isang taong gulang. Ito ang kaloob ni Abidan na anak ni Gadeoni.

Sa ikasampung araw, ang pinuno ng mga anak ni Dan, si Ahiezer na anak ni Amisadai. Ang kaniyang handog: isang pilak na

mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na sampung ginto, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taon gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang tupa, limang kambing, limang batang kordero na isang taong gulang. Ito ang handog ni Ahiezer na anak ni Ammishaddai.

Sa ikalabinsang araw, ang pinuno ng mga anak ni Asher, si Phagiel na anak ni Echran. Ang kaniyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung (gramo/shekel), puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang korderong isang taong gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At dalawang damakalang baka para sa handog ng kaligtasan, limang tupang lalaki, limang kambing na lalaki, limang tupa na babae na isang taong gulang—ito ang handog ni Fageel na anak ni Ekran.

Sa ikalabing-dalawang araw, ang pinuno ng mga anak ni Naphtali, si Ahira na anak ni Enan. Ang kaniyang handog: isang pilak na mangkok na may timbang na isandaan at tatlumpu, isang pilak na mangkok na pitumpung siklo ayon sa banal na siklo, pareho ay puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog. Isang insensaryo na ginto na may bigat na sampung siklo, puno ng insenso. Isang guya mula sa mga baka, isang tupa, isang

korderong isang taon ang gulang para sa handog na susunugin, at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At para sa handog ng kaligtasan: dalawang dumalagang baka, limang tupa, limang kambing, limang babaeng kordero na isang taong gulang. Ito ang kaloob ni Ahira na anak ni Ainan.

Ito ang pagtatalaga ng altar sa araw na pinahiran ito, mula sa mga pinuno ng mga anak ng Israel: labindalawang pinggang pilak, labindalawang mangkok na pilak, labindalawang insensaryong ginto. Isandaan at tatlumpu siklo ang isang mangkok, at pitumpu siklo ang isang pinggan, lahat ng pilak ng mga sisidlan, dalawang libo at apat na raang siklo, ayon sa banal na siklo. Labindalawang gintong insensaryo na puno ng insenso, ang lahat ng ginto ng mga insensaryo ay dalawampu't isang daang ginto. Lahat ng mga baka para sa handog na susunugin: labindalawang guya, labindalawang tupang lalaki, labindalawang korderong isang taong gulang, at ang kanilang mga handog, at ang kanilang mga inuming handog, at labindalawang kambing na lalaki mula sa mga kambing para sa kasalanan. Lahat ng mga baka para sa handog ng kaligtasan: dalawampu't apat na dumalagang baka, animnapung tupa, animnapung kambing na isang taong gulang, animnapung korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ito ang pagtatalaga ng altar, pagkatapos punuin ang kanyang mga kamay, at pagkatapos pahiran siya ng langis.

Sa pagpasok ni Moises sa tolda ng patotoo upang magsalita sa kanya, narinig niya ang tinig ng Panginoon na nagsasalita sa kanya mula sa itaas ng luklukan ng awa, na nasa ibabaw ng kaban ng patotoo, sa pagitan ng dalawang kerubin, at nagsalita sa kanya.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na sinasabi, Magsalita kay Aaron, At ikaw ay magsasabi sa kaniya, Kapag ikaw ay maglalagay ng mga ilawan mula sa bahagi, ayon sa harap ng kandelero, magbibigay-liwanag ang pitong ilawan. At ginawa ni Aaron ang ganoon, mula sa isang bahagi sa harapan ng ilawan ay ikinabit niya ang mga ilawan nito, gaya ng inutos ng Panginoon kay Moises At ito ang konstruksyon ng kandelero: solid na ginto ang tangkay nito at ang mga liryo nito, solid na buo, ayon sa anyong ipinakita ng Panginoon kay Moises, ganoon niya ginawa ang kandelero.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na sinasabi, Kunin ang mga Levita mula sa gitna ng mga anak ng Israel, at linisin mo sila. At ganito mo gagawin sa kanila ang kanilang paglilinis: wiwisikan mo sila ng tubig ng paglilinis, at dadaan ang labaha sa buong kanilang katawan, at lalabahin nila ang kanilang mga damit, at sila ay magiging malinis.

At kukuha sila ng isang guya mula sa mga baka, at nito ang handog na pinong harina na hinaluan sa langis, at isang guyang isang taong gulang mula sa mga baka ay kukuha ka para sa kasalanan. At dadalhin mo ang mga Levita sa harap ng tolda ng patotoo, at titipunin mo ang buong kapulungan ng mga anak ng Israel, At ikaw ay magdadala ng mga Levita sa harap ng Panginoon, at ipapatong ng mga anak ng Israel ang kanilang mga kamay sa ibabaw ng mga Levita. At si Aaron ay maghihiwalay ng mga Levita bilang handog sa harap ng Panginoon mula sa mga anak ng Israel, upang sila ay magsagawa ng mga gawain ng Panginoon. At ang mga Levita ay ilalagay ang kanilang mga kamay sa mga ulo ng mga guya, at gagawin mo ang isa para sa kasalanan, at ang isa bilang handog na susunugin sa Panginoon, upang gumawa ng pagtubos para sa kanila.

At ilalagay mo ang mga Levita sa harap ng Panginoon, at sa harap ni Aaron, at sa harap ng kaniyang mga anak, at ibibigay mo sila bilang handog sa harap ng Panginoon, At ihihiwalay mo ang mga Levita mula sa gitna ng mga anak ng Israel, at sila ay magiging akin. At pagkatapos ng mga bagay na ito, papasok ang mga Levita upang magtrabaho sa mga gawain ng tolda ng patotoo, at lilinisin mo sila, at ihahandog mo sila sa harap ng Panginoon. Sapagkat handog na ibinigay ang mga ito sa akin mula sa gitna ng mga anak ng Israel, kapalit ng mga nagbubukas ng lahat ng sinapupunan, mga panganay ng lahat mula sa mga anak ng Israel, kinuha ko sila para sa akin. Sapagkat sa akin ang bawat panganay sa mga anak ng Israel, mula sa mga tao hanggang sa hayop. Noong araw na sinaktan ko ang bawat panganay sa lupain ng Ehipto, itinalaga ko sila para sa akin. At kinuha ang mga Levita kapalit ng lahat ng panganay sa mga anak ng Israel. At ibinalik ko ang mga Levita bilang handog na ibinigay kay Aaron at sa kaniyang mga anak mula sa gitna ng mga anak ng Israel, upang gawin ang mga gawain ng mga anak ng Israel sa tolda ng patotoo, at upang gumawa ng pagtubos para sa mga anak ng Israel, at hindi magkakaroon sa mga anak ng Israel ng lumalapit sa mga banal na bagay.

At ginawa ni Moises at Aaron at ng buong kapulungan ng mga anak ng Israel sa mga Levita ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises tungkol sa mga Levita, ganoon din ang ginawa nila sa kanila ng mga anak ng Israel. At nagpakalinis ang mga Levita, at naglaba ng kanilang mga kasuotan, at inialay sila ni Aaron bilang handog sa harap ng Panginoon, at gumawa si Aaron ng pagtubos para sa kanila upang linisin sila. At pagkatapos ng mga bagay na ito, pumasok ang mga Levita upang maglingkod ng kanilang paglilingkod sa loob ng tolda ng patotoo sa harap ni Aaron at sa

harap ng kaniyang mga anak, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises tungkol sa mga Levita, ganoon ang ginawa nila sa kanila.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Ito ang tungkol sa mga Levita: mula dalawampu't limang taong gulang at pataas, sila ay papasok upang maglingkod sa tolda ng patotoo, At mula sa limampung taon ang gulang, aalis siya mula sa ministeryo, at hindi na siya magtratrabaho. At maglilingkod ang kanyang kapatid sa tolda ng patotoo upang magbantay ng mga bantayan, ngunit hindi siya gagawa ng mga gawain. Ganito ang gagawin mo sa mga Levita sa kanilang mga bantayan.

9

At nagsalita ang Panginoon kay Moses sa ilang ng Sinai sa ikalawang taon, pagkatapos nilang lumabas mula sa lupain ng Ehipto, sa unang buwan, na nagsasabi, Sinabi ko, Ipagdiwang ng mga anak ng Israel ang Paskuwa sa itinakdang panahon nito. Sa ikalabing-apat na araw ng unang buwan patungo sa gabi, gagawin mo ito ayon sa mga panahon, ayon sa kaniyang batas, at ayon sa kaniyang interpretasyon gagawin mo ito. At nagsalita si Moises sa mga anak ng Israel na ipagdiwang ang Paskuwa sa ikalabing-apat na araw ng buwan sa ilang ng Sinai. Ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses, ganoon ang ginawa ng mga anak ng Israel.

At dumating ang mga lalaking naging marumi dahil sa kaluluwa ng tao, at hindi nila nagawa ang paskua sa araw na iyon, at lumapit sila sa harap ni Moises at Aaron sa araw na iyon, At sinabi ng mga lalaking iyon sa kanya, Kami ay marumi dahil sa kaluluwa ng tao, hindi ba nga kami mabibigo na mag-alay ng handog sa Panginoon ayon sa takdang panahon nito sa gitna ng mga anak ng Israel? At sinabi ni Moises sa kanila, Tumayo kayo

riyan, at maririnig ko kung ano ang iuutos ng Panginoon tungkol sa inyo. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, sinasabi: Sinumang tao na magiging marumi dahil sa kaluluwa ng tao, o nasa malayong daan mula sa inyo, o sa mga susunod na salinlahi ninyo, ay gagawin ang Paskua para sa Panginoon sa ikalawang buwan, sa ikalabing-apat na araw. Sa pagtungo ng gabi gagawin nila ito, at kakainin nila ito kasama ng tinapay na walang pampaalsa at mapapait na halamang-ugat. Hindi nila iiwan kahit ano mula rito hanggang umaga, at hindi nila dudurugin ang buto nito, ayon sa batas ng Paskua gagawin nila ito. At ang taong malinis at hindi nasa malayong daan, ngunit nabigo pa ring ipagdiwang ang Paskuwa, ay pupuksuhin ang kaluluwang iyon mula sa kaniyang bayan, sapagkat hindi nag-alay ng handog sa Panginoon sa takdang panahon; tataggapin ng taong iyon ang kaniyang kasalanan. Kung lumapit sa inyo ang dayuhan sa inyong lupain at gagawin ang paskuwa sa Panginoon ayon sa batas ng paskuwa at ayon sa kaayusan nito, gagawin niya ito. Isang batas ang magiging para sa inyo, sa dayuhan, at sa katutubong ng lupain.

At sa araw na naitayo ang tolda, tinakpan ng ulap ang tolda, ang bahay ng patotoo, at sa gabi ay nasa ibabaw ng tolda na parang anyo ng apoy hanggang umaga. Ganito ang nangyari nang patuloy: ang ulap ay tumatakip dito sa araw, at anyo ng apoy naman sa gabi. At kapag umakyat ang ulap mula sa tolda, pagkatapos nito ay umalis ang mga anak ng Israel, at sa lugar kung saan tumayo ang ulap, doon nagkampo ang mga anak ng Israel. Sa pamamagitan ng utos ng Panginoon, magkakampo ang mga anak ng Israel, at sa pamamagitan ng utos ng Panginoon, sila ay aalis. Lahat ng mga araw na nililiman ng ulap ang tolda, magkakampo ang mga anak ng Israel. At kapag nanatili ang ulap sa ibabaw ng tolda nang maraming araw, ang mga anak ng Israel

ay magiingat ng pagbabantay ng Diyos, at hindi sila aalis. At mangyayari na kapag takpan ng ulap nang ilang araw ang tabernakulo, dahil sa tinig ng Panginoon sila ay magkakampo, at dahil sa utos ng Panginoon sila ay aalis. At mangyayari na kapag ang ulap ay mula gabi hanggang umaga, at umakyat ang ulap sa umaga, sila ay aalis, maging araw o gabi. Kapag tumatagal ng ilang araw o buwan ang ulap na nag-lilim sa ibabaw nito, magkakampo ang mga anak ng Israel at hindi sila aalis. Dahil sa utos ng Panginoon sila ay maglalakbay, at iningatan nila ang bantay ng Panginoon dahil sa utos ng Panginoon sa pamamagitan ng kamay ni Moises.

10

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Gumawa ka para sa iyong sarili ng dalawang trumpeta na pilak, Gagawin mo silang binubog, at magiging sa iyo ang pagtawag pabalik sa kapulungan at pag-alis ng mga kampamento. At hihipan mo ang mga iyon, at matitipon ang buong kapulungan sa pintuan ng tolda ng patotoo, Kung pero sa isang trumpeta sila tumugtog, lalapit sa iyo ang lahat ng mga pinuno, mga pinuno ng Israel. At kayo ay tutugtog ng trumpeta bilang hudyat, at aalis ang mga nagkakampo na nakakampo sa silanganan. At kayo ay tutugtog ng pangalawang hudyat, at aalis ang mga kampong nagkakampo sa Timog, at kayo ay tutugtog ng pangatlong hudyat, at aalis ang mga kampong nagkakampo sa tabi ng dagat, at kayo ay tutugtog ng pang-apat na hudyat, at aalis ang mga kampong nagkakampo sa Hilaga; sa pamamagitan ng hudyat sila ay tutugtog sa kanilang pag-alis. At kapag kayo ay magtitipon ng kongregasyon, tutugtog kayo ng trumpeta, ngunit hindi ng may senyales. At ang mga anak ni Aaron na mga pari ay tutugtog ng mga trumpeta, at ito ay magiging batas na walang hanggan para sa

inyo sa lahat ng inyong salinlahi. Kung kayo ay lalabas papunta sa digmaan sa inyong lupain laban sa mga kaaway na tumayo laban sa inyo, at kayo ay tutugtog ng mga trumpeta, at kayo ay maaalala sa harap ng Panginoon, at kayo ay maliligtas mula sa inyong mga kaaway. At sa mga araw ng inyong kagalakan, at sa inyong mga pista, at sa inyong mga bagong buwan, kayo ay tutugtog ng mga trumpeta sa mga handog na susunugin, at sa mga handog ng inyong kaligtasan, at ito ay magiging pag-alaala sa inyo sa harap ng inyong Diyos, ako ang Panginoon na inyong Diyos.

At nangyari sa ikalawang taon, sa ikalawang buwan, sa ikadalawampung araw ng buwan, umakyat ang ulap mula sa tolda ng patotoo. At nagtungo ang mga anak ng Israel kasama ang kanilang mga probisyon sa ilang ng Sinai, at tumigil ang ulap sa ilang ng Paran. At sila ay umalis na una dahil sa utos ng Panginoon sa pamamagitan ni Moises.

At nagsialis ang kaayusan ng kampo ng mga anak ni Juda na una, kasama ang kanilang hukbo, at sa ibabaw ng kanilang hukbo ay si Naason na anak ni Aminadab. At sa hukbo ng lipi ng mga anak ni Issachar, si Nathanael na anak ni Sogar. At sa kapangyarihan ng lipi ng mga anak ni Zebulun, si Eliab na anak ni Helon. At ibababa nila ang tolda, at maglalakbay ang mga anak ng Gershon at ang mga anak ng Merari, ang mga nagbubuhat ng tolda.

At nagsialis ang kaayusan ng kampo ni Reuben kasama ang kanilang hukbo, at sa ibabaw ng kanilang hukbo, si Elisur na anak ni Sediur. At sa kapangyarihan ng lipi ng mga anak ni Simeon, si Salamiel na anak ni Sourisadai. At sa hukbo ng lipi ng mga anak ni Gad, si Eliasaph na anak ni Raguel. At maglalakbay ang mga anak ni Kohath na nagdadala ng mga banal na bagay, at itatayo nila ang

tolda hanggang sa sila ay dumating. At maglalakbay ang ayos ng kampo ng Ephraim kasama ang kanilang hukbo, at sa ibabaw ng kanilang hukbo, si Elishama na anak ni Ammihud.

At sa kapangyarihan ng lipi ng mga anak ni Manases, si Gamaliel na anak ni Fadasur. At sa kapangyarihan ng lipi ng mga anak ni Benjamin, si Abidan na anak ni Gideoni. At maglalakbay ang ayos ng kampo ng mga anak ni Dan, huli sa lahat ng mga kampo, kasama ang kanilang hukbo, at sa ibabaw ng kanilang hukbo, si Ahiezer na anak ni Ammishaddai. At sa kapangyarihan ng lipi ng mga anak ni Asher, si Phagiel na anak ni Echran. At sa hukbo ng lipi ng mga anak ni Neftali, si Ahira na anak ni Enan. Ito ang mga hukbo ng mga anak ng Israel, at umalis sila kasama ang kanilang lakas.

At sinabi ni Moises kay Obab na anak ni Raguel na Madianita, na biyenan ni Moises, Umaalis kami patungo sa lugar na sinabi ng Panginoon, Ito ay ibibigay ko sa inyo. Halika kasama namin, at gagawan ka namin ng mabuti, sapagkat ang Panginoon ay nagsalita ng maganda tungkol sa Israel. At sinabi niya sa kaniya, Hindi ako pupunta, kundi sa lupain ko at sa lahi ko. At sinabi, Huwag mo kaming pabayaan, dahil ikaw ay kasama namin sa ilang, at ikaw ay magiging matanda sa amin. At mangyayari na kung sasama ka sa amin, at mangyayari na ang lahat ng mabubuting bagay na gagawin ng Panginoon sa amin, ay gagawin din namin sa iyo.

At sila ay naglakbay mula sa bundok ng Panginoon ng tatlong araw, at ang kaban ng tipan ng Panginoon ay nauna sa kanila ng tatlong araw upang hanapin para sa kanila ang lugar na mapapahingahan. At nangyari sa pag-alis ng kaban, sinabi ni Moises, Gumising ka, Panginoon, at maikalat nawa ang iyong mga

kaaway, tumakas nawa silang lahat na napopoot sa iyo. At sa kapahingahan, sinabi niya, Bumalik, Panginoon, sa libu-libong sampu-sampu ng libo sa Israel. At ang ulap ay naging nag-lilim sa kanila sa araw, sa pag-alis nila mula sa kampo.

11

At ang mga tao ay nag-reklamo ng masama sa harap ng Panginoon, at narinig ito ng Panginoon, at siya ay nagalit ng matindi, at nag-alab sa kanila ang apoy mula sa Panginoon, at nilamon nito ang isang bahagi ng kampo. At sumigaw ang mga tao kay Moises, at nanalangin si Moises sa Panginoon, at huminto ang apoy. At tinawag ang pangalan ng lugang iyon na Sunog, sapagkat nagniningas sa kanila mula sa Panginoon. At ang halo-halong mga taong kasama nila ay naghangad ng matinding pagnanasa, at umupo sila at umiyak, pati na rin ang mga anak ng Israel, at sinabi nila, Sino ang magpapakain sa amin ng karne? Naalala namin ang mga isdang aming kinain nang libre sa Ehipto, at ang mga pipino, ang mga melon, ang mga sibuyas na mura, ang mga sibuyas, at ang mga bawang. Ngayon nga ang aming kaluluwa ay lubos na tuyo, wala kaming nakikita kundi ang manna lamang. Ang manna ay tulad ng binhi ng coriander, at ang anyo nito ay anyo ng kristal. At naglalakbay ang mga tao, at nagtitipun sila, at giniling nila ito sa gilingan, at dinurog sa lusong, at nilaga ito sa palayok, at ginawa itong mga tinapay, at ang lasa nito ay tulad ng lasa ng tinapay na gawa sa langis. At kapag bumaba ang hamog sa kampo sa gabi, bumababa ang manna sa ibabaw nito.

At narinig ni Moises ang kanilang pag-iyak ayon sa kanilang mga angkan, bawat isa sa kaniyang pintuan, at nagalit nang lubhang galit ang Panginoon, at sa harap ni Moises ay masama ito. At sinabi ni Moises sa Panginoon, Bakit mo pinahirapan ang iyong

lingkod, at bakit hindi ako nakatagpo ng biyaya sa harap mo, na ilagay ang pasan ng bayang ito sa akin? Hindi ba ako ang naglihi sa lahat ng bayang ito, o ako ang nanganak sa kanila? Bakit sinasabi mo sa akin na yakapin ko sila sa aking dibdib, na parang yaya na bumubuhat ng sanggol na sumususo, patungo sa lupaing iyong isinumpa sa kanilang mga ninuno? Saan ako kukuha ng karne upang ibigay sa lahat ng mga taong ito? Sapagkat sila ay umiiyak sa akin, sinasabi, Bigyan mo kami ng karne upang kami ay makakain. Hindi ko kayang mag-isa na dalhin ang mga taong ito, sapagkat napakabigat sa akin ng bagay na ito. Kung ganito mo gagawin sa akin, patayin mo na lang ako, kung nakatagpo ako ng awa sa iyo, upang hindi ko na makita ang aking kapighatian.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Tipunin mo para sa akin ang pitumpung lalaki mula sa mga matatanda ng Israel, na iyong kilala na sila ay mga matatanda ng bayan at mga eskriba, at dadalhin mo sila sa tolda ng patotoo, at tatayo sila roon kasama mo. At Ako ay bababa, at magsasalita roon kasama mo, at kukuha mula sa espiritung nasa iyo, at ilalagay ko sa kanila, at sila ay tutulong sa iyo sa pasan ng bayan, at hindi mo na dadalhin mag-isa. At sa mga tao ay sasabihin mo, magpakabanal kayo para sa bukas, at kayo ay kakain ng karne, sapagkat kayo ay umiyak sa harap ng Panginoon, na nagsasabi, sino ang papakain sa amin ng karne; sapagkat mabuti sa amin noong nasa Ehipto, at magbibigay ang Panginoon sa inyo ng karne upang kainin, at kayo ay kakain ng karne. Hindi kayo kakain ng isang araw, hindi rin dalawa, hindi rin limang araw, hindi rin sampung araw, hindi rin dalawampung araw, Hanggang isang buwan kayo ay kakain, hanggang lumabas ito mula sa inyong mga butas ng ilong, at magiging pagduwal sa inyo, sapagkat kayo ay sumuway sa Panginoon na nasa inyo, at kayo ay umiyak sa harap niya, na nagsasabi, Bakit pa tayo lumabas mula sa Ehipto? At sinabi ni Moises, Anim na raang

libong mga kawal na naglalakad ang bayan, na ako ay kasama nila, at ikaw ay nagsabi, Karne ay ibibigay ko sa kanila upang kainin, at kakain sila ng isang buwan ng mga araw. Hindi ba ang mga tupa at baka ay papatayin para sa kanila, at sasapat sa kanila? O ang lahat ng isda ng dagat ay titipunin para sa kanila, at sasapat sa kanila? At sinabi ng Panginoon kay Moises, Hindi ba sasapat ang kamay ng Panginoon? Ngayon ay malalaman mo kung aabutin ka ng aking salita o hindi.

At lumabas si Moises, at nagsalita sa bayan ng mga salita ng Panginoon, at tinipon ang pitumpung lalaki mula sa mga matatanda ng bayan, at itinayo niya ang mga ito sa palibot ng tolda. At bumaba ang Panginoon sa ulap, at nagsalita sa kaniya, at kinuha mula sa espiritu na nasa kaniya, at inilagay sa pitumpung lalaking matatanda, at nang magpahinga ang espiritu sa kanila, ay nanghula sila, at hindi na muling nanghula. At naiwan ang dalawang lalaki sa kampo, ang pangalan ng isa ay Eldad, at ang pangalan ng pangalawa ay Medad, at bumaba sa kanila ang espiritu, at sila ay kabilang sa mga nakasulat, at hindi sila pumunta sa tolda, at nanghula sila sa kampo. At pagkatakbo palapit, ang binata ay iniulat kay Moises at sinabi, Si Eldad at si Medad ay nanghuhula sa loob ng kampo. At sumagot si Joshua na anak ni Nun, ang nakatayo sa tabi ni Moses, ang pinili, at sinabi, Panginoon ko, Moses, pigilin mo sila. At sinabi ni Moises sa kanya, Hindi ka ba nagseselos para sa akin? At sino ang magbibigay na lahat ng bayan ng Panginoon ay mga propeta, kapag ibibigay ng Panginoon ang kanyang espiritu sa kanila? At umalis si Moises papunta sa kampo, siya at ang mga matatanda ng Israel.

At lumabas ang espiritu mula sa Panginoon, at nagdala ng mga pugo mula sa dagat, at inilagay sa ibabaw ng kampo na isang

araw na paglalakbay mula dito, at isang araw na paglalakbay mula dito, sa palibot ng kampo, na tulad ng dalawang siko ang taas mula sa lupa. At bumangon ang mga tao at nangalap buong araw, buong gabi, at buong araw ng sumunod na araw ng mga pugo; ang nakakuha ng kaunti ay nakatipon ng sampung kor, at nagpatuyo nila ang mga ito para sa kanilang sarili sa palibot ng kampo. Ang karne ay nasa pa rin sa kanilang mga ngipin bago ito maubos, at ang Panginoon ay nagalit sa bayan, at hinampas ng Panginoon ang bayan ng napakalalaking hampas. At tinawag ang pangalan ng lugar na iyon, Mga Libingan ng Pagnanasa, dahil doon inilibing nila ang mga taong nanagnasa. Mula sa Mga Libingan ng mga Pagnanasa, umalis ang bayan tungo sa Aseroth, at ang bayan ay dumating sa Aseroth.

12

At nagsalita si Miriam at si Aaron laban kay Moses dahil sa babaeng Etiyopyana na kinuha ni Moses, sapagkat kumuha siya ng babaeng Etiyopyana. At sinabi nila, Hindi ba kay Moises lamang nagsalita ang Panginoon? Hindi ba sa amin din siya nagsalita? At narinig ito ng Panginoon. At si Moises ay napakababang-loob kaysa lahat ng mga tao na nabubuhay sa ibabaw ng lupa. At sinabi ng Panginoon agad kay Moses at Aaron at Miriam, Lumabas kayong tatlo sa tolda ng patotoo. At lumabas ang tatlo patungo sa tolda ng patotoo, at bumaba ang Panginoon sa isang haliging ulap, at tumayo sa pintuan ng tolda ng patotoo, at tinawag sina Aaron at Miriam, at lumabas silang dalawa. At sinabi niya sa kanila, Makinig kayo ng aking mga salita. Kung magkaroon ng propeta para sa inyo ang Panginoon, sa pangitain ay makikilala niya ako, at sa panaginip ay magsasalita ako sa kanya. Hindi ganoon ang aking lingkod na si Moises, siya ay tapat sa aking buong bahay. Bibig sa bibig ay magsasalita ako sa kanya,

sa pamamagitan ng anyo, at hindi sa pamamagitan ng mga bugtong, at nakita niya ang kaluwalhatian ng Panginoon, at bakit hindi kayo natakot magsalita laban sa aking tagapaglingkod na si Moises? At ang galit ng poot ng Panginoon ay sumasa kanila, at siya ay umalis. At umalis ang ulap mula sa tolda, at narito si Miriam na may ketong na parang niyebe, at tumingin si Aaron kay Miriam, at narito siyang may ketong. At sinabi ni Aaron kay Moses, Nakikiusap ako, panginoon, huwag mo kaming pagbigyan ng kasalanan, sapagkat kami ay kumilos nang walang kaalaman at kami ay nagkasala. Huwag siyang maging katulad ng patay, gaya ng isang nakunan na lumalabas mula sa sinapupunan ng ina, at sinusunog ang kalahati ng kaniyang laman. At sumigaw si Moises sa Panginoon, na nagsasabi, O Diyos, namamanhik ako sa iyo, pagalingin mo siya. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Kung ang kanyang ama ay lumurang niluraan sa kanyang mukha, hindi ba siya mapapahiya ng pitong araw? Ihiwalay siya ng pitong araw sa labas ng kampo, at pagkatapos nito siya ay papasok.

At si Miriam ay inihiwalay sa labas ng kampo nang pitong araw, at ang bayan ay hindi umalis hanggang malinis si Miriam.

At pagkatapos ng mga ito, umalis ang mga tao mula sa Aseroth, at nagtayo sila ng kampo sa ilang ng Paran.

13

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsugo ka para sa iyong sarili ng mga lalaki, At tiktikan nila ang lupain ng mga Cananeo, na aking ibinibigay sa mga anak ng Israel bilang pag-aari. Magpadala ka sa kanila ng isang lalaki bawat lipi, ayon sa mga angkan ng kanilang mga ninuno—lahat ay pinuno mula sa kanila.

At ipinadala sila ni Moises mula sa ilang ng Paran dahil sa tinig ng Panginoon, lahat ng mga lalaking ito ay mga pinuno ng mga anak ng Israel. At ito ang kanilang mga pangalan, mula sa tribo ni Reuben, si Samuel na anak ni Zaccur. Ng tribo ni Simeon, si Saphat na anak ni Souri. Ng lipi ni Juda, si Caleb na anak ni Jephunneh. Mula sa tribo ng Issachar, si Igal na anak ni Joseph. Ng tribo ng Ephraim, si Ause na anak ni Nun. Mula sa tribo ng Benjamin, si Palti na anak ni Raphu. Mula sa tribo ng Zebulun, si Gaddiel na anak ni Sudi. Mula sa tribo ni Joseph, sa mga anak ni Manasseh, si Gaddi na anak ni Susi. Mula sa tribo ng Dan, si Ammiel na anak ni Gemalli. Mula sa tribo ng Asher, si Sathour na anak ni Michael. Mula sa tribo ng Naphtali, si Nabi na anak ni Sabi. Mula sa tribo ng Gad, si Gudi'el na anak ni Machi. Ito ang mga pangalan ng mga lalaking isinugo ni Moises upang tiktikan ang lupain, at pinangalanan ni Moises si Ause na anak ni Naue bilang Josue.

At ipinadala sila ni Moises upang tiktikan ang lupain ng Canaan, at sinabi niya sa kanila, Umakyat kayo sa ilangang ito, at aakyat kayo sa bundok. At makikita ninyo ang lupain kung ano ito, at ang mga taong naninirahan dito, kung sila ay malakas o mahina, kung sila ay kaunti o marami. At ano ang lupain kung saan nanirahan ang mga ito, o mabuti ba ito o masama, at ano ang mga lungsod kung saan sila naninirahan, kung sa mga muradong lugar o sa mga walang muradong lugar. At ano ang lupain, matabà o mahina, kung may mga puno doon o walà, at pagkatapos ninyong magtiis ay kukuha kayo mula sa mga bunga ng lupain. At ang mga araw, mga araw ng tagsibol, mga nangunguna ng ubas.

At pagkatapos na umakyat, tiniktikan nila ang lupain mula sa ilang Sin hanggang Rehob, sa pagpasok sa Hamath. At umakyat sila sa ilang, at umalis hanggang sa Hebron, at naroon sina

Ahiman, at Sheshai, at Talmai, mga salinlahi ni Anak, at ang Hebron ay itinayo pitong taon bago ang Tanis ng Ehipto. At dumating sila hanggang sa lambak ng kumpol ng ubas, at tiniktikan nila ito, at pumutol sila mula roon ng sanga at isang kumpol ng ubas na nakabitin dito, at binuhat nila ito gamit ang mga poste, at mula sa mga granada, at mula sa mga igos. At ang lugar na iyon ay tinawag nilang Lambak ng Kumpol ng Ubas, dahil sa kumpol na pinutol doon ng mga anak ng Israel. At bumalik sila mula doon pagkatapos nilang siyasatin ang lupain sa loob ng apatnapung araw.

At pagkatapos nilang pumunta, dumating sila kay Moises at Aaron at sa buong kapulungan ng mga anak ng Israel sa ilang ng Paran sa Kades, at sila ay sumagot sa kanila at sa buong kapulungan, at ipinakita nila ang bunga ng lupain At nagsalaysay sila sa kaniya, at sinabi, Dumating kami sa lupaing pinadala mo sa amin, lupaing umaagos ng gatas at pulot, at ito ang bunga nito. Ngunit dahil matapang ang bansang naninirahan doon, at ang mga lungsod ay matatag, murado, at napakalalaki, at nakita namin doon ang lahi ni Anak. At ang Amalek ay naninirahan sa lupain na patungo sa Timog, at ang Heteo, at ang Hivita, at ang Jebuseo, at ang Amoreo ay naninirahan sa maburol na lugar, at ang Cananeo ay naninirahan malapit sa dagat, at malapit sa ilog Jordan. At pinatahimik ni Caleb ang bayan sa harap ni Moises, at sinabi sa kaniya, Hindi, kundi tayo ay aakyat at mamanahin ito, sapagkat tayo ay makapangyarihan at makakaya natin silang talunin. At ang mga taong sumamang umakyat kasama niya ay sinabi, Hindi kami aakyat, sapagkat hindi talaga kami makakaakyat laban sa bansang iyon, dahil mas malakas sila kaysa sa amin. At inilabas nila ang pagkamangha tungkol sa lupain na kanilang tiniktikan sa mga anak ng Israel, na nagsasabi: Ang lupain na aming dinaanan upang tiktikan ay lupang lumalamon sa

mga naninirahan dito, at lahat ng taong aming nakita roon ay mga lalaking napakalaki. At doon nakita namin ang mga higante, at kami ay sa harap nila na parang mga balang, ngunit ganoon din kami sa harap nila.

14

At matapos itaas ng buong kapulungan ang kanilang tinig, umiyak ang bayan sa buong gabing iyon. At nag-ungol-ungol kay Moses at kay Aaron ang lahat ng mga anak ng Israel, at sinabi sa kanila ng buong kapisanan, Sana namatay na kami sa lupain ng Ehipto, o sa ilang na ito, kung namatay kami, at bakit ipinasok kami ng Panginoon sa lupain na ito upang mahulog sa digmaan? Ang aming mga asawa at ang mga bata ay magiging bihag, ngayon kaya mas mabuti na bumalik sa Ehipto. At sinabi ng isa sa isa, Magtayo tayo ng pinuno at bumalik tayo sa Ehipto. At nagpatirapa sina Moises at Aaron sa harap ng buong kapisanan ng mga anak ng Israel.

Si Joshua na anak ni Nun, at si Caleb na anak ni Jephunneh, na kabilang sa mga tumiktik sa lupain, ay pinunit ang kanilang mga kasuotan, At sinabi nila sa buong kapisanan ng mga anak ng Israel, Ang lupaing aming siniyasat ay napakabuti—lubhang lubha. Kung pipiliin tayo ng Panginoon, dadalhin niya tayo sa lupaing ito, at ibibigay niya ito sa atin, lupaing umaagos ng gatas at pulot. Ngunit huwag kayong maging mga rebelde laban sa Panginoon, at huwag kayong matakot sa bayan ng lupain, sapagkat sila ay pagkain lamang para sa inyo, ang kanilang panahon ay umalis na sa kanila, at ang Panginoon ay nasa atin, huwag kayong matakot sa kanila.

At sinabi ng buong kapulungan na batuhín sila, at ang kaluwalhatian ng Panginoon ay napakita sa ulap sa ibabaw ng tolda ng patotoo sa lahat ng mga anak ng Israel. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Hanggang kailan ba ako pupukawing ng bayang ito? At hanggang kailan hindi sila maniniwala sa akin sa lahat ng mga tandang ginawa ko sa kanila? Sasaktan ko sila ng kamatayan at wawasakin ko sila, at gagawin ko ikaw at ang sambahayan ng iyong ama na isang dakilang bansa, at higit pa kaysa rito. At sinabi ni Moises sa Panginoon, at mariringig ng Ehipto, na iniahon mo sa iyong lakas ang bayang ito mula sa kanila. Ngunit lahat ng naninirahan sa ibabaw ng lupang ito ay nakarinig na, na ikaw ay Panginoon sa gitna ng bayang ito, na nakikita ka nang harapan Panginoon, at ang iyong ulap ay nakatayo sa ibabaw nila, at sa haliging ulap ikaw ay nangunguna sa kanila sa araw, at sa haliging apoy sa gabi. At lilipulin mo ang bayang ito na parang isang tao, at sasabihin ng mga bansang lahat na nakarinig ng iyong pangalan, na nagsasabi, Dahil sa hindi makaya ng Panginoon na ipasok ang bayang ito sa lupang isinumpa niya sa kanila, pinatay niya sila sa ilang. At ngayon ay mapataas nawa ang iyong lakas, Panginoon, ayon sa paraan na iyong sinabi: Ang Panginoon ay mapagpasensya, at sagana sa awa, at totoo, nag-aalis ng mga kawalang-katuruan at mga kawalang-katarungan at mga kasalanan, at sa paglilinis ay hindi maglilinis ang may sala, nagbabayad ng mga kasalanan ng mga ama sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi. Patawarin ang kasalanan ng bayang ito ayon sa iyong dakilang awa, kung paano ka naging mapagbiyaya sa kanila mula sa Ehipto hanggang ngayon.

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Mabait ako sa kanila ayon sa iyong salita. Ngunit nabubuhay ako at nabubuhay ang aking pangalan, at pupunan ng kaluwalhatian ng Panginoon ang buong

lupa. Dahil ang lahat ng mga lalaking nakakita ng aking kaluwalhatian, at ng mga tandang ginawa ko sa Ehipto at sa ilang, at sinubok nila ako nang ikasampung beses, at hindi nakinig sa aking tinig, Tunay na hindi nila makikita ang lupaing aking isinumpa sa kanilang mga ama, maliban sa kanilang mga anak na kasama ko rito, silang lahat na hindi nakakaalam ng mabuti o masama, bawat batang walang karanasan—sa kanila ko ibibigay ang lupain. Ngunit silang lahat na nagpagalit sa akin, hindi nila makikita ito. Ngunit ang aking alipin na si Caleb, dahil may ibang espiritu sa kaniya at sumunod sa akin, ipapasok ko siya sa lupain kung saan siya pumasok doon, at ang kaniyang binhi ay mamanahin ito. Ang Amalek at ang Canaanite ay naninirahan sa lambak, bukas kayo ay bumalik at umalis patungo sa ilang, sa daang papuntang Pulang Dagat.

At sinabi ng Panginoon kay Moises at Aaron, Hanggang kailan ang masamang kapulungang ito? Ang reklamo ng mga anak ng Israel, na sila ay nagreklamo tungkol sa inyo sa harap ko, narinig ko na. Sinabi ko sa kanila, Nabubuhay ako, sabi ng Panginoon, tunay na kung anong paraan nagsalita kayo sa aking mga tainga, ganoon ang gagawin ko sa inyo. Sa ilang ito babagsak ang inyong mga katawan, at lahat ng inyong pagbilang, at ang inyong mga binilang mula dalawampung taong gulang at pataas, lahat ng nagreklamo laban sa akin, Kung kayo ay papasok sa lupaing kung saan iniunat ko ang aking kamay upang panatilihin kayo dito, maliban lamang kay Caleb na anak ni Jephunneh, at si Joshua na anak ni Nun. At ang mga bata na sinabi ninyong magiging biktima ng pagnanakaw, ipapasok ko sila sa lupain, at mamanahin nila ang lupaing tinalikuran ninyo. At ang inyong mga katawan ay babagsak sa ilang na ito. Ngunit ang inyong mga anak ay magiging naggagala sa ilang sa loob ng apatnapung taon, at sila ay magdadala ng inyong pakikiapid, hanggang sa mamatay ang

inyong mga katawan sa ilang. Ayon sa bilang ng mga araw na inyong tiniktikan ang lupain, apatnapung araw, isang araw sa bawat taon, kayo ay magdadanas ng inyong mga kasalanan sa loob ng apatnapung taon, at makikilala ninyo ang galit ng aking poot. Ako ang Panginoon ay nagsalita, tunay na ganito ang gagawin ko sa masamang kongregasyong ito, sa mga nagtipon laban sa akin, sa ilang na ito mauubos sila, at doon sila mamamatay.

At ang mga taong isinugo ni Moises upang tiktikan ang lupain, at nang dumating ay nag-ungol laban dito sa kapulungan upang maglabas ng masamang mga salita tungkol sa lupain, At namatay ang mga taong nagsalita ng masama laban sa lupain sa pamamagitan ng salot sa harap ng Panginoon. At si Joshua na anak ni Nun at si Caleb na anak ni Jephunneh ay nabuhay mula sa mga taong iyon na nakapunta upang tiktikan ang lupain. At nagsalita si Moises ng mga salitang ito sa lahat ng mga anak ng Israel, at nagluksa nang labis ang mga tao.

At pagkabangon nila ng maaga sa umaga, umakyat sila sa tuktok ng bundok, nagsasabi, Narito, alam namin, aakyat kami sa lugar na sinabi ng Panginoon, dahil nagkasala kami. At sinabi ni Moises, Bakit kayo lumalabag sa salita ng Panginoon? Hindi ito magiging matagumpay para sa inyo. Huwag kayong umakyat, sapagkat ang Panginoon ay wala sa inyo, at kayo ay mabubuwal sa harap ng inyong mga kaaway. Sapagkat ang mga Amalekita at ang mga Cananeo ay naroon sa harapan ninyo, at kayo ay mabubuwal sa espada, dahil kayo ay tumalikod at sumuway sa Panginoon, at ang Panginoon ay hindi magiging kasama ninyo. At pagpilit nila, umakyat sila sa tuktok ng bundok, ngunit ang kaban ng tipan ng Panginoon at si Moises ay hindi nakilos mula sa kampo. At bumaba ang Amalek at ang Canaanite na naninirahan sa bundok

na iyon, at tinuligsa nila sila, at sinugatan nila sila hanggang Horma, at bumalik sila sa kampo.

15

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Magsalita ka sa mga anak ng Israel, At sasabihin mo sa kanila, kapag kayo ay pumasok sa lupain ng inyong tirahan, na aking ibinibigay sa inyo, At ikaw ay gagawa ng mga handog na susunugin sa Panginoon, buong handog na susunugin o handog, upang magdakila ng panata, o ayon sa kusang-loob, o sa mga pista ninyo upang gumawa ng amoy na mabangong samyo sa Panginoon, kung nga mula sa mga baka o mula sa mga tupa. At magdadala ang nag-aalok ng kaniyang handog sa Panginoon, isang handog na sampung bahagi ng isang efa ng pinong harina na hinaluan ng ikaapat na bahagi ng isang hin ng langis. At alak para sa inuming handog, ang ikaapat ng hin, gagawin ninyo sa sinunog na handog o sa sakripisyo. Para sa isang kordero, gagawin mo nang ganyan karami, handog na mabangong amoy sa Panginoon. At para sa tupa, kapag ginawa ninyo siyang handog na susunugin o handog na sakripisyo, gagawa kayo ng handog na sakripisyo ng pinong harina na dalawang ikasampung bahagi na hinaluan ng langis na ikatlong bahagi ng hin, At alak para sa handog-inumin, ang ikatlong bahagi ng hin, ihahandog ninyo bilang mabangong samyo sa Panginoon.

Kung kayo ay maghahain mula sa mga baka ng handog na susunugin o hain upang tuparin ang isang panata, o handog para sa kapakanan sa Panginoon, At siya ay magdadala sa ibabaw ng guya ng handog na pinong harina na tatlong ikasampu na hinaluan sa langis, kalahating hin. At alak para sa handog-inumin, ang kalahati ng hin, handog na may mabangong amoy para sa Panginoon.

Ganito ang gagawin mo sa isang guya, o sa isang tupa, o sa isang kordero mula sa mga tupa o mula sa mga kambing, Ayon sa bilang na inyong gagawin, ganito ninyo gagawin sa bawat isa, ayon sa kanilang bilang.

Lahat ng katutubong tao ay gagawin nang ganito ang pag-aalay ng mga handog bilang mabangong samyo sa Panginoon. Kung pero may dayuhang dumarating sa inyo sa inyong lupain, o sinuman na magiging kabilang sa inyo sa inyong mga salinlahi, at maghahandog ng mabangong samyo sa Panginoon, kung paanong paraan ninyo ito ginagawa, gayon din gagawin ng kapulungan para sa Panginoon.

Isang batas ang magiging sa inyo at sa mga dayuhang naninirahan sa inyo, batas na walang hanggan sa mga salinlahi ninyo, gaya ninyo, ang dayuhan ay magiging sa harap ng Panginoon. Isang batas at isang kautusan ay magiging para sa inyo at para sa dayuhan na naninirahan sa inyo.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Sa pagpasok ninyo sa lupaing aking ipinagdadala sa inyo, At mangyayari na kapag kakain kayo mula sa mga tinapay ng lupain, maghihiwalay kayo ng handog na alay sa Panginoon, ang mga unang bunga ng inyong masa. Maghihiwalay kayo ng tinapay bilang handog, gaya ng handog mula sa giikan, gayon din ninyo itong ihihiwalay, Unang bunga ng inyong masa, at kayo ay magbibigay sa Panginoon ng handog sa inyong mga salinlahi.

Ngunit kapag kayo ay sumalangsang at hindi ninyo gawin ang lahat ng mga utos na ito, na sinalita ng Panginoon kay Moises Ayon sa iniutos ng Panginoon sa inyo sa pamamagitan ng kamay

ni Moises, mula sa araw na iniutos ng Panginoon sa inyo at lampas pa sa mga salinlahi ninyo, At mangyayari kung mula sa mga mata ng kapulungan ito ay mangyari nang hindi sinasadya, at gagawin ng buong kapulungan ang isang guyang mula sa mga baka na walang kapintasan bilang handog na susunugin tungo sa mabangong amoy para sa Panginoon, at ang handog nito at ang inuming handog nito ayon sa kaayusan, at isang batang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan. At ang pari ay gagawa ng pagtubos para sa buong kapisanan ng mga anak ng Israel, at sila ay patatawarin, sapagkat ito ay hindi sinasadya, at sila ay nagdala ng kanilang handog bilang alay sa Panginoon para sa kanilang kasalanan sa harap ng Panginoon, para sa kanilang mga pagkakasalang hindi sinasadya. At ipapatatawad sa buong kongregasyon ng mga anak ng Israel, at sa dayuhang naninirahan sa inyo, sapagkat sa buong bayan ito ay di-sinasadya.

Kung ang isang kaluluwa ay magkasala nang hindi sinasadya, siya ay magdadala ng isang kambíng na isang taóng gulang para sa kasalanan. At ang pari ay gagawa ng pagtubos para sa kaluluwa ng nagkasala nang hindi sinasadya at nagkasala nang walang kusang-loob sa harap ng Panginoon, upang gumawa ng pagtubos para sa kaniya. Para sa katutubo sa mga anak ng Israel, at para sa dayuhan na naninirahan sa kanila, isang batas ang magiging para sa kanila, sino man ang gumawa ng hindi sinasadya.

At ang kaluluwa na gumagawa sa pamamagitan ng pagmamataas, mula sa mga katutubo o mula sa mga dayuhang sumapi, ay pinagagalit ang Diyos, pupuksain ang kaluluwa na iyon mula sa kaniyang bayan, Sapagkat hinamak niya ang salita ng Panginoon, at lubusang nilabag ang kaniyang mga utos, lubos na pupuksain ang kaluluwa na iyon, ang kasalanan niya ay nasa kaniya.

At ang mga anak ng Israel ay nasa ilang, at nakatagpo sila ng isang lalaking nangongolekta ng kahoy sa araw ng Sabbath. At dinala nila siya, ang nakatagpo sa kanya na namamulot ng kahoy sa araw ng sabbath, kay Moises at Aaron, at sa buong kapulungan ng mga anak ng Israel. At inilagay nila siya sa bilangguan, sapagkat hindi pa nila napagpasyahan kung ano ang gagawin nila sa kanya. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Sa pamamagitan ng kamatayan ay ipapatay ang lalaki; batuhin ninyo siya ng mga bato, buong kapulungan. At inilabas siya ng buong kapulungan sa labas ng kampo, at binato siya ng buong kapulungan ng mga bato sa labas ng kampo, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises.

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Magsalita sa mga anak ng Israel at sabihin mo sa kanila na gumawa sila para sa kanilang sarili ng mga palawit sa mga gilid ng kanilang mga kasuutan para sa kanilang mga salinlahi, at ilagay ninyo sa mga palawit ng mga sulok ang asul na sinulid. At magiging sa inyo ang mga palawit, at makikita ninyo ang mga ito, at maaalala ninyo ang lahat ng mga utos ng Panginoon, at gagawin ninyo ang mga ito, at hindi kayo ililigaw na sumunod sa inyong mga isipan at sa inyong mga mata na siyang nagtutulak sa inyo na magpatutot, upang inyong alalahanin at gawin ang lahat ng aking mga utos, At kayo ay magiging banal sa inyong Diyos. Ako ang Panginoon, ang inyong Diyos, na naglabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto upang maging inyong Diyos. Ako ang Panginoon, ang inyong Diyos.

16

At nagsalita si Kore na anak ni Isaar, na anak ni Kaat, na anak ni Levi, at sina Datan at Abiron na mga anak ni Eliab, at si Aun na anak ni Falet, na anak ni Rouben, At sila ay nagtayo sa harap ni

Moises, at mga lalaki ng mga anak ng Israel na limampu at dalawang daan, mga pinuno ng kapisanan, mga tinawag ng konseho, at mga lalaking bantog. Nagsama-sama sila laban kay Moises at Aaron, at sinabi nila, Tama na sa inyo! Sapagkat ang buong kapulungan, silang lahat ay banal, at ang Panginoon ay nasa kanila. Bakit nga kayo bumabangon laban sa kapulungan ng Panginoon? At nang marinig ito ni Moises, bumagsak siya ng nakasubsob. At nagsalita siya kay Korah at sa buong kapulungan nito, na sinasabi, Dinalaw at nakilala ng Diyos ang mga nasa kanya at ang mga banal, at dinala niya sila malapit sa kanyang sarili, at yaong mga pinili niya para sa kanyang sarili, dinala niya malapit sa kanyang sarili. Ito ang gawin ninyo, kunin ninyo para sa inyo mga suuban, Korah at ang buong kapulungan niya, At ilagay ninyo sa kanila ang apoy, at ilagay ninyo sa kanila ang insenso sa harap ng Panginoon bukas, at ang lalaking pipiliin ng Panginoon, siya ay banal. Maging sapat na ito sa inyo, mga anak ni Levi. At sinabi ni Moises kay Kore, Makinig kayo sa akin, mga anak ni Levi. Hindi ba maliit na bagay ito sa inyo, na inihiwalay kayo ng Diyos ng Israel mula sa kongregasyon ng Israel, at inilapit kayo sa kanyang sarili upang maglingkod sa mga paglilingkod ng tolda ng Panginoon, at tumayo sa harap ng tolda upang maglingkod sa kanila? At pinalalapit ka niya at lahat ng iyong mga kapatid na mga anak ni Levi kasama mo, at hinahanap pa ninyo ang paglilingkod bilang mga pari? Kaya ikaw at ang buong kongregasyon mo na nagtipon patungo sa Diyos, at si Aaron—sino ba siya, na kayo ay nag-uungol laban sa kanya?

At nagsugo si Moises upang tawagin sina Dathan at Abiram na mga anak ni Eliab, at sinabi nila, Hindi kami aakyat. Hindi ba maliit na bagay ito, na dinala mo kami sa lupaing umaagos ng gatas at pulot upang patayin kami sa ilang, at naghahari ka pa sa amin? Tagapamahala ka ba, at ikaw ay nagpasok sa amin sa

lupaing umaagos ng gatas at pulot, at binigyan mo kami ng mana ng bukid at mga ubasan? Dinukot mo sana ang mga mata ng mga taong iyon? Hindi kami aakyat. At lubhang nabighani si Moises, at sinabi sa Panginoon, Huwag mong pansinin ang kanilang handog, wala akong kinuhang kahit ano sa kanila, ni hindi ko man pinahirapan kahit sino sa kanila. At sinabi ni Moises kay Kore, Banal-in ang iyong kapulungan, at maging handa sa harap ng Panginoon—ikaw at si Aaron at sila—bukas. At kumuha ang bawat isa ng kanyang insensaryo, at ilagay ninyo sa mga ito ang insenso, at dalhin ninyo sa harap ng Panginoon ang bawat isa ng kanyang insensaryo, limampung at dalawang daang insensaryo, at ikaw at si Aaron, ang bawat isa ng kanyang insensaryo.

At kinuha ng bawat isa ang kanyang insensaryo, at inilagay nila sa mga ito ang apoy, at ipinatong nila sa mga ito ang insenso, at tumayo sila malapit sa mga pintuan ng tolda ng patotoo, sina Moises at Aaron. At tinipon ni Kore laban sa kanila ang buong kanyang kapisanan sa tabi ng pintuan ng tolda ng patotoo, at napakita ang kaluwalhatian ng Panginoon sa buong kapisanan. At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, na nagsasabi, Maghiwalay kayo mula sa gitna ng kapulungang ito, at lilipulin ko sila nang sabay-sabay. At nagsidapa sila, at sinabi, Diyos, Diyos ng mga espiritu at ng lahat ng laman, kung isang tao ay nagkasala, sa buong kapisanan ba ang galit ng Panginoon? At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa kapulungan, na iyong sabihin, Umurong kayo sa palibot ng kapulungan ni Korah.

At bumangon si Moises at pumunta kay Dathan at Abiram, at nagsama-samang pumunta kasama niya ang lahat ng matatanda ng Israel. At nagsalita siya sa kapisanan, na nagsasabi, Maghiwalay kayo mula sa mga tolda ng mga taong matitigas na ito, at huwag humawak ng anumang bagay na sa kanila, baka kayo

mapahamak na kasama nila sa lahat ng kanilang kasalanan. At umalis sila mula sa tolda ni Korah na nasa palibot, at lumabas sina Dathan at Abiram, at nakatayo sila sa tabi ng mga pintuan ng kanilang mga tolda, at ang kanilang mga asawa, at ang kanilang mga anak, at ang kanilang mga gamit.

At sinabi ni Moises, Sa pamamagitan nito makikilala ninyo na ang Panginoon ang nagsugo sa akin upang gawin ang lahat ng mga gawang ito, na hindi mula sa aking sarili. Kung ayon sa kamatayan ng lahat ng tao mamamatay ang mga ito, kung ayon din sa pagsisiyasat ng lahat ng tao ay magiging pagsisiyasat sa kanila, hindi ako sinugo ng Panginoon. Ngunit sa pangitain ay ipapakita ng Panginoon, at pagbubukas ng lupa ng kaniyang bibig ay lulunukin nito sila, at ang kanilang mga bahay, at ang kanilang mga tolda, at lahat ng mayroon sila, at sila ay bababa na buhay sa impiyerno, at inyong makikilala na ang mga taong ito ay nagpagalit sa Panginoon.

Nang tumigil siya sa pagsasalita ng lahat ng mga salitang ito, bumiyak ang lupa sa ilalim nila. At nabuksan ang lupa, at nilamon sila, at ang kanilang mga bahay, at lahat ng mga taong kasama ni Korah, at ang kanilang mga hayop. At bumaba silang buhay, kasama ang lahat ng kanilang pag-aari, sa hades, at tinakpan sila ng lupa, at nawala sila mula sa gitna ng kapisanan. At lahat ng Israel na nasa palibot nila ay tumakas mula sa kanilang sigaw, dahil nagsasabi sila, Baka sakaling lumamon din sa amin ang lupa. At lumabas ang apoy mula sa Panginoon, at nilamon nito ang limampu't dalawang daang lalaking nag-aalok ng insenso.

At sinabi ng Panginoon kay Moses, At kay Eleazar na anak ni Aaron na pari, kunin ninyo ang mga tansong suuban mula sa gitna ng mga nasunog, at ang dayuhang apoy na ito ay ikalat doon, sapagkat ginawang banal ang mga suuban ng mga makasalanan na ito sa pamamagitan ng kanilang mga kaluluwa, At gawing sila mga platong pinukpok na takip sa altar, sapagkat inialay sila sa harap ng Panginoon at pinabanal, at naging tanda para sa mga anak ng Israel. At kinuha ni Eleazar na anak ni Aaron ang pari ang mga tansong insensaryo na dinala ng mga nasunog, at idinagdag nila ang mga ito bilang takip sa altar Isang alaala para sa mga anak ng Israel, upang huwag lalapit ang sinumang dayuhan na hindi mula sa lahi ni Aaron upang maghandog ng insenso sa harap ng Panginoon, at hindi siya magiging tulad ni Kore at ng kanyang kapulungan, ayon sa sinalita ng Panginoon sa pamamagitan ni Moises sa kanya.

At nag-ungol ang mga anak ng Israel kinabukasan laban kay Moises at Aaron, na nagsasabi, Kayo ang pumatay sa bayan ng Panginoon. At nangyari nang magtipon ang kapisanan laban kay Moises at Aaron, at sila ay nagmadali tungo sa tolda ng patotoo, at ito ay tinakpan ng ulap, at napakita ang kaluwalhatian ng Panginoon. At pumasok sina Moises at Aaron sa harap ng tolda ng patotoo. At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, na nagsasabi, Umalis kayo mula sa gitna ng kapulungang ito, at lilipulin ko sila kaagad, at sila ay nasubasob. At sinabi ni Moises kay Aaron, Kunin ang insensaryo, at lagyan ito ng apoy mula sa altar, at lagyan ito ng insenso, at dalhin mo kaagad sa kampo, at gumawa ka ng pagtubos para sa kanila, sapagkat lumabas na ang galit mula sa harapan ng Panginoon, nagsimula na siyang wasakin ang bayan. At kumuha si Aaron ayon sa nagsalita sa kanya ni Moses, at tumakbo sa kapulungan, at nagsimula na ang salot sa bayan, at naglagay ng insenso at gumawa ng pagtubos para sa

bayan. At tumayo siya sa pagitan ng mga patay at ng mga buhay, at tumigil ang salot. At naging labing-apat na libo at pitong daang patay sa salot, bukod pa sa mga namatay dahil kay Korah. At bumalik si Aaron kay Moises sa pintuan ng tolda ng patotoo, at tumigil ang salot.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at kumuha mula sa kanila ng mga tungkod, isang tungkod bawat angkan ng mga ninuno mula sa lahat ng kanilang mga pinuno, ayon sa kanilang mga angkan ng mga ninuno, labindalawang tungkod, at isulat mo ang pangalan ng bawat isa sa kanyang tungkod. At ang pangalan ni Aaron ay isulat sa ibabaw ng tungkod ni Levi, sapagkat iisa ang tungkod na kanilang ibibigay ayon sa lipi ng bahay ng kanilang mga ninuno. At ilalagay mo ang mga iyon sa loob ng tolda ng patotoo, sa tapat ng patotoo, kung saan ako ay magpapakikilala sa iyo doon. At ang taong aking pipiliin, ang kanyang tungkod ay bubuklakin, at aalisin ko mula sa akin ang pagrereklamo ng mga anak ng Israel na kanilang ipinagsasabi laban sa inyo.

At nagsalita si Moises sa mga anak ng Israel, at binigyan siya ng lahat ng kanilang mga pinuno ng tungkod—isang tungkod para sa bawat pinuno, ayon sa kanilang mga angkan ng mga ama—labindalawang tungkod, at ang tungkod ni Aaron ay nasa gitna ng kanilang mga tungkod. At inilagay ni Moises ang mga tungkod sa harap ng Panginoon sa loob ng tolda ng patotoo. At nangyari nang sumunod na araw, pumasok sina Moises at Aaron sa loob ng tolda ng patotoo, at narito, sumibol ang tungkod ni Aaron para sa sambahayan ni Levi, naglabas ng usbong, namukadkad ng mga bulaklak, at nagbunga ng mga nuwes. At inilabas ni Moises ang lahat ng mga tungkod mula sa harapan ng Panginoon patungo sa

lahat ng mga anak ng Israel, at nakita nila, at kinuha ng bawat isa ang kaniyang tungkod.

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Ilagay ang tungkod ni Aaron sa harap ng mga patotoo upang ingatan, bilang tanda sa mga anak ng mga suwail, at tumigil na ang kanilang pag-reklamo laban sa akin, upang hindi sila mamatay. At ginawa ni Moises at Aaron ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises, ganoon nga ang ginawa nila. At sinabi ng mga anak ng Israel kay Moises, Narito, kami ay natutupok, kami ay nawasak, kami ay nasisira. Lahat ng humahawak sa tabernakulo ng Panginoon ay namamatay, hanggang sa wakas ay mamatay din tayo?

18

At sinabi ng Panginoon kay Aaron, Ikaw at ang iyong mga anak at ang sambahayan ng iyong ama ay tatatanggapin ang mga kasalanan ng mga banal na bagay, at ikaw at ang iyong mga anak ay tatatanggapin ang mga kasalanan ng inyong pagkasaserdote. At ang iyong mga kapatid na tribo ni Levi, ang bayan ng iyong ama, ay dalhin mo sa iyong sarili, at hayaan silang sumama sa iyo, at hayaan silang maglingkod sa iyo, at ikaw at ang iyong mga anak na kasama mo ay nasa harapan ng tolda ng patotoo. At sila ay magbabantay ng iyong mga bantayan, at ng mga bantayan ng tolda. Maliban sa mga banal na sisidlan, at sa altar, hindi sila lalapit, at hindi sila mamamatay, at ang mga ito at kayo. At sila ay idadagdag sa iyo, at sila ay magbabantay ng mga bantay ng tolda ng patotoo, ayon sa lahat ng mga paglilingkod ng tolda, at ang dayuhan ay hindi lalapit sa iyo. At kayo ay iingat ng mga bantay ng mga banal na bagay at ng mga bantay ng altar, at hindi magkakaroon ng galit sa mga anak ng Israel. At ako ay kumuha ng inyong mga kapatid na mga Levita mula sa gitna ng mga anak ng

Israel bilang kaloob na ibinigay sa Panginoon, upang maglingkod sa mga paglilingkod ng tolda ng patotoo. At ikaw at ang iyong mga anak na kasama mo ay iingatan ninyo ang inyong pagka-saserdote, ayon sa lahat ng paraan ng altar, at ang nasa loob ng tabing, at maglilingkod kayo sa mga paglilingkod na kaloob ng inyong pagka-saserdote, at ang dayuhang lumalapit ay mamamatay.

At nagsalita ang Panginoon kay Aaron, at narito, ako ay nagbigay sa inyo ng pag-iingat ng mga unang bunga mula sa lahat ng mga pinabanal sa akin ng mga anak ng Israel; sa iyo ko ibinigay ang mga ito bilang parangal, at sa iyong mga anak na kasama mo, bilang batas na walang hanggan. At ito ay magiging sa inyo mula sa mga pinabanal na banal na mga handog, mula sa lahat ng kanilang mga kaloob, at mula sa lahat ng kanilang mga hain, at mula sa lahat ng kanilang pagsalangsang, at mula sa lahat ng kanilang mga kasalanan—kung gaano karami ang ibinibigay nila pabalik sa akin mula sa lahat ng mga banal na bagay—sa iyo magiging ito at sa iyong mga anak. Sa banal ng mga banal kakainin ninyo ang mga iyon. Bawat lalaki ay kakain ng mga iyon —ikaw at ang iyong mga anak na lalaki. Banal ito sa iyo.

At ito ay magiging sa inyo ang unang bunga ng kanilang mga kaloob, mula sa lahat ng mga handog ng mga anak ng Israel. Sa iyo ay ibinigay ko ang mga ito, at sa iyong mga anak na lalaki at sa iyong mga anak na babae na kasama mo, bilang walang hanggang batas. Ang sinumang malinis sa iyong sambahayan ay kakain ng mga ito.

Lahat ng unang bunga ng langis, at lahat ng unang bunga ng alak, ang unang bunga ng butil nila, gaano man karami ang kanilang ibigay sa Panginoon, sa iyo ko ibinigay ang mga iyon.

Ang lahat ng unang bunga na gaano man karami sa kanilang lupain, gaano man karami ang kanilang dadalhin sa Panginoon, ay magiging sa iyo; ang bawat taong malinis sa iyong bahay ay kakain nito.

Bawat bagay na inilaan sa mga anak ng Israel ay magiging sa iyo. At ang bawat pagbubukas ng bahay-bata mula sa lahat ng laman, gaano man karami ang inaalok sa Panginoon mula sa tao hanggang sa hayop, ay magiging sa iyo, pero sa pamamagitan ng tubos itutubus ang mga panganay ng mga tao, at ang mga panganay ng mga hayop na marumi ay tutubusin mo. At ang kanyang pagtubos, mula sa isang buwan gulang, ang paghahalaga ay limang siklo, ayon sa banal na siklo na dalawampung obol. Maliban sa mga panganay na guya at mga panganay na tupa at mga panganay na kambing, hindi mo sila dapat tubusin, sapagkat banal ang mga ito. Ang kanilang dugo ay ibubuhos mo sa altar, at ang taba ay iaalay mo bilang handog na may mabangong amoy sa Panginoon.

At ang karne ay magiging sa iyo, gaya ng dibdib ng handog na itinaas at ng kanang braso, ay magiging sa iyo. Bawat handog ng mga banal na bagay, gaano man karami kung ilaan ng mga anak ng Israel sa Panginoon, ibinigay ko sa iyo at sa iyong mga anak na lalaki at sa iyong mga anak na babae na kasama mo, isang batas na walang hanggan; ito ay isang tipan ng asin na walang hanggan sa harap ng Panginoon, para sa iyo at sa iyong binhi pagkatapos mo.

At nagsalita ang Panginoon kay Aaron, Sa lupain nila ay hindi ka mamanahin, at walang bahagi para sa iyo sa kanila, sapagkat ako ang iyong bahagi at mana mo sa gitna ng mga anak ng Israel.

At sa mga anak ni Levi, narito, ibinigay ko ang lahat ng ikapu sa Israel bilang mana kapalit ng kanilang mga ministeryo, dahil sila ay nangunguna ng ministeryo sa tolda ng patotoo. At hindi na lalapit pa ang mga anak ng Israel sa tolda ng patotoo upang kunin ang kasalanang nakamamatay. At maglilingkod ang Levita, siya mismo, ng paglilingkod ng tolda ng patotoo, at sila ay kukuha ng mga kasalanan nila, batas na walang hanggan sa mga henerasyon nila, at sa gitna ng mga anak ng Israel hindi sila magmamana ng mana. Dahil ang mga ikapu ng mga anak ng Israel, gaano man karami kung kanilang ihiwalay para sa Panginoon bilang handog, ay ibinigay ko sa mga Levita bilang kanilang mana, kaya sinabi ko sa kanila na sa gitna ng mga anak ng Israel ay hindi sila magmamana ng mana.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, At sa mga Levita ikaw ay magsasalita, at ikaw ay magsasabi sa kanila: Kung kayo ay tumanggap mula sa mga anak ng Israel ng ikapu na ibinigay ko sa inyo mula sa kanila bilang pamana, at kayo ay maghihiwalay mula dito ng handog para sa Panginoon, ikapu mula sa ikapu. At ibilang sa inyo ang inyong mga handog gaya ng butil mula sa giikan, at handog mula sa pisaan ng ubas. Ganito kayo magtatalaga ng mga ito mula sa lahat ng mga handog ng Panginoon, mula sa lahat ng inyong mga ikapu na inyong tatanggapin mula sa mga anak ng Israel, at kayo ay magbibigay mula sa mga ito ng handog sa Panginoon kay Aaron ang pari. Mula sa lahat ng inyong mga kaloob, kayo ay maghihiwalay ng handog para sa Panginoon, o mula sa lahat ng mga unang bunga, ang banal na bahagi nito. At sasabihin mo sa kanila, kapag kayo ay kumuha ng mga unang bunga mula dito, ito ay ibilang sa mga Levita bilang ani mula sa giikan, at bilang ani mula sa pisaan ng ubas. At kakain kayo nito sa bawat lugar, kayo at ang inyong mga sambahayan, sapagkat ito ay gantimpala sa inyo bilang kapalit ng

inyong mga paglilingkod sa tolda ng patotoo. At hindi kayo makakatanggap ng kasalanan dahil dito, kung kayo ay kukuha ng mga unang bunga mula sa kanya, at ang mga banal na bagay ng mga anak ng Israel ay hindi ninyo lalapastanganin, upang hindi kayo mamatay.

19

At nagsalita ang Panginoon kay Moises at kay Aaron, na nagsasabi, Ito ang kautusan ng batas, kung gaano karaming iniutos ng Panginoon, na nagsasabi, Magsalita ka sa mga anak ng Israel, at kunin nila sa iyo ang isang dumalagang bakang pula na walang kapintasan, na walang dungis, at hindi pa kailanman pinasukan ng pamatok. At ibibigay mo ito kay Eleazar na pari, at ilalabas nila ito sa labas ng kampo patungo sa isang malinis na lugar, at papatayin nila ito sa harap niya. At kukuha si Eleazar mula sa dugo nito, at magwiwisik sa harap ng Tolda ng Tipan mula sa dugo nito nang pitong ulit. At susunugin nila ito sa harap niya, at ang balat at ang mga karne nito at ang dugo nito kasama ang dumi nito ay susunugin. At kukuha ang pari ng kahoy na sedar, at isopo, at pula, at ihahagis nila sa gitna ng sunog ng dumalagang baka.

At huhugasan ng pari ang kaniyang mga kasuutan, at maliligo siya ng kaniyang katawan sa tubig, at pagkatapos nito ay papasok siya sa kampo, at magiging marumi ang pari hanggang gabi. At ang nasusunog nito ay maglalaba ng kanyang mga damit, at maliligo ng kanyang katawan, at magiging marumi hanggang gabi. At magtitipon ang malinis na tao ng abo ng dumalagang baka, at ilalagay ito sa labas ng kampo sa malinis na lugar, at magiging para sa kapisanan ng mga anak ng Israel na itago, tubig ng pagwiwisik na paglilinis ito. At ang nangtitipon ng mga abo ng

dumalagang baka ay maglalaba ng kanyang mga kasuutan, at magiging marumi hanggang gabi, at ito ay magiging walang hanggang batas sa mga anak ng Israel at sa mga dayuhang naninirahan.

Ang humahawak sa patay na kaluluwa ng tao ay magiging marumi ng pitong araw. Siya ay magpapalinis sa ikatlong araw at sa ikapitong araw, at magiging malinis. Ngunit kung hindi siya naglinis sa ikatlong araw at sa ikapitong araw, hindi siya magiging malinis. Ang sinumang humahawak sa namatay na tao, kung siya ay mamatay at hindi malilinis, ay dumungis sa tolda ng Panginoon, at ang kaluluwa na iyon ay lilipulin mula sa Israel, sapagkat ang tubig ng paglilinis ay hindi winisik sa kaniya, siya ay marumi, at ang kanyang karumihan ay nasa kaniya pa rin. At ito ang batas: kung ang isang tao ay mamatay sa loob ng bahay, lahat ng pumapasok sa bahay, at lahat ng nasa loob ng bahay, ay magiging marumi sa loob ng pitong araw. At bawat sisidlang nakabukas na walang taling nakatali sa ibabaw nito, marumi. At bawat sinumang hahawak sa ibabaw ng parang ng isang taong napatay o patay o buto ng tao o libingan, magiging marumi ng pitong araw.

At kukuha sila para sa marumi mula sa abo ng sinunog na handog para sa paglilinis, at bubuhusan nila ito ng tubig na buhay sa loob ng sisidlan. At kukuha ng hyssop, at isasawsaw sa tubig ang malinis na lalaki, at iwiwisik sa bahay, at sa mga sisidlan, at sa mga taong naroroon, gaano man karami, at sa sinumang nakahawak ng buto ng tao, o ng sugatan, o ng patay, o ng libingan. At magwiwisik ang malinis sa marumi sa ikatlong araw at sa ikapitong araw, at siya ay dadalisayin sa ikapitong araw, at maglalaba ng kanyang mga damit, at maliligo sa tubig, at marumi pa rin siya hanggang gabi. At ang taong nadungisan, at hindi

nilinis, pupuksuhin ang kaluluwa niyang iyon mula sa gitna ng kapulungan, sapagkat dinungisan niya ang mga banal ng Panginoon, dahil ang tubig ng pagwiwisik ay hindi niwisikan sa kaniya, marumi siya. At magiging sa inyo batas na walang hanggan, at ang nagwiwisik ng tubig ng paglilinis ay maglalaba ng kaniyang mga damit, at ang humahawak ng tubig ng paglilinis ay magiging marumi hanggang gabi. At lahat ng kung ano man na mahawakan ng marumi, magiging marumi, at ang kaluluwa na humahawak, magiging marumi hanggang gabi.

20

At dumating ang mga anak ng Israel, ang buong kongregasyon, sa ilang ng Sin, sa unang buwan, at nanatili ang bayan sa Kadesh, at namatay doon si Miriam, at inilibing doon. At walang tubig ang kapulungan, at sila ay nagtipon laban kay Moises at kay Aaron. At nag-away ang mga tao kay Moises, na nagsasabi, Sana namatay na kami sa pagkawasak ng aming mga kapatid sa harap ng Panginoon. At bakit ninyo dinala ang kapulungan ng Panginoon sa ilang na ito upang patayin kami at ang aming mga hayop? At bakit ito? Iniakyat ninyo kami mula sa Ehipto upang dumating sa masamang lugar na ito, isang lugar kung saan walang itinataniman, walang mga puno ng igos, walang mga ubasan, walang mga granada, at walang tubig upang inumin.

At dumating sina Moises at Aaron mula sa harapan ng kapulungan patungo sa pintuan ng tolda ng patotoo, at nagpatirapa sila, at napakita sa kanila ang kaluwalhatian ng Panginoon. At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Kunin mo ang iyong tungkod, at tipunin mo ang kapisanan, ikaw at si Aaron na iyong kapatid, at magsalita kayo sa bato sa harap nila, at magbibigay ito ng tubig, at ilalabas ninyo sa kanila ang

tubig mula sa bato, at paiinumin ninyo ang kapisanan at ang kanilang mga hayop. At kinuha ni Moises ang tungkod na nasa harapan ng Panginoon, ayon sa inutos ng Panginoon. At tinipon ni Moises at Aaron ang kapisanan sa harap ng bato, at sinabi niya sa kanila, Makinig kayo sa akin, kayong mga suwail! Hindi ba mula sa batong ito ilalabas namin sa inyo ang tubig? At itinaas ni Moises ang kanyang kamay, hinampas ang bato ng tungkod nang dalawang beses, at lumabas ang maraming tubig, at uminom ang kapisanan at ang kanilang mga hayop. At sinabi ng Panginoon kay Moises at Aaron, Dahil hindi kayo nagtiwala upang banal-banalan ako sa harap ng mga anak ng Israel, dahil dito hindi ninyo dadalhin ang kapulungang ito sa lupaing ibinigay ko sa kanila. Ito ang tubig ng Pagtutol, sapagkat nag-alipusta ang mga anak ng Israel sa harap ng Panginoon, at siya ay pinabanal sa kanila.

At nagpadala si Moises ng mga mensahero mula sa Kades tungo sa hari ng Edom, na nagsasabi, Mga bagay na ito ay sinasabi ng kapatid mong Israel: Ikaw ay nakakaalam ng lahat ng paghihirap na nakatagpo sa amin. At bumaba ang aming mga ama sa Ehipto, at nanirahan kami sa Ehipto ng mahabang panahon, at pinahirapan kami ng mga Ehipsiyo at ang aming mga ama. At kami ay sumigaw sa Panginoon, at nakinig ang Panginoon sa aming tinig, at nagpadala ng anghel na naglabas sa amin mula sa Ehipto, at ngayon kami ay nasa lungsod ng Kades, sa bahagi ng iyong mga hangganan. Dadaan kami sa iyong lupain, hindi kami dadaan sa mga bukid, ni sa mga ubasan, ni iinom ng tubig mula sa iyong balon. Lalakad kami sa daang hari, hindi kami liliko pakanan o pakaliwa, hanggang sa makaraos kami sa iyong mga hangganan. At sinabi sa kaniya ng Edom, Hindi ka dadaan sa pamamagitan ko, kung hindi, sa digmaan ako lalabas upang salubungin ka. At sinabi nila sa kanya ng mga anak ng Israel, Dadaan kami sa tabi ng bundok. Kung iinumin ko at ng aking mga

hayop ang iyong tubig, magbabayad ako sa iyo. Pero ang bagay na ito ay walang kabuluhan—dadaan lang kami sa tabi ng bundok. Ngunit sinabi niya, Hindi ka dadaan sa pamamagitan ko, at lumabas ang Edom upang salubungin siya na may malaking karamihan, at may malakas na kamay. At hindi pumayag ang Edom na bigyan ng daan ang Israel na dumaan sa kaniyang mga hangganan, at lumiko ang Israel palayo sa kaniya. At umalis sila mula sa Kadesh, at dumating ang mga anak ng Israel, ang buong kapulungan, sa bundok ng Hor.

At sinabi ng Panginoon kay Moises at Aaron sa bundok ng Hor sa mga hangganan ng lupain ng Edom, na nagsasabi, Idagdag si Aaron sa kanyang bayan, sapagkat hindi kayo makapapasok sa lupaing ibinigay ko sa mga anak ng Israel, dahil pinagalit ninyo ako sa tubig ng alipusta. Kunin si Aaron at si Eleazar na kanyang anak, at iahon sila sa bundok ng Hor, sa harap ng buong kapulungan. At hubaran si Aaron ng kanyang damit na pang-relihiyon, at isuot ito kay Eleazar na kanyang anak, at si Aaron, pagkatapos maidagdag, ay mamatay doon. At ginawa ni Moises ayon sa iniutos ng Panginoon sa kanya, at iniahon niya siya sa bundok ng Hor, sa harap ng buong kapulungan, At hinubaran si Aaron ng kanyang mga kasuutan, at isinuot ang mga ito kay Eleazar na kanyang anak na lalaki, at namatay si Aaron sa tuktok ng bundok, at bumaba si Moses at si Eleazar mula sa bundok. At nakita ng buong kapulungan na namatay si Aaron, at umiyak para kay Aaron ng tatlumpung araw ang buong sambahayan ng Israel.

21

At narinig ng Canaanite na hari ng Arad na naninirahan sa ilang na dumating ang Israel sa daang Atharein, at nakipaglaban siya sa Israel, at kumuha ng mga bihag mula sa kanila. At

nanalangin ang Israel ng isang panata sa Panginoon at sinabi, Kung ibibigay mo sa akin ang bayang ito sa ilalim ng aking kapangyarihan, lubos kong wawasakin sila at ang kanilang mga lungsod. At dininig ng Panginoon ang tinig ng Israel, at ibinigay niya ang mga Cananeo sa ilalim ng kanilang kapangyarihan, at itinalaga niya sila sa pagkawasak, at ang kanilang mga lungsod, at tinawag nila ang pangalan ng lugar na iyon na Anatema.

At nagsialis mula sa Hor ng bundok, sa daang patungo sa Pulang Dagat, pinaligiran nila ang lupain ng Edom, at nawalan ng loob ang bayan sa daan. At nagsalita laban ang mga tao sa Diyos at kay Moises, na nagsasabi, Bakit ito? Inilabas mo kami mula sa Ehipto upang patayin sa ilang? Sapagkat walang tinapay ni tubig, at ang aming kaluluwa ay nasuklam sa tinapay na walang-halaga na ito. At nagpadala ang Panginoon sa bayan ng mga nakamamatay na ahas, at kinagat nila ang bayan, at namatay ang maraming tao sa mga anak ng Israel. At pagdating ng bayan kay Moises, sinabi nila, Nagkasala kami, sapagkat nagsalita kami laban sa Panginoon at laban sa iyo. Manalangin ka nga sa Panginoon upang alisin niya sa amin ang ahas. At nanalangin si Moises sa Panginoon tungkol sa bayan, at sinabi ng Panginoon kay Moises, Gumawa ka para sa iyong sarili ng ahas, at ilagay mo ito sa ibabaw ng isang tanda, at mangyayari na kung kagatin ng ahas ang isang tao, ang lahat ng nakagat na makakita nito ay mabubuhay. At gumawa si Moises ng ahas na tanso, at itinayo niya ito sa ibabaw ng tanda, at nangyari na kapag kinagat ng ahas ang tao, at tumingin siya sa ahas na tanso, ay nabuhay siya.

At umalis ang mga anak ng Israel at nagkampo sa Oboth. At pagkatapos umalis mula sa Oboth, nagkampo sila sa Achalga na mula sa kabila sa ilang, na nasa harapan ng Moab, sa silangan ng araw. At mula doon sila umalis, at nagkampo sila sa lambak ng

Zared. At mula roon, sila ay naglakbay at nagkampo sa kabilang dako ng Arnon sa ilang, ang bahaging umuusli mula sa mga hangganan ng mga Amorreo, sapagkat ang Arnon ay hangganan ng Moab, sa pagitan ng Moab at ng Amorreo. Dahil dito, sinasabi sa aklat: Sinunog ng digmaan ng Panginoon ang Zahab, at ang mga batis ng Arnon. At ang mga batis na umaagos ay itinalaga upang patuluyin si Er, at ito ay idinagdag sa mga hangganan ng Moab.

At mula doon ang balon, itong balon na sinabi ng Panginoon kay Moses, Tipunin mo ang bayan, at bibigyan ko sila ng tubig na inumin. Noon umawit ang Israel ng awit na ito tungkol sa balon: Magsimula kayo, O balon, Hinukay ito ng mga pinuno, kinuha ito ng mga hari ng mga bansa sa kanilang kaharian, nang sila'y mamahala. At mula sa balon papunta sa Manthanaein, at mula sa Manthanaein papunta sa Naaliel, at mula sa Naaliel papunta sa Bamoth, at mula sa Bamoth papunta sa Ianin, na nasa kapatagan ng Moab, mula sa tuktok ng hinukay, na tumitingin sa harap ng ilang.

At nagsugo si Moises ng mga matatanda tungo kay Sihon na hari ng mga Amorites, ng mapayapang salita, na nagsasabi, Dadaan kami sa iyong lupain, sa daan kami lalakad, hindi kami liliko ni sa bukid ni sa ubasan. Hindi kami iinom ng tubig mula sa iyong balon, sa daang hari kami dadaan, hanggang makaraos kami sa iyong mga hangganan. At hindi binigyan ni Sihon ang Israel na dumaan sa kaniyang mga hangganan, at tinipon ni Sihon ang lahat niyang bayan, at lumabas upang makipaglaban sa Israel sa ilang, at dumating sa Jahaz, at nakipaglaban siya sa Israel. At sinaktan siya ng Israel sa pamamagitan ng espada, at kinuha ang kanyang lupain, mula Arnon hanggang Jabbok, hanggang sa mga anak ng Ammon, sapagkat ang Jazer ay hangganan ng mga anak

ng Ammon. At kinuha ng Israel ang lahat ng mga lungsod na ito, at nanirahan ang Israel sa lahat ng mga lungsod ng mga Amoreo, sa Hesbon, at sa lahat ng mga nakahangganan nito. Sapagkat ang Heshbon ay lungsod ni Sihon na hari ng mga Amorita, at siya ay nakipaglaban sa hari ng Moab noong una, at kinuha nila ang lahat niyang lupain, mula Aroer hanggang Arnon. Dahil dito, sasabihin ng mga tagalutas ng enigma, Pumarito kayo sa Heshbon, upang maitayo at maihanda ang lungsod ni Sihon, Sapagkat lumabas ang apoy mula sa Hesbon, ang ningas mula sa lungsod ni Sihon, at nilamon hanggang sa Moab, at nilunok ang mga haligi ng Arnon. Woe sa iyo, Moab! Nawasak ka, bayang Chemosh! Ibinigay ang kanilang mga anak na lalaki upang maligtas, at ang kanilang mga anak na babae ay mga bihag sa hari ng mga Amorites na si Sihon. At ang kanilang binhi ay mawawasak, mula Hesbon hanggang Daibon, at ang mga babae ay nagpasindi pa rin ng apoy sa ibabaw ng Moab.

Nanirahan naman ang Israel sa lahat ng mga lungsod ng mga Amoreo. At ipinadala ni Moises upang tiktikan ang Jazer, at sinakop nila ito at ang mga nayon nito, at itinaboy nila ang Amorreo na naninirahan doon. At pagkabalik, umakyat sila sa daang papunta sa Bashan, at lumabas si Og na hari ng Bashan upang salubungin sila, at ang lahat niyang bayan para makipaglaban sa Edrei. At sinabi ng Panginoon kay Moses, Huwag kang matakot sa kanya, sapagkat sa iyong mga kamay ko siya ibinigay, at ang lahat niyang bayan, at ang lahat niyang lupain, at gagawin mo sa kanya gaya ng ginawa mo kay Sihon na hari ng mga Amoreo, na tumira sa Heshbon. At sinaktan nila siya at ang kaniyang mga anak, at ang buong bayan niya, hanggang sa walang naiwan sa kaniya na nakaligtas, at minana nila ang kaniyang lupain.

22

At naglakbay ang mga anak ng Israel at nagkampo sa kanluran ng Moab malapit sa Jordan sa tapat ng Jericho. At nakita ni Balak na anak ni Zippor ang lahat ng ginawa ni Israel sa mga Amorite, At lubhang natakot ang Moab sa bayan dahil sila ay marami, at nasuklam ang Moab dahil sa mga anak ng Israel. At sinabi ng Moab sa kapulungan ng matatanda ng Midian, Ngayon, didilaan ng kongregasyong ito ang lahat ng nasa palibot natin, gaya ng pagdila ng guya sa mga luntiang bagay mula sa kapatagan. At si Balak na anak ni Zippor, hari ng Moab, ay nandoon noong panahong iyon. At nagpadala siya ng mga sugo kay Balaam na anak ni Beor sa Pethor, na nasa tabi ng ilog sa lupain ng mga anak ng kaniyang bayan, upang tawagin siya, na nagsasabi, Narito, may bayang lumabas mula sa Ehipto, at narito, tinakpan nito ang ibabaw ng lupa, at sila ay nakaupo malapit sa akin. At ngayon, halika rito at sumpain mo para sa akin ang bayang ito, sapagkat malakas ang mga ito kaysa sa amin, kung sakaling makakaya nating saktan sila at itaboy ko sila mula sa lupaing ito, dahil alam ko na yaong iyong pinagpala ay pinagpala, at yaong iyong sinumpa ay nasumpa. At pumunta ang kapulungan ng matatanda ng Moab at ang kapulungan ng matatanda ng Midian, at ang mga hula ay nasa kanilang mga kamay, at dumating sila kay Balaam, at sinabi nila sa kanya ang mga salita ni Balak. At sinabi niya sa kanila, Manatili kayo dito sa gabi, at sasagutin ko kayo tungkol sa mga bagay na sasabihin ng Panginoon sa akin. At nanatili ang mga pinuno ng Moab kay Balaam.

At dumating ang Diyos kay Balaam, at sinabi sa kanya, Ano ang mga taong ito na nasa iyo? At sinabi ni Balaam sa Diyos, Si Balak na anak ni Zippor, hari ng Moab, ay ipinadala sila sa akin, na nagsasabi, Narito, isang bayan ay lumabas mula sa Ehipto at

tinakpan ang paningin ng lupa, at sila ay umupo malapit sa akin. Ngayon, halika at sumpain mo siya para sa akin, kung sakaling makakaya kong paluin siya at itaboy siya mula sa lupain. At sinabi ng Diyos kay Balaam, Hindi ka pupunta kasama nila, ni susumpain mo ang bayan, sapagkat sila ay pinagpala. At nang bumangon si Balaam kinaumagahan, sinabi niya sa mga pinuno ni Balak, Bumalik kayo sa inyong panginoon, hindi ako pinayagan ng Diyos na sumama sa inyo. At pagkatapos bumangon, ang mga pinuno ng Moab ay dumating kay Balak at nagsabi, Hindi nais ni Balaam na pumunta kasama namin.

At nagdagdag pa si Balak ng pagpapadala ng mas maraming pinuno, at mas marangal kaysa sa mga ito. At dumating sila kay Balaam, at sinabi nila sa kanya, Ang mga bagay na ito ay sinasabi ni Balak na anak ni Zippor: Hinihiling ko sa iyo na huwag kang mag-atubiling pumunta sa akin. Pararangalan nga kita nang marangal, at anumang sabihin mo ay gagawin ko para sa iyo, kaya halika rito at sumpain mo para sa akin ang bayang ito. At sumagot si Balaam at sinabi sa mga pinuno ni Balak, Kung bibigyan ako ni Balak ng puno niyang bahay ng pilak at ginto, hindi ko makakaya na lumabag sa salita ng Panginoon na Diyos, upang gawin ito, maliit man o malaki, sa aking isip. At ngayon, manatili rin kayo dito sa gabing ito, at malalaman ko kung ano pa ang idadagdag ng Panginoon na sasabihin sa akin. At dumating ang Diyos kay Balaam sa gabi, at sinabi sa kanya, Kung ang mga taong ito ay narito upang tawagin ka, bumangon at sumunod sa kanila, ngunit ang salitang aking sasabihin sa iyo, ito ang iyong gagawin.

At pagkabangon ni Balaam sa umaga, siya ay nag-saddle ng kaniyang asno, at pumunta kasama ng mga pinuno ng Moab. At nagalit nang husto ang Diyos dahil pumunta siya, at bumangon ang anghel ng Diyos upang salungatin siya, at siya ay nakasakay

na sa kaniyang asno, at ang kaniyang dalawang alipin ay kasama niya. At nang makita ng asno ang anghel ng Diyos na nakatayo sa daan, at ang espada ay nakabunot sa kanyang kamay, lumiko ang asno mula sa daan at pumunta sa kapatagan, at hinampas niya ang asno ng kanyang pamalo upang patnubayan ito sa daan.

At tumayo ang anghel ng Diyos sa mga tudling ng ubasan, may bakod sa magkabilang panig, At nang makita ng asno ang anghel ng Diyos, idiniin nito ang sarili sa pader at naipit ang paa ni Balaam sa pader, kaya nagpatuloy pa siyang hampasin ito.

At muling lumitaw ang anghel ng Diyos, at pagkaalis ay tumayo sa isang makitid na lugar, kung saan walang pagkakataong lumiko pakanan o pakaliwa. At nang makita ng asno ang anghel ng Diyos, umupo ito sa ilalim ni Balaam, at nagalit si Balaam, at hinampas niya ang asno gamit ang tungkod. At binuksan ng Diyos ang bibig ng asno, at sinabi nito kay Balaam, Ano ang ginawa ko sa iyo, at pinalo mo ako nang ikatlong beses na ito? At sinabi ni Balaam sa asno, Dahil nanlibak ka sa akin, at kung mayroon akong espada sa kamay, matagal na sana kitang tinaga. At sinabi ng asno kay Balaam, Hindi ba ako ang iyong asno na iyong sinasakyan mula sa iyong kabataan hanggang sa araw na ito? Kailanman ba akong gumawa sa iyo ng ganito? At sumagot siya, Hindi. Inihayag ng Diyos ang mga mata ni Balaam, at nakita niya ang anghel ng Panginoon na nakatayo salungat sa daan, at ang espada na nakabunot sa kamay nito, at yumuko siya at sumamba nang nakasubsob. At sinabi sa kaniya ng anghel ng Diyos, Bakit mo hinampas ang iyong asno nang makatatlo na? Narito, lumabas ako upang salungatin ka, sapagkat ang iyong daan ay hindi matuwid sa harap ko, at nang makita ako ng asno, lumiko siya palayo sa akin nang makatatlo na ito. At kung hindi siya lumiko, ikaw sana ay pinatay ko ngayon, at siya naman ay

nailigtas ko sana. At sinabi ni Balaam sa anghel ng Panginoon, Nagkasala ako, sapagkat hindi ko alam na ikaw ay tumutol sa akin sa daan upang salubungin ako, at ngayon kung hindi ka sasang-ayon, babalik ako. At sinabi ng anghel ng Diyos kay Balaam, Sumama ka sa mga tao, maliban sa salitang sasabihin ko sa iyo, ito ay ingatan mong sabihin. At pumunta si Balaam kasama ng mga pinuno ni Balak.

At nang marinig ni Balak na dumating si Balaam, lumabas siya upang salubungin ito, patungo sa lungsod ng Moab, na nasa mga hangganan ng Arnon, na mula sa bahagi ng mga hangganan. At sinabi ni Balak kay Balaam, Hindi ba ako nagpadala sa iyo upang tawagin ka? Bakit hindi ka pumunta sa akin? Tunay na hindi ba ako makakapagbigay ng karangalan sa iyo? At sinabi ni Balaam kay Balak, Narito, dumating ako sa iyo ngayon. Makakasalita ba ako ng kahit ano? Ang salitang ilalagay ng Diyos sa aking bibig, iyan ang aking sasabihin. At pumunta si Balaam kasama si Balak, at dumating sila sa mga lungsod ng mga nayon. At nag-alay si Balak ng mga tupa at mga guya, at nagpadala kay Balaam at sa mga pinunong kasama niya. At nangyari nang umaga, at pagkatapos kunin ni Balak si Balaam, iniahon niya siya sa haligi ni Baal, at ipinakita niya sa kanya mula roon ang isang bahagi ng bayan.

23

At sinabi ni Balaam kay Balak, Itayo mo sa akin dito ang pitong mga altar, at ihanda mo sa akin dito ang pitong mga guya at pitong mga tupa. At ginawa ni Balak ang paraang sinabi sa kanya ni Balaam, at nag-alay ng guya at tupa sa altar. At sinabi ni Balaam kay Balak, Tumayo ka sa iyong handog, at pupunta ako kung sakaling magpapakita sa akin ang Diyos sa pagkikita, at ang

salitang ipakikita niya sa akin, ihahayag ko sa iyo, at tumayo si Balak sa kaniyang handog. At si Balaam ay pumunta upang magtanong sa Diyos, at siya ay pumunta nang tuwid, at ang Diyos ay nagpakita kay Balaam, at sinabi sa kaniya, Balaam, ang pitong mga altar ay aking inihanda, at inihandog ko ang guya at tupa sa altar. At inilagay ng Diyos ang salita sa bibig ni Balaam, at sinabi niya, pagkatapos bumalik kay Balak, Ganito ang iyong sasabihin. At siya ay humarap sa kaniya, at siya naman ay nakatayo sa ibabaw ng kaniyang mga handog na susunugin, at lahat ng mga pinuno ng Moab ay kasama niya, at dumating ang espiritu ng Diyos sa kaniya. At matapos kunin ang kanyang talinghaga, sinabi niya, Mula sa Mesopotamia ay ipinatawag ako ni Balak na hari ng Moab mula sa mga bundok sa silanganan, na nagsasabi, Halika at sumpain mo para sa akin si Jacob, at halika at sumpain mo para sa akin si Israel. Paano ko pagpapalain ang hindi pinagpapala ng Panginoon? O paano ko susumpain ang hindi sinusumpa ng Diyos? Sapagkat mula sa tuktok ng mga bundok makikita ko siya, at mula sa mga burol masusdan ko siya, narito ang bayang nag-iisa ay maninirahan, at sa gitna ng mga bansa ay hindi siya ibibilang. Sino ang nagperpekto sa binhi ni Jacob, at sino ang bibilang sa mga angkan ng Israel? Mamatay nawa ang aking kaluluwa sa mga kaluluwa ng matuwid, at maging ang aking binhi ay gaya ng binhi ng mga ito.

At sinabi ni Balak kay Balaam, Ano ang ginawa mo sa akin? Para sumpain ang aking mga kaaway tinawag kita, at narito, pinagpala mo sila ng pagpapala. At sinabi ni Balaam kay Balak, Hindi ba anuman ang ilagay ng Diyos sa aking bibig, ito ang iingatan kong sabihin? At sinabi ni Balak sa kaniya, Halika pa rin kasama ako sa ibang lugar mula sa kung saan hindi mo siya makikita mula doon, kundi bahagi lamang niya ang iyong

makikita, ngunit hindi mo makikita silang lahat, at sumpain mo siya para sa akin mula doon.

At dinala niya siya sa bantayan sa bukid na nasa tuktok ng inukit na bato, at nagtayo siya roon ng pitong altar, at nag-alay ng guya at tupa sa altar. At sinabi ni Balaam kay Balak, Tumayo ka sa tabi ng iyong mga handog, ako naman ay pupunta upang tanungin ang Diyos. At nakatagpo ang Diyos si Balaam, at naglagay ng salita sa kaniyang bibig, at sinabi, Bumalik ka kay Balak, at ang mga bagay na ito ay iyong sasalitain. At bumalik siya sa kanya, at siya naman ay nakatayo sa ibabaw ng kanyang handog na susunugin, at lahat ng mga pinuno ng Moab ay kasama niya, at sinabi sa kanya ni Balak, Ano ang sinabi ng Panginoon? At matapos kunin ang kanyang talinghaga, sinabi niya, Bumangon ka, Balak, at makinig ka, magbigay-pansin, saksi, anak ni Zippor. Hindi tulad ng tao ang Diyos na magsinungaling, ni tulad ng anak ng tao na baguhin ang isip. Siya ay nagsabi, hindi ba niya gagawin? Magsasalita siya, at hindi ba niya tutuparin? Narito, tumanggap ako ng utos na magpapala, magpapapala ako, at hindi ko ito babawiin. Hindi magkakaroon ng paghihirap sa Jacob, ni hindi rin makikita ang pagdurusa sa Israel. Ang Panginoon na kanyang Diyos ay kasama niya, at ang kaluwalhatian ng mga pinuno ay nasa kanya. Ang Diyos na naglabas sa kanya mula sa Ehipto ay gaya ng kaluwalhatian ng unicorn sa kanya. Hindi sapagkat mayroon panghuhula sa Jacob, ni panghuhula sa Israel; sa takdang panahon sasabihin kay Jacob at sa Israel kung ano ang gagawin ng Diyos. Masdan, ang bayang ito ay babangon na parang batang leon, at magmamataas na parang leon; hindi ito matutulog hanggang makakain ng biktima at maiinom ang dugo ng mga sugatan.

At sinabi ni Balak kay Balaam, Huwag mo nang sumpain siya para sa akin, ni huwag mo ring pagpalain siya. At sumagot si Balaam at sinabi kay Balak, Hindi ba ako nagsalita sa iyo ng sinasabi, Ang salitang sasabihin ng Diyos, ito ang aking gagawin? At sinabi ni Balak kay Balaam, Halika, dalhin kita sa ibang lugar, kung makalulugod sa Diyos, at sumpain mo siya para sa akin mula roon. At dinala ni Balak si Balaam sa tuktok ng Phogor, na umabot hanggang sa ilang. At sinabi ni Balaam kay Balak, Itayo mo sa akin dito ang pitong altar, at ihanda mo sa akin dito ang pitong guya at pitong tupa. At ginawa ni Balak ayon sa sinabi sa kaniya ni Balaam, at nag-alay siya ng guya at tupa sa altar.

24

At nang makita ni Balaam na mabuti sa harap ng Panginoon na pagpalain ang Israel, hindi na siya pumunta ayon sa nakagawian niya upang salubungin ang mga tanda, at itinuon niya ang kanyang mukha sa ilang. At nang itaas ni Balaam ang kanyang mga mata, nakita niya ang Israel na nakakampo ayon sa kanilang mga tribo, at dumating sa kanya ang espiritu ng Diyos. At matapos kunin ang kaniyang talinghaga, sinabi niya: Sabi ni Balaam na anak ni Beor, sinasabi ng taong tunay na nakakakita Sinasabi niya habang nakaririnig ng mga salita ng Makapangyarihan, na nakakita ng pangitain ng Diyos sa tulog, at nabuksan ang kanyang mga mata. Kay ganda ng iyong tahanan, Jacob, ng iyong mga tolda, Israel, Tulad ng mga lambak na nagbibigay-lilim, at tulad ng mga hardin sa tabi ng ilog, at tulad ng mga tolda na itinayo ng Panginoon, at tulad ng mga sedro sa tabi ng mga tubig. Lalabas ang isang tao mula sa kanyang binhi, at maghahari sa maraming bansa, at ang kaharian ng Gog ay matataas, at ang kanyang kaharian ay lalaki. Ang Diyos ay pinangunahan siya mula sa Ehipto, gaya ng kaluwalhatian ng unikornyo sa kanya. Kakainin

niya ang mga bansang kaaway niya, at susupsupan ang utak ng kanilang mga matatabang bahagi, at sa pamamagitan ng kanyang mga pana ay babaril niya ang mga kaaway. Pagkatapos mahiga, nagpahinga siya na parang leon, at parang batang leon—sino ang magpapabangon sa kanya? Ang mga pumapala sa iyo ay pinagpala, at ang mga sumusumpa sa iyo ay sinumpa.

At nagalit si Balak kay Balaam, at ipinagsama niya ang kanyang mga kamay, at sinabi ni Balak kay Balaam, Upang sumpain ang aking kaaway ay tinawag kita, at narito, sa pagpapala ay pinagpala mo nang ikatlong beses ito. Ngayon nga, tumakas ka na papunta sa iyong lugar. Sinabi ko na papararangalan kita, ngunit ngayon pinagkaitan ka ng Panginoon ng kaluwalhatian. At sinabi ni Balaam kay Balak, Hindi ba at sa mga mensahero mo na iyong isinugo sa akin ay nagsalita ako, sinasabi, Kung ibibigay sa akin ni Balak ang kaniyang bahay na puno ng pilak at ginto, hindi ko makakapagsuway sa salita ng Panginoon upang gumawa ng mabuti o masama ayon sa aking sariling kalooban; anumang sasabihin ng Diyos, iyon ang aking sasabihin. At ngayon, narito, umaalis na ako patungo sa aking lugar. Halika, papayuhan kita kung ano ang gagawin ng bayang ito sa iyong bayan sa huling mga araw.

At pagkatapos kunin ang kanyang talinghaga, sinabi niya,

Sinasabi ni Balaam na anak ni Beor, sinasabi ng lalaking tunay na nakakakita, na nakaririnig ng mga salita ng Diyos, na nakakaalam ng kaalaman mula sa Kataas-taasan, at nakakita ng bisyon ng Diyos sa tulog, nakabukas ang kanyang mga mata. Ipapakita ko sa kanya, at hindi ngayon; pagpapalain ko, at hindi lumalapit. Sisikat ang bituin mula sa Jacob, babangon ang tao mula sa Israel, at dudurugin niya ang mga pinuno ng Moab, at

sasamsamin niya ang lahat ng anak ni Seth. At magiging mana ang Edom, at magiging mana si Esau na kanyang kaaway, at gumawa ang Israel nang may lakas. At bubangon mula kay Jacob, at lilipulin ang naliligtas mula sa lungsod. At nang makita ang Amalek, at kinuha ang kanyang talinghaga, sinabi niya, Simula ng mga bansa ang Amalek, at ang kanilang binhi ay mawawasak. At nang makita ang Kenite, at binigkas ang kanyang talinghaga, sinabi niya, Malakas ang iyong tirahan, at kung ilalagay mo sa bato ang iyong pugad, At kung ang Beor ay maging pugad ng katusuhan, bibilangguin ka ng mga Asirio. At nang makita si Og, at binigkas ang kanyang talinghaga, sinabi niya, O, o! Sino ang mabubuhay kapag ilagay ng Diyos ang mga bagay na ito? At lalabas mula sa kamay ng Kittim, at sasaktan nila ang Assyria, at sasaktan nila ang mga Hebreo, at sila mismo ay magkakaisa na lilipol. At pagkatapos bumangon, si Balaam ay umalis at bumalik sa kanyang lugar, at umalis din si Balak patungo sa kanyang sarili.

25

At tumigil ang Israel sa Shittim, at nadungisan ang bayan sa pakikiapid sa mga anak na babae ng Moab. At tinawag nila sila sa mga handog ng kanilang mga diyus-diyosan, at kumain ang bayan ng kanilang mga handog, at sumamba sila sa kanilang mga diyus-diyosan, At sumamba ang Israel kay Baal peor, at nagalit nang husto ang Panginoon sa Israel. At sinabi ng Panginoon kay Moises, Kunin mo ang lahat ng mga pinuno ng bayan, at ipahalimbawa mo sila sa Panginoon sa harap ng araw, at ang galit ng poot ng Panginoon ay hihiwalay mula sa Israel. At sinabi ni Moises sa mga lipi ng Israel, Patayin ninyo ang bawat isa sa inyo na naging tapat sa Baal peor. At narito, isang lalaki sa mga anak ng Israel, pagdating, dinala ang kanyang kapatid sa babaeng Midianite sa harap ni Moses at sa harap ng buong kapulungan ng

mga anak ng Israel, samantalang sila naman ay umiiyak sa tabi ng pintuan ng tolda ng patotoo. At nang makita ni Finees na anak ni Eleazar na anak ni Aaron ang pari, tumayo siya mula sa gitna ng kapulungan at kumuha ng latigo sa kanyang kamay, Pumasok siya kasunod ng taong Israelita sa silid, at tinusok niya ang pareho, ang taong Israelita at ang babae sa pamamagitan ng sinapupunan niya, at tumigil ang salot mula sa mga anak ng Israel. At umabot sa dalawampu't apat na libo ang namatay sa salot.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Si Phinehas na anak ni Eleazar na anak ni Aaron ang pari ay nagpatigil sa aking galit laban sa mga anak ng Israel, dahil sa kanyang pagsisikap para sa aking karangalan sa gitna nila, at hindi ko nilipol ang mga anak ng Israel sa aking sikap. Ganito ang sinabi ko, narito, ako ay nagbibigay sa kanya ng tipan ng kapayapaan, At magiging sa kanya at sa kanyang binhi kasama niya ang tipan ng walang hanggang pagkasaserdote, bilang kapalit ng kanyang pagiging masigasig sa kanyang Diyos, at gumawa siya ng pagtubos para sa mga anak ng Israel. Ang pangalan naman ng Israelitang lalaking nasaktan, na nasaktan kasama ng Midianite na babae, ay Zambri, anak ni Salmon, pinuno ng sambahayan ng angkan ng mga Simeon. At ang pangalan ng babaeng Midianita na napatay ay Chasbi, anak na babae ni Zur, pinuno ng bansang Ommoth, ng bahay ng pamilya ng Midian.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita ka sa mga anak ng Israel, na iyong sasabihin, Maging kaaway ng mga Madianita at saktan ninyo sila Sapagkat sila ay nangagkakamuhi sa inyo sa pamamagitan ng kadayaan, gaano karami ang kanilang dinaya kayo dahil sa Phogor, at dahil kay Chasbi na anak na babae ng pinuno ng Midian, na kanilang kapatid na babae, na napalo noong araw ng salot dahil sa Phogor.

26

At nangyari pagkatapos ng hampas, at nagsalita ang Panginoon kay Moses at kay Eleazar na pari, na sinasabi, Kunin ang bilang ng buong kongregasyon ng mga anak ng Israel mula dalawampung taong gulang at pataas ayon sa kanilang mga angkan, lahat ng lumalabas upang makipaglaban sa Israel.

At nagsalita si Moses at si Eleazar na pari sa Araboth ng Moab sa tabi ng Jordan malapit sa Jericho, na nagsasabi, mula sa dalawampung taon gulang at pataas, kung anong paraan iniutos ng Panginoon kay Moses, at ang mga anak ng Israel na lumabas mula sa Ehipto, Si Reuben ang panganay ng Israel, at ang mga anak ni Reuben ay si Enoch, at ang bayan ng Enoch; kay Pallu, ang bayan ng Pallu. Kay Asron, ang bayan ng Asronei; kay Charmi, ang bayan ng Charmi. Ito ang mga angkan ni Reuben, at ang bilang nila ay apatnapu't tatlong libo at pitong daan at tatlumpu.

At ang mga anak na lalaki ni Pallu ay si Eliab. At ang mga anak na lalaki ni Eliab, si Namuel, at si Dathan, at si Abiram, ang mga ito ay mga tinawag ng kapulungan, sila ay ang mga bumangon laban kay Moses at kay Aaron sa kapulungan ni Korah, sa paghihimagsik laban sa Panginoon. At matapos buksan ng lupa ang kanyang bibig, nilunok nito sila at si Korah, sa kamatayan ng kanyang kongregasyon, noong nilamon ng apoy ang limampu at dalawang daan, at sila ay naging tanda. Ngunit ang mga anak na lalaki ni Korah ay hindi namatay.

At ang mga anak na lalaki ni Simeon, ang bayan ng mga anak na lalaki ni Simeon: kay Namuel, ang bayan ng mga Namuelita; kay Jamin, ang bayan ng mga Jaminita; kay Jachin, ang bayan ng mga Jachinita; Kay Zara ang bayan ng mga Zarai, kay Saul ang

bayan ng mga Sauli. Ito ang mga tao ni Simeon mula sa kanilang sensus, dalawampu't dalawang libo at dalawang daan.

Ang mga anak ni Juda ay sina Er at Onan, at namatay sina Er at Onan sa lupain ng Canaan. At naging ang mga anak ni Juda ayon sa kanilang mga angkan: kay Sela, ang angkan ng mga Selanita; kay Perez, ang angkan ng mga Perezita; kay Zera, ang angkan ng mga Zeraita. At ang mga anak na lalaki ni Phares ay naging: kay Hezron, ang bayang Asronite; kay Iamun, ang bayang Iamunite. Ito ang mga tao ng Juda ayon sa kanilang pagsusuri, pitumpu't anim na libuhan at limang daan.

At ang mga anak na lalaki ni Issachar ayon sa kanilang mga angkan: kay Tola, ang angkan ng mga Tolaita; kay Phua, ang angkan ng mga Punita, Kay Iasoub, ang bayan ng mga Iasoubi; kay Samram, ang bayan ng mga Samrami. Ito ang mga tao ni Issachar mula sa kanilang sensus, animnapu't apat na libo at apat na raan.

Ang mga anak na lalaki ni Zebulun ayon sa kanilang mga angkan: kay Sered, ang angkan ng mga Seredita; kay Allon, ang angkan ng mga Allonita; kay Allel, ang angkan ng mga Allelita. Ito ang mga tao ng Zebulun mula sa kanilang senso, animnapung libo at limang daan.

Ang mga anak na lalaki ni Gad ayon sa kanilang mga angkan: kay Saphon, ang angkan ng mga Saphonite; kay Haggi, ang angkan ng mga Haggite; kay Shuni, ang angkan ng mga Shunite; Kay Azene, ang bayan ng Azene; kay Addi, ang bayan ng Addi. Kay Arod, ang bayan ng Aroadi; kay Ariel, ang bayan ng Arieli. Ito ang mga tao ng mga anak ni Gad mula sa kanilang bilang, apatnapu't apat na libo at limang daan.

Ang mga anak ni Asher ayon sa kanilang mga angkan: kay Jamin, ang angkan ng mga Jaminita; kay Jesou, ang angkan ng mga Jesouita; kay Baria, ang angkan ng mga Bariaita. Kay Kober, ang bayang Koberi; kay Melchiel, ang bayang Melchieli. At ang pangalan ng anak na babae ni Asher ay Sarai. Ang mga ito ay mga tao ni Asher mula sa kanilang sensus, apatnapu't tatlong libo at apat na daan.

Ang mga anak na lalaki ni Jose ayon sa kanilang mga angkan: si Manases at si Efraim.

Mga anak na lalaki ni Manasseh. Kay Machir, ang bayang Machirite, at si Machir ay naging ama ni Gilead, kay Gilead, ang bayang Gileadite. At ito ang mga anak ni Gilead: si Ahiezer, ang bayan ng mga Achiezerite; kay Cheleg, ang bayan ng mga Chelegite. Kay Esriel, ang bayang Esrieli; kay Shechem, ang bayang Sychemi, Kay Symaer, ang bayan ng mga Symaeri, at kay Opher, ang bayan ng mga Opheri. At kay Salpaad, anak na lalaki ni Opher, ay walang naging mga anak na lalaki, kundi mga anak na babae lamang, at ito ang mga pangalan ng mga anak na babae ni Salpaad: Mala, Noua, Egla, Melcha, at Thersa. Ito ang mga tao ni Manases mula sa kanilang sensus, limampu't dalawang libo at pitong daan.

At ito ang mga anak ni Ephraim: kay Suthala, ang bayang Shuthelahite; kay Taanach, ang bayang Tahanite. Ang mga ito ay mga anak ni Suthala; sa Eden, ang bayan ng Eden. Ang mga ito ang mga bayan ni Efraim mula sa kanilang sensus, tatlumpu't dalawang libo at limang daan; ang mga ito ang mga bayan ng mga anak ni Josef ayon sa kanilang mga bayan.

Ang mga anak na lalaki ni Benjamin ayon sa kanilang mga angkan: kay Bale, ang angkan ng mga Balite; kay Ashbel, ang angkan ng mga Ashbelite; kay Ahiram, ang angkan ng mga Ahiramite.

Kay Sophan, ang bayan ni Sophanes. At naging mga anak ni Bale sina Adar at Noeman; kay Adar, ang bayang Adari, at kay Noeman, ang bayang Noemani. Ito ang mga anak ni Benjamin ayon sa kanilang mga angkan mula sa kanilang sensus, tatlumpu't limang libo at limang daan.

At ang mga anak na lalaki ni Dan ayon sa kanilang mga angkan: kay Shuham, ang bayan ng mga Shuhamite; ito ang mga bayan ni Dan ayon sa kanilang mga angkan. Lahat ng mga tao ng Shuhamites ayon sa kanilang inspeksyon, anim na pu't apat na libo at apat na raan.

Ang mga anak na lalaki ni Naphtali ayon sa kanilang mga angkan: kay Asiel, ang angkan ng mga Jahzeelite; kay Guni, ang angkan ng mga Gunite. Kay Jeser, ang bayang Jeseri; kay Sellem, ang bayang Sellemi. Ito ang mga tao ni Neftali mula sa bilang nila, apatnapung libo at tatlong daan.

Ito ang bilang ng mga anak ng Israel: anim na raang libo at isang libo at pitong daan at tatlumpu.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Sa mga ito hahatiin ang lupa upang magmana ayon sa bilang ng mga pangalan. Sa mga mas marami ay dagdagan mo ang mana, at sa mga mas kakaunti ay bawasan mo ang kanilang mana; sa bawat isa, ayon sa kung paano sila binilang, ibibigay ang kanilang mana. Sa pamamagitan ng mga kapalaran hahatiin ang lupa sa mga

pangalan; ayon sa mga lipi ng kanilang mga ninuno, sila ay mamanahin. Mula sa bunton, hahatiin mo ang kanilang mana sa pagitan ng marami at kaunti.

At ang mga anak na lalaki ni Levi ayon sa kanilang mga angkan: kay Gershon, ang angkan ng mga Gershonita; kay Kohath, ang angkan ng mga Kohatita; kay Merari, ang angkan ng mga Merarita. Ito ang mga bayan ng mga anak ni Levi: ang bayan ng Lobeni, ang bayan ng Hebroni, ang bayan ng Kore, at ang bayan ng Mousi, at si Kaat ay nag-anak kay Amram. Ang pangalan ng kanyang asawa ay Jochebed, anak na babae ni Levi, na nanganak ng mga ito kay Levi sa Egipto, at nanganak kay Amram sina Aaron at Moses, at Miriam na kanilang kapatid na babae. At ipinanganak kay Aaron sina Nadab, Abiud, Eleazar, at Ithamar. At namatay sina Nadab at Abiud nang mag-alok sila ng dayuhang apoy sa harap ng Panginoon sa ilang ng Sinai. At naging dalawampu't tatlong libo mula sa kanilang sensus, lahat ng lalaki mula isang buwan gulang at pataas, sapagkat hindi sila binilang kasama sa gitna ng mga anak ng Israel, dahil hindi ibinibigay sa kanila ang bahagi sa gitna ng mga anak ng Israel.

At ito ang sensus nina Moises at Eleazar na pari, na bumisita sa mga anak ng Israel sa Araboth ng Moab, sa tabi ng Jordan malapit sa Jericho. At sa mga ito ay walang tao mula sa mga nainspeksyon ni Moises at Aaron, na kanilang ininspeksyon ang mga anak ng Israel sa ilang ng Sinai. Dahil sinabi ng Panginoon sa kanila, Sa kamatayan kayo ay mamamatay sa ilang, at hindi naiwanan mula sa kanila kahit isa, maliban kay Caleb na anak ni Jephunneh, at si Joshua na anak ni Nun.

At lumapit ang mga anak na babae ni Salpaad na anak ni Opher, na anak ni Galaad, na anak ni Machir, ng bayan ni Manasseh, ng mga anak ni Joseph, at ito ang kanilang mga pangalan: Maala, at Noua, at Egla, at Melcha, at Thersa, at nakatayo sa harap ni Moises, at sa harap ni Eleazar na pari, at sa harap ng mga pinuno, at sa harap ng buong kapisanan sa pintuan ng tolda ng patotoo, sinasabi nila, Ang aming ama ay namatay sa ilang, at siya ay hindi kabilang sa kongregasyong nagtipon nang sama-sama sa harap ng Panginoon kasama ng kongregasyon ni Korah, sapagkat siya ay namatay dahil sa kanyang sariling kasalanan, at wala siyang naging mga anak na lalaki. Huwag nawang mapawi ang pangalan ng aming ama mula sa gitna ng kanyang bayan, sapagkat wala siyang anak na lalaki. Bigyan ninyo kami ng pag-aari sa gitna ng mga kapatid ng aming ama. At dinala ni Moises ang kanilang usapin sa harap ng Panginoon.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, Nagsasalita: Tama ang sinabi ng mga anak na babae ni Salpaad. Bibigyan mo sila ng kaloob na pag-aari ng mana sa gitna ng mga kapatid na lalaki ng kanilang ama, at ibibigay mo sa kanila ang bahagi ng kanilang ama. At sa mga anak ng Israel ikaw ay magsasalita. Nagsasabi, Kung ang isang tao ay mamatay at walang anak na lalaki, kayo ay maglilipat ng kanyang mana sa kanyang anak na babae, Kung wala siyang anak na babae, ibibigay ninyo ang mana sa kanyang kapatid. Kung wala naman siyang mga kapatid, ibibigay ninyo ang mana sa kapatid ng kanyang ama. Kung ngunit walang mga kapatid ang kanyang ama, ibibigay ninyo ang mana sa pinakamalapit niyang kamag-anak mula sa kanyang lipi, upang magmana ng kanyang mga ari-arian, at ito ay magiging alituntunin ng paghatol para sa mga anak ng Israel, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises.

At sinabi ng Panginoon kay Moses, Umakyat ka sa bundok na nasa kabilang ibayo ng Jordan, ang bundok na Nabau, at tingnan mo ang lupain ng Canaan, na aking ibinibigay sa mga anak ng Israel bilang pag-aari. At makikita mo ito, at idadagdag ka sa iyong bayan, gaya ng naidagdag si Aaron na iyong kapatid sa bundok ng Hor. Dahil kayo ay lumabag sa aking salita sa ilang ng Sin, nang sumalungat ang kapisanan upang banal ako, hindi ninyo ako pinabanal sa tubig sa harap nila; ito ay ang tubig ng pagtutol sa Kades sa ilang ng Sin. At sinabi ni Moises sa Panginoon, Nawa'y magtalaga ang Panginoon na Diyos ng mga espiritu at ng lahat ng laman ng isang tao sa kapulungang ito Sino ang lalabas sa harap ng kanilang mukha, at sino ang papasok sa harap ng kanilang mukha, at sino ang maglalabas sa kanila, at sino ang magpapasok sa kanila, at hindi magiging ang kapulungan ng Panginoon tulad ng mga tupang walang pastol. At nagsalita ang Panginoon kay Moses, na nagsasabi, Kunin mo para sa iyong sarili si Joshua na anak ni Nun, isang lalaking may espiritu sa kaniyang sarili, at ipatong mo ang iyong mga kamay sa kaniya, At ilalagay mo siya sa harap ni Eleazar na pari, at uutusan mo siya sa harap ng buong kapisanan, at mag-uutos ka tungkol sa kanya sa harap nila. At magbibigay ka ng iyong kaluwalhatian sa kaniya, upang makinig sa kaniya ang mga anak ng Israel. At sa harap ni Eleazar na pari siya ay tatayo, at tatanungin nila siya tungkol sa hatol ng pagpapakita sa harap ng Panginoon, ayon sa kaniyang bibig sila ay lalabas, at ayon sa kaniyang bibig sila ay papasok, siya at ang mga anak ng Israel na magkakaisa, at ang buong kapulungan.

At gumawa si Moises ayon sa iniutos sa kanya ni Panginoon, at kinuha si Hesus, itinayo siya sa harap ni Eleazar na pari, at sa harap ng buong kapisanan, At inipatong niya ang kanyang mga kamay sa kaniya, at itinakda niya siya gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises.

28

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Mag-utos sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Ang aking mga kaloob, ang aking mga handog, ang aking mga alay na may mabangong amoy, ay inyong ingatan na ihandog sa akin sa aking mga kapistahan. At ikaw ay magsasabi sa kanila, ito ang mga handog na dapat ninyong idalang sa Panginoon: dalawang tupa na isang taong gulang at walang kapintasan bawat araw bilang handog na susunugin nang patuloy. Ang isang kordero ay iyong gagawin sa umaga, at ang pangalawang kordero ay iyong gagawin sa hapon.

At gagawin mo ang ikasampu ng ephah na pinong harina para sa handog na hinaluan ng langis sa ikaapat ng hin. Ang patuloy na handog na sinunog na ginawa sa bundok ng Sinai, bilang mabangong handog para sa Panginoon. At ang handog-inumin niya ay ang ikaapat ng hin para sa isang tupa. Sa banal na lugar, ibubuhos mo ang handog-inumin na malakas na inumin sa Panginoon. At ang pangalawang kordero ay iyong gagawin sa hapon, ayon sa handog nito at ayon sa inuming handog nito ay inyong gagawin bilang mabangong samyo sa Panginoon. At sa araw ng mga sabbath, kayo ay maghahandog ng dalawang tupa na isang taong gulang na walang kapintasan, at dalawang ikasampu ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog at inuming handog, Handog na sinusunog ng mga Sabbath sa mga Sabbath sa ibabaw ng handog na sinusunog na patuloy, at ang inuming handog nito.

At sa mga bagong buwan, kayo ay mag-aalay ng handog na susunugin sa Panginoon: dalawang guyang mula sa mga baka, at isang tupang lalaki, pitong korderong isang taong gulang na

walang kapintasan, Tatlong ikapu ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa isang guya, at dalawang ikapu ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa isang tupa, Ikasampung bahagi ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa bawat kordero, isang handog na may mabangong amoy, isang handog sa Panginoon. Ang kanilang inuming handog ay kalahati ng hin para sa isang guya, at ikatlong bahagi ng hin para sa isang tupa. At ikapat na bahagi ng hin ng alak para sa isang kordero—ito ang handog na susunugin buwan-buwan sa buong taon.

At isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan ay ihahandog sa Panginoon, bukod sa palaging handog na susunugin, at ang inuming handog nito.

At sa unang buwan, sa ikalabing-apat na araw ng buwan, ang paskua ng Panginoon. At sa ikalabinlimang araw ng buwang ito ay pista; sa loob ng pitong araw ay kakain kayo ng tinapay na walang lebadura. At ang unang araw na tinatawag na banal ay magiging para sa inyo, at hindi kayo gagawa ng anumang gawaing pang-alipin. At kayo ay magdadala ng mga handog na susunugin bilang handog sa Panginoon: dalawang guya mula sa mga baka, isang tupang lalaki, pitong korderong isang taong gulang—sila ay dapat walang kapintasan para sa inyo. At ang handog na butil nila ay pinong harina na hinaluan ng langis, tatlong ikasampung bahagi para sa isang guya, at dalawang ikasampung bahagi para sa isang tupa. Ikasampung bahagi para sa bawat tupa, para sa pitong tupa. At isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan, upang gumawa ng pagtubos para sa inyo Maliban sa handog na susunugin na patuloy na inialay tuwing umaga, na siyang handog na susunugin na walang tigil. Ang mga ito ayon sa mga ito ay inyong gagawin bawat araw sa loob ng pitong araw, kaloob na handog tungo sa mabangong amoy para sa Panginoon, bukod sa

palaging handog na susunugin ay gagawin mo ang inuming handog nito. At ang ikapitong araw na tinatawag na banal ay magiging sa inyo, lahat ng gawaing pang-alipin ay hindi ninyo gagawin sa araw na ito.

At sa araw ng mga bagong bunga, kapag kayo ay maghahandog ng bagong sakripisyo sa Panginoon ng mga linggo, banal na pagtitipon ay magiging para sa inyo, at hindi kayo gagawa ng anumang gawaing paglilingkod. At kayo ay maghahandog ng mga handog na susunugin tungo sa amoy ng mabangong samyo sa Panginoon: dalawang guya mula sa mga baka, isang tupa, at pitong korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang handog nila ay pinong harina na hinaluan ng langis, tatlong ikapu para sa isang guya, at dalawang ikapu para sa isang tupa. Ikasampung bahagi para sa bawat tupa, para sa pitong tupa, at isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, upang gumawa ng pagtubos para sa inyo, maliban sa handog na susunugin na palagi At ang kanilang handog ay gagawin ninyo sa akin, walang kapintasan ang magiging sa inyo, at ang kanilang mga inuming handog.

29

At sa ikapitong buwan, sa unang araw ng buwan, isang banal na pagtitipon ay magiging para sa inyo, lahat ng gawaing paglilingkod ay hindi ninyo gagawin, araw ng hudyat ay magiging para sa inyo. At kayo ay mag-aalay ng mga handog na susunugin nang lubusan para sa mabangong amoy sa Panginoon: isang guyang toro, isang tupang lalaki, at pitong korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang handog nila ay pinong harina na hinaluan ng langis, tatlong ikapu para sa isang guya, at dalawang ikapu para sa isang tupa, Ikasampung bahagi para sa

bawat tupa, para sa pitong tupa, At isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan, upang gumawa ng pagtubos para sa inyo Maliban sa mga handog na susunugin ng bagong buwan, at ang kanilang mga handog, at ang kanilang mga inuming handog, at ang patuloy na handog na susunugin, at ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog ayon sa kanilang pagpapakahulugan tungo sa amoy ng mabangong samyo sa Panginoon.

At sa ikasampu ng buwang ito, na tinawag na banal, ay magiging para sa inyo, at inyong pahihirapan ang inyong mga kaluluwa, at hindi kayo gagawa ng anumang gawa. At kayo ay magdadala ng mga handog na susunugin para sa mabangong amoy sa Panginoon, mga handog sa Panginoon: isang guyang mula sa mga baka, isang tupang lalaki, pitong tupa na isang taong gulang—sila ay magiging walang kapintasan para sa inyo. Ang handog nila ay pinong harina na hinaluan ng langis, tatlong ikapu para sa isang guya, at dalawang ikapu para sa isang tupa, Ikasampung bahagi para sa bawat tupa, para sa pitong tupa, At isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan, upang gumawa ng pagtubos para sa inyo, maliban sa handog tungkol sa kasalanan ng pagtubos, at ang palaging sinunog na handog, ang handog nito, at ang inuming handog nito ayon sa pagkakapaliwanag, tungo sa amoy ng mabangong samyo, handog sa Panginoon.

At sa ikalabinlimang araw ng ikapitong buwan na ito, banal na pagtitipon ay magiging sa inyo, lahat ng gawaing paglilingkod ay hindi ninyo gagawin, at ipagdiwang ninyo ang pistang ito para sa Panginoon ng pitong araw. At kayo ay magdadala ng mga sinunog na handog, handog sa mabangong amoy para sa Panginoon, sa unang araw: labintatlong guya mula sa mga baka,

dalawang tupang lalaki, labing-apat na korderong isang taong gulang; walang kapintasan ang mga ito. Ang kanilang mga handog ay pinong harina na hinaluan ng langis: tatlong ikapu para sa isang guya, para sa labintatlong guya, at dalawang ikapu para sa isang tupang lalaki, para sa dalawang tupang lalaki, Ikasampung bahagi para sa bawat kordero, para sa labing-apat na kordero, At isang batang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na palagi, ang kanilang mga handog na hain at ang kanilang mga inuming handog.

At sa ikalawang araw: labindalawang guya, dalawang tupa, labing-apat na korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang handog at ang kanilang inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. at isang kambing mula sa mga kambing tungkol sa kasalanan, maliban sa palaging sinunog na handog, ang kanilang mga hain at ang kanilang mga inuming handog.

Sa ikatlong araw: labing-isang guya, dalawang tupa, labing-apat na korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang handog at ang kanilang inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. At isang batang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na palagi, ang kanilang mga handog na hain at ang kanilang mga inuming handog.

Sa ikaapat na araw: sampung guya, dalawang tupa, at labing-apat na korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ay ayon sa

kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. At isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na patuloy, ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog.

Sa ikalimang araw: siyam na guya, dalawang tupa, labing-apat na korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ay ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. At isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na patuloy, ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog.

Sa ikaanim na araw: walong guya, dalawang tupang lalaki, labing-apat na korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ay ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. At isang batang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na palagi, ang kanilang mga handog na hain at ang kanilang mga inuming handog.

Sa ikapitong araw: pitong guya, dalawang tupang lalaki, labing-apat na isang taong gulang na tupa na walang kapintasan. Ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog para sa mga guya at sa mga tupang lalaki at sa mga kordero ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang paghahambing. At isang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na patuloy, ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog. At sa ikawalo araw ay

magkakaroon kayo ng pagtatapos ng kapistahan, at hindi kayo gagawa ng anumang gawaing paglilingkod sa araw na ito. At kayo ay magdadala ng mga handog na susunugin bilang mabangong amoy, mga handog sa Panginoon: isang guya, isang tupa, pitong korderong isang taong gulang na walang kapintasan. Ang kanilang mga handog at ang kanilang mga inuming handog para sa guya at sa tupa at sa mga kordero ay ayon sa kanilang bilang, ayon sa kanilang ayos. At isang batang kambing mula sa mga kambing para sa kasalanan, maliban sa handog na susunugin na palagi, ang kanilang mga handog na hain at ang kanilang mga inuming handog.

Ang mga bagay na ito ay inyong gagawin para sa Panginoon sa inyong mga pista, maliban sa inyong mga panalangin, at ang inyong mga kusang-loob na handog, at ang inyong mga sinunog na handog, at ang inyong mga sakripisyo, at ang inyong mga inuming handog, at ang inyong mga handog para sa kaligtasan.

30

At nagsalita si Moises sa mga anak ng Israel ayon sa lahat ng iniutos ng Panginoon kay Moises. At nagsalita si Moises sa mga pinuno ng mga tribo ng mga anak ng Israel, na nagsasabi, Ito ang salita na iniutos ng Panginoon. Ang sinumang tao na magsumpâ ng panata sa Panginoon, o magsumpa ng sumpa, o magtalaga ng sarili sa pamamagitan ng pagtalaga tungkol sa kanyang kaluluwa, hindi niya dudungisan ang kanyang salita; lahat ng lumabas mula sa kanyang bibig, kanyang gagawin. Kung pero ang isang babae ay manata ng panata sa Panginoon, o magtakda ng takda sa bahay ng kanyang ama sa panahon ng kanyang kabataan, At marinig ng kanyang ama ang kanyang mga panalangin at ang kanyang mga obligasyon na siya ay nagtakda ayon sa kanyang kaluluwa, at

manatiling tahimik ang kanyang ama, at tatayo ang lahat ng kanyang mga panalangin, at lahat ng mga obligasyon na siya ay nagtakda ayon sa kanyang kaluluwa ay mananatili sa kanya. Ngunit kung tumangging tumanggi ang kanyang ama, sa alinmang araw na marinig niya ang lahat ng kanyang mga panalangin at ang mga obligasyon na itinatag niya laban sa kanyang kaluluwa, hindi ang mga ito magtatatag, at ang Panginoon ay maglilinis sa kanya, dahil tumanggi ang kanyang ama.

Kung ngunit siya ay naging asawa ng lalaki, at ang kanyang mga panalangin ay nasa kanya ayon sa pagkakaiba ng kanyang mga labi, na kanyang itinakda laban sa kanyang kaluluwa, At marinig ng kanyang asawa, at manatili siyang tahimik sa kanya sa araw na marinig niya, at ganoon ay tatayo ang lahat ng kanyang mga panalangin, at ang kanyang mga obligasyong itinakda niya laban sa kanyang kaluluwa ay tatayo. Kung tumangging tumangging ang kanyang lalaki sa alinmang araw na marinig niya, lahat ng kanyang mga panalangin at ang kanyang mga obligasyon na kanyang itinatag laban sa kanyang kaluluwa ay hindi mananatili, dahil ang lalaki ay tumanggi sa kanya, at ang Panginoon ay maglilinis sa kanya.

At ang panata ng biyuda at ng babaeng napalabas, anumang ipanata niya ayon sa kanyang kaluluwa, ay mananatili sa kanya. Kung ngunit sa bahay ng kanyang asawa ang kanyang panata, o ang kautusan laban sa kanyang kaluluwa na may sumpa, At marinig ng kanyang lalaki ito, at manatili siyang tahimik sa kanya, at hindi tumanggi sa kanya, at tatayo ang lahat ng kanyang mga panalangin, at lahat ng kanyang mga obligasyon na kanyang itinatag ayon sa kanyang kaluluwa, ay tatayo laban sa kanya. Ngunit kung alisin ng kaniyang asawa sa araw na marinig niya, lahat ng lumabas mula sa kaniyang mga labi ayon sa kaniyang

mga panalangin at ayon sa mga obligasyon laban sa kaniyang kaluluwa ay hindi mananatili sa kaniya, sapagkat ang kaniyang asawa ay nag-alis nito, at ang Panginoon ay maglilinis sa kaniya. Ang lahat ng panata at ang bawat sumpa ng tali upang saktan ang kaluluwa, ang kanyang asawa ang magtatayo nito, at ang kanyang asawa ang mag-aalis. Kung tumatahimik siya at manatiling tahimik sa kanya mula araw hanggang araw, itatayo niya para sa kanya ang lahat ng kanyang mga panalangin, at ang mga obligasyon na nasa kanya ay itatayo niya para sa kanya, dahil tumahimik siya sa araw na narinig niya. Kung ngunit alisin ng kanyang asawa ang panata matapos ang araw na narinig niya ito, siya ay tatanggap ng kanyang kasalanan. Ito ang mga tuntunin na iniutos ng Panginoon kay Moises, sa pagitan ng lalaki at ng kaniyang asawa, at sa pagitan ng ama at ng anak na babae sa kabataan sa bahay ng ama.

31

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Iganti ang paghihiganti ng mga anak ng Israel mula sa mga Madianita, at pagkatapos ay maisasama ka sa iyong bayan. At nagsalita si Moises sa bayan at sinabi, Magsandata kayo ng mga lalaki mula sa inyo, at maghanay kayo sa harap ng Panginoon laban sa Midian, upang isakatuparan ang paghihiganti ng Panginoon sa Midian. Libo mula sa bawat tribo, libo mula sa bawat tribo, mula sa lahat ng mga tribo ng mga anak ng Israel, ipadala upang makipaglaban. At binilang nila mula sa mga libu ng Israel ang isang libong mula sa bawat tribo, labindalawang libong nakasandata para sa labanan. At ipinadala sila ni Moises, isang libo mula sa bawat lipi, isang libo mula sa bawat lipi kasama ang kanilang lakas, at si Pineas na anak ni Eleazar na anak ni Aaron na pari, at ang mga

banal na sisidlan, at ang mga trumpeta ng mga senyas ay nasa kanilang mga kamay.

At naghanay sila sa labanan laban sa Midian, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises, at pinatay nila ang bawat lalaki. At pinatay nila ang mga hari ng Midian kasama ang kanilang mga sugatan, at si Evi, at si Rekem, at si Zur, at si Hur, at si Reba, limang hari ng Midian, at si Balaam na anak ni Beor ay pinatay nila sa pamamagitan ng espada kasama ang kanilang mga sugatan. At nanamsam nila ang mga kababaihan ng Midian, at ang kanilang mga daladalahan, at ang kanilang mga hayop, at lahat ng kanilang mga ari-arian, at nanamsam nila ang kanilang lakas. At lahat ng kanilang mga lungsod na nasa kanilang mga tirahan at ang kanilang mga bukirin ay sinunog nila sa apoy. At kinuha nila ang lahat ng kanilang nakaw, at ang lahat ng kanilang nasamsam mula sa tao hanggang sa hayop. At dinala nila kay Moises at kay Eleazar na pari, at sa lahat ng mga anak ng Israel, ang mga bihag, at ang mga nasamsam, at ang mga nakuha sa kampo sa Araboth ng Moab, na nasa tabi ng Jordan malapit sa Jericho. At lumabas si Moises at si Eleazar na pari at lahat ng mga pinuno ng kapisanan upang salubungin sila sa labas ng kampo. At nagalit si Moises sa mga tagapangasiwa ng hukbo, sa mga kumander ng libu-libo at mga senturyon na dumarating mula sa linya ng labanan. At sinabi sa kanila ni Moises, Bakit kayo nag-iwan ng buhay sa bawat babae? Sapagkat ang mga ito ay naging sanhi sa mga anak ng Israel, ayon sa salita ni Balaam, upang tumalikod at balewalain ang salita ng Panginoon dahil sa Phogor, at dumating ang salot sa kapulungan ng Panginoon. At ngayon, patayin ninyo ang bawat lalaki sa lahat ng nasamsam, at ang bawat babae na nakakilala ng higaan ng lalaki, patayin ninyo. At lahat ng karamihan ng mga kababaihan na hindi nakakaalam ng higaan ng lalaki, panatilihin ninyong buhay sila. At kayo ay

magkampo sa labas ng kampo ng pitong araw, lahat ng pumatay at ang humawak sa napatay ay dadalisayin sa ikatlong araw, at sa ikapitong araw kayo at ang inyong mga bihag. At bawat takip at bawat sisidlang balat, at lahat ng gawa mula sa balat ng kambing, at bawat sisidlang kahoy ay inyong dadalisayin.

At sinabi ni Eleazar na pari sa mga lalaking mandirigma na dumarating mula sa labanan, Ito ang kautusan ng batas na iniutos ng Panginoon kay Moises. Maliban sa ginto at pilak at tanso at bakal at tingga at lata, Bawat bagay na dadaan sa apoy ay lilinisin, ngunit sa pamamagitan ng tubig ng paglilinis ay puripikahin, at lahat ng hindi dumaan sa apoy ay dadaan sa tubig. At maglalaba kayo ng mga kasuotan sa ikapitong araw, at kayo ay malilinis, at pagkatapos nito kayo ay papasok sa kampo.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Kunin ang kabuuan ng mga nasamsam ng pagkabihag, mula sa tao hanggang sa hayop, ikaw at si Eleazar na pari, at ang mga pinuno ng mga angkan ng kapulungan. At hahatiin ninyo ang mga nasamsam sa pagitan ng mga mandirigmang lumabas sa labanan at sa pagitan ng buong kapisanan. At kayo ay maghihiwalay ng handog sa Panginoon mula sa mga mandirigmang lumabas papunta sa labanan, isang kaluluwa mula sa limang daan, mula sa mga tao, at mula sa mga hayop, at mula sa mga baka, at mula sa mga tupa, at mula sa mga asno. At mula sa kalahati nila ay kukuha kayo. At ibibigay mo kay Eleazar na pari ang mga unang bunga ng Panginoon. At mula sa kalahati ng mga anak ng Israel, kukunin mo ang isa mula sa limampu—mula sa mga tao, at mula sa mga baka, at mula sa mga tupa, at mula sa mga asno, at mula sa lahat ng mga hayop—at ibibigay mo ang mga ito sa mga Levita na nag-iingat ng mga pagbabantay sa tolda ng Panginoon.

At ginawa ni Moises at ni Eleazar na pari, ayon sa inutos ng Panginoon kay Moises. At nangyari na ang labis ng nasamsam na kinuha bilang samsam ng mga lalaking mandirigma mula sa mga tupa ay anim na raang libo at pitumpu't limang libo. At mga baka, pitumpu't dalawang libo, At mga asno, animnapu't isang libong asno, At ang mga kaluluwa ng mga tao mula sa mga kababaihan na hindi nakakilala ng higaan ng lalaki, lahat ng mga kaluluwa, ay tatlumpu't dalawang libo. At ang kalahati, ang bahagi ng mga lumabas papunta sa digmaan, mula sa bilang ng mga tupa, ay tatlong daan at tatlumpung libuhan at pitong libo at limang daan. At ang naging bahagi para sa Panginoon mula sa mga tupa ay anim na raan pitumpu't lima. At ang mga baka, tatlumpu't anim na libo, at ang bahagi para sa Panginoon, pitumpu't dalawa, At mga asno, tatlumpung libo at limang daan, at ang bahagi para sa Panginoon, animnapu't isa, At mga kaluluwa ng mga tao, labing-anim na libo, at ang bahagi para sa Panginoon, tatlumpu't dalawang kaluluwa.

At ibinigay ni Moises sa Panginoon ang handog ng Diyos kay Eleazar na saserdote, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises, mula sa kalahati ng mga anak ng Israel, na hinati ni Moises mula sa mga lalaking mandirigma. At ang kalahati mula sa kongregasyon ng mga tupa ay naging tatlong daan at tatlumpung libo at pitong libo at limang daan, At mga baka, tatlumpu't anim na libo, Mga asno, tatlumpung libo at limang daan, At mga kaluluwa ng mga tao, labing-anim na libo. At kumuha si Moises mula sa kalahating bahagi ng mga anak ng Israel ng isa mula sa limampu, mula sa mga tao at mula sa mga hayop, at ibinigay niya ang mga ito sa mga Levita na nag-iingat ng mga pagbabantay ng tolda ng Panginoon, ayon sa paraan na nag-utos ang Panginoon kay Moises.

At lumapit kay Moises ang lahat ng mga itinalaga sa mga dibisyon ng isanlibo ng hukbo, ang mga kumander ng libu-libo at mga kumander ng daan-daan, At sinabi nila kay Moises, Ang iyong mga lingkod ay nakatanggap ng kabuuan ng bilang ng mga mandirigmang lalaki mula sa amin, at wala ni isa sa kanila ang nawawala. At kami ay nag-alok ng handog sa Panginoon, bawat lalaking nakatagpo ng sisidlang ginto at pulseras at anklet at singsing at pulseras sa braso at kuwintas, upang gumawa ng pagtubos para sa amin sa harap ng Panginoon. At kinuha ni Moises at ni Eleazar na pari ang ginto mula sa kanila, bawat sisidlang yari na gawa. At ang lahat ng gintong handog na inilaan nila para sa Panginoon ay umabot sa labing-anim na libong pitong daan at limampung siklo mula sa mga pinuno ng libu-libo at mula sa mga pinuno ng daan-daan. At ang mga lalaking mandirigma ay nanamsam, bawat isa para sa kanyang sarili. At kinuha ni Moises at ni Eleazar na pari ang ginto mula sa mga kumander ng libu-libo at mula sa mga senturyon, at dinala niya ito sa tolda ng patotoo, bilang alaala ng mga anak ng Israel sa harap ng Panginoon.

32

At ang mga hayop ay napakarami sa mga anak ni Reuben at sa mga anak ni Gad, napakaraming-rami, at nakita nila ang lupain ng Jazer at ang lupain ng Gilead, at ang lugar ay lugar para sa mga hayop. At lumapit ang mga anak ni Reuben at ang mga anak ni Gad, at sinabi nila kay Moses at kay Eleazar na pari at sa mga pinuno ng kapulungan, na nagsasabi, Ataroth, at Dibon, at Jazer, at Nimrah, at Heshbon, at Elealeh, at Sebama, at Nebo, at Baian, Ang lupain na ibinigay ng Panginoon sa harap ng mga anak ng Israel ay lupain para sa pag-aalaga ng hayop, at ang iyong mga anak ay may mga hayop. At sinabi nila, Kung kami ay nakatagpo

ng biyaya sa harap mo, ibigay ang lupaing ito sa iyong mga alipin bilang pag-aari, at huwag mo kaming ipagpatawid sa Jordan.

At sinabi ni Moises sa mga anak ni Gad at sa mga anak ni Reuben, Ang mga kapatid ninyo ay pupunta sa digmaan, at kayo ay uupo dito? At bakit ginugulo ninyo ang isipan ng mga anak ng Israel upang huwag tumawid sa lupaing ibinibigay ng Panginoon sa kanila? Hindi ganito ginawa ng mga ama ninyo nang isinugo ko sila mula sa Kadesh Barnea upang unawain ang lupain? At umakyat sila sa lambak ng kumpol ng ubas, at kanilang siniyasat ang lupain, at kanilang pinalayo ang puso ng mga anak ng Israel, upang hindi sila pumasok sa lupaing ibinigay ng Panginoon sa kanila. At nagalit nang lubha ang Panginoon sa araw na iyon, at sumumpa na nagsasabi, Kung makikita ng mga taong ito na umakyat mula sa Ehipto, mula dalawampung taong gulang at pataas, na nakakaalam ng mabuti at masama, ang lupain na aking isinumpa kay Abraham at kay Isaac at kay Jacob—hindi, sapagkat hindi nila ako sinunod,

Maliban kay Caleb na anak ni Jephunneh na inihiwalay, at si Joshua na anak ni Nun, sapagkat sila ay sumunod sa Panginoon. At nagalit nang husto ang Panginoon sa Israel, at iginala niya sila sa ilang nang apatnapung taon, hanggang sa natupok ang buong henerasyon na gumagawa ng masama sa harap ng Panginoon. Narito, kayo ay bumangon sa halip ng inyong mga ama, pagkawasak ng mga taong makasalanan, upang idagdag pa sa galit ng poot ng Panginoon sa Israel. Sapagkat kayo ay tatalikod mula sa kanya upang muling iwan siya sa ilang, at kayo ay gagawa ng labag sa batas laban sa buong kapulungang ito.

At lumapit sila sa kaniya, at sinabi nila, Mga kulungan ng tupa ay itatayo namin dito para sa aming mga hayop, at mga

lungsod para sa aming mga pamilya. At kami ay magsasandata bilang unang bantay ng mga anak ng Israel, hanggang sa maipagdala namin sila sa kanilang sariling lugar, at ang aming mga gamit ay maninirahan sa mga nakukutaang lungsod dahil sa mga naninirahan sa lupain. Hindi kami babalik sa aming mga bahay hanggang mahatian ang mga anak ng Israel, bawat isa sa kanyang mana. At hindi na kami magmamana kasama nila mula sa dako roon ng Jordan at lampas pa, dahil tinanggap na namin ang aming mga kapalaran sa dako roon ng Jordan sa silanganan.

At sinabi ni Moises sa kanila, Kung gagawin ninyo ayon sa salitang ito, kung magsasandata kayo sa harap ng Panginoon tungo sa digmaan, at dadaan ang lahat ninyong may sandata sa Jordan sa harap ng Panginoon, hanggang malipol ang kanyang kaaway mula sa kanyang harapan, At masakop ang lupain sa harap ng Panginoon, at pagkatapos nito kayo ay babalik, at kayo ay magiging walang sala sa harap ng Panginoon at mula sa Israel, at ang lupaing ito ay magiging pag-aari ninyo sa harap ng Panginoon. Ngunit kung hindi ninyo gagawin ito, kayo ay magkakasala sa harap ng Panginoon, at makikilala ninyo ang inyong kasalanan, kapag kayo ay habulin ng mga kasamaan. At magtatatayo kayo para sa inyong mga sarili ng mga lungsod para sa inyong mga bagahe, at mga bukirin para sa inyong mga hayop, at ang lumalabas mula sa inyong mga bibig ay gagawin ninyo.

At sinabi ng mga anak ni Reuben at ng mga anak ni Gad kay Moses, Ang iyong mga lingkod ay gagawin ayon sa iniuutos ng aming Panginoon. Ang aming bagahe, at ang aming mga asawa, at lahat ng aming mga hayop ay magiging sa mga lungsod ng Galaad. Ngunit ang lahat ng iyong mga anak ay dadaan na sinandata at nakaayos sa harap ng Panginoon patungo sa digmaan, gaya ng sinasabi ng panginoon.

At itinalaga sa kanila ni Moises si Eleazar na pari, at si Josue na anak ni Nun, at ang mga pinuno ng mga angkan ng mga lipi ng Israel. At sinabi ni Moises sa kanila, Kung tumawasin ng mga anak ni Reuben at ng mga anak ni Gad kasama ninyo ang Jordan, bawat isa ay nakasandata para sa digmaan sa harap ng Panginoon, at masakop ninyo ang lupain sa harap ninyo, ay ibibigay ninyo sa kanila ang lupain ng Gilead bilang pag-aari. Kung ngunit hindi sila tumabok na nakasandata kasama ninyo patungo sa digmaan sa harap ng Panginoon, kayo ay magdadala sa ibayo ng kanilang mga daladalahan, ng kanilang mga kababaihan, at ng kanilang mga hayop una kaysa inyo patungo sa lupain ng Canaan, at sila ay magmamana na magkasama sa inyo sa lupain ng Canaan. At sumagot ang mga anak ni Reuben at ang mga anak ni Gad na nagsasabi, Kung ano ang sinasabi ng Panginoon sa mga tagapaglingkod, ganoon ang gagawin namin. Tatawid kami na nakasandata sa harap ng Panginoon papunta sa lupain ng Canaan, at kayo ay magbibigay sa amin ng pag-aari sa dako roon ng Jordan.

At ibinigay ni Moises sa kanila, sa mga anak ni Gad, at sa mga anak ni Ruben, at sa kalahating lipi ni Manases na mga anak ni Jose, ang kaharian ni Sihon na hari ng mga Amorreo, at ang kaharian ni Og na hari ng Bashan, ang lupain at ang mga lungsod kasama ang mga hangganan nito, ang mga lungsod ng lupain sa palibot. At nagtayo ang mga anak ni Gad ang Daibon, at ang Atarot, at ang Aroer, at ang Sophar, at ang Jazer, at itinaas nila ang mga ito at ang Namram, at ang Baitharan, mga lungsod na matibay, at mga bukirin ng tupa. At ang mga anak ni Reuben ay itinayo ang Heshbon, at Elealeh, at Kiriathaim, at ang Beelmeon na napapalibutan, at ang Sebama, at pinangalanan nila ayon sa kanilang mga pangalan ang mga pangalan ng mga lungsod na kanilang itinayo. At pumunta ang anak ni Machir na anak ni

Manasseh sa Gilead, at sinakop niya ito, at winasak niya ang mga Amorite na naninirahan doon. At ibinigay ni Moises ang Gilead kay Machir na anak ni Manases, at nanirahan siya roon. At si Jair ng Manasseh ay pumunta, at kinuha ang kanilang mga farmstead, at tinawag niya ang mga ito na mga farmstead ni Jair. At si Nabau ay pumunta, at kinuha ang Kaath at ang mga nayon nito, at tinawag niya ang mga ito na Naboth mula sa kaniyang pangalan.

33

At ito ang mga paglalakbay ng mga anak ng Israel nang sila ay lumabas mula sa lupain ng Ehipto kasama ang kanilang hukbo sa ilalim ng pamumuno ni Moises at Aaron. At isinulat ni Moises ang kanilang mga pag-alis at ang kanilang mga himpilan dahil sa salita ng Panginoon, at ito ang mga himpilan ng kanilang paglalakbay. Umalis sila mula sa Rameses noong unang buwan, sa ikalabinlimang araw ng unang buwan, sa sumunod na araw ng paskuwa, lumabas ang mga anak ng Israel nang may mataas na kamay sa harap ng lahat ng mga Ehipsiyo. At ang mga Ehipsiyo ay inilibing mula sa kanila ang lahat ng mga patay na siyang sinaktan ng Panginoon, bawat panganay sa lupain ng Ehipto, at sa kanilang mga diyos ay ginawa ng Panginoon ang paghihiganti. At pagkatapos umalis ang mga anak ng Israel mula sa Rameses, sila ay nagkampo sa Succoth. At naglakbay mula sa Succoth, nagkampo sila sa Buthan, na isang bahagi ng ilang. At umalis sila mula sa Buthan, at nagkampo sila sa bibig ng Eiroth, na nasa tapat ng Beelsephon, at nagkampo sila sa tapat ng Magdolou. At umalis sila sa tapat ng Eiroth, at tumawid sila sa gitna ng dagat patungo sa ilang, at naglakbay sila ng tatlong araw sa ilang, at nagkampo sila sa Pikriais. At umalis sila mula sa Mapait na tubig, at dumating sila sa Elim, at sa Elim ay may labindalawang bukal ng tubig, at pitumpung puno ng palma, at nagkampo sila roon

malapit sa tubig. At umalis sila mula sa Elim, at humantong sa tabi ng Dagat na Pula. At umalis sila mula sa Dagat Pula, at nagkampo sila sa ilang ng Sin.

At umalis sila mula sa ilang ng Sin, at nagkampo sila sa Rephaka. At umalis sila mula sa Rephaka, at nagkampo sila sa Ailous. At umalis sila mula sa Ailous, at nagkampo sila sa Raphidin, at walang tubig doon para inumin ng bayan. At umalis sila mula sa Raphidin, at nagkampo sila sa ilang ng Sinai. At umalis sila mula sa ilang ng Sinai, at nagkampo sa mga libingan ng pagnanasa. At umalis sila mula sa mga libingan ng pagnanasa, at nagkampo sila sa Aseroth. At umalis sila mula sa Aseroth, at nagkampo sila sa Rathamah.

At umalis sila mula sa Ratama, at nagkampo sa Remmon Pares. At umalis sila mula sa Remmon Phares, at nagkampo sila sa Lebona. At umalis sila mula sa Lebona, at nagkampo sa Ressan. At umalis sila mula sa Ressan, at nagkampo sa Makellath. At umalis sila mula sa Makellath, at nagkampo sa Saphar. At umalis sila mula sa Saphar, at nagkampo sila sa Charadath. At umalis sila mula sa Charadath, at nagkampo sila sa Makeloth. At umalis sila mula sa Makeloth, at nagkampo sila sa Kataath. At umalis sila mula sa Kataath, at nagkampo sila sa Tarath. At umalis sila mula sa Tarath, at nagkampo sa Mathekka. At umalis sila mula sa Mathekka, at nagkampo sa Selmona. At umalis sila mula sa Selmona at nagkampo sila sa Masouruth. At umalis sila mula sa Masouruth, at nagkampo sa Banaia. At umalis sila mula sa Banaia, at nagkampo sila sa bundok ng Gadgad.

At umalis sila mula sa bundok ng Gadgad, at nagkampo sila sa Etebatha. At umalis sila mula sa Etebatha, at nagkampo sila sa Ebrona. At umalis sila mula sa Ebronah, at nagkampo sa Ezion

Geber. At umalis sila mula sa Ezion Gaber, at nagkampo sila sa ilang ng Sin, at umalis sila mula sa ilang ng Sin, at nagkampo sila sa ilang ng Paran, ito ay Kadesh. At umalis sila mula sa Kadesh, at nagkampo sila sa Bundok Hor na malapit sa lupain ng Edom.

At umakyat si Aaron ang pari dahil sa utos ng Panginoon, at namatay doon sa ikaapat na pung taon ng paglabas ng mga anak ng Israel mula sa lupain ng Ehipto, sa ikalimang buwan, sa unang araw ng buwan. At si Aaron ay may isang daan at dalawampu't tatlong taon nang siya ay namatay sa bundok ng Hor. At narinig ng Canaanite na haring Arad, na naninirahan sa lupain ng Canaan, noong pumapasok ang mga anak ng Israel, At umalis sila mula sa Bundok Hur, at nagkampo sila sa Selmona. At umalis sila mula sa Selmona, at nagkampo sila sa Phinon. At umalis sila mula sa Pinon, at nagkampo sila sa Obot.

At umalis sila mula sa Oboth, at nagkampo sa Gai, sa kabila ng mga hangganan ng Moab. At umalis sila mula sa Gai, at nagkampo sila sa Dibon Gad. At umalis sila mula sa Daibon Gad, at nagkampo sila sa Gelmon Deblathaim. At umalis sila mula sa Gelmon Deblathaim, at nagkampo sila sa mga bundok ng Abarim, sa tapat ng Nabau. At umalis sila mula sa mga bundok ng Abarim, at nagkampo sa kanluran ng Moab, sa tabi ng Jordan malapit sa Jericho. At sila ay nagkampo mula sa Jordan sa pagitan ng Aesimoth hanggang Belsa na nasa kanluran ng Moab.

At nagsalita ang Panginoon kay Moses sa kapatagan ng Moab malapit sa Jordan sa tapat ng Jericho, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Kayo ay tumatawid ng Jordan papunta sa lupain ng Canaan. At wawasakin ninyo ang lahat ng mga naninirahan sa lupain sa harap ninyo, at aalisin ninyo ang kanilang mga bantayan, at lahat ng kanilang mga diyus-

diyusang binubo ay wawasakin ninyo, at lahat ng kanilang mga haligi ay aalisin ninyo. At kayo ay lilipol sa lahat ng mga naninirahan sa lupain, at kayo ay maninirahan dito, sapagkat sa inyo ko ibinigay ang kanilang lupain sa pamamagitan ng palabunutan. At kayo ay mamanahin ang kanilang lupain sa pamamagitan ng palabunutan ayon sa inyong mga lipi; sa mga mas marami ay inyong dagdagan ang kanilang pag-aari, at sa mga mas kakaunti ay inyong bawasan ang kanilang pag-aari. Sa kung saan lalabas ang kanyang pangalan, doon magiging kanya. Ayon sa mga lipi ng inyong mga ninuno ay inyong mamanahin. Kung ngunit hindi ninyo lipulin ang mga naninirahan sa lupain mula sa harapan ninyo, at ang mga inyong iiwanan sa kanila ay magiging mga tinik sa inyong mga mata at mga pana sa inyong mga tagiliran, at sila ay magiging kaaway ninyo sa lupain na inyong tatahanan. At magiging ayon sa kanilang pinagpasyahan na gawin sa kanila, gagawin ko sa inyo.

34

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Mag-utos sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Kayo ay pumapasok sa lupain ng Canaan; ito ay magiging mana ninyo, ang lupain ng Canaan kasama ang mga hangganan nito. At magiging sa inyo ang panig na patungo sa Timog mula sa ilang ng Sin hanggang sa kahangganan ng Edom, at magiging sa inyo ang mga hangganan sa timog mula sa bahagi ng Dagat na Alat mula sa silangan. At kukutin kayo ng mga hangganan mula sa Timog patungo sa pag-akyat ng Akrabin, at dadaan sa Ennak, at ang labasan nito ay magiging patungo sa Timog ng Kadesh ng Barnea, at lalabas sa nayon ng Arad, at dadaan sa Asemona. At kukutin ang mga hangganan mula sa Asemona hanggang sa batis ng Egipto, at ang labasan ay magiging ang dagat. At ang mga

hangganan ng dagat ay magiging sa inyo, ang Dakilang Dagat ang maghahangganang, ito ay magiging sa inyo ang mga hangganan ng dagat.

At ito ay magiging sa inyo ang mga hangganan patungo sa hilaga: mula sa malaking dagat, susukatin ninyo para sa inyong mga sarili mula sa bundok hanggang sa bundok. At mula sa bundok, susukatin ninyo ang bundok para sa kanila, sa mga pumapasok sa Hamath, at ang labasan nito ay magiging ang mga hangganan ng Saradak. At lalabas ang mga hangganan ng Dephrona, at ang labasan nito ay magiging Arsenain, ito ay magiging sa inyo ang mga hangganan mula sa Hilaga. At bababa ang mga hangganan mula sa Sephephamar patungo sa Bela mula sa silanganan hanggang sa mga bukal, at bababa ang mga hangganan mula sa Bela patungo sa likuran ng dagat ng Chinnereth mula sa silanganan. At bababa ang mga hangganan mula sa Sephamar patungong Bela mula sa silanganan hanggang sa mga bukal, at bababa ang mga hangganan mula sa Bela patungo sa likuran ng dagat ng Chinnereth mula sa silanganan. At ang mga hangganan ay bababa sa Jordan, at ang labasan ay ang dagat na maalat. Ito ay magiging sa inyo ang lupain at ang mga hangganan nito sa palibot.

At nag-utos si Moises sa mga anak ng Israel, na nagsasabi: Ito ang lupain na inyong mamanahin sa pamamagitan ng palabunutan, ayon sa paraan na iniutos ng Panginoon na ibigay ito sa siyam na lipi at sa kalahating lipi ni Manases. Sapagkat ang lipi ng mga anak ni Reuben, at ang lipi ng mga anak ni Gad ayon sa mga bahay ng kanilang mga ninuno, at ang kalahating lipi ni Manasseh ay nakatanggap ng kanilang mga kapalaran. Dalawang tribo at kalahating tribo ay tumanggap ng kanilang mga bahagi sa

kabilang ibayo ng Jordan malapit sa Jerico, mula sa timog patungong silangan.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Ito ang mga pangalan ng mga lalaking magmamana para sa inyo ng lupain: si Eleazar na pari at si Hesus na anak ni Nun. At isang pinuno mula sa bawat tribo ay kukunin ninyo upang ipamana sa inyo ang lupain.

At ito ang mga pangalan ng mga lalaki ng lipi ni Juda: si Caleb na anak ni Jephunneh. Ng tribu ni Simeon, si Salamiel na anak ni Semiud. Ng tribo ng Benjamin, si Eldad na anak ni Chaslon, Ng tribo ng Dan, pinuno si Bakchir na anak ni Egli. Mula sa mga anak ni Joseph, sa tribo ng mga anak ni Manasseh, ang pinuno ay si Aniel na anak ni Souphi. Ng tribo ng mga anak ni Ephraim, ang pinuno ay si Kamuel na anak ni Sabathan. Ng lipi ng Zebulun, ang pinuno ay si Elizaphan na anak ni Parnach. Ng tribo ng mga anak ni Issachar, ang pinuno ay si Phaltiel na anak ni Oza. Ng tribo ng mga anak ni Asher, ang pinuno ay si Achior na anak ni Salami. Ng tribo ng Naphtali, ang pinuno ay si Phadael na anak ni Iamioud.

Sa mga ito ay iniutos ng Panginoon na hatiin para sa mga anak ng Israel sa lupain ng Canaan.

35

At nagsalita ang Panginoon kay Moses sa kanluran ng Moab malapit sa Jordan ayon sa Jericho, na nagsasabi, Mag-utos sa mga anak ng Israel, at sila ay magbibigay sa mga Levita mula sa kanilang mga bahaging pag-aari ng mga lungsod upang manirahan, at ang mga nayon ng mga lungsod sa palibot nila ay

ibibigay nila sa mga Levita. At magiging sa kanila ang mga lungsod upang manirahan, at ang kanilang mga bakuran ay magiging para sa kanilang mga baka, at para sa lahat ng kanilang mga apat na paa na hayop. At ang mga karatig na lupain ng mga lungsod na ibibigay ninyo sa mga Levita, mula sa pader ng lungsod at palabas, ay dalawang libong kubit sa palibot. At susukat kayo sa labas ng lungsod: ang panig na patungo sa silanganan ay dalawang libong siko, at ang panig na patungo sa Timog ay dalawang libong siko, at ang panig na patungo sa dagat ay dalawang libong siko, at ang panig na patungo sa Hilaga ay dalawang libong siko, at ang lungsod ay magiging nasa gitna nito para sa inyo, at ang mga hangganan ng mga lungsod. At ang mga lungsod ay ibibigay ninyo sa mga Levita, ang anim na lungsod ng mga kanlungan na ibibigay ninyo upang tumakas doon ang nagpatay, at bukod sa mga ito ay apatnapu't dalawang lungsod. Lahat ng mga lungsod ay ibibigay ninyo sa mga Levita, apatnapu't walong lungsod, ang mga ito, kasama ang kanilang mga nakapaligid na lupain. At ang mga lungsod na ibibigay ninyo mula sa pag-aari ng mga anak ng Israel—mula sa mga may marami, marami, at mula sa mga may kaunti, mas kaunti—bawat isa ayon sa kanyang manahin na kanilang mamanahin, ay magbibigay mula sa mga lungsod sa mga Levita.

At nagsalita ang Panginoon kay Moises, na nagsasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila: Kayo ay tumatawid ng Jordan papunta sa lupain ng Canaan. At itatalaga ninyo para sa inyo, para sa kanila, ang mga lungsod na mga kanlungan na magiging para sa inyo upang tumakas doon ang mamamatay-tao, bawat isa na nakahampas ng kaluluwa nang hindi sinasadya. At ang mga lungsod ay magiging sa inyo mga kanlungan mula sa manghihiganti ng dugo, at hindi mamamatay ang pumapatay hanggang siya ay tumayo sa harap ng kapulungan

para sa paghatol. At ang mga lungsod na ibibigay ninyo, ang anim na lungsod, ay magiging mga kanlungan para sa inyo. Ang tatlong lungsod ay ibibigay ninyo sa kabilang ng Jordan, at ang tatlong lungsod ay ibibigay ninyo sa lupain ng Canaan.

Kanlungan magiging para sa mga anak ng Israel, at sa dayuhan, at sa naninirahan sa inyo. Magiging ang mga lungsod na ito para sa kanlungan, upang tumakas doon ang bawat nakahampas ng kaluluwa nang hindi sinasadya.

Kung pero sa kasangkapang bakal sinaktan niya siya at namatay, siya ay mamamatay-tao; sa kamatayan ipapatay ang mamamatay-tao. Ngunit kung sa pamamagitan ng bato mula sa kamay na maaaring makamatay, sasaktan niya siya at siya ay mamatay, siya ay mamamatay, kamatayan, patayin ang mamamatay. Ngunit kung sa pamamagitan ng kasangkapang kahoy mula sa kamay na maaaring makamatay ay saktan niya siya at mamatay, siya ay mamamatay-tao; sa kamatayan ay patayin ang mamamatay-tao.

Ang maniningil ng dugo ay papatayin ang pumatay kapag makatagpo niya ito; siya ay papatayin niya. Kung ngunit sa pamamagitan ng pagkamuhi ay itulak niya siya, at ihagis sa kaniya ang anumang bagay mula sa pagkakabakay, at siya ay mamatay, O dahil sa galit, sinaktan niya siya ng kamay at mamatay, sa kamatayan ay patayin ang sumaktan, siya ay mamamatay-tao, sa kamatayan ay patayin ang pumapatay. Ang tagapanghiganti ng dugo ay papatayin ang pumatay sa pagkakatagpo niya sa kanya.

Kung ngunit biglaan, hindi dahil sa pagkamuhi ay itulak niya siya, o ihagis sa kaniya ang anumang bagay, hindi mula sa pagkakabang, o sa bawat bato na maaaring makamatay sa kaniya,

nang hindi nalalaman, at ito ay mahulog sa kaniya at siya ay mamatay, ngunit siya ay hindi kaaway niya, ni hindi nais saktan siya, At hahatol ang kapulungan sa pagitan ng pumatay at sa pagitan ng manghihiganti ng dugo, ayon sa mga paghuhukom na ito. At ililigtas ng kapulungan ang pumatay mula sa manghihiganti ng dugo, at ibabalik siya ng kapulungan sa lungsod ng kanlungan niya kung saan siya tumakas, at titira siya roon hanggang mamatay ang dakilang pari na kanilang pinahiran ng banal na langis.

Ngunit kung sa paglabas ay lumabas ang mamamatay-tao sa mga hangganan ng lungsod kung saan siya tumakas, At kung makita siya ng tagapaghiganti ng dugo sa labas ng mga hangganan ng lungsod na kanlungan niya, at pumatay ang tagapaghiganti ng dugo sa pumatay, hindi siya nagkasala. Sa lungsod ng kanlungan ay manirahan siya hanggang mamatay ang dakilang pari, at pagkatapos mamatay ang dakilang pari, babalik ang pumatay sa lupain ng kaniyang pag-aari.

At magiging ito sa inyo na kautusan ng paghatol sa lahat ng inyong salinlahi sa lahat ng inyong tirahan. Sinumang nakahampas ng kaluluwa, sa pamamagitan ng mga saksi papatayin mo ang pumatay, at isang saksi ay hindi magsasalita laban sa kaluluwa upang ipapatay. At hindi kayo tatanggap ng tubos para sa buhay mula sa mamamatay-tao na nagkasala at dapat patayin, sapagkat sa kamatayan siya ay papatayin. Hindi kayo tatanggap ng tubos para sa tumakas sa lungsod ng mga kanlungan, upang muling manirahan sa ibabaw ng lupa, hanggang mamatay ang dakilang pari. At hindi ninyo papatayin ang lupain kung saan kayo naninirahan, sapagkat ang dugong ito ay pumapatay sa lupain, at hindi tutubusín ang lupain mula sa dugong nabuhos dito, kundi sa pamamagitan ng dugo ng

nagbuhos nito. At hindi ninyo dudumihan ang lupain kung saan kayo naninirahan, kung saan ako tumatahan sa gitna ninyo, sapagkat ako ay Panginoon na tumatahan sa gitna ng mga anak ng Israel.

36

At lumapit ang mga pinuno ng lipi ng mga anak ni Galaad na anak ni Machir na anak ni Manases, mula sa lipi ng mga anak ni Jose, at nagsalita sa harap ni Moises, at sa harap ni Eleazar na pari, at sa harap ng mga pinuno ng mga sambahayan ng mga ninuno ng mga anak ni Israel, At sinabi nila, Sa aming panginoon ay nag-utos ang Panginoon na ibigay ang lupain ng mana sa pamamagitan ng palabunutan sa mga anak na lalaki ng Israel, at sa panginoon ay nag-utos ang Panginoon na ibigay ang mana ni Salpaad na aming kapatid sa kanyang mga anak na babae. At sila ay magiging mga asawa sa isa sa mga lipi ng mga anak ng Israel, at ang bahagi nila ay aalisin mula sa pag-aari ng aming mga ama, at idadagdag sa mana ng liping kanilang mapapangasawa, at mula sa bahagi ng aming mana ay aalisin. Kung mangyari ang pagpapalaya ng mga anak ng Israel, ang kanilang mana ay idadagdag sa mana ng angkan kung saan sila magiging mga asawa, at mula sa mana ng angkan ng aming pamilya ay aalisin ang kanilang mana.

At nag-utos si Moises sa mga anak ng Israel dahil sa utos ng Panginoon, na nagsasabi, Ganito ang sinasabi ng lipi ng mga anak ni Jose. Ito ang salita na iniutos ng Panginoon sa mga anak na babae ni Salpaad: Kung kanino nakalulugod sa harap nila, sila ay maging mga asawa, ngunit mula lamang sa bayan ng kanilang ama sila ay maging mga asawa. At hindi ilipat ang mana sa mga anak ng Israel mula sa tribo patungo sa tribo, sapagkat ang mga anak ng Israel ay kakapit bawat isa sa mana ng tribo ng kaniyang

pamilya. At bawat anak na babae na namamana ng mana mula sa mga lipi ng mga anak ng Israel ay magiging mga asawa sa isa mula sa bayan ng kanyang ama, upang mamanahin ng mga anak ng Israel ang bawat isa ang mana ng kanyang ninuno. At hindi ililipat ang bahagi mula sa lipi patungo sa ibang lipi, ngunit bawat isa sa kanyang mananamana ay kakapit ang mga anak ng Israel.

Kung anong paraan na iniutos ng Panginoon kay Moises, ganoon ang ginawa ng mga anak na babae ni Salpaad. At naging sina Thersa, Egla, Melcha, Noua, at Malaa na mga anak na babae ni Salpaad ay nag-asawa sa kanilang mga pinsan, Mula sa mga tao ng Manasseh na mga anak ni Joseph, sila ay naging mga asawa, at ang kanilang mana ay napunta sa tribo ng mga tao ng kanilang ama. Ito ang mga utos at ang mga palatuntunan at ang mga hatol na iniutos ng Panginoon sa pamamagitan ng kamay ni Moises sa kanluran ng Moab sa tabi ng Jordan malapit sa Jerico.

Deuteronomio

1

Ito ang mga salitang sinalita ni Moises sa buong Israel sa kabilang panig ng Jordan sa ilang, patungo sa kanluran, malapit sa Pulang Dagat, sa pagitan ng Paran, Tophel, Lobon, Aulon, at Katacrysea. Labing-isang araw mula sa Horeb ang daan patungo sa bundok ng Seir hanggang sa Kades-barne. At nangyari sa ikaapat na pung taon, sa ikalabing-isang buwan, sa unang araw ng buwan, nagsalita si Moises sa lahat ng mga anak ng Israel, ayon sa lahat ng iniutos ng Panginoon sa kanya para sa kanila, pagkatapos ng paghampas Si Sihon na hari ng mga Amoreyo na nanirahan sa Heshbon, at si Og na hari ng Bashan na nanirahan sa Ashtaroth at sa Edrei, Sa kabilang ibayo ng Jordan, sa lupain ng Moab, nagsimula si Moises na ipaliwanag ang batas na ito, na nagsasabi, Ang Panginoong ating Diyos ay nagsalita sa atin sa Horeb, na nagsasabi, Sapat na sa inyo ang tumira sa bundok na ito. Bumalik kayo at umalis, at pumasok kayo sa bundok ng mga Amorreo, at sa lahat ng mga kapitbahay ng Araba, sa bundok at kapatagan, at sa Timog, at sa baybayin ng lupain ng mga Cananeo, at sa Anti-Lebanon hanggang sa dakilang ilog, ang ilog Euphrates. Tingnan, ibinigay na sa harap ninyo ang lupain; pumasok kayo at angkinin ang lupaing isinumpa ko sa inyong mga ninuno—kay Abraham, at Isaac, at Jacob—na ibibigay sa kanila at sa kanilang lahi kasama nila.

At sinabi ko sa inyo noong panahong iyon, Hindi ko kayong madadala ng mag-isa. Ang Panginoon na inyong Diyos ay pinarami kayo, at narito, kayo ngayon ay gaya ng mga bituin ng langit sa dami. Ang Panginoon na Diyos ng inyong mga ama ay magdagdag sa inyo ng libu-libong ulit kung ano kayo ngayon, at

pagpalain kayo ayon sa kanyang sinabi sa inyo. Paano ko kakayanin mag-isa na pasanin ang inyong mga pagod, ang inyong mga pasan, at ang inyong mga alitan? Bigyan ninyo ang inyong mga sarili ng mga lalaking matalino, marunong, at mabait mula sa inyong mga lipi, at itatakda ko sila bilang inyong mga pinuno. At sumagot kayo sa akin at sinabi, Mabuti ang salitang iyong sinalita na gagawin. At kumuha ako mula sa inyo ng mga lalaking marunong, dalubhasa, at matalino, at itinalaga ko sila na mamahala sa inyo bilang mga pinuno ng libu-libo, mga pinuno ng daan-daan, mga pinuno ng limampu-limampu, mga pinuno ng sampu-sampu, at mga opisyal sa inyong mga hukom. At ako ay nag-utos sa mga hukom ninyo sa panahong iyon, sinasabi, Makinig kayo sa pagitan ng inyong mga kapatid, at humatol nang matuwid sa pagitan ng lalaki at ng kanyang kapatid, at sa pagitan ng kanyang dayuhan. Hindi mo makikilala ang mukha sa paghatol, hahatol ka ayon sa maliit at ayon sa dakila, hindi ka magpapakita ng pagkiling sa mukha ng tao, sapagkat ang paghatol ay sa Diyos, at ang salitang matigas mula sa inyo, dadalhin ninyo ito sa akin, at pakikinggan ko ito. At inutusan ko sa inyo noong panahong iyon ang lahat ng mga salita na inyong gagawin.

At pagkatapos na umalis mula sa Horeb, naglakbay kami sa buong ilang na malaki at nakakatakot na iyon na nakita ninyo, sa daan ng bundok ng mga Amorita, ayon sa iniutos ng Panginoong Diyos natin sa atin, at dumating kami hanggang sa Kadesh Barnea. At sinabi ko sa inyo, kayo ay dumating hanggang sa bundok ng mga Amorreo, na ibinibigay sa inyo ng Panginoon na ating Diyos. Tingnan, ibinigay na ng Panginoong inyong Diyos sa harapan ninyo ang lupain, umakyat kayo at angkinin ito ayon sa paraan na sinabi ng Panginoong Diyos ng inyong mga ama sa inyo, huwag matakot, ni huwag mawalan ng loob. At lumapit sa akin kayong lahat, at sinabi ninyo, Magpadala tayo ng mga

lalaking mangunguna sa atin, at tiktikan nila para sa atin ang lupain, at ipahayag nila sa atin ang sagot tungkol sa daang ating aakyatin, at ang mga lungsod na ating papasukan. At nakalugod sa harap ko ang salita, at kumuha ako mula sa inyo ng labindalawang lalaki, isang lalaki bawat lipi. At pagkatapos bumalik, umakyat sila sa bundok at dumating hanggang sa lambak ng kumpol ng ubas, at tiniktikan nila ito. At kumuha sila sa kanilang mga kamay ng bunga ng lupa, at dinala nila ito sa inyo, at sinabi nila, Mabuti ang lupain na ibinibigay sa atin ng Panginoon na ating Diyos.

At hindi kayo pumayag na umakyat, kundi sumuway kayo sa salita ng Panginoon na ating Diyos. At kayo ay nag-ungol sa loob ng inyong mga tolda, at nagsabi kayo, Dahil sa pagkapoot ng Panginoon sa atin, inilabas niya tayo mula sa lupain ng Ehipto upang ibigay tayo sa mga kamay ng mga Amorreo, upang lipulin tayo. Saan kami aakyat? Ang inyong mga kapatid ay pumigil sa inyong puso, nagsasabi, Bansang malaki at marami at mas malakas kaysa sa amin, at mga lungsod na malalaki at nakukutaan hanggang sa langit, pero pati mga anak ng mga higante ay nakita namin doon. At sinabi ko sa inyo, huwag kayong matakot, ni huwag din kayong mangamba sa kanila. Ang Panginoon na inyong Diyos na lumalakad una sa inyong harapan, siya mismo ay makikipaglaban sa kanila kasama ninyo ayon sa lahat ng ginawa niya para sa inyo sa lupain ng Ehipto, at sa ilang na ito na inyong nakita, sa daan ng bundok ng mga Amoreo, kung paano kayo binuhay ng Panginoon. Ang iyong Diyos, kung paano sinusuportahan ng isang tao ang kanyang anak, sa buong daang inyong nilakaran hanggang sa inyong pagdating sa lugar na ito.

At sa salitang ito hindi kayo nagtiwala sa Panginoon na aming Diyos, Siya na pumupunta una sa inyo sa daan upang pumili ng lugar para sa inyo, gumagabay sa inyo sa pamamagitan ng apoy sa

gabi, nagpapakita sa inyo ng daan na inyong tatahakin, at sa pamamagitan ng ulap sa araw.

At narinig ng Panginoon ang tinig ng inyong mga salita, at sa pagkagalit ay sumumpa, na nagsasabi, Kung makikita ng sinuman sa mga lalaking ito ang magandang lupang ito na aking isinumpa sa kanilang mga ama, maliban Si Caleb na anak ni Jephunneh, siya ang makakakita nito, at sa kanya ibibigay ko ang lupain kung saan siya tumapak, at sa kaniyang mga anak, dahil sa kaniyang pagiging tapat sa Panginoon. At sa akin ay nagalit ang Panginoon dahil sa inyo, na sinasabi, Ni ikaw ay hindi ka papasok doon. Si Joshua na anak ni Nun, ang nakatayo sa tabi mo, siya ang papasok doon; palakasin mo siya, sapagkat siya ang magmamana nito sa Israel. At ang bawat batang bago na hindi nakakaalam ngayon ng mabuti o masama, sila ay papasok doon, at sa kanila ko ibibigay ito, at sila ay mamamana nito. At kayo, pagkatapos bumalik, nagkampo sa ilang sa daang patungo sa Pulang Dagat.

At kayo ay sumagot at nagsabi, Kami ay nagkasala sa harap ng Panginoon na aming Diyos. Kami ay aakyat at makikipagdigma ayon sa lahat ng iniutos sa amin ng Panginoon na aming Diyos. At kinuha ng bawat isa ang kanyang mga sandata ng digma, at nagtipon-tipon, kayo ay umakyat sa bundok. At sinabi ng Panginoon sa akin, Sabihin mo sa kanila, Hindi kayo aakyat ni lalaban, sapagkat hindi ako kasama ninyo, at hindi kayo dudurog sa harap ng inyong mga kaaway. At nagsalita ako sa inyo, at hindi kayo nakinig sa akin, at lumabag kayo sa salita ng Panginoon, at sa pagkilos nang marahas ay umakyat kayo sa bundok. At lumabas ang mga Amorreo na naninirahan sa bundok na iyon upang salubungin kayo, at hinabol nila kayo gaya ng ginagawa ng mga bubuyog, at sinugatan nila kayo mula sa Seir hanggang sa Horma. At nakaupo, kayo ay umiyak sa harap ng Panginoon na aming

Diyos, at hindi nakinig ang Panginoon sa inyong tinig, ni hindi kayo binigyang-pansin.

At kayo ay naupo sa Kadesh nang mahabang panahon, kung gaano katagal kayo ay naupo roon.

2

At pagkatapos na bumalik, umalis kami patungo sa ilang, sa daang papunta sa Pulang Dagat, kung paanong nagsalita ang Panginoon sa akin, at ikinikot namin ang Bundok Seir nang maraming araw. At sinabi ng Panginoon sa akin, Sapat na sa inyo ang pag-ikot sa bundok na ito, kaya bumalik kayo sa Hilaga. At sa mga tao ay mag-utos, na nagsasabi, Kayo ay dadaan sa mga hangganan ng inyong mga kapatid na mga anak ni Esau, na naninirahan sa Seir, at sila ay matatakot sa inyo, at sila ay lubhang mag-iingat sa inyo. Huwag makipagsali sa kanila ng digmaan, sapagkat hindi ko kayo bibigyan ng kahit tapakan ng paa mula sa kanilang lupain, dahil sa pamamagitan ng pagkakaloob ay ibinigay ko na sa mga anak ni Esau ang bundok ng Seir. Bumili kayo ng pagkain mula sa kanila gamit ang pilak at kakainin ninyo, at kukunin ninyo ang tubig mula sa kanila sa pamamagitan ng panukat gamit ang pilak at iinumin ninyo. Sapagkat ang Panginoon na ating Diyos ay pinagpala ka sa bawat gawa ng iyong mga kamay, tandaan kung paano ka dumaan sa malaking at nakatatakot na ilang na iyon, narito apatnapung taon ang Panginoon mong Diyos ay kasama mo, hindi ka nangailangan ng anuman.

At dumaan kami sa aming mga kapatid na mga anak ni Esau, na naninirahan sa Seir, mula sa daang Araba na mula sa Ailon at mula sa Ezion Geber, at pagkatapos bumalik, dumaan kami sa

daang ilang ng Moab. At sinabi ng Panginoon sa akin, Huwag kayong maging kaaway ng mga Moabita, at huwag kayong makipaglaban sa kanila, sapagkat hindi ko ibibigay sa inyo ang kanilang lupain bilang inyong mana, dahil sa mga anak ni Lot ibinigay ko ang Aroer na manahin. Ang mga Ommin ay dating naninirahan doon, isang bansang malaki at marami at malakas, tulad ng mga Anakim. Ituturing silang Rephaim, at ang mga ito ay gaya rin ng mga Anakim, at tinatawag sila ng mga Moabita na Emim. At sa Seir tumira ang mga Horite noong mas maaga, at ang mga anak ni Esau ay winasak sila, at nilipol sila mula sa harapan nila. At naninirahan sila kapalit nila, kung paanong ginawa ni Israel sa lupa ng kaniyang mana, na ibinigay ng Panginoon sa kanila. Ngayon nga, bumangon at umalis kayo, at tumahakin ninyo ang lambak ng Zaret.

At ang mga araw na aming nilakbayan mula sa Kades Barne hanggang sa aming pagdaan sa lambak ng Zaret ay tatlumpu't walong taon, hanggang sa nabuwal ang buong henerasyon ng mga lalaking mandirigma na namamatay mula sa kampo, gaya ng isinumpa ng Panginoon. Diyos sila. At ang kamay ng Diyos ay sumasa kanila upang lipulin sila mula sa gitna ng kampo hanggang sila ay namatay.

At nangyari nang mamatay na ang lahat ng mga lalaking mandirigma mula sa gitna ng bayan, at nagsalita Ang Panginoon ay nagsabi sa akin, Ikaw ay dadaan ngayong araw sa mga hangganan Moab ang Aroer, At kayo ay lalapit sa mga anak ng Ammon, huwag kayong maging kaaway sa kanila, ni makipagdigma sa kanila, sapagkat hindi ko ibibigay sa inyo ang lupa ng mga anak ng Ammon bilang mana, dahil sa mga anak ni Lot ko ito ibinigay bilang mana. Ang lupain ng Rephaim ay ibibilang, at sapagkat sa kanya naninirahan ang mga Rephaim

noon, at ang mga Ammonita ay tumatawag sa kanila ng Zamzummim. Bansang malaki at marami at mas malakas kaysa sa inyo, gaya rin ng mga Enakeim, at winasak sila ng Panginoon sa harapan nila, at minana nila at nanirahan sila, kapalit nila hanggang sa araw na ito. Kung paano nila ginawa sa mga anak ni Esau na naninirahan sa Seir, sa paraang kanilang winasak ang mga Horite mula sa harapan nila, at minana nila ang kanilang lupain, at nanirahan sila kapalit nila hanggang sa araw na ito. At ang mga Euaioi na naninirahan sa Asedoth hanggang Gaza, at ang mga Cappadocian na lumabas mula sa Cappadocia, ay winasak nila sila at nanirahan kapalit nila.

Ngayon nga, bumangon kayo at umalis, at tumawid kayo sa lambak ng Arnon. Narito, ibinigay ko na sa iyong kamay si Sihon na hari ng Heshbon, ang Amorreo, at ang kaniyang lupain. Magsimula kang magmana, makipaglaban ka sa kaniya ng digmaan sa araw na ito. Magsimula nang ibigay ang iyong panginginig at ang iyong takot sa harapan ng lahat ng mga bansa sa ilalim ng langit, na sino man ang makarinig ng iyong pangalan ay mabagabag, at magkakaroon ng mga kirot mula sa iyong harapan.

At ipinadala ko ang mga sugo mula sa ilang ng Kedemot tungo kay Sihon na hari ng Heshbon na may mapayapang mga salita, na sinasabi, Dadaan ako sa iyong lupain, sa daan ako pupunta, hindi ako liliko pakanan o pakaliwa. Pagkain kapalit ng pilak ay ibebenta mo sa akin at kakain ako, at tubig kapalit ng pilak ay ibebenta mo sa akin at iinom ako, maliban lamang na dadaan ako sa pamamagitan ng aking mga paa, Gaya ng ginawa nila sa akin ng mga anak ni Esau na naninirahan sa Seir, at ng mga Moabita na naninirahan sa Aroer, hanggang sa ako ay makaraos sa Jordan patungo sa lupain na ibinibigay sa amin ng

Panginoong aming Diyos. At hindi pumayag si Sihon na hari ng Heshbon na kami ay dumaan sa kaniyang lupain, sapagkat pinatigas ng Panginoon na aming Diyos ang kaniyang espiritu, at pinatibay ang kaniyang puso, upang siya ay maipagkanulo sa iyong mga kamay, gaya sa araw na ito.

At sinabi ang Panginoon sa akin, Masdan, nagsimula na akong ipagkanulo sa harap mo si Sihon na hari ng Heshbon, ang Amoreo, at ang kaniyang lupain, at magsimula kang magmana ng kaniyang lupain. At lumabas si Sihon na hari ng Heshbon upang salubungin kami, siya at ang lahat ng kanyang bayan, para makipaglaban sa Jahaz. At ibinigay siya ng Panginoon na aming Diyos sa aming harapan, at sinaktan namin siya at ang kanyang mga anak at ang lahat niyang bayan. At sinakop namin ang lahat ng kanyang mga lungsod sa panahong iyon, at lubos naming nilipol ang bawat lungsod nang sunud-sunod, at ang kanilang mga kababaihan at ang kanilang mga anak, hindi kami nag-iwan ng sinumang buhay. Maliban sa mga hayop na aming ninakaw, at ang mga nasamsam ng mga lungsod na aming kinuha Mula sa Aroer, na nasa gilid ng batis ng Arnon, at ang lungsod na nasa lambak, at hanggang sa bundok ng Gilead, walang lungsod na nakaligtas sa amin. Ang lahat ay ibinigay ng Panginoon na aming Diyos sa aming mga kamay. Maliban sa malapit sa mga anak ng Ammon, hindi kami lumapit sa lahat ng mga karatig ng batis ng Jabbok, at sa mga lungsod na nasa maburol na lupain, ayon sa iniutos ng Panginoon na aming Diyos sa amin.

3

At pagkatapos na bumalik, umakyat kami sa daang papunta sa Bashan, at lumabas si Og na hari ng Bashan upang salubungin kami, siya mismo at ang lahat ng kaniyang bayan, upang

makipaglaban sa Edraim. At sinabi ng Panginoon sa akin, Huwag kang matakot sa kanya, sapagkat sa iyong mga kamay ko siya ibinigay, at ang lahat niyang bayan, at ang lahat niyang lupain, at gagawin mo sa kanya, gaya ng ginawa mo kay Sihon na hari ng mga Amorites, na tumira sa Heshbon. At inilagay siya ng Panginoon na aming Diyos sa aming mga kamay, pati si Og na hari ng Bashan, at ang lahat niyang bayan, at sinaktan namin siya, hanggang sa wala nang naiwan sa kanyang lahi.

At sinakop namin ang lahat ng kanyang mga lungsod sa panahong iyon, walang lungsod na hindi namin sinakop mula sa kanila, animnapung lungsod, lahat ng nakapaligid na rehiyon ng Argob ng Haring Og sa Bashan, Lahat ng mga lungsod ay nakukutaan, may mataas na mga pader, mga pintuan at mga barikada, maliban sa mga lungsod ng mga Peresihanon na napakadami. Lubos naming nilipol, gaya ng ginawa namin kay Sihon na hari ng Heshbon, at lubos naming nilipol ang bawat lungsod nang sunud-sunod, at ang mga kababaihan, at ang mga bata. At lahat ng mga hayop at ang mga nasamsam mula sa mga lungsod ay ninakaw namin para sa aming sarili.

At kinuha namin sa panahong iyon ang lupain mula sa kamay ng dalawang hari ng mga Amoreo, na sila ay lampas sa Jordan mula sa ilog Arnon hanggang sa Hermon Ang mga Puno ng Palma ay tumatawag sa Hermon na Sanior, at ang Amorite ay tinawag ito na Sanir. Lahat ng mga lungsod ng Misor, at buong Gilead, at buong Bashan hanggang Elcha at Edraim, mga lungsod ng kaharian ni Og sa Bashan, Sapagkat si Og na hari ng Bashan lamang ang naiwan mula sa mga Rephaim, narito ang kanyang kama na bakal, narito ito sa dulo ng lupain ng mga anak ng Ammon, siyam na kubit ang haba nito, at apat na kubit ang lapad nito ayon sa kubit ng tao. At ang lupaing iyon ay aming minana sa

panahong iyon mula sa Aroer, na malapit sa gilid ng batis ng Arnon, at ang kalahati ng bundok ng Gilead, at ang mga lungsod nito ay ibinigay ko sa Reuben at sa Gad. At ang nalalabi ng Gilead, at ang buong kaharian ng Bashan ni Og, ibinigay ko sa kalahating lipi ni Manasseh, at ang buong kapaligiran ng Argob, ang buong Bashan na iyon, ay bibilangin na lupain ng Rephaim. At si Jair na anak ni Manasseh ay kumuha ng buong rehiyong palibot ng Argob hanggang sa mga hangganan ng Gargasi at Machathi, tinawag niya ang mga ito ayon sa kaniyang pangalan, ang Bashan na Thauoth Jaeir hanggang sa araw na ito. At kay Machir ibinigay ko ang Gilead. At sa Reuben at sa Gad ay ibinigay ko mula sa Gilead hanggang sa batis ng Arnon—ang gitna ng batis ay hangganan—at hanggang sa Jabbok, ang batis ay hangganan sa mga anak ng Ammon. At ang Arabah at ang Jordan na hangganan ng Mahanareth, at hanggang sa dagat ng Arabah, ang dagat na maalat sa ilalim ng Asedoth, ang Phasga sa silangan.

At ako ay nag-utos sa inyo noong panahong iyon, sinasabi, Ang Panginoon na inyong Diyos ay nagbigay sa inyo ng lupaing ito bilang mana. Pagkatapos ninyong magpakasandata, kayo ay mauna sa harap ng inyong mga kapatid na mga anak ng Israel, bawat isa na may kakayahan. Maliban sa inyong mga asawa at inyong mga anak at inyong mga hayop, alam ko na marami kayong mga hayop, hayaan silang manirahan sa inyong mga lungsod na ibinigay ko sa inyo, hanggang magpahinga ang Panginoon Ang inyong Diyos ay magpapahinga sa inyong mga kapatid, gaya ng ginawa Niya sa inyo, at mamamana rin sila ng lupain na ibinibigay sa kanila ng Panginoong ating Diyos sa kabilang ibayo ng Jordan, at babalik kayo, bawat isa sa kaniyang pamana, na ibinigay ko sa inyo.

At kay Joshua ako nag-utos noong panahong iyon, na nagsasabi, Ang inyong mga mata ay nakakita ng lahat ng ginawa ng Panginoong ating Diyos sa dalawang haring ito; ganito rin gagawin ng Panginoong ating Diyos sa lahat ng kaharian na iyong tatawasin doon. Hindi kayo matatakot sa kanila, sapagkat ang Panginoong ating Diyos ay siya mismo ang makikipaglaban para sa inyo.

At nakiusap ako sa Panginoon sa panahong iyon, sinasabi, Panginoon Diyos, ikaw ay nagsimulang ipakita sa iyong lingkod ang iyong lakas, at ang iyong kapangyarihan, at ang makapangyarihang kamay, at ang mataas na bisig. Sino nga ang Diyos sa langit o sa lupa na gagawa ng ayon sa ginawa mo, at ayon sa iyong lakas? Nagtawid na kaya, makikita ko ang mabuting lupang ito na nasa lampas ng Jordan, ang mabuting bundok na ito at ang Anti-Lebanon.

At binalewala ako ng Panginoon dahil sa inyo, at hindi niya ako dininig, at sinabi ng Panginoon sa akin, Sapat na iyan para sa iyo, huwag mo nang ipagpatuloy na magsalita tungkol sa bagay na ito. Umakyat ka sa tuktok ng bundok na hinukay, at itingala mo ang iyong mga mata tungo sa dagat at Hilaga at Timog at silanganan, at tingnan mo ng iyong mga mata, sapagkat hindi ka tatawid sa Jordang ito. At utusan mo si Joshua at palakasin mo siya at hikayatin mo siya, sapagkat siya ang tatawid sa harap ng bayang ito, at siya ang magmamana sa kanila ng buong lupain na iyong nakita. At kami ay umupo sa lambak na malapit sa bahay ni Phogor.

4

At ngayon, Israel, makinig kayo sa mga tuntunin at sa mga hatol na aking itinuturo sa inyo ngayong gawin, upang kayo ay mabuhay at dumami, at pagpasok ninyo ay magmana ng lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon, ang Diyos ng inyong mga ama. Hindi kayo magdadagdag sa salitang aking iniuutos sa inyo, at hindi kayo magbabawas mula rito, ingatan ninyo ang mga utos ng Panginoon na ating Diyos, ayon sa lahat ng aking iniuutos sa inyo ngayong araw. Ang inyong mga mata ay nakakita ng lahat ng ginawa ng Panginoong ating Diyos sa Baal-peor, sapagkat bawat taong sumunod kay Baal-peor ay winasak ng Panginoong inyong Diyos mula sa inyo. Ngunit kayong mga nakakapit sa Panginoon ninyong Diyos ay nabubuhay silang lahat hanggang ngayon.

Tingnan, ipinakita ko sa inyo ang mga tuntunin at mga hatol ayon sa iniutos sa akin ng Panginoon, upang gawin ninyo ito sa lupaing inyong papasukan at mamanahin. At kayo ay mag-iingat at gagawin, sapagkat ito ang inyong karunungan at pag-unawa sa harap ng lahat ng mga bansa, sinumang makarinig ng lahat ng mga kautusang ito, at sasabihin nila, Narito, isang bayang matalino at marunong, ang dakilang bansang ito. Sapagkat anong bansang dakila ang may Diyos na lumalapit sa kanila gaya ng Panginoon na ating Diyos sa lahat ng ating pagtawag sa kanya? At anong bansang dakila ang may mga palatuntunan at mga hatol na matuwid ayon sa lahat ng batas na ito, na aking ibinibigay sa harap ninyo ngayong araw?

Magbantay ka para sa iyong sarili, at bantayan mo nang lubhang higpit ang iyong kaluluwa, huwag mong kalimutan ang lahat ng mga salitang nakita ng iyong mga mata, at huwag silang umalis sa iyong puso sa lahat ng mga araw ng iyong buhay, at itututuro mo sa iyong mga anak at sa mga anak ng iyong mga anak, ang araw na tumayo kayo sa harap ng Panginoon na ating Diyos sa

Horeb sa araw ng kapulungan, nang sabihin Ang Panginoon ay nagsabi sa akin, Tipunin mo sa akin ang bayan, at pakinggan nila ang aking mga salita, upang matuto silang matakot sa akin sa lahat ng araw na sila ay nabubuhay sa ibabaw ng lupa, at itututuro nila ito sa kanilang mga anak. At kayo ay lumapit at tumayo sa ilalim ng bundok, at ang bundok ay nasusunog ng apoy hanggang sa langit—kadiliman, kadiliman, at bagyo. At nagsalita ang Panginoon sa inyo mula sa gitna ng apoy—isang tinig ng mga salita na inyong narinig, at hindi ninyo nakita ang anumang anyo, kundi tinig lamang. At iniulat niya sa inyo ang kaniyang tipan na iniutos niyang inyong gawin, ang sampung salita, at isinulat niya ang mga ito sa dalawang tapyas na bato.

At sa akin ay inutusan ng Panginoon sa panahong iyon na ituro sa inyo ang mga tuntunin at mga hatol, upang gawin ninyo ang mga iyon sa ibabaw ng lupain na inyong papasukan doon upang manahin ito. At kayo ay mag-iingat na lubhang-lubha ng inyong mga kaluluwa, sapagkat hindi kayo nakakita ng anumang wangis noong araw na nagsalita ang Panginoon sa inyo sa Horeb, sa bundok, mula sa gitna ng apoy. Huwag kayong kumilos nang walang batas at gumawa para sa inyong mga sarili ng inukit na larawan na wangis, anumang imahe na wangis ng lalaki o babae, Wangis ng lahat ng hayop na nasa ibabaw ng lupa, wangis ng lahat ng ibong may pakpak na lumilipad sa ilalim ng langit, Kawangis ng lahat ng umuusad na bagay na umuusad sa ibabaw ng lupa, kawangis ng lahat ng isda na nasa mga tubig sa ilalim ng lupa. At huwag kang tumingin pataas sa langit, at makita ang araw at ang buwan at ang mga bituin, at ang buong kalangitan, at maligaw ka at sambahin mo sila, at paglingkuran mo sila, na itinalaga ng Panginoong Diyos mo sa lahat ng mga bansang nasa ilalim ng langit. Ngunit kayo ay kinuha ng Diyos, at inilabas niya kayo mula

sa lupain ng Ehipto, mula sa bakal na hurno, mula sa Ehipto, upang maging kanyang bayang pag-aari, gaya sa araw na ito.

At ang Panginoong Diyos ay nagalit sa akin dahil sa mga sinabi ninyo, at sumumpa na hindi ako tatawid sa Jordang ito, at hindi ako papasok sa lupang ibinibigay sa iyo ng Panginoong iyong Diyos bilang mana. Ako ay namamatay sa lupaing ito, at hindi tatawid sa Jordang ito, ngunit kayo ay tatawid, at mamanahin ninyo ang mabuting lupaing ito. Magbigay-pansin kayo, huwag ninyong kalimutan ang tipan ng Panginoong Diyos natin, na ginawa niya sa inyo, at huwag kayong kumilos nang walang batas, at gumawa para sa inyong sarili ng inukit na larawan na kahawig ng lahat ng iniutos sa inyo ng Panginoong Diyos ninyo. Sapagkat ang Panginoon na iyong Diyos ay apoy na sumusunog, Diyos na mapanibughuin.

Kung magkaanak ka ng mga anak at mga apo, at kayo ay magtagal sa lupain, at kayo ay gumawa ng labag sa batas, at kayo ay gagawa ng inukit na larawan na katulad ng anumang bagay, at kayo ay gumawa ng masama sa harap ng Panginoon ng inyong Diyos na pagalitin siya, sumasaksi ako sa inyo ngayong araw, ang langit at ang lupa, na sa pagkawasak ay mawawasak kayo mula sa lupain kung saan kayo tumatawid sa Jordan upang magmana doon. Hindi kayo mabubuhay nang matagal na mga araw sa kanya, kundi lubos na malilipol kayo. At ikalat ng Panginoon kayo sa lahat ng mga bansa, at kayo ay maiiwang kakaunti ang bilang sa lahat ng mga bansang pagdadalhan sa inyo ng Panginoon. At kayo ay maglilingkod doon sa ibang mga diyos na gawa ng mga kamay ng tao, mga kahoy at mga bato, na hindi makakakita, ni hindi makakarinig, ni hindi makakakain, ni hindi makakalanghap. At hahanapin ninyo doon ang Panginoon na inyong Diyos, at matatagpuan ninyo siya kapag hahanapin ninyo siya mula sa

buong puso mo at mula sa buong kaluluwa mo sa iyong kapighatian. At sa huling mga araw, makikita ka ng lahat ng mga salitang ito, at babalik ka sa Panginoon mong Diyos, at pakikinggan mo ang kanyang tinig, Sapagkat ang Panginoong Diyos mo ay mahabagin, hindi ka niya pababayaan, ni hindi ka niya wawasakin, at hindi niya makalilimutan ang tipan sa iyong mga ninuno na isinumpa niya sa kanila.

Magtanong tungkol sa mga nakaraang araw na nangyari bago ka, mula sa araw nang likhain ng Diyos ang tao sa ibabaw ng lupa, at mula sa isang dulo ng langit hanggang sa kabilang dulo ng langit, kung nangyari kailanman ang dakilang bagay na ito, kung narinig kailanman ang ganito, kung nakarinig kailanman ang isang bansa ng ganitong tinig Ng buhay na Diyos na nagsasalita mula sa gitna ng apoy, kung paanong narinig mo at nabuhay ka Kung sinubok ng Diyos na pumasok upang kunin para sa kanyang sarili ang isang bansa mula sa gitna ng ibang bansa sa pamamagitan ng pagsubok, at sa mga tanda, at sa mga kababalaghan, at sa digmaan, at sa makapangyarihang kamay, at sa mataas na bisig, at sa mga dakilang pangitain, ayon sa lahat ng ginawa ng Panginoon na ating Diyos sa Ehipto sa harap mo habang nakikita mo, Upang malaman mo na ang Panginoon na iyong Diyos ay siyang Diyos, at wala nang iba kundi siya lamang. Mula sa langit ay naging naririnig ang kanyang tinig upang turuan ka, at sa lupa ay ipinakita niya sa iyo ang kanyang dakilang apoy, at ang kanyang mga salita ay iyong narinig mula sa gitna ng apoy.

Dahil sa pagmamahal niya sa iyong mga ninuno, at pinili niya ang kanilang binhi kasama nila kayo, at inilabas ka niya mismo sa pamamagitan ng kanyang dakilang lakas mula sa Ehipto, upang lipulin ang mga bansang malalaki at mas malakas kaysa sa iyo sa

harap mo, upang ipasok ka at ibigay sa iyo ang kanilang lupain bilang mana, gaya ng mayroon ka ngayon.

At makakalam ka ngayong araw, at babalik ka sa iyong pag-iisip, na ang Panginoon na iyong Diyos na ito ay Diyos sa langit sa itaas at sa ibabaw ng lupa sa ibaba, at wala nang iba pa maliban sa kanya. At ingatan ang kanyang mga utos, at ang kanyang mga ordinansa, na gaano karami kong iniuutos sa iyo ngayong araw, upang maging mabuti sa iyo at sa iyong mga anak pagkatapos mo, upang kayo ay maging mahabang buhay sa ibabaw ng lupa, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng mga araw. Noon naghiwalay si Moises ng tatlong lungsod sa dako roon ng Jordan mula sa silangan ng araw, Tumakas doon ang mamamatay-tao na hindi sinasadya ang pagpatay sa kapwa, at hindi niya ito kinamumuhian bago pa kahapon at sa ikatlong araw, at siya ay tatakas papunta sa isa sa mga lungsod na ito upang mabuhay. ang Bosor sa ilang na nasa lupain ng kapatagan para sa Reuben, at ang Ramoth sa Gilead para sa Gad, at ang Gaulon sa Bashan para sa Manasseh.

Ito ang batas na inilagay ni Moises sa harap ng mga anak ng Israel. Ito ang mga patotoo, ang mga palatuntunan, at ang mga hatol na sinalita ni Moises sa mga anak ng Israel, nang sila ay lumabas mula sa lupain ng Ehipto. sa kabila ng Jordan, sa lambak, malapit sa bahay ng Phogor, sa lupain ni Sihon na hari ng mga Amorites, na tumira sa Heshbon, na sinaktan ni Moses at ng mga anak ni Israel, nang sila ay lumabas mula sa lupain ng Ehipto. At kanilang minana ang kanyang lupain, at ang lupain ni Haring Og ng Bashan, dalawang hari ng mga Amoreo, na nasa kabilang panig ng Jordan sa dakong silangan ng araw, Mula sa Aroer, na nasa gilid ng batis ng Arnon, at sa bundok ng Sihon, na siyang Hermon,

ang buong Araba sa lampas ng Jordan ayon sa silanganan ng araw sa ilalim ng Asedoth na tinapyas.

5

At tinawag ni Moises ang buong Israel, at sinabi sa kanila, Makinig, Israel, sa mga kautusan at mga hatol na aking sinasalita sa inyong mga tainga sa araw na ito, at matututunan ninyo ang mga ito, at iingatan ninyong gawin ang mga ito. Ang Panginoon na inyong Diyos ay gumawa ng tipan sa inyo sa Horeb. Hindi sa inyong mga ama ginawa ng Panginoon ang tipang ito, kundi sa inyo, kayong lahat na nabubuhay dito ngayon. Mukha sa mukha, nagsalita ang Panginoon sa inyo sa bundok mula sa gitna ng apoy. At ako ay nakatayo sa pagitan ng Panginoon at ninyo sa panahong iyon upang ipahayag sa inyo ang mga salita ng Panginoon, sapagkat kayo ay natakot sa harap ng apoy, at hindi kayo umakyat sa bundok, na nagsasabi Ako ay ang Panginoon na iyong Diyos na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin.

Hindi ka magkakaroon ng ibang mga diyos sa harap ko.

Hindi ka gagawa para sa iyong sarili ng imahe, ni ng anumang kahawig ng lahat ng nasa langit sa itaas, at ng lahat ng nasa lupa sa ibaba, at ng lahat ng nasa mga tubig sa ilalim ng lupa. Hindi ka sasamba sa kanila, ni maglilingkod man sa kanila, sapagkat ako ay Panginoon na iyong Diyos, Diyos na mapanibughuin, na ipinaparusa ang mga kasalanan ng mga ama sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi ng mga napopoot sa akin. at gumagawa ng awa sa libu-libo sa mga umiibig sa akin, at sa mga tumutupad ng aking mga utos. Hindi mo kukunin ang pangalan ng Panginoon mong Diyos nang walang kabuluhan,

sapagkat hindi aariing walang sala ng Panginoon mong Diyos ang sinumang kumukuha ng kanyang pangalan nang walang kabuluhan.

Bantayan ang araw ng sabbath upang ipangilin ito, gaya ng iniutos sa iyo ng Panginoong iyong Diyos. Sa loob ng anim na araw ay magtrabaho ka at gagawin mo ang lahat ng iyong mga gawain Ngunit sa ikapitong araw ay sabbath para sa Panginoon mong Diyos, hindi ka gagawa sa araw na ito ng anumang gawain—ikaw at ang iyong anak na lalaki at ang iyong anak na babae, ang iyong alipin at ang iyong alilang babae, ang iyong baka at ang iyong hayop na pasan, at lahat ng iyong hayop, at ang dayuhang naninirahang kasama mo, upang makapagpahinga ang iyong alipin, at ang iyong alilang babae, at ang iyong hayop na pasan, gaya mo rin. At aalalahanin mo na ikaw ay alipin sa lupain ng Ehipto, at inilabas ka ng Panginoong iyong Diyos mula doon sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay at ng mataas na bisig. Dahil dito, nag-utos sa iyo ang Panginoong iyong Diyos na ingatan ang araw ng Sabbath at ipangilin ito. Igalang mo ang iyong ama at ang iyong ina, ayon sa paraan na iniutos sa iyo ng Panginoong Diyos mo, upang maging mabuti sa iyo, at upang maging matagal ang iyong buhay sa ibabaw ng lupang ibinibigay sa iyo ng Panginoong Diyos mo. Hindi ka dapat pumatay. Hindi ka dapat makikiapid. Hindi ka dapat magnakaw. Huwag kang magbibigay ng buláang patotoo laban sa iyong kapwa. Hindi mo nanaisin ang asawa ng iyong kapwa, hindi mo nanaisin ang bahay ng iyong kapwa, ni ang kanyang bukid, ni ang kanyang anak, ni ang kanyang alilang babae, ni ang kanyang baka, ni ang kanyang hayop na mag-aakbay, ni ang lahat niyang hayop, ni ang lahat ng anumang pag-aari ng iyong kapwa.

Ang mga salitang ito ay sinalita ng Panginoon sa buong kongregasyon ninyo sa bundok mula sa gitna ng apoy, kadiliman, kadiliman, bagyo, at malakas na tinig, at hindi na siya nagdagdag pa, at isinulat niya ang mga ito sa dalawang tapyas na bato, at ibinigay niya sa akin. At nangyari nang narinig ninyo ang tinig mula sa gitna ng apoy, at ang bundok ay nasusunog ng apoy, at lumapit kayo sa akin—lahat ng mga nangunguna ng inyong mga lipi, at ang inyong kapulungan ng matatanda. At kayo ay nagsabi, Narito, ipinakita sa amin ng Panginoong ating Diyos ang kanyang kaluwalhatian, at narinig namin ang kanyang tinig mula sa gitna ng apoy. Sa araw na ito nakita natin na ang Diyos ay magsasalita sa tao, at siya ay mababuhay. At ngayon, huwag nawa kaming mamatay, sapagkat susupukin kami ng dakilang apoy na ito, kung kami ay magpatuloy pang makinig sa tinig ng Panginoon naming Diyos, at kami ay mamamatay. Sino ang laman na nakarinig ng boses ng buhay na Diyos, na nagsasalita mula sa gitna ng apoy, gaya natin, at nabuhay? Lumapit ka at makinig sa lahat ng sasabihin ng Panginoong ating Diyos, at ikaw ay magsasalita sa amin ng lahat ng sasabihin ng Panginoong ating Diyos sa iyo, at kami ay makikinig at kami ay gagawa.

At narinig ng Panginoon ang tinig ng inyong mga salita na inyong sinasabi sa akin, at sinabi ng Panginoon sa akin, narinig ko ang tinig ng mga salita ng bayang ito na kanilang sinabi sa iyo, tama ang lahat ng kanilang sinabi. Sino ang magbibigay na maging ganito ang kanilang puso, upang katakutan nila ako at ingatan ang lahat ng aking mga utos sa lahat ng araw, upang maging mabuti sa kanila at sa kanilang mga anak magpakailanman? Pumunta, sinabi ko sa kanila, bumalik kayo sa inyong mga bahay. Ngunit ikaw, tumayo kasama ko, at magsasalita ako sa iyo ng mga utos at ng mga palatuntunan at ng mga paghatol na ituturo mo sa kanila, at gawin nila ito sa lupain

na aking ibinibigay sa kanila bilang mana. At iingatan ninyong gawin ayon sa paraang iniutos sa inyo ng Panginoong inyong Diyos, hindi kayo liliko pakanan o pakaliwa, Ayon sa buong daang iniutos sa iyo ng Panginoon mong Diyos na iyong lakaran, upang kayo ay magpahinga, at mabuti sa inyo, at kayo ay mabuhay nang matagal sa ibabaw ng lupang inyong mamanahin.

6

At ito ang mga utos at ang mga palatuntunan at ang mga hatol na iniutos ng Panginoon na ating Diyos na ituro sa inyo upang gawin sa lupaing inyong papasukan doon upang manahin ito. Upang kayo ay matakot sa Panginoon na inyong Diyos, ingatan ninyo ang lahat ng kaniyang mga tuntunin at ang kaniyang mga utos na aking inutusan sa iyo ngayon—ikaw at ang iyong mga anak, at ang mga anak ng iyong mga anak—sa lahat ng mga araw ng iyong buhay, upang kayo ay mabuhay nang matagal.

At makinig, Israel, at ingatan na gawin, upang mabuti sa iyo, at upang kayo ay dumami nang lubha, gaya ng nagsalita ang Panginoon na Diyos ng mga ama mo na bigyan ka ng lupang umaagos ng gatas at pulot. At ito ang mga ordinansa at ang mga paghatol na iniutos ng Panginoon sa mga anak ng Israel sa ilang, nang sila ay lumabas mula sa lupain ng Ehipto. Makinig, Israel, ang Panginoon na ating Diyos, ang Panginoon ay iisa. At iibigin mo ang Panginoon na iyong Diyos mula sa iyong buong isip, at mula sa iyong buong kaluluwa, at mula sa iyong buong lakas. At magiging ang mga salitang ito na aking iuutos sa iyo ngayon sa iyong puso at sa iyong kaluluwa. At itututuro mo ito sa iyong mga anak, at pag-uusapan mo ito habang nakaupo ka sa bahay, at habang lumalakad ka sa daan, at habang nakahiga ka, at habang bumabangon ka. At itatali mo sila bilang tanda sa iyong kamay, at

magiging di-natitinag sa harap ng iyong mga mata. At isusulat ninyo ang mga ito sa mga haligi ng pinto ng inyong mga bahay at ng inyong mga tarangkahan.

At mangyayari na kapag ipapasok ka ng Panginoon mong Diyos sa lupain na ipinangako niya sa iyong mga ninuno, kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob, na ibibigay sa iyo ang malalaki at magagandang mga lungsod na hindi mo itinayo, mga bahay na puno ng lahat ng mabubuting bagay na hindi mo pinuno, mga balon na hinukay na hindi mo hinukay, mga ubasan at mga halamanan ng olibo na hindi mo itinanim, at pagkatapos kumain at mapuno, mag-ingat ka sa iyong sarili na huwag kalimutan ng Panginoon mong Diyos na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin. Ang Panginoon mong Diyos ay iyong katatakutan, at sa kanya lamang ikaw ay maglilingkod, at sa kanya ikaw ay kakapit, at sa kanyang pangalan ikaw ay manunumpa.

Huwag kayong sumunod sa ibang mga diyos mula sa mga diyos ng mga bansang nakapalibot sa inyo, Sapagkat ang Diyos na mapanibughuin, ang Panginoong Diyos mo, ay nasa iyo, baka ang Panginoong Diyos mo ay magalit sa poot laban sa iyo at lipulin ka mula sa ibabaw ng lupa.

Hindi mo susubukin ang Panginoon mong Diyos, sa paraang sinubukan ninyo siya sa pagsubok. Maingat mong susundin ang mga utos ng Panginoon mong Diyos, ang mga patotoo, at ang mga palatuntunan na iniutos niya sa iyo. At gagawin mo ang nakalulugod at ang mabuti sa harap ng Panginoon mong Diyos, upang maging mabuti sa iyo, at pumasok ka at mamanahin mo ang mabuting lupain na isinumpa ng Panginoon sa inyong mga

ama. upang itaboy ang lahat ng iyong mga kaaway sa harap mo, gaya ng sinalita ng Panginoon.

At mangyayari kapag magtanong sa iyo ang anak mo bukas, na nagsasabi, Ano ang mga patotoo, at ang mga kautusan at ang mga hatol, na iniutos ng Panginoon na ating Diyos sa atin? At sasabihin mo sa iyong anak na lalaki, Mga alipin kami ng Faraon sa lupain ng Ehipto, at inilabas kami ng Panginoon mula roon sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay at ng nakataas na braso. At binigay ng Panginoon ang mga tanda at mga kababalaghan na malalaki at masasama sa Ehipto kay Paraon at sa kaniyang bahay sa harap namin. At inilabas niya kami mula doon upang ibigay sa amin ang lupaing ito, na kanyang isinumpa na ibibigay sa aming mga ama. At ang Panginoon ay nag-utos sa amin na gawin ang lahat ng mga tuntuning ito, na katakutan ang Panginoon na aming Diyos, upang maging mabuti sa amin sa lahat ng mga araw, upang mabuhay kami gaya ng ngayon. At magiging awa sa atin kung ating iingatan na gawin ang lahat ng mga utos na ito sa harap ng Panginoon na ating Diyos, gaya ng iniutos niya sa atin.

7

Kung dalhin ka ng Panginoon mong Diyos sa lupaing iyong papasukan upang manahin ito, at palayasin ang malalaking bansa mula sa iyong harapan, ang mga Heteo at Gergeseo at Amorreo at Cananeo at Perezeo at Heveo at Jebuseo, pitong bansa na marami at mas malakas kaysa inyo, At ibibigay sila ng Panginoon mong Diyos sa iyong mga kamay, at sasaktan mo sila, lubos mong wawasakin sila, hindi ka makikipagtipan sa kanila, ni hindi kayo magpapakita ng awa sa kanila. Ni hindi rin kayo dapat mag-asawa sa kanila; ang anak mong babae ay hindi mo ibibigay sa kanyang

anak na lalaki, at ang kanyang anak na babae ay hindi mo kukunin para sa iyong anak na lalaki. Ihihiwalay nga ang iyong anak na lalaki mula sa akin, at maglilingkod siya sa ibang mga diyos, at magagalit ang Panginoon sa inyo sa kanyang galit, at lilipulin ka niya kaagad. Ngunit ganito ang inyong gagawin sa kanila: ang kanilang mga altar ay inyong gigibain, at ang kanilang mga haligi ay inyong dudurugin, at ang kanilang mga gubat ay inyong puputulin, at ang mga inukit na larawan ng kanilang mga diyos ay inyong susunugin sa apoy. Sapagkat ikaw ay banal na bayan sa Panginoon mong Diyos, at ikaw ay pinili ng Panginoon mong Diyos upang maging kanyang natatanging pag-aaring bayan mula sa lahat ng mga bansa na nasa ibabaw ng lupa.

Hindi dahil kayo ay marami kaysa sa lahat ng mga bansa kaya pinili ng Panginoon kayo, at pinili ng Panginoon kayo; kayo nga ay kaunti kaysa sa lahat ng mga bansa. Ngunit dahil sa pagmamahal ng Panginoon sa inyo, at sa pananatili niya sa sumpang kanyang isinumpa sa inyong mga ama, inilabas kayo ng Panginoon sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay, at tinubos ka ng Panginoon mula sa bahay ng pagkaalipin, mula sa kamay ni Faraon na hari ng Ehipto. At ikaw ay makakalam na ang Panginoon ang iyong Diyos, ito ang Diyos, Diyos na tapat, ang nagbabantay ng tipan at awa sa mga umiibig sa kanya at sa mga tumutupad ng kanyang mga utos hanggang sa libong henerasyon, At nagbibigay-ganti sa mga napopoot nang harapan upang lipulin sila, at hindi magpapahuli sa mga napopoot—nang harapan ay gaganti niya sa kanila.

At iingatan mo ang mga utos, at ang mga palatuntunan, at ang mga hatol na ito, na lahat ng iniuutos ko sa iyo ngayong gawin. At mangyayari na kapag marinig ninyo ang mga kautusang ito, at ingatan at gawin ninyo ang mga ito, ay poprotektahan ng

Panginoon ninyong Diyos sa inyo ang tipan at ang awa na isinumpa niya sa inyong mga ama. At mamahalin ka niya, at pagpapalain ka niya, at pararamihin ka niya, at pagpapalain ang mga supling ng iyong sinapupunan, at ang bunga ng iyong lupa, ang iyong trigo, at ang iyong alak, at ang iyong langis, ang mga kawan ng iyong mga baka, at ang mga kawan ng iyong mga tupa sa ibabaw ng lupang sumumpa ang Panginoon sa iyong mga ama na ibibigay sa iyo. Pinagpala ka sa lahat ng mga bansa, walang magiging baog sa inyo o baog, at sa inyong mga hayop. At aalisin ng Panginoon mong Diyos mula sa iyo ang lahat ng sakit, at ang lahat ng masasamang sakit ng Ehipto na iyong nakita, at gaano man karami ang iyong nakilala, hindi niya ilalagay sa iyo, at ilalagay niya ang mga iyon sa lahat ng napopoot sa iyo.

At kakanin mo ang lahat ng nasamsam ng mga bansa na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, hindi maaawa ang iyong mata sa kanila, at hindi ka maglilingkod sa kanilang mga diyos, sapagkat ito ay isang bitag para sa iyo.

Kung sasabihin mo sa iyong isipan, Mas marami ang bansang ito kaysa sa akin, paano ko sila malilipol? Hindi ka matatakot sa kanila, sa pag-alaala ay maaalala mo kung gaano karami ang ginawa ng Panginoong Diyos mo sa Faraon at sa lahat ng mga Ehipsiyo, Ang mga dakilang pagsubok na nakita ng iyong mga mata, ang mga tanda at ang mga dakilang kababalaghang yaon, ang makapangyarihang kamay at ang mataas na bisig—kung paano ka inilabas ng Panginoong iyong Diyos, gayon din gagawin ng Panginoong inyong Diyos sa lahat ng bansang iyong kinatatakutan sa harap nila. At ipapadala ng Panginoon mong Diyos ang mga putakti laban sa kanila, hanggang mawakas ang mga naiwan at ang mga nakatago mula sa iyo, Hindi ka masusugatan sa harap nila, sapagkat ang Panginoon mong Diyos

ay nasa iyo, Diyos na dakila at makapangyarihan. At susupukin ng Panginoon mong Diyos ang mga bansang ito sa harapan mo nang unti-unti, hindi mo sila mapupuksang mabilis, upang ang lupain ay hindi maging ilang, at ang mga mailap na hayop ay hindi dumami laban sa iyo. At ibibigay sila ng Panginoon mong Diyos sa iyong mga kamay, at wawasakin mo sila ng malaking pagkawasak, hanggang sa lubos mong malipol sila, At ibibigay niya ang kanilang mga hari sa inyong mga kamay, at sisirain ninyo ang kanilang pangalan mula sa lugar na iyon, walang sinuman ang tatayo laban sa inyong harapan, hanggang sa inyong lubos na wasakin sila.

Ang mga inukit na larawan ng kanilang mga diyos ay susunugin ninyo sa apoy, hindi ka magnananasa ng pilak, ni ginto mula sa kanila, hindi mo kukunin para sa iyong sarili, baka ka matisod dahil dito, sapagkat kasuklam-suklam ito sa Panginoon mong Diyos. At hindi mo ipapasok ang kasuklam-suklam sa iyong bahay, at magiging sumpa ka gaya nito. Lubos mong kasusuklaman at lubos mong tatangiing may pagkasuklam, sapagkat ito ay sumpa.

8

Lahat ng mga utos na iniuutos ko sa inyo ngayon ay inyong ingatan at ganapin, upang kayo ay mabuhay at dumami, at makapasok at makapagmana ng lupaing isinumpa ng Panginoon ninyong Diyos sa inyong mga ninuno. At aalalahanin mo ang buong daang pinangunahan ka ng Panginoon mong Diyos sa ilang, upang ikaw ay mapakumbaba at subukin, at makilala ang nasa puso mo, kung iingatan mo ang kanyang mga utos o hindi. At siya ay nagpahirap sa iyo, at nagpagutom sa iyo, at nagpakain sa iyo ng manna na hindi nakilala ng iyong mga ama, upang ipahayag sa iyo

na hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos mabubuhay ang tao. Ang iyong mga damit ay hindi lumuma, ang iyong mga sandalyas ay hindi napudpod, at ang iyong mga paa ay hindi nag-alipunga sa loob ng apatnapung taon.

At malalaman mo sa iyong puso, na kung paano ang sinumang tao ay nagdidisiplina sa kanyang anak, gayon din ang Panginoon mong Diyos ay magdidisiplina sa iyo. At iingatan mo ang mga utos ng Panginoon mong Diyos, lalakad sa kaniyang mga daan, at katakutan mo siya.

Sapagkat ang Panginoon mong Diyos ay dadalhin ka sa isang mabuti at malawak na lupain, kung saan may mga batis ng tubig, at mga bukal mula sa kalaliman na umaagos sa mga kapatagan at sa mga bundok, Lupain ng trigo at sebada, mga puno ng ubas, mga puno ng igos, mga granada, lupain ng puno ng olibo na may langis at pulot, Lupain na kung saan hindi mo kakainin ang iyong tinapay na may kahirapan, at hindi ka mangangailangan ng anuman dito, lupain na ang mga bato ay bakal, at mula sa mga bundok nito ay maghuhukay ka ng tanso.

At kakain ka at mabubusog, at pagpapalain mo ang Panginoon mong Diyos dahil sa mabuting lupang ibinigay niya sa iyo. Mag-ingat ka para sa iyong sarili na huwag mong kalimutan ang Panginoon mong Diyos, sa pamamagitan ng hindi pag-iingat sa kanyang mga utos, at sa kanyang mga paghatol at mga palatuntunan, na iniuutos ko sa iyo ngayong araw. Hindi ka kumain at nabusog, at nagtayo ng magagandang bahay at nanirahan sa mga ito, at kapag dumami sa iyo ang iyong mga baka at ang iyong mga tupa, at dumami sa iyo ang pilak at ginto, at dumami sa iyo ang lahat ng magiging sa iyo mapataas ka sa puso

at makalimutan mo ang Panginoon mong Diyos, na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin, ng nagdala sa iyo sa pamamagitan ng ilang na malaki at nakatatakot na iyon, kung saan may kumakagat na ahas, at alakdan, at uhaw, kung saan walang tubig, ng naglabas para sa iyo mula sa matarik na bato ng bukal ng tubig ng nagpakain sa iyo ng manna sa ilang na hindi mo alam, at hindi rin alam ng iyong mga ama, upang ikaw ay kaniyang mapahirap, at subukin, at gawing mabuti sa huli ng iyong mga araw. Huwag mong sabihin sa iyong puso, Ang aking lakas, at ang kapangyarihan ng aking kamay ang gumawa sa akin ng dakilang kapangyarihang ito. At aalalahanin mo ang Panginoon mong Diyos, sapagkat siya mismo ang nagbibigay sa iyo ng lakas upang gumawa ng kapangyarihan, at upang itatag niya ang kaniyang tipan na isinumpa ng Panginoon sa iyong mga ama, gaya ng ngayon.

At mangyayari na kung tuluyang kalimutan ninyo ang Panginoon ninyong Diyos, at lumakad kayo at sumunod sa ibang mga diyos, at maglingkod sa kanila, at sumamba sa kanila, sumasaksi ako sa inyo ngayong araw, ang langit at ang lupa, na lubos kayong mawawasak. Gaya ng mga natitirang bansa na winawasak ng Panginoong Diyos sa harapan ninyo, gayon din kayo mawawasak, dahil hindi ninyo pinakinggan ang tinig ng Panginoong inyong Diyos.

9

Makinig Israel, ikaw ay tumatawid ngayong araw sa Jordan upang pumasok at magmana ng mga bansang malalaki at mas malakas pa kaysa inyo, ng mga lungsod na malalaki at muog hanggang sa langit, Isang bayang dakila at marami at matangkad, mga anak ni Anak, na iyong kilala, at iyong narinig na, sino ang

tatayo laban sa harapan ng mga anak ni Anak? At malalaman mo ngayong araw na ang Panginoon na iyong Diyos ay siya na magsusulong sa harap mo, apoy na sumusunog siya, siya ang lilipol sa kanila, at siya ang magpapatalikod sa kanila mula sa harap mo, at wawasakin niya sila nang mabilis, gaya ng sinabi sa iyo ng Panginoon. Huwag mong sabihin sa iyong puso kapag nilipol ng Panginoon mong Diyos ang mga bansang ito sa harap mo, Dahil sa aking katuwiran ay dinala ako ng Panginoon upang magmana ng mabuting lupaing ito. Hindi dahil sa iyong katuwiran, ni dahil sa kabanalan ng iyong puso ka pumapasok upang manahin ang kanilang lupain, kundi dahil sa kalapastanganan ng mga bansang ito ay lilipulin sila ng Panginoon mula sa iyong harapan, at upang itatag ang tipan na sumumpa ang Panginoon sa ating mga ama, kay Abraham at kay Isaac at kay Jacob.

At malalaman mo ngayong araw na hindi dahil sa iyong mga katuwiran ang Panginoon mong Diyos ay nagbibigay sa iyo ng mabuting lupang ito upang manahin, sapagkat ikaw ay bayang matigas ang ulo. Alalahanin, huwag kalimutan kung gaano karami mong ipinagalit ang Panginoon mong Diyos sa ilang, mula sa araw na lumabas kayo sa Ehipto at dumating kayo sa lugar na ito, nagpatuloy kayong sumuway sa Panginoon.

At sa Horeb, kayo ay nagpagalit sa Panginoon, at nagalit ang Panginoon sa inyo upang lipulin kayo. Nang umakyat ako sa bundok upang kunin ang mga tapyas na bato, mga tapyas ng tipan na ginawa ng Panginoon sa inyo, nanatili ako sa bundok ng apatnapung araw at apatnapung gabi, hindi ako kumain ng tinapay at hindi uminom ng tubig. At binigay sa akin ng Panginoon ang dalawang tapyas na bato na nasusulat sa daliri ng Diyos, at sa kanila ay nasusulat ang lahat ng salita na sinalita ng

Panginoon sa inyo sa bundok noong araw ng kapulungan. At nangyari sa loob ng apatnapung araw at apatnapung gabi, binigay ng Panginoon sa akin ang dalawang tipak na bato, mga tipak ng tipan. At sinabi ng Panginoon sa akin, Bumangon ka, bumaba ka kaagad mula dito, sapagkat lumabag sa batas ang iyong bayan na iyong inilabas mula sa lupain ng Ehipto. Mabilis silang lumihis mula sa daang aking iniutos sa kanila, at gumawa sila para sa kanilang sarili ng binubo na imahen.

At sinabi ng Panginoon sa akin, Nagsalita ako sa iyo nang minsan at dalawang beses, sinasabi, Nakita ko ang bayang ito, at narito, ang bayang ito ay matigas ang ulo. At ngayon, pahintulutan mo akong lipulin sila, at buburahin ko ang kanilang pangalan mula sa ilalim ng langit, at gagawin kitang isang bansang malaki at malakas, at higit pa kaysa rito. At pagkatapos bumalik, bumaba ako mula sa bundok, at ang bundok ay nasusunog sa apoy hanggang sa langit, at ang dalawang tableta ng mga patotoo ay nasa dalawa kong kamay. At nang makita ko na kayo ay nagkasala sa harap ng Panginoon ninyong Diyos, at gumawa kayo para sa inyong mga sarili ng larawang binubo, at lumabag kayo sa daan na iniutos ng Panginoon sa inyo na sundin, At kinuha ko ang dalawang tapyas, itinapon ko ang mga ito mula sa aking dalawang kamay, at binasag ko sa harap ninyo. At ako ay nanalangin sa harap ng Panginoon pangalawang beses, gaya ng una, apatnapung araw at apatnapung gabi. Hindi ako kumain ng tinapay at hindi ako uminom ng tubig, dahil sa lahat ng inyong mga kasalanan na inyong ginawa, ang masama sa harap ng Panginoon na Diyos, upang ipagalit siya. At takot ako dahil sa galit at poot, sapagkat napukaw ang Panginoon laban sa inyo upang lipulin kayo, at dininig ng Panginoon ako sa panahong ito. At sa kay Aaron ay nagalit upang wasakin siya, at nanalangin ako tungkol kay Aaron sa panahong iyon. At ang inyong kasalanan na inyong ginawa, ang

guya—kinuha ko ito at sinunog ko sa apoy, at giniling ko nang pagkadurog-durog na lubhang mabuti hanggang naging pino, at naging parang alikabok, at itinapon ko ang alikabok sa batis na bumababa mula sa bundok.

At sa pagsusunog, at sa pagsubok, at sa mga libingan ng pagnanasa, kayo ay nagpagalit sa Panginoon. At nang ipinadala kayo ng Panginoon mula sa Kades Barne, na nagsasabi, Umakyat kayo at angkinin ninyo ang lupain na ibinibigay ko sa inyo, sumuway kayo sa salita ng Panginoon ninyong Diyos, at hindi kayo nagtiwala sa kaniya, at hindi kayo nakinig sa kaniyang tinig. Sumusuway kayo sa Panginoon mula sa araw na siya ay nakilala ninyo. At ako ay nanalangin sa harap ng Panginoon ng apatnapung araw at apatnapung gabi na ako ay nanalangin, sapagkat sinabi ng Panginoon na wasakin kayo. At nanalangin ako sa Diyos at sinabi, Panginoon, Hari ng mga diyos, huwag mong lubusang lipulin ang iyong bayan at ang iyong bahagi na iyong tinubos, na sila ay iyong inilabas mula sa lupain ng Ehipto sa pamamagitan ng iyong dakilang lakas, at sa pamamagitan ng iyong makapangyarihang kamay, at sa pamamagitan ng iyong mataas na bisig. Alalahanin si Abraham at Isaac at Jacob na iyong mga lingkod, na sa kanila'y nanumpa ka ayon sa iyong sarili. Huwag mong tumingin sa katigasan ng bayang ito, at sa kanilang mga kalapastanganan, at sa kanilang mga kasalanan. Huwag sabihin ng mga naninirahan sa lupaing pinanggalingan mo sa amin, na sinasabi, dahil sa hindi makaya ng Panginoon na ipasok sila sa lupaing sinabi niya sa kanila, at dahil sa pagkapoot niya sa kanila, inilabas niya sila sa ilang upang patayin sila. At ang mga ito ay iyong bayan at iyong bahagi, na sila ay iyong inilabas mula sa lupain ng Ehipto sa pamamagitan ng iyong dakilang lakas, at sa pamamagitan ng iyong makapangyarihang kamay, at sa pamamagitan ng iyong mataas na bisig.

10

Sa panahong iyon, sinabi ng Panginoon sa akin, Umukit ka para sa iyong sarili ng dalawang tapyas na bato gaya ng mga una, at umakyat ka sa akin sa bundok, at gagawa ka para sa iyong sarili ng kabaong kahoy. At susulat ka sa mga tapyas ng mga salitang nasa unang mga tapyas na iyong dinurog, at ilalagay mo ang mga ito sa loob ng kaban. At gumawa ako ng kaha mula sa mga kahoy na hindi nabulok, at umukit ako ng mga tipak na bato gaya ng mga una, at umakyat ako sa bundok at ang dalawang tipak ay nasa aking mga kamay. At sumulat siya sa ibabaw ng mga tapyas ayon sa unang pagsusulat ng sampung salita na sinalita ng Panginoon sa inyo sa bundok mula sa gitna ng apoy, at ibinigay ng Panginoon ang mga ito sa akin. At pagkatapos bumalik, bumaba ako mula sa bundok, at inilagay ko ang mga tapyas sa loob ng kaban na ginawa ko, at nandoon ang mga iyon, gaya ng iniutos sa akin ng Panginoon. At ang mga anak ng Israel ay umalis mula sa Beeroth ng mga anak ni Jakan sa Moserah, doon namatay si Aaron at inilibing doon, at si Eleazar na kanyang anak ay naglingkod bilang pari kapalit niya. Mula doon sila umalis patungo sa Gadgad, at mula sa Gadgad patungo sa Etebatha, lupain ng mga agos ng tubig.

Sa panahong iyon, inilaan ng Panginoon ang lipi ng Levi upang buhatin ang kaban ng tipan ng Panginoon, tumayo sa harap ng Panginoon, maglingkod at manalangin sa pangalan niya hanggang sa araw na ito. Dahil dito, walang bahagi at mana ang mga Levita sa kanilang mga kapatid, ang Panginoon mismo ang kanilang mana, ayon sa sinabi niya sa kanila. At ako ay nakatayo sa bundok nang apatnapung araw at apatnapung gabi. At nakinig ang Panginoon sa akin at sa panahong ito, at hindi ninais ng Panginoon na wasakin kayo. At sinabi sa akin ng Panginoon,

Lumakad ka, umalis ka sa harapan ng bayang ito, at hayaan silang pumasok at angkinin ang lupain na isinumpa kong ibibigay sa kanilang mga ninuno.

At ngayon, Israel, ano ang hinihingi sa iyo ng Panginoon mong Diyos, kundi ang matakot sa Panginoon mong Diyos, at lumakad sa lahat ng kanyang mga daan, at mahalin siya, at maglingkod sa Panginoon mong Diyos mula sa iyong buong puso, at mula sa iyong buong kaluluwa, Ingatan ang mga utos ng Panginoon mong Diyos, at ang kanyang mga palatuntunan, na aking iniuutos sa iyo ngayon, upang mabuti sa iyo. Masdan, sa Panginoon mong Diyos ang kalangitan at ang kalangitan ng kalangitan, ang lupa at ang lahat ng nasa kanya. Maliban sa mga ama ninyo, pinili ng Panginoon na mahalin sila, at pinili ang kanilang binhi kasama nila, kayo, mula sa lahat ng mga bansa, ayon sa araw na ito. At ikukutuli ninyo ang katigasan ng puso ninyo, at hindi na ninyo patitigas ang inyong leeg. Sapagkat ang Panginoon na inyong Diyos, ito ang Diyos ng mga diyos at Panginoon ng mga panginoon, ang Diyos na dakila, malakas, at nakatatakot, na hindi tumitingin sa mukha ni tumatanggap ng kaloob, Gumagawa ng katarungan sa dayuhan, sa ulila, at sa balo, at umiibig sa dayuhan upang bigyan siya ng tinapay at kasuutan. At mamahalin ninyo ang dayuhan, sapagkat kayo ay naging mga dayuhan sa lupain ng Ehipto.

Ang Panginoon mong Diyos ay iyong katatakutan, at sa kanya ay maglilingkod ka, at sa kanya ay kakapit ka, at sa kanyang pangalan ay manunumpa ka. Ito ang iyong kapurihan, at ito ang iyong Diyos, na siyang gumawa sa iyo ng mga dakilang at maluwalhating mga bagay na ito, na nakita ng iyong mga mata. Sa pitumpung kaluluwa bumaba ang iyong mga ninuno papunta sa

Ehipto, ngunit ngayon ginawa ka ng Panginoon mong Diyos na tulad ng mga bituin ng langit sa karamihan.

11

At mamahalin mo ang Panginoon na iyong Diyos, at iingatan mo ang kanyang mga ordinansa, at ang kanyang mga kautusan, at ang kanyang mga utos, at ang kanyang mga paghatol sa lahat ng mga araw. At makakalam ninyo ngayong araw, na hindi ang inyong mga anak, na kung gaano karami ay hindi nakakaalam ni nakakita ng pagtuturo ng Panginoon na inyong Diyos, at ng kanyang mga dakilang gawa, at ng kanyang malakas na kamay, at ng kanyang mataas na bisig, at ang kanyang mga tanda at ang kanyang mga kababalaghan, gaano man karami ang ginawa niya sa gitna ng Ehipto kay Faraon na hari ng Ehipto, at sa buong kanyang lupain, at kung gaano karaming ginawa sa kapangyarihan ng mga Ehipsiyo, at ang kanilang mga karwahe, at ang kanilang mga kabayo, at ang kanilang kapangyarihan, kung paano binaha ng tubig ng Dagat na Pula ang kanilang mukha habang hinahabol nila kayo mula sa likuran ninyo, at winasak sila ng Panginoon hanggang sa araw na ito at ang lahat ng ginawa niya sa amin sa ilang hanggang kayo dumating sa lugar na ito at ang gayon karaming ginawa kay Dathan at Abiram na mga anak ni Eliab na anak ni Reuben, na sila ay nang pagbukas ng lupa ng kaniyang bibig ay nilamon sila, at ang kanilang mga bahay, at ang kanilang mga tolda, at ang lahat nilang pag-aari na kasama nila sa gitna ng buong Israel Sapagkat ang inyong mga mata ay nakakita ng lahat ng mga dakilang gawa ng Panginoon na ginawa niya sa inyo ngayon.

At iingatan ninyo ang lahat ng kanyang mga utos na iniuutos ko sa inyo ngayong araw, upang kayo ay mabuhay at dumami, at

pagpasok ninyo ay mamanahin ninyo ang lupain na inyong tinatawiran sa Jordan upang manahin ito. Upang kayo ay mabuhay nang matagal sa ibabaw ng lupain na isinumpa ng Panginoon sa inyong mga ninuno na ibibigay sa kanila at sa kanilang binhi kasama nila, lupain na umaagos ng gatas at pulot. Sapagkat ang lupain na iyong papasukan doon upang manahin ito ay hindi gaya ng lupain ng Ehipto na inyong pinanggalingan, kung saan kapag nagtatanim sila ng binhi at nagdidilig gamit ang kanilang mga paa, tulad ng isang halamanan ng mga gulay, Ang lupain na iyong papasukan upang manahin ito ay lupaing maburol at patag, na umiinom ng tubig mula sa ulan ng langit. Lupain na pinagmamasdan ng Panginoon mong Diyos nang patuloy, ang mga mata ng Panginoon mong Diyos ay nasa kaniya mula sa simula ng taon hanggang sa katapusan ng taon.

Kung makinig naman kayo nang husto sa lahat ng mga utos na iniuutos ko sa iyo ngayon, na mahalin ang Panginoong Diyos mo at paglingkuran siya nang buong puso mo at buong kaluluwa mo at magbibigay ng ulan sa iyong lupain ayon sa panahon, maaga at huli, at iyong ipapasok ang iyong butil, at ang iyong alak, at ang iyong langis. At magbibigay ng damo sa iyong mga bukid para sa iyong mga hayop, at kakain ka, at mabubusog ka, Magbantay ka para sa iyong sarili na hindi maging taba ang iyong puso, at kayo ay lumabag, at maglingkod sa ibang mga diyos, at sumamba sa kanila. At sa pagkagalit, ang Panginoon ay magagalit sa inyo, at isasara ang langit, at hindi magkakaroon ng ulan, at ang lupa ay hindi magbibigay ng bunga nito, at mawawala kayo nang mabilis mula sa mabuting lupain na ibinigay ng Panginoon sa inyo.

At ilalagay ninyo ang mga salitang ito sa inyong puso at sa inyong kaluluwa, at itatali ninyo ang mga ito bilang tanda sa

inyong kamay, at magiging di-matitinag sa harap ng inyong mga mata, At kayo ay magtuturo nito sa inyong mga anak na magsalita tungkol dito habang kayo ay nakaupo sa inyong bahay, at habang kayo ay naglalakad sa daan, at habang kayo ay natutulog, at habang kayo ay bumabangon. At isusulat ninyo ang mga ito sa mga haligi ng pinto ng inyong mga bahay at ng inyong mga tarangkahan. upang kayo ay mabuhay nang matagal, at ang mga araw ng inyong mga anak na lalaki sa ibabaw ng lupain na isinumpa ng Panginoon sa inyong mga ninuno na ibibigay sa kanila, gaya ng mga araw ng langit sa ibabaw ng lupa. At mangyayari kung tunay ninyong pakikinggan ang lahat ng mga utos na ito na iniuutos ko sa inyo ngayong araw na gawin, na mahalin ang Panginoon na ating Diyos, at lumakad sa lahat ng kanyang mga daan, at kumapit sa kanya, At itataboy ng Panginoon ang lahat ng bansang ito mula sa harapan ninyo, at kayo ay magmamana ng mga bansang mas malalaki at mas malakas kaysa inyo. Lahat ng lugar na kung saan tatapakan ang bakas ng inyong paa, sa inyo magiging, mula sa ilang at Antilibanus, at mula sa ilog ng melas, ilog Euphrates, at hanggang sa dagat sa kanluran magiging ang inyong mga hangganan. Walang sinuman ang tatayo laban sa harapan ninyo, at ang takot sa inyo at ang panginginig sa inyo ay ilalagay ng Panginoon ninyong Diyos sa ibabaw ng buong lupa, sa lahat ng inyong tutuntungan, ayon sa paraan ng kanyang sinabi sa inyo.

Masdan, ako ay nagbibigay sa harap ninyo ngayon ng pagpapala at ng sumpa, Ang pagpapala, kung inyong pakikinggan ang mga utos ng Panginoong Diyos ninyo, na aking ipinapautos sa inyo ngayong araw, At ang sumpa, kung hindi ninyo pakikinggan ang mga utos ng Panginoong Diyos ninyo, na gaano man karami ang aking iniuutos sa inyo ngayon, at kayo ay maligaw mula sa daang aking iniutos sa inyo, na lumakad upang maglingkod sa

ibang mga diyos na hindi ninyo kilala. At mangyayari na kapag ipapasok ka ng Panginoon mong Diyos sa lupaing iyong tinatawiran upang manahin ito, magbibigay ka ng pagpapala sa Bundok Gerizim, at ng sumpa sa Bundok Gaibal. Hindi ba masdan ang mga ito sa kabilang ng Jordan, sa likod ng daan ng kanluran ng araw sa lupain ng Canaan, ang naninirahan sa kanluran na sumusunod sa Golgol, malapit sa mataas na oak? Kayo ay tumatawid sa Jordan upang pumasok at manahin ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon na ating Diyos bilang pamana sa lahat ng araw, at kayo ay maninirahan dito.

At iingatan ninyo ang gawin ang lahat ng kanyang mga utos, at ang mga hatol na ito, na kung gaano karami ay ibinibigay ko sa harapan ninyo ngayong araw.

12

At ito ang mga utos at ang mga hatol na inyong iingatan upang gawin sa lupaing ibinibigay sa inyo ng Panginoong Diyos ng inyong mga ama bilang mana, sa lahat ng araw na kayo ay nabubuhay sa ibabaw ng lupa. Sa pagkawasak, wawasakin ninyo ang lahat ng mga lugar kung saan sila ay naglingkod doon sa kanilang mga diyos, na inyong mamanahin, sa ibabaw ng mga mataas na bundok, at sa ibabaw ng mga burol, at sa ilalim ng makapal na puno, At inyong sisirain ang kanilang mga dambana, at inyong dudurugin ang kanilang mga haligi, at puputulin ninyo ang kanilang mga gubat, at susunugin ninyo sa apoy ang mga inukit na larawan ng kanilang mga diyos, at lilipulin ninyo ang kanilang pangalan mula sa lugang iyon. Hindi ninyo gagawin ito sa Panginoon ninyong Diyos. Ngunit sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos sa isa sa inyong mga lungsod upang ipangalan ang kanyang pangalan doon at tawaging, doon ninyo

hahanapin at doon kayo pupunta. At dadalhin ninyo roon ang inyong mga handog na susunugin, at ang inyong mga hain, at ang inyong mga unang bunga, at ang inyong mga panalangin, at ang inyong mga kusang-loob na handog, at ang inyong mga kasunduan, ang mga panganay ng inyong mga baka, at ng inyong mga tupa. At kayo ay kakain doon sa harapan ng Panginoon ninyong Diyos, at kayo ay magsasaya sa lahat ng inyong pinaglalagyan ng kamay, kayo at ang inyong mga tahanan, sapagkat pinagpala kayo ng Panginoon ninyong Diyos.

Hindi ninyo gagawin ang lahat ng aming ginagawa rito ngayon, bawat isa ay gumagawa ng nakalulugod sa harapan niya. Hindi kayo dumating hanggang ngayon sa kapahingahan at sa mana na ibinibigay sa inyo ng Panginoong Diyos natin. At kayo ay tatawagin ang Jordan, at kayo ay maninirahan sa lupang ibinibigay sa inyo bilang pamana ng Panginoon na ating Diyos, at pahihintuin niya kayo mula sa lahat ng inyong mga kaaway sa palibot, at kayo ay maninirahan nang may kaligtasan. At magiging ang lugar na kung saan pipiliin ng Panginoon mong Diyos na tawaging ang kanyang pangalan doon, doon ninyo dadalhin ang lahat ng aking iniuutos sa inyo ngayon: ang inyong mga sinunog na handog, at ang inyong mga hain, at ang inyong mga ikapu, at ang mga unang bunga ng inyong mga kamay, at bawat pinili sa inyong mga kaloob, gaano man karami ang inyong ipanata sa Panginoon ninyong Diyos. At kayo ay magagalak sa harapan ng Panginoon ninyong Diyos, kayo at ang inyong mga anak na lalaki, at ang inyong mga anak na babae, at ang inyong mga alipin, at ang inyong mga alilang babae, at ang Levita na nasa inyong mga tarangkahan, sapagkat wala siyang bahagi ni mana kasama ninyo. Mag-ingat ka para sa iyong sarili, huwag mong ihandog ang iyong mga handog na susunugin sa bawat lugar na iyong makikita. Ngunit sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos sa isa sa

iyong mga lipi, doon ninyo dadalhin ang inyong mga handog-susunugin, at doon mo gagawin ang lahat ng iniuutos ko sa iyo ngayon. Ngunit sa lahat ng iyong nais ay magsasacrificio ka, at kakain ng karne ayon sa pagpapala ng Panginoon mong Diyos, na ibinigay niya sa iyo sa lahat ng lungsod; ang marumi at ang malinis ay kapwa kakain nito, gaya ng gazelle o deer. Maliban ang dugo ay hindi ninyo kakainin, sa ibabaw ng lupa ibubuhos ninyo ito, gaya ng tubig.

Hindi mo makakain sa iyong mga lungsod ang ikasampu ng iyong butil, at ng iyong alak, at ng iyong langis, ang mga panganay ng iyong mga baka at ng iyong mga tupa, at lahat ng mga panalangin na inyong maaaring ipanata, at ang inyong mga kasunduan, at ang mga unang bunga ng iyong mga kamay. Ngunit kakainin mo ito sa harap ng Panginoon mong Diyos sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos para sa kanyang sarili—ikaw at ang iyong anak na lalaki, at ang iyong anak na babae, ang iyong alipin, at ang iyong aliping babae, at ang dayuhan na nasa inyong mga lungsod—at magagalak ka sa harap ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng iyong ginagawa.

Mag-ingat ka para sa iyong sarili na huwag mong pabayaan ang Levita sa buong panahon na ikaw ay nabubuhay sa ibabaw ng lupa.

Kung palawakin ng Panginoon mong Diyos ang iyong mga hangganan, gaya ng sinabi niya sa iyo, at sasabihin mo, Kakain ako ng karne, kung magnasa ang iyong kaluluwa na kumain ng karne, sa lahat ng nasa ng iyong kaluluwa ay kakain ka ng karne. Kung ngunit malayo ang lugar mo, na saan pipiliin ng Panginoon mong Diyos na tawagin doon ang kanyang pangalan, at mag-aalay ka mula sa iyong mga baka, at mula sa iyong mga tupa na ibibigay

ng Diyos sa iyo, sa paraang inutos ko sa iyo, at kakain ka sa iyong mga lungsod ayon sa pagnanasa ng iyong kaluluwa. Kung paano kinakain ang gasela at ang usa, gayon mo kakainin ito; ang marumi sa iyo at ang malinis ay gayon din kakain. Mag-ingat na mabuti na huwag kainin ang dugo, sapagkat ang dugo ay kanyang kaluluwa, hindi dapat kainin ang kaluluwa kasama ng mga karne. Hindi ninyo ito kakainin; ibubuhos ninyo ito sa lupa gaya ng tubig. Hindi mo ito kakainin, upang maging mabuti sa iyo at sa iyong mga anak pagkatapos mo, kung gagawin mo ang mabuti at ang nakalulugod sa harapan ng Panginoon mong Diyos. Maliban sa iyong mga banal na bagay kung magiging sa iyo, at kinuha mo ang iyong mga panalangin, pupunta ka sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos upang tawaging doon ang kanyang pangalan. At gagawa ka ng iyong mga handog na susunugin, ang mga karne ay iaalay mo sa ibabaw ng altar ng Panginoon na iyong Diyos, at ang dugo ng iyong mga hain ay ibubuhos mo sa pundasyon ng altar ng Panginoon na iyong Diyos, at ang mga karne ay iyong kakainin. Magbantay at makinig, at gagawin mo ang lahat ng mga salitang aking iniuutos sa iyo, upang maging mabuti sa iyo at sa iyong mga anak magpakailanman, kung gagawin mo ang nakalulugod at mabuti sa harap ng Panginoon mong Diyos.

Kung lipulin ng Panginoon mong Diyos ang mga bansang iyong papasukin doon upang manahin ang kanilang lupain mula sa iyong harapan, at ariin mo ito, at manirahan ka sa kanilang lupain, Mag-ingat ka para sa iyong sarili, huwag kang masusing magtanong upang sumunod sa kanila pagkatapos silang lubusang mapuksa mula sa iyong harapan, na nagsasabi, Paano ginagawa ng mga bansang ito sa kanilang mga diyos? Gagawin ko rin. Hindi mo gagawin ang gayon sa iyong Diyos, sapagkat ang mga kasuklam-suklam ng Panginoon na kinamuhian niya ay ginawa

nila sa kanilang mga diyos, dahil sinusunog nila sa apoy ang kanilang mga anak na lalaki at ang kanilang mga anak na babae para sa kanilang mga diyos.

13

Bawat salita na aking iniuutos sa inyo ngayon, ito ay inyong dapat ingatan na gawin, hindi kayo magdadagdag dito, ni mag-aalis man mula rito.

Kung ngunit may bumangon sa iyo na propeta o mananaginip ng panaginip, at magbigay sa iyo ng tanda o kababalaghan, at dumating ang tanda o ang kababalaghan na sinalita niya sa iyo, na nagsasabi, Tayo ay pumunta at maglingkod sa ibang mga diyos na hindi ninyo kilala, Hindi kayo makikinig sa mga salita ng propetang iyon o ng nananaginip ng panaginip na iyon, sapagkat sinusubok ng Panginoong Diyos ninyo kayo, upang malaman kung iniibig ninyo ang inyong Diyos mula sa inyong buong puso, at mula sa inyong buong kaluluwa. Sumunod kayo sa Panginoon ninyong Diyos, at siya ay inyong katatakutan, at sa kanyang tinig ay inyong pakikinggan, at sa kanya kayo makakapit. At ang propetang iyon o ang nangananaginip ng panaginip na iyon ay mamamatay, sapagkat nagsalita siya upang iligaw ka mula sa Panginoon mong Diyos na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, na tumubos sa iyo mula sa pagkaalipin, upang itaboy ka mula sa daang iniutos sa iyo ng Panginoon mong Diyos na lakaran, at aalisin mo ang masama mula sa inyo.

Kung hikayatin ka ng iyong kapatid mula sa iyong ama o mula sa iyong ina, o ng iyong anak, o ng iyong anak na babae, o ng iyong asawang babae na nasa iyong dibdib, o ng kaibigan na katumbas ng iyong kaluluwa nang lihim, na nagsasabi, Tayo ay pumunta at

maglingkod sa ibang mga diyos, na hindi mo nakilala at ng iyong mga ama, mula sa mga diyos ng mga bansang nasa palibot ninyo, ng mga lumalapit sa iyo o ng mga malayo mula sa iyo, mula sa dulo ng lupa hanggang sa dulo ng lupa Hindi ka papayag sa kanya, at hindi ka makinig sa kanya, at hindi maawa ang iyong mata sa kanya, hindi ka magnasa sa kanya, ni hindi mo siya takpan. Nagpapahayag, ikaw ay magpapahayag tungkol sa kaniya, at ang iyong mga kamay ay magiging una sa kaniya upang patayin siya, at ang mga kamay ng buong bayan ay sa huli. At babatuhin nila siya hanggang mamatay, sapagkat tinangka niyang ihiwalay ka sa Panginoon mong Diyos na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin. At ang buong Israel na makakarinig ay matatakot, at hindi na muling gagawa pa ng ayon sa masasamang salitang ito sa inyo.

Kung marinig mo sa isa sa iyong mga lungsod, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos upang manirahan ka roon, ang mga nagsasabi, Lumabas ang mga lalaking walang-batas mula sa inyo, at pinaalis nila ang lahat ng mga naninirahan sa kanilang lupain, na sinasabi, Tayo ay pumunta at maglingkod sa ibang mga diyos na hindi ninyo nakilala, at magsusuri at magtatanong, at magsisiyasat nang lubha, at narito, totoo at malinaw ang salita, nangyari ang kasuklam-suklam na ito sa inyo Talagang lilipulin mo ang lahat ng naninirahan sa lupaing iyon sa pamamagitan ng espada, at itatalaga mo ito bilang bagay na sinumpa, at ang lahat ng nasa loob nito. At lahat ng mga nasamsam nito ay iyong titipunin sa mga daanan nito, at susunugin mo ang lungsod sa apoy, at lahat ng mga nasamsam nito kasama ng lahat ng mga tao sa harap ng Panginoon mong Diyos, at ito ay magiging walang naninirahan magpakailanman, hindi na ito muling itatayo pa. At walang anuman mula sa nakalaan na bagay ay makakadikit sa iyong kamay, upang ang Panginoon ay talikod mula sa galit ng

kanyang poot, at bigyan ka niya ng awa, at kahabagan ka niya, at paramihin ka niya, gaya ng sumumpa siya sa iyong mga ama, Kung ika'y makinig sa tinig ng Panginoon mong Diyos, upang ingatan ang kaniyang mga utos, gaano man karami ang aking iniuutos sa iyo ngayon, upang gawin ang mabuti at ang nakalulugod sa harapan ng Panginoon mong Diyos.

14

Kayo ay mga anak ng Panginoon na inyong Diyos, hindi kayo maglalagay ng kapalbuhan sa pagitan ng inyong mga mata para sa patay. Sapagkat ikaw ay banal na bayan sa Panginoon mong Diyos, at ikaw ay pinili ng Panginoon mong Diyos upang maging bayan niya na natatanging pag-aari mula sa lahat ng mga bansa na nasa ibabaw ng lupa. Hindi kayo kakain ng anumang karumaldumal na bagay. Ito ang mga hayop na inyong kakainin: guya mula sa bakahan, tupa mula sa kawan ng tupa, at kambing mula sa kawan ng kambing. usa, at gasela, at pygarg, oryx, at hiraphe. Bawat hayop na humihinati ng kuko at may mga kuko na humahati ng dalawang kuko, at ngumunguya ng ngangata sa mga hayop—ito ay inyong kakanin. At ang mga ito ay hindi ninyo kakainin mula sa mga ngumunguya, at mula sa mga may hatiang kuko, at may hinating kuko—ang kamelyo, at ang kuneho, at ang hyrax, sapagkat sila ay ngumunguya ngunit ang kanilang kuko ay hindi nahati, marumi ang mga ito para sa inyo. At ang baboy, dahil hinihiwalay nito ang kuko at hinihiwalay ang mga kuko ng kuko, ngunit hindi ito ngungungunya, marumi ito sa inyo. Hindi kayo kakain mula sa kanilang mga karne, at hindi kayo hihipo sa kanilang mga bangkay.

At ito ang inyong kakainin mula sa lahat ng nasa tubig, lahat ng may palikpik at kaliskis, inyong kakainin. At lahat ng walang

palikpik at kaliskis, hindi ninyo kakainin, marumi sa inyo ang mga iyon. Kakainin ninyo ang bawat malinis na ibon. At ang mga ito ay hindi ninyo kakainin mula sa kanila: ang agila, at ang griffin, at ang osprey, at ang buwetre, at ang lawin, at ang mga katulad nito, at maya-ibon, at kuwago, at gaviota, at tagak, at sisne, at ibis, at ang cormorant, at ang lawin, at ang mga katulad nito, at ang abubilla, at ang uwak ng gabi, At ang pelikano, at ang plover, at ang mga katulad nito, at ang purple water hen, at ang paniki. Lahat ng gumagapang na bagay ng mga ibon ay marumi sa inyo, hindi kayo kakain mula sa kanila. Kakainin ninyo ang bawat malinis na ibon. Huwag kayong kakain ng anumang bangkay, ibibigay ito sa dayuhang naninirahan sa inyong mga lungsod at siya ay kakain, o ipagbibili ninyo ito sa banyaga, sapagkat kayo ay banal na bayan ng Panginoon ninyong Diyos. Huwag mong papakuluan ang tupa sa gatas ng kaniyang ina.

Magbabayad ka ng ikasampu ng lahat ng bunga ng iyong binhi, ang bunga ng iyong bukid, taon-taon. At kakainin mo ito sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos na tatawagin ang kanyang pangalan doon, dadalhin ninyo ang mga ikapu ng iyong butil, at ng iyong alak, at ng iyong langis, ang mga panganay ng iyong mga baka, at ng iyong mga tupa, upang matuto kang katakutan ang Panginoon mong Diyos sa lahat ng araw. Kung ngunit malayo ang magiging daan mula sa iyo, at hindi mo makakaya na mag-alay ng mga iyon, dahil malayo mula sa iyo ang lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos upang tawagin ang kanyang pangalan doon, dahil pagpapalain ka ng Panginoon mong Diyos, At ibebenta mo ang mga iyon para sa pilak, at kukunin mo ang pilak sa iyong mga kamay, at pupunta ka sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos. At magbibigay ka ng pilak para sa lahat ng ninanais ng iyong kaluluwa, maging mga baka o mga tupa, o alak o matapang na inumin, o anumang ninanais ng iyong

kaluluwa, at kakain ka roon sa harap ng Panginoon mong Diyos, at magsasaya ka, ikaw at ang iyong sambahayan, At ang Levita sa iyong mga lungsod, sapagkat wala siyang bahagi ni mana kasama mo.

Pagkatapos ng tatlong taon, ilalabas mo ang lahat ng ikapu ng iyong mga ani, sa taong iyon ay ilalagay mo ito sa iyong mga lungsod. At darating ang Levita, dahil wala siyang bahagi ni kapalaran kasama mo, at ang dayuhan at ang ulila at ang balo na nasa iyong mga lungsod, at sila ay kakain at mapupuno, upang pagpalain ka ng Panginoon na iyong Diyos sa lahat ng mga gawa na iyong gagawin.

15

Sa loob ng pitong taon, gagawa ka ng pagpakawala. At ganito ang utos ng pagpapalaya: magpapalaya ka ng bawat utang na dapat sa iyo ng iyong kapwa, at sa iyong kapatid ay hindi ka hihingi ng bayad, sapagkat ipinahayag na ang pagpapalaya ay para sa Panginoon na iyong Diyos. Ang dayuhan ay iyong sisingilin ng anumang utang niya sa iyo, ngunit sa iyong kapatid ay gagawin mo ang pagpapalaya ng utang. Dahil hindi magiging kulang sa iyo, sapagkat pagpapalain ka ng Panginoon mong Diyos sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos bilang mana upang ariin mo ito.

Kung tunay ninyong pakikinggan ang tinig ng Panginoon ninyong Diyos upang ingatan at tuparin ang lahat ng mga utos na ito na aking ipinapatupad sa inyo ngayong araw, Dahil pinagpala ka ng Panginoong iyong Diyos sa paraang sinabi niya sa iyo, at magpapahiram ka sa maraming bansa, ngunit ikaw ay hindi

hihiram, at mamumuno ka sa maraming bansa, ngunit sila ay hindi mamumuno sa iyo.

Kung maging may kulang sa iyo mula sa iyong mga kapatid sa isa sa iyong mga lungsod sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, hindi mo papagtigasin ang iyong puso, ni hindi mo isasara ang iyong kamay mula sa iyong kapatid na nangangailangan. Talagang bubuksan mo ang iyong mga kamay sa kanya, at pautangin mo siya ng gaano man niya kailangan, ayon sa kanyang pangangailangan. Mag-ingat ka para sa iyong sarili na huwag magkaroon ng lihim na salita ng pagsalangsang sa iyong puso, na nagsasabi, Lumalapit na ang ikapitong taon, ang taon ng pagpapalaya, at maging masama ang iyong mata sa iyong kapatid na nangangailangan, at hindi mo siya bibigyan, at siya ay sisigaw laban sa iyo sa Panginoon, at magiging malaking kasalanan ito sa iyo. Magbibigay ka sa kanya, at magpapautang ka sa kanya ng gaano man karami ang kaniyang kailangan, ayon sa kaniyang pangangailangan, at hindi ka malulungkot sa iyong puso habang nagbibigay ka sa kaniya, sapagkat dahil sa salitang ito ay pagpapalain ka ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng iyong mga gawa at sa lahat ng iyong ipinagagawa. Hindi sapagkat hindi mawawala ang nangangailangan mula sa iyong lupain, dahil dito ako ay nag-uutos sa iyo na gawin ang salitang ito, na nagsasabi: bubukas, bubuksan mo ang iyong mga kamay sa iyong kapatid na mahirap at sa nangangailangan na nasa iyong lupain.

Kung ibinenta sa iyo ang iyong kapatid na Hebreo o Hebreang babae, maglilingkod siya sa iyo ng anim na taon, at sa ikapitong taon ay palalayain mo siya. Kapag ngunit ipinapadala mo siyang malaya mula sa iyo, hindi mo siya ipapadala nang walang dala. Magbibigay ka ng probisyon sa kanya mula sa iyong mga tupa, at

mula sa iyong butil, at mula sa iyong alak, ayon sa pagpapala sa iyo ng Panginoong Diyos mo, ibibigay mo sa kanya.

At aalalahanin mo na ikaw ay alipin noon sa lupain ng Ehipto, at tinubos ka ng Panginoon na iyong Diyos mula doon; dahil dito ako ay nag-uutos sa iyo na gawin ang salitang ito. Kung ngunit sabihin niya sa iyo, Hindi ako aalis mula sa iyo, dahil minahal ka niya at ang iyong sambahayan, sapagkat mabuti ang kanyang kalagayan sa piling mo. At kukunin mo ang pambutas, at bubutas mo ang tainga niya sa pinto, at magiging alipin mo siya magpakailanman, at sa iyong aliping babae ay gagawin mo rin ang gayon. Hindi magiging mahirap sa harap mo ang pagpapalaya sa kanila nang malaya mula sa iyo, sapagkat anim na taon siyang naglingkod sa iyo ng katumbas ng taunang sahod ng isang upahang manggagawa, at pagpapalain ka ng Panginoong Diyos mo sa lahat ng iyong gagawin.

Bawat panganay na ipanganak sa iyong mga baka at sa iyong mga tupa, ang mga lalaki ay iyong ikokonsagra sa Panginoon mong Diyos. Hindi ka gagawa ng paggawa gamit ang iyong panganay na guya, at hindi mo gugupitan ang mga panganay ng iyong mga tupa. Sa harap ng Panginoon kakainin mo ito taun-taon sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos, ikaw at ang iyong sambahayan. Ngunit kung mayroon sa kanya kapintasan, pilay o bulag, anumang masamang kapintasan, hindi mo ito ihahain sa Panginoon na iyong Diyos.

Sa iyong mga lungsod kakainin mo ito, ang marumi at ang malinis ay parehong kakain, gaya ng usa o ulang. Maliban sa dugo ay hindi ninyo kakainin, sa lupa ninyo ibubuhos ito gaya ng tubig.

Bantayan ang buwan ng mga bago, at ipagdiwang mo ang Paskua para sa Panginoon na iyong Diyos, sapagkat sa buwan ng mga bago ay lumabas ka mula sa Ehipto nang gabi. At ikaw ay maghahain ng paskuwa sa Panginoon na iyong Diyos ng mga tupa at mga baka sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos upang tawagin ang kanyang pangalan doon. Hindi kayo kakain ng may lebadura, pitong araw kayong kakain ng walang lebadura, tinapay ng paghihirap, sapagkat sa pagmamadali kayo ay lumabas mula sa Ehipto, upang inyong alalahanin ang araw ng inyong paglabas mula sa lupain ng Ehipto sa lahat ng araw ng inyong buhay. Hindi makikita sa iyo ang lebadura sa lahat ng iyong mga hangganan sa loob ng pitong araw, at hindi matutulog ang karne na iyong ialay sa gabi ng unang araw hanggang sa umaga. Hindi ka makakahanda maghain ng paskuwa sa kahit alin sa iyong mga lungsod na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. Ngunit sa lugar na pipiliin ng Panginoong Diyos mo upang tawagin ang kanyang pangalan doon, ikaw ay maghahain ng paskua sa gabi sa paglubog ng araw, sa panahong lumabas ka mula sa Ehipto. At ikaw ay papakuluin at iihaw at kakain sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos, at babalik ka sa umaga, at pupunta ka sa iyong mga bahay. Anim na araw kakain ka ng tinapay na walang lebadura, at sa ikapitong araw ay pagtatapos na pista para sa Panginoon mong Diyos, hindi ka gagawa ng anumang gawain sa araw na ito, maliban sa mga gagawin para sa kaluluwa.

Pitong linggo ang bibilangin mo para sa iyong sarili. Magsisimula kang magbilang ng pitong linggo mula nang ilagay mo ang karit sa ani. At gagawin mo ang kapistahan ng mga linggo para sa Panginoon na iyong Diyos, ayon sa lakas ng iyong kamay, gaano man karaming ibibigay ng Panginoon na iyong Diyos sa iyo.

At ikaw ay magagalak sa harapan ng Panginoon mong Diyos, ikaw at ang iyong anak na lalaki, at ang iyong anak na babae, ang iyong alipin, at ang iyong alipining babae, at ang Levita, at ang dayuhan, at ang ulila, at ang balong nasa inyo, sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos upang tawagin ang kanyang pangalan doon.

At aalalahanin mo na ikaw ay naging alipin sa lupain ng Ehipto, at tutuparin mo at susundin mo ang mga utos na ito. Pista ng mga Tolda gagawin mo para sa iyong sarili ng pitong araw sa pagtitipon mo mula sa iyong giikan at mula sa iyong pisaan. At ikaw ay magagalak sa iyong pista, ikaw at ang iyong anak na lalaki, at ang iyong anak na babae, ang iyong alipin, at ang iyong aliping babae, at ang Levita, at ang dayuhan, at ang ulila, at ang balong nasa iyong mga lungsod. Pitong araw kang magdiriwang sa Panginoon mong Diyos sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos para sa kaniya, kung pagpalain ka ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng iyong ani, at sa bawat gawa ng iyong mga kamay, at ikaw ay magiging nagagalak.

Tatlong beses sa taon ay makikita ang lahat ng iyong mga lalaki sa harap ng Panginoon mong Diyos sa lugar na pipiliin ng Panginoon, sa pista ng mga tinapay na walang lebadura, at sa pista ng mga linggo, at sa pista ng mga tabernakulo. Hindi ka dapat magpakita sa harap ng Panginoon mong Diyos nang walang dala. Bawat isa ay ayon sa kakayahan ng kanyang mga kamay, alinsunod sa pagpapala ng Panginoon mong Diyos na ibinigay sa iyo.

Mga hukom at mga pinuno ay gagawin mo para sa iyong sarili sa iyong mga lungsod, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos ayon sa mga lipi, at hahatulan nila ang bayan ng

makatarungang hatol. Hindi sila lumiliko sa hatol, ni kukuha sila ng regalo, sapagkat ang mga regalo ay bumubulag sa mga mata ng matalino, at nag-aalis ng mga salita ng matuwid. Makatarungan mong habulin ang katuwiran, upang kayo ay mabuhay, at pagpasok ninyo ay mamanahin ninyo ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon ninyong Diyos.

Hindi ka magtatanim para sa iyong sarili ng halamanan, kahit anong puno sa tabi ng altar ng iyong Diyos; hindi ka gagawa nito para sa iyong sarili. Hindi ka magtatatag para sa iyong sarili ng haligi na kinamuhian ng Panginoon mong Diyos.

17

Hindi ka mag-aalay sa Panginoon mong Diyos ng guya o tupa na may kapintasan, anumang masama, sapagkat kasuklam-suklam ito sa Panginoon mong Diyos.

Kung nasumpungan sa isa sa iyong mga lungsod, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, ang isang lalaki o babae na gagawa ng masama sa harap ng Panginoon mong Diyos, na lumabag sa kanyang tipan, At pagdating nila ay maglingkod sila sa ibang mga diyos, at sambahin nila ang mga ito, ang araw, o ang buwan, o lahat ng mula sa mundo ng langit, na hindi iniutos sa iyo, at maiulat sa iyo at magsiyasat ka nang lubha, at narito, tunay na nangyari ang salita, nangyari ang kasuklam-suklam na ito sa Israel, At ilalabas mo ang taong iyon o ang babaeng iyon, at babatuhin ninyo sila ng mga bato, at sila ay mamamatay. Sa dalawang saksi o sa tatlong saksi ay mamamatay ang dapat mamatay; hindi siya mamamatay sa isang saksi lamang. At ang kamay ng mga saksi ay magiging una sa kaniya upang patayin

siya, at ang kamay ng bayan ay huli, at aalisin mo ang masama mula sa inyo mismo.

Kung pero maging imposible sa iyo ang salita sa paghatol sa pagitan ng dugo at dugo, at sa pagitan ng paghatol at paghatol, at sa pagitan ng paghipo at paghipo, at sa pagitan ng tunggalian at tunggalian, mga salita ng paghatol sa inyong mga lungsod, at bumangon ka at aakyat ka sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos doon, At ikaw ay lalapit sa mga paring Levita, at sa hukom na maaaring maging sa mga araw na yaon, at pagkatapos nilang magsiyasat, ipapahayag nila sa iyo ang hatol. At gagawa ka ayon sa bagay na kanilang isasabi sa iyo mula sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos, at mag-iingat kang gawin ang lahat ng itinakda sa iyo. Ayon sa batas at ayon sa hatol na sasabihin nila sa iyo, gagawin mo; hindi ka liliko mula sa salitang ihahayag nila sa iyo, pakanan man o pakaliwa.

At ang taong gumawa nang may kayabangan upang hindi sumunod sa paring nakatayo upang maglingkod sa pangalan ng Panginoong iyong Diyos, o sa hukom na nariyan noon sa mga araw na yaon, ay mamamatay ang taong yaon, at aalisin mo ang masama mula sa Israel. At ang lahat ng mga tao na nakarinig ay matatakot, at hindi na magkakasala pa.

Kung pumasok ka sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, at manahin mo ito, at manirahan ka doon, at sabihin mo, Maglalagay ako sa aking sarili ng pinuno, gaya ng mga natitirang bansa sa palibot ko, Talagang mag-aappoint ka sa iyong sarili ng pinuno na pipiliin ng Panginoon na Diyos, mula sa iyong mga kapatid ay mag-aappoint ka sa iyong sarili ng pinuno. Hindi ka makaka-establish sa iyong sarili ng dayuhang tao, dahil hindi siya iyong kapatid. Dahil hindi siya magpaparami para sa kanyang

sarili ng kabayo, ni hindi rin niya ipapasauli ang bayan sa Ehipto upang magparami para sa kanya ng kabayo, sapagkat ang Panginoon ay nagsabi, Hindi na kayo muling babalik sa daang ito. At hindi siya magpaparami para sa kanyang sarili ng mga asawa, upang hindi maialis ang kanyang puso, at pilak at ginto ay hindi niya pararamihin para sa kanyang sarili nang labis.

At kapag siya ay umupo sa kaniyang paghahari, siya ay susulat para sa kanyang sarili ng kopya ng kautusang ito sa isang libro mula sa mga paring Levita, At magiging kasama niya ito, at babasahin niya ito sa lahat ng araw ng kaniyang buhay, upang matuto siyang matakot sa Panginoong Diyos mo, at sundin ang lahat ng utos na ito, at gampanan ang mga alituntuning ito, Upang hindi magmataas ang kanyang puso laban sa kanyang mga kapatid, upang hindi siya lumihis sa mga utos pakanan o pakaliwa, upang tumagal ang kanyang paghahari, siya at ang kanyang mga anak sa gitna ng mga anak ng Israel.

18

Hindi magkakaroon ng bahagi o lote ang mga paring Levita, ang buong tribo ni Levi, kasama ng Israel; ang mga handog sa Panginoon ang kanilang lote, kakanin nila ang mga iyon. Ngunit hindi sila magkakaroon ng lote kasama ng kanilang mga kapatid, ang Panginoon mismo ang kanilang lote, ayon sa sinabi niya sa kanila. At ito ang hatol para sa mga pari mula sa bayan, mula sa mga naghahain ng mga handog, maging baka o tupa: ibibigay mo ang braso sa pari, at ang mga pisngi, at ang tiyan. At ang mga unang bunga ng iyong butil, at ng iyong alak, at ng iyong langis, at ang unang bunga ng mga gupit ng iyong mga tupa ay ibibigay mo sa kanya. Sapagkat siya ay pinili ng Panginoon mula sa lahat ng iyong mga lipi upang tumayo sa harap ng Panginoong Diyos,

maglingkod at magpala sa kanyang pangalan, siya at ang kanyang mga anak sa gitna ng mga anak ng Israel.

Kung dumating ang Levita mula sa isa sa mga lungsod mula sa lahat ng mga anak ng Israel, kung saan siya mismo nananahan bilang dayuhan, ayon sa nais ng kaniyang kaluluwa, sa lugar na kaniyang pipiliin, Maglilingkod siya sa pangalan ng Panginoon niyang Diyos, gaya ng lahat niyang mga kapatid na mga Levita na nakatayo roon sa harap ng Panginoon mong Diyos. Kakainin niya ang bahaging nahatiin, maliban sa benta ayon sa pamilya. Kung pumasok ka sa lupang ibinibigay sa iyo ng Panginoong Diyos mo, hindi ka matututo gumawa ayon sa mga kasuklam-suklam na gawain ng mga bansang iyon.

Hindi masusumpungan sa iyo ang nagdadalisay sa pamamagitan ng apoy ng kanyang anak na lalaki at ng kanyang anak na babae sa apoy, ang nanghuhula ng hula, ang gumagamit ng pagtataya sa pamamagitan ng mga tanda, at ang gumagamit ng pagtataya sa pamamagitan ng mga ibon, gamit ang mga pangkukulam. Kumakanta ng enkantasyon, manghuhula na bentrilokwista, at tagapaghula ng mga tanda, na kumukonsulta sa mga patay. Sapagkat kasuklam-suklam sa Panginoon na iyong Diyos ang lahat na gumagawa ng mga ito, dahil sa mga kasuklam-suklam na ito ay lilipulin ng Panginoon sila mula sa iyong harapan. Perpekto ka sa harap ng Panginoon mong Diyos. Ang mga bansang ito na iyong mamamanahin, sila ay nakikinig sa mga tanda at mga hula, ngunit sa iyo ay hindi ganito ibinigay ng Panginoon mong Diyos.

Ang Panginoon mong Diyos ay magbabangon ng isang propeta para sa iyo mula sa iyong mga kapatid, na gaya ko; sa kanya kayo makinig Ayon sa lahat ng iyong hiniling mula sa

Panginoon mong Diyos sa Horeb noong araw ng kapulungan, na nagsasabi, Hindi na namin maririnig pa ang tinig ng Panginoon mong Diyos, at ang dakilang apoy na ito ay hindi na namin makikita, upang hindi kami mamatay. At sinabi ng Panginoon sa akin, Tama ang lahat ng kanilang sinabi sa iyo. Propeta ay itataas ko para sa kanila mula sa kanilang mga kapatid, tulad mo, at ibibigay ko ang mga salita sa kanyang bibig, at magsasalita siya sa kanila ayon sa aking iuutos sa kanya. At ang taong hindi makinig sa anumang sasabihin ng propetang iyon sa aking pangalan, ako mismo ang parurusahan siya. Maliban sa propetang kumilos nang walang galang sa Diyos upang magsalita sa aking pangalan ng salitang hindi ko iniutos na sabihin, at sinumang magsalita sa pangalan ng ibang mga diyos, mamamatay ang propetang iyon. Kung sasabihin mo sa iyong puso, Paano natin malalaman ang salitang hindi sinalita ng Panginoon? Ang lahat ng sasabihin ng propetang iyon sa pangalan ng Panginoon, at hindi ito mangyari, at hindi ito matupad, ito ang salitang hindi sinabi ng Panginoon. Sa kalapastanganan nagsalita ang propetang iyon, hindi kayo matatakot sa kaniya.

19

Kung lipulin ng Panginoon mong Diyos ang mga bansang pinagbibigyan niya sa iyo ng lupain, at manahin ninyo sila, at manirahan kayo sa kanilang mga lungsod at sa kanilang mga bahay, Tatlong lungsod ang iyong ihihiwalay para sa iyong sarili sa gitna ng iyong lupain, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. Isaalang-alang mo ang daan, at hahatiin mo sa tatlong bahagi ang mga hangganan ng iyong lupain na ipinamahagi sa iyo ng Panginoon mong Diyos, at ito ay magiging kanlungan para sa bawat mamamatay-tao. Ito ang magiging utos tungkol sa mamamatay-tao na tatakbo roon at mabubuhay: siya na sasaktan

ang kanyang kapwa nang hindi sinasadya, at siya ay hindi napopoot sa kanya bago pa ng kahapon at ikatlong araw. At sinuman na pumasok kasama ng kanyang kapwa sa kagubatan upang mangolekta ng kahoy, at madulas ang kanyang kamay sa palakol habang tumataga ng kahoy, at nahulog ang bakal mula sa kahoy at tumama sa kanyang kapwa, at siya ay namatay, siya ay tatakas papunta sa isa sa mga lungsod na ito, at siya ay mabubuhay. Upang hindi hahabol ang maniningil ng dugo sa pumatay, dahil nainit ang puso, at aabutin siya kung mas mahaba ang daan, at sasaktan ang kanyang kaluluwa—at sa kanya ito ay walang hatol ng kamatayan, dahil hindi niya kinamumuhian siya bago ang kahapon, ni bago ang ikatlong araw. Dahil dito, ako ay nag-uutos sa iyo ng salitang ito, na nagsasabi: Tatlong lungsod ang ihihiwalay mo para sa iyong sarili.

Kung palawakin ng Panginoon mong Diyos ang iyong mga hangganan, gaya ng paraan na sumumpa niya sa iyong mga ama, at bigyan ka ng Panginoon ng buong lupain na sinabi niyang ibibigay sa iyong mga ama, Kung marinig mo na gawin ang lahat ng mga utos na ito na aking iniuutos sa iyo ngayon, na mahalin ang Panginoong Diyos mo, lumakad sa lahat ng kanyang mga daan sa lahat ng mga araw, magdadagdag ka pa para sa iyong sarili ng tatlong lungsod bukod sa tatlong ito. At hindi mabubuhos ang walang-salang dugo sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos bilang pamana, at hindi ka magiging may sala sa dugo.

Kung maging sa iyo ay may taong napopoot sa kapwa, at maghintay siya sa abang, at bumangon laban sa kanya, at saktan ang kanyang kaluluwa, at mamatay, at tumakas papunta sa isa sa mga lungsod na ito, At magpapadala ang kapulungan ng mga matatanda ng kanyang lungsod, at kukunin nila siya mula doon, at

ibibigay nila siya sa mga kamay ng mga manghihiganti ng dugo, at siya ay mamamatay. Hindi mag-aabot ng awa ang iyong mata sa kaniya, at lilinisin mo ang walang salang dugo mula sa Israel, at ikaw ay giginhawa.

Hindi mo ilipat ang mga hangganan ng iyong kapitbahay, na itinatag ng iyong mga ninuno sa iyong mana, na iyong minana sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoong iyong Diyos sa pamamagitan ng palabunutan. Hindi sapat ang isang saksi upang magpatotoo laban sa tao ayon sa lahat ng kawalang-katarungan, at ayon sa bawat kasalanan, at ayon sa lahat ng kasalanan na kanyang magagawa. Sa bibig ng dalawang saksi, at sa bibig ng tatlong saksi, itatayo ang bawat salita. Kung pero tumayo ang isang hindi-makatarungang saksi laban sa isang tao, inuulat niya ang kasamaan nito. At tatayo ang dalawang tao na may alitan sa harap ng Panginoon, at sa harap ng mga pari, at sa harap ng mga hukom na naroon sa mga araw na yaon. At susuriin ng mga hukom nang tumpak, at narito, ang di-matuwid na saksi ay nagpatotoo ng di-matuwid na mga bagay at tumayo laban sa kanyang kapatid, At gagawin ninyo sa kaniya kung anong paraan siya gumawa ng kasamaan laban sa kanyang kapatid, at aalisin ninyo ang kasamaan mula sa inyo. At ang mga natitirang tao, pagkarinig nito, ay matatakot, at hindi na nila muling gagawin ang masasamang bagay na ito sa inyo. Hindi mag-aabot ng awa ang iyong mata sa kaniya: kaluluwa kapalit ng kaluluwa, mata kapalit ng mata, ngipin kapalit ng ngipin, kamay kapalit ng kamay, paa kapalit ng paa.

20

Kung lumabas ka papunta sa digmaan laban sa iyong mga kaaway, at makita mo ang kabayo at mangangabayo at mga taong

mas marami kaysa sa iyo, huwag kang matakot sa kanila, sapagkat ang Panginoon mong Diyos ay kasama mo, siyang nagpaakyat sa iyo mula sa lupain ng Ehipto. At kapag lalapit ka sa digmaan, ang pari ay lalapit at magsasalita sa bayan, At sasabihin niya sa kanila, Makinig, Israel! Kayo ay pumupunta ngayon sa digmaan laban sa inyong mga kaaway. Huwag manghina ang inyong puso, huwag matakot, ni mawasak, ni lumayo mula sa harap nila. Sapagkat ang Panginoon na inyong Diyos na naglalakad sa inyong unahan kasama ninyo ay makikipaglaban para sa inyo laban sa inyong mga kaaway upang iligtas kayo.

At magsasalita ang mga eskriba sa bayan, na nagsasabi, Sino ang taong nagtayo ng bagong bahay at hindi pa ito itinalaga? Umuwi siya at bumalik sa kaniyang bahay, baka siya ay mamatay sa digmaan, at ibang tao ang magtalaga nito. At sino ang taong nagtanim ng ubasan, at hindi pa nagalak mula dito? Hayaan siyang umalis at bumalik sa kaniyang bahay, baka siya ay mamatay sa digmaan, at ibang tao ang magagalak mula dito. At sino ang lalaking nangako ng babae at hindi pa niya ito kinuha? Umuwi siya at bumalik sa kaniyang bahay, baka siya ay mamatay sa digmaan, at ibang lalaki ang kukuha sa kaniya. At magpapatuloy ang mga eskriba na magsalita sa bayan, at sasabihin nila, Sino ang taong natatakot at duwag sa puso? Yumaon at bumalik siya sa kaniyang bahay, upang hindi niya gawing duwag ang puso ng kaniyang kapatid, gaya ng sa kaniya. At mangyayari na kapag tumigil ang mga eskriba sa pagsasalita sa bayan, magtatakda sila ng mga pinuno ng hukbo na mangunguna sa bayan.

Kung lumapit ka sa isang lungsod upang gumawa ng digmaan laban sa kanila, tawagan mo muna sila nang may alok ng kapayapaan. Kung nga mapayapa silang sumagot sa iyo at buksan

ka nila, ang lahat ng mga taong matatagpuan doon ay magiging nagbabayad ng buwis sa iyo at magiging sakop mo. Kung hindi sila sumunod sa iyo, at sila ay gumawa ng digmaan laban sa iyo, kukubkubin mo ito. Hanggang maipagbigay ng Panginoon mong Diyos ito sa iyong mga kamay, at papatayin mo ang bawat lalaki nito sa pamamagitan ng espada. Maliban sa mga kababaihan at bagahe, at lahat ng mga hayop, at lahat ng umiiral sa lungsod, at lahat ng kagamitan ay sasamsamin mo para sa iyong sarili, at kakainin mo ang lahat ng samsam ng iyong mga kaaway na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. Ganito mo gagawin sa lahat ng mga lungsod na malayo sa iyo nang lubha, hindi sa mga lungsod ng mga bansang ito, kung saan ang Panginoon mong Diyos ay nagbibigay sa iyo upang manahin ang kanilang lupain. Hindi ninyo pananatilihing buhay ang lahat ng may hininga, Ngunit sa pamamagitan ng sumpa, kayo ay dapat maglaan sa kanila bilang isang bagay na sumpa—ang mga Heteo, at mga Amorreo, at mga Cananeo, at mga Perezeo, at mga Hiveo, at mga Jebuseo, at mga Gergeseo—sa paraang nag-utos sa iyo ang Panginoon mong Diyos. Upang hindi nila kayo turuan na gawin ang lahat ng kanilang mga kasuklam-suklam na bagay, na ginawa nila para sa kanilang mga diyos, at magkasala kayo sa harap ng Panginoon ninyong Diyos.

Kung ngunit ikaw ay kubkubin ang isang lungsod nang maraming araw upang gawing digmaan ito hanggang sa masakop mo, hindi mo wawasakin ang mga puno nito sa pamamagitan ng pagpatong ng bakal sa kanila, kundi kakain ka mula dito, ngunit hindi mo ito puputulin, sapagkat hindi ba tao ang punong kahoy na nasa bukid, upang pumasok mula sa iyong harapan tungo sa kuta? Ngunit ang kahoy na alam mong hindi namumunga, ito ay wawasakin mo at puputulin mo, at itatayo mo ang mga kubkuban

laban sa lungsod na nakikipagdigma sa iyo, hanggang sa ito ay sumuko.

21

Kung masumpungan ang isang sugatan sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos upang manahin, nakabuwal sa kapatagan, at hindi nila alam kung sino ang nakahampas, Lalabas ang iyong kapulungan ng matatanda at ang iyong mga hukom, at susukatin nila ang mga lungsod na nakapalibot sa pinatay. At ang lungsod na malapit sa sugatan, kukuha ang kapulungan ng matatanda ng lungsod na iyon ng isang dumalagang baka mula sa mga baka, na hindi pa nagamit sa trabaho, at hindi pa nakahila ng pamatok, At ibababa ng kapulungan ng mga matatanda ng lungsod na iyon ang dumalagang baka sa magaspang na libis, na hindi pa ginawa ni hinahasikan, at babaliin nila ang leeg ng dumalagang baka sa libis. At lalapit ang mga paring Levita, sapagkat sila ay pinili ng Panginoong Diyos upang tumayo sa harap niya at magpala sa pangalan niya, at sa bibig nila nakasalalay ang lahat ng pagtatalo at lahat ng paghipo. At ang buong kapulungan ng matatanda ng lungsod na iyon, ang mga lumalapit sa sugatan, ay maghuhugasan ng kanilang mga kamay sa ibabaw ng ulo ng dumalagang baka na ang leeg ay nabali sa lambak, At sumagot, sila ay magsasabi, Ang aming mga kamay ay hindi nagbuhos ng dugong ito, at ang aming mga mata ay hindi nakakita. Maging mapagbiyaya sa iyong bayang Israel na iyong tinubos, Panginoon, upang ang walang salang dugo ay hindi matagpuan sa iyong bayang Israel, at ang dugo ay patatawarin sa kanila. Ngunit ikaw ay mag-aalis ng dugong walang sala mula sa inyo, kung gagawin mo ang mabuti at nakalulugod sa harap ng Panginoon mong Diyos.

Kung lumabas ka papunta sa digmaan laban sa iyong mga kaaway, at ibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos sila sa iyong mga kamay, at nasamsam mo ang kanilang mga ari-arian, At makita mo sa samsam ang babaeng maganda sa anyo, at magnasa ka sa kanya, at kunin mo siya para sa iyong sarili na asawa, at dadalhin mo siya sa loob ng iyong bahay, at iyong aahitin ang kaniyang ulo, at gugupitin mo ang kaniyang mga kuko, At aalisin mo ang mga kasuutan ng pagkabihag mula sa kanya, at siya ay uupo sa bahay mo, at siya ay iiyak para sa ama at ina nang isang buwan, at pagkatapos nito ikaw ay papasok sa kanya at ikaw ay maninirahan kasama niya, at siya ay magiging iyong asawa.

At mangyayari na kung hindi mo siya nais, palalayain mo siya, at hindi siya ipagbibili ng pilak, hindi mo siya itutrato bilang walang halaga, sapagkat pinagpakumbaba mo siya.

Kung magkaroon ang isang lalaki ng dalawang asawa, isa ay minamahal at isa ay kinamumuhian, at kapwa silang nanganak para sa kanya, at ang panganay ay anak ng kinamumuhian, At sa araw na ipamana niya sa kaniyang mga anak ang kaniyang mga pag-aari, hindi niya maaaring bigyan ng karapatan ng panganay ang anak ng minamahal, na binabalewala ang panganay na anak ng kinamumuhian, Ngunit kikilalanin niya ang panganay na anak ng kinamumuhian upang bigyan siya ng dobleng bahagi mula sa lahat ng natagpuan sa kanya, sapagkat ito ang simula ng kanyang mga anak, at sa kanya ay nararapat ang karapatan ng pagkapanganay. Kung mayroon namang isang anak na lalaking suwayin at mapanghimagsik na hindi sumusunod sa tinig ng ama at tinig ng ina, at disiplinahin nila siya, at hindi pa rin siya makinig sa kanila, At pagkahawak sa kanya ng kanyang ama at ng kanyang ina, dadalhin nila siyang palabas sa kapulungan ng matatanda ng kanyang lungsod, at sa tarangkahan ng lugar, At

sasabihin nila sa mga lalaki ng kanilang lungsod, Ang anak naming ito ay sumusuway at pumupukaw ng gulo, hindi sumusunod sa aming tinig, mandadaya at lumalasing ng alak. At babatuhin siya ng mga lalaki ng kaniyang lungsod hanggang mamatay, at aalisin mo ang kasamaan mula sa inyo, at ang mga natitirang makakarinig ay matatakot.

Kung may maging kasalanan sa isa na may hatol ng kamatayan, at siya ay mamatay, at isabit ninyo siya sa punongkahoy, Hindi matutulog ang kanyang katawan sa ibabaw ng kahoy, kundi dapat ninyong ilibing ito sa araw ding iyon, sapagkat isinumpa ng Diyos ang bawat taong nakabitin sa kahoy, at hindi ninyo dapat dungisan ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoong inyong Diyos bilang mana.

22

Kapag makita mo ang guya ng iyong kapatid, o ang kaniyang tupa, na naligaw sa daan, huwag mong pabayaan ang mga ito. Ibalik mo ang mga ito sa iyong kapatid at isasauli mo sa kaniya. Kung hindi lumapit sa iyo ang iyong kapatid, o hindi mo siya kilala, titipunin mo ito sa loob ng iyong bahay, at mananatili ito sa iyo hanggang hanapin ito ng iyong kapatid, at isasauli mo sa kanya. Ganito ang gagawin mo sa kanyang asno, at ganito ang gagawin mo sa kanyang damit, at ganito ang gagawin mo sa lahat ng nawala ng iyong kapatid, anumang mawala sa kanya at iyong matagpuan—hindi mo maaaring balewalain. Kapag makikita mo ang asno ng iyong kapatid o ang kanyang guya na nahulog sa daan, huwag mong pabayaan sila; tiyak na tutulungan mo siyang itayo ito.

Hindi dapat magsuot ang babae ng mga kagamitan ng lalaki, ni hindi dapat magsuot ang lalaki ng damit ng babae, sapagkat kasuklam-suklam sa Panginoon mong Diyos ang lahat na gumagawa ng mga bagay na ito. Kung makasalubong mo ang pugad ng mga ibon sa harapan mo sa daan o sa bawat puno, o sa lupa, may mga inakay o mga itlog, at ang inang ibon ay nangingibabaw sa mga inakay o sa mga itlog, hindi mo kukunin ang ina kasama ng mga anak. Tunay na pagpapaalayo mo ang ina, ngunit ang mga anak ay kukunin mo para sa iyong sarili, upang maging mabuti sa iyo at ikaw ay magkaroon ng mahabang buhay.

Kung ikaw ay magtayo ng bagong bahay, at gagawa ka ng korona sa iyong bubong, at hindi ka gagawa ng pagpatay sa iyong bahay kung mahulog ang nahuhulog mula dito. Hindi ka magtatanim ng iba't ibang uri sa iyong ubasan, upang hindi maging banal ang bunga at ang binhi na iyong itatanim kasama ng bunga ng iyong ubasan. Hindi ka mag-aararo gamit ang guya at asno nang magkasama. Hindi ka magsusuot ng huwad na tela, lana at lino na pinagsama. Gumawa ka ng pinili na mga himaymay para sa iyong sarili sa apat na sulok ng iyong mga kasuotan na iyong isusuot.

Kung may isang lalaking mag-asawa at mamuhay kasama nito, at pagkatapos ay mapoot sa kanya, at magpatong siya sa kanya ng mga salitang pang-dahilan, at sirain niya ang kanyang pangalan, at sabihin niya, Kinuha ko ang babaeng ito, at nang lumapit ako sa kanya ay hindi ko natagpuan ang kanyang pagkabirhen, At kukunin ng ama at ina ng bata, dadalhin nila ang patunay ng pagkabirhen ng bata sa kapulungan ng matatanda sa tarangkahan. At sasabihin ng ama ng bata sa kapulungan ng matatanda, Ang aking anak na babae na ito ay ibinigay ko sa lalaking ito bilang asawa, at pagkapoot niya sa kanya Ngayon,

inilalagay niya sa kanya ang mga dahilang kathang-isip, na nagsasabi, Hindi ko natagpuan sa iyong anak na babae ang pagkabirhen, at ito ang pagkabirhen ng aking anak na babae. At kanilang ibubuklat ang damit sa harap ng kapulungan ng mga matatanda ng lungsod. At kukukunin ng kapulungan ng mga matatanda ng lungsod na iyon ang lalaking iyon, at tuturuan nila siya, At sila ay magmumulta sa kanya ng isang daang siklo, at ibibigay nila sa ama ng dalaga, sapagkat naglabas siya ng masamang pangalan laban sa isang birheng Israelita, at siya ay magiging asawa niya, hindi niya siya maipapalayas sa buong panahon.

Kung ngunit sa katotohanan maging totoo ang salitang ito, at hindi natagpuan ang pagkabirhen ng dalaga, At ilalabas nila ang dalaga sa mga pintuan ng bahay ng kaniyang ama, at babatuhin nila siya ng mga bato, at mamamatay siya, sapagkat gumawa siya ng kahangalan sa gitna ng mga anak ng Israel sa pagpapatutot sa bahay ng kaniyang ama, at aalisin mo ang kasamaan mula sa inyo.

Kung masumpungan ang isang lalaking natutulog kasama ng babaeng may asawang lalaki, papatayin ninyo ang pareho—ang lalaking natutulog kasama ng babae at ang babae—at aalisin mo ang kasamaan mula sa Israel. Kung ang isang dalaga na nakapagtanan sa isang lalaki, at may lalaking makakita sa kanya sa lungsod at matulog kasama niya. Ilalabas ninyo ang parehong dalawa sa tarangkahan ng kanilang lungsod, at babatuhin sila ng mga bato, at sila ay mamamatay—ang dalaga, dahil hindi siya sumigaw sa lungsod, at ang lalaki, dahil pinagpakumbaba niya ang asawa ng kapwa. At aalisin mo ang kasamaan mula sa inyo. Kung ngunit sa parang ay makatagpo ang lalaki ng batang babae na nakatipan, at puwersahin niya at mahiga kasama nito, papatayin ninyo ang lalaking nakahiga kasama nito lamang. At sa dalaga ay

walang kasalanang kamatayan, gaya ng kung may taong maghimagsik laban sa kanyang kapwa at pumatay ng kanyang kaluluwa, ganoon ang bagay na ito, Dahil sa bukid natagpuan niya siya, sumigaw ang dalagang nakasakdal, ngunit walang tumulong sa kanya.

Kung may sino mang makatagpo ng isang batang dalaga na hindi pa nakatakdang ikasal, at puwersahin siya at sumiping sa kaniya, at sila ay mahuli, Magbibigay ang lalaking nakahiga kasama niya sa ama ng dalaga ng limampung didrachma ng pilak, at siya ay magiging asawang babae niya. Kapalit ng pagpapakumbaba niya sa kaniya, hindi niya siya mapapaalis sa buong panahon.

23

Hindi kukuha ang tao ng asawa ng kaniyang ama, at hindi niya ilalantad ang takip ng kaniyang ama.

Hindi papasok ang durog sa bayag, ni ang putol, sa kapulungan ng Panginoon. Hindi papasok ang mula sa patutot sa kapulungan ng Panginoon.

Hindi papasok ang Ammonita at Moabita sa kapulungan ng Panginoon, at hanggang sa ikasampu generasyon hindi papasok sa kapulungan ng Panginoon, at hanggang sa walang hanggan. dahil hindi nila kayo sinalubong na may tinapay at tubig sa daan nang kayo ay lumalabas mula sa Ehipto, at dahil umupa sila laban sa iyo si Balaam na anak ni Beor mula sa Mesopotamia upang sumpain ka At hindi nais ng Panginoon mong Diyos na makinig kay Balaam, at binago ng Panginoon mong Diyos ang mga sumpa tungo sa pagpapala, sapagkat umibig sa iyo ang Panginoon mong

Diyos. Hindi ka magsasalita ng mga mapayapang bagay sa kanila at mga mapakinabang na bagay sa kanila sa lahat ng araw ng iyong buhay magpakailanman. Hindi mo kasusuklaman ang Idumeano, dahil siya ay iyong kapatid, hindi mo kasusuklaman ang Ehipsiyo, dahil naging manlalakbay ka sa kaniyang lupain. Ang mga anak na ipapanganak sa kanila sa ikatlong salinlahi ay makapapasok sa kapulungan ng Panginoon.

Kung lumabas ka upang magkampo laban sa iyong mga kaaway, iingatan mo ang iyong sarili mula sa lahat ng masamang salita. Kung mayroon sa iyo taong hindi magiging malinis mula sa kanyang daloy ng gabi, at siya ay lalabas sa labas ng kampo, at hindi siya papasok sa kampo. At sa hapon ay paliliguan niya ang kanyang katawan ng tubig, at pagkalubog ng araw ay papasok siya sa kampo. At magkakaroon ka ng lugar sa labas ng kampo, at lalabas ka roon. At mayroon kang tulos sa iyong sinturon, at kapag umupo ka sa labas, huhukay ka dito, at pagkatapos ay tatakpan mo ang iyong dumi. Sapagkat ang Panginoong Diyos mo ay lumalakad sa loob ng iyong kampo upang iligtas ka at upang ibigay ang iyong kaaway sa harap mo, kaya ang iyong kampo ay magiging banal, at hindi makikita sa iyo ang anumang kahihiyan, at tatalikod siya mula sa iyo.

Hindi mo ibibigay ang alipin sa kanyang panginoon, na lumapit sa iyo mula sa kanyang panginoon. Kasama mo siya titira, sa inyo siya titira kung saan man makalulugod sa kanya, hindi mo siya pahihirapan. Walang magiging patutot mula sa mga anak na babae ng Israel, at walang magiging nagpapatutot mula sa mga anak na lalaki ng Israel; walang magiging tagapagdulot ng kaganapan mula sa mga anak na babae ng Israel, at walang magiging pinagaganapin mula sa mga anak na lalaki ng Israel. Hindi mo dadalhin ang upa ng patutot, ni ang kapalit ng aso, sa

loob ng bahay ng Panginoon mong Diyos para sa anumang panata, sapagkat kasuklam-suklam sa Panginoon mong Diyos ang kapwa dalawa.

Hindi ka magpapautang na may tubo sa iyong kapatid—tubo ng pilak, at tubo ng pagkain, at tubo ng anumang bagay na iyong ipahihiram. Sa dayuhan ka magpapautang na may tubo, ngunit sa iyong kapatid ay hindi ka magpapautang na may tubo, upang pagpalain ka ng Panginoong iyong Diyos sa lahat ng iyong mga gawa sa ibabaw ng lupain na iyong papasukan at mamanahin.

Kung ngunit ikaw ay manata ng panata sa Panginoon na iyong Diyos, hindi ka magpapahuli na tumupad nito, sapagkat tiyak na hahanapin ito ng Panginoon mong Diyos mula sa iyo, at magiging kasalanan sa iyo. Ngunit kung ayaw mong manalangin, walang kasalanan sa iyo. Ang lumalabas sa iyong mga labi ay iingatan mo, at gagawin mo ayon sa paraan ng iyong pangako sa Panginoong Diyos na kaloob, na sinalita mo sa iyong sariling bibig.

Kung pumasok ka sa ani ng iyong kapitbahay, at pumitas ka ng mga uhay ng butil gamit ang iyong mga kamay, huwag mong ilalagay ang karit sa ani ng iyong kapitbahay. Kung pumasok ka sa ubasan ng iyong kapitbahay, kakain ka ng ubas hanggang mapusin ang iyong kaluluwa, pero sa sisidlan ay hindi ka maglalagay.

24

Kung ang sinuman ay kumuha ng asawa, at namuhay kasama nito, at mangyayari na kung hindi siya nakatagpo ng pabor sa harap niya, dahil natagpuan niya sa kaniya ang isang kahiya-hiyang bagay, at magsusulat siya para sa kaniya ng aklat ng

paghihiwalay, at ibibigay sa mga kamay niya, at paaalisin niya ito mula sa bahay niya, at umalis siya at naging asawa ng ibang lalaki At kamuhian siya ng huling lalaki, at isulat niya para sa kanya ang kasulatan ng diborsyo, at ibibigay niya ito sa kanyang mga kamay, at paaalisin niya siya mula sa kanyang bahay, at mamatay ang huling lalaki na kumuha sa kanya bilang asawa para sa kanyang sarili, Hindi makakaya ng dating lalaking nagpadala sa kanya, na bumalik at kunin siyang muli bilang asawa, pagkatapos siyang madungisan, sapagkat kasuklam-suklam ito sa harap ng Panginoon mong Diyos, at hindi ninyo dudungisan ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon ninyong Diyos bilang pamana.

Kung sino man ang kumuha ng asawa kamakailan, hindi siya lalabas papunta sa digmaan, at walang anumang bagay na ipapataw sa kaniya. Siya ay magiging inosente sa kaniyang bahay, isang taon siyang pasasayahin ang kaniyang asawa na kaniyang kinuha.

Hindi mo kukunin bilang sanla ang gilingang bato, ni ang ibabaw na gilingang bato, sapagkat ang kaluluwa nito ang kinukuha bilang sanla. Kung ngunit mahuli ang taong nagnakaw ng kaluluwa mula sa kanyang mga kapatid na mga anak ng Israel, at inapi at ipinagbili niya siya, mamamatay ang magnanakaw na iyon, at aalisin mo ang masama mula sa inyo. Mag-ingat ka para sa iyong sarili tungkol sa impeksyon ng ketong, magsikap kang lubhang sundin ayon sa buong batas na isasabi sa inyo ng mga paring Levita, gaya ng iniutos ko sa inyo, magsikap ninyong gawin. Alalahanin ang lahat ng ginawa ng Panginoon mong Diyos kay Miriam sa daan, nang kayo ay lumalabas mula sa Ehipto.

Kung may utang o anumang utang sa iyong kapitbahay, hindi ka papasok sa bahay niya upang kunin ang kanyang sangla. Sa

labas ka tatayo, at ang taong may utang sa iyo ay siyang maglalabas sa iyo ng sangla. Ngunit kung ang tao ay nagiging mahirap, hindi ka hihiga sa sanla niya. Sa pamamagitan ng pagbabayad, ibabalik mo ang kanyang sangla bago lumubog ang araw, at siya ay matutulog sa kanyang damit, at pagpapalain ka niya, at ito ay magiging kaawaan para sa iyo sa harap ng Panginoon mong Diyos. Hindi mo dapat gawing mali ang sahod ng mahirap at nangangailangan mula sa iyong mga kapatid, o mula sa mga dayuhan na nasa iyong mga lungsod. Sa parehong araw ay ibabayad mo ang kaniyang sahod, hindi lulubog ang araw habang hindi mo pa ito naibibigay sa kaniya, sapagkat siya ay mahirap, at dito nakasalalay ang kaniyang pag-asa, at siya ay dadaing laban sa iyo sa Panginoon, at magiging kasalanan ito sa iyo. Hindi mamamatay ang mga ama para sa mga anak, at ang mga anak ay hindi mamamatay para sa mga ama; bawat isa ay mamamatay sa kanyang sariling kasalanan. Hindi mo ihihilig ang hatol ng dayuhan, ulila, at biyuda, Hindi ka kukuha ng damit ng biyuda bilang sanla, at aalalahanin mo na ikaw ay alipin sa lupain ng Ehipto, at tinubos ka ng Panginoong iyong Diyos mula roon. Dahil dito, ako ay nag-uutos sa iyo na gawin ang bagay na ito.

Kung mag-aani ka ng ani sa iyong bukid, at makalimutan mo ang bigkis sa iyong bukid, huwag kang babalik upang kunin ito. Ito ay magiging para sa dayuhan, sa ulila, at sa balo, upang pagpalain ka ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng mga gawa ng iyong mga kamay. Kung mag-aani ka ng mga olibo, huwag kang babalik upang tipunin ang mga naiwan sa likuran mo, sa dayuhan at sa ulila at sa balo mapapasa kanila, at aalalahanin mo na alipin ka noon sa lupain ng Ehipto, dahil dito ako ay nag-uutos sa iyo na gawin ang salitang ito. Kung mag-aani ka ng iyong ubasan, hindi ka na mag-aani muli sa mga naiwan, ang mga ito ay magiging para sa dayuhan, sa ulila, at sa balo. At maaalala mo na ikaw ay alipin

sa lupain ng Ehipto; dahil dito ako ay nag-uutos sa iyo na gawin ang bagay na ito.

25

Kung magkaroon ng pagtatalo sa pagitan ng mga tao, at lumapit sila sa hatol, at humatol sila, at bigyang-katwiran nila ang matuwid, at hatulan nila ng may sala ang masama, At mangyayari na kung karapat-dapat ng mga palo ang makasalanan, ipahihiga mo siya sa harap ng mga hukom, at papaluin nila siya sa harap nila ayon sa kanyang kasamaan. At sa bilang na apatnapu hahampasing nila siya, hindi sila magdadagdag. Kung ngunit magdagdag ka ng hampas na higit pa sa mga ito, mawawalang-dangal ang iyong kapatid sa harap mo. Hindi mo bibigkisin ang baka na gumigiik.

Kung maninirahan ang mga kapatid na magkakasama, at mamatay ang isa sa kanila na walang anak, hindi magiging asawa ang babae ng namatay sa ibang lalaki na hindi kamag-anak, ang kapatid ng kanyang asawa ay papasok sa kanya, at kukunin niya ito bilang kanyang asawa, at maninirahan kasama niya. At ang batang ipanganganak niya ay itatayo mula sa pangalan ng namatay, at hindi mapapawi ang kaniyang pangalan sa Israel.

Kung ayaw ng lalaki na kunin ang asawa ng kanyang kapatid, aakyat ang babae sa tarangkahan sa kapulungan ng matatanda at sasabihin, Ayaw ng kapatid ng aking asawa na itayo ang pangalan ng kanyang kapatid sa Israel, hindi pumayag ang kapatid ng aking asawa. At tatawagin siya ng konseho ng mga matatanda ng kaniyang lungsod, at sasabihin nila sa kaniya, at kung siya ay tumayo at magsabi, Hindi ko nais na kunin siya. At lalapit ang asawa ng kanyang kapatid sa harap ng kapulungan ng matatanda,

at tatanggalin ang isang sandalyas niya mula sa kanyang paa, at duduraan niya sa mukha, at sasagot at sasabihin, Ganito ang gagawin sa lalaking hindi itatayo ang bahay ng kanyang kapatid sa Israel. At itatawag ang kanyang pangalan sa Israel, Bahay ng Naghubad ng Sandalyas.

Kung maglaban ang mga tao, isang lalaki kasama ng kanyang kapatid, at lumapit ang asawa ng isa sa kanila upang iligtas ang kanyang asawa mula sa kamay ng sumasaktan sa kanya, at iniunat niya ang kanyang kamay at hinawakan ang mga bayag nito, Puputulin mo ang kamay, hindi makakaawa ang iyong mata sa kanya.

Hindi dapat mayroon sa iyong supot ang magkaibang timbang, malaki o maliit. Hindi magkakaroon sa iyong bahay ng dalawang sukat, malaki o maliit. Ang timbang na totoo at makatarungan ay magiging sa iyo, at ang sukat na totoo at makatarungan ay magiging sa iyo, upang ikaw ay mabuhay nang matagal sa ibabaw ng lupang ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos bilang mana. Sapagkat kasuklam-suklam sa Panginoon na iyong Diyos ang lahat ng gumagawa ng mga ito, ang lahat ng gumagawa ng hindi makatarungan.

Alalahanin ang lahat ng ginawa sa iyo ni Amalek sa daan, nang ikaw ay lumalabas mula sa lupain ng Ehipto, paano siya tumayo laban sa iyo sa daan, at pinutol niya ang iyong likurang bantay, ang mga pagod na mga tao sa likuran mo, samantalang ikaw ay nagugutom at napapagod, at hindi siya natakot sa Diyos. At mangyayari na kapag pinagpahingahin ka ng Panginoon mong Diyos mula sa lahat ng iyong mga kaaway na nakapalibot sa iyo sa lupaing ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos upang

manahin, buburahin mo ang pangalan ng Amalek mula sa ilalim ng langit, at huwag mong kalimutan.

26

At mangyayari na kapag pumasok ka sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos upang manahin, at manahin mo ito, at manirahan ka dito At kukuha ka mula sa unang bunga ng mga bunga ng iyong lupa, na ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, at ilalagay mo sa basket, at pupunta ka sa lugar na pipiliin ng Panginoon mong Diyos upang tawagin ang kanyang pangalan doon. At pupunta ka sa paring magiging namumuno sa mga araw na yaon, at sasabihin mo sa kaniya, Ipinahayag ko ngayon sa Panginoon kong Diyos na ako ay pumasok na sa lupaing isinumpa ng Panginoon sa ating mga ninuno na ibibigay sa atin. At kukuha ang pari ng basket mula sa iyong mga kamay, at ilalagay niya ito sa harap ng altar ng Panginoon mong Diyos. At sumagot, sasabihin niya sa harap ng Panginoon mong Diyos, Itinakwil ng aking ama ang Syria, at bumaba sa Egypt, at nanirahan doon nang kaunti ang bilang, at naging isang malaking bansa doon at napakaraming tao. At minasamang-trato kami ng mga Ehipsiyo, pinagpakumbaba kami, at inilagay nila sa amin ang mabibigat na gawain. At kami ay sumigaw sa Panginoon na aming Diyos, at nakinig ang Panginoon sa aming tinig, at nakita ang aming pagpapahiya, at ang aming paggawa, at ang aming pang-aapi. At inilabas kami ng Panginoon mula sa Ehipto, siya mismo, sa pamamagitan ng kanyang dakilang lakas, at ng malakas na kamay, at ng mataas na braso, at ng mga dakilang pangitain, at ng mga tanda, at ng mga kababalaghan. At dinala niya kami sa lugar na ito, at ibinigay niya sa amin ang lupaing ito, lupaing umaagos ng gatas at pulot. At ngayon, narito, dinala ko ang unang bunga ng mga ani ng lupa na ibinigay mo sa akin, Panginoon, lupang

umaagos ng gatas at pulot. At ilalapag mo ito sa harapan ng Panginoon mong Diyos, at sasamba ka sa harapan ng Panginoon mong Diyos. At ikaw ay magagalak sa lahat ng mabubuting bagay na ibinigay sa iyo ng Panginoon na iyong Diyos, at ang iyong sambahayan, at ang Levita, at ang dayuhang nasa iyo.

Kung kumpletuhin mo ang pag-ikapu ng lahat ng ikapu ng iyong mga ani sa ikatlong taon, ang ikalawang ikapu ay ibibigay mo sa Levita at sa dayuhan at sa ulila at sa balo, at kakain sila sa iyong mga lungsod, at magsasaya sila.

At ikaw ay magsasabi sa harap ng Panginoon mong Diyos, Inalis ko ang mga banal na bagay mula sa aking bahay at ibinigay ko ang mga iyon sa Levita, sa dayuhan, sa ulila, at sa balo, ayon sa lahat ng iyong mga utos na inutusan mo sa akin. Hindi ako lumabag sa iyong utos at hindi ko ito nakalimutan. At hindi ako kumain sa aking paghihirap mula sa kanila, hindi ako kumuha ng bunga mula sa kanila para sa karumaldumal, hindi ako nagbigay mula sa kanila sa patay, sumunod ako sa tinig ng Panginoon ng ating Diyos, ginawa ko ayon sa iniutos niya sa akin. Tumingin ka mula sa iyong banal na tahanan sa langit, at pagpalain mo ang iyong bayang Israel, at ang lupain na ibinigay mo sa kanila, ayon sa iyong isinumpa sa aming mga ninuno, na bibigyan mo kami ng lupang dinadaluyan ng gatas at pulot.

Sa araw na ito, ang Panginoon na iyong Diyos ay nag-utos sa iyo na gawin ang lahat ng mga tuntunin at mga hatol, at iingatan ninyo at gagawin ninyo ang mga ito mula sa inyong buong puso, at mula sa inyong buong kaluluwa. Ang Diyos ay iyong pinili ngayong araw na maging iyong Diyos, at lumakad sa lahat ng kanyang mga daan, at ingatan ang mga palatuntunan at ang mga hatol, at sumunod sa kanyang tinig. At ang Panginoon ay pumili

sa iyo ngayong araw upang ikaw ay maging sa kaniya ay bayang natatanging pag-aari, gaya ng sinabi niya, upang ingatan ang kaniyang mga utos. At maging ikaw ay higit sa lahat ng mga bansa, gaya ng ginawa ka niyang kilala at ipinagmamalaki at kaluwalhatian, upang maging ikaw ay bayang banal sa Panginoon na iyong Diyos, gaya ng kanyang sinalita.

27

At nag-utos si Moises at ang kapulungan ng matatanda ng Israel, na sinasabi, Ingatan ninyo ang lahat ng mga utos na ito, na aking iniuutos sa inyo ngayong araw. At mangyayari sa araw na iyong tatawirin ang Jordan papunta sa lupaing ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos, magtatayo ka para sa iyong sarili ng malalaking bato at paplasterin mo ang mga ito ng plaster. At ikaw ay susulat sa ibabaw ng mga batong ito ng lahat ng mga salita ng batas na ito, kapag kayo ay tatawid sa Jordan, kapag kayo ay papasok sa lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon na Diyos ng inyong mga ama, lupain na umaagos ng gatas at pulot, gaya ng sinabi ng Panginoon na Diyos ng inyong mga ama sa inyo. At mangyayari na kapag kayo ay tumatawid sa Jordan, kayo ay magtatayo ng mga batong ito na aking inutusan sa iyo ngayong araw sa bundok Gaibal, at ikaw ay magpapahid sa kanila ng argamasa. At ikaw ay magtatayo doon ng altar sa Panginoon na iyong Diyos, altar na mula sa mga bato; hindi ka maglalagay sa ibabaw nito ng bakal. Mga batong buo ay itatayo mo bilang altar sa Panginoon mong Diyos, at mag-aalay ka sa ibabaw nito ng mga handog na susunugin sa Panginoon mong Diyos. At maghahain ka roon ng handog ng kaligtasan, at kakain ka, at mabubusog ka, at magsasaya ka sa harap ng Panginoon mong Diyos. At isusulat mo sa ibabaw ng mga bato ang lahat ng batas na ito nang malinaw na malinaw.

At nagsalita si Moises at ang mga paring Levita sa buong Israel, na nagsasabi, Tumahimik at makinig, Israel! Sa araw na ito ikaw ay naging bayan ng Panginoon na iyong Diyos. At ikaw ay makakarinig ng tinig ng Panginoon mong Diyos, at iyong gagawin ang lahat niyang mga utos, at ang lahat niyang mga tuntunin, na aking iniuutos sa iyo ngayong araw.

At nag-utos si Moises sa mga tao sa araw na iyon, na nagsasabi, Ang mga ito ay tatayo upang pagpalain ang bayan sa bundok Gerizim pagkatapos tumawid sa Jordan: si Simeon, Levi, Judas, Issachar, Joseph, at Benjamin. At ang mga ito ay tatayo sa ibabaw ng sumpa sa bundok ng Gaibal: Reuben, Gad, at Asher, Zebulun, Dan, at Naphtali.

At sumasagot, sasabihin ng mga Levita sa buong Israel ng malakas na tinig Sinumpa ang taong gagawa ng inukit at binubong imahen, kasuklam-suklam sa Panginoon, gawa ng mga kamay ng mga manggagawa, at ilalagay ito sa lihim, at sasagot ang lahat ng bayan at sasabihin nila, mangyari. Sinumpa ang nagwawalang-galang sa kanyang ama o sa kanyang ina, at sasabihin ng lahat ng bayan, mangyari nawa. Sinumpa ang naglilipat ng mga hangganan ng kapwa, at sasabihin ng lahat ng mga tao: Mangyari. Sinumpa ang nagliligaw ng bulag sa daan, at sasabihin ng buong bayan, Mangyari nawa. Sinumpa ang sinumang liliko sa katarungan ng dayuhan, ulila, at biyuda, at sasabihin ng lahat ng mga tao, mangyari. Sinumpa ang natutulog kasama ng babae ng kaniyang ama, sapagkat inilantad niya ang takip ng kaniyang ama, at sasabihin ng lahat ng bayan, mangyari. Sinumpa ang natutulog na kasama ng anumang hayop, at sasabihin ng lahat ng mga tao, Mangyari nawa. Sinumpa ang natutulog na kasama ng kapatid mula sa kanyang ama o ina. At sasabihin ng lahat ng bayan, mangyari. Sinumpa ang natutulog kasama ng kanyang manugang

na babae, at sasabihin ng lahat ng bayan, Mangyari. Sinumpa ang natutulog kasama ng kapatid na babae ng kanyang asawa, at sasabihin ng lahat ng bayan, Mangyari. Sinumpa ang sumasaktan sa kapwa sa pamamagitan ng daya, at sasabihin ng lahat ng mga tao: Mangyari. Sinumpa ang sinumang kukuha ng mga kaloob upang saktan ang kaluluwa ng walang salang dugo, at sasabihin ng lahat ng mga tao, mangyari. Sinumpa ang lahat ng tao na hindi mananatili sa lahat ng mga salita ng batas na ito upang gawin ang mga ito, at sasabihin ng lahat ng bayan, Mangyari nawa.

28

At mangyayari na kung tunay mong pakikinggan ang tinig ng Panginoon mong Diyos, upang ingatan at tuparin ang lahat ng mga utos na ito na aking ipinapatupad sa iyo ngayon, ay itataas ka ng Panginoon mong Diyos sa lahat ng mga bansa sa lupa, At darating sa iyo ang lahat ng pagpapalang ito, at matatagpuan ka nila, kung tunay mong pakikinggan ang tinig ng Panginoon mong Diyos Pinagpala ka sa siyudad, at pinagpala ka sa bukid. Pinagpala ang mga anak ng iyong sinapupunan, at ang mga bunga ng iyong lupa, at ang mga kawan ng iyong mga baka, at ang mga kawan ng iyong mga tupa. Pinagpala ang iyong mga kamalig, at ang iyong mga natitira. Pinagpala ka sa iyong pagpasok, at pinagpala ka sa iyong paglabas.

Ibibigay ng Panginoon mong Diyos ang iyong mga kaaway na tumayo laban sa iyo na nadurog sa harap ng iyong mukha, sa isang daan sila lalabas patungo sa iyo, at sa pitong daan sila tatakbo mula sa iyong mukha. Magpadala ang Panginoon sa iyo ng pagpapala sa iyong mga kamalig, at sa lahat ng iyong paglalagyan ng iyong kamay, sa lupang ibinibigay sa iyo ng Panginoon mong Diyos. Itataas ka ng Panginoon para sa kanyang sarili bilang banal

na bayan, ayon sa paraang sumumpa niya sa iyong mga ama, kung pakikinggan mo ang tinig ng Panginoong iyong Diyos at lalakad ka sa lahat ng kanyang mga daan. At makikita ka ng lahat ng mga bansa ng lupa, na ang pangalan ng Panginoon ay napatawag sa iyo, at matatakot sila sa iyo. At pagpapaparamin ka ng Panginoon mong Diyos sa mga mabubuting bagay sa mga supling ng iyong sinapupunan, at sa mga supling ng iyong mga hayop, at sa mga bunga ng iyong lupa, sa iyong lupang sumumpa ang Panginoon sa iyong mga ama na ibibigay sa iyo.

Buksan ng Panginoon sa iyo ang kanyang mabuting kayamanan, ang langit, upang bigyan ng ulan ang iyong lupain sa tamang panahon, pagpalain ang lahat ng gawa ng iyong mga kamay, at magpapahiram ka sa maraming bansa, ngunit ikaw ay hindi hihiram. At mamumuno ka sa maraming bansa, ngunit sila ay hindi mamumuno sa iyo. Itatakda ka ng Panginoong iyong Diyos bilang ulo at hindi bilang buntot, at ikaw ay magiging nasa itaas at hindi ka magiging nasa ilalim, kung pakikinggan mo ang tinig ng Panginoong iyong Diyos, lahat ng aking iniuutos sa iyo ngayong ingatan. Hindi ka lalabag mula sa lahat ng mga utos na iniuutos ko sa iyo ngayon, pakanan o pakaliwa, upang sumunod sa ibang mga diyos at maglingkod sa kanila.

At mangyayari na kung hindi ka makinig sa tinig ng Panginoon mong Diyos, upang ingatan ang lahat ng kanyang mga utos na aking iniuutos sa iyo ngayon, ay darating sa iyo ang lahat ng sumpang ito, at aabutan ka nila. Sinumpa ka sa siyudad, at sinumpa ka sa bukid. Sinumpa ang iyong mga kamalig, at ang iyong mga natitira. Sinumpa ang mga supling ng iyong sinapupunan, at ang mga bunga ng iyong lupa, ang mga kawan ng iyong mga baka, at ang mga kawan ng iyong mga tupa, Sinumpa ka sa iyong pagpasok, at sinumpa ka sa iyong paglabas.

Magsusugo ang Panginoon sa iyo ng kakulangan, ng paglipas, at ng pagkaubos sa lahat ng iyong paglalagyan ng iyong kamay, hanggang sa malipol ka niya at hanggang sa mawala ka nang mabilis dahil sa iyong masasamang gawain, sapagkat iniwan mo ako. Ikakapit ng Panginoon sa iyo ang kamatayan, hanggang sa lubusang lipulin ka niya mula sa lupain na iyong papasukan upang manahin. Hahampasin ka ng Panginoon ng kahirapan, lagnat, panginginig, pamamaga, hamugin, at paniniklaw, at hahabulin ka nila hanggang sa lipulin ka nila. At magiging tanso sa iyo ang langit na nasa ibabaw ng iyong ulo, at magiging bakal ang lupa na nasa ilalim mo. Nawa'y bigyan ng Panginoon na iyong Diyos ang ulan ng iyong lupa ng alikabok, at alikabok mula sa langit ay bababa, hanggang sa lipulin ka niya, at hanggang sa wasakin ka niya nang mabilis. Nawa'y bigyan ka ng Panginoon ng pagkatalo sa harap ng mga kaaway. Sa isang daan ka lalabas patungo sa kanila, at sa pitong daan ka tatakas mula sa kanilang harapan, at ikaw ay magiging pagkakakalat sa lahat ng mga kaharian ng lupa. At ang inyong mga patay ay magiging pagkain ng mga ibon sa langit at ng mga hayop sa lupa, at walang sinuman ang magpapatakas sa kanila. Tatamaan ka ng Panginoon ng sugat na Ehipsiyo sa upuan, at ng mabangis na galis, at ng kati, kaya hindi ka magagamot. Tatamaan ka ng Panginoon ng pagkaulol, at pagkabulag, at pagkalito ng isip. At ikaw ay magiging naghahapuhap sa tanghali, gaya ng isang bulag na naghahapuhap sa kadiliman, at hindi ka magtatagumpay sa iyong mga daan, at ikaw ay laging nilolokohan at ninananakawan sa lahat ng araw, at walang tutulong.

Kukuha ka ng asawa, ngunit iba pang lalaki ang magkakaroon sa kaniya; itatayo mo ang bahay, ngunit hindi ka maninirahan dito; itatanim mo ang ubasan, ngunit hindi mo ito aanihin. Ang iyong guya ay papatayin sa harap mo, ngunit hindi ka kakain mula

rito; ang iyong asno ay aagawin mula sa iyo, ngunit hindi ito ibabalik sa iyo; ang iyong mga tupa ay ibibigay sa iyong mga kaaway, At walang tutulong sa iyo. Ang iyong mga anak na lalaki at ang iyong mga anak na babae ay nabigay sa ibang bansa, at ang iyong mga mata ay titingin na nangungupas dahil sa kanila, ngunit ang iyong kamay ay hindi magiging malakas. Ang ani ng iyong lupa at lahat ng iyong paggawa ay kakainin ng bansang hindi mo kilala, at ikaw ay magiging inaapi at durog sa lahat ng araw. At ikaw ay mababaliw dahil sa mga pangitain ng iyong mga mata na iyong makikita.

Hampasin ka ng Panginoon ng masamang sugat sa mga tuhod at sa mga binti, upang hindi ka magamot mula sa talampakan ng iyong mga paa hanggang sa iyong ulo.

Maaaring dalhin palayo ng Panginoon ikaw at ang iyong mga pinuno na iyong italaga sa iyong sarili, sa bansang hindi mo alam, ikaw at ang iyong mga ama, at maglilingkod ka roon sa ibang mga diyos na gawa sa kahoy at bato. At ikaw ay magiging bugtong, talinghaga, at salaysay sa lahat ng mga bansa kung saan ka man dalhin ng Panginoon.

Maraming binhi ang dadalhin mo sa kapatagan, at kaunti ang maiiuwi mo, dahil kakainin ang mga ito ng balang. Magtatanim ka ng ubasan at pagtatrabahuhan mo ito, ngunit hindi ka iinom ng alak ni matutuwa mula dito, sapagkat kakainin ng uod ang mga ito. Magkakaroon ka ng mga puno ng olibo sa lahat ng iyong mga hangganan, ngunit hindi ka makakapahid ng langis, sapagkat malalaglag ang iyong puno ng olibo. Magkakaanak ka ng mga anak na lalaki at babae ngunit hindi sila magiging sa iyo, sapagkat sila ay aalis sa pagkabihag. Ang kalawang ay susupsupin ang lahat ng iyong mga kahoy at ang mga bunga ng iyong lupa. Ang

dayuhan na nasa iyo ay aakyat nang aakyat, ngunit ikaw ay bababa nang bababa. Siya ang magpapahiram sa iyo, ngunit ikaw ay hindi magpapahiram sa kaniya; siya ang magiging ulo, at ikaw ay magiging buntot.

At darating sa iyo ang lahat ng mga sumpang ito, at hahabulin ka nila, at aabutin ka nila, hanggang sa lipulin ka niya, at hanggang sa wasakin ka niya, sapagkat hindi ka nakinig sa tinig ng Panginoon mong Diyos upang ingatan ang kaniyang mga utos at ang mga palatuntunan na iniutos niya sa iyo. At magiging sa iyo ang mga tanda, at mga kababalaghan sa iyong binhi hanggang sa walang hanggan, Kapalit ng hindi mo paglilingkod sa Panginoon mong Diyos nang may kagalakan at kabutihang-loob dahil sa kasaganaan ng lahat.

At maglilingkod ka sa iyong mga kaaway na isusugo ng Panginoon laban sa iyo, sa gutom, at sa uhaw, at sa kahubaran, at sa pagkawala ng lahat, at ilalagay mo ang bakal na pamatok sa iyong leeg, hanggang lipulin ka niya. Dadalhin ng Panginoon sa iyo ang isang bansang mula sa malayo, mula sa pinakadulong bahagi ng lupa, na parang atake ng agila—isang bansang hindi mo maiintindihan ang wika nito. Isang bansang walang-hiya ang mukha, na hindi magpapakita ng paggalang sa mukha ng matanda, at sa bata ay hindi maawa. At kakainin ang mga supling ng iyong mga hayop, at ang mga bunga ng iyong lupa, kaya na hindi mag-iwan sa iyo ng trigo, alak, langis, ang mga kawan ng iyong mga baka, at ang mga kawan ng iyong mga tupa, hanggang sa ikaw ay mawasak. At pupuksuhin ka niya sa iyong mga lungsod, hanggang sa magiba ang mga mataas at matibay na pader na iyong pinagkakatiwalaan, sa buong iyong lupain, at sasaktan ka niya sa iyong mga lungsod na ibinigay sa iyo. At kakain ka ng mga supling ng iyong sinapupunan, ng laman ng iyong mga anak na

lalaki at ng iyong mga anak na babae, na gaano man karami ang ibinigay sa iyo, sa iyong pagkabagabag at sa iyong kapighatian, na pahihirapan ka ng iyong kaaway.

Ang malambot na lalaki sa gitna mo at ang pinakadelicado na lubha ay maiinggit sa pamamagitan ng kanyang mata sa kanyang kapatid, at sa asawa na nasa kanyang dibdib, at sa natitirang mga anak na maiwan. sa kanya, kaya ibigay sa isa sa kanila mula sa mga laman ng kanyang mga anak na kanyang kakainin dahil wala nang maiwan sa kanya sa iyong pagkakagapos at sa iyong kapighatian, na pahihirapan ka ng iyong mga kaaway sa lahat ng iyong mga lungsod.

At ang malambot at maselang babae sa inyo, na ang kanyang paa ay hindi kailanman naglakad sa ibabaw ng lupa dahil sa kanyang kaselangan at kalamutan, ay maiinggit sa kanyang sariling mata ang kanyang asawang lalaki na nasa kanyang dibdib, at ang kanyang anak na lalaki at ang kanyang anak na babae, at ang kaniyang inunan na lumabas sa pamamagitan ng kaniyang mga hita, at ang kaniyang anak na ipanganganak niya, sapagkat kakanin niya ang mga ito dahil sa kakulangan ng lahat nang lihim sa iyong kapighatian, at sa iyong kapanglawan na papanglawan ka ng iyong kaaway sa iyong mga lungsod Kung hindi ka makinig upang gawin ang lahat ng mga salita ng batas na ito, ang mga nakasulat sa aklat na ito, upang matakot sa pangalang marangal at kahanga-hangang ito, ang PANGINOON na iyong DIYOS. At gagawing kamangha-mangha ng Panginoon ang iyong mga salot, at ang mga salot ng iyong lahi—mga salot na dakila at kahanga-hanga, at mga sakit na masasama at mananatili. At ibabalik niya sa iyo ang lahat ng masamang sakit ng Ehipto na iyong iniiwasan mula sa kanilang harapan, at kakapit ito sa iyo. At lahat ng sakit, at lahat ng salot na hindi nakasulat, at lahat ng nakasulat sa aklat

ng batas na ito, dadalhin ng Panginoon sa iyo, hanggang lipulin ka niya. At kayo ay maiiwanan sa maliit na bilang, sa halip na kung ano kayong parang mga bituin ng langit sa karamihan, dahil hindi kayo nakinig sa tinig ng Panginoon ninyong Diyos.

At magiging na kung anong paraan nagalak ang Panginoon sa inyo na gumawa ng mabuti sa inyo at paramihin kayo, ganoon din magagalak ang Panginoon sa inyo na lipulin kayo, at kayo ay kukunin nang mabilis mula sa lupain na inyong pinasok doon upang manahin ito. At ikalat ka ng Panginoong Diyos mo sa lahat ng mga bansa, mula sa dulo ng lupa hanggang sa dulo ng lupa, at maglilingkod ka roon sa ibang mga diyos, sa mga kahoy at mga bato, na hindi pinagkatiwalaan mo at ng iyong mga ama. Ngunit kahit sa mga bansang iyon ay hindi ka magpapahinga, ni hindi magkakaroon ng pagtatayo ang talampakan ng iyong paa, at bibigyan ka ng Panginoon doon ng ibang pusong sumusuway, at mga matang nanglulupaypay, at kaluluwa na nanglulumo. At ang iyong buhay ay nakasabit sa harap ng iyong mga mata, at ikaw ay matatakot araw at gabi, at hindi ka maniniwala sa iyong buhay. Sa umaga sasabihin mo, Paano kaya magiging gabi, at sa gabi sasabihin mo, Paano kaya magiging umaga, dahil sa takot ng iyong puso na iyong ikatatakot, at dahil sa mga pangitain ng iyong mga mata na iyong makikita. At ibabalik ka ng Panginoon sa Ehipto sa pamamagitan ng mga barko, sa daang sinabi ko na hindi mo na muling makikita, at kayo ay ipagbibili roon sa inyong mga kaaway bilang mga alipin na lalaki at mga aliping babae, at walang magiging bumibili.

Ito ang mga salita ng tipan na iniutos ng Panginoon kay Moises na itatag sa mga anak ng Israel sa lupain ng Moab, maliban sa tipan na ginawa niya sa kanila sa Horeb.

29

At tinawag ni Moises ang lahat ng mga anak ng Israel, at sinabi sa kanila, Kayo ay nakakita ng lahat ng ginawa ng Panginoon sa lupain ng Ehipto sa harap ninyo kay Faraon at sa kanyang mga tagapaglingkod, at sa kanyang buong lupain, Ang mga dakilang pagsubok na nakita ng iyong mga mata, ang mga tanda at ang mga dakilang kababalaghang yaon. At hindi binigyan ng Panginoong Diyos kayo ng pusong makaunawa, at ng mga matang makakita, at ng mga taingang makarinig hanggang sa araw na ito. At dinala niya kayo ng apatnapung taon sa ilang, hindi lumuma ang inyong mga damit, at ang inyong mga sandalyas ay hindi napunas mula sa inyong mga paa. Tinapay ay hindi ninyo kinain, alak at malakas na inumin ay hindi ninyo ininom, upang malaman ninyo na ako ang Panginoon na inyong Diyos. At kayo ay dumating hanggang sa lugar na ito, at lumabas si Sihon na hari ng Heshbon, at si Og na hari ng Bashan upang salubungin kami sa digmaan. At sinaktan namin sila, at kinuha namin ang kanilang lupain, at ibinigay ko ito bilang pamana sa Reuben, at sa Gad, at sa kalahating lipi ni Manasseh. At iingatan ninyong gawin ang lahat ng mga salita ng tipang ito, upang maintindihan ninyo ang lahat ng inyong gagawin.

Kayong lahat ay nakatayo ngayon sa harapan ng Panginoon ninyong Diyos, ang inyong mga pinuno ng mga lipi, at ang inyong kapulungan ng matatanda, at ang inyong mga hukom, at ang inyong mga opisyal, bawat lalaki ng Israel, Ang inyong mga asawa, at ang inyong mga supling, at ang dayuhan na nasa gitna ng inyong kampo, mula sa inyong tagaputol ng kahoy hanggang sa inyong tagadala ng tubig, dumaan sa tipan ng Panginoon na inyong Diyos, at sa kanyang mga sumpa, gaano man karami ang itinatatag ng Panginoon mong Diyos sa iyo ngayon, upang itayo ka

niya bilang bayan para sa kaniya, at siya ay magiging iyong Diyos, gaya ng sinabi niya sa iyo, at gaya ng ipinangako niya sa iyong mga ninuno, kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob. At hindi sa inyo lamang ako nagtatatag ng tipang ito at ng sumpang ito, Ngunit hindi lamang sa mga narito kasama ninyo ngayon sa harapan ng Panginoon ninyong Diyos, kundi pati na rin sa mga wala rito kasama ninyo ngayon.

Sapagkat alam ninyo kung paano kami nanirahan sa lupain ng Ehipto, at kung paano kami dumaan sa gitna ng mga bansang inyong dinaanan. At makita ninyo ang kanilang mga kasuklam-suklam, at ang kanilang mga diyus-diyusan—kahoy at bato, pilak at ginto—na nasa kanila. Hindi ba may sinuman sa inyo—lalaki, o babae, o angkan, o lipi—na ang isip ay lumiko mula sa Panginoon ninyong Diyos, na umalis upang maglingkod sa mga diyos ng mga bansang yaon? Hindi ba may sinuman sa inyo na ugat na tumutubo pataas sa apdo at kapaitan? At mangyayari kung marinig niya ang mga salita ng sumpang ito, at magsabi siya sa loob ng kanyang puso, Banal sa akin ang mangyari, sapagkat sa pagliligaw ng aking puso ako ay lalakad, upang huwag lipulin ng makasalanan ang walang kasalanan. Hindi papayag ang Diyos na maging mapagpatawad sa kanya, ngunit sa halip ay magliliyab ang galit ng Panginoon at ang kanyang sikap laban sa taong iyon, at makakapit sa kanya ang lahat ng sumpa ng tipang ito na nasusulat sa aklat na ito, at buburahin ng Panginoon ang kanyang pangalan mula sa ilalim ng langit. At ihihiwalay siya ng Panginoon para sa mga kasamaan mula sa lahat ng mga anak ng Israel, ayon sa lahat ng mga sumpa ng tipan na nakasulat sa aklat ng batas na ito.

At sasabihin ng ibang henerasyon, ang inyong mga anak na babangon kasama ninyo, at ng dayuhan na darating mula sa lupang malayo, at makikita nila ang mga salot ng lupang iyon at

ang mga sakit nito na ipinadala ng Panginoon sa kaniya, Asupre at asin na nasunog, ang buong lupain nito ay hindi mahahasikan, ni sisibol man, ni aakyat man sa ibabaw nito ang anumang luntian. Tulad ng pagkapahamak ng Sodoma at Gomorra, Adama at Zeboiim, na siyang pinahamak ng Panginoon sa galit at poot, At sasabihin ng lahat ng mga bansa, Bakit ginawa ng Panginoon ito sa lupaing ito? Ano ang dakilang galit na ito? At sasabihin nila, na iniwan nila ang tipan ng Panginoong Diyos ng kanilang mga ama, na ginawa niya sa kanilang mga ama, noong inilabas niya sila mula sa lupain ng Ehipto, At pagkapunta nila, naglingkod sila sa ibang mga diyos na hindi nila nakilala, ni hindi ipinagkaloob sa kanila. At nagalit nang lubha ang Panginoon sa lupaing iyon upang dalhin dito ang lahat ng mga sumpang nakasulat sa aklat ng batas na ito. At inalis sila ng Panginoon mula sa kanilang lupain sa galit at poot at matinding pagkagalit, at itinapon sila sa ibang lupain gaya ngayon.

Ang mga nakatagong bagay ay sa Panginoon na ating Diyos, ngunit ang mga malinaw ay sa atin at sa ating mga anak magpakailanman, upang gawin ang lahat ng mga salita ng batas na ito. Ang mga nakatagong bagay ay sa Panginoon na ating Diyos, ngunit ang malinaw ay sa atin at sa ating mga anak magpakailanman, upang gawin ang lahat ng mga salita ng batas na ito.

30

At mangyayari na kapag dumating sa iyo ang lahat ng mga salitang ito, ang pagpapala at ang sumpa, na ibinigay ko sa harap mo; at tatanggapin mo sa iyong puso sa lahat ng mga bansang pagkakalatan sa iyo ng Panginoon doon. at ikaw ay babalik sa Panginoon na iyong Diyos, at makikinig ka sa kanyang tinig ayon

sa lahat ng aking iniuutos sa iyo ngayon, mula sa iyong buong puso, at mula sa iyong buong kaluluwa, At gagamutin ng Panginoon ang iyong mga kasalanan, at mahahabag sa iyo, at muli kang titipunin mula sa lahat ng mga bansa kung saan ikinalakalat ka ng Panginoon doon. Kung ang iyong pagkakakalat ay mula sa dulo ng langit hanggang sa dulo ng langit, mula roon titipunin ka ng Panginoon mong Diyos, at mula roon kukunin ka ng Panginoon mong Diyos. At ipapasok ka ng iyong Diyos mula doon sa lupang minana ng iyong mga ama, at mamanahin mo ito, at gagawin ka niyang mabuti, at gagawin ka niyang mas marami kaysa sa iyong mga ama. At lubusang lilinisin ng Panginoon ang iyong puso at ang puso ng iyong lahi upang umibig sa Panginoong iyong Diyos mula sa iyong buong puso at mula sa iyong buong kaluluwa upang ikaw ay mabuhay.

At ibibigay ng Panginoon mong Diyos ang mga sumpang ito sa iyong mga kaaway at sa mga napopoot sa iyo na nangusig sa iyo. At ikaw ay babalik at pakikinggan mo ang tinig ng Panginoon na iyong Diyos, at gagawin mo ang kaniyang mga utos na aking iniuutos sa iyo ngayon. At pagpapalain ka ng Panginoon mong Diyos sa bawat gawa ng iyong mga kamay, sa mga supling ng iyong sinapupunan, at sa mga supling ng iyong mga hayop, at sa mga bunga ng iyong lupa, sapagkat babalik ang Panginoon mong Diyos upang magsaya sa iyo tungo sa mabubuting bagay, gaya ng nagsaya sa iyong mga ama, Kung makinig ka sa tinig ng Panginoon mong Diyos, upang ingatan ang kaniyang mga utos, at ang kaniyang mga palatuntunan, at ang kaniyang mga paghatol na nakasulat sa aklat ng batas na ito, kung bumalik ka sa Panginoon mong Diyos mula sa buong puso mo, at mula sa buong kaluluwa mo. Dahil ang utos na ito na iniuutos ko sa iyo ngayon ay hindi masyadong mahirap, ni hindi rin malayo sa iyo. Hindi ito nasa langit sa itaas, na nagsasabi, Sino ang aakyat para sa atin sa langit

at kukuha nito para sa atin, at pagkarinig natin dito ay ating gagawin? Hindi rin ito nasa kabilang dagat, na nagsasasabi, Sino ang tatawid para sa atin tungo sa kabilang dagat, at kukuha nito para sa atin, at gagawing maririnig natin ito, upang ating gawin? Malapit sa iyo ang salita, napakalapit sa iyong bibig, at sa iyong puso, at sa iyong mga kamay upang gawin ito.

Masdan, inilagay ko sa harap mo ngayon ang buhay at ang kamatayan, ang mabuti at ang masama. Kung makinig ka sa mga utos ng Panginoon mong Diyos, na aking iuutos sa iyo ngayon, na mahalin ang Panginoon mong Diyos, lumakad sa lahat ng kanyang mga daan, at ingatan ang kanyang mga tuntunin, at ang kanyang mga hatol, ay mabubuhay kayo, at magiging marami kayo, at pagpapalain ka ng Panginoon mong Diyos sa buong lupain, sa lupaing iyong papasukan doon upang manahin ito. At kung ang iyong puso ay lilipat, at hindi ka makinig, at maligaw ka at sambahin mo ang ibang mga diyos at maglingkod ka sa kanila, Idineklara ko sa iyo ngayong araw na sa pagkawasak ay mawawasak kayo, at hindi kayo magkakaroon ng mahabang buhay sa ibabaw ng lupang inyong tinatawidan ng Jordan upang angkinin ito.

Sumasaksi ako sa inyo ngayon ang langit at ang lupa, ang buhay at ang kamatayan ay ibinigay ko sa harapan ninyo, ang pagpapala at ang sumpa. Pumili ka ng buhay, upang mabuhay ka at ang iyong binhi. Mahalin mo ang Panginoong Diyos mo, makinig sa kanyang tinig, at kumapit sa kanya, sapagkat ito ang iyong buhay at ang haba ng iyong mga araw, upang manirahan sa ibabaw ng lupain na isinumpa ng Panginoon sa iyong mga ninuno, kay Abraham, at kay Isaac, at kay Jacob, na ibibigay sa kanila.

At natapos si Moises ng pagsasalita ng lahat ng mga salitang ito sa lahat ng mga anak ng Israel, At sinabi niya sa kanila, Isang daan at dalawampung taon na ako ngayon, hindi na ako makakaya pang pumasok at lumabas, at ang Panginoon ay nagsabi sa akin, Hindi ka tatawid sa Jordang ito. Ang Panginoon na iyong Diyos na lumalakad sa unahan mo, siya ang lilipol sa mga bansang ito sa harapan mo, at mamanahin mo sila, at si Josue na lumalakad sa unahan mo, ayon sa sinabi ng Panginoon. At gagawin ng Panginoon mong Diyos sa kanila ayon sa ginawa niya kina Sihon at Og, dalawang hari ng mga Amoreo na nangasa dako roon ng Jordan, at sa kanilang lupain, ayon sa lubos na pagwasak niya sa kanila. At ibinigay sila ng Panginoon sa inyo, at gagawin ninyo sa kanila ayon sa iniutos ko sa inyo. Magpakalalaki at magpakalakas, huwag matakot, ni huwag maging duwag, ni huwag mangamba sa harap nila, sapagkat ang Panginoon na iyong Diyos na nangunguna sa inyo ay kasama ninyo; hindi ka niya iiwan, ni hindi ka niya pababayaan. At tinawag ni Moises si Josue, at sinabi sa kanya sa harap ng buong Israel, Maging matapang at maging malakas, sapagkat ikaw ang papasok sa harap ng bayang ito sa lupaing sumumpa ang Panginoon sa inyong mga ama na ibibigay sa kanila, at ikaw ang magmamana nito sa kanila. At ang Panginoong lumalakbay na kasama mo ay hindi ka pababayaan, ni hindi ka kailanman iiwan; huwag kang matakot, ni manglupaypay.

At isinulat ni Moises ang mga salita ng batas na ito sa isang aklat, at ibinigay sa mga paring mga anak ni Levi na nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon, at sa mga matatanda ng mga anak ng Israel.

At iniutos ni Moises sa kanila sa araw na iyon, na nagsasabi, Pagkatapos ng pitong taon, sa panahon ng taon ng pagpapalaya, sa kapistahan ng mga tabernakulo, Sa paglalakbay na magkasama

ng buong Israel upang makita sa harap ng Panginoon ninyong Diyos, sa lugar na pipiliin ng Panginoon, babasahin ninyo ang batas na ito sa harap ng buong Israel sa kanilang pandinig, Nagtipon ang mga tao—ang mga lalaki at ang mga babae at ang mga supling at ang dayuhan na nasa inyong mga lungsod—upang sila ay makarinig, at upang sila ay matutong matakot sa Panginoong inyong Diyos, at sila ay makarinig upang gawin ang lahat ng mga salita ng batas na ito. At ang kanilang mga anak na hindi nakakaalam ay makakarinig, at matututunan na matakot sa Panginoon na iyong Diyos sa lahat ng araw na sila ay nabubuhay sa ibabaw ng lupa, sa lupain na inyong tinatawid ang Jordan upang doon manahin ito.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Narito, malapit na ang mga araw ng iyong kamatayan. Tawagin mo si Josue, at tumayo kayo sa mga pintuan ng tolda ng patotoo, at ako ay mag-uutos sa kanya. At pumunta si Moises at si Josue sa loob ng tolda ng patotoo, at sila ay tumayo sa mga pintuan ng tolda ng patotoo. At bumaba ang Panginoon sa loob ng ulap at tumayo sa tabi ng mga pintuan ng tolda ng patotoo, at tumayo ang haligi ng ulap sa tabi ng mga pintuan ng tolda ng patotoo. At sinabi ng Panginoon kay Moises, Narito, ikaw ay matutulog kasama ng iyong mga ninuno, at pagkatapos, ang bayang ito ay magpapatutot sa pag-sunod sa mga dayuhang diyos ng lupain na kanilang papasukan, at pababayaan nila ako, at sisirain nila ang aking tipan na aking itinatag sa kanila. At ako ay magagalit nang husto sa kanila sa araw na iyon, at iiwan ko sila, at itatalikod ko ang aking mukha mula sa kanila, at sila ay magiging pagkain, at masusumpungan nila ang maraming kasamaan at mga kapighatian, at sasabihin nila sa araw na iyon, Dahil ang Panginoon na aking Diyos ay wala sa akin, kaya ako ay nasumpungan ng mga kasamaang ito. Ngunit ako ay lubos na ilalayo ang aking mukha mula sa kanila sa araw na

iyon, dahil sa lahat ng kasamaan na kanilang ginawa, sapagkat sila ay lumiko sa mga dayuhang diyos.

At ngayon, isulat ninyo ang mga salita ng awiting ito, at ituro ninyo ito sa mga anak ng Israel, at ilagay ninyo ito sa kanilang bibig, upang ang awiting ito ay maging saksi sa akin laban sa mga anak ng Israel. Magdadala ako ng mga ito sa lupain na mabuti, na sumumpa ako sa kanilang mga ama na ibibigay ko sa kanila, ang lupain na umaagos ng gatas at pulot, at kakain sila, at pagkatapos mabusog ay matutuwa sila, at babalik sila sa mga diyos na dayuhan, at maglilingkod sila sa kanila, at gigilitin nila ako, at wawasakin nila ang aking tipan. At mapapalitan ang awit na ito bilang saksi sa kanilang harapan, sapagkat hindi ito makakalimutan mula sa kanilang bibig at mula sa bibig ng kanilang binhi, dahil alam ko ang kanilang kasamaan at ang lahat ng kanilang ginagawa rito ngayon, bago ko pa sila ipasok sa mabuting lupain na aking isinumpa sa kanilang mga ninuno.

At isinulat ni Moses ang awit na ito sa araw na iyon, at itinuro niya ito sa mga anak ng Israel. At inutusan si Joshua, at sinabi, Magpakalalaki at magpakalakas, sapagkat ikaw ang magdadala sa mga anak ng Israel papunta sa lupain na isinumpa ng Panginoon sa kanila, at siya ay magiging kasama mo.

Nang matapos ni Moises ang pagsusulat ng lahat ng mga salita ng batas na ito sa isang aklat hanggang sa wakas, At nag-utos sa mga Levita na nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon, na nagsasabi, Pagkatapos kunin ang aklat ng batas na ito, ilalagay ninyo ito sa gilid ng kaban ng tipan ng Panginoon ninyong Diyos, at magiging doon ito sa inyo bilang patotoo. Dahil alam ko ang inyong pagsuway, at ang inyong matigas na leeg, habang ako ay nabubuhay pa kasama ninyo ngayon, naghihimagsik kayo laban sa

Diyos, paano pa kaya pagkatapos ng aking kamatayan? Magtipon kayo sa akin ng mga pinuno ng tribo ninyo, at ng mga matatanda ninyo, at ng mga hukom ninyo, at ng mga opisyal ninyo, upang magsalita ako sa kanilang mga tainga ng lahat ng mga salitang ito, at magpatotoo ako sa kanila ng langit at ng lupa. Alam ko na pagkatapos ng aking kamatayan ay gagawa kayo ng labag sa batas, at liliko kayo mula sa daan na aking iniutos sa inyo, at ang mga kasamaan ay darating sa inyo sa mga huling araw, sapagkat gagawa kayo ng masama sa harap ng Panginoon upang pasiklabin siya sa pamamagitan ng mga gawa ng inyong mga kamay.

At nagsalita si Moises sa mga tainga ng buong kapulungan ng mga salita ng awit na ito hanggang sa wakas.

32

Magbantay ka, langit, at magsasalita ako, at marinig nawa ng lupa ang mga salita mula sa aking bibig. Asahan ang aking kasabihan na tulad ng ulan, at bumaba ang aking mga salita na tulad ng hamog, gaya ng ambon sa damuhan, at gaya ng niyebe sa damo. Dahil tinawag ko ang pangalan ng Panginoon, magbigay ng kadakilaan sa ating Diyos. Ang Diyos, tunay ang kanyang mga gawa, at lahat ng kanyang mga daan ay paghatol, Diyos na tapat, at walang kalikuan, matuwid at banal ang Panginoon. Nagkasala, hindi sa kanya ang mga anak na sisisihin—henerasyon na baluktot at sinalawahan. Mga ito ang ginaganti ninyo sa Panginoon? Ganito ba, bayang hangal at hindi matalino? Hindi ba siya ito, ang inyong ama, na bumili sa inyo at gumawa sa inyo at humubog sa inyo? Alalahanin ang mga araw ng sinaunang panahon, unawain ang mga taon ng mga salinlahi. Tanungin ang iyong ama at ipahahayag niya sa iyo, ang iyong mga matatanda at sasabihin nila sa iyo.

Nang hatiin ng Kataas-taasan ang mga bansa, gaya ng pagkakalat niya sa mga anak ni Adan, itinatag niya ang mga hangganan ng mga bansa ayon sa bilang ng mga anghel ng Diyos. At naging bahagi ng Panginoon ang kanyang bayang Jacob, sukatang bahagi ng kanyang pamana na Israel. Sinustento niya siya sa ilang, sa uhaw ng nasusunog na init sa lupang walang tubig, pinaligiran niya siya at dinisiplina niya siya, at binantayan niya siya gaya ng talagak ng mata. Tulad ng agila na tumatakip sa kaniyang pugad, at sa kaniyang mga inakay ay nananabik, ikinalat niya ang kaniyang mga pakpak at tinanggap sila, at inakyat niya sila sa kaniyang likuran. Ang Panginoon nag-iisa ang pinatnubayan sila, at walang dayuhang diyos na sumama sa kanila. Itinaas niya sila sa lakas ng lupa, pinakain niya sila ng mga bunga ng mga bukid, sumipsip sila ng pulot mula sa bato, at langis mula sa matigas na bato. Mantikilya ng mga baka at gatas ng mga tupa, kasama ng taba ng mga kordero at mga lalaking tupa, mga anak ng mga toro at mga kambing, kasama ng taba ng puso ng trigo, at dugo ng ubas—uminom siya ng alak. At kumain si Jacob at napuno, at sumipa ang minamahal, tumaba, naging makapal, lumaki, at pinabayaan ang Diyos na lumikha sa kanya, at tumalikod mula sa Diyos na kanyang tagapagligtas.

Pinagalit nila ako sa pamamagitan ng mga dayuhang diyos, at sa kanilang mga kasuklam-suklam na gawain ay pinighati nila ako. Nag-alay sila sa mga demonyo, at hindi sa Diyos, sa mga diyos na hindi nila kilala, mga bagong diyos na kamakailan lamang dumating, na hindi kilala ng kanilang mga ama. Iniwan mo ang Diyos na nagluwal sa iyo, at nakalimutan mo ang Diyos na nag-aalaga sa iyo.

At nakita ng Panginoon, at siya ay nainggit, at napukaw siya sa pamamagitan ng galit ng kanyang mga anak na lalaki at mga

anak na babae. At sinabi, Itatalikod ko ang aking mukha mula sa kanila, at ipapakita ko kung ano ang mangyayari sa kanila sa mga huling araw, sapagkat sila ay salinlahi na suwail, mga anak na walang pananampalataya sa kanila.

Sila ay nagpaselos sa akin sa pamamagitan ng hindi Diyos, pinagalit nila ako sa pamamagitan ng kanilang mga diyus-diyosan, at ako ay magpapaselos sa kanila sa pamamagitan ng hindi bansa; sa pamamagitan ng mangmang na bansa ay pagagalitin ko sila. Sapagkat ang apoy ay nagsindi mula sa aking galit, susunugin hanggang sa hades na nasa ilalim, susupsupin ang lupa at ang mga bunga nito, susunugin ang mga pundasyon ng mga bundok. Titipunin ko sa kanila ang mga kasamaan, at ang aking mga pana ay uubusin ko sa paglalaban laban sa kanila. Nanglulumo sa taggutom at kinakain ng mga ibon, at may pag-unat ng likod na walang lunas, ang mga ngipin ng mababangis na hayop ay ipapadala ko sa kanila, kasama ang galit ng mga humihila sa lupa. Mula sa labas, pawawalang-anak sila ng espada, at mula sa mga kamalig, takot—ang binata kasama ng dalaga, ang sanggol na sumususo kasama ng matandang lalaki. Sinabi ko, ikalakalat ko sila at ihihinto ko ang alaala nila mula sa mga tao. Kung hindi dahil sa galit ng mga kaaway, upang hindi sila magtagal, upang hindi magsama-samang lumusob ang mga kalaban, baka sabihin nila, Ang aming kamay ang mataas, at hindi ang Panginoon ang gumawa ng lahat ng ito.

Bansa na nawalan ng payo, at walang kaalaman sa kanila. Hindi nila pinag-isipan na maintindihan, tanggapin nila ang mga ito sa panahong darating. Paano hahabulin ng isa ang isanlibo, at paglilipatin ng dalawa ang sampung libo, kung hindi ibinenta sila ng Diyos, at ibinigay sila ng Panginoon? Na ang kanilang mga diyos ay hindi tulad ng ating Diyos, at ang ating mga kaaway ay

mangmang. Sapagkat mula sa ubasan ng Sodoma ang kanilang ubasan, at ang kanilang sanga ay mula sa Gomorra; ang kanilang ubas ay ubas ng apdo, kumpol ng kapaitan para sa kanila. Ang alak nila ay galit ng mga dragon, at galit ng mga aspid na walang lunas. Hindi ba masdan, ang mga ito ay nakapon sa akin at natatak sa aking mga kayamanan? Sa araw ng paghihiganti, ako ay magbabayad kapag madulas ang kanilang paa, sapagkat malapit na ang araw ng kanilang pagkawasak, at narito na ang mga handang bagay para sa inyo. Dahil hahatulan ng Panginoon ang kanyang bayan, at sa kanyang mga alipin ay magkakaroon ng habag, sapagkat nakita niya silang mahihina, at nanglupaypay sa pagdadala ng kapahamakan, at walang lakas. At sinabi ng Panginoon, Saan na ang kanilang mga diyos na kanilang pinagkatiwalaan? Kung saan ang taba ng kanilang mga handog ay inyong kinakain, at iniinom ang alak ng kanilang mga inuming handog; sila ay bumangon at tumulong sa inyo at maging mga tagapagtanggol ninyo. Tingnan ninyo, tingnan ninyo na ako ay ako, at walang Diyos maliban sa akin, ako ay papatay, at ako ay magbibigay-buhay, ako ay sasaktan, at ako ay magpapagaling, at walang sinuman na makaliligtas mula sa aking mga kamay. Sapagkat itataas ko sa langit ang aking kamay, at manunumpa ako sa aking kanang kamay, at sasabihin ko: Nabubuhay ako magpakailanman, Dahil tatalasin ko na parang kidlat ang aking espada, at ang aking kamay ay hahawak ng paghatol, at magbabayad ako ng parusa sa mga kaaway, at sa mga napopoot sa akin ay magbabayad ako. Lalanguin ko ng dugo ang aking mga pana, at ang aking espada ay kakainin ng laman mula sa dugo ng mga sugatan at ng mga bihag, mula sa ulo ng mga pinunong kaaway.

Magalak ang kalangitan kasama niya, at sambahin siya ng lahat ng mga anghel ng Diyos, magalak ang mga bansa kasama ng

kanyang bayan, at magpakatibay sa kanya ang lahat ng mga anak ng Diyos, sapagkat ang dugo ng kanyang mga anak ay ipinaghihiganti, at paghihigantihan at isasauli ang kaparusahan sa mga kaaway, at sa mga napopoot ay isasauli, at lilinisin ng Panginoon ang lupain ng kanyang bayan.

At isinulat ni Moises ang awit na ito sa araw na iyon, at itinuro niya ito sa mga anak ng Israel, at pumasok si Moises, at nagsalita ng lahat ng mga salita ng batas na ito sa mga tainga ng bayan, siya mismo at si Josue na anak ni Nun. At natapos si Moises sa pagsasalita sa buong Israel. At sinabi niya sa kanila, Magbigay-pansin ang inyong puso sa lahat ng mga salitang ito, na aking sinasaksihan sa inyo ngayong araw, na kayo ay mag-uutos sa inyong mga anak na ingatan at gawin ang lahat ng mga salita ng batas na ito. Sapagkat hindi walang kahulugang salita ito para sa inyo, dahil ito ang inyong buhay, at dahil sa salitang ito kayo ay mabubuhay nang matagal sa ibabaw ng lupa na inyong tinatawiran ang Jordan upang doon magmana. At nagsalita ang Panginoon kay Moses sa araw na ito at nagsabi, Umakyat ka sa bundok ng Abarim, ang bundok ng Nabau na nasa lupain ng Moab sa tapat ng Jericho, at tingnan mo ang lupain ng Canaan, na aking ibinibigay sa mga anak ng Israel, At mamatay ka sa bundok na iyong aakyatin doon, at isasama ka sa iyong bayan, sa paraang namatay si Aaron na iyong kapatid sa bundok ng Hor, at idinagdag siya sa kanyang bayan. Dahil kayo ay sumuway sa aking salita sa harap ng mga anak ng Israel sa tubig ng pagtutol sa Kadesh sa ilang ng Sin, sapagkat hindi ninyo ako pinabanal sa harap ng mga anak ng Israel. Sa harap mo ay makikita mo ang lupain, ngunit doon ay hindi ka papasok.

At ito ang pagpapala na ipinagpala ni Moises, na tao ng Diyos, sa mga anak ng Israel bago ang kaniyang kamatayan. At sinabi niya, Ang Panginoon ay dumating mula sa Sinai, at nagpakita mula sa Seir sa amin, at nagmadali mula sa bundok ng Paran, kasama ang napakaraming libu-libo mula sa Kades, mula sa kanyang kanan ay mga anghel na kasama niya. At pinagpakawangang-awa niya ang kanyang bayan, at lahat ng mga pinabanal sa ilalim ng iyong mga kamay ay nasa ilalim mo, at tumanggap siya mula sa kanyang mga salita Ang batas na iniutos sa amin ni Moises ay pamana sa mga kapulungan ni Jacob. At sa minamahal na pinuno, nang magtipon ang mga pinuno ng mga bayan kasama ang mga lipi ng Israel. Mabuhay si Reuben, at huwag siyang mamatay, at maging marami siya ang bilang.

At ito ay kay Juda: dinggin mo, Panginoon, ang tinig ni Juda, at sana ay dumating ka sa kaniyang bayan. Ang kaniyang mga kamay ay kikilos para sa kaniya, at ikaw ay magiging katulong laban sa mga kaaway.

At sa kay Levi sinabi, Bigyan si Levi ng kanyang malinaw na mga tanda, at ng kanyang katotohanan ang banal na lalaki, na kanilang sinubok siya sa pagsubok, ininsulto nila siya sa tubig ng pagtatalo, Ang nagsasabi sa ama at sa ina, Hindi kita nakita, at hindi niya nakilala ang kanyang mga kapatid, at itinakwil niya ang kanyang mga anak—siya ay nag-ingat ng iyong mga salita at inobserbahan ang iyong tipan. Ipahahayag nila ang iyong mga kautusan kay Jacob, at ang iyong batas kay Israel; ilalagay nila ang insenso sa iyong galit nang palagi sa ibabaw ng iyong altar. Pagpalain, Panginoon, ang kanyang lakas, at tanggapin ang mga gawa ng kanyang mga kamay. Durugin ang baywang ng mga kaaway na bumangon laban sa kanya, at huwag nawa silang bumangon, ang mga napopoot sa kanya. At sa kay Benjamin

sinabi, Ang minamahal ng Panginoon ay maninirahan nang may tiwala, at ang Diyos ay sumasaklaw sa kaniya sa lahat ng mga araw, at sa pagitan ng kaniyang mga balikat nagpahinga.

At kay Joseph ay sinabi, Mula sa pagpapala ng Panginoon ang kanyang lupain, mula sa mga panahon ng langit at hamog, at mula sa mga kalaliman ng mga bukal sa ilalim, at ayon sa panahon ng ani ng mga pagbabago ng araw, at mula sa mga pagsasanib ng mga buwan, Mula sa tuktok ng mga bundok ng simula, at mula sa tuktok ng mga burol na walang hanggan, At ayon sa panahon ng pagkapuno ng lupa, at ang mga katanggap-tanggap sa nakitang nasa talumpunay ay dumating sa ulo ni Jose, at sa tuktok na niluwalhati sa gitna ng kanyang mga kapatid. Ang kagandahan niya ay tulad ng panganay na toro, ang kanyang mga sungay ay tulad ng mga sungay ng unicorn, sa pamamagitan ng mga ito ay susuwag niya ang mga bansa nang magkasama, hanggang sa dulo ng lupa, ang mga ito ay sampung libong-libo ng Ephraim, at ang mga ito ay libu-libo ng Manasseh. At kay Zebulun, sinabi niya, Magalak ka, Zebulun, sa iyong pag-alis, at Issachar sa kaniyang mga tolda. Ang mga bansa ay lilipulin nila, at kayo ay tatawag doon, at kayo ay mag-aalay doon ng handog ng katuwiran, sapagkat ang kayamanan ng dagat ay magpapasuso sa iyo, at ang kalakalan ng mga naninirahan sa tabing-dagat.

At sa Gad sinabi, Pinagpala ang nagpapalaki kay Gad; gaya ng leon siya ay nagpahinga, matapos durugin ang braso at ang pinuno. At nakita niya ang kanyang unang bunga, na doon nahatì ang lupain ng mga pinuno na nagtipon kasama ang mga pinuno ng mga bayan; katuwiran ang ginawa ng Panginoon, at ang kanyang paghatol kasama ang Israel.

At sa Dan, sinabi niya: Si Dan ay batang leon na lulukso mula sa Bashan. At sa Naftali sinabi, Naftali, kasaganaan ng mga katanggap-tanggap na bagay, at mapuspos nawa ng pagpapala mula sa Panginoon; ang dagat at Timog ay mamanahin. At sa kay Asher ay sinabi, Pinagpala mula sa mga anak si Asher, at magiging katanggap-tanggap sa kanyang mga kapatid, isasawsaw niya sa langis ang kanyang paa. Bakal at tanso ang kaniyang sandalyas, at gaya ng iyong mga araw ay magiging ang iyong lakas.

Walang katulad ang Diyos ng minamahal, siyang lumalampas sa langit na iyong katulong, at siyang kahanga-hanga ng kalangitan. At sasaklawin ka ng Diyos mula sa simula, at sa ilalim ng lakas ng mga bisig na walang hanggan, at itataboy niya mula sa harapan mo ang kaaway, na nagsasabi, Mapahamak ka sana. At maninirahan ang Israel na nagtitiwala, nag-iisa sa lupain ni Jacob, sa trigo at alak, at ang langit ay maulap ng hamog para sa iyo. Pinagpala ka Israel, sino ang katulad mo, bayang nililigtas ng Panginoon? Magtatanggol ang iyong katulong, at ang espada ay iyong kapurihan, at magsisinungaling sa iyo ang iyong mga kaaway, at ikaw ay tatapak sa kanilang leeg.

34

At umakyat si Moses mula sa Araboth ng Moab patungo sa bundok ng Nabau, sa tuktok ng Phasga, na nasa tapat ng Jericho, at ipinakita sa kanya ng Panginoon ang buong lupain ng Gilead hanggang Dan, at ang buong lupain ng Neftali, at ang buong lupain ng Efraim, at Manases, at ang buong lupain ng Juda hanggang sa pinakamalayong dagat, at ang ilang, at ang mga kapaligiran ng Jericho, lungsod ng mga puno ng palma, hanggang Zoar At sinabi ng Panginoon kay Moses, Ito ang lupaing aking isinumpa kay Abraham, kay Isaac, at kay Jacob, na sinasabing, Sa

inyong binhi ay ibibigay ko ito, at ipinakita ko ito sa iyong mga mata, ngunit doon ay hindi ka papasok.

At namatay si Moises, ang lingkod ng Panginoon, sa lupain ng Moab dahil sa salita ng Panginoon. At inilibing nila siya sa Gai malapit sa bahay ng Phogor, at walang sinuman ang nakakita ng kanyang libing hanggang sa araw na ito. Si Moses ay isandaan at dalawampung taon nang siya ay mamatay, hindi nangumilim ang kanyang mga mata, ni nasira ang kanyang mga pagong.

At umiyak ang mga anak ng Israel para kay Moises sa Araboth ng Moab sa tabi ng Jordan malapit sa Jericho ng tatlumpung araw, at natapos ang mga araw ng pagluluksa at pag-iyak para kay Moises. At si Joshua na anak ni Nun ay napuno ng espiritu ng pang-unawa, sapagkat inilagay ni Moses ang kanyang mga kamay sa kaniya, at nakinig sa kaniya ang mga anak ng Israel, at ginawa nila ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moses.

At hindi na bumangon pang propeta sa Israel na gaya ni Moises, na siyang nakilala ng Panginoon nang harapan sa lahat ng mga tanda at mga kababalaghan na ipinadala siya ng Panginoon upang gawin ang mga ito sa lupain ng Ehipto kay Faraon, at sa kanyang mga tagapaglingkod, at sa kanyang buong lupain ang mga dakilang kababalaghan at ang makapangyarihang kamay na ginawa ni Moises sa harap ng buong Israel

Josue

1

At nangyari pagkatapos ng kamatayan ni Moises, sinabi ng Panginoon kay Josue na anak ni Nun, na katulong ni Moises, Si Moises na aking katulong ay namatay na. Ngayon nga, bumangon ka, tumawid ka sa Jordan, ikaw at ang lahat ng bayang ito, patungo sa lupain na aking ibinibigay sa kanila. Ang bawat lugar na inyong tutuntungan ng inyong mga paa ay ibibigay ko sa inyo, gaya ng aking sinabi kay Moises, Ang ilang at ang Anti-Lebanon, hanggang sa dakilang ilog, ang ilog Euphrates, at hanggang sa pinakamalayong dagat mula sa kanluran, magiging mga hangganan ninyo. Hindi tatayo laban sa iyo ang sinumang tao sa lahat ng araw ng iyong buhay, at kung paano ako ay sumama kay Moises, gayon din ako ay sasama sa iyo, at hindi kita pababayaan ni hindi kita papansinin. Maging malakas at matapang ka, sapagkat ikaw ang bahalang magbahagi sa bayang ito ng lupain na aking isinumpa sa inyong mga ninuno na ibibigay sa kanila. Maging malakas at matapang, upang ingatan at gawin ang ayon sa iniutos sa iyo ni Moises na aking lingkod, at huwag kang liliko mula dito pakanan o pakaliwa, upang umunlad ka sa lahat ng iyong gagawin. At hindi hihiwalay ang aklat ng batas na ito mula sa iyong bibig, at magbubulay ka rito araw at gabi, upang malaman mong gawin ang lahat ng nakasulat. Kung magkagayon ay magtatagumpay ka, at papaunlarin mo ang iyong mga daan, at kung magkagayon ay makakaunawa ka. Masdan, inutusan kita: maging malakas at matapang, huwag kang manginig, ni huwag matakot, sapagkat kasama mo ang Panginoon mong Diyos saanman ka pupunta. At nag-utos si Joshua sa mga eskriba ng bayan, na nagsasabi, Pumasok kayo sa gitna ng kampo ng bayan, at mag-utos kayo sa bayan, na nagsasabi, Maghanda kayo ng

pagkain, sapagkat tatlong araw na lang at tatawid na kayo sa Jordang ito upang pumasok at sakupin ang lupaing ibinibigay sa inyo ng Panginoon, ang Diyos ng inyong mga ninuno.

At sa Reuben, at sa Gad, at sa kalahating tribo ni Manasseh ay sinabi ni Joshua, Alalahanin ang salita na inutusan sa inyo ni Moises ang lingkod ng Panginoon, na nagsasabi, Ang Panginoon na inyong Diyos ay nagpahinga sa inyo at ibinigay sa inyo ang lupaing ito. Ang inyong mga asawa at ang inyong mga anak at ang inyong mga hayop ay manatili sa lupang ibinigay sa inyo, ngunit kayo ay tatawid na nakasandata, una sa inyong mga kapatid, lahat ng malakas, at tutulungan ninyo sila. Hanggang magpahinga ang Panginoon na ating Diyos ang inyong mga kapatid, gaya rin ninyo, at mamanahin din nila ang lupain na ibinibigay sa kanila ng Panginoon na ating Diyos, at aalis kayo, bawat isa, tungo sa kanyang mana na ibinigay sa inyo ni Moises sa kabilang ng Jordan sa silanganan ng araw. At sumagot kay Joshua, sinabi nila, Lahat ng iyong iuutos sa amin ay gagawin namin, at sa lahat ng lugar na iyong pagpapadalhan sa amin ay pupunta kami. Ayon sa lahat ng aming narinig kay Moises, makikinig kami sa iyo, basta ang Panginoon naming Diyos ay sumasa iyo, gaya ng pagsasa kaniya kay Moises. Ang taong susuway sa iyo, at sinumang hindi makinig sa iyong mga salita ayon sa iyong iuutos sa kanya, ay mamatay, ngunit ikaw ay maging malakas at magpakalalaki.

2

At ipinadala ni Josue na anak ni Nun mula sa Shittim ang dalawang binata upang tiktikan, na nagsasabi, Umakyat kayo at tingnan ninyo ang lupain at ang Jericho. At pumunta ang dalawang binata at pumasok sa Jericho, at pumasok sila sa bahay

ng isang babaeng patutot na ang pangalan ay Raab, at tumigil sila doon.

At iniulat sa hari ng Jericho, na sinasabi, Nakapasok dito ang mga lalaki ng mga anak ng Israel upang tiktikan ang lupain. At nagsugo ang hari ng Jericho at nagsabi kay Rahab, Ilabas mo ang mga lalaking pumasok sa iyong bahay ngayong gabi, sapagkat dumating sila upang tiktikan ang lupain. At kinuha ng babae ang dalawang lalaki, itinago niya sila, at sinabi niya, Pumasok sa akin ang mga lalaki, Habang isinasara ang tarangkahan sa kadiliman, at lumabas ang mga lalaki, hindi ko alam kung saan sila nagtungo. Habulin ninyo sila, baka maabot ninyo sila. Ngunit itinaas niya sila sa bubungan at itinago niya sila sa lino dayami na nakapatong doon sa bubungan. At hinabol ng mga lalaki sila sa daang patungo sa Jordan hanggang sa mga tawiran, at isinara ang tarangkahan.

At nangyari nang lumabas ang mga humahabol sa likod nila, at bago sila matulog, siya ay umakyat sa kanila sa bubungan, At sinabi niya sa kanila, Alam ko na ibinigay sa inyo ng Panginoon ang lupain, sapagkat bumagsak ang inyong takot sa amin. Narinig namin na pinatuyo ng Panginoong Diyos ang Pulang Dagat sa harapan ninyo noong kayo ay lumabas mula sa lupain ng Ehipto, at ang lahat ng ginawa niya sa dalawang hari ng mga Amorreo na nasa kabilang ibayo ng Jordan, sina Sihon at Og, na inyong nilipol. At nang marinig namin ito, namangha ang aming mga puso, at nawala na ang lakas ng loob sa sinuman sa amin dahil sa inyo, sapagkat ang Panginoon na inyong Diyos ay Diyos sa langit sa itaas at sa lupa sa ibaba. At ngayon, manumpa kayo sa akin sa Panginoon na Diyos, na dahil ginagawa ko sa inyo ang awa, gawin din ninyo ang awa sa bahay ng aking ama, At iligtas ninyo ang sambahayan ng aking ama, ang aking ina, at ang aking mga

kapatid, at ang buong sambahayan ko, at lahat ng mayroon sila, at ililigtas ninyo ang aking kaluluwa mula sa kamatayan.

At sinabi sa kanya ng mga lalaki, Ang aming buhay ay kapalit ng inyo hanggang kamatayan, at siya ay sumagot, Kapag ibinigay ng Panginoon sa inyo ang lungsod, ipakikita ninyo sa akin ang awa at katapatan. At ibinaba niya sila sa pamamagitan ng bintana. At sinabi niya sa kanila, Pumunta kayo sa maburol na lugar, upang hindi kayo matagpuan ng mga humahabol, at magkukubli kayo roon ng tatlong araw hanggang bumalik ang mga humahabol mula sa inyo, at pagkatapos nito ay aalis kayo patungo sa inyong daan.

At sinabi ng mga lalaki sa kanya, Walang sala kami sa sumpang ito mo. Masdan, kami ay pumapasok sa bahagi ng lungsod, at ilalagay mo ang tanda—ang pulang lubid na ito ay ibababa mo sa bintana kung saan mo kami ibinaba—at ang iyong ama, at ang iyong ina, at ang iyong mga kapatid, at ang buong sambahayan ng iyong ama ay titipunin mo sa iyong sarili sa iyong bahay. At ang sinumang lalabas sa pinto ng iyong bahay palabas ay may sala sa kanyang sarili, ngunit kami ay walang sala sa sumpang ito mo, at gaano man karami ang magiging kasama mo sa loob ng iyong bahay, kami ay may sala. Ngunit kung may gagawa sa amin ng mali o ilalantad ang mga salitang ito namin, magiging kami walang sala sa sumpang ito mo. At sinabi niya sa kanila, Ayon sa inyong salita, maging ito, at pinalayas niya sila, at sila ay umalis. At dumating sila sa mabundok na lupain, at nanatili sila roon ng tatlong araw, at hinanap ng mga tumatugis ang lahat ng mga daan, at hindi nila sila natagpuan.

At bumalik ang dalawang binata, bumaba mula sa bundok, tumawid patungo kay Josue na anak ni Nun, at ikinuwento nila sa kanya ang lahat ng mga pangyayaring nangyari sa kanila. At sinabi

nila kay Joshua na ibinigay ng Panginoon ang buong lupain sa aming kamay, at natunaw ang lahat ng naninirahan sa lupaing iyon dahil sa amin.

3

At bumangon nang maaga si Joshua sa umaga, at umalis mula sa Shittim, at dumating sila hanggang sa Jordan, at tumigil sila roon bago tumawid. At nangyari na pagkatapos ng tatlong araw, dumaan ang mga eskriba sa kampo, At sila ay nag-utos sa bayan, na nagsasabi, Kapag makita ninyo ang kaban ng tipan ng Panginoon na aming Diyos, at ang aming mga pari at ang mga Levita na nagbubuhat nito, kayo ay aalis sa inyong mga lugar, at kayo ay lalakad na sumusunod dito. Ngunit hayaang malayo ang pagitan ninyo at niyon, hanggang dalawang libong kubit ang inyong layo, huwag kayong lalapit dito, upang malaman ninyo ang daang inyong lalakaran, sapagkat hindi pa ninyo nalakaran ang daang ito mula kahapon at ikatlong araw.

At sinabi ni Joshua sa mga tao, Maglinis kayo ng inyong mga sarili para sa bukas, dahil bukas gagawin ng Panginoon sa inyo ang mga kahanga-hangang bagay. At sinabi ni Josue sa mga pari, Buhatin ninyo ang kaban ng tipan ng Panginoon, at mauna kayo sa bayan. At binuhat ng mga pari ang kaban ng tipan ng Panginoon, at naglakad sila sa harap ng bayan. At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Sa araw na ito, ako ay nagsisimula na itaas ka sa harap ng lahat ng mga anak ng Israel, upang malaman nila na kung paano ako ay sumasa kay Moses, gayon din ako ay magiging kasama mo. At ngayon, utusan mo ang mga paring nagdadala ng kaban ng tipan, na sinasabi, Kapag kayo ay pumasok sa bahagi ng tubig ng Jordan, at sa Jordan kayo ay tatayo.

At sinabi ni Joshua sa mga anak ng Israel, Maglapit kayo dito, at makinig kayo sa salita ng Panginoon na ating Diyos. Sa pamamagitan nito ay makakalam ninyo, na ang buhay na Diyos ay nasa inyo, at siya ay lubos na magsisira mula sa ating harapan ang mga Cananeo, at ang mga Heteo, at ang mga Perezeo, at ang mga Hiveo, at ang mga Amoreo, at ang mga Gergeseo, at ang mga Jebuseo. Narito, ang kaban ng tipan ng Panginoon ng buong daigdig ay tumatawid sa Jordan. Pumili kayo para sa inyo ng labindalawang lalaki mula sa mga anak ng Israel, isa mula sa bawat lipi. At mangyayari na kapag magpahinga ang mga paa ng mga paring nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon ng buong lupa sa tubig ng Jordan, ang tubig ng Jordan ay titigil, at ang tubig na bumababa ay tatayo.

At umalis ang mga tao mula sa kanilang mga tolda upang tumawid sa Jordan, at ang mga pari ay nagdala ng kaban ng tipan ng Panginoon na nangunguna sa mga tao. Nang pumapasok ang mga paring nagdadala ng kaban ng tipan sa Jordan, at nang maisawsaw ang mga paa ng mga paring nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon sa bahagi ng tubig ng Jordan, ang Jordan ay puno sa buong pampang nito, tulad ng mga araw ng pag-aani ng trigo. At tumayo ang mga tubig na bumababa mula sa itaas, tumayo bilang isang namuong masa na nakatayo nang malayo, lubhang lubha, hanggang sa bahagi ng Kariathiarim; ang bumababa naman ay bumaba sa dagat ng Araba, ang dagat ng asin, hanggang sa wakas ay tumigil, at ang bayan ay tumayo sa harap ng Ieriko. At nakatayo ang mga paring nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon sa tuyong lupa sa gitna ng Jordan, at lahat ng mga anak ng Israel ay tumatawid sa tuyong lupa, hanggang natapos ang lahat ng bayan na tumatawid sa Jordan.

At dahil natapos ng lahat ng mga tao ang pagtawid sa Jordan, sinabi ng Panginoon kay Joshua: Pagkatapos kumuha ng mga lalaki mula sa bayan, isa mula sa bawat lipi. Mag-utos ka sa kanila, at kunin ninyo mula sa gitna ng Jordan ang labindalawang mga batong nakahanda, at pagkatapos dalhin ang mga ito kasama ninyo, ilagay ninyo ang mga ito sa inyong kampo, kung saan kayo magkakampo doon sa gabing iyon.

At pagkatapos na tinawag ni Josue ang labindalawang lalaki ng mga kilala mula sa mga anak ng Israel, isa mula sa bawat lipi, Sinabi niya sa kanila, Magdala kayo sa harap ko, sa harapan ng mukha ng Panginoon, sa gitna ng Jordan, at pagkatapos kumuha mula doon, bawat isa ay magdala ng bato sa ibabaw ng kaniyang mga balikat ayon sa bilang ng labindalawang lipi ng Israel. upang ang mga ito ay maging sa inyo na isang tanda na nakalagay na patuloy, upang kapag tatanungin ka ng iyong anak bukas na nagsasabi, Ano ang mga batong ito para sa atin? At ikaw ay magpapakita sa iyong anak, na nagsasabi, na tumigil ang ilog Jordan mula sa harapan ng kaban ng tipan ng Panginoon ng buong lupa, nang tumatawid ito, at ang mga batong ito ay magiging alaala sa inyo para sa mga anak ng Israel hanggang sa walang hanggan.

At ginawa nila gayon ang mga anak ng Israel, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Joshua, at kinuha nila ang labindalawang bato mula sa gitna ng Jordan, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Joshua sa pagkakumpleto ng pagtawid ng mga anak ng Israel, at dinala nila ang mga ito kasama nila sa kampo, at inilagay nila roon. Nagtayo naman si Josue ng iba pang labindalawang bato sa Jordan, sa lugar na naging ilalim ng mga paa ng mga saserdote na nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon, at nandoon ang mga ito hanggang sa araw na ito.

Nakatayo naman ang mga paring nagbubuhat ng kaban ng tipan sa Jordan, hanggang nakumpleto ni Josue ang lahat na iniutos ng Panginoon na ipahayag sa bayan, at nagmadali ang bayan, at tumawid sila. At nangyari na nang natapos nang tumawid ang lahat ng mga tao, tumawid din ang kaban ng tipan ng Panginoon, at ang mga bato ay nasa harap nila. At tumawid ang mga anak ni Reuben, at ang mga anak ni Gad, at ang kalahating lipi ni Manasseh na nakahanda sa harap ng mga anak ni Israel, gaya ng iniutos sa kanila ni Moises. Apatnapung libong handa sa labanan ay tumawid sa harap ng Panginoon tungo sa digmaan laban sa lungsod ng Jericho. Sa araw na iyon, pinalaki ng Panginoon si Joshua sa harap ng buong lahi ng Israel, at natakot sila sa kanya, tulad ng kay Moses, sa buong panahon na siya ay nabuhay.

At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Utusan ang mga paring nagdadala ng kaban ng tipan ng patotoo ng Panginoon na lumabas mula sa Jordan. At nag-utos si Joshua sa mga pari, Lumabas kayo mula sa Jordan. At nangyari na nang lumabas ang mga paring nagdadala ng kaban ng tipan ng Panginoon mula sa Jordan at inilagay ang kanilang mga paa sa lupa, dumaluhong ang tubig ng Jordan pabalik sa dating daluyan at umaagos gaya ng nakaraang mga araw sa buong pampang.

At ang mga tao ay umakyat mula sa Jordan noong ikasampung araw ng unang buwan, at nagkampo ang mga anak ng Israel sa Gilgal sa bahaging silanganan mula sa Jericho. At ang labindalawang batong ito, na kinuha niya mula sa Jordan, ay itinayo ni Josue sa Gilgal. sinasabi, Kapag tinatanong kayo ng inyong mga anak, Ano ang mga batong ito? Ipahayag sa inyong mga anak na sa tuyong lupa tumawid ang Israel sa Jordang ito. Nang patuyuin ng Panginoon na aming Diyos ang tubig ng Jordan

mula sa harapan nila, hanggang sila ay tumawid, gaya ng ginawa ng Panginoon na aming Diyos sa Pulang Dagat, na pinatuyo ng Panginoon na aming Diyos sa harapan namin, hanggang kami ay makaraos. Upang makaalam ang lahat ng bansa ng lupa na ang kapangyarihan ng Panginoon ay malakas, at upang kayo ay sumamba sa Panginoong Diyos natin sa bawat gawa.

5

At nangyari nang marinig ng mga hari ng mga Amoreo na nasa kabilang ibayo ng Jordan, at ng mga hari ng Phoenicia na nasa tabi ng dagat, na pinatuyo ng Panginoong Diyos ang ilog Jordan sa harapan ng mga anak ng Israel habang tumatawid sila, natunaw ang kanilang mga isip, at sila ay natakot, at wala nang karunungan sa kanila dahil sa mga anak ng Israel.

Sa panahong ito, sinabi ng Panginoon kay Joshua, Gumawa ka para sa iyong sarili ng mga espada na bato mula sa batong matalas ang gilid, at umupo ka at tuliin mo ang mga anak ng Israel sa pangalawang pagkakataon. At gumawa si Josue ng mga matalas na espada na bato, at tinuli niya ang mga anak ng Israel sa lugar na tinatawag na Bunton ng mga Balat ng Tuli. Ang paraan kung paano nilinis ni Josue ang mga anak ng Israel, sinuman sa kanila na naging sa daan, at sinuman sa kanila na hindi tuli sa mga lumabas mula sa Ehipto, Lahat ng mga ito ay tinuli ni Joshua, sapagkat apatnapu't dalawang taon na naglalakbay ang Israel sa ilang ng Mabaritidt. Kaya walang-tuli ang karamihan sa kanila na mga mandirigma na lumabas mula sa lupain ng Ehipto, ang mga sumuway sa mga utos ng Diyos, na sa kanila ay ipinasiya na hindi nila makikita ang lupain na isinumpa ng Panginoon sa kanilang mga ama na ibibigay, ang lupaing umaagos ng gatas at pulot. Sa halip na sila, inihalili niya ang kanilang mga anak na lalaki na

tinuli ni Josue, sapagkat sila ay ipinanganak sa daan nang hindi tuli. Pagkatapos na matuli, sila ay tahimik na nakaupo doon sa kampo hanggang sa sila ay gumaling. At sinabi ng Panginoon kay Joshua na anak ni Nun, Sa araw na ito inalis ko ang paglapastangan ng Ehipto mula sa inyo, at tinawag niya ang pangalan ng lugar na iyon na Gilgal.

At ginawa ng mga anak ng Israel ang paskuwa sa ikalabing-apat na araw ng buwan mula sa gabi sa kanluran ng Jerico, sa dako roon ng Jordan, sa kapatagan. At kumain sila ng tinapay na walang-lebadura at bagong butil mula sa lupa. Sa araw na ito tumigil ang manna pagkatapos nilang kumain mula sa butil ng lupa, at hindi na umiiral sa mga anak ng Israel ang manna, ngunit nag-ani sila sa lupain ng mga Puno ng Palma sa taong iyon.

At nangyari nang si Joshua ay nasa Jericho, at nagtaas ng tingin sa kanyang mga mata, nakita niya ang isang lalaking nakatayo sa harap niya, at ang espada ay nakabunot sa kanyang kamay, at lumapit si Joshua at sinabi sa kanya, Isa ka ba sa amin, o sa mga kaaway? Ngunit sinabi niya sa kanya, Ako ang punong-kumander ng hukbo ng Panginoon, ngayon ako ay dumating. At si Josue ay nagpatirapa sa lupa, at sinabi niya sa kanya, Panginoon, ano ang iniuutos mo sa iyong lingkod? At sinasabi ng punong kumander ng Panginoon kay Josue, Tanggalin mo ang iyong sandalyas sa iyong mga paa, sapagkat ang lugar na iyong tinatayuan ngayon ay banal.

6

At ang Jericho ay nakasara at napagtibay, at walang sinuman ang lumalabas mula rito, ni pumapasok man. At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Nakita ko, isinusuko ko sa ilalim ng iyong

kontrol ang Jericho, at ang hari nito na nasa loob nito, ang mga makapangyarihang tao na malakas. Ikaw naman ay ilagay sa palibot nito ang mga mandirigma. At mangyayari na kapag kayo ay tumugtog ng trumpeta, sumigaw nang sabay-sabay ang lahat ng mga tao, at pagkatapos nilang sumigaw, babagsak kusang-loob ang mga pader ng lungsod, at papasok ang lahat ng mga tao, bawat isa ay nagmamadaling tumuloy nang tuwiran sa lungsod.

At pumasok si Josue na anak ni Nun patungo sa mga pari, At sinabi niya sa kanila, Mag-utos kayo sa bayan na pumaikot at kumulong sa lungsod, at ang mga mandirigma ay hayaang magmartsa na nakasandata sa harap ng Panginoon. At pitong pari na may hawak na pitong banal na trumpeta ay dumaan din sa harap ng Panginoon, at magpatunog nang malakas, at ang kaban ng tipan ng Panginoon ay sumunod. Ang mga mandirigma naman ay magmartsa sa harapan, at ang mga paring sumusunod sa likuran ng kaban ng tipan ng Panginoon ay tumutugtog ng trumpeta. Sa mga tao naman, nag-utos si Joshua, na nagsasabi, Huwag kayong sumigaw, ni hayaan marinig ng sinuman ang inyong tinig, hanggang sa araw na ipahayag niya mismo na sumigaw, at noon ay sumigaw kayo. At matapos pumalibot, ang kaban ng tipan ng Diyos ay agad na bumalik sa kampo at doon tumigil.

At sa ikalawang araw, bumangon si Josue nang umaga, at binuhat ng mga pari ang kaban ng tipan ng Panginoon. At ang pitong pari na nagdadala ng pitong trumpeta ay nauna sa harap ng Panginoon, at pagkatapos nito ay pumasok ang mga mandirigma, at ang natitirang karamihan ay nasa likuran ng kaban ng tipan ng Panginoon. At ang mga pari ay tumugtog ng mga trumpeta, at ang natitirang lahat ng tao ay kumubkob sa lungsod nang anim na

beses mula malapit, at sila ay umalis muli patungo sa kampo. Ganito ang ginawa nila sa loob ng anim na araw.

At sa ikapitong araw, bumangon sila nang madaling-araw at lumakad paikot sa lungsod nang pitong beses noong araw na iyon. At nangyari sa ikapitong pag-ikot, tumugtog ang mga pari, at sinabi ni Josue sa mga anak ng Israel, Sumigaw, sapagkat ibinigay ng Panginoon sa inyo ang lungsod. At ang lungsod ay magiging sumpa, ito at lahat ng nasa loob nito, para sa Panginoong ng mga hukbo, maliban kay Rahab na patutot na inyong iligtas, at lahat ng nasa bahay niya. Pero kayo ay magiingat na lubhang lubha mula sa mga nakalaan na bagay, baka pagkatapos ninyong isipin, kayo mismo ay kumuha mula sa mga nakalaan na bagay, at gawin ninyong sumpa ang kampo ng mga anak ng Israel, at wasakin ninyo kami. At ang bawat pilak o ginto, o tanso o bakal, ay magiging banal sa Panginoon, at dadalhin sa kayamanan ng Panginoon.

At hinipan ng mga pari ang kanilang mga trumpeta, at nang marinig ng bayan ang tunog ng mga trumpeta, sumigaw nang sabay-sabay ang buong bayan ng isang malakas at matinding sigaw ng digma, at bumagsak ang buong pader sa palibot, at umakyat ang buong bayan papasok sa lungsod. At inilaan ito ni Josue para sa pagkawasak, at lahat ng nasa lungsod mula sa lalaki hanggang babae, mula sa binata hanggang matanda, at hanggang sa guya at hayop na may pamatok, sa pamamagitan ng talim ng espada.

At sa dalawang binata na nagtiktik, sinabi ni Josue, Pumasok kayo sa bahay ng babae, at ilabas ninyo siya mula roon, at ang lahat ng sa kanya. At pumasok ang dalawang binata na nagtiktik sa lungsod sa loob ng bahay ng babae, at inilabas nila si Rahab na

patutot, at ang kanyang ama, at ang kanyang ina, at ang kanyang mga kapatid, at ang kanyang mga kamag-anak, at lahat ng mayroon siya, at inilagay nila siya sa labas ng kampo ng Israel. At ang lungsod ay sinunog sa apoy kasama ng lahat ng nasa loob nito, maliban sa pilak at ginto at tanso at bakal na ibinigay nila sa kayamanan ng Panginoon upang dalhin.

At si Rahab na patutot, at ang lahat ng sambahayan niya mula sa kanyang ama ay iniligtas na buhay ni Joshua, at pinatira sa Israel hanggang sa ngayong araw, dahil itinago niya ang mga nag-espiya na ipinadala ni Joshua upang mag-espiya sa Jericho. At pinanumpa ni Josue sa araw na iyon sa harap ng Panginoon, na sinasabi: Sinumpa ang taong magtatayo ng lungsod na iyon; sa kanyang panganay ay ilalagay niya ang pundasyon nito, at sa kanyang pinakabata ay itatayo niya ang mga pintuan nito. At ganoon nga ang ginawa ni Ozan na mula sa Betel: sa kanyang panganay na si Abiron ay inilagay niya ang pundasyon nito, at sa kanyang pinakabatang naligtas ay itinatag niya ang mga pintuan nito.

At ang Panginoon ay kasama ni Joshua, at ang kanyang pangalan ay kilala sa buong lupain.

7

At nagkasala ang mga anak ng Israel ng malaking kasalanan, at nagnakaw sila mula sa mga bagay na itinalaga, at kumuha si Acar na anak ni Carmi na anak ni Zambri na anak ni Zara mula sa lipi ng Juda mula sa mga bagay na itinalaga, at nagalit nang lubha ang Panginoon sa mga anak ng Israel.

At nagsugo si Josue ng mga lalaki sa Gai, na nasa tabi ng Bethel, at sinabi, Tiktikan ninyo ang Gai. Umahon ang mga lalaki at tiningnan nila ang Gai. Bumalik sila kay Joshua at sinabi sa kanya, Huwag paahunin ang lahat ng mga tao, kundi mga dalawang libo o tatlong libo lamang na lalaki ang umakyat at sakupin ang lungsod. Huwag mong dalhin doon ang lahat ng mga tao, sapagkat kakaunti lamang sila. At umakyat na parang tatlong libong lalaki, at tumakas sila mula sa harapan ng mga lalaki ng Gai. At pinatay ng mga lalaki ng Gai mula sa kanila hanggang tatlumpu't anim na lalaki, at hinabol nila sila mula sa tarangkahan, at dinurog nila sila mula sa lusong, at natakot ang puso ng bayan, at naging tulad ng tubig.

At pinunit ni Josue ang kanyang mga damit, at nagpatirapa si Josue sa lupa sa harap ng Panginoon hanggang gabi, siya at ang mga matatanda ng Israel, at naglagay sila ng alikabok sa kanilang mga ulo. At sinabi ni Josue, Namamanhik ako, Panginoon, bakit dinala ng iyong lingkod ang bayang ito sa Jordan upang ibigay siya sa Amorreo upang lipulin kami? Sana ay nanatili na lamang kami at nanirahan sa tabi ng Jordan. At ano ang sasabihin ko dahil tumalikod ang Israel sa harap ng kanyang kaaway? At pagkarinig ng Cananaeo at ng lahat ng naninirahan sa lupain, kukutin nila kami, at lilipulin nila kami mula sa lupain, at ano ang gagawin mo sa iyong dakilang pangalan?

At sinabi ng Panginoon kay Josue, Bumangon ka, bakit ka nakadapa? Nagkasala ang bayan at lumabag sa tipan na itinatag ko sa kanila; nagnakaw sila mula sa banal na bagay at itinapon ito sa kanilang mga sisidlan. At hindi makakaya ng mga anak ng Israel na tumayo sa harap ng kanilang mga kaaway, babalikang ang kanilang leeg sa harap ng kanilang mga kaaway, sapagkat sila ay naging isang sumpa. Hindi na ako makakasama pa ninyo, kung

hindi ninyo aalisin ang sumpa mula sa inyo. Bumangon ka, banal-in mo ang mga tao, at sabihin mong magpakabanal sila bukas. Ito ang sinasabi ng Panginoon na Diyos ng Israel: Ang sumpa ay nasa sa inyo, hindi kayo makatatayo laban sa harap ng inyong mga kaaway hanggang tanggalin ninyo ang sumpa mula sa inyo. At kayo ay magtitipong lahat sa umaga ayon sa mga lipi, at ang liping ipapakita ng Panginoon ay inyong dadalhin ayon sa mga angkan, at ang angkang ipapakita ng Panginoon ay inyong dadalhin ayon sa sambahayan, at ang sambahayan na tatanggapin ng Panginoon ay inyong dadalhin ayon sa bawat lalaki. At sinumang ipakikita ay susunugin sa apoy, at lahat ng nasa kanya, dahil lumabag siya sa tipan ng Panginoon at gumawa ng paglabag sa batas sa Israel.

At bumangon nang maaga si Josue, at dinala niya ang bayan ayon sa mga lipi, at ipinahiwatig ang lipi ng Juda. At dinala siya pasulong ayon sa mga angkan, at napakita ang angkan ng Zerah. At dinala siya pasulong ayon sa bawat lalaki, at ipinakita si Achar na anak ni Zambri na anak ni Zara

At sinabi ni Josue kay Acar, Magbigay ka ng kaluwalhatian ngayong araw sa Panginoong Diyos ng Israel, at magpahayag ka ng iyong pagkukumpisal, at sabihin mo sa akin kung ano ang iyong ginawa, at huwag mong itago sa akin. At sumagot si Achar kay Joshua, at sinabi, Tunay na ako ay nagkasala sa harap ng Panginoon, ang Diyos ng Israel, at ganito at ganito ang aking ginawa. Nakita ko sa nakaw ang hubad na sari-sari, at dalawang daang didrachma ng pilak, at isang gintong dila na limampung didrachmon, at nang isipin ko ang tungkol sa mga ito ay kinuha ko, at narito, nakatago ang mga ito sa aking tolda, at ang pilak ay nakatago sa ilalim nila. At nagpadala si Josue ng mga sugo, at tumakbo sila papunta sa tolda sa kampo, at ang mga bagay na ito ay nakatago sa kanyang tolda, at ang pilak ay nasa ilalim nila. At

inilabas nila ang mga ito mula sa tolda, at dinala nila kay Josue at sa mga matatanda ng Israel, at inilagay nila ang mga ito sa harap ng Panginoon.

At kinuha ni Josue si Achar na anak ni Zara, at dinala siya sa lambak ng Achor, at ang kaniyang mga anak na lalaki, at ang kaniyang mga anak na babae, at ang kaniyang mga guya, at ang kaniyang mga hayop na pasan, at lahat ng kaniyang mga tupa, at ang kaniyang tolda, at lahat ng kaniyang mga pag-aari, at ang lahat ng mga tao ay kasama niya, at dinala niya sila sa Emekachor. At sinabi ni Josue kay Acar, Bakit mo kami winasak? Wawasakin ka ng Panginoon gaya ng ngayon. At binato siya ng mga bato ng buong Israel, at nagtayo sila sa kaniya ng malaking bunton ng mga bato, at huminto ang galit ng poot ng Panginoon. Dahil dito tinawag niya ito na Emek achor hanggang sa araw na ito.

8

At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Huwag kang matakot, ni huwag maging duwag. Isama mo ang lahat ng mga lalaking mandirigma, at pagkatapos bumangon, umakyat ka sa Gai. Narito, ibinigay ko na sa iyong mga kamay ang hari ng Gai at ang kaniyang lupain. At gagawin mo sa Gai ang paraan na ginawa mo sa Jericho, at ang hari nito, at ang samsam ng mga hayop ay sasamsamam mo para sa iyong sarili, ngunit magtakda ka para sa iyong sarili ng patibong sa lungsod sa likuran nito.

At bumangon si Josue at lahat ng mga mandirigmang tao upang umakyat sa Gai. Pumili si Josue ng tatlumpung libong makapangyarihang lalaki, at isinugo niya sila nang gabi. At siya ay nag-utos sa kanila, na nagsasabi, Kayo ay mag-abang sa likod ng lungsod. Huwag kayong maging malayo mula sa lungsod, at

kayong lahat ay magiging handa. At ako at lahat ng mga kasama ko ay lalapit sa lungsod, at mangyayari na kapag lumabas ang mga naninirahan sa Gai upang salubungin kami, gaya rin noong nakaraan, tatakas kami mula sa kanilang harapan. At kung sila ay lalabas na sumusunod sa amin, hihilain namin sila palayo mula sa lungsod, at sasabihin nila, Tumatakbo ang mga ito mula sa amin, gaya ng dati. Kayo naman ay babangon mula sa pagbakay, at pupunta kayo sa lungsod. Ayon sa salitang ito ay inyong gagawin, narito't iniutos ko na sa inyo. At ipinadala sila ni Josue, at pumunta sila sa pag-abang, at naupo sila sa pagitan ng Betel at ng Ai, mula sa dagat ng Ai.

At nang bumangon nang maaga si Josue sa umaga, binisita niya ang bayan, at umakyat siya at ang mga matatanda sa harap ng bayan patungo sa Gai. At lahat ng mga mandirigmang kasama niya ay umakyat, at habang naglalakad ay dumating sila sa tapat ng lungsod mula sa silangan. At ang mga ambush ng lungsod mula sa dagat, At nangyari na nang makita ng hari ng Gai, nagmadali at lumabas siya upang salubungin sila nang tuwiran tungo sa digmaan, siya at lahat ng mga taong kasama niya, at hindi niya alam na may nakaabang na bitag sa kanya sa likod ng lungsod. At nakita, at umurong si Josue at Israel mula sa harapan nila. At hinabol nila ang mga anak ng Israel, at sila ay umalis mula sa lungsod. Walang naiwan kahit sino sa Gai na hindi humabol sa Israel, at iniwan nila ang lungsod na bukas, at humabol sila sa Israel.

At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Iunat mo ang iyong kamay na may hawak na sibat tungo sa lungsod, sapagkat ibinigay ko na ito sa iyong mga kamay, at ang mga nakaabang ay babangon nang mabilis mula sa kanilang lugar. At iniunat ni Joshua ang kanyang kamay na may hawak na sibat tungo sa lungsod. At ang

mga nakaabang ay mabilis na tumayo mula sa kanilang lugar, at lumabas sila nang iniunat niya ang kanyang kamay, at pumasok sila sa lungsod at sinakop ito, at nagmamadali nilang sinunog ang lungsod sa apoy. At nang tumingin sa likuran nila ang mga naninirahan ng Gai, nakita nila ang usok na umaahon mula sa lungsod patungo sa langit, at wala na silang matatakbuhan saan man. At nakita ni Joshua at ng buong Israel na nasakop ng mga nakaabang na sundalo ang lungsod, at umakyat ang usok ng lungsod sa langit, kaya nagbalik-loob sila at sinalakay ang mga lalaki ng Gai. At ang mga ito ay lumabas mula sa lungsod tungo sa pagtatagpo, at sila ay napunta sa gitna ng kampo, ang mga ito mula dito at ang mga ito mula dito, at sinaktan nila sila hanggang sa walang naiwan sa kanila na naligtas at tumakas. At dinakip nila nang buhay ang hari ng Gai, at dinala nila siya kay Josue.

At nang tumigil ang mga anak ng Israel sa pagpatay ng lahat ng nasa Gai, at ng mga nasa mga kapatagan, at sa bundok sa pag-ibaba, kung saan hinabol nila sila mula dito hanggang wakas, bumalik si Josue sa Gai, at sinugatan niya ito sa pamamagitan ng talim ng espada. At naging ang mga nahulog sa araw na iyon mula sa lalaki hanggang sa babae, labindalawang libo, lahat ng mga naninirahan sa Gai. Maliban sa mga nasamsam sa loob ng lungsod, lahat ng kanilang ninakaw para sa kanilang sarili ay kinuha ng mga anak ng Israel ayon sa utos ng Panginoon, sa paraang iniutos ng Panginoon kay Joshua.

At sinunog ni Josue ang lungsod sa apoy, ginawa niya itong bunton na walang naninirahan magpakailanman hanggang sa araw na ito. At ang hari ng Gai ay ibinitay niya sa punungkahoy na may dalawang sanga, at ito ay nasa punungkahoy hanggang gabi, at sa paglubog ng araw nag-utos si Hesus, at ibinaba nila ang kanyang katawan mula sa punungkahoy, at itinapon nila ito sa

hukay, at nagtayo sila sa kanyang bunton ng mga bato, hanggang sa araw na ito.

9

Nang marinig ng mga hari ng mga Amoreo na nasa kabilang panig ng Jordan, ang nasa bulubundukin, at ang nasa kapatagan, at ang nasa buong baybayin ng dakilang dagat, at ang malapit sa Anti-Lebanon, at ng mga Heteo, at ng mga Cananeo, at ng mga Perezeo, at ng mga Hivita, at ng mga Amoreo, at ng mga Girgaseo, at ng mga Jebuseo,

Nagsama-sama silang lahat upang makipaglaban kay Joshua at Israel nang sabay-sabay.

At ang mga naninirahan sa Gibeon ay narinig ang lahat ng ginawa ng Panginoon sa Jericho at sa Gai. At ginawa nga nila ito nang may katusuhan, at pagdating ay nag-imbak sila ng pagkain at naghanda, at kumuha ng lumang sakong-tela na inilagay sa kanilang mga balikat, at lumang balat ng alak na nasira at nakatali, At ang mga hukay ng kanilang mga sandalyas, at ang kanilang mga sandalyas ay luma at nakatagpi sa kanilang mga paa, at ang kanilang mga kasuotan ay lipas sa ibabaw nila, at ang kanilang tinapay na probisyon ay tuyo at may amag at durog.

At dumating sila kay Josue sa kampo ng Israel sa Gilgal, at sinabi nila kay Josue at sa Israel, Mula sa malayong lupain kami ay dumating, at ngayon gumawa kayo ng kasunduan sa amin. At sinabi ng mga anak ng Israel sa Horite, Baka kayo ay naninirahan sa gitna namin, at paano kami makikipagtipan sa inyo? At sinabi nila kay Josue, Mga alipin mo kami. At sinabi ni Josue sa kanila, Saan kayo galing? At sinabi nila, Mula sa lupaing napakalayang-

layo dumating ang inyong mga alipin sa pangalan ng Panginoon ninyong Diyos, sapagkat narinig namin ang kanyang pangalan at ang lahat ng kanyang ginawa sa Ehipto, at ang lahat ng ginawa niya sa mga hari ng mga Amoreo na nasa kabilang ibayo ng Jordan, kay Sihon na hari ng mga Amoreo, at kay Og na hari ng Bashan, na naninirahan sa Ashtaroth at sa Edrei. At pagkarinig, sinabi sa amin ng aming mga matatanda at ng lahat ng naninirahan sa aming lupain, na nagsasabi, Kumuha kayo para sa inyong sarili ng mga probisyon para sa paglalakbay, at pumunta kayo upang salubungin sila, at sabihin ninyo sa kanila, Kami ay inyong mga lingkod, at ngayon ay makipagtipan kayo sa amin. Ang mga tinapay na ito, mainit nang aming dinalhan noong araw na kami ay lumabas upang pumunta sa inyo, ngunit ngayon ay natuyo na at naging parang kinain. At ang mga balat ng alak na ito na aming pinuno nang bago, at ang mga ito ay nasira na, at ang aming mga damit, at ang aming mga sandalyas ay lumuma na dahil sa napakahaba ng daan.

At kinuha ng mga pinuno ang kanilang mga probisyon, at hindi nila tinanong ang Panginoon. At gumawa si Josue ng kapayapaan sa kanila, at gumawa sila ng tipan sa kanila upang iligtas sila, at sumumpa sa kanila ang mga pinuno ng kapisanan.

At nangyari pagkatapos ng tatlong araw mula nang gumawa ng tipan sa kanila, narinig nila na malapit lang pala ang mga ito sa kanila, at na sa kanilang kalapit sila naninirahan. At umalis ang mga anak ng Israel, at dumating sa kanilang mga lungsod; ang kanilang mga lungsod ay Gibeon at Chephirah at Beeroth, at ang mga lungsod ng Jarin. At hindi nakipaglaban sa kanila ang mga anak ng Israel, dahil sumumpa sa kanila ang lahat ng mga pinuno sa Panginoon na Diyos ng Israel, at nagreklamo ang buong kapulungan laban sa mga pinuno.

At sinabi ng mga pinuno sa buong kapisanan, Kami ay sumumpa sa kanila sa Panginoon na Diyos ng Israel, at ngayon hindi kami makakahawak sa kanila. Ito ang gagawin namin: huhulihin namin silang buhay, at iingatan namin sila, at hindi magkakaroon ng galit laban sa amin dahil sa sumpang aming isinumpa sa kanila. Sila ay mabubuhay, at magiging mga mamamatay ng kahoy at mga tagadala ng tubig para sa buong kapulungan, gaya ng sinabi sa kanila ng mga pinuno.

At tinawag ni Josue silang magkasama, at sinabi sa kanila, Bakit ninyo ako dinaya, sinasabi, Napakatalayo namin mula sa inyo, ngunit kayo ay mga kapitbahay ng mga naninirahan sa amin? At ngayon kayo ay sinumpa, hindi kailanman mawawala sa inyo ang alipin, ni tagaputol ng kahoy, ni tagadala ng tubig para sa akin at sa aking Diyos. At sumagot sila kay Joshua, na nagsasabi, Iniulat sa amin kung gaano karaming iniutos ng Panginoon na iyong Diyos kay Moises na kanyang lingkod, na ibigay sa inyo ang lupaing ito, at lipulin kami at lahat ng mga naninirahan dito mula sa inyong harapan, at kami ay natakot na lubha tungkol sa aming mga kaluluwa mula sa inyong harapan, at ginawa namin ang bagay na ito. At ngayon, narito kami na sakop ninyo; kung ano ang nakalulugod sa inyo at kung ano ang tila mabuti sa inyo, gawin ninyo sa amin.

At ginawa nila sa kanila ang ganoon, at iniligtas sila ni Josue sa araw na iyon mula sa mga kamay ng mga anak ng Israel, at hindi nila sila pinatay. At itinalaga ni Josue ang mga ito sa araw na iyon bilang mga mamamatay ng kahoy at mga tagadala ng tubig para sa buong kapisanan, at para sa altar ng Diyos. Dahil dito, naging mga mamamatay ng kahoy at mga tagadala ng tubig ang mga naninirahan sa Gabaon para sa altar ng Diyos hanggang sa araw na ito, at para sa lugar na pipiliin ng Panginoon.

10

Nang marinig ni Adonibezek na hari ng Jerusalem na sinakop ni Joshua ang Gai at lubos na winasak ito, kung paanong ginawa nila sa Jericho at sa hari nito, gayon din ang ginawa sa Gai at sa hari nito, at na ang mga naninirahan sa Gabaon ay tumakas kay Joshua at kay Israel, At sila ay lubhang natakot sa kanila, sapagkat alam niya na ang Gibeon ay malaking lungsod, tulad ng isa sa mga lungsod ng hari, at lahat ng mga lalaki nito ay malakas. At nagsugo si Adonibezek na hari ng Jerusalem kay Elam na hari ng Hebron, at kay Pidon na hari ng Jarmuth, at kay Jephtha na hari ng Lachish, at kay Dabir na hari ng Odollam, na nagsasabi, Halika, umakyat kayo sa akin at tulungan ninyo ako, at labanan natin ang Gabaon, sapagkat sila ay sumuko kay Josue at sa mga anak ng Israel. At umakyat ang limang hari ng mga Jebusaita: ang hari ng Jerusalem, at ang hari ng Hebron, at ang hari ng Jarmuth, at ang hari ng Lachish, at ang hari ng Odollam, sila at ang lahat nilang bayan. At kanilang kinubkob ang Gibeon at sinalakay nila ito.

At nagpadala ang mga naninirahan sa Gibeon kay Joshua sa kampo ng Israel sa Gilgal, na nagsasabi, Huwag mong alisin ang iyong mga kamay mula sa iyong mga alipin, umakyat ka sa amin nang mabilis, at tulungan mo kami, at iligtas mo kami, sapagkat nagtipon laban sa amin ang lahat ng mga hari ng mga Amorites, ang mga naninirahan sa kabundukan. At umakyat si Josue mula sa Gilgal, siya at lahat ng mga taong mandirigma na kasama niya, lahat ay makapangyarihan sa lakas.

At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Huwag kang matakot sa kanila, sapagkat ibinigay ko na sila sa iyong mga kamay, walang maiiwan kahit isa man sa kanila sa harapan ninyo.

At dahil dumating si Josue sa kanila nang bigla, buong gabi siyang naglakbay mula sa Gilgal. At ginulo ng Panginoon ang mga ito mula sa harapan ng mga anak ng Israel, at dinurog sila ng Panginoon ng malaking pagdurog sa Gabaon, at hinabol nila sila sa daan ng pag-akyat ng Bet Horon, at pinutol nila sila hanggang Azeka at hanggang Makeda. Sa pagtakas nila mula sa harapan ng mga anak ng Israel sa pagbaba ng Horonin, ang Panginoon ay nagpahagis sa kanila ng mga batong granizo mula sa langit hanggang Azeka, at naging mas marami ang namatay dahil sa mga batong granizo kaysa sa mga pinatay ng mga anak ng Israel ng espada sa digmaan.

Noon nagsalita si Josue sa Panginoon, sa araw na ibinigay ng Diyos ang mga Amorreo sa ilalim ng kapangyarihan ng Israel, nang durugin niya sila sa Gabaon, at nadurog sila sa harapan ng mga anak ng Israel, at sinabi ni Josue, Tumigil ang araw sa Gabaon, at ang buwan sa lambak ng Aijalon. At tumayo ang araw at ang buwan sa kanilang kinatatayuan, hanggang ipinagtanggol ng Diyos sila laban sa kanilang mga kaaway, at tumayo ang araw sa gitna ng langit, hindi ito gumalaw patungo sa kanluran hanggang sa katapusan ng isang araw. At hindi nangyari ang araw na gaya nito, ni ang nauna ni ang huli, upang makinig ang Diyos sa tao, sapagkat ang Panginoon ay nakipaglaban kasama ng Israel. At tumakas ang limang haring ito, at sila ay nagtago sa loob ng kweba sa Makeda. At iniulat kay Josue, na sinasabi, Natagpuan ang limang hari na nakatago sa kuweba sa Makeda. At sinabi ni Joshua, Gulunga ang mga bato sa bibig ng kweba, at italaga ang mga lalaki upang bantayan sila. Kayo naman ay huwag tumigil, habulin ninyo ang inyong mga kaaway, at sakupin ninyo ang kanilang likurang hukbo, at huwag ninyong payagang makapasok sila sa kanilang mga lungsod, sapagkat ibinigay sila ng Panginoon na ating Diyos sa ating mga kamay. At nangyari nang tumigil si

Josue at ang bawat anak ng Israel sa pagpuksa sa kanila ng napakalakas na pagpuksa hanggang sa wakas, at ang mga nakaligtas ay nakaligtas patungo sa mga matibay na lungsod.

At bumalik ang lahat ng mga tao kay Josue sa Makeda nang ligtas, at walang sinuman sa mga anak ng Israel ang umuungol sa kanyang dila.

At sinabi ni Joshua, Buksan ang yungib, at ilabas ang limang haring ito mula sa yungib. At inilabas nila ang limang hari mula sa kuweba, ang hari ng Jerusalem, at ang hari ng Hebron, at ang hari ng Jarmuth, at ang hari ng Lachish, at ang hari ng Odollam. At dahil inilabas nila sila patungo kay Josue, tinawag ni Josue ang buong Israel at ang mga nangunguna sa digmaan na sumasama sa kanya, at sinabi niya sa kanila, Magpaunang lumakad kayo at ilagay ang inyong mga paa sa ibabaw ng kanilang mga leeg. At lumapit sila at inilagay ang kanilang mga paa sa ibabaw ng kanilang mga leeg. At sinabi ni Joshua sa kanila, Huwag kayong matakot sa kanila, ni huwag kayong mabahala, maging matapang kayo at maging malakas, sapagkat ganito ang gagawin ng Panginoon sa lahat ng inyong mga kaaway, na inyong nilalabanan. At pinatay sila ni Josue, at ibinitin niya sila sa limang kahoy, at sila ay nakasabit sa mga kahoy hanggang gabi. At nangyari nang lumulubog na ang araw, nag-utos si Josue, at ibinaba nila sila mula sa mga kahoy, at itinapon nila sila sa loob ng yungib kung saan sila tumakas doon, at nagpagulong sila ng mga bato sa ibabaw ng yungib hanggang sa araw na ito.

At ang Makkedah ay kinuha nila sa araw na iyon, at pinatay nila ito sa pamamagitan ng talim ng espada, at lubos na winasak nila ang lahat ng may buhay na nasa loob nito, at walang

sinumang naiwan doon na nakaligtas o nakatakas, at ginawa nila sa hari ng Makkedah ang ginawa rin nila sa hari ng Jericho.

At umalis si Josue at ang buong Israel na kasama niya mula sa Makeda tungo sa Lebna, at kinubkob niya ang Lebna. At ibinigay ito ng Panginoon sa mga kamay ng Israel, at kinuha nila ito at ang hari nito, at pinatay nila ito sa pamamagitan ng talim ng espada, at bawat humihinga sa loob nito, at walang naiwan sa loob nito na naligtas at tumakas, at ginawa nila sa hari nito kung anong paraan na ginawa nila sa hari ng Jericho.

At umalis si Josue at ang buong Israel na kasama niya mula sa Lebna patungo sa Lakis, at kinubkob niya ito, at sinalakay niya ito. At ibinigay ng Panginoon ang Lachish sa mga kamay ng Israel, at kinuha nila ito sa ikalawang araw, at pinatay nila ito sa pamamagitan ng espada, at lubos nilang winasak ito, sa parehong paraan na ginawa nila sa Libnah. Noon umakyat si Elam na hari ng Gezer upang tulungan ang Lachish, at sinugatan siya ni Joshua sa talim ng espada, pati ang kanyang bayan, hanggang sa walang naiwan sa kanila na nakaligtas at nakatakas.

At umalis si Josue at ang buong Israel na kasama niya mula sa Lakis patungo sa Odolam, at kinubkob niya ito at sinakop niya ito. At ibinigay ito ng Panginoon sa kamay ng Israel, at kinuha nila ito sa araw na iyon, at pinatay nila ito sa pamamagitan ng talim ng espada, at lahat ng may hininga ay pinatay nila sa pagkawasak, sa paraang ginawa nila sa Lachish.

At umalis si Josue at ang buong Israel na kasama niya papunta sa Hebron, at kinubkob nila ito. At sinaktan nila ito sa talim ng espada, at lahat ng may hininga na nasa loob nito, walang

nailigtas, kung paanong ginawa nila sa Odollam, lubos nilang winasak ito, at lahat ng nasa loob nito.

At bumalik si Josue at ang buong Israel sa Dabir, at sinalakay nila ito, Sinakop nila ito, at ang hari nito, at ang mga nayon nito, at sinugatan nila ito sa talim ng espada, at lubos na winasak nila ito, at bawat may buhay na nilalang doon, at hindi nila iniwan kahit sino na nakaligtas, kung paanong ginawa nila sa Hebron at sa hari nito, gayon din ang ginawa nila sa Debir at sa hari nito.

At sinaktan ni Josue ang buong lupain ng kabundukan, at ang Negeb, at ang kapatagan, at ang Asedoth, at ang mga hari nito. Hindi sila nag-iwan ng sinumang nakaligtas sa kanila, at lahat ng may hininga ng buhay ay lubos na winasak, ayon sa paraan na nag-utos ang Panginoong Diyos ng Israel. Mula Kadesh Barnea hanggang Gaza, lahat ng Goshen hanggang sa Gibeon. At lahat ng kanilang mga hari at ang kanilang lupain ay sinaktan ni Josue nang sabay-sabay, sapagkat ang Panginoong Diyos ng Israel ay lumaban para sa Israel.

11

Nang narinig ng hari ng Hazor na si Jabesh, nagpadala siya kay Jobab na hari ng Maron, at sa hari ng Symoon, at sa hari ng Aziph, At sa mga hari na nasa Sidon ang Dakila, sa maburol na lupain at sa Araba na katapat ng Keneroth, at sa kapatagan, at sa Phenaeddor, at sa mga tabing-dagat na Canaanites mula sa silanganan, at sa mga tabing-dagat na Amorites, at ang mga Hittites, at Perizzites, at Jebusites na nasa bundok, at ang mga Hivites, at ang mga nasa ilalim ng Hermon sa lupain ng Massyma. At lumabas sila at ang kanilang mga hari kasama nila, na gaya ng buhangin ng dagat sa dami, at mga kabayo at mga karwahe na

napakadami. At nagsama-sama ang lahat ng mga hari at dumating nang magkakasama, at nagkampo sa tubig ng Maron upang makipaglaban sa Israel.

At sinabi ng Panginoon kay Joshua, Huwag kang matakot sa kanila, sapagkat bukas sa oras na ito ay ibibigay ko sila na napatalo sa harap ng Israel. Pupugutin mo ang mga litid ng kanilang mga kabayo, at susunugin mo ang kanilang mga karwahe sa apoy. At dumating si Joshua at lahat ng mga mandirigmang tao sa kanila sa tubig ng Maron nang bigla, at sinalakay nila sila sa maburol na lugar. At ibinigay sila ng Panginoon sa ilalim ng kapangyarihan ng Israel, at habang sinasaksak sila ay hinabol hanggang sa dakilang Sidon, at hanggang sa Maseron, at hanggang sa mga kapatagan ng Massoch sa silangan, at pinutol nila sila hanggang sa wala nang naiwan sa kanila ni isang nakaligtas. At ginawa ni Josue sa kanila kung anong paraan iniutos sa kanya ng Panginoon: ang kanilang mga kabayo ay pinutol ang mga litid, at ang kanilang mga karwahe ay sinunog sa apoy.

At bumalik si Josue sa panahong iyon, at sinakop niya ang Asor at ang hari nito. Ang Asor ay dating namamahala sa lahat ng mga kahariang ito. At pinatay nila ang bawat may hininga sa loob nito sa pamamagitan ng espada, at lubos nilang winasak ang lahat, at walang naiwan sa loob nito na may hininga, at sinunog nila ang Asor sa apoy. At lahat ng mga lungsod ng mga kaharian, at ang kanilang mga hari ay kinuha ni Josue, at pinatay niya sila sa pamamagitan ng espada, at lubos nilang winasak sila, ayon sa iniutos ni Moises na lingkod ng Panginoon. Ngunit hindi sinunog ng Israel ang lahat ng mga pinatibay na lungsod, maliban lamang sa Hazor na sinunog ng Israel. At lahat ng kanyang nasamsam ay kinuha nila para sa kanilang sarili ng mga anak ng Israel, ngunit

silang lahat ay kanilang lubusang winasak sa pamamagitan ng talim ng espada, hanggang sa kanilang mapuksa sila, hindi nila iniwan sa kanila kahit ano mang may buhay. Kung anong paraan na iniutos ng Panginoon kay Moises na kanyang lingkod, at si Moises ay gayon din nag-utos kay Josue, at ganoon din ginawa ni Josue, hindi siya lumabag kahit ano mula sa lahat ng iniutos sa kanya ni Moises.

At kinuha ni Josue ang buong lupaing mabundok, at ang buong lupain ng Negeb, at ang buong lupain ng Gosen, at ang kapatagan, at ang sa kanluran, at ang bundok ng Israel, at ang mga mababang lugar. Ang mga nasa bundok mula sa bundok ng Chelcha, at ang umaahon papunta sa Seir, at hanggang sa Balagad, at ang mga kapatagan ng Lebanon sa ilalim ng bundok ng Hermon, at lahat ng kanilang mga hari ay kinuha niya, at winasak, at pinatay. At maraming araw, gumawa si Josue ng digmaan laban sa mga haring ito.

At walang lungsod na hindi kinuha ng Israel; lahat ay kinuha nila sa digmaan. Dahil sa pamamagitan ng Panginoon nangyari ang pagpapalakas ng kanilang puso upang makipagtagpo sa digmaan laban sa Israel, upang sila ay lubusang lipulin, upang hindi ibigay sa kanila ang awa, kundi upang sila ay lubusang lipulin, ayon sa paraan na sinabi ng Panginoon kay Moises.

At dumating si Josue sa panahong iyon, at winasak niya ang mga Anakim mula sa maburol na lupain, mula sa Hebron, at mula sa Dabir, at mula sa Anaboth, at mula sa buong Juda kasama ang kanilang mga lungsod, at lubos na winasak sila ni Josue. Walang naiwan sa mga Anakim mula sa mga anak ng Israel, maliban lamang sa Gaza, at sa Gath, at sa Ashdod na naiwan.

At kinuha ni Josue ang buong lupain, ayon sa iniutos ng Panginoon kay Moises, at ibinigay ni Josue ang mga ito bilang pamana sa Israel ayon sa paghahati ng kanilang mga lipi, at ang lupain ay tumigil sa digmaan.

12

At ito ang mga hari ng lupain, na pinatay ng mga anak ng Israel, at minana nila ang kanilang lupain sa kabilang ng Jordan mula sa silangang araw, mula sa lambak ng Arnon hanggang sa bundok ng Hermon, at ang buong lupain ng Araba mula sa silangan. Si Sihon na hari ng mga Amorita, na naninirahan sa Heshbon, na naghahari mula sa Arnon na nasa lambak ayon sa bahagi ng lambak, at ang kalahati ng Gilead hanggang sa Jabbok, ang hangganan ng mga anak ng Ammon. At ang Arabah hanggang sa dagat ng Chinnereth sa silangan, at hanggang sa dagat ng Arabah, ang dagat ng mga asin mula sa silangan, ang daang patungo sa Beth-jeshimoth, mula sa Teman na nasa ilalim ng Asedoth Phasga. At si Og na hari ng Bashan ay naiwan mula sa mga higante, ang naninirahan sa Ashtaroth at sa Edrei, Pinuno mula sa bundok Hermon at mula sa Secchai, at ang buong Bashan hanggang sa mga hangganan ng Gergesi, at ang Machi, at ang kalahating Gilead na hangganan ni Sihon na hari ng Heshbon. Si Moses na lingkod ng Panginoon at ang mga anak ng Israel ay lumusob sa kanila, at ibinigay ito ni Moses bilang pamana sa Reuben, at sa Gad, at sa kalahating tribo ng Manasseh.

At ito ang mga hari ng mga Amoreo na pinatay ni Josue at ng mga anak ng Israel sa dako roon ng Jordan, mula sa dagat ng Balagad sa kapatagan ng Lebanon hanggang sa bundok ng Chelcha na umaahon papunta sa Seir, at ibinigay ito ni Josue sa mga lipi ng Israel upang manahin ayon sa kanilang bahagi, sa

bundok, at sa kapatagan, at sa Arabah, at sa Asedoth, at sa ilang, at Negev, ang Hittite, at ang Amorite, at ang Canaanite, at ang Perizzite, at ang Hivite, at ang Jebusite.

Ang hari ng Jericho, at ang hari ng Gai, na malapit sa Bethel, hari ng Jerusalem, hari ng Hebron, hari ng Hierimouth, hari ng Lachish, hari ng Porch, hari ng Gezer, hari ng Debir, hari ng Gader, hari Hermath, hari Ader, ang hari ng Lebna, ang hari ng Odollam, Pumunta ang hari, hari ng Taphout, hari ng Opher, hari ng Ophek ng Arok, Hari ng Asom, si haring Symeon, si haring Mambroth, si haring Aziph, Hari ng Kadesh, hari ng Zahhak, hari ng Maredoth, hari ng Iekom ng Carmel, hari ng Odollam ng Pheneador, hari ng Gei ng Galilea, hari ng Tirzah, lahat ng mga ito ay dalawampu't siyam na hari.

13

At si Joshua ay matanda na at nakarating na sa gulang, at sinabi ng Panginoon kay Joshua, Ikaw ay nakarating na sa gulang, at ang lupain ay nananatiling marami pa para sa pamana. At ito ang lupaing naiwan na pabayaan, ang mga hangganan ng Filisteo, ang Gesirita, at ang Cananeo, mula sa walang-taong lupain sa harap ng Ehipto hanggang sa mga hangganan ng Ekron sa kaliwa ng mga Cananeo, binibilang sa limang satrapia ng mga Filisteo: sa Gazano, at sa Ashdodita, at sa Ashkelonita, at sa Gittita, at sa Ekronita, at sa Euaio Mula sa Teman at sa lahat ng lupain ng Canaan na nasa harap ng Gaza, at ang mga taga-Sidon hanggang sa Aphek, hanggang sa mga hangganan ng mga Amorita, at ang buong lupain ng Galiath ng mga Philistines, at ang buong Lebanon mula sa silanganan ng araw mula sa Gilgal sa ilalim ng bundok ng Hermon hanggang sa pasukan ng Hamath, Lahat ng naninirahan sa kabundukan mula sa Lebanon hanggang sa Masereth

Memphomaim, lahat ng mga Sidonian, ako ay lilipulin sila mula sa harapan ng Israel, ngunit ipamahagi mo ito sa pamamagitan ng palabunutan sa Israel, ayon sa paraan na iniutos ko sa iyo.

At ngayon hatiin mo ang lupaing ito bilang pamana sa siyam na lipi, at sa kalahating lipi ni Manases. Mula sa Jordan hanggang sa malaking dagat sa kanluran ay ibibigay mo ito, ang malaking dagat ang magtatakda ng hangganan. Sa dalawang lipi, at sa kalahating lipi ng Manasseh, sa Reuben, at sa Gad, ibinigay ni Moses sa dako roon ng Jordan, ayon sa silanganan ng araw, ibinigay sa kaniya ni Moses na lingkod ng Panginoon, mula sa Aroer, na nasa pampang ng batis ng Arnon, at ang lungsod na nasa gitna ng lambak, at buong Misor mula sa Medeba, Lahat ng mga lungsod ni Sihon na hari ng mga Amorita, na naghari sa Heshbon hanggang sa mga hangganan ng mga anak ni Ammon, At ang Galaaditis, at ang mga hangganan ng Gesiri, at ang mga Machati, bawat bundok ng Hermon, at buong Basanitis hanggang Acha, Ang buong kaharian ni Og sa Bashan, na naghari sa Ashtaroth at sa Edrei—ito ay naiwan mula sa mga higante, at sinaktan siya ni Moses at winasak. At hindi lubos na nilipol ng mga anak ng Israel ang mga Gesiri, at ang mga Machati, at ang mga Cananeo, at nanirahan ang hari ng Gesiri at ang Machati sa gitna ng mga anak ng Israel hanggang sa araw na ito.

Maliban sa tribo ni Levi na hindi binigyan ng pamana, ang Panginoon na Diyos ng Israel ang kanilang pamana, ayon sa sinabi sa kanila ng Panginoon, at ito ang pagbabahagi na ibinahagi ni Moises sa mga anak ng Israel sa Araboth ng Moab sa kabilang ng Jordan malapit sa Jerico.

At binigay ni Moses sa tribo ni Reuben ayon sa kanilang mga angkan. At naging kanilang mga hangganan mula sa Aroer, na

nasa tapat ng lambak ng Arnon, at ang lungsod na nasa loob ng lambak ng Arnon, at ang buong Misor, hanggang Heshbon, at lahat ng mga lungsod na nasa Misor, at Dibon, at Bamoth Baal, at bahay ng Meelboth, at Bashan, at Bamoth, at Mephaath, at Kiriathaim, at Sebama, at Serada, at Sion sa bundok ng Enab, at Baithphogor, at Asedoth Phasga, at Baiththaseinoth, at lahat ng mga lungsod ng Misor, at ang buong kaharian ni Sihon na hari ng mga Amorites, na sinaktan ni Moses kasama ang mga pinuno ng Midian, at sina Evi, Rekem, Zur, Hur, at Reba na pinunong pinatay ng Zion, at ang mga naninirahan sa Zion.

At pinatay nila si Balaam na manghuhula, na anak ni Beor, sa gitna ng labanan.

Nangyari nga na ang mga hangganan ni Reuben, ang Jordan na hangganan, ito ang mana ng mga anak ni Reuben ayon sa kanilang mga angkan, ang kanilang mga lungsod at ang kanilang mga sakahan.

Binigyan naman ni Moises ang mga anak ni Gad ayon sa kanilang mga angkan. At nangyari na ang kanilang mga hangganan ay Jazer, lahat ng mga lungsod ng Gilead, at ang kalahating lupain ng mga anak ni Ammon hanggang sa Arabah, na nasa tapat ng Arad. At mula sa Heshbon hanggang sa Araboth ayon sa Mizpah, at Botanim, at Maan hanggang sa mga hangganan ng Daibon, at Enadom at Othargai at Bainthanabra at Sokchotha at Saphan at ang natitirang kaharian ni Haring Sihon ng Heshbon, at ang Jordan ang magtatakda ng hangganan hanggang sa bahagi ng dagat ng Chinnereth sa kabilang ibayo ng Jordan mula sa silangan. Ito ang mana ng mga anak ni Gad ayon sa kanilang mga angkan at ayon sa kanilang mga lungsod; ayon sa kanilang mga angkan, sila ay babalik na may yukong leeg sa harap

ng kanilang mga kaaway, sapagkat ang kanilang mga lungsod at ang kanilang mga bukiran ay naging ayon sa kanilang mga angkan.

At binigay ni Moises sa kalahating lipi ng Manases ayon sa kanilang mga angkan. At nangyari na ang kanilang mga hangganan ay mula sa Maan, at ang buong kaharian ng Basan, at ang buong kaharian ni Haring Og ng Basan, at lahat ng mga nayon ni Jair, na nasa Basan, animnapung lungsod. At ang kalahati ng Gilead, at sa Ashtaroth, at sa Edrei, ang mga lungsod ng kaharian ni Og sa Bashan, ay para sa mga anak ni Machir na mga anak ni Manasseh, at sa kalahati ng mga anak ni Machir na mga anak ni Manasseh, ayon sa kanilang mga angkan. Ito ang mga ipinagmana ni Moises sa kabilang ng Jordan sa Araboth ng Moab, sa kabilang ng Jordan ayon sa Jericho mula sa silangan.

14

At ito ang mga nagpamahagi ng mana sa mga anak ng Israel sa lupain ng Canaan, na kung saan nagpamahagi bilang mana sa kanila si Eleazar na pari, at si Joshua na anak ni Nun, at ang mga pinuno ng mga pamilya ng mga lipi ng mga anak ng Israel. Ayon sa mga palabunutan sila ay namana, sa paraang inutusan ng Panginoon sa pamamagitan ng kamay ni Josue sa siyam na lipi, at sa kalahating lipi. mula sa kabilang ng Jordan. At sa mga Levita hindi niya binigyan ng pamana sa kanilang gitna, Dahil ang mga anak ni Jose ay dalawang lipi, sina Manases at Efraim, at hindi nabigyan ng bahagi sa lupain ang mga Levita, kundi mga lungsod lamang upang manirahan, at ang mga inilaan para sa kanilang mga hayop. Kung paanong inutusan ng Panginoon si Moses, gayon ginawa ng mga anak ng Israel, at hinati nila ang lupain.

At lumapit ang mga anak ni Juda kay Josue sa Gilgal, at sinabi sa kanya ni Caleb na anak ni Jefone na Kenezeo, Ikaw ay nakakaalam ng salitang sinalita ng Panginoon kay Moises na tao ng Diyos tungkol sa akin at sa iyo sa Kades Barnea. Apatnapu taon ako noong ipinadala ako ni Moises na lingkod ng Diyos mula sa Kades Barnea upang tiktikan ang lupain, at sumagot ako sa kanya ng salita ayon sa kanyang isip. Ang aking mga kapatid na umakyat kasama ko ay nagpabago ng puso ng bayan, ngunit ako ay lubos na determinadong sumunod sa Panginoon na aking Diyos. At sumumpa si Moises sa araw na yaon, na nagsasabi, Ang lupain na iyong tinapakan ay magiging sa iyo bilang pamana at sa iyong mga anak magpakailanman, sapagkat ikaw ay tapat na sumunod sa Panginoon na ating Diyos. At ngayon pinakain ako ng Panginoon sa paraang sinabi niya, ito ang ika-apatnapu't limang taon mula nang salitain ng Panginoon ang salitang ito kay Moises, at lumakad ang Israel sa ilang, at ngayon narito ako ngayon walunapu't limang taon. Malakas pa rin ako hanggang ngayon, tulad noong isinugo ako ni Moises; gayon din, malakas pa rin ako ngayon na lumabas at pumasok sa digmaan. At ngayon hihingi ako sa iyo ng bundok na ito, ayon sa sinabi ng Panginoon sa araw na iyon, dahil narinig mo ang salitang ito sa araw na iyon. Ngayon nga ay nandoon ang mga Anakim, may mga lungsod na matatag at malalaki, kung kaya ang Panginoon ay kasama ko, lilipulin ko sila, kung paano sinabi sa akin ng Panginoon.

At pinagpala siya ni Joshua, at ibinigay ang Hebron kay Caleb na anak ni Jephunneh na anak ni Kenaz bilang mana. Dahil dito, ang Hebron ay napunta kay Caleb na anak ni Jephunneh na Kenizzite bilang pamana hanggang sa araw na ito, dahil siya ay sumunod sa utos ng Panginoong Diyos ng Israel. Ang pangalan ng Hebron noon ay lungsod ng Argob, ang kabisera ng mga Anakim, at ang lupain ay tumigil sa digmaan.

15

At nangyari ang mga hangganan ng lipi ng Juda ayon sa kanilang mga angkan, mula sa mga hangganan ng Idumea, mula sa ilang ng Sin hanggang sa Kades patungo sa Timog.

At naging kanilang mga hangganan mula sa Timog hanggang sa bahagi ng dagat na maalat, mula sa gulod na nakaharap sa Timog. At dumadaan sa harapan ng paakyat ng Akrabin, at umiikot sa Sena, at umaakyat mula sa Timog patungo sa Kades Barnea, at lumalabas sa Aseron, at umaakyat patungo sa Sarada, at lumalabas sa kanluran ng Kades. At lumalabas sa Salmona, at dumadaan hanggang sa lambak ng Ehipto, at ang labasan ng mga hangganan ay magiging sa dagat—ito ang kanilang mga hangganan mula sa Timog.

At ang mga hangganan mula sa silanganan, ang buong dagat na alat hanggang sa Jordan. At ang kanilang mga hangganan mula sa Hilaga, at mula sa gulod ng dagat at mula sa bahagi ng Jordan. Umakyat ang mga hangganan sa Bethaglaim, at dumaan mula sa Hilaga patungo sa Betharabah, at umakyat ang mga hangganan sa bato ni Baion na anak ni Reuben. At umakyat ang mga hangganan sa ikaapat ng lambak ng Achor, at bumaba sa Gilgal, na nasa katapat ng pag-akyat ng Adummim, na nasa timog ng lambak, at dumaan sa tubig ng bukal ng araw, at ang labasan nito ay magiging bukal ng Rogel, At umaakyat ang hangganan papunta sa lambak ng Ennom, sa likuran ng Jebusita mula sa Timog—ito ay Jerusalem—at dumadaan ang hangganan sa tuktok ng bundok na nasa tapat ng lambak ng Ennom patungo sa dagat, na nasa bahagi ng lupain ng Rephaim sa Hilaga, At dumaan ang hangganan mula sa tuktok ng bundok hanggang sa bukal ng tubig ng Naphto, at dumaan sa bundok ng Ephron, at dadalhin ang hangganan sa

Baal, ito ay lungsod ng Jarim. At liliko ang hangganan mula sa Baal patungo sa dagat, at dadaan papunta sa bundok ng Assar sa likuran ng lungsod ng Jarin mula sa Hilaga—ito ay Chaslon—at bababa patungo sa lungsod ng araw, at dadaan patungo sa Timog. At dumaan ang hangganan sa likuran ng Ekron patungo sa hilaga, at lalabas ang mga hangganan tungo sa Succoth, at dadaan ang mga hangganan sa Timog, at lalabas sa Libnah, at ang labasan ng mga hangganan ay magiging sa dagat. At ang kanilang mga hangganan mula sa dagat, ang malaking dagat ang magtatakda ng hangganan. Ito ang mga hangganan ng mga anak ni Juda sa palibot ayon sa kanilang mga angkan.

At kay Caleb na anak ni Jephunneh ay binigyan ng bahagi sa gitna ng mga anak ni Judah dahil sa utos ng Diyos, at binigyan siya ni Joshua ng lungsod ng Arboc na kabisera ni Anak; ito ay Hebron. At winasak nang lubusan ni Caleb na anak ni Jephunneh mula doon ang tatlong anak ni Anak: si Sheshai, si Talmai, at si Ahiman. At umahon mula roon si Caleb laban sa mga naninirahan sa Debir, at ang pangalan ng Debir ay noon ay Lungsod ng mga Sulat.

At sinabi ni Caleb, Sinumang kukuha at susugpuin ang Lungsod ng mga Sulat at sasakupin ito, ibibigay ko sa kanya ang aking anak na si Achsah upang maging asawa. At kinuha ito ni Othniel na anak ni Kenaz, kapatid ni Caleb, at ibinigay niya sa kanya si Achsah na kanyang anak na babae bilang asawa. At nangyari nang siya ay lumabas at pinayuhan niya siya, na nagsasabi, Hihilingin ko sa aking ama ang bukid. At sumigaw siya mula sa asno, at sinabi sa kanya ni Caleb, Ano ang kailangan mo? At sinabi niya sa kanya, Bigyan mo ako ng pagpapala, dahil sa lupain ng Negeb mo ako ibinigay, bigyan mo ako ng Bothanis. At binigyan niya siya ng Gonathlah sa itaas at ng Gonathlah sa ibaba.

Ito ang mana ng tribo ng mga anak ni Juda. Ang kanilang mga lungsod ay naging mga lungsod malapit sa lipi ng mga anak ni Juda sa mga hangganan ng Edom sa ilang, at Baseeleel, at Ara, at Asor. at Ikam, at Regma, at Arouel, at Kadesh, at Asorionain, at Mainam, at Balmaana, at ang kanilang mga nayon, At ang mga lungsod ng Asheron, ito ay Hazor, at Sin, at Salma, at Moladah, at sa Seri, at sa Baalath, at Cholasheola, at Beersheba, at ang kanilang mga nayon, at ang kanilang mga bukirin, Bala, at Bakok, at Asom, at Elboudad, at Bethel, at Hormah, at sa Ziklag, at sa Macharim, at sa Sethennak, at Labos, at Sale, at Eromoth, dalawampu't siyam na lungsod, at ang kanilang mga nayon.

Sa kapatagan ay Ashtaol, at Zorah, at Eshtaol. At Tinahi, at Inunat, at Iluthoth, at Hilot. at Jermouth, at Odollam, at Membra, at Saocho, at Iazeka, at Sakarim, at Gadera, at ang mga bukid nito, labing-apat na lungsod, at ang kanilang mga nayon. Seneh, at Adasan, at Magadalgad, at Dalad, at Mizpah, at Iachareel, at Basedoth, at Ideadalea, at Chabra, at Maches, at Maachos, at Gedor, at Bagadiel, at Noman, at Machedan, labinganim na lungsod, at ang kanilang mga nayon Lebna, at Ithak, at Enoch, at Iana, at Nasib, at Keilam, at Akiezi, at Kezib, at Bathesar, at Ailom, sampung lungsod, at ang kanilang mga nayon Ekron, at ang mga nayon nito, at ang kanilang mga bukiran, Mula sa Ekron hanggang Gemna, at lahat ng mga lugar na kalapit ng Asedoth, at ang kanilang mga nayon, Asiedoth, at ang mga nayon nito, at ang mga bukiran nito; Gaza, at ang mga nayon nito, at ang mga bukiran nito hanggang sa batis ng Ehipto; at ang malaking dagat ang naghihiwalay.

At sa maburol na bansa: Samir, Jether, at Socoh. at Daloy, at ang lungsod ng mga Sulat, ito ay Debir, at Anon, at Es, at Man, at Aisam, at Gosem, at Halu, at Hanna, at Gilom, labinisang lungsod,

at ang kanilang mga nayon Airem, at Remna, at Soma, at si Jemain, at si Baethachu, at si Phakoua, at Euma, at ang lungsod ng Arbok, ito ay Hebron, at Sorath, siyam na lungsod, at ang kanilang mga sakahan Maon, at Carmel, at Ziph, at Juttah, at Jariel, at Arikam, at Zakanaim, at Gibeah, at Timnah, siyam na lungsod, at ang kanilang mga nayon, Ailoua, at Bethsour, at Geddon, at Magaroth, at Bethanam, at Thekoum—anim na lungsod, at ang kanilang mga nayon Kiriath-baal, ito ang lungsod ng Iarim, at Sotheba—dalawang lungsod, at ang kanilang mga nayon. at Baddargeis, at Tharabaam, at Ainon, at Aiochioza, at Naflazon, at ang mga lungsod ng Sadon, at Arcades, pitong lungsod, at ang kanilang mga nayon.

At ang mga Jebusita ay nanirahan sa Jerusalem, at hindi nakayang lipulin sila ng mga anak ni Juda, at nanirahan ang mga Jebusita sa Jerusalem hanggang sa araw na ito.

16

At nangyari na ang mga hangganan ng mga anak ni Jose ay mula sa Jordan na malapit sa Jerico mula sa silangan, at aakyat mula sa Jerico patungo sa maburol na lupain, ang ilang, patungo sa Betel-Luza. At lalabas papunta sa Bethel, at dadaan sa mga hangganan ng Ahatarthi. At dadaan sa dagat patungo sa mga hangganan ng Aptalim hanggang sa mga hangganan ng Bethoron na pababa, at ang kanilang labasan ay magiging sa dagat. At nagmana ang mga anak ni Joseph, sina Ephraim at Manasseh.

At nangyari ang mga hangganan ng mga anak ng Ephraim ayon sa kanilang mga angkan, at ang mga hangganan ng kanilang mana ay mula sa silangan—Ataroth at Eroch hanggang sa Bethoron sa itaas, at Gazara. At darating ang mga hangganan sa

ibabaw ng dagat tungo sa Icasmon mula sa Hilagang Mainit, iikot ito sa silanganan tungo sa Thenasa at Selles, at dadaan mula sa silanganan tungo sa Ianoka, At sa Macho, at Ataroth, at ang kanilang mga nayon, at darating sa Jericho, at lalabas sa Jordan. At mula sa Libingan, pupunta ang mga hangganan patungo sa dagat hanggang sa Chelkana, at ang kanilang labasan ay magiging sa dagat. Ito ang pamana ng lipi ng Efraim ayon sa kanilang mga angkan.

At ang mga lungsod na naitalaga sa mga anak ni Efraim sa gitna ng mana ng mga anak ni Manases, lahat ng mga lungsod at ang kanilang mga nayon. At hindi winasak ni Efraim ang Cananeo na naninirahan sa Gazer, at nanirahan ang Cananeo sa Efraim hanggang sa araw na ito, hanggang umakyat si Faraon na hari ng Ehipto, at kinuha ito, at sinunog ito sa apoy, at ang mga Cananeo, at ang mga Perezeo, at ang mga naninirahan sa Gazer ay pinatay, at ibinigay ito ni Faraon bilang dote sa kanyang anak na babae.

17

At nangyari ang mga hangganan ng lipi ng mga anak ni Manases, sapagkat siya ang panganay kay Jose, kay Makir na panganay ni Manases na ama ni Galaad, dahil siya ay lalaking mandirigma, sa Galaaditis at sa Basanitis. At nangyari sa mga natitirang anak na lalaki ni Manasseh ayon sa kanilang mga angkan: sa mga anak na lalaki ni Iezi, at sa mga anak na lalaki ni Kelez, at sa mga anak na lalaki ni Ieziel, at sa mga anak na lalaki ni Sychem, at sa mga anak na lalaki ni Symarim, at sa mga anak na lalaki ni Opher; ang mga ito ay mga lalaki ayon sa kanilang mga angkan.

At kay Salpaad na anak na lalaki ni Opher, wala siyang mga anak na lalaki kundi mga anak na babae lamang, at ito ang mga pangalan ng mga anak na babae ni Salpaad: Maala, at Noua, at Egla, at Melcha, at Thersa. At sila ay tumayo sa harap ni Eleazar na pari, at sa harap ni Jesus, at sa harap ng mga pinuno, na nagsasabi, Ang Diyos ay nag-utos sa pamamagitan ng kamay ni Moises na bigyan kami ng mana sa gitna ng aming mga kapatid, at ibinigay sa kanila sa pamamagitan ng utos ng Panginoon ang bahagi sa mga kapatid ng kanilang ama. At nahulog ang kanilang lubid mula sa Anassa, at ang kapatagan ng Labek mula sa lupain ng Gilead, na nasa kabilang ibayo ng Jordan, Dahil ang mga anak na babae ng mga anak na lalaki ni Manasseh ay nangagmana ng mana sa gitna ng kanilang mga kapatid, ang lupa ng Gilead naman ay napunta sa mga natitirang anak na lalaki ni Manasseh.

At nangyari ang hangganan ng mga anak ni Manasseh ay Delehanath, na nasa harapan ng mga anak ni Anath, at pumupunta sa mga hangganan patungo sa Jamin at Jassib hanggang sa bukal ng Taphthoth. Kay Manasseh mapapabilang, at ang Taphath sa mga hangganan ng Manasseh ay sa mga anak na lalaki ng Ephraim. At bababa ang mga hangganan sa lambak ng Charan sa timog ayon sa lambak ng Jariel, terebinto sa Ephraim sa pagitan ng lungsod ng Manases, at ang mga hangganan ng Manases sa hilaga patungo sa batis, at ang labasan nito ay ang dagat. Mula sa Timog ay kay Ephraim, at sa Hilaga ay kay Manasseh, at ang dagat ay magiging hangganan nila, at kay Asher sila ay magkakatagpo sa Hilaga, at kay Issachar mula sa silanganan. At magiging kay Manases sa Isacar at sa Aser ang Baitan at ang kanilang mga nayon, at ang mga nananahan sa Dor at ang mga nayon nito, at ang mga nananahan sa Megido at ang mga nayon nito, at ang ikatlo ng Mafeta at ang mga nayon nito.

At hindi nakaya ng mga anak ni Manases na lipulin ang mga lunsod na ito, at nagsimula ang mga Cananeo na manirahan sa lupang ito. At nangyari na nang lumakas ang mga anak ng Israel, ginawa nila ang mga Cananeo na mga sakop, ngunit hindi nila sila lubusang nilipol.

Sumagot nga ang mga anak ni Jose kay Josue, na nagsasabi, Bakit mo binigyan kami ng isang mana lamang, at isang nasukat na bahagi? Ako ay isang malaking bayan, at pinagpala ako ng Diyos. At sinabi ni Josue sa kanila, Kung marami kayong tao, umakyat kayo sa kagubatan at maglinis kayo para sa inyong sarili kung masikip sa inyo ang bundok ng Efraim. At sinabi nila, Hindi nakalulugod sa amin ang bundok ng Ephraim, at ang Canaanite na naninirahan doon sa Beth-shean at sa mga nayon nito, sa lambak ng Jezreel, ay may mga piling kabayo at bakal. At sinabi ni Joshua sa mga anak ni Joseph, Kung marami kang tao at mayroon kang malaking lakas, hindi magiging iyo ang isang kapalaran, Ang kagubatan ay magiging sa iyo, sapagkat ito ay kagubatan at lilinisin mo ito, at magiging sa iyo, at kapag lubusang wawasakin mo ang Cananeo, kahit na mayroon siyang mga piling kabayo, ikaw ay lumalampas sa kanyang lakas.

18

At nagtipon ang lahat na kapisanan ng mga anak ng Israel sa Shiloh, at itinayo nila roon ang tolda ng patotoo, at ang lupain ay nasakop sa pamamagitan nila.

At naiwan ang mga anak ng Israel na hindi pa nagmana—pitong lipi. At sinabi ni Joshua sa mga anak ng Israel, Hanggang kailan kayo manghihina na manahin ang lupain na ibinigay ng Panginoon na ating Diyos? Magbigay mula sa inyo ng tatlong

lalaki mula sa bawat tribo, at pagkatapos tumayo, hayaan silang dumaan sa lupain, at hayaan silang ilarawan ito sa harap ko, ayon sa kung paano ito ay kailangang hatiin. At dumaan sila patungo sa kanya. At hinati niya sa kanila ang pitong bahagi, si Judas ay itatayo ang kanilang hangganan mula sa Timog, at ang mga anak ni Jose ay itatayo ang kanila mula sa Hilaga. Kayo naman ay hatiin ang lupain sa pitong bahagi, at dalhin dito sa akin, at ilalabas ko sa inyo ang kapalaran sa harap ng Panginoon na ating Diyos. Sapagkat walang bahagi ang mga anak ni Levi sa inyo, ang pagkapari ng Panginoon ang bahagi niya, at si Gad at si Reuben at ang kalahating lipi ni Manasseh ay kumuha ng kanilang mana sa kabilang ng Jordan sa silangan, na ibinigay sa kanila ni Moises na lingkod ng Panginoon.

At pagkatapos magtayo, ang mga lalaki ay naglakad, at nag-utos si Josue sa mga lalaking naglalakad na sukatín ang lupain, na nagsasabi, Kayo ay lumakad at sukatín ang lupain, at pumarito kayo sa akin, at dito ay maglalabas ako sa inyo ng kapalaran sa harap ng Panginoon sa Shilo. At sila ay pumunta at naglakbay sa lupain, at nakita nila ito, at isinulat nila ito ayon sa mga lungsod, pitong bahagi sa isang aklat, at dinala nila kay Joshua. At itinapon ni Josue ang kapalaran para sa kanila sa Silo sa harap ng Panginoon.

At lumabas ang kapalaran ng lipi ni Benjamin na una ayon sa kanilang mga angkan, at lumabas ang mga hangganan ng kanilang kapalaran sa pagitan ng mga anak ni Juda at sa pagitan ng mga anak ni Jose.

At nangyari ang kanilang mga hangganan mula sa Hilaga, mula sa Jordan aakyat ang mga hangganan ayon sa likuran ng Jerico mula sa Hilaga, at aakyat sa bundok patungo sa dagat, at

magiging ang labasan nito ang Mabdaritis Baithon. At dadaan mula doon ang mga hangganan ng Luz sa likuran ng Luz mula sa Timog nito, ito ay Bethel, at bababa ang mga hangganan ng Matarot Orech patungo sa maburol na lupain, na nasa Timog ng Bethoron na mababa.

At dadaan ang mga hangganan at dadaan sa bahaging tumitingin mula sa dagat mula sa Timog, mula sa bundok sa harap ng Bethoron sa Timog, at magiging sa kaniya ang labasan tungo sa Kiriath Baal, ito ay Kiriath Jearim, lungsod ng mga anak ni Juda, ito ay ang bahaging tungo sa dagat.

At ang bahagi sa Timog mula sa bahagi ng Kariath Baal, at dadaan ang mga hangganan patungo sa Gasin, sa bukal ng tubig ng Naphto. At bababa ang mga hangganan sa bahaging ito, ayon sa harapan ng lambak ng Sonnam, na mula sa bahagi ng Emek Rephaim mula sa Hilaga, at bababa ang Gaienna sa likod ng Jebousai mula sa Timog, bababa sa bukal ng Rogel. At dadaan sa bukal ng Betshemesh, at dadaan sa Galilot, na nasa tapat patungo sa pag-akyat ng Etam, at bababa sa bato ng Baion ng mga anak ng Ruben, At dadaan sa likuran ng Betaraba mula sa Hilaga, at bababa sa mga hangganan sa likuran ng dagat mula sa Hilaga. At ang labasan ng mga hangganan ay magiging sa gulod ng Dagat ng Asin sa hilaga, tungo sa bahagi ng Jordan mula sa timog; ito ang mga hangganan mula sa timog.

At ang Jordan ang magtatatag ng hangganan mula sa silangang bahagi, ito ang pamana ng mga anak ni Benjamin, ang mga hangganan nito sa palibot ayon sa kanilang mga angkan.

At naging ang mga lungsod ng mga anak ni Benjamin ayon sa kanilang mga angkan: Jerico, at Bethegai, at Amekasis, at

Baithabara, at Sarai, at Besana, at Aien, at Phara, at Ephrathah, at Caraphah, at Chephirah, at Moni, at Gibeah, labindalawang lungsod, at ang kanilang mga nayon Gibeon, at Ramah, at Beeroth, at Mass, at Miron, at Amok, at Phira, at Kaphan, at Nakan, at Zelekan, at Thareela. At Jebus, ito ay Jerusalem, at Gabaoth, Iarim, labintatlong lungsod, at ang kanilang mga nayon, ito ang mana ng mga anak ni Benjamin ayon sa kanilang mga angkan.

19

At lumabas ang pangalawang bunton para sa mga anak ni Simeon, at ang kanilang mana ay napunta sa pagitan ng mga bahagi ng mga anak ni Juda. At ang kanilang kapalaran ay nangyaring Beersheba, at Samaa, at Moladah, at si Arsola, at si Bola, at si Jason, at si Erthoula, at ang mga Plano, at si Horma, at Sicelac, at Baithmachereb, at Sarsusin, at Batharoth, at ang kanilang mga bukid, labintatlong lungsod, at ang kanilang mga nayon. Quiet, at Mainit, at Jether, at Tuyo, apat na lungsod at ang kanilang mga nayon, Palibot ng kanilang mga lungsod hanggang Balek, na naglalakbay patungo sa Bameth ayon sa Timog, ito ang pamana ng tribo ng mga anak ni Simeon ayon sa kanilang mga angkan. Mula sa kapalaran ng Juda ang mana ng tribo ng mga anak ni Simeon, dahil nangyari na ang bahagi ng mga anak ni Juda ay mas malaki kaysa sa kanila, at nangmana ang mga anak ni Simeon sa gitna ng kapalaran nila.

At lumabas ang ikatlong kapalaran para kay Zebulun ayon sa kanilang mga angkan, magiging ang mga hangganan ng kanilang mana ay Esedekgola, ang kanilang mga hangganan, Ang dagat at Magelda, at magsasama sa Betharaba sa lambak na nasa tapat ng Jeknam. At bumalik mula sa Seddouk mula sa kabila mula sa

silangan ng Beth shemesh patungo sa mga hangganan ng Chaseloth aith, at dadaan sa Dabiroth, at aakyat sa Phanggai. At mula roon, lilikutin niya mula sa kabila patungo sa silanganan, sa Gebere, sa lungsod ng Katasem, at dadaan sa Remmona Matharaoza. At ang mga hangganan ay pupunta paikot sa hilaga patungo sa Hamath, at ang kanilang labasan ay magiging sa Ziphron, at Katanath, at Nabaal, at Symoon, at Jericho, at Baithman. Ito ang mana ng tribo ng mga anak ni Zebulun ayon sa kanilang mga angkan, ang mga lungsod at ang kanilang mga nayon.

At sa Issachar lumabas ang ikaapat na kapalaran. At ang kanilang mga hangganan ay Iaziel, at Chasaloth, at Sunam. at Agin, at Siona, at Reeroth, at Anachereth, at Dabiron, at Kishon, at Rebes, at Remmas, at Ieon, at Tomman, at Aimarek, at Bersaphes. At magtatagpo ang mga hangganan sa Gathbor at sa Salim na malapit sa dagat at Beth-shemesh, at ang labasan ng kanyang mga hangganan ay ang Jordan. Ito ang mana ng tribo ng mga anak ni Issachar ayon sa kanilang mga angkan, ang kanilang mga lungsod at ang kanilang mga nayon.

At lumabas ang ikalimang palad para kay Asher ayon sa kanilang mga angkan. At ang kanilang mga hangganan ay naging Exeleketh, at Aleph, at Baithok, at Keaph. at Elimelech, at Amiel, at Maasah, at makikipag-ugnayan sa Carmel sa tabi ng dagat, at sa Zion, at Labanath. At babalik mula sa silanganan ng araw at Bethgeneth, at makikipag-ugnay sa Zebulun at Ekgai, at Iphtahel ayon sa Hilaga, at papasok sa mga hangganan ng Saphthaibaithme, at Inael, at dadaan patungo sa Chobamasomel. At pagdating, at Rahab, at ako ay naging masigasig, at Kanthan hanggang sa dakilang Sidon. At babalik ang mga hangganan tungo sa Ramah, at hanggang sa bukal ng Masphassat at ng mga

Tyrians, at babalik ang mga hangganan sa ibabaw ng Jasiph, at ang labasan nito ay magiging ang dagat, at Apoleb, at Echozob. at Archob, at Aphek, at Rhaau. Ito ang mana ng tribo ng mga anak ni Asher ayon sa kanilang mga angkan, ang mga lungsod at ang kanilang mga nayon.

At sa Neftali ay lumabas ang ikaanim na palasapalaran. At nangyari na ang kanilang mga hangganan ay Moolam, at Mola, at Besemiin, at Arme, at Nabok, at Iephthamai, hanggang sa Dodam, at ang kanyang mga daanan ay naging Jordan. At babalik ang mga hangganan sa dagat sa Aththabor, at dadaan mula roon ang Iakana, at makikipag-ugnay sa Zebulun mula sa Timog, at si Asher ay makikipag-ugnay ayon sa dagat, at ang Jordan mula sa silanganan ng araw.

At ang mga nakukutaang lungsod ng mga Tyrians: Tyre, at Omathadaketh, at Cenereth, at Armath, at Arael, at Hazor, at Kades, at Assari, at bukal ng Asor, at Keroe, at Megalaarim, at Baiththame, at Thessamys. Ito ang mana ng tribo ng mga anak ni Neftali.

At sa Dan lumabas ang ikapitong kapalaran, At ang kanilang mga hangganan ay naging Sarath, at Asa, at ang mga lungsod ng Sammaus, at Salamis, at Buhangin, at Silatha, at kinuha, at Timna, at Ekron, at Alcatha, at Begeton, at Gebeelan, at Azor, at Banaibakat, at Gethremmon, At mula sa dagat ng Hierakon, ang hangganan ay malapit sa Joppa. Ito ang pamana ng tribo ng mga anak ni Dan ayon sa kanilang mga angkan, ang kanilang mga lungsod at ang kanilang mga nayon.

At pumunta ang mga anak ni Dan at nakipaglaban sa Lachish, at sinakop nila ito, at sinugatan nila ito sa talim ng espada, at

nanirahan sila dito at tinawag nila ang pangalan nito na Leshem dan.

At pumunta sila upang sakupin ang lupain ayon sa hangganan nila, at binigyan ng mga anak ng Israel ng pamana si Joshua na anak ni Nun sa gitna nila Sa pamamagitan ng utos ng Diyos, at ibinigay nila sa kanya ang lungsod na hiningi niya, ang Thamnasaarch, na nasa bundok ng Ephraim, at itinayo niya ang lungsod, at nanirahan siya dito.

Ito ang mga paghahati na ibinigay bilang mana ni Eleazar na pari, at ni Josue na anak ni Nun, at ng mga pinuno ng mga pamilya sa mga lipi ng Israel ayon sa palabunutan sa Shiloh sa harap ng Panginoon, malapit sa mga pintuan ng tolda ng patotoo, at sila ay pumunta upang sakupin ang lupain.

20

At nagsalita ang Panginoon kay Joshua, na sinasabi, Magsalita sa mga anak ng Israel, na sinasabi, magbigay ng mga lungsod ng kanlungan, na aking sinabi sa inyo sa pamamagitan ni Moises. Kanlungan para sa mamamatay-tao na tumama ng kaluluwa nang hindi sinasadya, at magiging sa inyo ang mga lungsod na kanlungan, at hindi mamamatay ang mamamatay-tao sa pamamagitan ng manghihiganti ng dugo, hanggang siya ay tumayo sa harap ng kapulungan tungo sa paghatol. At itinalaga niya ang Kadesh sa Galilea sa bundok ng Neftali, at ang Sikem sa bundok ng Efraim, at ang lungsod ng Arbok, na ito ay Hebron, sa bundok ng Juda.

At sa kabilang-dulo ng Jordan, ibinigay ang Bosor sa ilang na nasa kapatagan mula sa lipi ni Reuben, at ang Aremoth sa Gilead

mula sa lipi ni Gad, at ang Gaulon sa Bashan mula sa lipi ni Manasseh.

Ito ang mga lungsod na tinawag para sa mga anak ng Israel at sa dayuhan na naninirahan sa kanila, upang tumakas doon ang lahat ng sumasakit ng kaluluwa nang hindi sinasadya, upang hindi siya mamatay sa kamay ng manghihiganti ng dugo, hanggang siya ay makatayo sa harap ng kapulungan para sa paghatol.

21

At lumapit ang mga pinunong ama ng mga anak ni Levi kay Eleazar na pari, at kay Joshua na anak ni Nun, at sa mga pinuno ng mga angkan mula sa mga lipi ng Israel, At sinabi ko sa kanila sa Shiloh sa lupain ng Canaan, na nagsasabi, Nag-utos ang Panginoon sa pamamagitan ng kamay ni Moses na bigyan kami ng mga lungsod upang manirahan, at ng mga pastulan para sa aming mga hayop. At binigay ng mga anak ng Israel sa mga Levita sa pamamahagi ng mana dahil sa utos ng Panginoon ang mga lungsod at ang kanilang mga lupang pastulan.

At lumabas ang kapalaran para sa bayan ni Kaat, at napunta sa mga anak ni Aaron na mga saserdote na mga Levita mula sa liping Juda at mula sa liping Simeon at mula sa liping Benjamin sa pamamagitan ng kapalaran, labintatlong lungsod.

At sa mga anak ni Kohath na natitirang mula sa lipi ng Ephraim at mula sa lipi ng Dan at mula sa kalahating lipi ng Manasseh, sa pamamagitan ng palabunutan, sampung lungsod.

At sa mga anak na lalaki ni Gershon mula sa tribo ng Issachar at mula sa tribo ng Asher at mula sa tribo ng Naphtali at mula sa

kalahating tribo ng Manasseh sa Bashan, labintatlong lungsod.

At sa mga anak na lalaki ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, mula sa tribu ni Reuben, at mula sa tribu ni Gad, at mula sa tribu ni Zebulun, sa pamamagitan ng pagpapalabunutan, labindalawang lungsod.

At ibinigay ng mga anak ng Israel sa mga Levita ang mga lungsod at ang kanilang mga pastulan, ayon sa paraan na iniutos ng Panginoon kay Moises, sa pamamagitan ng palabunutan.

At binigay ng lipi ng mga anak ni Juda at ng lipi ng mga anak ni Simeon at mula sa lipi ng mga anak ni Benjamin ang mga lungsod na ito, at sila ay tinawag Sa mga anak na lalaki ni Aaron mula sa bayan ng Kohath ng mga anak na lalaki ni Levi, sapagkat sa kanila napunta ang palabunutan. At binigay niya sa kanila ang Kariatabok na punong-lungsod ng mga Enak, ito ay Hebron sa bundok ng Juda, ang mga pastulan naman sa palibot nito, At ang mga bukid ng lungsod at ang mga nayon nito ay ibinigay ni Joshua sa mga anak ni Caleb na anak ni Jephunneh bilang pag-aari.

At sa mga anak ni Aaron, binigay ang lungsod na kanlungan para sa pumatay, ang Hebron, at ang mga lupain na inilaan na kasama nito, at ang Lemna, at ang mga lupain na inilaan na malapit dito, At ang Ailom at ang mga nakalaan dito, at ang Tema at ang mga nakalaan dito, At ang Gella at ang mga inihiwalay nito, at ang Dabir at ang mga inihiwalay nito, At si Asa, at ang mga nakalaan dito, at si Tanu, at ang mga nakalaan dito, at si Beth shemesh, at ang mga nakalaan dito, siyam na lungsod mula sa dalawang liping ito. At mula sa lipi ni Benjamin, ang Gibeon at ang mga lupang nakalaan dito, at Gath at ang mga lupang nakalaan dito, At ang Anathoth, at ang mga nakalaan dito, at ang

Gamala, at ang mga nakalaan dito, apat na lungsod. Lahat ng mga lungsod ng mga anak ni Aaron na mga pari ay labintatlo.

At sa mga bayan ng mga anak ni Kaat, sa mga Levita na natitirang mula sa mga anak ni Kaat, at nangyari na ang lungsod ng kanilang mga pari ay mula sa lipi ng Efraim, At binigyan nila sila ng lungsod ng kanlungan para sa pumatay, ang Shechem, at ang mga lupang inihiwalay dito, at ang Gazara at ang mga lupaing kabilang dito, at ang mga lupang inihiwalay dito. At Bethoron, at ang mga lungsod na inilaan para dito, apat. At mula sa lipi ni Dan, ang Elkothaim at ang mga nakalaan dito, at ang Gethedan at ang mga nakalaan dito, At Aijalon, at ang mga nakalaan dito, at ang Getheremmon, at ang mga nakalaan dito, apat na lungsod. At mula sa kalahating lipi ng Manases, ang Taanac at ang mga lupang nakalaan dito, at ang Iebata at ang mga lupang nakalaan dito—dalawang lungsod. Lahat-lahat sampung lungsod, at ang mga inihiwalay para dito kasama ang mga nakapalibot sa kanila, para sa mga natitirang bayan ng mga anak ni Kaath.

At sa mga anak ni Gershon na mga Levita, mula sa kalahating lipi ni Manasseh, ang mga lungsod na nakalaan para sa mga pumatay: ang Gaulon sa Bashan at ang mga nakalaan dito, at ang Bezer at ang mga nakalaan dito—dalawang lungsod. At mula sa tribo ng Issachar, ang Kishon at ang mga nakalaan dito, at ang Debba at ang mga nakalaan dito, At ang Remmath at ang mga inilaan dito, at ang Bukal ng mga Sulat at ang mga inilaan dito—apat na lungsod. At mula sa tribo ng Asher ang Basellath, at ang mga nakalaan dito, at ang Dabbon, at ang mga nakalaan dito, At Chelkat at ang mga nakalaan dito, at Rahab at ang mga nakalaan dito, apat na lungsod. At mula sa tribo ng Naphtali, ang lungsod na inilaan para sa pumatay, ang Kadesh sa Galilea, at ang mga inilaan nito, at ang Hammoth, at ang mga inilaan nito, at Kartan,

at ang mga inilaan nito, tatlong lungsod. Lahat ng mga lungsod ng Gershon ayon sa kanilang mga angkan, labintatlong lungsod.

At sa bayan ng mga anak ni Merari, sa natitirang mga Levita, mula sa lipi ng Zebulun, ang Maan at ang mga pastulan nito, at ang Kadesh at ang mga pastulan nito, At si Sella, at ang mga lupang pampastol nito, tatlong lungsod. At sa kabilang dako ng Jordan na malapit sa Jericho, mula sa lipi ng Reuben, ang lungsod na kanlungan ng mamamatay-tao, ang Bosor sa ilang, ang Misor, at ang mga pastulan nito, at ang Jazer, at ang mga pastulan nito. at ang Dekmon at ang mga lupang pastulan nito, at ang Mapha at ang mga lupang pastulan nito—apat na lungsod. At mula sa tribo ng Gad, ang lungsod na kanlungan ng pumatay, at ang Ramoth sa Gilead, at ang mga pastulan nito, ang Mahanaim, at ang mga pastulan nito, at ang Heshbon at ang mga pastulan nito, at ang Jazer at ang mga pastulan nito—lahat-lahat ay apat na lungsod. Lahat ng mga lungsod para sa mga anak na lalaki ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, sa mga naiwan mula sa lipi ni Levi, at ang mga hangganan ay naging labindalawang lungsod.

Lahat ng mga lungsod ng mga Levita sa gitna ng pag-aari ng mga anak ng Israel, apatnapu't walong lungsod, at ang kanilang mga lupang pastulan. Sa palibot ng mga lungsod na ito, bawat lungsod at ang mga lupang pastulan sa palibot ng lungsod—sa lahat ng mga lungsod na ito.

At ibinigay ng Panginoon sa Israel ang lahat ng lupain na ipinangako niyang ibibigay sa kanilang mga ninuno, at minana nila ito, at nanirahan sila doon. At nagpahinga ang Panginoon sa kanila sa palibot, ayon sa kanyang sumumpa sa kanilang mga ama, at walang sinumang kaaway na tumayo sa harapan nila mula sa lahat ng kanilang mga kaaway, sapagkat ibinigay ng Panginoon

ang lahat ng kanilang mga kaaway sa kanilang mga kamay. Hindi nabigo ang lahat ng mabubuting salita na sinalita ng Panginoon sa mga anak ng Israel; lahat ay natupad.

22

Noon, tinawag ni Joshua ang mga anak ni Reuben, ang mga anak ni Gad, at ang kalahating lipi ni Manasseh, At sinabi niya sa kanila, Kayo ay nakarinig ng lahat ng iniutos sa inyo ni Moises na lingkod ng Panginoon, at sumunod kayo sa aking tinig ayon sa lahat ng iniutos niya sa inyo. Hindi ninyo pinabayaan ang inyong mga kapatid sa napakaraming araw na ito, hanggang sa araw ngayon ay iningatan ninyo ang utos ng Panginoon ninyong Diyos. Ngayon nga ay nagpahinga na ang Panginoong ating Diyos sa ating mga kapatid, gaya ng sinabi niya sa kanila. Ngayon nga, pagkatapos na tumalikod, umuwi na kayo sa inyong mga tahanan at sa lupain ng inyong pag-aari na ibinigay sa inyo ni Moises sa kabilang dako ng Jordan. Ngunit maingatan ninyong lubhang gawin ang mga utos at ang batas na iniutos sa amin ni Moises na lingkod ng Panginoon: mahalin ang Panginoon na ating Diyos, lumakad sa lahat ng kanyang mga daan, ingatan ang kanyang mga utos, at kumapit sa kanya, at maglingkod sa kanya mula sa inyong buong isip at mula sa inyong buong kaluluwa. At pinagpala sila ni Joshua, at isinugo niya sila, at pumunta sila sa kanilang mga bahay.

At sa kalahating lipi ni Manasseh ay nagbigay si Moises sa Bashan, at sa kalahati ay nagbigay si Joshua kasama ng kanilang mga kapatid sa dako roon ng Jordan malapit sa dagat, at nang ipinadala sila ni Joshua sa kanilang mga tahanan ay pinagpala niya sila. At sa maraming yaman, umalis sila patungo sa kanilang mga bahay, at napakadaming hayop, at pilak, at ginto, at bakal, at

maraming damit—hinati nila ang samsam ng mga kaaway kasama ang kanilang mga kapatid.

At pumunta ang mga anak ni Reuben, at ang mga anak ni Gad, at ang kalahating tribo ni Manasseh mula sa mga anak ni Israel sa Shiloh sa lupain ng Canaan upang umalis patungo sa Gilead, patungo sa lupain ng kanilang pag-aari, na kanilang minana dahil sa utos ng Panginoon sa pamamagitan ng kamay ni Moses.

At dumating sila sa Gilead ng Jordan, na nasa lupain ng Canaan, at itinayo ng mga anak ni Reuben, at ng mga anak ni Gad, at ng kalahating lipi ni Manasseh doon ang isang altar sa tabi ng Jordan, isang malaking altar na makikita.

At narinig ng mga anak ng Israel na sinasabi, Narito, nagtayo ang mga anak ni Reuben, at ang mga anak ni Gad, at ang kalahating tribo ni Manasseh ng isang altar sa hangganan ng lupain ng Canaan sa Gilead ng Jordan, sa kabilang panig ng mga anak ng Israel. At nagtipon lahat ang mga anak ng Israel sa Shiloh upang umakyat at makipaglaban sa kanila.

At ipinadala ng mga anak ng Israel sa mga anak ni Reuben, at sa mga anak ni Gad, at sa mga anak ng kalahating lipi ni Manasseh sa lupain ng Gilead si Phinehas na anak ni Eleazar na anak ni Aaron ang punong saserdote, At sampu ng mga pinuno ay kasama niya, isang pinuno mula sa bawat angkan ng pamilya mula sa lahat ng mga lipi ng Israel; ang mga pinunong ito ng mga angkan ng pamilya ay mga kumander ng libu-libo ng Israel. At dumating sila sa mga anak ni Reuben, at sa mga anak ni Gad, at sa kalahating lipi ni Manasseh sa lupain ng Gilead, at nagsalita sila sa kanila, na sinasabi, Ito ang sinasabi ng buong kapulungan ng

Panginoon: Ano ang paglabag na ito na inyong ginawa sa harap ng Diyos ng Israel, na tumalikod ngayon mula sa Panginoon, nagtayo kayo para sa inyong sarili ng altar, upang kayo ay maging mga talikod mula sa Panginoon? Hindi ba maliit sa amin ang kasalanan ng Phogor, na hindi kami nalinis mula sa kanya hanggang sa araw na ito? At nangyari ang salot sa kapulungan ng Panginoon. At kayo ay tumalikod ngayong araw mula sa Panginoon, at mangyayari na kung kayo ay tumalikod ngayong araw mula sa Panginoon, bukas ay sa buong Israel magiging ang kanyang galit. At ngayon, kung maliit ang lupain ng inyong pag-aari, tumawid kayo sa lupain ng pag-aari ng Panginoon, kung saan naninirahan ang tolda ng Panginoon, at kayo ay magmamana kasama namin, at huwag kayong maging mga rebelde laban sa Diyos, at huwag din kayong lumayo sa Panginoon, dahil sa pagtatayo ninyo ng altar sa labas ng altar ng Panginoon na ating Diyos. Hindi ba si Achar na anak ni Zara ay naglabag mula sa nakalaan na bagay, at sa buong kapisanan ng Israel ay dumating ang galit? At siya na nag-iisa ay namatay sa kanyang sariling kasalanan.

At sumagot ang mga anak ni Reuben, at ang mga anak ni Gad, at ang kalahating lipi ni Manasseh, at nagsalita sa mga pinunong kumander ng Israel, na nagsasabi, Ang Diyos, Diyos na Panginoon, at ang Diyos, Diyos mismo ay nakakaalam, at ang Israel mismo ay makakalam, kung sa paghihimagsik kami ay nagkasala sa harap ng Panginoon, huwag nawa siyang magligtas sa amin sa araw na ito. At kung nagtayo kami para sa aming mga sarili ng dambana upang humiwalay mula sa Panginoon na aming Diyos, upang mag-alay sa kaniya ng mga sinunog na handog, upang gawin sa kaniya ang handog ng kaligtasan, ang Panginoon ay hihingi ng paliwanag.

Ngunit dahil sa pag-iingat tungkol sa salita, ginawa namin ito, na nagsasabi, upang hindi sabihin bukas ng mga anak ninyo sa mga anak namin, Ano ang kinalaman ninyo sa Panginoon, ang Diyos ng Israel? At inilagay ng Panginoon ang Jordan bilang hangganan sa pagitan namin at ninyo, at wala kayong bahagi sa Panginoon, at palalamyuin ng inyong mga anak ang aming mga anak, upang hindi sila sumamba sa Panginoon. At sinabi namin na gawin ito nang ganito—ang itayo ang altar na ito ay hindi dahil sa mga handog ni dahil sa mga sakripisyo, Pero upang ito ay patotoo sa pagitan namin at ninyo, at sa pagitan ng mga salinlahi namin kasama namin, ng maglingkod ng paglilingkod sa Panginoon sa harap niya, sa mga handog namin at sa mga sakripisyo namin at sa mga handog para sa kaligtasan namin, at hindi sasabihin ang mga anak ninyo sa mga anak namin bukas, Wala kayong bahagi sa Panginoon. At sinabi namin, Kung mangyari kailanman at magsalita sila sa amin, o sa aming mga salinlahi bukas, at sasabihin nila, Tingnan ninyo ang pagkakatulad ng altar ng Panginoon, na ginawa ng aming mga ama—hindi dahil sa mga handog, hindi rin dahil sa mga sakripisyo, kundi ito ay patotoo sa pagitan ninyo at sa pagitan namin, at sa pagitan ng aming mga anak. Huwag nawa samakatuwid na kami ay tumalikod mula sa Panginoon sa araw na ito, lumayo mula sa Panginoon, upang magtayo kami ng altar para sa mga handog-bunga at sa mga handog-hain ng Salamis, at sa handog-hain ng kaligtasan, maliban sa altar ng Panginoon na nasa harap ng kanyang tolda.

At nang marinig ni Phinehas na pari at ng lahat ng mga pinuno ng kapulungan ng Israel na kasama niya ang mga salitang sinalita ng mga anak ni Reuben at ng mga anak ni Gad at ng kalahating lipi ni Manasseh, ito ay nakalugod sa kanila. At sinabi ni Finees ang pari sa mga anak ni Ruben at sa mga anak ni Gad at

sa kalahating tribo ni Manases, Ngayon nakilala namin na kasama namin ang Panginoon, dahil hindi kayo lumabag sa harap ng Panginoon ng paglabag, at iniligtas ninyo ang mga anak ni Israel mula sa kamay ng Panginoon. At bumalik si Phinehas na pari at ang mga pinuno mula sa mga anak ni Reuben at mula sa mga anak ni Gad at mula sa kalahating lipi ni Manasseh mula sa Gilead papunta sa lupain ng Canaan patungo sa mga anak ni Israel, at sumagot sila sa kanila ng mga salita. At nakalugod ito sa mga anak ng Israel, at sila ay nagsalita sa mga anak ng Israel, at pinagpala nila ang Diyos ng mga anak ng Israel, at sinabi nilang hindi na sila aakyat laban sa kanila tungo sa digmaan upang wasakin ang lupain ng mga anak ng Reuben at ng mga anak ng Gad at ng kalahating lipi ng Manasseh, at nanirahan sila roon.

At pinangalanan ni Josue ang altar ng mga Ruben at ng mga Gad at ng kalahating lipi ng Manases, at sinabi, na ito ay saksi sa pagitan nila, na ang Panginoon ang kanilang Diyos.

23

At nangyari pagkaraan ng maraming araw matapos magpahinga ng Panginoon ang Israel mula sa lahat ng kanyang mga kaaway sa palibot, at si Joshua ay matanda na, umusad na sa kanyang mga araw. At tinawag na magkasama ni Joshua ang lahat ng mga anak ng Israel at ang kanilang kapulungan ng matatanda at ang kanilang mga pinuno at ang kanilang mga hukom at ang kanilang mga eskriba, at sinabi sa kanila, Ako ay tumanda na at umusad na ang mga araw, Kayo nga ay nakakita ng lahat ng ginawa ng Panginoon na ating Diyos sa lahat ng bansang ito sa ating harapan, sapagkat ang Panginoon na inyong Diyos ang nakipaglaban para sa inyo. Tingnan ninyo na ibinigay ko sa inyo ang mga bansang natitirang ito bilang pamana sa inyong mga lipi,

mula sa Jordan, lahat ng mga bansa at winasak ko ng lubusan, at mula sa dakilang dagat magtatakda ng hangganan sa kanluran ng araw.

Ngunit ang Panginoong Diyos natin ay siya ang lilipol sa kanila mula sa ating harapan, hanggang sila ay malipol, at magsusugo sa kanila ng mga mailap na hayop, hanggang lipulin niya sila at ang kanilang mga hari mula sa inyong harapan, at kayo ay mamanahin ang kanilang lupain, ayon sa sinabi ng Panginoong Diyos natin sa inyo. Maging napakalakas nga samakatuwid upang bantayan at gawin ang lahat ng nakasulat sa aklat ng batas ni Moises, upang hindi kayo lumiko pakanan o pakaliwa. Upang hindi kayo pumasok sa mga bansang nananatiling ito, at ang mga pangalan ng kanilang mga diyos ay hindi babanggitin sa inyo, ni hindi kayo maglilingkod, ni hindi kayo sasamba sa kanila, Ngunit sa Panginoon na ating Diyos kayo ay kakapit, gaya ng inyong ginawa hanggang sa araw na ito. At lilipulin ng Panginoon sila mula sa harapan ninyo, ang mga bansang malalaki at malakas, at walang sinuman ang tumayo laban sa harapan natin hanggang sa araw na ito. Isa sa inyo ay humabol ng isang libo, sapagkat ang Panginoon na aming Diyos ay siyang lumaban para sa inyo, gaya ng sinabi niya sa amin.

At ingatan ninyong lubos na mahalin ang Panginoon na ating Diyos. Kung kayo ay tumalikod at sumama sa mga natitirang bansang ito na kasama ninyo, at makipag-asawa sa kanila, at makihalubilo sa kanila at sila sa inyo, Alamin ninyo na hindi na magpapatuloy ang Panginoon sa pagwawasak ng mga bansang ito mula sa inyong harapan, at sila ay magiging mga bitag sa inyo, at mga katitisuran, at mga tinik sa inyong mga sakong, at mga pana sa inyong mga mata, hanggang kayo ay mamatay mula sa

mabuting lupang ito na ibinigay sa inyo ng Panginoong inyong Diyos.

Ako ngunit aalis sa daang ito, gaya ng lahat ng tao sa lupa, at makikila ninyo sa inyong puso at sa inyong kaluluwa, na hindi nahulog kahit isang salita mula sa lahat ng mga salitang sinabi ng Panginoong ating Diyos tungkol sa lahat ng mga bagay na nauukol sa atin, wala ni isa sa mga ito ang nabigo. At magiging kung paanong dumating sa amin ang lahat ng magagandang salita na sinalita ng Panginoon sa inyo, gayon din dadalhin ng Panginoong Diyos sa inyo ang lahat ng masamang salita hanggang sa kayo ay malipol mula sa mabuting lupang ito na ibinigay ng Panginoon sa inyo. sa paglabag ninyo sa tipan ng Panginoon na aming Diyos na iniutos niya sa amin, at pumunta kayo at maglingkod sa ibang mga diyos at sumamba sa kanila.

24

At tinipon ni Josue ang lahat ng lipi ng Israel sa Silo, at tinawag niya ang kanilang mga matatanda at ang kanilang mga eskriba at ang kanilang mga hukom, at inilagay niya sila sa harapan ng Diyos.

At sinabi ni Josue sa lahat ng bayan, Mga ito ang sinasabi ng Panginoon, ang Diyos ng Israel: Sa lampas ng ilog nanirahan ang inyong mga ama mula pa noong una, si Tera na ama ni Abraham at ama ni Nacor, at sila ay naglingkod sa ibang mga diyos. At kinuha ko ang inyong amang si Abraham mula sa dako roon ng ilog, at pinatnubayan ko siya sa buong lupain, at pinarami ko ang kanyang binhi, at ibinigay ko sa kanya si Isaac. At kay Isaac ay sina Jacob at Esau, at ibinigay ko kay Esau ang bundok ng Seir upang manahin niya, at si Jacob at ang kanyang mga anak na

lalaki ay bumaba sa Ehipto, at naging isang bansang malaki at marami at malakas doon, at pinahirapan sila ng mga Egipcio. At sinaktan ko ang Ehipto sa pamamagitan ng mga tanda na ginawa ko sa kanila. At pagkatapos ng mga ito, inilabas niya ang aming mga ninuno mula sa Ehipto, at kayo ay pumasok sa Pulang Dagat, at hinabol ng mga Ehipsiyo ang aming mga ninuno gamit ang mga karwahe at mga kabayo papunta sa Pulang Dagat. At kami ay sumigaw sa Panginoon, at siya ay nagbigay ng ulap at kadiliman sa pagitan namin at ng mga Ehipsiyo, at dinala niya sa kanila ang dagat at tinakpan sila, at nakita ng inyong mga mata ang lahat ng ginawa ng Panginoon sa lupain ng Ehipto, at kayo ay nasa ilang ng maraming araw.

At dinala niya kami sa lupain ng mga Amorita na naninirahan sa kabilang ng Jordan, at ibinigay sila ng Panginoon sa aming mga kamay, at ninyo namang minana ang kanilang lupain, at nilipol ninyo sila mula sa inyong harapan.

At bumangon si Balak na anak ni Zippor, hari ng Moab, at siya ay humanda para sa labanan laban sa Israel, at nagpadala at tinawag niya si Balaam upang sumpain kami. At hindi nais ng Panginoon mong Diyos na sirain ka, at sa mga pagpapala ay pinagpala niya kami, at iniligtas niya kami mula sa kanilang mga kamay, at ibinigay niya sila. At kayo ay tumawid sa Jordan, at kayo ay dumating sa Jericho, at nakipaglaban sa amin ang mga naninirahan sa Jericho—ang mga Amorite, at ang mga Canaanite, at ang mga Perizzite, at ang mga Hivite, at ang mga Jebusite, at ang mga Hittite, at ang mga Girgashite—at ibinigay sila ng Panginoon sa aming mga kamay. At ipinadala niya una sa inyo ang putakti, at pinalayas nito mula sa aming harapan ang labindalawang hari ng mga Amorreo, hindi sa pamamagitan ng iyong espada ni sa pamamagitan ng iyong pana.

At ibinigay niya sa inyo ang lupain na hindi ninyo pinagpaguran, at mga lungsod na hindi ninyo itinayo, at nanirahan kayo sa mga ito, at mga ubasan at mga halamanan ng olibo na hindi ninyo itinanim, ay inyong kinakain.

At ngayon, matakot kayo sa Panginoon at maglingkod sa kaniya sa katuwiran at sa katarungan, at alisin ninyo ang mga dayuhang diyos na pinaglingkuran ng aming mga ama sa kabilang ibayo ng ilog at sa Ehipto, at maglingkod kayo sa Panginoon. Kung ngunit hindi nakalulugod sa inyo ang paglilingkod sa Panginoon, pumili kayo para sa inyong sarili ngayon kung sino ang inyong paglilingkuran, maging ang mga diyos ng inyong mga ama na nasa kabila ng ilog, o maging ang mga diyos ng mga Amorreo na sa kanilang lupain kayo naninirahan, ako naman at ang aking sambahayan ay maglilingkod sa Panginoon, sapagkat siya ay banal.

At sumagot ang bayan at sinabi, Huwag nawa sa amin na iwanan ang Panginoon upang maglingkod sa ibang mga diyos. Ang Panginoon na ating Diyos, siya ay Diyos, siya ang nagdala sa atin at sa ating mga ama mula sa Ehipto, at iningatan niya tayo sa buong daang ating nilakaran, at sa lahat ng mga bansang ating dinaanan. At itinakboy ng Panginoon ang Amorreo at lahat ng mga bansang naninirahan sa lupain mula sa aming harapan, ngunit kami rin ay maglilingkod sa Panginoon, sapagkat siya ang aming Diyos.

At sinabi ni Josue sa mga tao, Hindi kayo makakaya na maglingkod sa Panginoon, sapagkat siya ay banal na Diyos, at mapanibughuin—hindi niya pauubayain ang inyong mga kasalanan at ang inyong mga walang batas na gawa, Kapag kayo ay pabayaan ang Panginoon at maglingkod sa ibang mga diyos,

pagdating ay sasaktan kayo at susunugin kayo, kapalit ng mabuti na ginawa niya sa inyo. At sinabi ng mga tao kay Joshua, Hindi, kundi sa Panginoon kami maglilingkod.

At sinabi ni Josue sa bayan, Kayo ay mga saksi laban sa inyong sarili na kayo ay pumili sa Panginoon upang paglingkuran siya. At ngayon, alisin ninyo ang mga dayuhang diyos na nasa inyo, at ituwid ninyo ang inyong puso sa Panginoon, ang Diyos ng Israel. At sinabi ng mga tao kay Joshua, Maglilingkod kami sa Panginoon at pakikinggan namin ang kanyang tinig.

At gumawa si Josue ng tipan sa bayan sa araw na iyon, at binigyan niya sila ng batas at hatol sa Silo sa harap ng tolda ng Diyos ng Israel. At isinulat niya ang mga salitang ito sa aklat ng mga batas ng Diyos, at kumuha siya ng malaking bato, at itinayo ito ni Josue sa ilalim ng puno ng terebinto sa harap ng Panginoon. At sinabi ni Josue sa bayan, Narito, ang batong ito ay magiging saksi sa inyo, sapagkat ito ay nakarinig ng lahat ng mga salitang sinabi ng Panginoon sa kanya, dahil nagsalita siya sa inyo ngayong araw, at ito ay magiging saksi sa inyo sa mga huling araw, kung kailan kayo ay magsinungaling sa Panginoon na aking Diyos. At ipinadala ni Josue ang bayan, at pumunta ang bawat isa sa kanyang lugar. At naglingkod ang Israel sa Panginoon sa lahat ng mga araw ni Josue, at sa lahat ng mga araw ng mga matatanda na nagpahaba ng panahon pagkatapos ni Josue, at ng mga nakakita ng lahat ng mga gawa ng Panginoon na ginawa niya sa Israel.

At nangyari pagkatapos ng mga yaon, at namatay si Josue na anak ni Nun, na alipin ng Panginoon, na may isang daan at sampung taon. At inilibing nila siya sa mga hangganan ng kanyang bahagi sa Thamnasaarch, sa bundok ng Ephraim, mula sa hilaga ng bundok ng Gilead.

At ang mga buto ni Jose ay dinala ng mga anak ni Israel mula sa Ehipto, at inilibing sa Siquem, sa bahaging lupain na binili ni Jacob mula sa mga Amorreo na naninirahan sa Siquem ng isang daang tupa, at ibinigay ito ni Jose bilang mana.

At nangyari pagkatapos ng mga ito na si Eleazar na anak ni Aaron, ang punong pari, ay namatay, at siya ay inilibing sa Gibeah ni Phinehas na kanyang anak, na ibinigay sa kanya sa bundok ng Ephraim.